

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ
Наукова бібліотека

ЮРИДИЧНИЙ РЕФЕРАТИВНИЙ ЖУРНАЛ

№ 3—4, 2007

Виходить 4 рази на рік

Заснований у 2003 році

РУБРИКИ ВИДАННЯ

- 12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень*
- 12.00.02 Конституційне право*
- 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право;
міжнародне приватне право*
- 12.00.04 Господарське право; господарсько-процесуальне право*
- 12.00.05 Трудове право; право соціального забезпечення*
- 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право*
- 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право*
- 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право*
- 12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза*
- 12.00.10 Судовистрій; прокуратура та адвокатура*
- 12.00.11 Міжнародне право*
- 12.00.12 Філософія права*

Містить реферати та анотації видань — книг, монографій, навчальних посібників, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, авторефератів дисертацій, періодичних видань та ін., що відповідають навчальному та науковому плану діяльності вищого навчального закладу юридичного профілю.

Розрахований на науковців, викладачів та студентів юридичних вузів та юридичних факультетів, фахівців у галузі держави та права.

Засновник: Одеська національна юридична академія (ОНЮА)

Відповідальний редактор

Ю. М. Оборотов, д-р юрид. наук, професор

Редакційна колегія:

Л. В. Березюк, зав. сектора б-ки

О. К. Вишняков, канд. юрид. наук, доцент

В. П. Глинаний, канд. іст. наук, професор

С. І. Єленіч, головний бібліограф б-ки

С. Б. Мельник, канд. юрид. наук, доцент

О. С. Мельничук, канд. юрид. наук, доцент

П. П. Музиченко, канд. юрид. наук, професор

М. П. Орзіх, д-р юрид. наук, професор

Б. А. Пережняк, канд. юрид. наук, професор

М. М. Солодухіна, директор бібліотеки

Т. М. Стефанчишена, зав. бібліогр. від. б-ки

Укладачі співробітники бібліотеки:

Т. Ю. Іванійчук

О. М. Кожевнікова

Н. О. Красницька

С. М. Мельник

В. І. Радченко

А. В. Ракул

Технічний редактор

Т. В. Іванова

Адреса редакції: 65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2.
Телефони (0482) 63-34-04, (048) 719-88-01, 719-88-29, 32-25-10
Факс: (482) 63-97-64
www.nla.od.ua
E-mail: library@nla.od.ua

*Свідомство про державну реєстрацію серія КВ № 8169 від 28.11.2003 р.
Підписний індекс у Каталозі періодичних видань України № 09812*

ПЕРЕДМОВА

«Юридичний реферативний журнал» є інформаційним періодичним виданням у сфері юриспруденції, метою якого є оперативне інформування юридичного загалу про зміст навчальних, наукових та періодичних видань, що надійшли до фондів наукової бібліотеки Одеської національної юридичної академії (ОНЮА).

У його підготовці беруть участь науково-педагогічний колектив та співробітники наукової бібліотеки академії.

У даному випуску проаналізовані матеріали, які опубліковані у 2006—2007 рр. та зберігаються у фондах бібліотеки академії.

Реферати та анотації, що ввійшли до журналу, мають аналітичний бібліографічний опис джерела інформації. Кожному запису присвоюється номер, який включає такі елементи: шифр спеціальності, номер журналу, рік видання та порядковий номер запису.

Матеріали розміщені відповідно до переліку юридичних спеціальностей. Даний номер містить інформацію з дванадцяти спеціальностей: 12.00.01 — Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.02 — Конституційне право; 12.00.03 — Цивільне право і цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право; 12.00.04 — Господарське право; господарський процес; 12.00.05 — Трудове право; право соціального забезпечення; 12.00.06 — Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право; 12.00.07 — Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 12.00.08 — Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право; 12.00.09 — Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; 12.00.10 — Судоустрій; прокуратура та адвокатура; 12.00.11 — Міжнародне право; 12.00.12 — Філософія права.

Допоміжний апарат видання складається з переліку використаних періодичних видань, покажчика імен та переліку скорочень.

12.00.01 ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Книги

01.03-04.07.1.

340.12(075.8):342(075.8) *Аврутин Ю. Е.* Государство и право: теория и практика: Учеб. пособие для вузов. — М.: Закон и право, 2007. — 482 с.

Представлены основополагающие вопросы теории государства и права, рассмотренные в контексте их практической реализации на различных этапах цивилизованного развития человечества, включая политико-правовую историю становления и развития российской государственности, в том числе современный этап государственно-правового строительства. Для слушателей, студентов, аспирантов, докторантов и профессорско-преподавательского состава высших образовательных учреждений юридического профиля; широкого круга читателей, интересующихся историей российской государственности и современной практикой государственно-правового строительства России.

01.03-04.07.2.

342(075.8) *Алексеев С. С.* Государство и право: Учеб. пособие. — М.: Проспект: Велби, 2007. — 152 с.

Книга представляет собой пособие-конспект, в котором изложены начальные сведения по вопросам государства и права. Книга является вводным учебным материалом к серии пособий, издаваемых Институтом частного права в соответствии с его профилем («Гражданское право», «Недвижимое имущество» и др.). Основано на переработанных, по иной системе изложенных и дополненных материалах, содержащихся в третьем издании работы автора «Государство и право. Начальный курс», на новейших материалах государственно-правовой жизни России последнего времени. Для студентов-первокурсников юридических и студентов неюридических вузов, а также средних учебных заведений, учащихся старших классов общеобразовательных школ, а также всех, кто стремится изучить или познакомиться с начальными представлениями о государстве, демократии, праве, законодательстве.

01.03-04.07.3.

340.12:396.2(477) *Аніщук Н. В.* Гендерне насильство у правовому житті України: Монографія / ОНЮА. — О.: Юрид. л-ра, 2007. — 232 с.

Досліджено проблему гендерного насильства у контексті нового напрямку юридичної науки — гендерного права, яке тільки починає зароджуватися в Україні. Значну увагу приділено висвітленню теоретичних засад гендерного насильства як порушення прав жінок. Історико-правовий фон, яким пронизано дослідження,

допомагає виявити гендерні передумови та причини виникнення феномена насильства щодо жінок у світі і, насамперед, в Україні. Наголошено на визнанні гендерного насильства як крайньої форми гендерної нерівності. Наведено авторські пропозиції, які, по суті, формують рамки нового розгляду порушеної проблеми у гендерноправовому аспекті. Для фахівців правових та суспільно-політичних галузей науки та широкого кола читачів, не байдужих до проблеми прав жінок.

01.03-04.07.4.

340.12(075.8) Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / Р. А. Калюжний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко та ін. — К.: Вид. ПАЛІВОДА А. В., 2007. — 296 с.

Викладення матеріалу в навчальному посібнику здійснюється на основі типової програми з навчальної дисципліни «Теорія держави та права», що вивчається у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації. Автори ґрунтовно розкрили у трьох взаємопов'язаних розділах основні питання теорії держави та права. Усе це дає змогу використати навчальний посібник як базову працю не тільки при підготовці до семінарських і практичних занять, а й до іспитів. Призначений для студентів вищих навчальних закладів юридичного профілю як денної, так і заочної форм навчання.

01.03-04.07.5.

340.12(075.8) *Иванников И. А.* Общая теория государства и права: Учеб. пособие. — М.: Наука Пресс, 2007. — 368 с.

Изложены не только темы, предусмотренные действующим Государственным стандартом по курсу «Теория государства и права», но и ряд новых тем. Автором рассмотрено современное состояние юридической науки и практики, многие происходящие в России процессы развития государства, права и правовой культуры. Впервые даны альтернативные модели идеальных форм социального и государственного устройства. Для студентов-юристов, политологов, историков, слушателей институтов и академий МВД, законодателей и политических деятелей, а также для аспирантов и магистров.

01.03-04.07.6.

340.12(075.8) *Крестовская Н. Н., Матвеева Л. Г.* Теория государства и права: Элементарный курс / ОНЮА. — Х.: Одиссей, 2007. — 384 с.

В пособии кратко изложен материал учебной дисциплины «Теория государства и права», построен по принципу: вопрос—ответ. В ответе на каждый вопрос выделены ключевые понятия и их определения. Рассчитано на студентов и курсантов высших учебных заведений юридическо-

го профіля, а також учасників юридических лицеев и школ с углубленным изучением правоведения.

01.03-04.07.7.

342.1 Національна держава і право в умовах глобалізації: 36. наук. ст. / Упоряд. Н. М. Пархоменко. — К.: Ін-т держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2007. — 132 с.

До збірника увійшли матеріали методологічного семінару «Національна держава і право в умовах глобалізації», який був організований Інститутом держави і права ім. В. М. Корецького НАН України і юридичною фірмою «Салком» 19 лютого 2007 року.

01.03-04.07.8.

340.12+35.001+303.725.36 Ней Н. С. Місце теорії управління в правознавстві: Монографія. — Чернівці: Рута, 2007. — 244 с.

Надано характеристику теорії управління як окремого напрямку в межах предмета загальної теорії держави і права. Досліджено існуючі доктринальні підходи до теорії управління та її місця в науці. Визначено коло явищ правової дійсності, що становлять об'єкт теорії управління. Виділено сторони та аспекти об'єкта теорії управління, їх істотні закономірні зв'язки і відносини, які становлять її предмет; систему методів, теорії управління; систему основних понять і категорій теорії управління; місце теорії управління в системі юридичних наук, а також напрямки й особливості її співвідношення з іншими юридичними науками та теорією державного управління. Для викладачів, аспірантів і студентів ВНЗ, працівників державних органів.

01.03-04.07.9.

340.12 Осауленко О. І. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. — К.: Істина, 2007. — 336 с.

Висвітлено питання загальної теорії держави і права з урахуванням сучасного стану вітчизняної та зарубіжної юридичної науки і практики. Розглянуто теми, передбачені навчальною програмою курсу «Загальна теорія держави і права» для вищих закладів освіти. Призначений для студентів, які вивчають загальну теорію держави і права як провідну методологічну юридичну науку, а також для студентів, які вивчають правознавство. Буде корисним для юристів-науковців, практиків та широкого загалу читачів, які цікавляться проблемами держави і права.

01.03-04.07.10.

340.12 Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: Навч. посіб. — 9-те вид., зі змінами. — Л.: Край, 2007. — 192 с.

Висвітлюється низка нетрадиційних для навчальної літератури понять і теорій (зокрема, поняття загальносоціального права, прав людини, прав націй, народу, прав людства; концепція та ознаки правової держави; загальнолюдські принципи юридичного права; сутність та

функцій сучасних перехідних держав, зорієнтованих на розбудову громадянського суспільства соціальної демократії). Матеріал викладено з позицій основних невідчужуваних прав людини і правової держави. Призначений для студентів спеціальності «Правознавство» та інших гуманітарних спеціальностей.

01.03-04.07.11.

340.13 Рісний М. Б. Правозастосувальний розсуд у юридичній практиці (загальнотеоретичне дослідження): Монографія / Редкол: П. М. Рабінович, Ю. М. Грошевой, В. Т. Нор та ін. — Л.: Край, 2007. — 192 с. — (Пр. Львів. лаб. прав людини і громадянина. Сер. 1. Дослідження та реферати; Вип. 16).

Запропонована монографія продовжує започатковане у 1997 році видання праць Львівської лабораторії прав людини Академії правових наук України (нині — Львівська лабораторія прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування цієї Академії). Досліджено у загальнотеоретичному аспекті проблему правозастосувального розсуду в юридичній практиці. Законодавство України використано станом на квітень 2006 року. Призначена для науковців, викладачів, студентів і аспірантів юридичних та інших гуманітарних навчальних закладів, юристів-практиків.

01.03-04.07.12.

340.12(075.8) Сырых В. М. Теория государства и права: Учеб. для вузов. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Юстицинформ, 2007. — 704 с.

Учебник подготовлен в соответствии с государственным стандартом курса «Теория государства и права» и с учетом современных достижений российских правоведов по общим проблемам государства и права. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов, а также всех интересующихся теорией государства и права.

01.03-04.07.13.

340.12(075.8) Теория государства и права: Курс лекций / Под ред. Н. И. Матузова, А. В. Малько. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Юристъ, 2007. — 768 с.

Изложены темы, предусмотренные программой по теории государства и права, а также ряд новых проблем. Книга отражает современное состояние юридической науки и практики, конституционное и текущее законодательство, происходящие в России процессы, а также дополнительные, актуальные темы (правовая политика, льготы и поощрения, ошибки в праве и др.). Некоторые темы расширены, переработаны, изложены с учетом новейших российских реалий и тенденций. Для студентов юридических вузов, слушателей школ и институтов МВД, других высших и средних учебных заведений, в которых преподаются основы государственно-правовых знаний.

01.03-04.07.14.

342.726-053.6(063) Ювенальна політика та ювенальна юстиція в сучасній державі: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 21–22 вересня 2007 р.: До десятиріччя ОНЮА 1997–2007 / За заг. ред. Ю. М. Оборотова; ОНЮА. — О.: Фенікс, 2007. — 436 с.

Збірник містить статті та тези доповідей з питань політики щодо дітей та молоді (ювенальної політики), а також з проблем створення та удосконалення системи ювенальної юстиції в сучасних державах. Всі матеріали друкуються в авторській редакції.

Автореферати

01.03-04.07.15.

340.12:322(043.3) *Бальжик І. А.* Відносини держави і церкви: «симфонія влад»: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 19 с.

Досліджено взаємозв'язок держави і права, в основі якого лежить концепція «симфонії влад». «Симфонія влад» визначається як гармонійна взаємодія, але не з метою злиття світської та церковної влад на основі цінностей моралі, православія, права, а з метою досягнення суспільного миру, злагоди та благополуччя, відродження та утвердження духовності. Проаналізовано основні моделі відносин християнської церкви і держави. Доведено, що «симфонія влад» є характерною тільки для православної цивілізації. Розглянуто вітчизняну традицію втілення у життя концепції «симфонії влад». Проаналізовано правові основи державно-церковних відносин у сучасній Україні. Зазначено необхідність використання концепції «симфонії влад» у побудові відносин держави і церкви у сучасній Україні.

01.03-04.07.16.

340.11/12(477)“18/19” *Банчук О. А.* Проблема розмежування публічного і приватного права у правовій думці України XIX — початку XX століття: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 20 с.

Проведено системне дослідження поглядів на питання розмежування приватного і публічного права науковців, які працювали в університетах на території України в XIX — на початку XX століття. Наведено авторське розуміння поняття «правова думка України». Процес вивчення приватного і публічного права умовно поділено на три великі періоди: перша половина XIX ст.; друга половина XIX ст. і до 1917 р.; 20-ті рр. XX ст. Виведено критерії розмежування приватного і публічного права, які матимуть значення для сучасної правотворчої і правозастосовчої практики в Україні.

01.03-04.07.17.

340.77 *Гринюк Р. Ф.* Теоретична модель правової держави і проблеми її реалізації в сучас-

них умовах: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 40 с.

Здійснено комплексний аналіз моделі правової держави з погляду виділення в ній трьох складових елементів теоретико-методологічного аналізу, якими є історико-правова, теоретико-правова та нормативно-правова реконструкція моделі правової держави. Теоретична модель правової держави розглядається автором у контексті сучасних проблем її практичної реалізації у конституційно-правовій практиці як зарубіжних держав, так і України. Вперше виділено три базові складові дослідження феномена праводержавності і запропоновано шляхи взаємоузгодження різних теоретико-методологічних підходів до формування концепту правової держави в сучасній юридичній науці. Розроблено і запропоновано загальну класифікаційну модель методів дослідження правової держави, уточнено зміст застосованих у сучасній юридичній науці формального та матеріального підходів в аналізі різних моделей правової держави. Проведено дослідження співвідношення процесів практичної реалізації моделей правової та демократичної держави. Досліджено тенденції розвитку праводержавності в сучасних умовах вітчизняного державотворення, визначені базові проблеми практичної реалізації моделі правової держави, запропоновані конкретні шляхи їх вирішення, а також проаналізовано критерії визначення ефективності процесів формування праводержавності в Україні.

01.03-04.07.18.

321.01(477)(043.3) *Іванчук Н. В.* Взаємна відповідальність особи і держави в контексті розбудови сучасної Української держави: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київ. нац. ун-т внутр. справ України. — К., 2007. — 19 с.

Досліджено питання взаємної відповідальності особи і держави як різновиду соціальної відповідальності, демократичного інституту, демократичної, соціальної, правової держави в умовах поглиблення політичної реформи, розбудови громадянського суспільства, інтеграції Української держави у світовий та європейський політичний і правовий простір. Доводиться думка про те, що перехід від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської форми правління можливий лише за умови вдосконалення демократичного інституту взаємної відповідальності особи і держави, досягнення взаєморозуміння між різними гілками влади, президентом й урядом, владою й опозицією тощо. Доведено, що демократизація суспільства, поглиблення політичної реформи створюють умови для нового, демократичного формату відносин між особою і державою: не патерналістських, а партнерських. На основі проведеного аналізу інституту взаємної відповідальності особи і держави автор пропонує поглибити та розширити теоретичний базис демократичної, соціальної, правової держави і розробити

цілісну й ефективну наукову концепцію взаємної відповідальності особи і держави в умовах розбудови української державності.

01.03-04.07.19.

340.12(477)(043.3) *Корнієнко В. О.* Правові основи громадського суспільства сучасної України (інституційний аспект): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 19 с.

Здійснено системний аналіз змістовних, структурних і функціональних характеристик інститутів громадянського суспільства як правового явища, а також можливостей його методологічного застосування в юридичній теорії, науковому пізнанні, гносеології, дослідженні процесів структурування, функціонування і розвитку громадянського суспільства і правової держави. Розглянуто концептуальну сутність та особливості реалізації концепції громадянського суспільства у правовому і політичному розвитку. Обґрунтовано висновок, що на шляху розбудови громадянського суспільства в Україні постає потрібне стратегічне завдання: по-перше, сформувати чітке розуміння характеру та функцій інститутів громадянського суспільства з точки зору національної специфіки; по-друге, розкрити потенційну роль інститутів громадянського суспільства у посиленні продуктивності влади і, по-третє, розробити комплекс практичних заходів щодо підтримки розвитку такого громадянського суспільства як засобу соціалізації держави та захисту прав і свобод громадян.

01.03-04.07.20.

34.037(477) *Кучук А. М.* Теоретико-правові засади правоохоронної діяльності в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 20 с.

Здійснено комплексне дослідження правоохоронної діяльності. Наводиться нове концептуальне бачення правоохоронної діяльності, визначено її завдання та функції, принципи діяльності правоохорони. Детально проаналізовано механізм правоохоронної діяльності. Запропоновано авторська класифікація суб'єктів правоохоронної діяльності. Вказуються критерії віднесення органу до правоохоронних органів України. На основі теоретичного аналізу наукової юридичної літератури та чинних нормативно-правових актів щодо правоохоронної діяльності сформульовані та внесені конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства у сфері діяльності з охорони права.

01.03-04.07.21.

340.1(477)(043.3)+340.342(477)(043.3) *Рабінович А. В.* Право людини на гідний рівень споживання та юридичний механізм його забезпечення в Україні (загальнотеоретичне дослідження): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 18 с.

Вперше у вітчизняному правознавстві на за-

гальнотеоретичному рівні досліджено соціально-природні споживчі права людини та юридичний механізм їх забезпечення в Україні. Вперше подається інтерпретація споживчих прав людини як різновиду її соціально-природних (загальносоціальних) прав та викладається характеристика їх зв'язків і співвідношення з іншими соціально-природними правами. Охарактеризовані основні міжнародні (всесвітні й європейські) стандарти прав людини на гідний рівень споживання та з'ясовано стан відповідності їм споживчого законодавства України й можливості його подальшої адаптації до стандартів. Проаналізовано стан законодавчого механізму забезпечення в Україні таких актуальних споживчих прав людини, як право: на харчові продукти належної якості, на житлово-комунальні послуги, на інформацію стосовно товарів і послуг (робіт) у сфері споживання та можливості удосконалення цього механізму, задля чого сформульовано низку відповідних пропозицій.

Реферати

01.03-04.07.22.

340.13 *Осипов М. Ю.* Объект и предмет правового регулирования как объективные элементы правового регулирования // Право и государство: теория и практика. — 2007. — № 2. — С. 17—25.

К числу объективных элементов правового регулирования относят объект, предмет и принципы правового регулирования. Вопрос о разграничении объекта и предмета правового регулирования сегодня является дискуссионным. Абсолютное большинство авторов относят к объекту правового регулирования поведение и деятельность субъектов права, находящиеся в рамках предмета правового регулирования. Традиционно в теории права считается, что предметом правового регулирования являются общественные отношения. Под общими чертами и свойствами общественных отношений, входящих в предмет правового регулирования, следует понимать такие специфические их характеристики, которые позволяют отличить от других общественных отношений. Это общезначимость, волевой характер, повторяемость, содержательная устойчивость и стабильность, социально-позитивный характер. Сложной проблемой является разграничение предметов правового и корпоративного регулирования. Здесь следует обратить внимание на иерархию правового регулирования, в которой корпоративное регулирование является зависимым и детерминированным правовым регулированием.

К. В. Горобец

01.03-04.07.23.

347.122 *Федосенко В. А.* Субъективные публичные права: генезис и сущность // Право и государство: теория и практика. — 2007. — № 2. — С. 4—16.

К субъектам публично-правовых отношений

относят физические и юридические лица (государство и органы власти), наделенные публичной правосубъектностью. Важной характеристикой субъекта является его статус. Состав правового статуса включает разнообразные права. Однако они еще не являются субъективными в полном смысле этого слова, хотя потенциально могут ими стать. Права, составляющие правовой статус лица, больше похожи на абстрактные правовые возможности. Субъективное право представляет собой то право, которым лицо обладает, будучи участником конкретного правоотношения. Правовой статус субъекта публичного права состоит из обязанностей выполнения полномочия по должности, статусных прав и гарантий. Субъективные публичные права, исходя из этого, — это особая категория функциональных прав лиц, занимающих государственные и муниципальные должности, обусловленных специфичной функциональностью публично-правового статуса субъекта притязания по отношению к государству. Проблема определения субъективных публичных прав берет свое начало в XIX столетии. Практически каждая вновь возникающая концепция права порождала новую теорию субъективных публичных прав. Теория естественного права обосновала само наличие у субъектов определенных притязаний; волевая теория настаивала на неотчуждаемости и охраняемости субъективных прав; теория интереса утверждала, что первоисточником субъективного права является осознанный интерес, защищаемый объективным правом. Позже возникли теории власти и интереса, блага, силы и интереса, власти, воли и интереса и т.д. Дореволюционная наука заменяла понятие субъективного права категорией «социальные функции». Возникновение теории субъективного публичного права связано с именем выдающегося правоведа Г. Еллинека. Позже значительное внимание их исследованию уделял А. А. Рождественский. Его научные идеи поддерживал и развивал А. И. Елистратов. В. Н. Дурденевский первый четко выделил публичный характер субъективных прав. Современное видение проблемы субъективных публичных прав раскрывается в работах Г. В. Мальцева, Н. И. Матузова.

К. В. Горобец

Статті

01.03-04.07.24.

340.5 *Бабич І.* Виникнення та розвиток порівняльного правознавства як навчальної дисципліни // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 141–144.

Проведено історіографічний аналіз інституалізації порівняльно-правових ідей як навчальної дисципліни. Вказано, що у вітчизняній юридичній літературі питання історичного становлення порівняльного правознавства як науки та навчальної дисципліни досліджували Х. Бехруз, О. Бигич, О. Лисенко та ін., але ра-

зом із тим розвиток порівняльного правознавства як навчальної дисципліни ними окремо не розглядався. Виділено два основних етапи: перший — від появи перших кафедр порівняльного спрямування до початку Другої світової війни; другий — після закінчення Другої світової війни і до наших днів. Перший етап характеризується інституалізацією порівняльного правознавства як навчальної дисципліни в університетах Західної Європи та переважно орієнтацією порівняльно-правових досліджень на сферу приватного права. Другий етап характеризується розширенням сфери порівняльно-правових досліджень і заняттям порівняльним правознавством вагомого місця в системі підготовки юристів більшості розвинутих країн світу. Вказано, що становлення порівняльного правознавства як навчальної дисципліни в Україні перебуває ще на стадії розвитку.

01.03-04.07.25.

340.134(477) *Бідей О.* Основні пріоритети правової політики України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 100–103.

Вказано на недостатність уваги з боку держави на проблему правової політики як явища нового для суверенної України. Виокремлено дві форми діяльності держави у сфері правової політики, що здійснюються через систему органів державної влади: правову — політику у сфері права, пов'язану з формуванням концепції юридичного впливу та правотворчістю; організаційну — правову політику за допомогою права, що має вияв у правозастосовчій та правоохоронній діяльності. Виявлено основні пріоритети правової політики України: реалізація ідеї правової державності; ліквідація розриву між теорією та практикою прав людини; наведення порядку у роботі органів державної влади; подолання правового нігілізму та правового ідеалізму; правове забезпечення економічного росту.

01.03-04.07.26.

340.13 *Борщевський І. В.* Теоретичні засади систематизації законодавства // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 3. — С. 19–24.

Розглянуто загальнотеоретичні питання систематизації законодавства. Зазначено, що систематизація законодавства — це різновид правової діяльності, що здійснюється уповноваженими суб'єктами щодо впорядкування нормативно-правових актів у певну науково обґрунтовану систему задля зручності користування ними на практиці, усунення можливих суперечностей, неточностей, прогалин, можливості оперативно знаходити й правильно тлумачити необхідні правові норми. На основі комплексного аналізу існуючих в теорії права підходів до поняття систематизації та її форм, зроблено висновки про необхідність використання, крім традиційних форм упорядкування нормативно-правового матеріалу: кодифікації, інкорпорації, консолідації,

обліку й комплексно-змішаної форми: звід законів та уніфікація. Наголошено на необхідності подальшої теоретично-методологічної розробки підвищення ефективності та практичної реалізації.

01.03-04.07.27.

342.7 *Гудзь Д. С.* Поняття прав людини: загальнотеоретична характеристика // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 3. — С. 42—45.

На основі аналізу наукової літератури, норм міжнародного права і національного законодавства, а також практики їх застосування досліджено поняття прав людини, деякі загальні закономірності та тенденції сучасного розвитку інституту прав людини. Сформульовано систему фундаментальних основ сучасної інтерпретації цього феномена. Визначено, що виокремлення прав людини ґрунтується на презумпції володіння кожним представником людського роду сукупністю можливостей, якими він наділений фактом свого існування. В цьому сенсі ці права — універсальні й наднаціональні, стосуються кожного. Представлено можливі напрямки подальшого вивчення прав людини в рамках загальної теорії держави та права.

01.03-04.07.28.

340.113:57 *Завгородня В.* Проблеми формування юридичної термінології у сфері правового забезпечення біологічної безпеки // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 117—120.

Досліджено юридичний аспект таких категорій, як біобезпека, біотехнологія, генна інженерія, генно-інженерна діяльність, генно-модифікований організм, з ціллю юридичного уточнення визначень і внесення коректив у використання цієї термінології в нормативних актах.

01.03-04.07.29.

342.92 *Крижанівський А. Ф.* Адміністративний правопорядок: три теоретичні й методологічні проблеми // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 239—246.

Серед теоретичних і практичних проблем розуміння правопорядку в адміністративно-правовій царині виокремлено завдання світоглядного характеру (використання новітніх підходів праворозуміння та посткласичної методології), аналіз предметної природи управлінських відносин як специфічного компонента адміністративно-правового порядку, а також правового режиму забезпечення правопорядку в адміністративно-правовій сфері. Зазначено, що принципово важливою виступає проблема подолання домінуючої в доктринальному й емпіричному сприйнятті правопорядку надмірної етатизації, тобто пояснення правопорядку, передусім, як справи державної влади. Ще однією методологічно значущою проблемою для осягнення природи адміністративного правопорядку науковець називає

його співвідношення із суспільним і громадським порядком. Досліджено проблему співвідношення законності і правопорядку, яка, з огляду на предмет адміністративного права, набуває особливої значущості як у теоретичному, так і в прикладному аспектах. Зроблено висновок, що надійний, справедливий, дійсно правовий порядок у адміністративно-правовій сфері може бути забезпечений саме за умови правової законності. І в такому розумінні адміністративний правопорядок вже може виявляти себе як певною мірою і результат правозаконності.

01.03-04.07.30.

340.13(470) *Лавренюк А. В.* Суб'єкт публичного права: єдинство поняття як многоаспектного явлення в російській правовій системі // Право и государство: теория и практика. — 2007. — № 5. — С. 21—26.

Представлено авторське определение поняття «суб'єкти публичного права». Указано, що суб'єкти публичного права носять дифференційований характер по конкретним цілям своєї діяльності, сферам общественної життя і організаційно-правовим формам. Виділені суб'єкти, дійсні на основі норм національного і міжнародного права.

01.03-04.07.31.

351.82(477) *Лоцихін О. М.* Економічна функція сучасної держави: її наукові основи та кадрове забезпечення // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 12. — С. 27—36.

Розкрито сутність, зміст економічної функції держави. Виокремлено основні складові (галузі) економіки сучасної держави. Звернуто увагу на роль держави в економічних відносинах в умовах формування ринкової економіки. Сформульовано зміст економічної функції держави. Зазначено, що її реалізація неможлива без наявності міцних основ: правових, соціальних, духовних, інформаційних, кадрових, наукових тощо. Особливе значення в цьому процесі займають наукові та кадрові основи. Визначено основні риси, характерні для економічної функції держави на сучасному етапі розвитку

01.03-04.07.32.

342 *Лоцихін О. М.* Проблеми сучасного розуміння поняття та сутності функцій держави // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 4. — С. 90—100.

Переосмислені традиційні підходи до розуміння функцій держави. Зазначено, що теорія функцій держави у своєму розвитку пройшла три основних етапи: перший етап, який можна охарактеризувати як становлення теоретичних знань щодо функцій держави у політико-правовій науці XIX — поч. XX ст.; другий етап, який охоплює радянський період розвитку юридичної науки; третій етап починається з 90-х рр. XX ст. та характеризується переосмисленням традиційного вчення щодо функцій держави. Сформульовано авторське визначення поняття функції держави.

01.03-04.07.33.

340.114:348.7 *Міма І. В.* Релігійні норми в системі джерел права // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 3. — С. 29—34.

Розкрито та теоретично переосмислено релігійні норми як елементи системи джерел права. Проаналізовано та проведено співвідношення релігійних норм з іншими формами права: нормативно-правовим договором, міжнародно-правовим актом (договором), правовим прецедентом, правовим звичаєм, правовою доктриною, принципами права. Встановлено схожість та відмінність зазначених елементів. Наведено специфічні ознаки релігійних норм як джерел права. Зазначено, що релігійні норми мають достатньо підстав вважатися не тільки історичними пам'ятками (правовою спадщиною), а й джерелом вітчизняної правової системи. Наголошено, що релігійні норми можуть набути статусу додаткових джерел права в системі джерел права країн романо-германської правової сім'ї.

01.03-04.07.34.

340.114 *Пархоменко Н. М.* Система джерел права: ознаки, властивості та зміст // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 3. — С. 8—12.

Охарактеризовано джерела права з точки зору їх системних зв'язків. Встановлено їх структурні елементи: нормативно-правовий акт, нормативно-правовий договір, правовий прецедент, правові звичаї, принципи та доктрини. Наведено ознаки системи джерел права: публічність; формальність; ієрархічність; безпосередній зв'язок з державою; безпосередній зв'язок джерел права з простором і часом; внутрішня узгодженість, яка припускає взаємозв'язок і несуперечливість джерел права; об'єктивний характер; активний характер джерел права; динамічність. Проаналізовано властивості системи джерел права: стабільність, відкритість, єдність і розвиток.

01.03-04.07.35.

340.132 *Передрієв Є.* Дія та застосування права (його норм) як поняття в категорії «правовідносини» у системах права // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 13—15.

Визначено місце міжнародного публічного права та міжнародного приватного права у глобальній юридичній системі, в якій категорія «правовідносини» є однією із основних категорій, через яку опосередковується право як таке, найважливіша вихідна точка відліку. Вказано на необхідність розмежування понять «дія» і «застосування» права (його норм). Звернуто увагу на «екстериторіальність дії» законів одних держав на території інших.

01.03-04.07.36.

340.134 *Плавич С. В.* Теоретичні аспекти класифікації правотворчості // Часопис Київсь-

кого університету права. — 2007. — № 4. — С. 71—76.

Вказано, що у теорії права немає одностайної думки ні щодо критеріїв класифікації правотворчості, ні щодо її видів. Розроблено систему об'єктивних критеріїв класифікації правотворчості та визначено її види: за суб'єктами правотворчості, за ступенем участі населення в правотворчому процесі, за юрисдикцією суб'єктів правотворчості, за видами нормативно-правових актів. Наголошено, що такий підхід враховує специфіку правотворчого процесу та його окремих різновидів.

01.03-04.07.37.

340.116 *Руденко Б.* До питання про класифікацію правових систем // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 137—140.

Розглянуто окремі аспекти застосування певних формальних методів класифікації у порівняльно-правових дослідженнях. Представлено класичні правила поділу понять, які звичайно розглядають як правила побудови класифікацій (формально-логічні правила): правило сталості основи; правило сумірності; правило виключення; правило безперервності поділу. Вперше проаналізовано сучасні класифікації правових систем з точки зору їх логічної коректності.

01.03-04.07.38.

340.131(4/9) *Савченко О.* Конституційне закріплення принципу верховенства права в зарубіжних державах // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 100—103.

Проведено аналіз реалізації принципу верховенства права в конституціях різних країн світу (Англія, Франція, ФРН, США, Індія), визначено його місце та роль в розбудові правової держави і громадянського суспільства. Відмічено, що закріплення в конституціях та інших нормативних документах таких елементів, як юридична рівність громадян перед законом, недопущення свавілля з боку держави, судове забезпечення прав і свобод людини, — основний показник ступеня реалізації в державі принципу верховенства права.

01.03-04.07.39.

340.141(477) *Шокін Ю.* Місце звичаїв загального міжнародного права у правопорядку України // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 3. — С. 158—167.

Представлено тематику міжнародного звичаєвого права. Проаналізовано питання співвідношення норм загального звичаєвого міжнародного права і національного права України, яке вважається не врегульованим Конституцією та законами України. Визначено, що у нормах національних законів України, які містять відсилання до міжнародних звичаїв, відсутній диференційований підхід до їх застосування, заснований на місці та ролі кожного з різновидів звичаїв у регулюванні міжнародних відносин.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

Книги

01.03-04.07.40.

340.15(477)“1917/1947” *Адамчук І.* Боротьба за державно-територіальний статус Північної Буковини, Акерманського, Ізмаїльського і Хотинського повітів Бессарабії, острова Зміїного та Закарпатської України у 1917–1947 рр.: Іст.-прав. дослідж.: Монографія. — К.: Атіка, 2007. — 160 с.

На основі праць західних, російських та вітчизняних спеціалістів у галузі міжнародного права та історії міжнародно-правових відносин розглянуто процес входження західних українських земель до складу УРСР. Буде корисним науковцям, аспірантам, студентам, всім тим, хто цікавиться історією міжнародних відносин і міжнародно-правовими питаннями.

01.03-04.07.41.

340.15(477)(075.8) *Музиченко П. П.* Історія держави і права України: Навч. посіб. / ОНЮА. — 6-те вид., випр. і допов. — К.: Знання, 2007. — 471 с.

Спираючись на найновіші досягнення світової історичної думки, публікації вітчизняних та зарубіжних учених, значна частина яких тривалий час залишалась недоступною для громадян України, створено один із найповніших сучасних навчальних посібників з історії держави і права України, який має системний характер. Послідовно розкрито основні етапи формування суспільного та державного ладу, права, суду і судового процесу в Україні, починаючи з часів Київської Русі до сьогодення. Для студентів й аспірантів юридичних та історичних спеціальностей, викладачів історії та права вищих навчальних закладів, а також корисним буде учителям загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, коледжів, усім, кого цікавить історія держави і права України.

Автореферати

01.03-04.07.42.

334.735(477.6) *Волошкевич Г. А.* Розвиток споживчої кооперації на землях Наддніпрянської України у другій половині XIX — на початку XX ст. (історико-правове дослідження): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Проаналізовано організаційно-правові основи функціонування споживчих товариств та їх союзів на землях Наддніпрянської України у другій половині XIX — на початку XX ст. Розглянуто політику царського уряду в галузі кооперативного будівництва та законодавства протягом другої половини XIX ст. — 1917 р., правове забезпечення діяльності споживчих товариств та їх союзів у дореволюційний період, правові аспекти взаємовідносин представників

органів влади та кооперативних організацій, становлення основних кооперативно-правових інститутів в європейському та вітчизняному праві.

01.03-04.07.43.

340.15:351.745 *Петровський В. М.* Становлення та розвиток міської поліції Російської імперії у другій половині XVIII — на початку XX ст. (на матеріалах Одеси): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 17 с.

Досліджено історію становлення та розвитку міської поліції Російської імперії у другій половині XVIII — на початку XX ст. на матеріалах міста Одеси. На основі широкого використання джерел проаналізовано етапи становлення та розвитку органів міської поліції Одеси. Висвітлено особливості складання нормативно-правової бази та її практичного застосування; проаналізовано причини, хід та правові наслідки загальноросійської реформи поліції 1862 р. та реформи одеської міської поліції 1876 р.; розглянуто особливості та відмінності у діяльності одеської міської поліції; визначено порядок формування штатного розпису, фінансування та адміністративної діяльності одеської міської поліції. Аналізуються функції міської поліції, діяльність окремих її підрозділів. Акцентується увага на тих аспектах організації та діяльності одеської міської поліції, які не втратили своєї актуальності і сьогодні і можуть бути враховані в процесі реформування сучасної правоохоронної системи України.

01.03-04.07.44.

351(091) *Шевченко А. Є.* Правові засади діяльності органів внутрішніх справ УРСР на транспорті у першій половині XX ст.: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 40 с.

Комплексно досліджено процес створення органів міліції на транспорті, правового оформлення і регулювання їх діяльності, пошуку оптимальних структурних форм. Проаналізовано методи та рівень ефективності діяльності органів внутрішніх справ на залізничному, водному, автомобільному транспорті, адміністративні санкції щодо порушників чинних юридичних норм. Простежено засоби адаптації правоохоронних органів до різних економічних і політичних умов. Визначено роль транспортних підрозділів Наркомату внутрішніх справ як складового елемента державно-управлінської системи та рівень ефективності їх зусиль у різних умовах.

Статті

01.03-04.07.45.

340.15:347.64(477)“1783/1917” *Гавловська А.* Інститут опіки і піклування на українських землях, в складі Російської імперії (1783–1917 рр.):

історико-правові аспекти // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 43—48.

Проаналізовано Звід законів Російської імперії в аспекті історії опіки та піклування на українських землях у XIX ст. Вказано, що опіка в російському праві була одним з найбільш відсталих інститутів. Охарактеризовано порядок встановлення та звільнення від відносин опіки та піклування, а також права та обов'язки опікунів.

01.03-04.07.46.

349.41(477.8) *Зарицька І.* Правове регулювання земельних відносин у Західній області Української Народної Республіки // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 5. — С. 117—120.

Проведено історико-правовий аналіз становлення та розвитку земельного законодавства Західної області Української Народної Республіки. Аналіз проведено за такими напрямками: структура земельних органів (державних і недержавних), які були наділені правом розподілу земельних ресурсів, їх охорони та контролю за ходом земельної реформи на різних рівнях її втілення; відносини власності на земельні ділянки; фінансові відносини; порядок відповідальності за порушення земельного законодавства. Щодо земельних ділянок законодавством встановлювалися три види правовідносин власності: право державної власності, право громадянської власності та право приватного користування земельними ділянками. Зазначено, що істотним недоліком тодішнього земельного законодавства було не встановлення межі приватного землекористування, невизначеність критеріїв визначення цієї межі, що неминуче призводило до викривлень у механізмі розподілу земельних ділянок.

01.03-04.07.47.

347.23(477)(091) *Івершенко Л.* Генезис права приватної власності на території Української держави // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 95—99.

Розглянуто історію зародження, становлення і розвитку права приватної власності на теренах сучасної Української держави. Вказано, що законодавство сучасної України розвивається у русі загальносвітових тенденцій. Проаналізовано історичні періоди, починаючи з Київської Русі. Зазначено, що слов'янське (руське, українське) суспільство у своєму поступі сягнуло значних висот і знаходилося на одному щаблі із найрозвинутішими народами того часу. Наголошено на історичному досвіді людства, який довів правомірність, доцільність та ефективність існування приватної власності. Аналіз Конституції УНР, які практично віддзеркалюються в сучасній конституції, вказує на те, що Українська держава вже у 1918 р. намагалася стати суверенною, демократичною республікою, в якій би втілювалися основні принципи цивілізованої спільноти.

01.03-04.07.48.

340.15:347.96/99(477.43/44)“13/17” *Попович О.* Структура та діяльність вірменських судів на Поділлі (XIV—XVIII ст.) // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 78—83.

Проаналізовано передумови створення вірменських судів на Поділлі (XIV—XVIII ст.), визначено їхню структуру, правову основу організації та діяльності. Відповідно до «Порядку судів і справ вірменського права» вірменське право розрізняло «виложений суд» та «закупний або потрібний суд». Зосереджено значну увагу на характеристиці порядку розгляду і вирішення справ у духовних і світських вірменських судах вірменських громад Поділля. Наголошено, що діяльність вірменських судів на українських землях у XIV—XVIII ст. сприяла збагаченню національної правової культури.

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

01.03-04.07.49.

340.15(4/8)(075.8) *Борисевич М. М., Бельчук О. А., Евтушенко С. Г.* История государства и права зарубежных стран: Учеб. пособие / Под ред. М. М. Борисевича. — М.: Юриспруденция, 2007. — 352 с.

Издание подготовлено в соответствии с программой учебного курса «История государства и права зарубежных стран» и включает все темы данного курса. Каждая тема представлена расширенной хронологической таблицей, подробным толковым словарем основных терминов и схемами, раскрывающими общественный, государственный строй и право рассматриваемых государств. Для студентов, аспирантов, преподавателей юридических вузов.

01.03-04.07.50.

340.15(470)(075.8) *Вологдин А. А.* История государства и права России: Учеб. пособие. — М.: Высш. шк., 2007. — 712 с.

Проанализированы основные этапы развития Российского государства и права от зарождения государственности древних славян до начала XXI в. Работа опирается на широкий круг источников и новейшие достижения историко-правовой науки. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов, а также для всех интересующихся историей государства и права.

01.03-04.07.51.

340.15(4/8)(075.8) *Косарев А. И.* История государства и права зарубежных стран: Учеб. для вузов. — 2-е изд. — М.: Юриспруденция, 2007. — 376 с.

В предлагаемом учебнике использованы возможности цивилизационного подхода к изуче-

нию истории и сравнительного метода в отборе материала. Особое внимание автор уделяет многовариантности ведущих процессов и тенденций развития государства и права. Учебник состоит из пяти разделов, заключения, отражающего закономерности и ценностное содержание истории государства и права, а также вопросов для самопроверки и обширного списка литературы. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов.

01.03-04.07.52.

340.15(100)(075.8) *Макарчук В. С.* Загальна історія держави і права зарубіжних країн: Навч. посіб. — 6-те вид., допов. — К.: Атіка, 2007. — 624 с.

Висвітлено історію виникнення і становлення історичних форм держави та правових систем Стародавнього Сходу, Античного світу, провідних країн Європи, Азії і США. Матеріал охоплює період від найдавнішого часу до кінця ХХ сторіччя. Додатки, подані в кінці посібника, містять завдання (тести) для контролю знань, здобутих у процесі навчання. Для студентів, курсантів та слухачів правових факультетів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться історією держави і права зарубіжних країн.

01.03-04.07.53.

340.15(37)(075.8) *Новицкий И. Б.* Основы римского гражданского права. — М.: Зерцало, 2007. — 408 с.

В настоящем томе серии «Русское юридическое наследие» публикуются тексты учебника и лекций Ивана Борисовича Новицкого (1880—1958) по курсу «Основы римского гражданского права». В приложении к ним приводится программа экзамена по римскому праву, который И. Б. Новицкий сдавал на юридическом факультете Императорского Московского университета в начале 1906 г. Дается список работ, опубликованных им за 50 лет научной деятельности — с 1907 по 1957 г. В конце книги публикуется биографический очерк, в котором в живой, увлекательной форме рассказывается о судьбе И. Б. Новицкого. Его автором является внучка ученого Т. Е. Новицкая, в настоящее время — доктор юридических наук, профессор кафедры истории государства и права юридического факультета МГУ. Издание предназначается для студентов и преподавателей юридических вузов.

01.03-04.07.54.

340.15(37)(075.8) Основы римского частного права: Учеб. пособие для студ. вузов / Под ред. С. А. Слипенченко, О. И. Смотров. — Х.: Эспада, 2007. — 192 с.

В пособии в соответствии с учебной программой в конспективном виде освещены основные институты римского частного права, важнейшие правовые понятия и категории, прочно вошедшие в современную юридическую науку и практику. Рассчитано на студентов, аспирантов (адъюнктов), преподавателей юридических вузов, а

также на всех тех, кто работает над повышением своего уровня юридической культуры.

01.03-04.07.55.

340.15(4/8)(075.8) *Усанов В. Е.* История государства и права зарубежных стран: Учеб. пособие. — М.: Элит, 2007. — 264 с.

Учебное пособие по истории государства и права зарубежных стран подготовлено в соответствии с государственным образовательным стандартом высшего профессионального образования РФ по специальности «юриспруденция». Рекомендуются для студентов юридических факультетов, аспирантов, преподавателей, всех интересующихся всеобщей историей государства и права.

Автореферати

01.03-04.07.56.

342(73)(091)(043.3) *Пильгун Н. В.* Становления та розвиток конституційного права в рішеннях Верховного Суду США (історико-правовий аспект): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 18 с.

Комплексно досліджується становлення та розвиток конституційного права в рішеннях Верховного Суду США. Проаналізовано особливості американської правової системи та становлення конституційного права США. Звернено увагу на становлення й розвиток повноважень вищих органів влади, американської системи федералізму, прав і свобод громадян у рішеннях Верховного Суду. Обґрунтовано джерела конституційного права і з'ясовано, що його становлення здійснюється завдяки судовій інтерпретації законодавства.

Реферати

01.03-04.07.57.

347.65/68:340.134(470) *Блинков О. Е.* Кодификация местного наследственного права в России. Ч. 2. Полтавская и Черниговская губернии // История государства и права. — 2007. — № 4. — С. 17—18.

В статье анализируется кодификация гражданского права России, основной задачей которой было создание единого законодательного акта, которым и стал Свод законов Российской империи. Автор указывает, что в Полтавской и Черниговской губерниях продолжительное время действовал III Статут Великого княжества Литовского, нормы которого были помещены в Свод с указанием на то, что они действовали только в губерниях. В статье характеризуются условия и процесс наследования, наследование супругами, наследование по закону. Указывается также на то, что в Черниговской и Полтавской губерниях действовал особый правовой режим для имений помещиков. Как правило, выше

перечисленные нормы имели характер случайных правил, но для нас они будут интересными в первую очередь тем, что мы можем представить общую картину состояния местного наследственного права в Российской империи перед советской кодификацией гражданского права, в том числе наследственного права, в 1922 году.

М. В. Енур

01.03-04.07.58.

343.9:343.37(477)“1921” *Ляковська С.* Протидія органів державної безпеки господарським злочинам у період непу: досвід для сьогодення // Університет. — 2007. — № 3. — С. 26—35.

Ця стаття присвячена проблемі визначення ролі і місця органів державної безпеки у протидії економічним злочинам у період нової економічної політики, в першу чергу таким, які визначались як господарські. Автор висловлює точку зору щодо суті самої нової економічної політики, аналізує її позитивні та негативні риси. Важливим є аналіз діяльності органів державної влади, метою діяльності яких була боротьба з економічними та господарськими злочинами. Серед цих органів автор виділяє надзвичайні комісії, економічне управління ДПУ УСРР та інші. У статті також наводиться перелік конкретних складів злочинів, які вважались злочинами у сфері господарської діяльності: зговір торговців для підняття цін, приховування товарів, розкрадання, розтрата, безгосподарність та інші. Також наводиться детальна правова регламентація юридичної відповідальності, яка наставала у випадках їх скоєння. Також у статті наводяться цікаві статистичні дані щодо кількості скоєних злочинів у сфері господарської діяльності, а також кількості порушених при цьому кримінальних справ. Автор доходить висновку, що в період непу у зв'язку з новими умовами господарювання, розвитком ринку, допуском приватного капіталу об'єктивно збільшилася частка господарських злочинів. При цьому до протидії цим злочинам залучалося велике коло державних органів. Разом з тим автор вважає, що намагання подолати економічну злочинність, передусім, каральними заходами виявилися марними.

Т. О. Остапенко

01.03-04.07.59.

351.713(470)(091) *Смирнова Е. М.* Протекционистский этап в развитии таможенной политики России во второй половине XIX века // История государства и права. — 2007. — № 4. — С. 27—28.

Стаття написана на актуальну для сьогодення тему, яка торкається митної політики на території Російської імперії. Саме тому вона цікава читачам. У другій половині XIX століття митна політика набула нового імпульсу для розвитку. Авторка зазначає, що головну роль відігравав германський експорт, окрім того на російський ринок потрапляли товари з Австро-Угорщини та інших європейських держав. У статті висвітлюються питання діяльності російського уря-

ду в галузі економічних завдань та зміни економічної політики. У статті досить детально характеризуються заходи отримання зарубіжних платежів. Визначається також те, що всі рішення Комітету фінансів Російської імперії були досить жорсткими і всі застави в митні органи викупалися заставними білетами, а після 1 січня 1877 року — золотою валютою. У статті зроблені висновки щодо протекціоністської політики в галузі митного законодавства російського уряду, яка була одним з головних аспектів для успішного розвитку крупної національної промисловості, заснованої також на використанні нових технологій та машин. Це допомогло Росії піднятися на рівень розвинених промислових країн Заходу.

К. А. Голдакова

Статті

01.03-04.07.60.

342.4(436)“1867” *Гриб Н.* Прийняття, структура та основні положення Австрійської конституції 1867 року // Вісник Львівського університету: 36. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 50—55.

Показано передумови приєднання частини західних етнічних українських земель (Галичини, Буковини і Закарпаття) до складу Австрії, а відтак Австро-Угорщини. Проаналізовано основні положення Австрійської конституції 1867 р., що діяла у Галичині і Буковині до 1918 р., яка формально забезпечувала особисті свободи і права громадян імперії, але на практиці вони були обмежені, а іноді грубо порушували. Зазначено, що незважаючи навіть на такі недоречності австрійсько-імперське конституційне законодавство стало основою демократизації тогочасного суспільства, яке зуміло відіграти роль каталізатора національної свідомості у провідній верстві українського населення краю, зокрема галицької інтелігенції.

01.03-04.07.61.

340.15“652” *Кондратюк Л. В.* Виникнення та розвиток міжнародних союзів у Східному Середземномор'ї (VIII—III ст. до н. е.) // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 3. — С. 46—50.

Проаналізовано особливості міжнародно-правових стосунків між еллінськими полісами. На ранніх етапах міжнародної взаємодії античних держав Східного Середземномор'я з іншими державними утвореннями створювалися міжнародні союзи, які в стародавньому міжнародному праві набули найбільшого розвитку. Виділено та охарактеризовано такі різновиди союзів, як амфіктонії, епімахії, симмахії.

01.03-04.07.62.

340.12(34) *Миненков С. А.* Методологические проблемы исследования государства и права Древней Индии // История государства и права. — 2007. — № 5. — С. 31—34.

Затронуты методологические проблемы исследования государственно-правовых процессов в Древней Индии. Указано, что для всестороннего и полного исследования был использован междисциплинарный синтез знаний, т. е. выход за рамки юридического позитивизма для философского осмысления политико-правовых явлений Древней Индии, поиска их предельных смысловых, ценностных и логических оснований. Обосновано, что именно ценности лежат в основе права и правопорядка, выступают в качестве идеального обоснования норм права и охраняются правовыми нормами, составляют цель права и его институтов. Указано, что при использовании конкретно-исторического подхода для решения вышеуказанных проблем необходимо обратиться к опыту самоистолкования традиции.

01.03-04.07.63.

340.15(474.5):811.161.1 *Музиченко П. П.* «Руська мова» як об'єднавчий фактор державної та правової діяльності у Великому князівстві Литовському // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2006. — Вип. 29. — С. 127—132.

Зазначено, що мова нормативних актів ілюструє правову культуру суспільства і держави, і виразним прикладом цього є Статути Великого князівства Литовського. Дослідивши мову, якою писалися Статути, автор дійшов висновку, що мовою їх написання була все ж таки руська (давньоруська), загальна у своїй основі для української, білоруської і російської мов. Наголошено на різниці між мовою повсякденного спілкування і літературною мовою. Отже, мова якою написані Статути Великого князівства Литовського, — це українсько-білоруська ділова писемна мова.

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Книги

01.03-04.07.64.

340.123(075.8) *Мірошниченко М. І., Мірошниченко В. І.* Історія вчень про державу і право: Навч. посіб. для юрид. вузів. — К.: Атіка, 2007. — 224 с.

Історія вчень про державу і право — юридична дисципліна історико-теоретичного циклу, яка викладається у вищих юридичних навчальних закладах. Вона як наука розглядає теорії, концепції, доктрини, в яких порушуються проблеми виникнення, становлення і розвитку держави і права. Її висновки допомагають у з'ясуванні сутності держави і права як «право», «закон» в їхньому подальшому історичному поступі. Актуальність посібника зумовлена потребою як теоретичного правознавства, так і юридичної практики, оскільки є підґрунтям для пізнання закономірностей розвитку державно-правової сфери суспільного життя. Рекомендовано як навчаль-

ний посібник для студентів вищих юридичних навчальних закладів, спеціалістів-правознавців — усіх, хто намагається самостійно аналізувати і оцінювати сучасні проблеми держави і права, їх обопільність з громадським суспільством.

01.03-04.07.65.

340.15(470)“17-19”(092) *Томсинов В. А.* Российские правоведы XVIII—XX веков: очерки жизни и творчества: В 2 т. / Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. — М.: Зерцало, 2007. — (Русское юридическое наследие).

Т. 1. — 2007. — 660 с.

Т. 2. — 2007. — 672 с.

Очередные тома серии «Русское юридическое наследие» представляют описания жизни и творчества российских правоведов (от В. Н. Татищева до И. А. Ильина), историю русской научной юриспруденции, ее эволюцию на протяжении XVIII—XX веков в рамках Российской империи и в среде русской послереволюционной эмиграции. Формирование и развитие научной юриспруденции происходило в России, как и в Западной Европе, главным образом, на юридических факультетах университетов. Поэтому данная книга содержит немало фактов также по истории юридического образования в России и в среде русской эмиграции. Судьбы российских правоведов, особенно тех из них, которые являлись одновременно государственными деятелями или политиками (В. Н. Татищев, императрица Екатерина II, М. М. Сперанский, К. П. Победоносцев, С. А. Муромцев, Ф. Ф. Кокошкин и др.), были тесно связаны с судьбой Русского государства, многие из них являлись активными участниками важнейших политических событий. Вследствие этого на страницах данной книги отражена политическая история России XVIII — начала XX века. Содержание книги основано на документах — в том числе архивных, публикуемых впервые, а также на мемуарах, дневниках и произведениях самих российских правоведов. В каждом из очерков, включенных в книгу, помимо жизнеописания правоведа, дается характеристика его как человека и ученого, приводятся наиболее интересные мысли из его произведений. Настоящая книга является своего рода путеводителем по русской научной юриспруденции, развивавшейся в рамках Российской империи в течение XVIII — начала XX века, а после ее крушения — в среде русских правоведов-эмигрантов. Предназначается для студентов и преподавателей юридических вузов.

Автореферати

01.03-04.07.66.

340.342(043.3) *Дудченко В. В.* Традиція правового плюралізму: західна та східна інтерпретація: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / ОНЮА. — О., 2007. — 35 с.

На основі різноманітних підходів до правової реальності в дослідженнях правових шкіл Захо-

ду та Сходу розглянута традиція правового плюралізму. Виявлено тенденції виникнення, розвитку і функціонування права в інтерпретаціях природно-правової, позитивно-правової, історико-правової, інтегративно-правової шкіл Заходу. Проаналізовано концепції «належного шляху», «Брахми» і «Дао», які обумовлюють розуміння права і його реалізацію у правоустроях Сходу. Висвітлено вітчизняну традицію плюралізму в праві, переваги і недоліки кожної з правових шкіл. Обґрунтовано ідеал-реалістську концепцію права і «нормативних фактів», яка є спробою під новим кутом зору розглянути проблему розвитку українського права. У підсумку: ця концепція має відобразити більш складну систему класифікації і характеристики сучасного права, яка буде спиратися не лише на особливості економічного і політичного устрою, але також і філософські, етичні, ціннісні, релігійні й інші критерії.

01.03-04.07.67.

340.12(092)(043.3) *Мазур Г. П.* Державно-правові погляди ім. І. І. Петрункевича: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 20 с.

Здійснено теоретичний аналіз правової спадщини І. І. Петрункевича. Вперше системно викладені його погляди на державу і право. Запропонована періодизація основних етапів його громадської і політичної діяльності. Визначені методологічні підходи І. І. Петрункевича до проблем держави та права, які ґрунтуються на природно-правовій теорії в її оновленому варіанті початку ХХ ст., за яким права людини не є застиглими, а еволюціонують разом із розвитком суспільства. Представлена запропонована І. І. Петрункевичем концепція конституційної держави. Визначені погляди на форму держави, співвідношення держави та права, держави та особистих прав і свобод, погляди на організацію конституційної юстиції. Досліджена модель організації місцевого самоврядування, запропонована І. І. Петрункевичем, шляхи правового вирішення національного питання. З'ясовано співвідношення державно-правових поглядів І. І. Петрункевича з поглядами його сучасників, встановлена ступінь співзвучності його ідей нашому часу.

Статті

01.03-04.07.68.

340.123 *Грачев В. С.* Эволюция представлений о социальной сущности государства в истории политико-правовой мысли // История государства и права. — 2007. — № 5. — С. 38—39.

Исследован генезис политико-правовой мысли в контексте развития социальной составляющей деятельности государства, позволяющей обеспечивать реализацию интересов представителей различных социальных групп или общества в целом, сохраняя стабильность социальной системы, противостоять тенденциям деструктивного, разрушительного характера. Охарактеризовано общесоциальную (общечеловеческую) и классовую сущность государственной деятельности. Указано, что если основной задачей государства объявляется защита интересов представителей одного класса (сословия, национально-этнической группы, религиозной конфессии и т.п.) за счет ущемления интересов других социальных групп, то речь идет о классовой (корпоративной) природе государственной деятельности.

01.03-04.07.69.

340.122 *Прокопов Д.* Теоретичне обґрунтування співвідношення держави та права в дослідженнях Г. Шершеневича // Юридична Україна. — 2007. — № 1. — С. 4—9.

Проаналізовано специфіку розуміння Г. Шершеневичем проблеми співвідношення держави та права. Вказано, що доводячи ідею первинності держави, Г. Шершеневич не лише формулює низку загальних аргументів, які можуть бути застосовані на обґрунтуванні логічної та історичної першості виникнення держави, а й демонструє глибинний теоретико-методологічний зв'язок між соціологічною школою в праві, розумінням права як «організованого примусу» та юридичним позитивізмом, що дає можливість краще усвідомити специфіку взаємодії цих теорій в юридичній науці кінця ХІХ — початку ХХ ст. Представлено запропоновану вченим модель спростування базових принципів як класичної, так і «відродженої» школи природного права. Зазначено, що дослідження та висвітлення специфіки теорії права Г. Шершеневича уможливило формування цілісної картини та взаємодії різних традицій та різних підходів у юридичній науці Російської імперії початку ХХ ст.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Книги

02.03-04.07.70.

342.553 *Баймуратов М. А., Буряк Т. М.* Объектный состав публичной самоуправленческой (муниципальной) власти: телеологические установки, идентификация, конституционно-правовая регламентация: Монография. — Сумы: Університет. кн.; М.: ТрансЛит, 2007. — 232 с.

Монографія являється першим в Україні комплексним научным исследованием, посвященным теоретическим и практическим проблемам становления и развития публичной самоуправленческой (муниципальной) власти в контексте конструирования и институционализации объективного состава местного самоуправления. Практическое значение полученных результатов состоит в том, что результаты, отраженные в монографии, могут быть использованы в дальнейших исследованиях общетеоретических проблем, связанных со становлением и развитием публичной самоуправленческой (муниципальной) власти, местного самоуправления, его субъективного и объективного составов, функционированием института местного самоуправления в демократическом правовом государстве. Выводы, концептуальные подходы, которые содержатся в исследовании, могут быть использованы в законотворческой работе Верховной Рады Украины, работе органов и должностных лиц местного самоуправления в процессе локального правотворчества. Материалы могут быть использованы в учебном процессе, включая систему подготовки, переподготовки и повышения квалификации (магистратура) государственных и муниципальных служащих, а именно: при преподавании курсов конституционного, муниципального права, конституционного права зарубежных государств, специальных дисциплин компаративистской направленности.

02.03-04.07.71.

342(477)(075.8) *Барський В. Р.* Конституційне процесуальне право: Навч.-метод. посіб. / ОНЮА. — О.: Фенікс, 2007. — 64 с.

Програма дисципліни орієнтує студентів не тільки на знайомство з базовими знаннями про процесуальне регулювання у конституційному праві України, але й на отримання навичок, необхідних для подальшої практичної діяльності. Програма дисципліни передбачає читання лекцій, проведення семінарських занять. Семінарські заняття проводитимуться у форматі: експрес-опитування, рішення тематичних завдань, презентацій, докладів. Самостійна робота студентів включає: опанування теоретичного матеріалу; перевірку знань; підготовку докладів; написання контрольних робіт (студентами заочної форми навчання). Навчально-методичний по-

сібник призначено для студентів денної, заочної та очно-заочної форми навчання.

02.03-04.07.72.

342.51(477) *Дерець В. А.* Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: Монографія / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К.: Юрид. думка, 2007. — 180 с.

Монографія є першим дослідженням, присвяченим теоретичним і практичним проблемам управлінських відносин у системі органів виконавчої влади України. Розкрито зміст управлінських відносин у системі органів виконавчої влади України, його вияв у видах управлінських відносин та у формах взаємозв'язків у цих відносинах. Розглянуто особливості основних видів відносин — субординаційних і координаційних, обґрунтовано виокремлення нового відносно самостійного виду управлінських відносин — реординаційних відносин. Окрему увагу зосереджено на аналізі підпорядкування, підзвітності та підконтрольності як формах взаємозв'язку в управлінських відносинах. Розрахована на науковців, фахівців державного апарату, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також на широке коло читачів, які цікавляться реформуванням виконавчої влади, що є частиною здійснюваної в Україні адміністративної реформи.

02.03-04.07.73.

342(477)(082) Доктринальное сопровождение юридической практики: история и современный опыт кафедры конституционного права: Сб. науч.-практ. ст. / Сост. М. Ф. Орзих; ОНЮА. — О.: Юрид. л-ра, 2007. — 440 с.

Сборник посвящен 160-летию юридической школы права и 10-летию Одесской национальной юридической академии. Представлены статьи, подготовленные по материалам научно-практического семинара кафедры (сентябрь 2007 г.): «Связь науки конституционного (государственного) права с юридической практикой в истории одесской школы права».

02.03-04.07.74.

342.53 Законотворчість: організація апарату парламентів. Світовий досвід / Уклад. Л. Д. Антошук. — К.: Заповіт, 2007. — 98 с.

Дослідження присвячене особливостям влаштування апаратів та секретаріатів законодавчих органів світу. Спрямоване на допомогу оптимізації роботи апарату законодавчого органу. Адресована представникам депутатського корпусу, помічникам-консультантам народних депутатів України і працівникам апарату Верховної Ради України.

02.03-04.07.75.

342.534(477) Законотворчість: особливості та проблеми правового регулювання діяльності на-

родного депутата у Верховній Раді України: Коментар норм Регламенту Верховної Ради України та суміжних правових актів / Уклад. С. В. Лінецький. — К.: Заповіт, 2007. — 160 с.

Публікація здійснена за підтримки, наданої Відділом демократії і врядування Місії USAID в Україні, Молдові та Білорусі відповідно до умов гранту № 121-A-00-03-00008-00. Надано цілісне уявлення про специфіку депутатської діяльності, спираючись на норми Конституції, законів, інших актів законодавства та на знання особливостей їхньої реалізації на практиці. Зосереджено увагу на діяльності парламентарія у Верховній Раді України як єдиному органі законодавчої влади нашої держави. Враховано та відображено сучасні тенденції розвитку вітчизняного парламентаризму — розширення компетенції парламенту в умовах конституційної реформи, впровадження і використання нових механізмів діяльності народних депутатів України, а також побудову діяльності Верховної Ради України на засадах законності і конституційності, самостійності і колегіальності. Книга адресована представникам депутатського корпусу, помічникам-консультантам народних депутатів України і працівникам апарату Верховної Ради України.

02.03-04.07.76.

342(477)(075.8) *Кравченко В. В.* Конституційне право України: Навч. посіб. — 6-те вид. випр. та допов. — К.: Атіка, 2007. — 592 с.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до програми курсу «Конституційне право України» для вищих юридичних закладів освіти і юридичних факультетів. Викладено основи конституційної доктрини, розглянуто засади конституційного ладу України, зроблено акцент на пріоритети прав і свобод людини і громадянина. Проаналізовано зміни конституційного законодавства України. У контексті конституційної реформи досліджено трансформацію конституційного статусу вищих органів державної влади. З урахуванням нового конституційного законодавства та досягнень юридичної науки подано тлумачення основних понять і термінів конституційного права. Для студентів, аспірантів і викладачів вищих юридичних закладів освіти, всіх тих, хто цікавиться проблемами конституційно-правового розвитку України.

02.03-04.07.77.

342.536(477) *Слухання у комітетах Верховної Ради України: Практ. посіб. / Ред. О. Б. Дирда.* — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Заповіт, 2007. — 68 с.

Висвітлено організаційні аспекти проведення слухань у комітетах Верховної Ради України. Посібник складається з таких частин: загальна інформація про слухання у комітетах; підготовка і порядок проведення слухань; інформаційне забезпечення слухань; форми та зразки документів для підготовки, проведення та опрацювання матеріалів слухань; додатки. Розрахована

ний на працівників апарату Верховної Ради, секретаріатів депутатських фракцій і помічників-консультантів народних депутатів України, а також представників громадськості, що залучаються до участі у слуханнях у парламентських комітетах.

Автореферати

02.03-04.07.78.

342:316.285(477)(043.3) *Єзеров А. А.* Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / ОНЮА. — О., 2007. — 18 с.

На основі системного підходу здійснено комплексне монографічне дослідження особливостей та закономірностей конституційного конфлікту як явища і процесу політично-правової реальності сучасного державотворення в Україні та зумовлених ними актуальних теоретичних і практичних питань. У такий спосіб вирішено важливе наукове завдання — завдання розвитку цілісної концепції конституційного конфлікту на підставі синтезу всіх аспектів теоретичного бачення даної проблеми у конституційно-правовому вимірі. Це дозволить у перспективі перетворити галузь конституційного права із системи норм, що здебільшого закріплює статуси суб'єктів конституційної взаємодії, на ефективний регулятор конституційно-правових відносин конфронтаційного характеру.

02.03-04.07.79.

342.25(477)(043.3) *Лялюк О. Ю.* Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджено основи організації і діяльності місцевих рад, їх сутність, системність, вироблено критерії їх класифікації. На теоретичному рівні розроблено моделі подальшого розвитку основ організації і діяльності місцевих рад, запропоновано комплексний підхід до їх реформування. Сформульовано концептуальні положення, обґрунтовано нові пропозиції та висновки з досліджуваних питань.

02.03-04.07.80.

342.53(477)(043.3) *Майданник О. О.* Теоретичні проблеми контрольної функції парламенту України: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 36 с.

Досліджено питання теорії контрольної функції Верховної Ради України. Розроблено авторські визначення понять: функції Верховної Ради України; функція парламентського контролю; напрями парламентського контролю; форма парламентського контролю; метод парламентського контролю; правовідносини із здійснення парламентського контролю. Визначено і проаналізовано напрями парламентського контролю

в Україні, види та принципи контрольної діяльності парламенту, форми та методи її реалізації. Досліджено проблеми правового регулювання парламентського контролю в Україні, правозастосовного процесу реалізації Українським парламентом контрольної функції. Проаналізована роль контрольної функції Верховної Ради України у здійсненні нею інших парламентських функцій, визначено місце парламентського контролю в системі державного контролю.

02.03-04.07.81.

341.1(477)(043.3) *Михайлюк О. А.* Проблеми забезпечення конституційних гарантій захисту прав і свобод людини в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 19 с.

Досліджено комплекс правових норм та організаційно-правових форм гарантування прав і свобод людини та громадянина. Проаналізовано засади правової діяльності держави у сфері гарантування прав і свобод людини та громадянина та засади правової діяльності держави у сфері гарантування, забезпечення і контролю за забезпеченням прав і свобод людини та громадянина. Розглянуто механізми формування і функціонування національних правозахисних систем.

02.03-04.07.82.

342.5(477)(043.3) *Носенко О. В.* Інститути конституційного права України: проблеми теорії та практики: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 21 с.

Досліджено теоретичні проблеми інститутів конституційного права України як важливої складової цієї галузі права. Розкрито поняття, сутність, зміст і походження інституту конституційного права та аналізується генезис методології цього конституційного явища. Визначено основні періоди становлення та розвитку інститутів конституційного права України в контексті генезису національної системи конституційного права. Представлена юридична характеристика основних груп інститутів конституційного права України та внесено пропозиції щодо їх об'єктивізації в системі чинного конституційного законодавства України. Проаналізовано функції інститутів конституційного права України. Обґрунтовано конституційні основи нормативно- та організаційно-правових механізмів реалізації основних функцій інститутів конституційного права в сучасний період.

02.03-04.07.83.

342.722(477)(043.3) *Полховська І. К.* Конституційний принцип рівності людини і громадянина в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджено місце конституційного принципу рівності особи в системі принципів конституційно-правового статусу людини і громадянина, надано характеристику цих принципів. Проаналі-

зовано історичний розвиток ідеї рівності у світовій і вітчизняній політико-правовій думці, її місце в науці конституційного права на сучасному етапі. Дано визначення конституційного принципу рівності особи, досліджено його правову природу; з'ясовано значення вказаного принципу для реалізації прав і свобод людини і громадянина. Окреслено і обґрунтовано основні напрямки забезпечення рівності особи за різними ознаками, а також чинники, що впливають на цей процес. Зосереджено увагу на проблемах забезпечення рівності особи перед законом і судом, на питаннях гендерної рівності, а також рівності в аспекті захисту національних меншин в Україні.

02.03-04.07.84.

342(043.3)+342.5(043.3) *Хонда М. П.* Конституційно-правовий статус столиці України — міста Києва: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — 19 с.

Досліджено теоретичні і практичні проблеми конституційно-правового статусу столиці України — міста Києва. Розглянуто правову природу конституційно-правового статусу, визначено його основні елементи. Сформульовано авторське поняття столиці України — міста Києва. Проаналізовано його функції, визначено відповідні повноваження органів місцевого самоврядування та гарантії реалізації містом Києвом функцій столиці. Внесено практичні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України, яке визначає спеціальний статус столиці України — міста Києва.

02.03-04.07.85.

352.075.1(477)(043.3) *Чернега Р. Т.* Право громадян на участь у місцевому самоврядуванні України: стан та шляхи вдосконалення: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 19 с.

Досліджено проблематику права громадян на участь у місцевому самоврядуванні України. Розкрито поняття, сутність цього права, висловлені думки щодо наявності двох начал: юридичного та психологічного. Визначено і проаналізовано основні засади діяльності депутатів місцевих рад щодо залучення громадян до процесів місцевого самоврядування. Розглянуто проблематику відповідальності депутатів місцевих рад та інших виборних посадових осіб місцевого самоврядування. Обґрунтовано характеристику системи інститутів та процесуальних форм з реалізації права громадян на участь у місцевому самоврядуванні України, показано її безпосередній зв'язок із системою органів місцевого самоврядування. На підставі аналізу міжнародних правових документів у сфері місцевого самоврядування, теоретичних та практичних досліджень, виходячи з існуючих норм чинного законодавства, наведено конкретні шляхи вдосконалення процесу участі громадян у місцевому самоврядуванні в Україні.

02.03-04.07.86.

342.4(477)3 *Бабенко К. А.* Проблема стабільності Конституції в умовах зміни суспільних відносин // Вісник Верховного Суду України. — 2007. — № 2. — С. 8–12.

З появою і прийняттям Конституції виникає потреба забезпечення її статусу як Основного Закону держави, як закону, що має вищу юридичну силу, та закону з підвищеним ступенем стабільності, тобто йдеться про забезпечення відносної стабільності політико-правового становища Конституції у державі. У статті розглянуто одну із найбільш важливих проблем побудови правової демократичної держави, що пов'язана, насамперед, із забезпеченням стабільності Конституції в умовах проведення конституційної реформи.

Здійснено аналіз напрацювань учених-конституціоналістів з проблем стабільності Конституції. Проаналізовано саме поняття «стабільність Конституції».

На думку автора, спеціальний порядок внесення змін і доповнень до Конституції дозволяє описати її як «більш стабільний» та «більш захищений від змін» нормативно-правовий акт, порівняно з будь-яким іншим актом національного законодавства.

Пропонується враховувати два основних моменти відносно того, щоб Конституція зберігала свою стабільність, була основою стабільності законодавства в цілому та суспільно-правових відносин, які, у свою чергу, мають юридичний та політичний характер. Юридичний характер пов'язаний з тим, що Конституція за своїм складом є неоднорідною. Кажучи про Конституцію України, треба враховувати, що може існувати два різних види законопроектів про внесення змін до розділів I, II, XIII, а також законопроекти про внесення змін до інших розділів Конституції. Відносно політичного характеру автор звертає увагу на те, що в процесі внесення змін до Конституції у всіх тих випадках, коли ці зміни об'єктивно назріли, надзвичайно важливим фактором є досягнення загального суспільного консенсусу щодо пропонування змін. Тобто вносити зміни до Конституції слід не під впливом бажання тих чи інших політичних партій, політичних лідерів тощо, а в результаті загальносуспільного консенсусу, коли в процесі широкого громадського обговорення, в якому беруть участь представники усіх політичних сил, досягається спільне розуміння того, які саме зміни необхідні, а також в який спосіб та завдяки яким механізмам ці зміни повинні бути запроваджені. На жаль, у процесі внесення змін до Конституції України в 2004 р. цей момент не був врахований, що призвело до того, що зміни були сприйняті як в суспільстві, так і серед політиків як результат своєрідного політичного обміну між декількома політичними групами.

Автор також зазначає, що необхідною умовою стабільності Конституції є гармонійне поєднання юридичної та фактичної конституцій.

Ю. Ю. Бальцій

02.03-04.07.87.

342.4(477) *Бабенко К. А.* Теоретичні проблеми процесу внесення змін до конституцій // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 3. — С. 17–26.

У статті розглядається питання класичних ідей перегляду конституцій, які в наш час набули нового звучання і нових стимулів.

Автор пропонує визначити основні причини, які спонукають до аналізу перегляду конституцій, їх певної корекції чи то їх повної зміни. Названа тема важлива та актуальна в сучасній вітчизняній юридичній науці.

По-перше, автор незгоден з думкою дослідників, які пропонують тезу про поступове зменшення значущості конституційного права та зуження сфери позитивної правової діяльності держави, і пропонує тезу П. Рабіновича, який пише, що загальне розуміння людиною можливостей, які надає право і які відображаються поняттям «право», не може бути забезпечена без позитивної діяльності держави, без юридичного інструментарію, насамперед без конституції та закону.

По-друге, автор вважає, що ми повинні мати чітке уявлення не лише про процедуру внесення змін до Конституції України, а й про те, яким є міжнародний правовий досвід у цій сфері. Також через докладний аналіз досвіду інших країн ми можемо приблизно прогнозувати й те, які можливі наслідки матимуть конституційні реформи.

По-третє, проблема внесення змін та доповнень у конституцію ставить питання щодо розробки певної системи універсальних процедурних принципів та механізмів стосовно доповнень до конституції.

Автор окреслив основні завдання, які дозволяють розкрити тему: а) проаналізувати специфіку процедури внесення змін до конституцій, як вона сформувалась у конституційній практиці різних держав; б) охарактеризувати основні процедурні стадії та елементи процесу перегляду конституції як він тлумачиться Конституцією України; в) охарактеризувати зміст такого поняття, як «межі конституційного перегляду».

Підбиваючи підсумки, автор зазначив: процес змін до конституції становить невід'ємну частину загальносуспільного розвитку будівництва; процес внесення змін до конституції (чи шляхом зміни її окремих статей, чи шляхом прийняття нової конституції) становить невід'ємну частину загальносуспільного розвитку будь-якої країни; процес внесення змін до Конституції України в новітню добу її державотворення носить складний і суперечливий характер; важливою проблемою, пов'язаною із внесенням змін до конституції, є підготовка суспільної думки та широких кіл громадськості до цього. Адже у разі якщо необхідність внесення цих змін не усвідомлюєть-

ся громадянами як об'єктивна потреба державного розвитку, то й самі ці зміни сприйматимуться як елемент політичної боротьби, а не органічна складова загальносуспільного конституційно-правового розвитку.

С. С. Сон

02.03-04.07.88.

342.4 Лотюк О. С. Перегляд та розвиток сучасних конституцій // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 6. — С. 5–12.

У статті через виявлення соціально-політичної сутності конституції здійснено пошук відповідей на запитання: чому приймається конституція відповідного змісту, чому виникає необхідність внесення змін та доповнень до неї, коли і чому виникає ідея прийняття нової конституції? Визнаючи, що конституція має цінність, тільки виражаючи реальне співвідношення сил, автор доходить висновку про те, що у сучасному суспільстві вона має бути механізмом здійснення консенсусу всіх соціальних груп.

Називаючи зміни до Конституції 2004 року «актом консолідації і примирення», автор зазначає, що практика їх застосування стала наслідком кризи, яка посилюється ігноруванням конституційних приписів з боку вищих органів державної влади або різного тлумачення ними цих приписів. На думку автора, два виходи з кризи — прийняття нової конституції або внесення змін до неї — мають різні історичні орієнтири. Прийняття нової конституції як засіб виходу з кризи — модель, що виникла за часів Французької революції та ґрунтується на принципах народного суверенітету. Вона властива країнам, що мають кодифіковану конституцію. Друга модель орієнтується на англосаксонську правову традицію, де панує прецедент — не право, сильна незалежна судова влада, а зміни до конституції відбуваються передусім шляхом тлумачення конституційних актів.

Автор пропонує модель конституційних змін, яка «представлена філософією просвітництва», та виходить із можливості створення певного конституційного плану, який має сприяти перетворенню соціальних відносин на основі раціонального конституційного устрою. Впровадження такого плану можливе лише при досягненні згоди щодо самих процедур змін до конституції та порядку прийняття нової конституції. Суверенне право прийняття нової конституції автор, посилаючись на Рішення Конституційного Суду України від 05.10.2005 р., визнає за українським народом, який може його здійснити через референдум. Розвиваючи цю думку, автор визначає найдемократичнішим прийняття конституції через установчі збори за умови якнайширшого представництва у них інтересів різних соціальних груп, що мають розробити та попередньо схвалити її проект. Автор порівнює такі збори з «вузьким колом експертів, які могли б обговорити цю проблему при зачинених дверях», при цьому зауважуючи, що «участь професіоналів повинна стати гарантією законності, а також

сприяти уникненню популізму...». Однак, на думку автора, саме обговорення та попереднє схвалення проекту має відбуватися з максимальним забезпеченням публічності, що забезпечить легітимність Основного Закону.

А. А. Єзеров

02.03-04.07.89.

342(477):340.114 Сав'як О. В. Правовий звичай в конституційному праві України: досвід і перспективи // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 10. — С. 77–89.

У статті розглядається питання генезису теоретичних досліджень про джерела права як форму закріплення та існування правових норм та, зокрема, про правові звичаї як одну з найбільш ранніх історичних форм існування права, похідну від загальних соціальних звичаїв.

Автор пропонує використовувати новий методологічний інструментарій та підходи у пізнанні цього явища, зокрема феноменологічний, герменевтичний, ціннісний, цивілізаційний. Під категорією «джерела конституційного права України» в сучасних конституційних реаліях О. В. Сав'як розуміє волю та політичні інтереси Українського народу, Української держави, територіальних громад, а також суб'єктів політичної діяльності загальнонаціонального значення, втілені у конституційно-правових нормах, які отримали формально-юридичне закріплення.

Одним з малодосліджених та перспективних джерел сучасного конституційного права України є правовий звичай (custom). Звичаї є різноманітними за своїм походженням і сферою соціального регулювання — релігійні, ритуальні, комунікативні, етикетні, політико-дипломатичні, військово-церемоніальні, виробничо-технологічні, лексичні, художні (естетичні канони), судово-процесуальні тощо.

Традиційно вважається, що правовий звичай виокремився із системи соціальних звичаїв у період утворення перших держав і формування позитивного права. Правові звичаї були поширені в римському праві й як самостійне джерело права подалі поширилися на приватноправові відносини епохи середньовіччя, Реформації та Відродження. В період становлення європейського та північноамериканського конституціоналізму наприкінці XVIII — на початку XIX ст. правовий звичай зберіг своє значення, передусім, як джерело англійського конституціоналізму, переважно в регулюванні парламентських процедур та утвердження загального права.

Наприкінці XIX — початку XX ст. російськими правознавцями М. М. Коркуновим, Г. Ф. Шершеневичем були сформульовані основні теоретичні положення про правовий звичай та вимоги, яким він має відповідати: 1) містити в собі норми, які ґрунтуються на правовому переконанні і проявляються у більшому чи меншому застосуванні; 2) не суперечити розумності; 3) не порушувати моральних чеснот; 4) не містити у своїй основі хибностей. Зазна-

чені вимоги не втратили своєї актуальності й щодо сучасних правових звичаїв.

Дослідження радянськими правознавцями проблем правового звичаю втратили свою практичну спрямованість і здійснювались переважно в історико- та філософсько-правовій площині.

В умовах сьогодення правовий звичай є не лише важливим історичним джерелом національного права, а й перспективним регулятором новітнього конституційного процесу. На думку автора, конституційно-правовому звичаю властиві певні юридичні ознаки: за суттю правовий звичай є універсальним, оскільки він сприяє консолідації та взаємоузгодженості політичної волі та законних інтересів усіх суб'єктів конституційного правотворення; за змістом — у разі санкціонування правовий звичай є загальнообов'язковим правилом поведінки та діяльності, яке регулює суспільні відносини, що виступають предметом конституційного права; за формою конституційно-правові звичаї можуть мати як формалізований, тобто нормативно закріплений в установленому порядку характер, так і бути неформалізованими (за змістом такі звичаї є рекомендованими до обов'язкового виконання, якщо на інше не вказує Конституція та закони України).

Дієвим джерелом сучасного конституційного права конституційні звичаї можуть стати у сфері виборчого права, парламентського права, конституційної юстиції та муніципального права.

М. В. Афанасьєва

02.03-04.07.90.

342.4(477) *Скрипнюк О. В.* Функції конституції та конституційний процес в Україні: ретроспективний погляд на проблему // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 1. — С. 5—11.

У статті досліджується проблематика функцій конституції та їх вплив на суспільно-правове життя країни, починаючи з першого етапу конституційного процесу в Україні (з 1991 р.).

Зазначено, що Конституція України була прийнята лише через п'ять років після проголошення незалежності України (1996). Автор акцентує увагу на тому, що свої функції стосовно стимулювання демократичного розвитку суспільства і держави вона почала виконувати значно раніше. При цьому обґрунтовується методологічний підхід, згідно з яким обмеження питання реалізації функцій конституції виключно періодом від 1996 р. і до сьогодення є невиправданим звуженням хронологічних рамок дослідження функцій конституції у процесі суспільно-правового розвитку України. Далі мова йде про окремі функції конституції та формування основних напрямів майбутнього її впливу навіть тоді, коли формально конституція перебувала ще лише на стадії проектної розробки.

У першу чергу відзначається гіпотетична установча функція конституції у процесі конституційно-проектної роботи, основна мета якої полягає не так у тому, щоб зафіксувати той чи інший

правовий інститут або правову норму, як в окресленні, передусім суспільством, загальної перспективи політичного, державного, правового, суспільного розвитку.

Іншою важливою функцією, яка, на думку автора, проявилася у ході конституційного процесу в Україні, є стимуляційна функція на шляху переходу від авторитарно-тоталітарних типів суспільно-правових відносин до демократичних, що дозволило суспільству та державі краще усвідомити ті цінності та принципи, які спершу пропонувалося покласти в основу Конституції України.

У статті наводиться роль та значення у конституційному процесі Конституційного Договору між Президентом України та Верховною Радою України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» від 8 червня 1995 р. Надалі аналізується виконання ним низки базових функцій конституції, зокрема таких, як установча, регулятивна, охоронна, нормативно-аксіологічна, правокультурна і т. д.

Наприкінці статті робиться висновок про важливість та необхідність досліджування проблематики функцій конституції та їх впливу на суспільно-правове життя країни, не лише починаючи з 1996 р., а у більш широкий історично-правовий перспективі, оскільки конституційний процес 1992—1996 рр. мав безпосередній вплив на загальні процеси демократизації в Україні. Крім цього, автор окреслює низку проблем щодо продовження дослідження теоретико-методологічних підходів у визначенні місця і ролі реалізації функцій конституції у процесі суспільно-правового розвитку країни.

А. Р. Крусян

Статті

02.03-04.07.91.

342.4(477) *Аблязов Д. Е.* Проблеми функціонального обґрунтування принципу верховенства конституції в правовій теорії // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 32. — С. 154—163.

Досліджено основи та специфіку функціонального обґрунтування принципу верховенства конституції в сучасній правовій теорії. Охарактеризовано тлумачення функції конституції у сучасній науці конституційного права. Продемонстровано логічний та практичний зв'язок між реалізацією функцій конституції та забезпеченням принципу верховенства конституції. Спираючись на функціональний аналіз конституції, визначено роль принципу верховенства конституції у становленні правої держави України.

02.03-04.07.92.

342.34(477) *Бабенко К.* Конституційні гарантії демократизму політичного режиму в Ук-

раїні // Юридична Україна. — 2007. — № 5. — С. 21–26.

Висвітлено конституційні основи, які закладають фундаментальні принципи політичного режиму в Україні й дозволяють регулювати відносини у зазначеній царині в такий спосіб, щоб цей режим зберігав та посилював свої демократичні властивості. Проаналізовано співвідношення понять «політичний режим» та «державний режим». Виокремлено ознаки недемократичних і демократичних режимів. Обґрунтовано інституційний і регулятивний вплив Конституції на генезис політичного режиму. Зазначено, що в методологічному плані конституційні гарантії демократизму політичного режиму в Україні розглянуто в двох аспектах: як фактологічно-інституційні гарантії формування та функціонування демократичного політичного режиму; як регулятивні гарантії незмінності типу політичного режиму в процесі його природної еволюції та внутрішніх видозмін.

02.03-04.07.93.

342.728:329(477) *Бабенко К.* Конституційно-правове забезпечення діяльності політичних партій в сучасній Україні: перспектива партократії чи здоровий партогенез? // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 26–32.

Проаналізовано зміни в законодавчому забезпеченні політичних партій, які мали місце в період незалежного державотворення в Україні. Відзначено, що невирішеність багатьох питань конституційної взаємодії між гілками державної влади, паралельно з відсутністю правових механізмів забезпечення внутрішнього демократизму в функціонуванні політичних партій та прийнятті ними партійних рішень, створила об'єктивні передумови для виникнення феномена «партократії», який характеризується надмірною концентрацією влади в руках партійних верхівок при їх відриві як від рядових членів партії, так і суспільства в цілому.

02.03-04.07.94.

342.413(477) *Бабенко К. А.* Конституція України як правова основа забезпечення політичної участі громадян // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 9. — С. 43–52.

На основі узагальнення результатів досліджень вітчизняних правознавців, які присвятили свої праці вивченню форм безпосередньої демократії в Україні, виборам та виборчому праву, правовому регулюванню діяльності політичних партій тощо, сформульована цілісна модель конституційного забезпечення участі громадян у політичному житті. Звернуто увагу на те, що конституційний принцип демократизму державного ладу прямо передбачає можливість громадян не лише брати участь в політичному житті суспільства і держави, а й об'єктивно впливати на формування органів державної влади та інших інститутів держави, на характер та організацію її діяльності, вільно висловлювати свої законні інтереси і потреби та

вимагати від держави вжити заходів щодо їхнього забезпечення. Вказано на проблему, яка пов'язана з практичною реалізацією визначених у Конституції України правових основ, які покликані гарантувати політичну участь громадян та стимулювати її.

02.03-04.07.95.

342.5:321.001.73(477) *Бабенко К.* Політична реформа в контексті демократизації системи державної влади: конституційні аспекти // Юридична Україна. — 2007. — № 3. — С. 19–26.

Розглянуто питання пошуку шляхів оптимізації функціонування державної влади. Аналізуючи вплив політичної реформи на процес демократизації системи державної влади, звернуто увагу на два аспекти: загальні тенденції та перспективи політично-правового розвитку України (мова йде про безпосередні результати запровадження змін до Конституції) та об'єктивні наслідки, які повинні були виникнути після внесення змін до Конституції України 2004 р.

02.03-04.07.96.

342.8(477) *Бабін Б. В.* Міжнародні програми як джерело регулювання виборчих правовідносин в Україні // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 297–303.

Визначено форми міжнародного нормативного забезпечення виборчих процесів в Україні. Програмні акти, що стосуються регулювання виборчих процесів в Україні, розподілено на міжнародні, міжнародні неурядові, іноземні та національні. Зазначено, що за відсутності системи національних програм у сфері вдосконалення виборчих правовідносин, основним механізмом застосування програмного підходу є міжнародні акти.

02.03-04.07.97.

343.12(477) *Бакірова І. О.* Державно-правовий механізм забезпечення конституційного права людини і громадянина на судовий захист та місце органів юстиції України у здійсненні правосуддя // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 7. — С. 127–139.

Проведено аналіз чинного законодавства та наукової літератури з метою виведення поняття та складових державно-правового механізму забезпечення конституційного права людини і громадянина на судовий захист. Запропоновано удосконалення зазначеного механізму, щоб його функціонування було реальним та ефективним засобом побудови демократичної, соціальної та правової держави.

02.03-04.07.98.

342.53(477) *Барабаш Ю. Г.* «Глобалізаційний» виклик парламентаризму: конституційно-правовий аналіз // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління /

Хмельниц. ун-т управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 40–46.

Проведено аналіз характеру та змісту впливу глобалізаційних та інтеграційних процесів на місце парламенту у державному механізмі. Звернуто увагу громадськості на напрацьовані за роки незалежності парламентські механізми, що дозволяють діяти Верховній Раді України як дійсно представницькому органу і які можуть бути суттєвим чином змінені за умов членства України в СОТ, ЄС та НАТО.

02.03-04.07.99.

342.734:346.26 *Безбабіна О.* Конституційне право людини та громадянина на підприємницьку діяльність // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 95–99.

На підставі аналізу чинного вітчизняного законодавства, матеріалів практики та узагальнення результатів досліджень вітчизняних правознавців проаналізовано поняття «конституційне право на підприємницьку діяльність». Визначено його сутність, зміст і форми реалізації. Запропоновано авторський варіант його визначення.

02.03-04.07.100.

342.511(477) *Берназюк Я. О.* Проблеми становлення та розвитку інституту президентства в Україні та зарубіжних країнах // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 6. — С. 13–20.

Досліджено генезис інституту президентства в Україні та зарубіжних країнах. Виявлено основні тенденції становлення та розвитку цього інституту державної влади. Визначено основні перспективи його подальшого вдосконалення в умовах конституційно-правової реформи в Україні. Викладено рекомендації щодо удосконалення Конституції України в частині, яка визначає конституційні основи інституту президентства в умовах утвердження парламентсько-президентської республіки.

02.03-04.07.101.

342.53(477) *Васильченко О. П.* Нормативно-правові акти Президента України як джерело конституційного права України // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 49–54.

Проведено аналіз правових актів, що видаються Президентом України. Визначено критерії віднесення правових актів Президента України до джерел конституційного права України. Здійснено їх класифікацію.

02.03-04.07.102.

342.565.4:342.8(477) *Воевода Ю.* Особливості процесуального розгляду адміністративними судами спорів щодо порушень виборчого законодавства України // Юридический вестник. — 2006. — № 3. — С. 101–105.

Висвітлено процесуальні особливості розгляду адміністративними судами справ, що пов'я-

зані з порушенням виборчого законодавства України. Звернуто увагу на вимоги до позовної заяви, які передбачені ст. ст. 105, 106 КАС України. Детально обґрунтовано процесуальні особливості оскарження судових рішень у виборчих справах. Наголошено, що новий КАС України має бути інструментом для захисту прав і свобод людини і громадянина у сфері публічно правових відносин від порушень та неправомірних дій з боку органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, та сприяти забезпеченню реалізації конституційного принципу відповідальності держави за свою діяльність перед людиною.

02.03-04.07.103.

342 *Волошин Ю. О.* Інтернаціоналізація сучасного конституційного права: деякі теоретичні й практичні проблеми // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 82–88.

Виявлено основні форми та напрями інтернаціоналізації сучасного конституційного права, яким є вплив цих процесів на вітчизняну галузь конституційного права та правозастосовчу практику. Здійснено розмежування поняття «інтернаціоналізація» і «глобалізація». Розглянуто систему, яка складається з категорій «інтернаціоналізація права», «правова інтеграція» та «правова глобалізація», яка використовується для вирішення проблем конституційного забезпечення міждержавних глобалізаційних процесів.

02.03-04.07.104.

342.4(477)+336.1(477) *Гаврилюк Р.* Конституція держави і публічні фінанси: проблеми теорії // Право України. — 2006. — № 12. — С. 15–19.

Розглянуто основні моделі конституцій: інструментальну, ліберально-капіталістичну, асоціальну модель обмеженого демократичного характеру; інструментальну із соціальними елементами; ліберально-капіталістичну модель головним чином демократичного характеру; недемократичну конституційну модель тоталітарного соціалізму, засновану на принципах марксизму-ленінізму; модель соціально-інструментальної демократичної сучасної конституції. Досліджено український варіант конституційно-правової доктрини, враховуючи засадничий характер публічних фінансів для індивіда, суспільства та держави. Вказано на необхідність доповнення Основного Закону окремим розділом «Публічні фінанси».

02.03-04.07.105.

342.57+342.5 *Галус О. О.* Співвідношення безпосереднього народовладдя та державної влади // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України — К., 2006. — Вип. 33. — С. 162–168.

Зроблено спробу встановлення співвідношення, тобто взаємних відносин, взаємного зв'язку, взаємної залежності безпосереднього наро-

владдя та державної влади. З'ясовано юридичну природу цих правових явищ. Встановлено недоліки чинного законодавства і визначено шляхи їх усунення.

02.03-04.07.106.

342.7 Довбиш В., Кравченко Н. Шляхи вдосконалення політико-правового статусу вітчизняного омбудсмана: застосування західноєвропейського досвіду // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 62–65.

Проведено узагальнений аналіз окремих недоліків правового статусу інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Виокремлено шляхи їх подолання з урахуванням зарубіжного історичного політико-правового досвіду.

02.03-04.07.107.

342:316.48 Єзеров А. Конституційний делікт як особлива форма конституційного конфлікту // Юридический вестник. — 2007. — № 2. — С. 17–24.

Обґрунтовано погляд на явище конституційних деліктів у ракурсі окремої форми конституційного конфлікту. Визначено особливості конституційних деліктів серед інших форм конституційного конфлікту. Подано загальну характеристику елементів складу, видів складів конституційного делікту.

02.03-04.07.108

342.5(477) Жаровська І. Відкритість та доступність діяльності органів державної влади як складова концепції правової держави // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 65–68.

Досліджено проблеми впровадження у діяльність органів державної влади принципів відкритості та гласності, а також забезпечення єдиних вимог до підготовки проектів нормативно-правових актів, діяльності держави у створенні ефективних механізмів доведення змісту нормативно-правових актів до відома особи та суспільства. Внесено пропозиції по удосконаленню законодавства України, що регулює відносини між людиною і державою у контексті доступу до інформації.

02.03-04.07.109.

352.07.001.33 Журавель Я. Класифікація органів місцевого самоврядування // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 61–64.

Вказано на неоднозначність, подекуди неузгодженість між собою положень вітчизняного законодавства щодо місцевого самоврядування. Проаналізовано дискусійні питання класифікації місцевих рад та інших муніципальних органів. Аналіз нормативно-правового закріплення різновидів і структури органів місцевого самоврядування дозволив автору статті систематизувати всі органи місцевого самоврядування та викласти їх на схемі.

02.03-04.07.110.

352 Задорожня І. В. Функції органів місцевого самоврядування: загальнотеоретичний аспект // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 8. — С. 14–21.

Здійснено аналіз функціональної діяльності органів місцевого самоврядування, який опосередковується необхідністю пізнання їх сутності з метою проникнення у політико-правову природу суб'єктів муніципального управління. Визначено місце, роль і значення органів місцевого самоврядування у процесі здійснення ними управлінської діяльності на місцях. Вказано, що проведений методологічний аналіз поняття «функція» сприятиме об'єктивному вирішенню зазначеної науково-теоретичної проблеми.

02.03-04.07.111.

342.51:35.07 Залюбовська І. К. Визначення місця виконавчої влади у державному механізмі як елемент запровадження принципу верховенства права в державному управлінні // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 278–285.

Проаналізовано принципи верховенства права в діяльності органів виконавчої влади. Визначено місце виконавчої влади у державному механізмі України, формування цієї гілки влади, її співвідношення з іншими гілками влади. З'ясовано, яким чином місце виконавчої гілки влади у механізмі держави впливає на впровадження та реалізацію принципу верховенства права у державному управлінні. Доведено, що впровадження принципу верховенства права потребує фундаментальних перебудов у державному управлінні та у людській правосвідомості.

02.03-04.07.112.

342.733 Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 88–92.

Розглянуто правові питання конституційного права на освіту. Визначено його місце в системі конституційних прав і свобод людини і громадянина. Проаналізовано деякі гарантії реалізації зазначених прав.

02.03-04.07.113.

342.33(477) Лагодієнко О. В. Конституційне закріплення поділу державної влади в системі принципів організації держави // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 6. — С. 135–143.

Виокремлено правові властивості, які дозволяють виділити різні типи державної влади. Зазначено, що вивчення конституційних принципів організації держави відіграє важливу роль як з точки зору загального розвитку науки конституційного права, так і в аспекті наукового дослідження конституційного статусу держави. Встановлено, що поділ державної влади між окремими гілками може набувати різноманітних форм,

залежно від того, яка саме форма правління реалізується в кожній конкретній державі. Стверджується, що конституційні норми про поділ державної влади включають в себе не лише проголошення цього принципу на рівні основ конституційного ладу країни, а й визначення сфер компетенції та повноважень основних органів державної влади, фіксацію інститутів взаємозв'язку та взаємодії між окремими гілками державної влади.

02.03-04.07.114.

342.5 *Лагодієнко О. Є.* Правове визначення джерела державної влади в контексті аналізу конституційного статусу держави // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 88—95.

Здійснено чітке науково-правове висвітлення конституційного змісту, що вкладається в поняття «народ», «нація», «народний суверенітет», «суверенітет держави». Проведено узагальнення універсальних властивостей, які в сучасному конституційному праві та в конституційній практиці характеризують інститут народного суверенітету. З'ясовано, яким чином факт конституційного встановлення певного джерела державної влади супроводжується створенням необхідних механізмів, які дозволяють зазначеному суб'єкту підтверджувати свій статус джерела державної влади.

02.03-04.07.115.

352:336.1(477) *Леонідова О.* Фінансування діяльності органів місцевого самоврядування // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7. — С. 142—145.

Проводиться аналіз фінансування діяльності місцевих органів самоврядування. При розгляді питань фінансової автономії висвітлено питання бюджетної самостійності, податкової самостійності, самостійності щодо встановлення комунальних тарифів і податків. Наголошено, що у центрі уваги місцевої влади має бути реструктуризація джерел фінансування владних повноважень на користь власників доходів. Досліджено такий інструмент фінансової підтримки місцевих бюджетів, як трансферти, а також роль місцевих податків та зборів у формуванні як консолідованого, так і місцевих бюджетів. Зазначено, що визначення індексу податкового потенціалу дасть змогу встановити оптимальний рівень податкового навантаження на регіони. При плануванні видаткової частини місцевого бюджету рекомендовано враховувати структуру видатків території.

02.03-04.07.116.

347.97/99(477) *Любовнікова Т. Б.* Правозабезпечувальні гарантії незалежного правосуддя в Україні // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 159—166.

Проаналізовано чинні правозабезпечувальні гарантії незалежності правосуддя та законопроекти, які спрямовані на становлення в Україні насправді незалежної, об'єктивної та справедливої судової влади. Зазначено, що незалежність правосуддя постає не лише як базова конституційна вимога, а й як узагальнений результат дії системи правових гарантій, які дозволяють забезпечувати внутрішню і зовнішню незалежність суду.

02.03-04.07.117.

342.537(477) *Майданник О. О.* Контроль Верховної Ради України за виконанням прийнятих нею законів та інших актів // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 7. — С. 15—23.

Досліджено питання практичної реалізації встановлених у п. 33 ст. 85 Конституції України повноважень Верховної Ради України щодо здійснення парламентського контролю. Зазначено, що Конституція України серед питань, які віднесені до компетенції Верховної Ради України, безпосередньо не передбачає повноважень щодо здійснення контролю за виконанням законів та інших прийнятих парламентом рішень. Проаналізовано положення чинного законодавства щодо встановлення повноважень Верховної Ради України у законодавчій та контролюючій сферах. Звернуто увагу на роль комітетів парламенту у забезпеченні ефективної реалізації функцій контролю за виконанням законів та нормативно-правових актів. Наголошено на необхідності вдосконалення законодавчої регламентації реалізації парламентом України контрольної функції.

02.03-04.07.118.

352(477) *Мандич Л. Г.* Деякі аспекти визначення сутності та правового статусу органів самоорганізації населення в Україні // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 7. — С. 112—120.

Розкрито зміст поняття «орган самоорганізації населення», визначено окремі елементи його правового статусу. Встановлено основні напрямки усунення суперечностей у законодавчому регулюванні правового статусу органів самоорганізації населення в Україні. Сформульовано пропозиції для удосконалення законодавства України щодо правового регулювання органів самоорганізації населення.

02.03-04.07.119.

342.53(477+437) *Митровка Я. В.* Дострокове припинення повноважень парламенту України та Чеської Республіки // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 74—78.

Охарактеризовано підстави дострокового припинення повноважень Верховної Ради України й парламенту Чехії. Виявлено проблемні питання реалізації цього механізму в Україні. Визначено позитивні аспекти у правовому регулюванні розпуску парламенту Чехії. Обґрунтовано

позитивний досвід Чеської Республіки з ціллю запровадження у законодавство України.

02.03-04.07.120.

342.72/73 *Мілова Т. М.* Співвідношення права на свободу наукової творчості та інших культурних прав людини і громадянина в Україні // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 34. — С. 166—170.

Розкрито особливості свободи наукової творчості в контексті співвідношення з іншими культурними (духовними) правами. Аналіз цих зв'язків дозволив зробити такі висновки: конституційне право на свободу наукової творчості перебуває у тісному взаємозв'язку з правом на свободу літературної, художньої та технічної творчості, які разом становлять результати інтелектуальної праці та підпадають під правову охорону права інтелектуальної власності; тенденція до інтеграції освіти і науки посилюється у світлі їх реформування, що, в свою чергу, вимагає правового вирішення багатьох дискусійних питань у рамках конституційного поля.

02.03-04.07.121.

342.5(480)(091) *Мяловицька Н. А.* Автономія у державному будівництві Фінляндії (історико-правовий огляд) // *Бюлетень Міністерства юстиції України.* — 2007. — № 8. — С. 5—13.

Узагальнено досвід успішного державного будівництва в одній із найстабільніших країн Європи — Фінляндії. Дослідження здійснюється в історичному плані та в широкому обсязі: від автономного утворення до самостійної республіки. Надані висновки спрямовані на удосконалення законодавчого процесу в Україні, зокрема поглиблення конституційно-правової реформи.

02.03-04.07.122.

342 *Наливайко Л. Р.* Системний взаємозв'язок категорій конституційний та державний лад: теоретико-методологічні підходи // *Вісник Запорізького юридичного інституту: Наук.-практ. зб.* — Запоріжжя, 2006. — № 4. — С. 3—13.

Окреслено основні наукові підходи до визначення сутності категорії «конституційний лад». Запропоновано їх авторське визначення. Відзначено, що більшість українських правознавців конституційний лад опосередковують із суспільним державним ладом.

02.03-04.07.123.

342.565.2(477) *Намясенко О.* Теоретичні засади поняття правового статусу судді Конституційного Суду України // *Юридична Україна.* — 2007. — № 9. — С. 19—23.

Визначено загальні ознаки посадової особи державного органу. Охарактеризовано спеціальні ознаки судді Конституційного Суду України. Виокремлено характеристики професійного судді. Встановлено, що поняття правового статусу судді Конституційного Суду України

має двозначну природу, що полягає у визначенні його як посадової особи судової влади та професійного судді. Розкриття змісту зазначених складових правового статусу дало змогу визначити місце судді Конституційного Суду України в державному механізмі та виявити існуючі у цій сфері недоліки.

02.03-04.07.124.

342.7(477) *Наулік Н. С.* Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: перспективи розвитку // *Держава і право: Зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 34. — С. 171—177.

Проведено порівняння статусу та компетенції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини із омбудсменами інших держав, у яких модель цього інституту вважається «сильною». Виявлено необхідність розширення його повноважень та уточнення у законодавстві статусу українського омбудсмена. Звернуто увагу на необхідність створення інституту дитячого омбудсмена та запровадження регіональних представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Приділено увагу питанням закріплення прав і обов'язків українського омбудсмена у судових процесах: цивільному, адміністративному та кримінальному.

02.03-04.07.125.

342.726-053.2 *Пейчева С.* Конституційно-правовий статус дитини // *Юридический вестник.* — 2007. — № 2. — С. 25—30.

Враховуючи сучасне становище дитини й стан дотримання та захисту прав дитини, визначено конституційно-правовий статус дитини та окреслено коло основних прав дитини. Вказано на важливість втілення результатів наукових розробок у життя з ціллю покращення існуючої ситуації у сфері прав дитини.

02.03-04.07.126.

342.7(477) *Подима Я.* Конституційно-правовий принцип рівності громадян: актуальні питання теорії та практики // *Підприємництво, господарство і право.* — 2007. — № 8. — С. 96—98.

Виділено складові механізму та структури принципу рівності, з'ясовано історичні умови його формування. Висвітлено питання колізійності принципів рівності та соціальної справедливості у праві.

02.03-04.07.127.

342.53(477) *Пустовіт Ж. М.* Поняття та сутність установчої функції Верховної Ради України // *Часопис Київського університету права.* — 2007. — № 2. — С. 59—64.

Аналіз поняття й особливостей здійснення установчої функції Верховної Ради України привів автора до висновку, що дана функція — це право Верховної Ради України формувати інші органи державної влади та власні внутрішньо-парламентські структури в порядку, межах

і способах, передбачених Конституцією й законами України.

02.03-04.07.128.

342(477) *Савчин М. В.* Конституційна система України: від номінального до класичного конституціоналізму // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 77–82.

Для з'ясування природи перехідного періоду вітчизняного конституціоналізму проаналізовано низку ключових питань: природу трансформаційних процесів у постсоціалістичних і пострадянських країнах; основні фактори формування та інституційні основи функціонування конституційної системи в Україні; основні напрямки реформування конституційної системи на сучасному етапі розвитку конституціоналізму.

02.03-04.07.129.

342.565.2(477) *Савчин М.* Природа актів Конституційного Суду України: теоретико-методологічні аспекти // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 65–69.

Розглянуто онтологічні, гносеологічні та аксеологічні аспекти актів конституційної юрисдикції. Відзначено, що в системі джерел конституційного права акти конституційної юрисдикції є засобом забезпечення принципу верховенства права і верховенства Конституції.

02.03-04.07.130.

352(477) *Скопич О. Д.* Теоретико-правовий аналіз контролю в системі місцевого самоврядування // Статистика України. — 2007. — № 2. — С. 91–94.

Проведено теоретичне дослідження суті контролю як багатоаспектного явища та специфіки його правового регулювання у системі місцевого самоврядування. Контроль розглянуто в таких аспектах: як функцію державного управління, як етапу управлінського циклу та як спосіб забезпечення законності та дисципліни в державному управлінні. Виокремлено види контролю у місцевому самоврядуванні: за органами, що його здійснюють; за формою проведення; за сферою діяльності, яка підлягає контролю. Відмічено, що нормативно-правова база контролю в системі органів місцевого самоврядування включає Конституцію та закони України, підзаконні нормативно-правові акти, що визначають компетенцію контролюючих органів, посадові інструкції, технічні правила та ін. Зроблено висновок, що контроль в системі місцевого самоврядування повинен базуватися на принципах: підзаконності, систематичності, своєчасності, всебічності, об'єктивності, гласності, результативності.

02.03-04.07.131.

342.53:328.122(477) *Совгиря О. В.* Угода про коаліцію депутатських фракцій у Верховній Раді України: аналіз правової природи // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 7. — С. 24–30.

Охарактеризовано дві групи положень, які впливають зі змісту коаліційної угоди: «політичні» та «організаційні». Визначено прогалини чинного законодавства. Запропоновано доповнити Регламент Верховної Ради України положеннями щодо вимог до змісту коаліційної угоди та правовими наслідками за їх порушення, механізму контролю за виконанням «організаційних» положень угоди, моменту набуття чинності та припинення її дії.

02.03-04.07.132.

342.511 *Сухонос В.* Конституційно-правовий та історичний аспекти припинення повноважень глави держави: теоретико-методологічний аналіз // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 122–125.

Досліджено формування засад новітньої методологічної теорії та практики розвитку сучасного механізму держави шляхом осмислення феномена інституту глави держави, як фундаментального, сутнісного складового елементу державного механізму. Здійснено теоретико-методологічний аналіз конституційно-правового й історичного аспектів припинення повноважень глави держави. Зазначено, що поза увагою дослідників залишився аналіз правових основ запобігання насильницьким способам позбавлення влади, дострокового завершення повноважень глави держави у випадку неможливості виконувати ним свої повноваження за станом здоров'я, проблем реставрації влади.

02.03-04.07.133.

342.511(477) *Сушинський О. І.* Компетенція Президента України щодо Національної академії державного управління при Президентові України // Збірник наукових праць. Сер. Юридичні науки / За заг. ред. О. І. Сушинського; Львів. держ. ін-т новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 85–103.

Обґрунтовано гіпотезу про неконституційність норм акта Президента України щодо утворення Національної академії державного управління при Президентові України в частині встановлення її головним державним вищим навчальним закладом у загальнонаціональній системі підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування, підзвітним Президентові України.

02.03-04.07.134.

342.569.2(477):341.24 *Терлецький Д.* Конституційний Суд України — Міністерство юстиції України: конфлікт повноважень у сфері забезпечення дії міжнародних договорів України // Юридический вестник. — 2006. — № 4. — С. 109–114.

Проаналізовано колізію повноважень Конституційного Суду України та Міністерства юстиції України щодо забезпечення дії міжнародних договорів України. З'ясовано співвідношення по-

нять «юридична колізія» та «юридичний конфлікт». Сформульовано низку положень і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства у сфері забезпечення дії міжнародних договорів України.

02.03-04.07.135.

342.57 *Тодыка О.* Причини виникнення государственно-правовых конфликтов в сфере народовластия // Юридический вестник. — 2006. — № 2. — С. 71–77.

Проанализированы причины возникновения государственно-правовых конфликтов в сфере народовластия. Выделены конфликтные факторы. Определены критерии классификации государственно-правовых конфликтов. Предложены основные направления избегания их появления.

02.03-04.07.136.

342.1 *Федоренко В.* Теоретико-методологічна парадигма системи сучасного конституційного права // Юридический вестник. — 2007. — № 2. — С. 11–17.

Досліджено теоретико-методологічну парадигму системи сучасного конституційного права України, що нині актуалізується в українській конституційно-правовій науці. Проаналізовано історію становлення та розвитку системи конституційного права України та її складових, а також генезис поглядів українських і зарубіжних учених на сутність, зміст і структуру системи конституційного права в сучасних умовах.

02.03-04.07.137.

342.57(477) *Федоренко Г.* Гарантії забезпечення права народу України на державну ідентичність в умовах нових історичних реалій // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 33–36.

Розглянуто гарантії забезпечення права народу на державну ідентичність в умовах нових історичних реалій, глобалізації світового порядку. Звернуто увагу на те, що сучасний етап в історії українського конституціоналізму, яким би складним і суперечливим він не був, може повною мірою розглядатися як один із вагомих факторів консолідації українського суспільства та стати вирішальним чинником у розв'язанні проблем, пов'язаних з державною ідентичністю в Україні.

02.03-04.07.138.

342.7(477) *Фролов Ю.* Держава — основний організаційно-правовий гарант забезпечення реалізації, охорони та захисту економічних прав і свобод людини та громадянина в Україні // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 57–60.

Визначено систему організаційно-правових гарантій економічних прав і свобод людини та громадянина в Україні. Проаналізовано діяльність Української держави як основного організаційно-правового гаранта економічних прав і свобод. Звернуто увагу на роль держави у встановленні міжнародних гарантій.

02.03-04.07.139.

342.565.2(477) *Цимбалістий Т. О.* Правова природа актів Конституційного Суду України // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 47–55.

Звернуто увагу, що правову природу актів органів конституційної юрисдикції визначають по-різному: вони порівнюються з нормативно-правовими актами, конституційними судовими прецедентами, їх визначають як рішення, що носить преюдиційний характер. Узагальнено відповідні напрацювання. Наведено власне бачення правової природи актів Конституційного Суду України, а також його правових позицій.

02.03-04.07.140.

342.534:352.001.36 *Чернецька О. В.* Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аспект // Наше право. — 2007. — № 3. — С. 10–14.

Досліджено питання взаємовідношення конституційно-правового статусу депутатів місцевих рад України та зарубіжних країн (Англія, Німеччина, Франція, США та ін.). Звернуто увагу на питання сумісності депутатських повноважень із виробничою або службовою діяльністю депутатів місцевих рад України. Встановлено, що в більшості держав Західної Європи конституційно-правовий інститут депутатів місцевих рад закріплений в нормативно-правових актах, хоча його обсяг і характер досить неоднакові, але основні принципи статусу депутата, які пов'язані із здійсненням народовладдя і гарантіями депутатської діяльності, є єдиними для всіх країн розвиненої демократії.

02.03-04.07.141.

342.726-054.72(477):341.231.14 *Чорба О.* Застосування практики Європейського Суду з прав людини як елемент захисту прав іммігрантів в Україні // Юридический вестник. — 2007. — № 1. — С. 22–27.

Проаналізовано питання щодо можливостей захисту прав іммігрантів в Україні в порівняльному контексті з європейськими стандартами захисту прав людини. З'ясовано проблеми оскарження окремих рішень органів влади. Досліджено пряму дію норм Конституції України, які закріплюють і гарантують конституційні права та свободи людини. Обґрунтовано можливості застосування норм Європейської конвенції з прав людини та основних свобод та рішень Європейського суду з прав людини при розгляді судами звернень іммігрантів щодо захисту їх прав, які гарантовані Конституцією України.

02.03-04.07.142.

342.721-054.73(477) *Чорба О.* Інститут біженця в міграційному законодавстві України // Юридический вестник. — 2006. — № 2. — С. 124–129.

Проаналізовано питання законодавчого закріплення та регулювання інституту біженців в Україні, включаючи проблеми їх правового статусу. Визначено саме поняття «біженець» та інші суміжні поняття сучасного міграційного законодавства, що мають суттєвий вплив на регулювання таких актуальних відносин в межах інституту біженців, як надання та визначення статусу біженця та, відповідно, захист прав біженців в Україні як країні-реципієнту.

02.03-04.07.143.

342.7(477) *Шукліна Н. Г.* Конституційні обов'язки людини і громадянина як елемент конституційно-правового статусу особи // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 9. — С. 53—61.

Проаналізовано систему обов'язків людини і громадянина, закріплених у ст. ст. 13, 16, 24, 27, 28, 32, 41, 43, 44, 47, 50, 51, 54, 55, 64, 66—68 Конституції України. Встановлено, що конституційні обов'язки людини і громадянина утворюють певну підсистему, яка є розвитком і доповненням системи прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Вироблено пропозиції щодо вдосконалення вітчизняного законодавства стосовно закріплення конституційних обов'язків людини і громадянина.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Книги

02.03-04.07.144.

342.565.2(478.9)(094.1) Конституционный суд Приднестровской Молдавской Республики. Правовые основы: Сб. нормат.-правовых актов, регламентирующих деятельность Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики. — Тирасполь: Литера, 2007. — 304 с.

В сборнике собраны нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики: Конституция Приднестровской Молдавской Республики, Конституционные законы Приднестровской Молдавской Республики «О судебной системе в Приднестровской Молдавской Республике», «О статусе судей в Приднестровской Молдавской Республике», Регламент Конституционного суда, постановления Верховного Совета Приднестровской Молдавской Республики «Об утверждении описания и формы нагрудного знака судьи Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики» и приказы Председателя Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики по вопросам организации деятельности Конституционного суда.

02.03-04.07.145.

342.565.2(478.9) Конституционный суд Приднестровской Молдавской Республики. Право-

вые позиции: Сб. ст. / Под общ. ред. В. А. Григорьева. — Тирасполь, 2007. — 528 с.

В коллективном сборнике представлены научно-практические статьи судей и сотрудников Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики. В них отражены вопросы его деятельности, конституционного статуса личности, организации государственной власти, действия правовых норм. Рекомендуются судьям, депутатам, государственным служащим, юристам, ученым-правоведам, преподавателям, аспирантам и студентам юридических вузов, а также всем, кто интересуется проверкой конституционности правовых актов.

02.03-04.07.146.

342.565.2(478.9) Конституционный суд Приднестровской Молдавской Республики. Решения: [Полная публикация решений (постановлений, итоговых определений, посланий) с 2002 по 2007 год] / Ред. И. В. Иваненко. — Тирасполь, 2007. — 592 с.

Первая полная публикация решений (постановлений, итоговых определений, посланий) Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики за период деятельности с 2002 по 2007 год. Сборник составлен в хронологическом порядке. Рекомендуются судьям, депутатам, государственным служащим, юристам, ученым-правоведам, преподавателям, аспирантам и студентам юридических вузов, а также всем, кто интересуется проверкой конституционности правовых актов.

02.03-04.07.147.

342(4/8)(075.8) Конституційне (державне) право зарубіжних країн: Навч. посіб. / В. М. Бесчастний, О. В. Філонов, В. М. Суботін, С. М. Пашков; За ред. В. М. Бесчасного. — К.: Знання, 2007. — 467 с.

Висвітлено норми права, що регламентують основні принципи соціально-економічного, політичного і територіального устрою держав, визначають права, свободи і правовий статус громадян. Наведено характеристику системи органів влади провідних держав світу. Посібник складається з двох частин: загальної і особливої. У першій розкриваються загальні засади конституційно-правового регулювання, у другій — аналізуються конституційно-правові системи конкретних країн (США, Франції, Японії, Росії та ін.). За нормативною структурою і змістом посібник відповідає програмі навчальної дисципліни «Конституційне (державне) право зарубіжних країн». Розраховано на студентів, курсантів, аспірантів, викладачів юридичних навчальних закладів, усіх, кого цікавлять питання організації сучасної держави і правового статусу її вищих органів влади.

02.03-04.07.148.

342(4/8)(075.8) *Михалев В. А.* Государственное право зарубежных стран: Учеб.-метод. пособие / ОНЮА. — О.: Юрид. л-ра, 2007. — 138 с.

Учебный курс государственного права зарубежных стран посвящен обобщенной характеристике государственно-правовой теории и практики различных стран мира, количество которых приближается к двумстам, и имеет три главных цели: общеобразовательную, правоведческую и практическую. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов.

02.03-04.07.149.

342.7 Права человека и процессы глобализации современного мира / Отв. ред. Е. А. Лукашева. — М.: НОРМА, 2007. — 464 с.

Работа посвящена исследованию состояния прав человека в условиях глобализации, существенно корректирующей взаимоотношения человека и государства. Рассматриваются проблемы глобализма и регионализма, влияния цивилизованных и социокультурных факторов на обеспечение прав человека. Исследуются социально-экономические, демографические, миграционные, экологические направления глобализационных процессов в соотношении с правами человека, а также международно-правовые механизмы их защиты. Особое внимание уделено анализу причин роста международной преступности и терроризма. Для специалистов теории права и государства, отраслевых юридических наук, политологов, социологов, а также для широкого круга читателей.

02.03-04.07.150.

342.8(470) *Скосаренко Е. Е.* Избирательная система России: мифы и политическая реальность. — М.: Формула права, 2007. — 206 с.

Проанализирована сущность и функции избирательной системы России в разрезе ее взаимодействий с политической жизнью общества. Рассмотрены вопросы зарождения и становления современной российской избирательной модели. Автор оценивает основные факторы, влияющие на ее черты, и предлагает собственное видение проблем народовластия в нашей стране. Книга адресована преподавателям, научным работникам, студентам, сотрудникам представительных, исполнительных и иных органов власти, представителям политических партий и широкому кругу читателей, которых волнует судьба и дальнейшее развитие нашего государства.

02.03-04.07.151.

342.565.2(478.9)(091) *Юшин А.* Конституционный суд Приднестровской Молдавской Республики. Становление конституционализма. — Тирасполь: Литера, 2007. — 424 с.

Документально-историческое издание посвящено истории возникновения приднестровского конституционализма, образованию, становлению и деятельности Конституционного суда Приднестровской Молдавской Республики. В книге, подкрепленной широким документальным и фотографическим материалом, детально освещен пятилетний период развития органа конституционного контроля Приднестровской Молдавской Республики. Рекомендуются широкому кругу читателей.

Р е ф е р а т и

02.03-04.07.152.

342 *Алебастрова И. А.* Конституционные принципы: проблемы юридической природы и эффективности реализации // Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 7. — С. 5—12.

В силу фундаментальной роли конституции в правовой системе любого государства, по мнению автора, изучение юридических средств воплощения в жизнь именно конституционных принципов приобретает особую актуальность. Отмечая отсутствие единых подходов в юридической литературе, в законодательстве и судебной практике различных стран к оценке самого этого явления, И. А. Алебастрова предлагает понимать под конституционными принципами руководящие идеи, лежащие в основе всего содержания конституции той или иной страны либо в основе содержания ее отдельных институтов и норм. Соответственно автор выделяет общие конституционные принципы или принципы конституции, а также частные или институциональные конституционные принципы.

При этом автор разделяет принципы конституции на две подгруппы: 1) общеправовые принципы — идейные ориентиры не только конституции как таковой, но и права данной страны в целом, векторы правотворчества и реализации правовых норм любой отрасли права; 2) специфические принципы конституции — те, которые преимущественно имеют значение идейного фундамента содержания самой конституции. Частные конституционные принципы, по мнению И. А. Алебастровой, также включают принципы, имеющие преимущественно конституционно-правовую значимость, и принципы, одновременно выступающие межотраслевыми, отраслевыми или институциональными принципами иных отраслей права.

Подчеркнув целесообразность классификации конституционных принципов в зависимости от степени обобщенности их содержания и соответственно механизма их реализации на принципы — конкретные предписания и принципы — общие установочки, автор отмечает существование писаных и неписаных конституционных принципов.

Поскольку механизм реализации конституционных принципов, в конечном счете, определяется признанием или отрицанием за ними юридической силы, автор приводит анализ получивших распространение в различных странах подходов к решению этой проблемы. В контексте данного анализа доказывается, что на самом деле речь идет об ответе на вопрос о возможности прямого действия конституционных принципов — общих установок, что, в свою очередь, поднимает проблему о допустимости и целесообразных масштабах одного из аспектов правотворческой деятельности судов.

В этой связи автор указывает, что в тех странах, где дух конституционализма утвердился в сознании и подсознании большинства субъектов права, обращение судов к правовым, в том числе конституционным, причем даже неписа-

ным, принципам — общим установкам, которые, собственно говоря, и образуют этот самый дух, вполне допустимо и даже полезно. В тоже время, как считает И. А. Алебастрова, в странах, где доминирует неправовое сознание, предоставление судам, даже конституционным, права обращаться к правовым принципам — общим установкам, особенно неписаным, таит опасности коррупции и влияния административного ресурса.

Резюмируя, автор доказывает, что в этих условиях ссылки на конституционные принципы — общие установки могут присутствовать в судебных решениях, в том числе органов конституционного контроля, в качестве дополнительного средства обоснования решения только в исключительных случаях: когда классические конституционные нормы имеют явный пробел или двусмысленность, при этом писанные принципы должны иметь приоритет над неписаными.

Д. С. Терлецкий

02.03-04.07.153.

342(569.4) *Берлявский Л. Г.* Государственное право Израиля: обзор исследований // Юридический вестник Ростовского государственного экономического университета. — 2007. — № 2. — С. 5—14.

Автор отмечает, что интерес к конституционному праву Израиля вызван тем, что в стране отсутствует привычная конституция в виде моноакта, утвердился демократический политический режим и что основы государственно-правового развития были заложены решениями международной организации — ООН.

Самый значительный корпус исследований представлен изданными на иврите работами К. Клейна, Г. Кулька, А. Лин, М. Негби, З. Сегаля, А. Цидона и др.

Среди наиболее интересных трудов по этому предмету названы работы А. Рубинштейна «Конституционное право Государства Израиль», А. Бин-Нун «Законы Государства Израиль», В. П. Воробьева «Государство Израиль: правовые основы возникновения и статус личности» и «Конституционно-правовая система Государства Израиль». Особое место, по мнению автора, занимает книга А. Е. Бовина «5 лет среди евреев и мидовцев, или Израиль из окна российского посольства. Из дневника», в которой кратко и емко представлен очерк государственного строя, характеристика основных законов, достоинств и недостатков правовой системы этой страны.

Автор оспаривает позицию одного из первых в России исследователей конституционного права М. А. Сопроновой, которая считает, что «права граждан признаются судебной практикой, хотя юридическая основа их расплывчата и в отличие от других демократических государств не закреплена в каком-то едином акте». В качестве примера подобного рода актов названы законы «О достоинстве человека и его свободе», «О свободе деятельности».

Отдельные аспекты государственного права Израиля отражены в различных работах изра-

ильских и российских ученых, посвященных процессу становления государства, внешнеполитическим и идеологическим факторам возникновения еврейского государства, политическим структурам, правящей элите, политическим партиям, становлению и развитию израильского парламентаризма, избирательного права и избирательного процесса, государственно-правовым основам развития экономики, правовому положению Армии Обороны Израиля и военно-промышленного комплекса страны, отдельным аспектам деятельности спецслужб, свободе вероисповедания и статусу государственной религии, проблемам иммиграции и проблемам арабского меньшинства.

В. А. Михалёв

02.03-04.07.154.

342.4(44)+341(4) *Майнингер Мари-Кристин.* Конституционный совет Франции и европейское право // Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. — № 4. — С. 141—146.

В статье на фоне общей характеристики Конституционного совета Франции рассматриваются его отличительные особенности по сравнению с органами конституционной юрисдикции других стран, отмечается его эволюция в связи с расширением конституционного блока за счет включения в последний преамбулы Конституции 1946 г. и расширением права на обращения в Совет. Вследствие этого Конституционный совет из «пограничника», ведающего распределением полномочий, превратился в защитника основных прав. Тем не менее Конституционный совет неоднократно напоминал не только о том, что его полномочия являются исключительно атрибутивными, но и о том, что он не располагает свободой оценки, эквивалентной парламентской. Его решение может быть преодолено путем внесения поправок в Конституцию. Автор приходит к выводу, что двустороннее взаимодействие между законодателем и контролирующим его органом позволяют считать Конституционный совет звеном нормативной цепи, что интересно с точки зрения ратификации международных договоров и конституционализации некоторых принципов, связанных с участием Франции в строительстве единой Европы.

В свете указанного выше аспекта рассматривается контрольная деятельность Конституционного совета относительно соответствия международных договоров Конституции по вопросам бюджетных положений договоров, учредивших Европейские сообщества; статута Международного уголовного суда; полной отмены смертной казни. При этом Конституционный совет отказывается контролировать соответствие законов международным договорам. Таким образом, конвенционный контроль по решению Совета стали осуществлять другие государственные органы, наделенные соответствующей компетенцией — суды общей и административной юрисдикции и Государственный совет.

В 2004 г. Конституционный совет Франции

впервые признал специфичность европейского права по сравнению с международным правом и решил, что исходя из ст. 88-1 Конституции лишь Суду Европейских сообществ «надлежит контролировать соответствие некоторой директивы Сообществ как компетенции, определенной договором, так и основным правам, гарантированным ст. 6 договора о Европейском союзе». Но, Совет оставляет за собой возможность контролировать явную несовместимость закона о переносе некоторой директивы Сообщества с целями этой же директивы. Другими словами, как считает автор, приоритет европейского права не является абсолютным и останавливается перед Конституцией Франции, которая служит фундаментом этого приоритета.

В. А. Михалёв

02.03-04.07.155.

342.4(73) *Тищик Б., Ригина О.* Перша чинна Конституція світу — історія прийняття (до 220-річчя Конституції США) // *Право України*. — 2007. — № 8. — С. 137—140.

Автори статті висвітили історичні аспекти розробки Конституції США та акцентували увагу на дискусійних питаннях, що виникли у делегатів Конституційного конвенту при прийнятті Основного закону.

США, проголосивши свою незалежність у 1776 р., більше як одинадцять років проіснували без Основного закону. Основними чинними політико-правовими актами на той час були Декларація незалежності 1776 р. і Статті Конфедерації 1781 р., які, однак, не врегульовували питання, пов'язані з організацією системи органів державної влади, розмежуванням повноважень між ними тощо. Для вирішення цих проблем 25 травня 1787 р. у м. Філадельфії був скликаний Конституційний конвент за участю 55 делегатів від створених тоді 13 штатів.

Ухвалення федеральної Конституції США — результат довгих дискусій і сперечань учасників Конвенту, породжених конфліктом федеральних інтересів та інтересів окремих штатів. Американська Конституція була першим у світі нормативно-правовим актом, у якому закріплено поділ влади, чітко розмежовувались повноваження між її окремими гілками та розкривались особливості їхньої взаємодії. Взаємодія існуючої «тріади» влад здійснювалася через окремі повноваження кожної з них. Так, Конгрес приймав закони, глава уряду — сприяв їх виконанню, а суди були покликані застосовувати їх на практиці. Гарантіями запобігання узурпації влади з боку окремих державних органів та їхніх посадових осіб було закріплення конституційного механізму «стримувань і противаг». Зокрема, президент мав право накладати вето на закони, а Конгрес, у свою чергу, його подолати та порушити обвинувачення проти глави уряду в порядку імпідменту. Суди повинні були здійснювати функцію судочинства, спираючись на відновлення порушених прав громадян.

Попри низку позитивних рис, Конституція

1787 р., зокрема до часу внесення відповідних поправок, не містила, як зазначалося, положень про конституційні права, свободи громадян та їхні гарантії, а головне — про заборону рабства. З цієї точки зору Конституція США була виразником волі представників Півдня країни: плантаторів та рабовласників, без підтримки яких Основний закон, будучи деякою мірою результатом політичних компромісів, не був би схвалений. Крім цього, у федеральній Конституції не були закріплені права корінних жителів країни — індіанців. Це також є доказом того, що вона була прийнята для білих американців.

Від моменту прийняття федеральної Конституції США, яка є найдавнішою чинною конституцією у світі до теперішнього часу Конгрес не вважав за потрібне приймати новий Основний закон, який, можливо, у більшій мірі був би пристосований до суспільно-політичних відносин, що мали здатність змінюватись під впливом поширення ідей про природні права людини та невідчужуваність її основних свобод. Натомість Конгрес обмежувався внесенням конституційних поправок, яких на даний час нараховується двадцять сім. На думку авторів статті, одним з факторів, що зумовив довготривалу чинність федеральної Конституції, було особливе повноваження Верховного суду США здійснювати її офіційне тлумачення. Необхідно зазначити, що у Конституції право Верховного суду США роз'яснювати її положення не передбачено. Це повноваження він привласнив собі сам. Часом його виникнення слід вважати 1803 р., коли під головуванням Дж. Маршалла Верховний суд виніс рішення у доволі відомій у США справі *У. Мербюрі проти Дж. Медисона*.

М. В. Афанасьєва

Статті

02.03-04.07.156.

342.734(470) *Беймлер П. Ю.* Охрана труда в конституционном праве // *Юридические науки*. — 2007. — № 4. — С. 42—47.

Рассмотрено понятие охраны труда в узком и широком смысле слова. Дано толкование ст. ст. 7, 37 Конституции РФ. Отмечено, что охрана труда является частью социальной политики государства и признается одной из основ конституционного строя. Проанализированы нормы, направленные на охрану труда, содержащиеся в международных документах общего характера.

02.03-04.07.157.

342.728(581) *Витахов Д. С.* Правовое регулирование деятельности общественных объединений в Исламской Республике Афганистан // *Конституционное и муниципальное право*. — 2007. — № 5. — С. 31—34.

Исследовано правовое регулирование деятельности общественных объединений в Афганистане. Сделан вывод о том, что указанная деятельность в значительной мере регламенти-

рована законодательством и носит достаточно свободный характер (т.е. нет жестких ограничений со стороны государства). Отмечено, что Афганистан не является правовым государством и большая часть правовых норм, в том числе регулирующих деятельность общественных объединений, существует лишь на бумаге и в реальной практике применяется избирательно.

02.03-04.07.158.

342.736(470) *Головацкая М. В.* К вопросу о порядке рассмотрения обращений граждан // Юрист. — 2007. — № 5. — С. 11–12.

Проведен анализ действующего законодательства, регулирующего порядок рассмотрения обращений граждан. Сделан вывод о том, что принятый ФЗ «О порядке рассмотрения обращения граждан Российской Федерации» устанавливает правовые гарантии реализации конституционного права граждан на обращение.

02.03-04.07.159.

342.51(470) *Иванов В. В.* Внутригосударственная договорная политика в современном конституционном праве России // Российский юридический журнал. — 2007. — № 3. — С. 52–58.

Проведен сжатый экскурс в историю договорного регулирования. Сделан обзор договорной практики 1990-х годов. Проанализированы наиболее значительные новации в договорной практике 2000–2006 гг.

02.03-04.07.160.

342.553(470) *Меркулов Е. С.* Организация исполнительной власти в субъектах РФ // Российский юридический журнал. — 2007. — № 3. — С. 59–63.

Рассмотрены возможности субъектов РФ в проявлении самостоятельности в организации государственной власти, в частности в сфере исполнительной власти. Указано на существенные различия способов организации высших исполнительных органов государственной власти в субъектах РФ. На основе анализа регионального законодательства выделено несколько основных моделей организации высшего исполнительного органа государственной власти.

02.03-04.07.161.

342.25/26(470) *Ромашов П. А.* Административно-территориальная единица с особым статусом // Российский юридический журнал. — 2007. — № 3. — С. 49–51.

Рассмотрена проблема выявления и законодательного закрепления нового конституционно-правового статуса окружных административно-территориальных образований как формы национальной государственности народов бывших автономных округов. Отмечено, что принятие федерального закона об административно-территориальных единицах с особым статусом в составе вновь образованных субъектов РФ должно рассматриваться в качестве первоочередного мероприятия федерального законодателя.

02.03-04.07.162.

342.733(470) *Смирнова М. В.* Становление конституционного права на образование в негосударственных общеобразовательных учреждениях России // Юрист вуза. — 2007. — № 5. — С. 10–13.

Выделено и рассмотрено шесть основных исторических периодов в становлении конституционного права на образование в России и его законодательного оформления. К ним относятся: зарождение образования как правовой категории, совершенствование правовой базы государственного и частного образования, создание централизованного органа управления образованием, правовая попытка кодификации законодательства об образовании, полное искоренение частного образования в России, возрождение частного образования в России.

02.03-04.07.163.

342.537.7(470) *Спиридонов А. А.* Общие принципы проведения парламентских расследований в Российской Федерации: современное состояние и перспективы совершенствования // Российская юстиция. — 2007. — № 3. — С. 11–16.

Подробно рассмотрены общие принципы осуществления парламентских расследований. Предложена их классификация на группы и подгруппы. По мнению автора, реализация указанных в статье предложений по совершенствованию общих основ осуществления парламентского расследования позволит в более полной мере обеспечить демократический характер и действенность данного института, а также эффективную защиту гарантированных Конституцией РФ основных прав и свобод человека и гражданина.

02.03-04.07.164.

342.5(479.225) *Тасоев И. В.* Органы государственной власти Республики Южная Осетия // Юридические науки. — 2007. — № 4. — С. 62–65.

Проведен анализ правового статуса государственной власти Республики Южная Осетия. Сделан вывод о том, что конституционная модель в Республике Южная Осетия создает стройную систему органов государственной власти, деятельность которых должна осуществляться в соответствии с основами Конституционного строя Республики Южная Осетия.

02.03-04.07.165.

342.537.2(477) *Чепель О. Д.* Особливості депутатського запиту в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 45–48.

Проаналізовано основні аспекти депутатського запиту як парламентської форми роботи депутата та депутатського звернення. На основі врахування новітніх досягнень правової науки і практики, вітчизняного і зарубіжного досвіду з даного питання запропоновано низку конкретних рекомендацій щодо вдосконалення механізму реалізації права члена парламенту на депутатський запит і звернення.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Книги

03.03-04.07.166.

347.77(477) Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. — 2-ге вид., стер. — К.: КНТ, 2006. — 520 с.

Розглядаються питання та проблеми стосовно фундаментальних понять інтелектуальної власності та комп'ютерного авторського права в Україні: основні поняття; нормативно-правова база; організації, що захищають авторські та суміжні права; міжнародна система охорони інтелектуальної власності, комп'ютерне авторське право, Інтернет і питання права; системи захисту інтелектуальної власності тощо. Наводяться приклади охоронних документів, договорів, контрактів та судовий порядок захисту, а також посилання на Веб-сайти стосовно питань, що розглядаються. Видання можуть використовувати як студенти вищих та середніх навчальних закладів, так і спеціалісти у галузі прогресивних інформаційних технологій.

03.03-04.07.167.

347.77(477)(075.8) Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: Підручник. — К.: Знання, 2006. — 431 с.

Проведено комплексний аналіз інтелектуальної власності як визначальної економіко-правової категорії інформаційного суспільства. Висвітлено її науковий зміст, генетичні зв'язки та закономірності розвитку як явища суспільного життя. Підручник характеризується лаконічним викладом матеріалу, інформаційною та змістовною насиченістю. Глибокому засвоєнню курсу сприятимуть навчальні тренінги, до складу яких входять контрольні запитання та завдання, перелік основних термінів і понять, рекомендована література. У додатках наведено правові акти чинного законодавства України, найважливіші міжнародні конвенції та угоди щодо інтелектуальної власності, сучасні статистичні матеріали. Для студентів економічних та юридичних спеціальностей, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, державних службовців, всіх, кого цікавлять питання інтелектуальної власності.

03.03-04.07.168.

347.772/774(477) Бошицький Ю. Л., Козлова О. О., Андросчук Г. О. Комерційні найменування: основні правові аспекти: Наук.-практ. вид. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — К.: Юрид. думка, 2006. — 216 с.

Досліджено теоретичні і практичні проблеми правової охорони комерційних найменувань. Проаналізовано визначення поняття комерційного найменування, його значення для розвит-

ку підприємництва, прослідковано історію розвитку правового регулювання комерційних найменувань. Значну увагу приділено особливостям змісту права на комерційне найменування, аналізу порушень прав на нього, проблемам судового і адміністративного захисту, аналізу міжнародно-правового регулювання комерційного найменування. Подано загальний аналіз та коментар законодавства зарубіжних країн у сфері правової охорони комерційних найменувань, добірку нормативних актів України та зарубіжних країн щодо регулювання права на комерційне найменування. Для керівників підприємств, організацій, приватних підприємств, наукових і практичних працівників у сфері інтелектуальної власності, студентів, аспірантів і викладачів, широкого кола читачів, що цікавляться питаннями права інтелектуальної власності.

03.03-04.07.169.

347.77(477)(075.8) Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 278 с.

Висвітлено теоретичні і практичні питання щодо правової охорони в Україні і світі об'єктів інтелектуальної власності й використання їх на ліцензійній основі. Навчальний посібник може використовуватися як під час вивчення патентного й авторського права, так і в рамках цивільного, господарського, адміністративного, міжнародного приватного та інших галузей права. Для студентів, підприємців, юристів, науковців, інженерів, творчих працівників та інших категорій читачів.

03.03-04.07.170.

347.91/95 Зразки юридичних документів / За ред. Є. О. Харитонова; ОНЮА. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Х.: Одиссей, 2007. — 336 с.

Наведено зразки юридичних документів: документи, що мають просту письмову форму; документи, що підлягають нотаріальному посвідченню; установчі документи; документи органів РАЦС; процесуальні документи. Для працівників правоохоронних органів, адвокатів, спеціалістів юридичних служб підприємств та організацій усіх форм власності, студентів юридичних вищих навчальних закладів.

03.03-04.07.171.

347.77(477)(094.1) Інтелектуальна власність та її захист: Нормативно-правове регулювання / Упоряд. О. М. Роїна. — 3-тє вид., переробл. та допов. — К.: КНТ, 2006. — 480 с.

Наведено нормативно-правові документи, що регулюють відносини у сфері охорони особливих немайнових прав і майнових прав авторів та їх правонаступників, регулюють порядок органі-

зації видавничої діяльності, визначають правові, економічні, організаційні засади державної підтримки засобів масової інформації, регулюють правові відносини у сфері захисту інформації в автоматизованих системах, права власника інформації на її захист, а також встановлено чинним законодавством обмеження на доступ до інформації та інші.

03.03-04.07.172.

347(477)(076) *Музика Л. А.* Цивільне право України: Посібник. — К.: Прецедент, 2006. — 218 с.

Посібник містить матеріали до складання усного іспиту для отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. На основі чинних нормативних актів викладено основні положення цивільного права України. Матеріал підготовлений для тих, хто готується для складання адвокатських іспитів, а також для вищих юридичних навчальних закладів, практикуючих юристів.

03.03-04.07.173.

347.772/774(477)(082) *Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики: Збірник / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького.* — К.: Юрид. думка, 2006. — 638 с.

Розглянуто сучасні теоретичні та практичні аспекти правової охорони комерційних позначень. Досліджено питання їх цивільно-правової, адміністративно-правової та кримінально-правової охорони. Детально розглянуто проблемні питання правової охорони торговельних марок, комерційних (фірмових) найменувань та географічних зазначень. Приділено увагу питанням гармонізації національного законодавства з міжнародним законодавством стосовно комерційних позначень, його відповідність міжнародно-правовим угодам, у тому числі Угоді ТРІПС, вимогам СОТ. Розрахований на широкий загал фахівців з питань інтелектуальної власності, практичних працівників цієї сфери, власників комерційних позначень, студентів та викладачів юридичних вузів, а також на читачів, які цікавляться питаннями правової охорони комерційних позначень.

03.03-04.07.174.

347.763(477)(075.8) *Правове регулювання перевезень в Україні: Навч. посіб. / За ред. Є. О. Харитонова; ОНЮА.* — Х.: Одиссей, 2006. — 560 с.

Викладено матеріал, призначений допомогти студентам юридичних вищих навчальних закладів при вивченні відповідних спецкурсів, підготовці до практичних занять, заліків, написання дипломних та курсових робіт тощо. Матеріал підготовлений з урахуванням положень Цивільного та Господарського кодексів України, а також інших актів вітчизняного законодавства, чинних на 1 лютого 2006 року. Посібник може бути корисним викладачам юридичних

вузів, практикуючим юристам, а також усім, хто цікавиться питаннями транспортних перевезень в Україні.

03.03-04.07.175.

347.65/68(477)(075.8) *Спадкове право: Нотаріат. Адвокатура. Суд: Наук.-практ. посіб. / За заг. ред. С. Я. Фурси.* — К.: Вид. Фурса С. Я.: КНТ, 2007. — 1216 с.

Розглянуто теоретичні основи і практичні аспекти спадкового права. Наведено новітні теоретичні погляди на спадкове право, аналіз чинного законодавства, зокрема ЦК України, нотаріальної практики реалізації та оформлення спадкових правовідносин; особливості цивільного судочинства щодо розгляду спадкових справ. Надано міжнародний аспект і зроблено порівняльний аналіз спадкового права України з іншими зарубіжними країнами. Розглянуто проекти процесуальних актів — заяви до суду, проекти нотаріальних договорів тощо. Проаналізовано діяльність нотаріусів, консулів, адвокатів та суддів у контексті реалізації спадкових відносин. Посібник розрахований на широке коло читачів. Може бути використаний при викладанні спецкурсів «Спадкове право», «Нотаріат в Україні», «Спадкові правовідносини у нотаріальній та судовій практиці», «Роль адвоката у спадкових справах», а також для поглибленого вивчення дисциплін «Цивільне право», «Міжнародне приватне право», «Цивільний процес».

03.03-04.07.176.

347(477)(075.8) *Харитонов Є. О., Старцев О. В.* Цивільне право України: Підруч. для вузів / ОНЮА. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Істина, 2007. — 816 с.

Докладно розглядаються Загальна й Особлива частини цивільного права. У теоретичному та практичному аспектах досліджуються положення усіх книг ЦК України. Особливу увагу приділено інститутам права власності та інших речових прав, права інтелектуальної власності, зобов'язального права із докладним вивченням усіх видів договірних та недоговірних зобов'язань, спадкового права. Розрахований на юристів, практикуючих адвокатів, викладачів, студентів, широке коло читачів.

03.03-04.07.177.

347.25/26 *Цюра В. В.* Речові права на чуже майно: Наук.-практ. посіб. — К.: КНТ, 2006. — 136 с.

Книга орієнтована на те, щоб удосконалити звичне сприйняття понять сервітут, емфітевзис, суперфіцій, надати читачу більш глибокі знання цих інститутів цивільного права, а також провести порівняння цих інститутів з правом власності, правом спільної власності та визнати основні особливості встановлення і припинення речового права на підставі договору та рішення суду тощо. Орієнтована на студентів, аспірантів, викладачів, практикуючих юристів, адвокатів, нотаріусів, суддів.

Автори фери

03.03-04.07.178.

347.646(477)(043.3) *Аблятінова Н. А.* Інститут піклування над повнолітніми дієздатними особами за цивільним законодавством України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. — О., 2007. — 18 с.

Проведено комплексне дослідження інституту піклування над повнолітніми дієздатними фізичними особами за сучасним цивільним законодавством України. Представлено концепцію піклування над дієздатною фізичною особою, яка враховує сучасні тенденції розвитку цивільного права в Україні. Узагальнено та систематизовано підстави виникнення відповідних відносин та наслідки окремих випадків неналежного здійснення піклування. Сформульовано рекомендації щодо вдосконалення редакції низки норм ЦК України.

03.03-04.07.179.

347.44(477)(043.3) *Бабиш І. Г.* Принцип справедливості в римському праві і у сучасному зобов'язальному праві України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. — О., 2006. — 22 с.

Обґрунтовується розуміння поняття «справедливість» як юридичної категорії, ролі і значення принципу справедливості в цивільному праві України. На підставі аналізу основних ідей римського права, перспектив його застосування в Україні, у світлі нового ЦК України встановлено, що принцип справедливості є системоутворюючим, загальнотеоретичним принципом цивільного права, який визначає межі здійснення суб'єктом цивільного права своїх прав. Основною метою теоретичного дослідження є комплексний аналіз загальнотеоретичної категорії принципу справедливості, вивчення та досконалий аналіз законодавства, практики його застосування, наукове осмислення принципу справедливості як юридичної категорії та дослідження проблем її сутності і змісту на новому етапі розвитку сучасного законодавства. Проаналізовано особливості принципу справедливості як юридичної категорії, його ролі і місця у сучасному зобов'язальному праві України. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення цивільного законодавства України.

03.03-04.07.180.

347.133.2(043.3) *Безклубий І. А.* Теоретичні проблеми банківських правочинів: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 32 с.

Досліджено теоретичні та практичні проблеми регулювання банківських правочинів, що вчинюються при наданні фінансових послуг. Здійснено комплексний науковий аналіз дискусійних питань по суті банківських правочинів та їх юридичній природі. Проведено обґрунтування існуючих і здійснено розробку нових ци-

вілістичних конструкцій та пов'язаних з ними правових категорій, застосовуваних у банківських правовідносинах. У процесі дослідження формується приватноправова теорія банківських правочинів у системі зобов'язального права цивільно-правової науки. Запропоновано визначення поняття банківського правочину, банку як сторони правочину, грошей та цінних паперів як об'єктів банківських правочинів, банківських процентів. Установлено місце банківських правочинів у системі цивільних правочинів та проведено класифікацію банківських правочинів. Проаналізовано предмет та підстави виникнення грошового зобов'язання у банківських правовідносинах.

03.03-04.07.181.

347.413(043.3) *Васильєва В. А.* Проблеми цивільно-правового регулювання відносин з надання посередницьких послуг: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 32 с.

Досліджено питання регулювання зобов'язань з надання посередницьких послуг. Особливу увагу приділено цивільно-правовій природі посередницьких зобов'язань, аналізу їх системних ознак. Відслідковано історію формування досліджуваного інституту, економічні фактори, що вплинули на динаміку його формування, та проаналізовано джерела його регулювання. Визначено місце групи даних договорів у загальній системі договірних зобов'язань, окреслено особливості легітимних договірних конструкцій, які опосередковують посередницьку діяльність. Проаналізовано зарубіжний досвід у регулюванні посередницьких договорів. Розглянуто правові наслідки невиконання сторонами обов'язків за посередницькими договорами.

03.03-04.07.182.

347.133.9(477)(043.3) *Донська Л. Д.* Причинний зв'язок у цивільному праві України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. — О., 2006. — 20 с.

Досліджено причинний зв'язок як об'єктивне явище, що визначається юридичним фактором у цивільному праві. Зазначено, що чинному законодавству України відповідає теорія причинного зв'язку, яка отримала назву *conditio sine qua pop.* Встановлено, якщо певний наслідок є результатом дії кількох причин, то підлягають застосуванню розроблені А. Н. Трайніним положення щодо ступенів спричинення (міри завдання). Показано, що наукові концепції, які обмежують зміст поняття причинного зв'язку, неминуче ведуть до привнесення суб'єктивного моменту в причинний зв'язок, в іншому випадку вони втрачають ознаку розумності. Обґрунтовано пропозиції щодо відмови вищих судових інстанцій від офіційного визнання теорії прямого причинного зв'язку, внесення змін до законодавства, які б давали можливість послідовно провести в практиці концепцію причинного зв'язку *conditio sine qua pop.*

03.03-04.07.183.

347.12(477)(043.3) *Кохановська О. В.* Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 34 с.

Проведено комплексний аналіз теоретичних і практичних цивільно-правових проблем інформаційних відносин: поняття та цивільно-правового регулювання інформаційних відносин; цивільно-правових проблем реалізації та захисту інформаційних прав та розробку обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення і ефективного застосування норм цивільного законодавства у сфері інформаційних відносин. Досліджені поняття і особливості нового об'єкта цивільних прав — інформації. Запропоновано авторське доктринальне і законодавче визначення поняття інформації; визначено місце інформаційних правовідносин у системі права і законодавства України; а також поняття інформаційних цивільних правовідносин. Запропонована узагальнена класифікація інформації та інформаційних відносин. Обґрунтовано висновок про появу нового міжгалузевого інституту цивільного права, який знаходиться у стадії формування — «Інформаційне право». Подано його загальну структуру і зміст. З'ясовано підстави виникнення, об'єктивний і суб'єктивний склад, зміст інформаційних цивільних правовідносин. Виявлено особливості реалізації інформаційних прав у сфері особливих немайнових правовідносин, правовідносин інтелектуальної власності та правовідносин власності. Досліджено основні цивільно-правові способи захисту інформаційних прав; виявлено тенденції розвитку системи інформаційної безпеки з урахуванням цивільно-правових способів захисту.

03.03-04.07.184.

347.56:614.25(043.3) *Крилова О. В.* Цивільно-правове регулювання відносин по наданню медичної допомоги: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. — О., 2006. — 20 с.

Проаналізовано правову природу відносин по наданню медичної допомоги. Досліджено поняття медичної допомоги та зміст права на таку допомогу. Обґрунтовано підстави виникнення правовідносин з наданням медичної допомоги, серед яких найбільш поширеним є договір про надання медичної допомоги. Такий договір розглядається як цивільний правочин зі специфікою його укладення, змісту та припинення. Досліджуються такі суміжні права пацієнта з правом на медичну допомогу, як право на лікарську таємницю, на медичну інформацію та ін. Виокремлено особливості правового регулювання деяких видів медичної допомоги (психіатрична, паліативна). Розглянуто наслідки порушення умов договору. На підставі правового аналізу чинного вітчизняного і зарубіжного законодавства, юридичної та медичної літератури обґрунтовано наукові висновки, сформульовано пропозиції щодо удосконалення ЦК України, «Основ законодав-

ства про охорону здоров'я», відносно доцільності запровадження окремого закону про права пацієнта медичного закладу.

03.03-04.07.185.

347.77:347.122(477)(043.3) *Кулініч О. О.* Інформація з обмеженим доступом як об'єкт цивільних прав: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДІ приват. права і підприємництва Акад. правових наук України. — К., 2006. — 20 с.

На науковому рівні проведено дослідження поняття та ознак інформації з обмеженим доступом, визначено її окремі види та таємницю як режим інформації з обмеженим доступом. Досліджено поняття та види інформації, її місце в системі об'єктів цивільного права та співвідношення з іншими об'єктами. Обґрунтовано думку, що інформація з обмеженим доступом перебуває в режимі таємниці, який і визначає доступ до неї та її обіг. Проаналізовано особливості окремих видів інформації з обмеженим доступом, а саме: таємниця приватного житла (яку становлять особиста та сімейна таємниці), комерційна таємниця, професійна та службова таємниця. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення цивільного законодавства України.

03.03-04.07.186.

347.426-053.5 *Ременяк С. Я.* Відшкодування шкоди, завданої малолітніми особами за цивільним законодавством України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Досліджено і обґрунтовано теоретичні основи зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди малолітніми. Проаналізовано поняття, типологію та зміст зазначених зобов'язань. Приділено увагу загальній характеристиці зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди малолітніми, визначенню їх місця в системі зобов'язань. Здійснено аналіз особливостей суб'єктів зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди, а також специфіки підстав (умов) їх виникнення. Детальному аналізу піддано категорії протиправності поведінки батьків як підстави виникнення зазначених зобов'язань, поняття та зміст вини батьків та інших осіб у виникненні шкоди, що завдана малолітнім, тощо. Сформульовано пропозиції стосовно вдосконалення норм чинного законодавства та узгодження положень ЦК України і сімейного законодавства України.

03.03-04.07.187.

347.45/47(477)(043.3) *Різник В. С.* Цивільно-правове регулювання лізингу в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 18 с.

Досліджено проблеми цивільно-правового регулювання лізингових відносин. На підставі аналізу та узагальнення положень законодавства України, зарубіжних правопорядків, міжнародно-правових актів, судової практики та доктрини

цивільного права виявлено недоліки і прогалини в правовому регулюванні лізингу у вітчизняному цивільному праві. На основі отриманих результатів обґрунтовано поняття лізингу як цивільно-правової категорії. Розглянуто проблемні аспекти цивільно-правової природи лізингових відносин та запропоновано шляхи їх подолання. Проаналізовано механізми реалізації прав та обов'язків сторін лізингових зобов'язань. Вироблено пропозиції щодо реформування національного цивільного законодавства України в частині правового регулювання лізингових відносин.

03.03-04.07.188.

347.121.2(477)(043.3) *Саприкіна І. В.* Захист честі, гідності, ділової репутації фізичної особи за законодавством України (за матеріалами судової практики): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — 21 с.

Комплексно досліджено проблеми захисту честі, гідності, ділової репутації фізичної особи за законодавством України та матеріалами судової практики. Проаналізовано поняття захисту особливих немайнових прав у доктрині цивільного права. Досліджується право на повагу до гідності і честі, ділової репутації як особистих немайнових прав фізичної особи. З'ясовано приватноправову природу прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Проаналізовано джерела регулювання суспільних відносин у сфері захисту честі, гідності, ділової репутації фізичних осіб. Визначено недоліки нормативно-правового регулювання названих прав. Досліджено підстави виникнення і суб'єктивний склад правовідносин щодо захисту честі, гідності, ділової репутації та способи захисту названих прав за законодавством України з урахуванням норм ЦК України і на прикладі власної судової практики дисертанта.

03.03-04.07.189.

347.56:614.25(043.3) *Чернат В. А.* Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / ОНЮА. — О., 2006. — 20 с.

Досліджено проблеми зобов'язань, що мають місце у зв'язку з рятуванням життя і здоров'я фізичної особи, за цивільним законодавством України. Розглянуто поняття, правову природу, особливості суб'єктивного складу, підстави виникнення і зміст зобов'язань, що виникають при рятуванні життя і здоров'я фізичної особи, за цивільним законодавством України. Визначено, що зобов'язання, які виникають у зв'язку із вчиненням дій, спрямованих на рятування здоров'я та життя фізичної особи, належать до недоговірних зобов'язань, та сформульовано їхнє визначення. Наведено характеристику структури досліджуваних зобов'язальних відносин та встановлено умови їх виникнення. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання цього виду зобов'язань.

03.03-04.07.190.

347.122:351.71(043.3) *Ямковий В. І.* Казна як суб'єкт цивільних правовідносин: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 20 с.

Розглянуто теоретичні і практичні аспекти особливостей цивільно-правового становища держави як суб'єкта цивільних правовідносин. Основну увагу приділено з'ясуванню юридичної природи казни, визначенню її поняття, походження та становлення інституту казни на різних історичних етапах, а також особливостям участі казни у цивільних правовідносинах з приводу майна у натурі, грошових коштів, відповідальності казни за своїми зобов'язаннями у світлі правового врегулювання цих питань у чинному цивільному законодавстві України. Вказано, що для позначення майнового субстрату участі держави (казни) в цивільних правовідносинах треба запровадити термін «державна скарбниця», що становить майнову основу казни. Досліджено усталену практику представництва казни у цивільних правовідносинах відповідними державними підприємствами й установами. Висунуто низку положень стосовно удосконалення чинного цивільного законодавства, яким регламентується участь казни як суб'єкта цивільного права у відповідних правовідносинах.

Статті

03.03-04.07.191.

347.772(477) *Архипова М. І.* Зазначення місця походження товарів як засіб індивідуалізації товарів та товаровиробників // Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики: Збірник / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К., 2006. — С. 88—127.

Місце походження товарів розглянуто як об'єкт інтелектуальної власності. Вказано, що термін «зазначення місця походження товарів» стосується найменування місця походження товарів та географічного зазначення. Звернуто увагу на неузгодженість у використанні різних термінів для позначення об'єкта промислової власності між теоретиками цивільного права, в міжнародних угодах та законодавствах різних країн. Розглянуто питання щодо термінів, які використовуються для позначення об'єкта промислової власності. Проаналізовано охорону зазначень місця походження товарів відповідно до міжнародних угод. Охарактеризовано охорону географічного зазначення відповідно до положень ЦК України.

03.03-04.07.192.

347(477) *Беляневич О. А.* Про особливості застосування статті 652 Цивільного кодексу України // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 3. — С. 78—87.

Проаналізовано новели цивільного та господарського законодавства України, що визнача-

ють підстави зміни та розірвання договорів. З'ясовано особливості застосування ст. 652 ЦК України, оскільки наявні судові акти свідчать про існування складностей правозастосовчого характеру, пов'язаних не лише з буквальним та системним тлумаченням цієї статті як єдиного цілого, а й усвідомленням призначення та ролі її правил у регулюванні зобов'язальних майнових відносин суб'єктів господарювання. Автор вважає, що істотні зміни обставин юридичного характеру, а саме прийняття нового закону, який інакше врегульовує договірні відносини, або заміна існуючого сама по собі не може служити підставою для зміни договору згідно із ст. 652 ЦК України. Клаузула *rebus sic stantibus* як підстава для зміни договору може використовуватись не лише як засіб відновлення балансу інтересів контрагентів, а й як санкціонований судом примус однієї із сторін до продовження договірних відносин на більш обтяжливих умовах, що потребує вираженого і обережного застосування ст. 652 ЦК України.

03.03-04.07.193.

347.734 *Бермічева О. В.* Визначення рейтингу кредитоспроможності позичальників // Наше право. — 2007. — № 3. — С. 73–77.

Проаналізовано основні підходи, за допомогою яких здійснюється оцінка платоспроможності позичальника. Визначено його рейтинг. Обґрунтовано переваги методу перевірки кредитоспроможності позичальника по бальній системі.

03.03-04.07.194.

347.440(477) *Блажівська О.* Правовий статус учасників договору про спільну діяльність // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2006. — Вип. 43. — С. 164–171.

Розкрито вимоги, які законодавство ставить до учасників договору про спільну діяльність, залежно від мети договору. Встановлено, що договір про спільну діяльність регулює внутрішні відносини між учасниками, які здійснюють спільну діяльність. Для здійснення діяльності, яка згідно із законодавством України підлягає ліцензуванню, достатньо, щоб хоча б один з учасників договору про спільну діяльність мав відповідний дозвіл.

03.03-04.07.195.

347.454.3(477) *Бондар І. А.* Конструкція договору підряду в капітальному будівництві у сучасному цивільному праві України // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 9. — С. 125–131.

Виокремлено найбільш суттєві риси договірних відносин у будівельному підряді та їх специфіку у порівнянні з іншими нормативними формами виконання робіт. Звернуто увагу на те, що усталені класичні підходи до розуміння даного договору нині часто не спрацьовують. Наголошено на необхідності переосмислення окремих положень даного договору.

03.03-04.07.196.

347.77(477) *Боржемська О.* Правове становище авторських прав виконавців в інформаційному просторі // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 36–40.

Проаналізовано авторські права як складову частину у системі цивільно-правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Детально охарактеризовано дві групи прав, наданих виконавцям: особисті немайнові права; майнові права виконавців. Вказано на необхідність створення відповідної системи охорони прав виконавців в аудіовізуальній сфері.

03.03-04.07.197.

347.772(439) *Бошицький Ю. Л.* Особливості правового регулювання торговельних марок в Угорщині // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 127–132.

Проаналізовано ряд аспектів правової охорони торговельних марок в Угорській Республіці. Розкрито особливості удосконалення законодавства Угорщини з урахуванням адаптації її законодавства до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності.

03.03-04.07.198.

347.772(477) *Бошицький Ю. Л.* Проблеми правового регулювання комерційних позначень в Україні // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 228–232.

Досліджено генези комерційних позначень. Проаналізовано сучасний стан розвитку законодавства у галузі охорони комерційних позначень та визначено основні проблемні питання правового регулювання стосовно: торговельних марок, географічних зазначень і комерційних найменувань. Вказано на необхідність створення підрозділів з питань інтелектуальної власності у галузевих міністерствах і відомствах, а також відновлення роботи патентно-ліцензійних підрозділів в установах, організаціях, на підприємствах. Запропоновано змінити положення щодо термінології та узгодити її з нормами ЦК України; визначити компетенції окремих органів державної влади стосовно встановлення характеристик, якості, репутації товарів, визначення меж відповідного географічного місця та встановлення зв'язку між відповідними характеристиками, якістю, репутацією товарів та місцем їх географічного походження.

03.03-04.07.199.

347.78 *Бошицький Ю. Л.* Творчість як основа створення об'єктів інтелектуальної власності // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 95–98.

Розглянуто питання правового забезпечення стимулювання творчої діяльності під час створення об'єктів інтелектуальної власності. Надамо загальний аналіз основ національного законодавства в зазначеній сфері. Сформульовано про-

позиції щодо удосконалення нормативно-правової бази з вказаного питання.

03.03-04.07.200.

347.772(477) *Бошицький Ю. Л.* Теоретичні та практичні питання щодо вдосконалення правового регулювання комерційних (фірмових) найменувань в Україні // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 113—118.

Розглянуто питання правової охорони комерційних (фірмових) найменувань в Україні. Проаналізовано найбільш характерні порушення прав на даний об'єкт інтелектуальної власності. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання суспільних відносин у даній сфері та подолання прогалин, неточностей та неузгодженостей у національному законодавстві.

03.03-04.07.201.

347.426.6(477) *Боярський О. О.* Деякі спеціальні випадки відшкодування шкоди за ЦК України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 196—201.

Досліджено проблеми відшкодування шкоди, завданої неправомірними діями судових органів. Встановлено, що відшкодування шкоди, завданої правоохоронними органами та судом, порівняно із загальними умовами настання деліктної відповідальності, має низку специфічних ознак. Визначено вичерпний перелік протиправних дій, що є умовою настання відповідальності.

03.03-04.07.202.

342.22(47+57) *Брильов О.* Імунітет державної власності (до історії питання) // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 3—6.

Викладено короткий нарис історії виникнення та запровадження в СРСР доктрини абсолютного імунітету державної власності в тих аспектах, які є вирішальними для розуміння витоків сучасних проблем: формування змісту поняття «суверенітет радянської держави»; походження концепції імунітету державної власності; державна монополія в зовнішній торгівлі; іноземна судова практика з цих питань.

03.03-04.07.203.

342.22(47+57):351.71(477) *Брильов О.* Імунітет державної власності України: дві доктрини та сучасність // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 5. — С. 6—9.

Вирішується проблема імунітету державної власності. Проаналізовано основні положення двох міжнародних доктрин, що стосуються імунітету державної власності, обговорення тез, які наводили науковці на доказ та обґрунтування доктрини абсолютного імунітету. Розглянуто правові позиції прихильників абсолютного імунітету державної власності. Сформульовано наукові висновки щодо застосування Україною ци-

вілізованих міжнародних правил та відмови від доктрини абсолютного імунітету. Відмічено про застосування імунітету державної власності України лише у випадках, коли ця власність використовується в публічних цілях — організація виставок, в яких бере участь державне майно, некомерційні перевезення тощо.

03.03-04.07.204.

347.42 *Варгараки І. М.* Виконання зобов'язальних правовідносин // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 177—182.

Проаналізовано наукові дослідження вчених у сфері виконання цивільних зобов'язань. З'ясовано питання виконання зобов'язальних правовідносин як окремого процесу, особливості якого необхідно врахувати при його правильному втіленні в життя. Розглянуто проблеми, які зустрічаються у практиці виконання цивільних зобов'язань.

03.03-04.07.205.

343.123(477) *Ващук Б. Л.* Правове регулювання інституту цивільного позову: окремі питання // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 302—307.

Проаналізовано наслідки неявки цивільного відповідача у судове засідання. Виявлено недоліки чинного законодавства у цьому питанні. Запропоновано їх усунення шляхом внесення відповідних змін до КПК України. На основі норм цивільного законодавства та висловлених у літературі пропозицій визначено коло суб'єктів, яких може бути визнано цивільними позивачами у ситуації, коли майно, що стало об'єктом злочинного посягання, на момент вчинення цього діяння знаходилося не у власника, а у володільця на законних підставах.

03.03-04.07.206.

347.55(4) *Гайдун О.* Інститут контрактного права в правових системах європейських країн та Європейського Союзу // Юридична Україна. — 2007. — № 3. — С. 37—43.

З'ясовано питання, які саме договори утворюють зобов'язання в господарському обороті. Для визначення поняття специфіки європейського контрактного права, міжгалузевий інститут розглянуто в площині, яка має національні та наднаціональні (транснаціональні) координати. Тобто контрактне право Євросоюзу розглядається як складова європейського приватного права. Встановлено, що європейське контрактне право ще не стало відокремленим, самостійним правовим інститутом, а розглядається як певна галузь компаративної юриспруденції. Тому порівнювати потрібно не самі контрактні зобов'язання, а правове регулювання цих зобов'язань, що здійснюються нормами як цивільного, так і господарського права.

03.03-04.07.207.

347.77.028.4(477) *Глухівський Л., Іваненко П.* Механізм автоматизованого розподілу заявок на винаходи між експертами // Інтелектуальна власність. — 2006. — № 12. — С. 16–19.

Досліджено одну із стадій автоматизованого розподілу заявок на винаходи — експертизу заявок, яка складається з попередньої експертизи, формальної експертизи (експертизи за формальними ознаками) і кваліфікаційної експертизи (експертизи за суттю). Запропонований механізм розроблений та інтегрований до АС «Винаходи» Укрпатенту, і за результатами його дослідної та промислової експертизи будуть отримані дані стосовно ефективності запропонованої процедури автоматизованого розподілу заявок між експертами.

03.03-04.07.208.

347.787 *Греков Є.* Авторський нагляд в будівництві як елемент охорони та захисту авторського права на твори архітектури // Юридична Україна. — 2007. — № 5. — С. 55–61.

Розглянуто загальні теоретичні положення правового інституту авторського нагляду в будівництві. Обґрунтовано пропозиції, спрямовані на вдосконалення нормативного врегулювання порядку його здійснення з метою підвищення охоронювального та захисного ефекту щодо авторських прав на твори архітектури.

03.03-04.07.209.

347.767 *Демчук А. М.* Зберігання на товарному складі зі знеособленням // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 136–140.

Визначено відмінності регулярного і іррегулярного зберігання. Досліджено особливості правового регулювання зберігання речей, визначених родовими ознаками (іррегулярного зберігання), а також його місце у відносинах зберігання на товарному складі.

03.03-04.07.210.

347.767 *Демчук А.* Предмет та об'єкт договору зберігання на товарному складі // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 41–43.

Здійснено аналіз предмета й об'єкта договору зберігання на товарному складі, визначено особливості. Розглянуто рекомендації щодо застосування цих норм на практиці. Вказано, що відсутність хоча би однієї з ознак позбавляє речі якостей товару, отже, об'єкта договору зберігання на товарному складі.

03.03-04.07.211.

347.767 *Демчук А.* Складське свідоцтво як об'єкт цивільного права // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 2. — С. 33–36.

Звернуто увагу на проблеми, що пов'язані з відсутністю практичних напрацювань у здійс-

ненні операцій, пов'язаних із оформленням, видачею, погашенням простих і подвійних складських свідоцтв, порядку їх реєстрації. Досліджено правову природу складських документів, регулювання діяльності товарного складу щодо оформлення, видачі, погашення простих і подвійних складських свідоцтв та порядку їх передачі. Запропоновано на першому етапі формування ринку складських свідоцтв визначити основні напрями: вироблення єдиних правил допуску складських свідоцтв на ринок цінних паперів; порядок формування єдиного списку складських свідоцтв; порядок обміну інформації про результати торгів.

03.03-04.07.212.

347.734:336.71 *Денисенко Б. М.* Банківська гарантія та особливості договору про надання банківської гарантії // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 3. — С. 312–137.

Вказано на існування нерозв'язаних питань, пов'язаних із правовим регулюванням договору про надання банківської гарантії та правочину з видачі банківської гарантії. Визначено їх місце в системі цивільного законодавства. Проведено аналіз та виявлено особливості такого виду одностороннього банківського правочину, як банківська гарантія, та двостороннього договору про надання банківської гарантії в системі банківських правочинів. Зазначено, що договір про надання банківської гарантії та банківська гарантія, як односторонній правочин, — різні банківські правочини. У висновках зазначено, що договір про надання банківської гарантії має самостійне правове регулювання, належить до правочинів, прямо не передбачених законом, але йому не суперечить. На правове регулювання умов договору про надання банківської гарантії впливає як спеціальне правове регулювання банківської діяльності, так і загальні умови про правочини.

03.03-04.07.213.

347.45/47:338.48 *Дербакова Ю. А.* Суб'єкти договору надання туристичних послуг // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 126–131.

Розглянуто основні правові колізії, що виникають при визначенні суб'єкта договору надання туристичних послуг. Проаналізовано їх термінологічне та юридичне висвітлення у сучасній правознавчій літературі та практиці. Обґрунтовано окремі проблеми суб'єктивного складу договору надання туристичних послуг, що впливають з договору надання послуг на рівні зобов'язань та виконання.

03.03-04.07.214.

347.513:349.41(470+477+479.24) *Джавадов И. А.* Процессуальные аспекты определения размера вреда, нанесенного нарушением земельного законодательства // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 98–103.

Проанализированы актуальные вопросы теории и практики возмещения вреда, причиненного нарушением земельного законодательства, основанные на материалах РФ, АР и Украины. Рассмотрены основные подходы доктрины и правоприменительной практики института возмещения вреда в сфере земельных правонарушений.

03.03-04.07.215.

347.77 *Дмитришин В. С.* Законодавчі проблеми передання майнових прав інтелектуальної власності на комп'ютерні програми // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 132—138.

Проаналізовано договірні та недоговірні види правовідносин у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на програми для електронно-обчислювальних машин. Серед договірних правовідносин детально проаналізовано ліцензії і ліцензійні договори, їх особливості й специфічні риси, що обумовлені специфікою такого об'єкта, як комп'ютерні програми. Виявлено колізії між нормами чинного законодавства. Внесено пропозиції щодо удосконалення нормативно-правової бази у сфері авторського права.

03.03-04.07.216.

347.4(477) *Донець А. Г.* До питання співвідношення договору зберігання та договору охорони у цивільному праві України // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 1. — С. 124—127.

Досліджено правову природу договорів про надання індивідуального банківського сейфу, що не охороняється банком, та про зберігання речей в автоматичних камерах схову самообслуговування організацій, підприємств транспорту. З'ясовано зміст зазначених договорів. Детально обґрунтовано питання різниці зберігання речей за різних способів їх поміщення у певні пристрої, зокрема при особистому поміщенні їх у зазначені пристрої та їх здаванні зберігачу для подальшого поміщення в аналогічні пристрої. Визначено саму суть зберігання. Доведено, що договори, передбачені у ст. 971 та ч. 6 ст. 972 ЦК України, є змішаними договірними конструкціями, які містять елементи як договору майнового найму (оренди), так і договору охорони. Вказано на необхідність розробки та доповнення чинного законодавства положеннями, які повною мірою врегулювали б охоронні складові цих договорів.

03.03-04.07.217.

347.462.1 *Дрішлюк А., Орзих Ю.* Правове регулювання брокерської діяльності в Україні // Юридический вестник. — 2006. — № 2. — С. 109—113.

Проаналізовано проблемні питання посередництва та брокерської діяльності як на законодавчому, так і на теоретичному рівнях. Термін «посередництво» розглянуто з позицій економіч-

ної та правової науки. Відсутність єдиного тлумачення терміна «брокер» призводить до неможливості визначення правової природи брокерських відносин. Висловлено думку щодо відношення брокерської діяльності до різновиду посередницьких операцій. Обґрунтовано необхідність проведення спеціального дослідження брокерського договору в праві України.

03.03-04.07.218.

347.440(477) *Дрішлюк В. І.* Особливості регламентації публічних договорів за цивільним законодавством України // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — 2007. — Вип. 33. — С. 206—209.

Визначено мету та проблеми публічного договору. Звернуто увагу на важливість правильного встановлення межі для публічного договору, коли приватні інтереси повинні бути урізані на користь публічних. У законодавстві цю мету чітко не визначено, що сприяє рідкому використанню норм про публічний договір у судовій практиці й практиці адміністративних органів.

03.03-04.07.219.

347.254(477):349.3-053.2 *Другова В. А.* Проблеми забезпечення прав дітей при укладанні договорів іпотеки житла // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 272—275.

Розглянуто укладання правочинів з нерухомим майном, право на користування яким мають діти, тобто дитина не є власником або співвласником нерухомого майна і не виступає стороною в правочині. Визначено види нерухомого майна, до якого застосовуються положення ЗУ «Про основи соціального захисту бездомних громадян та безпритульних дітей», зокрема щодо об'єктів, право на користування якими мають діти. Вказано на відсутність законодавчої регламентації дій нотаріуса щодо встановлення кола дітей, які мають право користуватися житлом, що відчувається або передається в іпотеку.

03.03-04.07.220.

347.44(476) *Елисеєв В.* Соотношения экономических и правовых начал в праве обязательств // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 31—35.

На основе макроправовой (объемно-институциональной) теории правового регулирования экономических отношений рассмотрены различия экономического и юридического воздействия на экономические отношения, центральным звеном которого выступает имущественный интерес. Рассмотрен механизм экономического воздействия на имущественный интерес и его исходные элементы, поскольку данный механизм является отправной точкой, первоосновой формирования права обязательств. На основе ст. 288 ГК Республики Беларусь предложено обобщенное определение обязательств.

03.03-04.07.221.

347.457(477) *Ємельянов А. С.* Витоки вексельного регулювання // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 103–107.

Здійснено аналіз історичних передумов формування вексельного законодавства. З'ясовано природу вексельних правовідносин. Визначено основні проблеми уніфікації сучасного вексельного законодавства України.

03.03-04.07.222.

347.785 *Жилінкова О. В.* Організація колективного управління як суб'єкт договорів на використання музичних творів // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 337–342.

Проаналізовано сутність організацій колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права. Визначено специфічні риси цих організацій як суб'єктів договірних відносин. Обґрунтовано їх права і обов'язки.

03.03-04.07.223.

347.453(477) *Журик Ю., Новченков І.* Правова природа та колізійність регулювання орендних відносин за чинним законодавством України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 27–30.

Проведено аналіз правової природи укладання та подальшого виконання договорів оренди, питань нормативного врегулювання орендних відносин, які складаються у сфері господарювання. Сфокусовано увагу на таких важливих аспектах, як: момент укладення договору оренди, правові наслідки виконання договору оренди з правом викупу майна, правова природа та відмінність договорів суборенди у цивільних та господарських правовідносинах, на врегулюванні лізингових відносин ЦК та ГК України, ЗУ «Про фінансовий лізинг».

03.03-04.07.224.

347.626 *Залугин С. В.* Правовое регулирование имущественных отношений супругов // Гражданское право. — 2007. — № 1. — С. 12–14.

Автор попытался проследить путь познания термина «имущество» в его лучшем юридическом понимании «собственность». Проанализированы законодательные материалы, регулирующие имущественные отношения супругов. Отмечено, что имеется достаточное количество законодательных актов, которые требуют своей корректировки с целью упрочения регулирования имущественных отношений супругов.

03.03-04.07.225.

347.726(477) *Зеліско А. В.* Об'єкти права власності членів споживчих товариств // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 144–150.

Розглянуто деякі аспекти наукового дослідження правової природи об'єктів права влас-

ності членів споживчих товариств. Проаналізовано чинні нормативно-правові акти, які забезпечують правове регулювання зазначених об'єктів. Сформульовано пропозиції щодо ефективного законодавчого забезпечення прав членів споживчих товариств на майно через внесення відповідних правових змін у спеціальні норми ЗУ «Про споживчу кооперацію».

03.03-04.07.226.

347.77(477) *Івченко Т. В.* Деякі питання правового регулювання поняття «ноу-хау» // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 260–265.

Досліджено точки зору на зазначене питання провідних вітчизняних та зарубіжних науковців. Проаналізовано норми чинного міжнародного та національного законодавства. Надано пропозиції щодо поліпшення правового регулювання ноу-хау та зближення з європейськими стандартами.

03.03-04.07.227.

347.626 *Казанцева А. Е.* Право собственности пережившего супруга и его учет нормами наследственного права // Семейное и жилищное право. — 2007. — № 4. — С. 21–26.

Проанализированы законодательные материалы, регулирующие рассматриваемый вопрос. Более подробно рассмотрена проблема необходимости выделения доли как пережившего, так и умершего супруга. Отмечено, что права пережившего супруга наследственным и иным законодательством учтены и обеспечены недостаточно. Сделан вывод о том, что это законодательство нуждается в совершенствовании.

03.03-04.07.228.

347.78(477) *Калениченко П.* Деякі правові проблеми розповсюдження примірників фонограм у музичному шоу-бізнесі України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 41–45.

Проаналізовано особливості правового регулювання відносин щодо розповсюдження примірників фонограм. Запропоновано шляхи вдосконалення правового регулювання цього сегмента авторських правовідносин. Встановлено, що: вирішення деяких проблем пов'язане з удосконаленням положень міжнародних договорів, що, на думку автора, повинно стимулювати профільні державні органи виявляти більшу ініціативу у міжнародній правотворчості; вирішення правових проблем стосовно розповсюдження примірників фонограм, а саме щодо вичерпання авторського й суміжних прав та публічно-правових обмежень розповсюдження примірників фонограм, сприятиме розвитку музичного шоу-бізнесу в Україні.

03.03-04.07.229.

347.78 *Калениченко П. А.* Колективне управління майновими авторським і суміжними права-

ми у музичному шоу-бізнесі України // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 118—124.

Висвітлено деякі нагальні проблеми правового регулювання колективного управління майновими авторським і суміжними правами. Надано визначення колективного управління. Виокремлено специфіку його правової природи. Проаналізовано питання судової практики за участю українських організацій колективного управління. Автор відстоює позицію посилення захисту прав суб'єктів авторського і суміжних прав в їх правовідносинах з організаціями колективного управління. Сформульовано пропозиції по вдосконаленню правового регулювання колективного управління майновими авторським і суміжними правами.

03.03-04.07.230.

347.77(4+477) *Каница Ю.* Питання співвідношення права інтелектуальної власності та права конкуренції у законодавстві Європейського Союзу та України // Право України. — 2006. — № 11. — С. 78—81.

Аналіз законодавства України та ЄС у галузі права конкуренції та інтелектуальної власності показав, що норми ЗУ «Про захист економічної конкуренції» в цілому відповідають підходу, викладеному в ст. 81 Договору ЄС. Звернуто увагу на положення, які є досить загальними і не враховують досвід ЄС: із застосування конкурентного законодавства при укладанні договорів з трансферу технологій, досліджень, розробок й комерційної концесії.

03.03-04.07.231.

347.772 *Кодинцев А. О.* Теоретичні та практичні аспекти захисту суб'єктивних прав на засоби індивідуалізації // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 3. — С. 39—48.

Викладено міркування стосовно теоретичних та практичних аспектів захисту суб'єктивних прав на комерційні найменування, торговельні марки та географічні зазначення. Визначено специфіку захисту прав на засоби індивідуалізації, що сприяє розв'язанню побудови збалансованої системи нормативного регулювання відносин даної галузі. Зазначено, що захисні можливості особи нерозривно пов'язані та зумовлюються специфікою порушеного чи оспорюваного суб'єктивного цивільного права і залежать від характеру самого права та від виду та характеру вчиненого правопорушення.

03.03-04.07.232.

347.736 *Константинова Л. А.* К вопросу о недействительности сделок должника при банкротстве юридического лица // Юрист. — 2006. — № 10. — С. 42—43.

Рассматривается особая категория некоторых оснований недействительности гражданско-правовых сделок должника и правовой механизм признания их таковыми конкретно в рамках двух отдельно взятых процедур банкротства — наблюдения и финансового оздоровления. Отме-

чается, что в зависимости от стадии банкротства, субъект, согласие которого необходимо для признания сделки действительной, различен, как различна и форма выражения согласия. Среди прочих немаловажным представляется такое основание признания сделки должника недействительной, как нарушение запрета, установленного в законе.

03.03-04.07.233.

347.26(470) *Контев А. Н.* Сервитуты в российском праве: проблемы правового регулирования // Гражданское право. — 2007. — № 1. — С. 43—47.

Проанализировано российское законодательство о сервитутах. Изложены взгляды цивилистов на сервитутное право. Отмечено, что развитие сервитута в российском праве имеет важное значение для установления нормальных земельных отношений и оптимального использования земельной собственности и другой недвижимости. По мнению автора, законодательное регулирование сервитутов нуждается в дальнейшем совершенствовании.

03.03-04.07.234.

341.225:347.51:347.79(477) *Короткий Т. Р.* Імплементация міжнародно-правових норм про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення із суден у законодавство України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 53—59.

Здійснено комплексний аналіз приватноправового механізму охорони морського середовища, що враховує як міжнародні стандарти, аналіз імплементаційних механізмів цих стандартів, так і національні норми та інституційні механізми. Розглянуто положення ЗУ «Про виключну (морську) економічну зону України» і його співвідношення з нормами КТМ України стосовно відшкодування шкоди від забруднення. Відзначено, що саме цей Закон, виходячи зі змісту його преамбули, визначає правовий режим виключної (морської) економічної зони України. Підкреслено, що відповідно до положень Конвенції з морського права 1982 р. виключна економічна зона не входить до складу території держави і на неї не поширюється державний суверенітет.

03.03-04.07.235.

347.133.9 *Кошиль Ю. В.* Класифікаційна функція каузи // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 1. — С. 109—115.

Проаналізовано основні особливості класифікаційної функції каузи правочину. У межах обговорення питання про класифікаційну функцію каузи розглянуто питання про місце у даній класифікації поділу договорів на каузальні й абстрактні. Рекомендовано класифікацію договорів за спрямованістю правового результату (каузою) здійснювати в три етапи. На першому визначаються матеріальний предмет основного

надання (майно, дії, об'єкти інтелектуальної власності тощо) та особливості його правового регулювання. На другому визначається вид основного надання (передача майна у власність, користування, виконання робіт і т. п.), на основі якого визначаються договірні типи. На третьому, залежно від зустрічного надання (гроші, інше майно, дії, відсутність надання), визначається вид договору.

03.03-04.07.236.

347.441.6:347.133.9 *Кошиль Ю. В.* Роль каузи у тлумаченні договору // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 141–145.

Здійснено визначення ролі та значення каузи у тлумаченні договору. Проаналізовано доктринальні положення з вказаного питання. Надано оцінку досвіду інших країн стосовно зазначеної теми.

03.03-04.07.237.

347.72.032/033 *Кравчук В.* Поняття статутного капіталу юридичної особи // Право України. — 2006. — № 12. — С. 48–52.

Розкрито поняття, сутність та функції статутного капіталу юридичної особи. Зазначено, що для позначення майна, яке передають засновники (засновник) юридичній особі під час її створення, незалежно від виду та організаційно-правової форми цієї особи, необхідно ввести окремий термін — «засновницький капітал». Після створення юридичної особи засновницький капітал трансформується у корпоративний, стає капіталом самої юридичної особи. Корпоративний капітал виконує декілька функцій: інституційну, інформаційну, економічну, гарантійну.

03.03-04.07.238.

347.1(477) *Кубко А.* Реалізація публічних інтересів у цивільному праві України: особливості механізму // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 44–48.

Визначено основні засади і принципи функціонування механізму реалізації публічних інтересів у цивільному праві. Окреслено напрямки процесу їх втілення в правовій площині. Зазначено, що наведені ознаки й особливості механізму реалізації публічних інтересів у сфері цивільного права, а також критерії, яким може відповідати державна діяльність у цьому напрямі, повинні стати одним із чинників, що сприятимуть виробленню концептуально обґрунтованих підходів до побудови оптимальної моделі співвідношення та узгодження приватно- і публічноправових засад у регулюванні галузі суспільних відносин, що розглядаються в умовах сьогодення.

03.03-04.07.239.

347.763 *Кужко О. С.* Особливості послуг, що надаються за договором транспортного експеди-

рування // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельниць. ун-т управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 146–151.

Проаналізовано чинне законодавство України щодо регулювання послуг, які надає експедитор за договором транспортного експедирування. Досліджено правову природу зобов'язань, що виникають за договором транспортного експедирування. Розроблені пропозиції та рекомендації, спрямовані на удосконалення правового регулювання договору транспортного експедирування.

03.03-04.07.240.

347.447.7 *Лисенко В. В.* Правові наслідки порушення умов договору міни // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 72–79.

Проаналізовано співвідношення нормативного регулювання правових наслідків невиконання зобов'язання або його виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання у договірних відносинах.

03.03-04.07.241.

347.454 *Лукашевич-Крутник І. С.* Юридична природа договору підряду на проведення проектних та пошукових робіт // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельниць. ун-т управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 152–157.

Досліджуючи юридичну природу договору на проведення проектних та пошукових робіт, з'ясовано, чи можна віднести цей договір до договорів підрядного типу. Це надає можливість дізнатись, чи можуть бути відносини за договором підряду на проведення підрядних та пошукових робіт врегульовані нормами, присвяченими іншим договорам, чи необхідна їх самостійна регламентація. Досліджується, чи характерні йому загальні ознаки договору підряду і які спеціальні ознаки дозволяють виділити його як самостійний різновид договору підряду.

03.03-04.07.242.

347.763 *Луцик М. Л.* Права сторін договору транспортного експедирування // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельниць. ун-т управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 158–163.

Досліджено права сторін договору транспортного експедирування. Виявлено існуючі недоліки і прогалини у правовому регулюванні даного питання. Вироблено рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства у зазначеній сфері.

03.03-04.07.243.

347.239 *Майданик Н. І.* Право переважної купівлі майна: поняття і порівняльна характери-

стика // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 2. — С. 35–44.

Вказано на невирішеність та недостатню вивченість питань системного аналізу поняття, правової природи, елементів та системи права переважної купівлі майна, що не сприяє формуванню адекватних підходів у кваліфікації цієї правової конструкції доктриною права та судовою практикою. Проаналізовано поняття та елементний склад та порівняльний аналіз права переважної купівлі майна. Надано характеристику інституту переважної купівлі у законодавстві зарубіжних країн.

03.03-04.07.244.

347.27 *Майданик Р. А.* Іпотека житла: поняття, природа, підстави виникнення // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 3. — С. 27–37.

Проведено аналіз поняття, природи і підстав виникнення іпотеки житла. Запропоновано правову конструкцію іпотеки житла, яка може бути застосована банками при наданні кредиту на купівлю житла, оскільки вона найбільш адекватно забезпечує баланс інтересів кредитора і боржника. Рекомендовано у чинному законодавстві закріпити положення, згідно з яким державна реєстрація іпотеки житла, яка виникає на підставі закону, має проводитись одночасно з державною реєстрацією права заставодавця (покупця, набувача житла за договором довічного утримання тощо).

03.03-04.07.245.

347.734(477) *Майоров В. О.* Проблеми галузевої належності банківських договорів // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 301–308.

Проаналізовано договори, які належать виключно до банківських операцій, для здійснення яких необхідна ліцензія НБУ. Розглянуто питання щодо галузевої належності банківських договорів. Визначено, що вони мають цивільно-правову природу і, незалежно від державного впливу, залишаються інститутом цивільного права, оскільки завжди ведуть до виникнення майнових відносин, заснованих на юридичній рівності, вільному волевиявленні та майновій самостійності учасників.

03.03-04.07.246.

347.937(477) *Маковій В. П.* Легітимація давнісного володільця за чинним законодавством України // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 155–161.

Досліджено окремі питання щодо моменту виникнення права власності за набувальною давністю залежно від об'єкта такого володіння (нерухоме майно, транспортні засоби, цінні папери, земельна ділянка). Звернуто увагу на те, що чинні норми стосовно розгляду судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне

значення, повністю не охоплюють усі можливі ситуації з приводу легітимізації власника за набувальною давністю. Обґрунтовано низку теоретичних пропозицій, спрямованих на усунення наявних прогалин і колізій у законодавстві, а також удосконалення правозастосовчої діяльності.

03.03-04.07.247.

347.131.2 *Маковій В. П.* Набувальна давність як цивільно-правовий строк // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 99–101.

Набувальна давність досліджується як часовий проміжок, вплив якого несе певні правові наслідки. Здійснено визначення її місця в системі цивільно-правових строків. З огляду на характеристику вказаної правової категорії відповідно до класифікації строків у цивільному праві та розміщення норм про неї в ЦК України зроблено висновок про специфічність набувальної давності і прийнятність до неї ознак цивільно-правових строків. Внесено роз'яснення і пропозиції щодо змін до чинного законодавства в частині моменту початку та припинення строків набувальної давності серед цивільно-правових строків, можливості переривання та порівняння строків набувальної і позовної давності.

03.03-04.07.248.

347.249 *Медведева Н. П.* Поняття гірничої концесії: її юридична природа та особливості концесійних правовідносин // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 411–418.

Вказано на те, що ЗУ «Про концесії» залишив поза увагою такий об'єкт концесії, як природні ресурси (у тому числі надра і корисні копалини як їх складову). Відсутність нормативного визначення поняття гірничої концесії зумовила потребу звернення до етимології зазначеного поняття. З'ясовано юридичну природу гірничої концесії та особливості гірничих концесійних правовідносин. Визначено загальне та спеціальне теоретичне поняття гірничої концесії.

03.03-04.07.249.

347.741/745 *Милославський С.* Проблеми застосування інституту недійсності до векселя та їх подолання // Право України. — 2007. — № 9. — С. 150–153.

Проаналізовано сучасний стан судової практики та підходів до проблеми застосування інституту недійсності до векселя як цінного папера в сучасній юридичній літературі. Зазначено, що визнання недійсними вексельних правочинів не може здійснюватися за класичними правилами, встановленими цивільним законодавством, принаймні, не в усіх випадках. На думку дослідника, конструкція визнання векселя таким, що не підлягає оплаті, є неприйнятною з тих міркувань, що вексель як цінний папір не може мати жодних заперечень проти оплати по

ньому до тих пір, поки він є цінним папером, навіть за наявності підстав вважати недійсним втілене у ньому зобов'язання. Основним питанням, що має досліджуватися при вирішенні спорів навколо дійсності векселя та втіленого у ньому обов'язку про платіж, є питання про наявність чи відсутність у документа, позначеного вексельною міткою, статусу цінного папера.

03.03-04.07.250.

347.26 Михайленко О. О. Зміст сервітутного договору // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 1. — С. 40–48.

Проведено аналіз змісту сервітутного договору. Зазначено, що суб'єктивний склад сервітутного договору може бути представлений комбінаціями: «власник обтяженої речі — власник пануючої речі», «власник — землекористувач» чи іншим можливим поєднанням зазначених суб'єктів, але в жодному разі не «сервітуарій — титульний володілець чужого майна». Розглянуто обов'язкові умови сервітутного договору: предмет, міру (обсяг) користування чужим майном, а також форму. Виявлено прогалини та колізії нормативного регулювання його положень, сформульовано пропозиції щодо їх усунення.

03.03-04.07.251.

340.15(37):347.2 Мічурін Є. Обмеження майнових прав фізичних осіб у Давньому Римі // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 2. — С. 29–32.

Присвячено формуванню цілісного уявлення про інститут обмежень майнових прав осіб у Давньому Римі. З'ясовано можливості застосування існуючих у той період обмежень майнових прав фізичних осіб. Стверджується, що обмеження цих прав багато в чому залежали від правового статусу особи у рабовласницькому суспільстві, а також походження майнового чи сімейного стану. Тому ці обмеження не можуть абсолютно прийматися за зразок у сучасній правовій демократичній соціальній державі, якою є Україна. Доведено, що обмеження майнових прав фізичних осіб, що існували в давньоримському праві, зумовлені такими чинниками, як необхідність охорони та захисту права власності, дотримання інтересів найслабкішої сторони у зобов'язанні, охорона прав членів родини, державні інтереси.

03.03-04.07.252.

347.26 Мічурін Є. Обмеження прав осіб щодо володіння, користування, розпорядження майном // Право України. — 2006. — № 12. — С. 103–108.

Розглянуто права осіб стосовно володіння, користування, розпорядження майном у контексті їх обмеження. Наголошено, що законодавство України містить досить суперечливі положення щодо врегулювання таких обмежень. Доведено необхідність системного законодавчого регулювання обмежень володіння, користування, розпорядження майном. Вказано на необхідність

розроблення спеціального закону, завданням якого стане врегулювання даних обмежень з урахуванням їх правової природи та специфіки. Зазначено, що довільне встановлення обмежень суб'єктивних прав осіб уповільнює розвиток цивільного права на приватницьких засадах. Вказується, що обмеження володіння, користування, розпорядження майном мають ґрунтуватися на правових засадах, а довільне їх встановлення не є прийнятним у правовій державі.

03.03-04.07.253.

347.121.2 Мічурін Є. Розвиток ідеї обґрунтованості обмежень майнових прав фізичних осіб // Юридична Україна. — 2007. — № 5. — С. 62–65.

На теоретичному рівні досліджено розвиток ідеї обмежень майнових прав фізичних осіб. Виявлено передумови встановлення обмежень майнових прав у різні періоди розвитку нашої держави. З'ясовано глибинні причини, що зумовлюють необхідність обґрунтування обмежень майнових прав у правовій державі.

03.03-04.07.254.

347.447.5:336.59 Молодик К. Платіж за гарантією: юридичні аспекти // Право України. — 2006. — № 11. — С. 50–55.

Досліджено актуальні питання гарантійних правовідносин: характер юридичних фактів, що лежать в основі платежу за гарантією; чи слід вважати платіж за гарантією формою відшкодування збитків; основні засади, за якими здійснюється трансформація неналежно виконаних зобов'язань за основним договором у зобов'язання гаранта; зворотний вплив здійснення виплат за гарантією на основі зобов'язання; чи є виконання гарантом взятих на себе зобов'язань формою юридичної відповідальності і якщо так, то якого виду.

03.03-04.07.255.

347.91:343.353 Нагорняк К. М. Деякі питання зловживання правом у цивільному законодавстві України // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 107–110.

На теоретичному рівні розглянуто актуальні питання зловживання правом у цивільному законодавстві України. Констатується, що законодавство встановлює деякі межі здійснення цивільних прав, однак воно не може передбачити усі можливі прояви соціально негідних способів, засобів та цілей реалізації цивільних прав — воно може змінюватись у зв'язку із розвитком ринкових відносин та появою нових цивільно-правових відносин. Рекомендовано встановити чітке визначення самого поняття «зловживання правом», його змісту та форми, застосування санкцій за їх зловживання.

03.03-04.07.256.

347.772(477)(091) Немеш П. Ф. Деякі аспекти історії становлення та розвитку правової охорони торговельних марок // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 138–143.

Здійснено короткий екскурс в історію становлення і розвитку правової охорони торговельних марок. Обґрунтовано важливість ідентифікації суб'єктів господарської діяльності в умовах ринкових відносин в Україні.

03.03-04.07.257.

347.764(477) *Никіфорак В. М.* Джерела сучасного українського страхового права // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 84—88.

Проведено ґрунтовний аналіз джерел сучасного страхового права України. Виділено певні закономірності розвитку і вдосконалення механізму правового регулювання страхових правовідносин в Україні.

03.03-04.07.258.

347.774 *Оніщук М. В., Волошин В. О.* Особливості договірних відносин щодо передачі прав на торговельні марки та комерційні (фірмові) найменування // Правова охорона комерційних позначень в Україні: проблеми теорії і практики / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. — К., 2006. — С. 518—551.

Для повнішого уявлення про ліцензування торговельних марок і комерційних (фірмових) найменувань проаналізовано всі елементи виникаючих при цьому правовідносин. Мова йде про предмет (об'єкти) правовідносин — торговельну марку і комерційне (фірмове) найменування. Детально розглянуто договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Відмічено, що визначальною концепцією юридичної природи ліцензійних договорів на використання об'єктів інтелектуальної власності є цивільно-правовий характер цих відносин. Рекомендовано усунути суперечності, пов'язані з визначенням в ЦК України ліцензії як договору і чітко вказати, що ліцензія є одностороннім правочином з усіма наслідками стосовно його змісту і форми, крім того, чітко й однозначно визначити, що таке ліцензія: «повноваження» чи «дозвіл». Запропоновано для визначення видів комерційних (фірмових) найменувань (повні та скорочені) прийняти спеціальний закон, що детально визначив би правовий режим комерційних (фірмових) найменувань.

03.03-04.07.259.

347.426.6 *Отрадна О. О.* Неправомірна поведінка як умова відшкодування недогівірної шкоди в цивільному праві України // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 2. — С. 45—50.

Розглянуто поняття протиправності (протиправної поведінки) як умови відшкодування завданої майну шкоди, що склалося в доктрині цивільного права. Охарактеризовано об'єктивну або нормативістську теорію протиправності, яка пов'язана з об'єктивно-суб'єктивною концепцією протиправності у деліктних правовідносинах. Стверджується, що протиправність у деліктних

відносинах є будь-яке діяння, яке спричинило порушення суб'єктивних прав особи, завдало шкоду її майновим або особистим немайновим інтересам, якщо особа не була уповноважена на завдання шкоди.

03.03-04.07.260.

347.453.1 *Очищенко О.* Як правильно оформити договір оренди земельної ділянки // Мала енциклопедія нотаріуса. — 2007. — № 4. — С. 33—35.

Коротко розглянуто ситуацію щодо форми договору оренди землі. Аналіз існуючої нормативно-правової бази з регулювання відносин оренди земельних ділянок показав, що на практиці немає необхідності обов'язково посвідчувати такі договори в нотаріальному порядку.

03.03-04.07.261.

347.218.3(477) *Панченко М.* Форми самозахисту приватної власності у цивільному праві України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 31—34.

Досліджено підходи до цивільно-правового інституту «самозахисту» як форми захисту приватної власності. Здійснено його відмежування від суміжних правових і позаправових конструкцій. Доведено, що право на захист приватної власності — це самостійне право, а не прив'язка до конкретного права. Звернуто увагу на те, що таке право особи виникає в силу того, що захищеність є його «генетичним» кодом, а тому те, що не є правом власності, не захищається. Стверджується, що виключність здійснення права на захист приватної власності у стані необхідної оборони, крайньої необхідності та притримання містять перелік критеріїв правоздатності. Вони мають відповідати змісту права, яке порушено, характеру дій, якими ці права порушені, не суперечити вимогам закону та моральним засадам суспільства. Зазначено, що встановлення в ЦК України переліку форм самозахисту цивільних прав створює правові умови для виключення свавільного використання для захисту права приватної власності тих чи інших заборонених дій.

03.03-04.07.262.

347.23 *Пацурківський Ю. П.* Роль інтересів при встановленні меж здійснення права власності // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 66—71.

Проаналізовано ступінь наукової розробки проблеми. Досліджено інтерес як основний чинник, який впливає на встановлення меж права власності. Обґрунтовано ступінь впливу інтересів на встановлення меж права власності щодо приватної та публічної власності та визначено їх спільні та відмінні риси.

03.03-04.07.263.

347.23:351.711 *Петренко В. С.* Деякі аспекти визнання недійсними установчих документів //

Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 266—269.

Проаналізовано окремі аспекти визнання недійсними установчих документів суб'єктів господарювання, які є корпоративними правочинами або індивідуальними (ненормативними) правовими актами. Встановлено необхідність враховувати правову природу установчих документів та застосовувати норми про недійсність правочинів до установчих документів суб'єктів господарювання, які за своєю правовою природою є корпоративними правочинами. Установчі документи суб'єктів господарювання, які є індивідуальними (ненормативними) правовими актами, якщо вони не відповідають вимогам закону, повинні визнаватися незаконними та скасовуватися.

03.03-04.07.264.

347.77(477) *Петренко О.* «Вилучення з цивільного обороту» як спосіб захисту прав на об'єкти промислової власності // *Юридична Україна.* — 2007. — № 3. — С. 44—47.

Досліджено один з найменш поширених способів захисту прав на об'єкти промислової власності, передбачений п. 3, 4 ч. 2 ст. 432 ЦК України, — вилучення з цивільного обороту. З'ясовано підстави та порядок застосування такого способу захисту.

03.03-04.07.265.

347.238.3(470):342 *Пешин Н. Л.* К вопросу об организации управления многоквартирными домами // *Конституционное и муниципальное право.* — 2007. — № 5. — С. 27—30.

Рассмотрена проблема развития законодательства в сфере управления многоквартирными домами. Указано на то, что нормативная база, направленная на решение названных проблем, должна создаваться и на уровне субъектов РФ, и на уровне муниципальных образований.

03.03-04.07.266.

346.548:347.457 *Поліщук О. Ю.* Права споживача при придбанні ним продукції у кредит // *Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницьк. ун-т управління та права.* — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 131—135.

Визначено поняття та зміст прав споживача при придбанні продукції у кредит. Встановлено напрямки удосконалення цивільного законодавства у сфері захисту прав споживачів у контексті адаптації національного законодавства до законодавства ЄС.

03.03-04.07.267.

347.440 *Проценко В.* Агентський договір: міркування про деякі його атрибути // *Підприємництво, господарство і право.* — 2007. — № 4. — С. 24—26.

Вказано на недостатність досліджень атрибутів агентських угод. Детально розглянуто такі

атрибути, як: право на використання прив'язки про *lex voluntatis*; включення положення про ексклюзивність та обов'язку про взаємне інформування контрагентів. Досліджено зазначені атрибути для запобігання помилкам у правотворчій і правозастосовчій діяльності. Звернуто увагу на перевагу агентського договору над договорами доручення та комісії.

03.03-04.07.268.

347.717(477) *Проценко В.* Про можливість застосування умов делькредере в агентському договорі // *Підприємництво, господарство і право.* — 2007. — № 1. — С. 35—36.

Проаналізовано міжнародно-правові норми, практику їх застосування та відповідну наукову літературу щодо можливості регламентації у цивільному законодавстві України умов делькредере, що позитивно вплине на зовнішньоекономічну діяльність і економічну стабільність в Україні. Зазначено, що використання умов делькредере забезпечує принципалу гарантії щодо повернення йому коштів при веденні справ з іноземними клієнтами у разі їх несумлінності.

03.03-04.07.269.

347.64:[340.15(37)+477] *Прутян Д.* Інститут опіки за римським правом та його рецепція в сучасному законодавстві України // *Юридический вестник.* — 2006. — № 4. — С. 145—151.

Інститут опіки розглядається з моменту появи необхідності в його існуванні, тобто поширення у Стародавньому Римі випадків вчинення дій одними особами з метою захисту прав та інтересів інших осіб. Досліджується його розвиток та формування у достатньо довершений інститут опіки. Його значення у суспільному житті зумовлено тим, що він дає можливість додаткового захисту суб'єктивних прав і обов'язків, а для недієздатних громадян є основним засобом їх участі в правовідносинах.

03.03-04.07.270.

347.642 *Прутян Д. С.* Представництво опікуном інтересів малолітніх осіб у цивільних правовідносинах // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 32. — С. 74—78.

З'ясовано позиції законодавця стосовно можливостей і підстав представництва малолітніх осіб у цивільних правовідносинах. Висвітлено сутнісні характеристики та визначено межі повноважень опікуна. Встановлено наслідки неналежного виконання обов'язків опікуна тощо.

03.03-04.07.271.

347.64(477) *Прутян Д. С.* Характерні риси опіки за цивільним законодавством України // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 33. — С. 132—136.

Досліджено інститут опіки за цивільним законодавством України. Розглянуто його сутність, призначення та тенденції розвитку.

Встановлено, що підстави для позбавлення особи права бути призначеною опікуном іншої особи не є чітко визначеними. На практиці можуть виникати ускладнення з приводу визначення особи, інтереси якої суперечать інтересам дитини. Обґрунтовано питання, чи можуть бути опікунами особи: від яких відібрали дитину без позбавлення їх батьківських прав (ст. 170 СК України); які були усиновлювачами дитини, але усиновлення було скасоване з їхньої вини.

03.03-04.07.272.

347.42 *Пучковська І.* Щодо наслідків виконання забезпечувального зобов'язання // Вісник Академії правових наук України. — 2007. — № 2. — С. 120—127.

З'ясовано наслідки одержання кредитором задоволення своїх вимог за рахунок забезпечувального зобов'язання щодо певних видів забезпечення виконання зобов'язань. Звернуто увагу на те, що одержання кредитором виконання за рахунок забезпечення припиняє відразу обидва зобов'язання: забезпечувальне і основне (забезпечене). Розроблено пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства з зазначеного питання.

03.03-04.07.273.

347.77.025 *Резніченко С. В.* Розвиток франчайзингу в Україні та ризик, пов'язаний з його застосуванням // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 59—62.

У контексті аналізу договору франчайзингу обґрунтовано категорію ризику, існування якого визначає багато властивостей зазначеного договору. Зазначено, що ризик має місце при укладанні будь-якого договору. Вказано на необхідність удосконалення законодавства України в системі франчайзингу, дослідження та аналізування законодавчої практики, щоб на основі аналізу надавати необхідні рекомендації. Сформульовано пропозиції, спрямовані на удосконалення законодавчого регулювання та практичного застосування франчайзингу.

03.03-04.07.274.

347.453 *Різник В.* Цивільно-правові концепції обґрунтування правового зв'язку між куплею-продажем і строковим користуванням майна в аспекті лізингових відносин // Вісник. Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2006. — № 70—71. — С. 98—102.

Досліджено правову природу відносин між лізингоодержувачем і продавцем (постачальником) предмета лізингу. Розглянуто різноманітні концепції, за допомогою яких дослідники намагаються обґрунтувати виникнення правового зв'язку між відносинами купівлі продажу та тимчасового користування майном. Зазначено, що найоптимальнішою правовою конструкцією, за допомогою якої можна ефективно врегулювати відносини між лізингоодержувачем і продавцем, є відступлення права вимоги.

03.03-04.07.275.

347:340.13 *Сивий Р.* До питання про сутність позитивного (цивільного) права // Право України. — 2006. — № 11. — С. 35—40.

Проведений стислий огляд підходів до визначення поняття приватного права надав можливість констатувати відсутність серед юристів єдиної концепції дослідження даного явища. Наголошено, що задля уникнення (послаблення) концептуальних розбіжностей при визначенні поняття приватного права треба завжди попередньо «домовлятися» про те, яке явище, відображене терміно-поняттям «право». Приватне право розглянуто як структурну частину позитивного (юридичного) права, тобто частину системи забезпечуваних державою обов'язкових норм поведінки. Основну увагу зосереджено на визначенні поняття позитивного приватного права. Що стосується позитивного сімейного, трудового, житлового, екологічного, земельного, аграрного права, то їх приватноправові сегменти рекомендовано розглядати як окремі структурні утворення (частини) приватного (цивільного) права.

03.03-04.07.276.

347.27:349.41 *Сидор В. Д.* Державна реєстрація застави земельної ділянки // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 417—421.

На основі норм чинного законодавства визначено особливості і значення державної реєстрації застави земельних ділянок. Звернуто увагу на те, що важливим чинником ефективного розвитку земельної застави та іпотечного ринку є налагодження належного моніторингу та розкриття інформації щодо його функціонування.

03.03-04.07.277.

347.15/17-057.36 *Синегубов О. В.* Відомчий захист честі, гідності та ділової репутації працівників міліції // Наше право. — 2006. — № 4. — С. 72—76.

Розглянуто питання відомчого правового захисту честі, гідності та ділової репутації працівників міліції. Визначено поняття відомчого правового захисту працівників міліції. Надано конкретні пропозиції відносно вирішення зазначених проблем.

03.03-04.07.278.

347.41:347.440.6 *Соколянський Д.* Порядок реалізації права притримання // Юридический вестник. — 2006. — № 3. — С. 117—121.

Визначено порядок реалізації кредитором суб'єктивного права притримання, який, крім норм закону, може визначатись також договором притримання. Звернуто увагу на незначну кількість наукових праць з цієї проблематики. Зроблені висновки відкривають перспективи нових досліджень, зокрема тих, що стосуються договору притримання, в якому сторони не тільки можуть певним чином визначити порядок реалі-

зації права притримання і який взагалі має важливе значення у регулюванні відносин між кредитором і боржником стосовно притриманої речі.

03.03-04.07.279.

351.77 *Солопова І. В.* Щодо визначення поняття «медичне обслуговування» // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 93–96.

На підґрунті аналізу чинного законодавства та теоретичних досліджень наукових праць сформульовано визначення поняття «медичне обслуговування».

03.03-04.07.280.

347.77 *Степанов І. С.* Цивільно-правове регулювання відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 279–285.

Звернуто увагу на те, що на практиці існує ряд проблемних питань, викликаних недостатнім забезпеченням ефективного захисту прав інтелектуальної власності та відповідальності за порушення цих прав. Досліджено особливості цивільно-правового регулювання відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності. Сформульовано пропозиції по удосконаленню чинного законодавства України у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

03.03-04.07.281.

347.426.4 *Стефанчук Р. О.* Компенсація моральної шкоди як спосіб захисту особистих немайнових прав: проблеми та шляхи вирішення // Університетські наукові записки: Часопис Хмельниць. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький ун-т управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 67–83.

Виявлено проблеми компенсації моральної шкоди (проблема підстав компенсації моральної шкоди; питання визначення підстав до компенсації моральної шкоди; «презумпція моральної шкоди»; проблема форм компенсації; проблема обґрунтованості та транспарентності рішень судів), які виникають при застосуванні даного способу для захисту особистих немайнових прав фізичних осіб. Спираючись на зарубіжний досвід та вивчаючи цікаві підходи до вирішення питання щодо компенсації моральної шкоди, які запропонували правники-науковці, обґрунтовано подальші напрямки розвитку інституту моральної шкоди. Запропоновано конкретні виходи із зазначених проблем.

03.03-04.07.282.

347.15/17 *Стефанчук Р.* Принципи та гарантії здійснення особистих немайнових прав фізичних осіб // Юридична Україна. — 2007. — № 3. — С. 48–57.

Досліджуючи принципи здійснення суб'єктивних цивільних прав та гарантій їх здійснення, з'ясовано: поняття та систему принципів

здійснення особистих немайнових прав; зміст спеціальних принципів здійснення особистих немайнових прав фізичних осіб; межі здійснення особистих немайнових прав; зловживання і «зіткнення» суб'єктивних цивільних прав; гарантії безперешкодного здійснення особистих немайнових прав.

03.03-04.07.283.

347.65/68(477) *Стецьків М. І.* Рецепція положення римського права щодо прийняття спадщини в Цивільному кодексі України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 217–220.

Досліджено питання прийняття спадщини двох спадкових систем та вивчено їх характерні спільні риси. Доведено, що сучасне спадкове право України інтегрувало головні ознаки римського спадкового права. Відмічено, що у римському праві, як у сучасному спадковому, будучи односторонніми цивільно-правовими угодами, акти прийняття спадщини і відмови від неї мають властивості безумовності й неподільності.

03.03-04.07.284.

347.440.12 *Таш'ян Р.* Поняття односторонніх розпорядчих правочинів // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 49–52.

Визначено поняття «односторонні розпорядчі правочини», проаналізовано їх специфічні ознаки і конкретні різновиди. Односторонній правочин висвітлено у новому, незвичному для вітчизняної цивілістики ракурсі. Звернуто увагу на те, що, з одного боку, механічне, бездумне запозичення класифікацій із зарубіжного права не завжди є позитивним; а з іншого — такі категорії, як розпорядження правом, його передача іншим особам, реалізація правовідносин, правова природа виконання зобов'язання не можуть бути всебічно висвітлені виключно з позицій традиційного розуміння правочинів як підстав виникнення зобов'язань. Вказується, що перспективою вирішення цього питання є розроблення концепції розпорядчих правочинів, зокрема односторонніх, із урахуванням їх специфіки у порівнянні з зобов'язальними.

03.03-04.07.285.

347.254 *Терещенко В. Ю.* Цивільно-правові наслідки самочинної забудови земельної ділянки // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 81–87.

Розглянуто проблеми самочинного зведення індивідуального житлового будинку на власній або на чужій земельній ділянці. Визначено відповідні тенденції розвитку даного напрямку діяльності. Стверджується, що, відповідно до правил ст. 376 та глави 34 ЦК України, самовільне будівництво може бути визнане судом підставою виникнення права користування чужою (державною) землею для забудови, але за умови, що такі дії не мають ознак самовільного захоплення земельної ділянки.

03.03-04.07.286.

347.232.1:347.214.2 *Усейкин А. К.* Бесхозность недвижимого имущества как основание возникновения права собственности // Гражданское право. — 2007. — № 2. — С. 39–40.

Рассмотрен установленный законодательством особый порядок приобретения права собственности на бесхозную недвижимую вещь. Обращено внимание на то, что признание права муниципальной собственности на бесхозное недвижимое имущество требует не только соблюдения установленного порядка постановки на учет и истечения срока такого учета, но также установления фактической бесхозности такого имущества. Приведены примеры из судебной практики.

03.03-04.07.287.

347.763 *Фоменко О. С.* Особливості відповідальності за договором транспортного експедирування // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 192–196.

Досліджено правову природу категорії «відповідальність». Проаналізовано чинне законодавство України, яке регулює відповідальність експедитора та клієнта за договором транспортного експедирування. Розроблено пропозиції, рекомендації і доповнення до чинного законодавства, спрямовані на вдосконалення правового регулювання договору транспортного експедирування і більш ефективного правозастосування на практиці.

03.03-04.07.288.

347.131 *Харитонов Є. О., Нагорняк В. А.* Деякі проблемні питання визначення поняття та видів юридичних фактів у цивільному праві // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 7–18.

Комплексно проаналізовано категорії юридичних фактів та їх класифікації під різними кутами зору. Дослідження підстав виникнення, зміни, припинення цивільних прав та обов'язків дозволило дійти висновку, що, маючи низку спільних рис із загальною категорією «юридичні факти», вони відрізняються від останніх, серед яких найбільш важливою є надання переваг такій підставі виникнення правовідносин, як волевиявлення учасників цивільних відносин. Таке рішення є цілком логічним, оскільки відображає саму сутність цивільного права як втілення приватного права на національному рівні.

03.03-04.07.289.

347.77(477) *Цибенко Л., Потоцький М.* Чи є досконалим українське законодавство у сфері інтелектуальної власності? // Інтелектуальна власність. — 2006. — № 12. — С. 8–11.

Проаналізовано критичні зауваження щодо українського законодавства, які спричинені певними розбіжностями у текстах українських законів у сфері інтелектуальної власності та

міжнародних норм й актів Європейського Союзу.

03.03-04.07.290.

347.764:368.86 *Цыгин Р. А.* Отдельные пробелы в существующем законодательстве о страховании гражданской ответственности владельцев транспортных средств // Гражданское право. — 2007. — № 1. — С. 21–24.

Указано на ряд проблем, связанных с законодательным регулированием страхования гражданской ответственности владельцев транспортных средств. Выделены и охарактеризованы три основные группы законодательных пробелов и упущений: общие пробелы и неточности в нормативно-правовых актах; пробелы и упущения, влияющие на положение страхователей; пробелы и упущения, влияющие на положение страховщиков.

03.03-04.07.291.

347.19 *Черевко П. П.* Деякі питання цивільно-правового регулювання державної реєстрації юридичних осіб // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 285–293.

Досліджено природу правових відносин, які виникають при державній реєстрації юридичних осіб. Вирішено питання щодо необхідності встановлення особливостей правового регулювання деяких видів юридичних осіб. Рекомендовано встановити єдиний порядок державної реєстрації юридичних осіб, який має здійснюватися шляхом внесення в єдиний державний реєстр відповідних даних про державну реєстрацію.

03.03-04.07.292.

347.440(477) *Черевко П. П.* Правове регулювання установчого договору в Україні // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 254–260.

Проаналізовано наукову літературу та нормативні акти, які регулюють порядок створення окремих видів юридичних осіб. Визначено додаткові аргументи щодо необхідності укладання установчого договору при їх створенні. Внесено конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства України, яке регулює ці відносини.

03.03-04.07.293.

347.513 *Шестаков В.* Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду // Право України. — 2006. — № 10. — С. 56–59.

Проаналізовано розгляд судами у порядку адміністративного, цивільного та господарського судочинства справ про відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, досудового слідства, прокуратури або суду. Обґрунтовано питання

щодо відшкодування майнової шкоди, завданої майну і здоров'ю фізичної особи внаслідок злочину, якщо не встановлено особу, яка вчинила злочин, або коли вона є неплатоспроможною.

03.03-04.07.294.

347 Яницький В. П. Правові наслідки порушення порядку набуття права приватної власності на землю // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 411–417.

На підставі аналізу чинного земельного законодавства виокремлено основні наслідки порушення порядку набуття права приватної власності на землю: відмова органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів чи місцевого самоврядування з питань земельних ресурсів розглядати заяву про надання земельної ділянки; прийняття рішення органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів чи місцевого самоврядування про відмову в наданні земельної ділянки; визнання недійсною угоди про передачу земельної ділянки у приватну власність; відмова видати державний акт про право власності на земельну ділянку; відмова в державній реєстрації права власності на земельну ділянку; притягнення винних у порушенні земельного законодавства осіб до кримінальної, адміністративної та цивільно-процесуальної відповідальності за відповідним процесуальним порядком.

03.03-04.07.295.

347.77(477) Ярошевська Т. Майнові права на службовий винахід // Право України. — 2006. — № 8. — С. 82–85.

Досліджено ст. 9 п. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», п. 2 ст. 429 ЦК України. Опрацьовано наукові роботи зарубіжних авторів таких країн, як США та Франція, в яких службові винаходи поділені на категорії. Рекомендовано для визначення, кому із сторін і в якому випадку повинно належати майнове право на службовий винахід, збалансувати інтереси роботодавця, працівника-винахідника і держави в цілому. Запропоновано поділити службові винаходи на категорії та ввести їх в ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», що дозволить чітко поділити права на службовий винахід і позбавитися у подальшому будь-яких непорозумінь між сторонами.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

03.03-04.07.296.

347.91/95(477)(075.8) Бойко М. Д. Правовий самозахист: Коментарі, роз'яснення, практичні поради, зразки юрид. документів: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2006. — 468 с.

Роз'яснено основні принципи права. Прокоментовано конституційні положення та чинне

законодавство України щодо прав та законних інтересів громадян, подано законодавчо обґрунтовані з урахуванням практичного досвіду поради стосовно дій громадян у різноманітних життєвих ситуаціях, коли порушуються чи можуть бути порушені їхні права та законні інтереси. Наведено зразки юридичних документів з найбільш поширених правових питань, які виникають при захисті громадянами своїх прав у судовому порядку. За допомогою даного посібника в багатьох випадках можна самостійно без звернення до адвоката дізнатися про те, як захистити свої права та законні інтереси. Книга містить багато корисної інформації, розрахована на широке коло читачів і може служити посібником для правової самоосвіти та використовуватись як навчальний посібник.

03.03-04.07.297

347.426.6(075.8) Васильев С. В. Деликтное судопроизводство (Судопроизводство о возмещении вреда): Учеб. пособие. — Х.: Одиссей, 2006. — 448 с.

Спецкурс «Деликтное судопроизводство» рассчитан на то, чтобы ознакомить студентов с основными нормативно-правовыми актами, определяющими способы разрешения споров о возмещении вреда; подсудность дел о возмещении вреда; лиц, участвующих в деле; доказательства и доказывание; общую процедуру возбуждения, подготовки и разбирательства дел; судебное решение и исполнение судебных решений, чему, в основном, посвящен первый раздел спецкурса. Второй раздел посвящен анализу судопроизводства по отдельным категориям споров о возмещении вреда: возмещение морального вреда; возмещение вреда, причиненного источником повышенной опасности; возмещение ядерного вреда и т. д.

03.03-04.07.298.

347.91/95(470)(075.8) Гражданский процесс: Учебник для вузов / Отв. ред. В. В. Ярков. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 704 с.

Учебник написан на основе учебной программы по гражданскому процессуальному праву для студентов юридических вузов. В нем в соответствии с системой действующего законодательства РФ на базе судебной практики и современных процессуально-правовых концепций освещены все основные институты гражданского процессуального права. Переработанное с учетом изменений ГПК РФ и других федеральных законов издание отличается новизной как использованного нормативного материала, так и судебной практики, уточнением ряда принципиальных положений. Учебник снабжен алфавитно-предметным указателем. Предназначен для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов, практикующих юристов, которые бы хотели обновить и систематизировать свои знания в области гражданского процессуального права.

03.03-04.07.299.

347.91/95(477)(094.1) *Зейкан Я. П.* Коментар Цивільного процесуального кодексу України. — К.: Юрид. практика, 2006. — 560 с.

У коментарі на основі аналізу та узагальнення судової практики наводяться постанови тлумачення ЦПК України, а також інших актів законодавства з урахуванням змін станом на 31 березня 2006 р. Висвітлено практичні аспекти застосування кодексу, подано зразки процесуальних документів, складених відповідно до вимог ЦПК України, та методику їх складання. Коментар містить рекомендації щодо ефективної реалізації наданих цивільним процесом можливостей із захисту прав та інтересів особи. Видання розраховане на адвокатів, суддів, працівників прокуратури, спеціалістів юридичних служб, науковців, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, а також громадян, що цікавляться проблемами захисту прав у суді.

03.03-04.07.300.

347.91/953-89 Зразки процесуальних документів (заяви, позовні заяви, скарги, клопотання) / Уклад.: М. М. Лядецький, М. І. Хавронюк. Стратегія і тактика цивільного процесу: Практ. посіб. / В. М. Кравчук. — К.: Атіка, 2006. — 352 с.

Книга містить зразки заяв, позовних заяв, скарг, клопотань та деяких інших документів, що подаються до суду у зв'язку з провадженням у цивільних, кримінальних справах, конституційним провадженням, а також провадженням в Європейському суді з прав людини. Зроблені посилання на закони та деякі інші акти законодавства (станом на 10 вересня 2004 р.), що регулюють форму і зміст зазначених процесуальних документів. Окрема частина книги присвячена питанням стратегії і тактики цивільного процесу, які розглядаються з позиції зацікавлених осіб. Розрахована на юристів, адвокатів і нотаріусів, а також громадян, які цікавляться питаннями судового захисту своїх прав і законних інтересів.

03.03-04.07.301.

347.91/95(477) *Луспеник Д. Д.* Розгляд цивільних справ судом першої інстанції. — Х.: Харків юрид., 2006. — 480 с.

У навчальному практичному посібнику зі стратегії та тактики розгляду цивільних справ судом першої інстанції аналізуються процесуальні права та обов'язки, функції суду та інших суб'єктів цивільного судочинства, причини суддівських помилок у цивільних справах та шляхи запобігання їм на основі глибокого аналізу реальних судових справ. Детально розглядаються питання послідовного застосування процесуальних норм від пред'явлення позову і відкриття провадження у справі до ухвалення судового рішення, даються практичні рекомендації по подоланню труднощів у судовій діяльності, що обумовлені специфікою відправлення правосуд-

дя у цивільних справах у контексті підвищення культури судового процесу. Показані заходи профілактики і боротьби із зловживанням процесуальними правами недобросовісними учасниками процесу. Книга розрахована на суддів, наукових працівників, аспірантів, студентів, а також широкого кола осіб, які цікавляться проблемами цивільного процесуального права та мають намір присвятити себе роботі у сфері правосуддя.

03.03-04.07.302.

347.91/95 *Медведев И. Р.* О науке гражданского процесса. Ответственность сторон за ложные объяснения в суде: Эссе. Научное исследование. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 304 с.

Научное исследование предвещает эссе о науке гражданского процесса — отечественной и зарубежной. Посвящено проблеме ответственности сторон за заведомо ложные объяснения в суде. Объяснения сторон и третьих лиц — исключительно важное доказательство. Их ложность лишает смысла всю деятельность суда. Ответственность за сознательное привнесение лжи должна быть закреплена в российском законе. Этот вывод И. Р. Медведев подкрепляет глубоким аналитическим обзором правового регулирования объяснений сторон и третьих лиц в Древнем Риме, дореволюционной России, странах современной Европы и Америки. Автор выносит на суд профессионалов собственную концепцию административной ответственности за сознательное введение суда в заблуждение. Для специалистов гражданской процессуальной науки и практики, сравнительного правоведения, а также для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов и факультетов.

03.03-04.07.303.

347.91/95(477)(076.1) *Митракова І. Г.* Збірник задач з цивільного процесуального права України: Навч.-метод. посіб. — К.: КНТ, 2007. — 112 с.

Розрахований для проведення практичних занять (семінарів) з ціллю глибокого засвоєння курсу цивільного процесуального права та законодавства про цивільне судочинство. Збірник допоможе викладачам та студентам проводити практичні заняття, протягом яких здійснюється вирішення ситуаційних завдань (задач) з цивільного процесуального права, що сприяє закріпленню теоретичного матеріалу.

03.03-04.07.304.

347.91/95(477)(094.1) Науково-практичний коментар до законів України «Про державну виконавчу службу», «Про виконавче провадження» / Авт.-уклад.: В. Б. Авер'янов, Л. К. Горбунова та ін.; Відп. ред. О. В. Лавринович; М-во юстиції України. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 320 с.

Розглянуто статус працівника виконавчої служби, завдання виконавчої служби, її організація та керівництво. Коментуються основні по-

няття, процедури та особливості виконавчого впровадження. Для працівників органів державної виконавчої служби, прокуратури, судів, керівників підприємств усіх форм власності та підприємців.

03.03-04.07.305.

347.91/95:347.73:336.22(477) Правові позиції судів у податкових спорах / Ред. Ю. Забара. — К.: Юрид. практика, 2006. — 352 с.

Представлено правові позиції судів касаційних інстанцій при вирішенні податкових спорів. Зібрано спеціально відібрані рішення Вищого господарського, Вищого адміністративного судів та Палати Верховного Суду України з розгляду господарських спорів, які відображають практику цих судів по різних категоріях спорів у рамках податкових правовідносин. Видання розраховане на практикуючих юристів, адвокатів та суддів.

03.03-04.07.306.

347.91/95 Тимченко Г. П. Принципи цивільної юрисдикції: теорія, історія, перспективи розвитку: Монографія. — К.: Юрид. думка, 2006. — 412 с.

Проведено дослідження принципів цивільної юрисдикції на основі застосування положень процесуального права, сучасного законодавства, зарубіжного досвіду і узагальнення правозастосовчої практики. Розкрито основні теоретичні і практичні аспекти проблеми понять і системи цивільної юрисдикції, питання класифікації і систематизації принципів цивільного процесу. Особливу увагу приділено дослідженню розвитку принципів змагальності і диспозитивності, гарантіям їх реалізації, новим підходам до їх розуміння, аналізу сучасного стану і перспектив розвитку сфери вирішення цивільно-правових спорів. Внесено пропозиції щодо вдосконалення цивільного процесуального законодавства. Для суддів, адвокатів, працівників юридичних фірм, підприємців, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться проблемами сучасної цивільної юрисдикції (цивільного процесу).

03.03-04.07.307.

347.91/95(477)(075.8) Фурса С. Я., Щербак С. В., Євтушенко О. І. Цивільний процес України. Проблеми і перспективи: Наук.-практ. посіб. — К.: Вид. С. Я. Фурса: КНТ, 2006. — 448 с.

Дається аналіз нових інститутів ЦПК — попереднього судового засідання, наказного та заочного провадження, провадження про визнання та виконання рішень іноземних судів. Посібник спрямований на підвищення теоретичного та практичного рівня знань у галузі цивільного процесуального права студентів юридичних вищих навчальних закладів, а також буде цікавим для викладачів, науковців, суддів, адвокатів, державних виконавців. Він може бути використаний при викладенні курсів «Цивільний про-

цес», «Міжнародний цивільний процес», спекурсів «Виконавче провадження», «Визначення та виконання рішень іноземних судів та арбітражів».

03.03-04.07.308.

347.91/95(477)(094.1) Фурса С. Я., Фурса Є. І., Щербак С. В. Цивільний процесуальний кодекс України: Наук.-практ. комент.: У 2 т. / За заг. ред. С. Я. Фурси. — К.: КНТ, 2006. — (Процесуальні науки).

Т. 1. — 2006. — 912 с.

Т. 2. — 2006. — 800 с.

Видання складається з науково-практичного коментарю та нормативних актів, які необхідні для аналізу законодавчого врегулювання цивільного процесу — від міжнародних договорів і витягу з Конституції України до підзаконних актів. Ця книга — збірник як науково-практичних порад щодо тлумачення усіх норм ЦПК України, так і рекомендацій для виходу з тих чи інших складних правових ситуацій. Книга орієнтована на фахівців, яких цікавлять проблеми сприйняття і тлумачення норм ЦПК України, в ній знайшли відтворення думки і досвід учених і фахівців, які тривалий час досліджують наукові і практичні проблеми цивільного процесу в Україні. При аналізі багатьох норм ЦПК України авторами зроблено численні пропозиції для удосконалення норм ЦПК України, висловлено наукові гіпотези.

03.03-04.07.309.

347.91/95(477)(075.8) Цивільний процес України: Підручник / За ред. Ю. С. Червоного; ОНЮА. — К.: Істина, 2007. — 392 с.

Проаналізовано основні питання дисципліни «Цивільний процес»: поняття і принципи цивільного процесуального права, цивільні процесуальні правовідносини та їх суб'єкти, сторони та треті особи в цивільному процесі, представництво в суді, участь у цивільному процесі прокурора, органів та осіб, яким законом надано право захищати права та інтереси інших осіб, цивільна юрисдикція, підвідомчість та підсудність цивільних справ, доказування і докази, позовне, наказне та окреме провадження, провадження у справі до судового розгляду, перегляд судових рішень і ухвал, що не набрали законної сили, в апеляційному порядку, перегляд рішень у касаційному порядку тощо. Книга розрахована на викладачів, студентів, аспірантів, суддів, працівників правоохоронних органів, адвокатів, юристів, нотаріусів, а також усіх, хто цікавиться питаннями цивільного процесуального права України.

Автореферати

03.03-04.07.310.

347.91/.95(043.3) Бондаренко-Зелінська Н. Л. Підготовка цивільних справ до судового розгляду як стадія цивільного процесу: Авто-

реф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 20 с.

Комплексно досліджуються проблеми підготовки цивільних справ до судового розгляду. Розглянуто процесуально-правову природу підготовки цивільних справ до судового розгляду, її характерні ознаки та місце у структурі цивільного процесу, з'ясовано її межі, мету, завдання, процесуальну форму та зміст. Проаналізовано процесуальний порядок підготовки до судового розгляду справ позовного, окремого, наказного провадження, а також особливості підготовки до судового розгляду справ у порядку апеляційного та касаційного проваджень. Розкрито проблеми правозастосовчої практики підготовки цивільних справ до судового розгляду і запропоновано шляхи їхнього розв'язання, сформульовано рекомендації щодо удосконалення цивільного процесуального законодавства України, зокрема, шляхом законодавчого закріплення мети та завдань цієї стадії, розмежування статей, що регламентують форму стадії підготовки та її зміст, зміни назви глави 3 розділу III та викладу у новій редакції ряду статей чинного ЦПК України.

03.03-04.07.311.

347.91/.95(043.3) *Підлубна О. В.* Норма цивільного процесуального права: поняття, межі дії та реалізація в цивільному судочинстві: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДІ приватного права і підприємництва Акад. правових наук України. — К., 2007. — 24 с.

Проведено комплексний, видовий та структурний аналіз закріплення та реалізації норм цивільного процесуального права, сформульовано висновки та розроблено пропозиції, спрямовані на розвиток теорії цивільного процесуального права та усунення колізій законодавства з досліджуваних питань для подальшого вдосконалення й підвищення якості системи норм цивільного процесуального права та їх застосування. Обґрунтовано критерії співвідношення норм цивільного процесуального права і норм матеріальних галузей права, які містять положення, що стосуються особливостей здійснення правосуддя. Обґрунтовано необхідність доповнення чинного ЦПК України вступним розділом «Основні поняття цивільного процесуального права».

С т а т т і

03.03-04.07.312.

347.951.3 *Андронов І.* Межі законної сили рішення суду // Юридический вестник. — 2007. — № 2. — С. 35—38.

Розглянуто об'єктивні та суб'єктивні межі законної сили рішення суду. Звернуто увагу на те, що законна сила рішення суду — явище багатогранне, і воно має свої прояви у багатьох правових наслідках, різних за змістом та впливом на суспільні відносини. Вказується на неможливість визначити одні й ті самі межі дії для

законної сили рішення в цілому. Проте це не означає, що вказані правові наслідки існують самостійно і окремо один від одного та від законної сили рішення в цілому. Тільки після набрання рішення суду законної сили воно набуває всіх зазначених властивостей остаточно і в повній мірі, а для кожної з цих властивостей є проявом дії рішення суду, що набрало законної сили.

03.03-04.07.313.

347.91/95(477) *Білоусов Ю. В.* Структура справ окремого провадження за новим Цивільним процесуальним кодексом України // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 84—89.

Розглянуто всю систему окремого провадження в післякодифікаційний період. Проаналізовано взаємозв'язок актів матеріального та процесуального права. Стверджується, що цивільне процесуальне законодавство України не повинно обмежуватися виключно закріпленням переліку справ, які повинні розглядатися у випадку окремого провадження, а визначати процесуальні особливості розгляду та вирішення цих справ. Зміни у матеріальному праві повинні тягнути за собою зміни та доповнення у процесуальному законодавстві, законодавець повинен ці процеси синхронізувати, адже у протилежному випадку це може призводити до формування розрізної судової практики, порушення судами норм процесуального права, неправильного застосування норм матеріального права, що у подальшому можуть призводити до скасування судових рішень.

03.03-04.07.314.

347.956(477) *Бондаренко-Зелінська Н. Л.* До питання про виникнення та розвиток інституту апеляції в Україні // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 117—130.

Звернуто увагу на гостру необхідність у визначенні сутності апеляційного провадження в умовах прийняття нового ЦПК України. Проведено дослідження історії виникнення та розвитку інституту апеляції в зарубіжних країнах та нашій державі. Визначено характерні риси апеляції та її місце у системі структури цивільного процесу України.

03.03-04.07.315.

347.9.08(477) *Васильєва Н. М.* Правове положення неналежного відповідача за чинним ЦПК України: проблеми та шляхи вирішення // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 91—92.

Розглянуто правове становище неналежного відповідача, його можливості у процесі розгляду цивільної справи. Виявлено недосконалості чин-

ного законодавства щодо досліджуваного інституту цивільного процесу. Запропоновано зміни у ЦПК України, які є необхідними для правового регулювання зазначеної проблеми.

03.03-04.07.316.

347.91/95(477) *Волосенко С. О.* Принцип змагальності у новелах ЦПК // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1. — С. 132—136.

Принцип змагальності розкривається з урахуванням тих новел, які нині мають місце в новому ЦПК України, а саме нових видів проваджень цивільного судочинства — наказного та заочного розгляду справи. Наголошено на необхідності їх узгодження між собою. Особливу увагу привернуто існуванню принципу об'єктивної істини у новітніх видах проваджень, хоча сучасна доктрина цивільного процесу не передбачає принципу об'єктивної істини. Викладається позиція автора стосовно неузгодженості деяких статей нового ЦПК України.

03.03-04.07.317.

347.91/95(430+436) *Гетманцев О. В.* Дослідження німецьких та австрійських процесуалістів та їх вплив на розвиток науки цивільного процесуального права в Росії XIX ст. // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 55—60.

Звернуто увагу, що дослідження німецьких, австрійських процесуалістів дало можливість поглянути на цивільний процес не лише з практичної сторони, як на сукупність дій, а й показати внутрішні зв'язки між суб'єктами процесу, особливості його виникнення, руху та припинення. Зроблено спробу проникнути у сутність процесу шляхом наукового обґрунтування змісту процесуальних норм і поведінки учасників процесу.

03.03-04.07.318.

347.15/17(477) *Лісніча Т. В.* Юрисдикційний порядок захисту особистих немайнових прав фізичної особи // Наше право. — 2006. — № 4. — С. 84—90.

Визначено підстави та предмет цивільного позову про захист особистих немайнових прав на такі нематеріальні блага, як життя, здоров'я, свобода та особиста недоторканність. Обґрунтовано питання щодо суб'єктів звернення до суду з позовом про захист особистих немайнових прав. Запропоновано внести зміни до положень ЦПК України щодо можливості видання судового наказу про захист особистих немайнових прав фізичної особи.

03.03-04.07.319.

347.91/95(477) *Ломоносова О. М.* Цивільно-процесуальні засоби захисту прав і свобод людини за новим ЦПК України // Збірник наукових праць. Сер. Юридичні науки / За заг. ред. О. І. Сушинського; Львів. держ. ін-т новітніх

технологій та управління ім. В. Чорновола. — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 109—122.

Розглянуто питання вдосконалення цивільно-процесуальних засобів відповідно до структури нового ЦПК України, починаючи з загальних положень до видів проваджень. Вносяться пропозиції до усунення прогалин стосовно захисту прав дітей, участі інших учасників процесу та провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.

03.03-04.07.320.

347.91/95 *Паскар А. Л.* Теоретичні аспекти визначення форми цивільних процесуальних правовідносин // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 80—83.

Проаналізовано існуючі у теорії цивільного процесуального права погляди науковців на визначення поняття «форма цивільних процесуальних правовідносин» та їх систематизації на теоретичному рівні. Наведені висновки сприятимуть формуванню цілісного уявлення про форму вираження цивільних процесуальних правовідносин.

03.03-04.07.321.

347.922.6 *Пашутін Є. В.* Інститут похідного позову та його запозичення в українському законодавстві // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 286—292.

Досліджено інститут похідного позову. Виявлено недоліки його функціонування. Обґрунтовано питання стосовно наслідків введення інституту похідного позову в українське законодавство.

03.03-04.07.322.

347.132.14 *Смітюх А. В.* Процесуальні диверсії та зловживання процесуальними правами в умовах правової реальності України // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 1. — С. 89—93.

Розмежування понять процесуальної диверсії та зловживання процесуальними правами здійснюється виходячи з ознаки конструктивності/деструктивності, а також — категорій правової реальності та правової ситуації. Звернуто увагу, що право не лише намагається виявити зловживання, що маскуються під його нормальне здійснення, а й оголошує законними дії, які зовні нагадують правопорушення. На прикладі інституту необхідної оборони та крайньої необхідності розмежовано зловживання процесуальними правами і процесуальні диверсії, вчинені у порядку «необхідної процесуальної оборони», в умовах «правосуддя, як воно є» — задача, що не має практичного вирішення. Розроблено критерії для кваліфікації зловживань процесуальними правами виходячи з норм чинного законодавства, але поза контекстом практики «правосуддя, як воно є». Обґрунтовано запитання: хто ж дасть оцінку протизаконним діям сторони та

суду, замаскованим під «конструктивне» здійснення процесуальних прав та повноважень. Доведено, що зловживання процесуальним правом кваліфікується через встановлення недотримання вимоги закону щодо добросовісності.

03.03-04.07.323

347.933 *Томчишен С. В.* Захист права власності у спорах, пов'язаних із визначенням договорів купівлі-продажу недійсними // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 1. — С. 100—111.

Вказується, що можливість одночасного застосування загальних норм ст. 216 ЦК України та спеціальних норм глави 29 ЦК України породжує проблему вибору належної правової норми, що має застосовуватися при обґрунтуванні позову про повернення власнику майна, що вибуло від нього за недійсним договором. Визначено дискусійні питання, з вирішенням яких пов'язують вибір належного позову. Стверджується, що витребування власником майна, яке вибуло від нього поза його волею і в подальшому було відчужене його набувачем іншій особі, повинно відбуватися шляхом подання саме виндикаційного позову. Обґрунтовано питання: чи потрібно, поряд з виндикацією, пред'являти вимогу про визнання недійсним договорів, що уклалися в подальшому щодо такого майна.

03.03-04.07.324.

347.365.43 *Чванкін С. А.* Підтвердження повноважень представника в цивільному процесі України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 77—81.

Проаналізовано ст. ст. 224, 246 ЦК України щодо довіреності — документа, що підтверджує повноваження добровільного представника. Вивчаються та з'ясовується різні точки зору правознавців щодо довіреності як правочину. Звернуто увагу на питання стосовно обсягу повноважень представника, які визначаються довіреністю.

03.03-04.07.325.

340.141:347.91/95 *Шаркова І.* *Judica bonae fidei*: історичні витоки застосування аналогії права та звичаєвих норм у цивільному процесі // Юридична Україна. — 2007. — № 3. — С. 58—63.

Короткий аналіз проблеми застосування аналогії права та звичаєвих норм у межах правосуддя доброї совісті дозволив зробити висновки стосовно можливості застосування цього історичного досвіду в сучасному цивільному процесі.

03.03-04.07.326.

347.91/95 *Юдин А. В.* Категорія «добросовісність» в гражданском процессуальном праве // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницьк. ун-ту управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницьк. ун-т управ-

ління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 104—113.

Обращено внимание на то, что в гражданском процессуальном праве отсутствуют научные труды, посвященные оценке добросовестности процессуального поведения. Осуществлено концептуальное осмысление данной категории в гражданском процессуальном праве, которое связано с раскрытием ряда аспектов указанного понятия. Категория добросовестности применительно к гражданскому судопроизводству может быть использована в нескольких значениях: как морально-юридическая категория; как условие осуществления субъективного гражданского процессуального права; как презумпция гражданского процессуального права; как гражданская процессуальная обязанность; как юридический запрет злоупотребления процессуальными правами.

03.03-04.07.327.

347.93 *Якимець О. І.* Роль науково-технічних засобів у цивільному судочинстві // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 240—245.

Науково обґрунтовано нормативне закріплення місця джерела доказів за даними, отриманими в результаті застосування криміналістичних науково-технічних засобів. Вказано на необхідність визнання єдиних критеріїв та підходів до визначення поняття «науково-технічні засоби». З'ясовано зміст поняття «науково-технічні засоби», що використовуються у цивільному судочинстві. Сформульовано умови визначення того чи іншого засобу допустимості і визначено критерії формулювання вимог до цього поняття допустимості, а також можливості варіантів вирішення проблеми законодавчого закріплення застосування науково-технічних засобів. Відмічено, що у цивільних справах криміналістичні науково-технічні засоби можуть бути використані як засоби демонстрації доказів, а також ходу та результатів проведення процесуальних дій.

СІМЕЙНЕ ПРАВО

Книги

03.03-04.07.328.

347.63 *Ильина О. Ю.* Права отцов: де-юре и де-факто: Учеб. пособие. — М.: Городец, 2007. — 192 с.

Данное пособие, изложенное в популярной форме, содержит ответы на многие вопросы, возникающие у отцов при осуществлении ими родительских прав. На примере разнообразных ситуаций комментируется действующее законодательство РФ, анализируются решения судов по искам, предъявленным в защиту прав отцов; предлагаются рекомендации по составлению документов. Настоящая книга будет полезна в первую очередь для отцов, которые не обладают

юридическими познаннями и узнают о своих правах только тогда, когда они уже нарушены, а также для юристов и всех интересующихся вопросами разрешения семейных споров.

03.03-04.07.329.

347.61/64(477)(094.1) Научно-практический комментарий Семейного кодекса Украины / Под ред. Ю. С. Червоного; ОНЮА. — 2-е изд., перераб. и доп. — К.: Истина, 2006. — 448 с.

В Комментарии дан подробный анализ всех статей СК Украины. Нормативно-правовой материал подан по состоянию на 1 июля 2006 г. Анализируются также соответствующие положения ГК, ГПК, КАС Украины, ХК Украины и других нормативных актов. Будет полезным пособием для работников правоохранительных органов, органов государственной регистрации актов гражданского состояния, нотариусов, адвокатов, юрисконсульты, преподавателей, аспирантов и студентов юридических учебных заведений, всех, кто интересуется вопросами применения семейного законодательства Украины, а также тех, кто создает молодую семью.

03.03-04.07.330.

347.61/64(470)(075.8) *Резепов И. Ш.* Краткий курс по семейному праву: Учеб. пособие. — М.: Окей-книга, 2007. — 112 с.

Учебное пособие является кратким изложением ответов на экзаменационные вопросы. Пособие полностью соответствует Государственному образовательному стандарту РФ по дисциплине «Семейное право». Это издание окажет помощь в систематизации полученных ранее знаний и в подготовке к экзамену или зачету по семейному праву, а также позволит успешно сдать их. Пособие ориентировано на студентов высших учебных заведений.

Статті

03.03-04.07.331.

347.626.2 *Ахмач Г. М.* Дискусійні питання регулювання відносин подружжя і дітей у шлюбному договорі // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 136—139.

Розглянуто окремі дискусійні питання регулювання в шлюбному договорі майнових відносин подружжя між собою, а також батьків з дітьми. Розроблено конкретні пропозиції з регулювання досліджуваної наукової проблеми із внесенням відповідних змін в окремі статті СК України.

03.03-04.07.332.

347.627.2 *Глиняна К. М.* Поняття та особливості визнання розлучення фіктивним // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 110—114.

Розглянуто окремі аспекти правового регулювання розлучення. Враховуючи сучасні тенденції розвитку сімейного законодавства, встановлено, що фіктивне розлучення можна визнати як таке розірвання шлюбу органом РАЦС, яке було здійснено не з метою припинення шлюбних відносин і подальшого сімейного життя між подружжям, а з якоюсь іншою (як правило, корисною) метою.

03.03-04.07.333.

347.63 *Демиденко К. Є.* Специфіка правового статусу дитини як повноправного суб'єкта цивільного і сімейного права // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 321—326.

Проаналізовано правосуб'єктність дитини з точки зору нових реалій і більш ефективного захисту її прав та інтересів. Уявлення про цивільну правосуб'єктність пов'язано з наявністю в особи таких складових правосуб'єктності, як правоздатність і дієздатність. Відмічено, що правовий статус дитини (малолітніх і неповнолітніх осіб) може суттєво змінюватись всередині категорії дієздатності, на що впливає цілий ряд чинників правового, економічного та соціального характеру.

03.03-04.07.334.

347.61 *Медєнцев А. М.* Особливості правового регулювання сімейних відносин // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 337—340.

Вказується на необхідність вивчення механізму правового регулювання як суспільних відносин в цілому, так і відносин, що виникають у сім'ї, зокрема, з метою вдосконалення правової надбудови суспільства з урахуванням основних тенденцій розвитку сім'ї, держави та світового суспільства. Досліджено особливості правового регулювання сімейних відносин. Обґрунтовано особливості мети правового регулювання розлучення.

03.03-04.07.335.

347.62 *Овчатова-Редько А.* Походження «фактичного шлюбу» // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 148—153.

Досліджуються основні положення правового регулювання не лише офіційних, але й фактичних шлюбних відносин у Стародавньому Римі. Встановлено, що в римському приватному праві сформувалися кілька правових форм шлюбних та подібних до шлюбних відносин. По-перше, це дві точно визначені форми законного шлюбу. По-друге, це кілька визнаних законом форм фактичного співжиття, найбільш важливою з яких був конкубіт.

03.03-04.07.336.

347.63 *Ольховик Л. А.* Право дитини на сімейне виховання // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 195—198.

Розглянуто поняття «право на виховання». Визначена роль сімейного виховання в житті дитини. З'ясовано основний принцип вітчизняного виховання — «заохочення-покарання». Розглянуто елементи права на сімейне виховання, право на спілкування з членами сім'ї та право на проживання із сім'єю. Надано визначення об'єкта та суб'єкта права дитини на сімейне виховання.

03.03-04.07.337.

347.626 *Сафончик О. І.* Деякі питання правової природи шлюбу // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 95—100.

Проведено аналіз різних позицій щодо правової природи шлюбу. Надано авторське визначення поняття шлюбу. Привернуто увагу до концепції шлюбу як договору. Рекомендовано розглядати шлюб як не просто правовий статус, а підійти більш розширено — як до шлюбних правовідносин.

03.03-04.07.338.

347.626.2 *Шершень Т. В.* Брачний договір як регулятор семейних отношений в России и Республике Беларусь // Семейное и жилищное право. — 2007. — № 4. — С. 2—6.

Проаналізовано правовое регулювання брачного договору по законодательству России и Республики Беларусь. Выявлены сходства и различия. Обозначена роль данного договора, а также его правовая цель. Сделан вывод о том, что практика заключения брачных договоров пока не имеет широкого применения в России и в странах ближнего зарубежья.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**Книги****03.03-04.07.339.**

341.96:347.7(075.8) *Боярська З. І.* Міжнародне комерційне право: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисциплін. — К.: КНЕУ, 2006. — 196 с.

Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни доповнює навчальний посібник «Міжнародне комерційне право». Основу посібника становлять найважливіші міжнародно-правові документи, що стосуються теорії та практики міжнародної комерційної діяльності. Розрахований на студентів економічних спеціальностей, аспірантів, викладачів.

03.03-04.07.340.

341.96:347.7(035) *Зеркалов Д. В.* Международное торговое право: Справочник. — К.: Дакор: КНТ, 2006. — 628 с.

В серии книг «Внешнеэкономическая деятельность», которая состоит из справочных и учебных пособий, систематизированы международные и отечественные нормативно-правовые документы по разным направлениям внешнеэкономической деятельности, приведено их основное содержание. Рассмотрены формы и методы расчетов в международной торговле, даны рекомендации по их применению, приведены основные документы Международной торговой палаты по этим вопросам. Обобщен опыт безопасности коммерческой деятельности, рассмотрены права и обязанности предпринимателей, а также представителей государственной власти при осуществлении надзорных функций. Для специалистов предприятий, организаций, учреждений, органов исполнительной власти, преподавателей и студентов учебных заведений соответствующего профиля.

03.03-04.07.341.

341.18(075.8) *Опришко В. Ф., Лясківська Л. А.* Міжнародне економічне право: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — 2-ге вид., без змін. — К.: КНЕУ, 2006. — 148 с.

Висвітлено зовнішньоекономічну діяльність України як суб'єкта міжнародних економічних відносин. Охарактеризовано правовий статус держави. З'ясовано питання гармонізації законодавства України з міжнародним економічним правом, надаються висновки щодо вступу України до Європейського Союзу, СОТ, Євразійського економічного співтовариства та інших міжнародних організацій. У навчально-методичному посібнику містяться: програма курсу, методичні вказівки, плани семінарських занять, навчальні завдання, термінологічний словник, список основної, додаткової літератури та список нормативно-правових актів, що надає можливість студентам самостійно опрацювати програму дисципліни «Міжнародне економічне право». Рекомендовано для студентів юридичних та економічних вузів і факультетів.

Автореферати**03.03-04.07.342.**

341.95:346.543:339.727.22(477)(043.3) *Ільков В. В.* Правове регулювання створення та функціонування вільних економічних зон в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено проблеми правового регулювання здійснення інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах (ВЕЗ) України після відміни особливих умов діяльності у ВЕЗ. Проведено комплексне дослідження поняття та юридичної природи ВЕЗ, історії та етапів виникнення ВЕЗ, обґрунтовано критерії та особливості класифікації ВЕЗ. На основі аналізу нормативно-правових джерел регулювання інвестиційної діяльності у ВЕЗ України та законодавства деяких іноземних держав, а також основних положень

теорії цивільних правочинів та похідних від них зобов'язань досліджено: правовідносини у сфері правового регулювання інвестицій у ВЕЗ України, гарантії здійснення інвестиційної діяльності у ВЕЗ; судову практику, інвестиційні спори щодо ВЕЗ. Обґрунтовано низку теоретичних положень, а також практичних рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства України, спрямованих на забезпечення більш раціонального правового регулювання провадження та забезпечення інвестиційної діяльності ВЕЗ України у вигляді проекту Закону.

03.03-04.07.343.

341.96:347.45/47(043.3) *Тараба Н. В.* Зовнішньоекономічні угоди з комерційним фінансуванням: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 18 с.

Комплексно досліджено теоретичні та практичні проблеми правового регулювання зовнішньоекономічних угод з комерційним фінансуванням в Україні. Зобов'язання з комерційного фінансування розглядається з точки зору його визначального впливу на вирішення питань щодо поняття, правової природи та критеріїв класифікації договорів міжнародного фінансового лізингу, міжнародного факторингу та міжнародного форфейтингу. На основі дослідження особливостей уніфікованого та колізійного регулювання зовнішньоекономічних угод з комерційним фінансуванням сформульовано зміни до чинного законодавства України, спрямовані на його вдосконалення.

С т а т т і

03.03-04.07.344.

341.96:347.78 *Абдулхакова Е. М.* Тенденции развития обществ по коллективному управлению смежными правами: монополизация // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 2. — С. 18—20.

Отмечено, что монополизация обществ по коллективному управлению смежными правами имеет фактический характер. Рассмотрены положительные и отрицательные стороны монопольного положения обществ по коллективному управлению смежными правами. Автор делает вывод, что ни научные исследования, ни российское законодательство не выявляли такую тенденцию как значимую и существенно влияющую на правовое регулирование.

03.03-04.07.345.

341.9 *Балдинюк В.* Співвідношення положення про обхід закону та застереження про публічний порядок у міжнародному приватному праві // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 16—19.

Проведено аналіз взаємодії таких механізмів, як застереження про публічний порядок та положення про обхід закону. Відмічено, що засте-

реження про публічний порядок та положення про обхід закону в МПРП не пересікаються, не заважають функціонуванню один одному і мають своє призначення.

03.03-04.07.346.

341+341.9 *Бевз В.* Міжнародне право та міжнародне приватне право: поняття, розмежування та визначення відповідної термінології // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 7—12.

Проаналізовано поняття «міжнародне приватне право». Визначено його правову сутність. З'ясовано механізм правового регулювання двох галузей міжнародного права — міжнародне публічне та міжнародне приватне право. Встановлено, що використання одного терміна «міжнародне приватне право» для визначення двох різних правових явищ є недопустимим. Рекомендовано застосовувати два різні терміни: для внутрішньодержавного права, що регулює приватно-правові відносини між фізичними, юридичними особами, ускладненими іноземним елементом, — термін «право зовнішніх відносин держав», який характеризує це право як право держави; термін «міжнародне приватне право» слід залишити для визначення права, що складається з норм міжнародного права приватноправового характеру і не містить національних норм.

03.03-04.07.347.

341.96:349.2(477) *Гулевська Г., Сергеева С., Сидоров Я.* Порівняння предмета та метода регулювання трудового права і міжнародного приватного права України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 9—12.

Обґрунтовано точку зору, згідно з якою предмет міжнародного приватного права, коло регульованих цим правом відносин не обмежується лише цивільно-правовими відносинами з іноземним елементом. До нього включають сімейні, трудові відносини, що мають місце у міжнародному житті. Зазначено, що трудові та цивільні відносини розглядаються як такі, що за наявних певних розходжень об'єднані загальними принципами приватноправового регулювання. Ця їх якість і надає можливість у трудових відносинах з іноземним елементом застосувати інструментарій міжнародного приватного права, що виробляється, в основному, під впливом міжнародних цивільних відносин.

03.03-04.07.348.

347.795.3 *Даниленко Д. В.* Обстоятельства, условия и основания возникновения имущественной ответственности перевозчика багажа пассажиров морем (международно-правовое регулирование) // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 209—214.

Проведен короткий аналіз останніх досліджень і публікацій, стосуються к проблемі відповідальності перевозчика багажа пасажирів

ров морем. В соответствии с положениями Афинской конвенции и Международной конвенции об унификации некоторых правил, относящихся к перевозке багажа пассажиров морем, 1967 г. изучены обстоятельства, условия и основания возникновения имущественной ответственности перевозчика багажа пассажиров морем. Уделено внимание основаниям освобождения от имущественной ответственности перевозчика багажа пассажиров морем. По мнению автора, любое требование о возмещении ущерба, вызванного утратой или повреждением багажа пассажира, может быть предъявлено к перевозчику только на основании конвенции (ст. 14 Афинской конвенции, ст. 9 Конвенции 1967 г.).

03.03-04.07.349.

347.77.01(477) *Ковальова М. В.* Особливості правової охорони винаходів в європейському співтоваристві та Україні // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 107—110.

Досліджено специфіку регулювання охорони винаходів за Європейською патентною конвенцією, а також за патентом Співтовариства у порівнянні з міжнародними договорами у сфері промислової власності. Обґрунтовано думку щодо запозичення перевірених часом матеріальних і в деяких випадках процедурних норм стосовно охорони окремих видів винаходів, видачі охоронних документів і поширення досвіду надання в Європі патентної охорони українським винаходам. Стверджується, що подальше залучення європейського досвіду сприятиме гармонізації національної нормативно-правової бази відповідно до міжнародних норм та запровадженню ефективних засобів захисту прав на винаходи.

03.03-04.07.350.

347.44(477) *Кондратьев Р. І., Стефанчук Р. О.* Перші кроки на шляху створення пан'європейської кодифікації приватного права // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права. Економіка. Управління / Хмельницький ун-т управління та права. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 64—66.

Мова йде про докорінні зміни у формуванні правового масиву, який регулює договірне право, виходячи із запровадження принципу свободи договору, диспозитивності у регулюванні прав та обов'язків учасників, встановлення механізмів їх взаємодії, відповідальності; корпоративного права, яке має будуватися на засадах забезпечення прав «слабкої сторони»; гарантування функціонування комплексу особистих немайнових прав фізичної особи, які були б захищені від втручання держави у сферу особистого приватного життя людини, тощо. Висловлено перспективи поглиблення приватноправових засад у цивільному законодавстві України через прийняття низки спеціальних нормативних актів, які б деталізували і поглиблювали норми ЦК України. Наголошено на необхідності усунення серйозних перешкод, які сьогодні існують

у процесі застосування системоутворюючого акта приватного права.

03.03-04.07.351.

341.96:347.796.2 *Короткий Т. Р.* Институт общей аварии в системе международного частного морского права // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 464—471.

Обращено внимание на недостаточный уровень изучения соотношения между национальными и международными правилами об общей аварии, особенно в связи с принятием Йорк-Антверпенских правил 2004 г. Рассмотрены причины и условия возникновения института общей аварии, определено современное понимание ее сущности. Рассмотрено понятие и признаки общей аварии. Установлены особенности ее распределения.

03.03-04.07.352.

341.96:347.7 *Лавренюк О.* Спеціальні захисні заходи в міжнародній торгівлі // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 135—136.

Обґрунтовано правову модель захисту національних товаровиробників від надмірного імпорту товарів. Визначено та проаналізовано основні принципи, закладені у законодавче вирішення цього питання. Висвітлено проблеми, що виникають у процесі застосування країнами відповідних норм міжнародного права. Виявлено причини існування положень, що регулюють застосування спеціальних захисних заходів у міжнародному праві.

03.03-04.07.353.

341.63 *Лукашенко Т.* Статус субъектов международной правовой помощи в арбитражном процессе // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 6. — С. 31—36.

Выделена правовая природа и цель международной правовой помощи (МПП) по гражданским делам в арбитражном процессе. Указано на отличие международной правовой помощи от правовой помощи. Отмечено, что международная правовая помощь в арбитражном процессе осуществляется в двух самостоятельных формах: в форме обращения российского арбитражного суда в суд иностранного государства с запросом об оказании МПП и в форме исполнения российским арбитражным судом запроса иностранного органа об оказании МПП. Проанализированы отдельные виды МПП, выделяемые в арбитражном процессе применительно к гражданским делам. Указано на отличие понятия «субъекты международной правовой помощи» и «субъекты договоров о международной правовой помощи». Отдельно исследуются содержание статуса субъектов правовой помощи, процессуальный статус субъектов МПП, принципы формирования арбитражно-процессуального статуса субъектов МПП.

03.03-04.07.354.

341.96:347.776(4) *Лук'янець В. С.* Договірний правовий механізм забезпечення конкуренції на спільному ринку Європейського Союзу // Наше право. — 2007. — № 1. — С. 82–88.

Визначено договірно-правовий механізм забезпечення конкуренції на спільному ринку Європейського Союзу. Проведено аналіз основних договірних положень у сфері конкуренції та їх співвідношення з прецедентною практикою. Надано загальну характеристику картельного права та детально розглянуто питання щодо умов застосування ст. 81 Договору про застосування Європейського Співтовариства.

03.03-04.07.355.

341.174:346.545 *Лук'янець В. С.* Становлення та розвиток конкурентного права Європейського Союзу // Наше право — 2007. — № 3. — С. 102–105.

Проаналізовано виникнення та процес розвитку конкурентного права Європейського Союзу. Звернуто увагу на вплив антимонопольного законодавства США та картельного права Німеччини на формування конкурентного права Європейського Союзу. Виділено головні принципи конкурентного права ЄС. Розглянуто конкурентну політику ЄС та визначено її мету.

03.03-04.07.356.

341.96:347.44 *Павленко Д.* Принцип добросовісності в договірному праві країн континентальної системи права // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 19–22.

Проведено аналіз доктринальних і законодавчих підходів до проблем добросовісності, які існують у країнах континентальної системи права, оскільки країни загального права переважно не визнають цей принцип або застосовують його в обмеженому вигляді. Доведено, що національне законодавство практично всіх держав континентальної системи права, з тими або іншими застереженнями, сприйняло добросовісність як загальний принцип цивільного законодавства або як спеціальний принцип виконання зобов'язань. Звернуто увагу на те, що різною є практика застосування добросовісності в договірних зобов'язаннях, що зумовлюється «зрілістю» правових систем, історичними та культурними особливостями.

03.03-04.07.357.

341.225+341.9 *Передерієв Є.* Система міжнародного приватного права // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 2. — С. 54–55.

Здійснена спроба визначити місце міжнародного приватного права у глобальній юридичній системі, в якій категорія «система права» є найважливішою вихідною точкою відліку, а якість усебічного її виявлення в юридичному плані закономірно впливає на результативність отриманої моделі. Вказується на доцільність відокремлення норм міжнародного приватного права від

норм Цивільного кодексу, оскільки міжнародне приватне право має особливий предмет регулювання: приватні, цивільні, цивілістичні правовідносини, ускладнені іноземним елементом. Стверджується, що прийняттям закону про міжнародне приватне право створюється правова основа, визначається позиція законодавця з питань дії колізійних норм, створюється єдина система колізійних норм, що дозволяє уникнути суперечностей і заповнити пробіли у правому регулюванні.

03.03-04.07.358.

341.9 *Передерієв Є.* Система права як фундаментальна категорія структурних понятійних рядів міжнародних морських правовідносин // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 3. — С. 13–15.

Стаття присвячена визначенню місця міжнародного публічного права та міжнародного приватного права у глобальній юридичній системі, в якій категорія «система права» є вихідною точкою відліку, а якість усебічного її виявлення в юридичному плані закономірно впливає на результативність отриманої моделі до різних правових утворень, що також впливають на регулювання міжнародних морських відносин. Здійснене порівняння системи міжнародного публічного та міжнародного приватного права, з урахуванням компонентів, що входять невід'ємною складовою в кожне з досліджуваних явищ, та визначення існуючих між такими частинами відносин і зв'язків дозволило правильно визначити структури цих систем. Визначено зв'язок та різницю міжнародного приватного морського права із міжнародним публічним морським правом.

03.03-04.07.359.

341.96:347.772 *Романадзе Л. Д.* Цивільно-правовий спосіб захисту прав на торговельні марки в міжнародному приватному праві // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 33. — С. 236–249.

Наведено положення міжнародних та національних актів окремих зарубіжних держав стосовно визначення порушення прав власника торговельної марки, що дає підстави для цивільно-правового захисту прав. Аналізуючи проблему відшкодування шкоди у справах про порушення прав на торговельну марку, підкреслено два моменти значних труднощів, з якими стикаються суди у визначенні матеріальної шкоди, яка підлягає відшкодуванню, зважаючи на неможливість більш чи менш точно врахувати ту роль, яку відіграло або могло відіграти використання відповідачем торговельної марки позивача при продажу товарів.

03.03-04.07.360.

341.9(4) *Руденко О. В.* Уніфікація міжнародного приватного права (МППр) країн ЄС як правова реформа // Науковий вісник Чернівецького

університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 311. — С. 61–71.

Виявлено основні сучасні тенденції розвитку МПрП у рамках ЄС з подальшою метою розробки на цій основі рекомендацій щодо удосконалення нормативно-правової бази України для гармонізації відносин з країнами — членами ЄС. Враховуючи сформульовану позицію щодо структури єдиного європейського приватного правопорядку, колізії правопорядків, предмета, двох принципів і двох орієнтирів уніфікації європейського МПрП, запропоновано загальне визначення поняття уніфікації МПрП в ЄС.

03.03-04.07.361.

341.96:347.447.52 *Трояновский А. В.* Освобождение от ответственности в международном частном праве // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 47–53.

Проаналізовані положення міжнародно-правових документів, норми національного колізионного і матеріального права государств (як входять в нормативний состав МЧП) с целью исследования института освобождения от ответственности в МЧП. Освящена основная идея, на которой построена договорная ответственность в странах континентальной системы. Изложены обстоятельства, выступающие в качестве основания освобождения должника от ответственности за нарушение договора. Отмечено, что Международная торговая палата опубликовала типовую оговорку о форс-мажоре, которую стороны могли бы путем непосредственного включения или ссылки инкорпорировать в свой контракт. В выводах говорится о важности унифицированного подхода к урегулированию вопросов о невозможности исполнения в сфере международного коммерческого оборота, что приведет к большей стабильности и определенности отношений между сторонами международного коммерческого контракта.

03.03-04.07.362.

347.772.001.36 *Цибенко Л., Потоцький М.* Сінгапурський договір про право з торговельних марок: порівняльний аналіз // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 5–7.

Проведено порівняльний аналіз Договору про закони щодо товарних знаків від 27.10.1994 р. та Сінгапурського договору про право з торговельних марок і Правил до нього. Звернуто увагу на те, що Сінгапурським договором передбачено, що будь-яка Договірна сторона застосовує його до марок, що складаються з позначень, які можуть бути зареєстровані як марки відповідно

до її законодавства. У зв'язку з цим дія Сінгапурського договору поширюється не лише на ті марки, що можуть бути представлені графічно, як це передбачено Договором 1994 р., а й на інші види марок, наприклад звукові, світлові тощо. Зазначено, що ратифікація Україною Договору сприятиме забезпеченню відповідності вітчизняного законодавства нормам сучасного міжнародного права.

03.03-04.07.363.

341.96:347.77 *Шкляр С.* Міжнародно-правові засади охорони та захисту промислової власності від недобросовісної конкуренції // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 19–23.

Стаття присвячена визначенню шляхів удосконалення системи правового забезпечення охорони та захисту промислової власності від проявів недобросовісної конкуренції. Сформульовані пропозиції служитимуть досягненню гармонізації законодавства в зазначеній сфері в умовах розвитку ринкових відносин.

03.03-04.07.364.

341.96:347.23 *Шупінська О.* Становлення інституту права власності в міжнародному приватному праві // Право України. — 2006. — № 7. — С. 127–130.

Проведено аналіз інституту права власності в міжнародному приватному праві та визначено його специфіку. Використовуючи науковий метод історичного пізнання, зроблено акцент лише на тих іменах і подіях, які, на думку автора, мали істотне значення для становлення та розвитку інституту права власності в міжнародному приватному праві. Звернуто увагу на те, що категорія власності досліджувалася вченими з філософської, соціальної, економічної, юридичної точок зору в усі часи. Визначено, що специфікою інституту права власності в міжнародному приватному праві є наявність іноземного елемента, що вимагає вирішення колізійної проблеми стосовно вибору права при: диференціації майна на рухоме і нерухоме; визначення обсягу правомочності осіб стосовно спірного майна; встановлення змісту права власності й інших речових прав; визначення підстав для виникнення та припинення права власності. Зазначено, що на сьогодні склалися два різні підходи і в теорії не існує єдиної точки зору щодо застосування колізійних принципів при регулюванні відносин власності в міжнародному праві. Рекомендовано провести ретельний аналіз цих норм, закріплених у законодавстві різних держав, оскільки їх практичне застосування має суттєве значення в разі виникнення суперечок щодо права власності.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Книги

04.03-04.07.365.

347.736(477)(094.1) Банкрутство в Україні: 36. нормат. док. — 3-тє вид., змін. та допов. — К.: КНТ, 2006. — 248 с.

Наведено документи, що регулюють порядок та умови відновлення платоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності — боржника або визнання його банкрутом та застосування ліквідаційної процедури, повного або часткового задоволення вимог кредиторів.

04.03-04.07.366.

347.736(477) Грек Б. М. Банкрутство: Цивільний та кримінально-правовий аспекти: Монографія. — К.: Прецедент, 2006. — 303 с.

Вперше у вітчизняній науці здійснено всебічний, комплексний аналіз такого поширеного в Україні явища, як банкрутство, в контексті цивільного, господарського та кримінального права, що дало змогу виявити численні недоліки в боротьбі з ним і створити цілісну конструкцію перебудови законодавства, яке б забезпечувало надійний захист прав суб'єктів господарювання. Для науковців, законодавців, працівників сфери правозастосування, викладачів, аспірантів та студентів вищих юридичних навчальних закладів.

04.03-04.07.367.

347.736(477) Джунь В. В. Інститут неспроможності: світовий досвід розвитку і особливості становлення в Україні: Монографія. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: Юрид. практика, 2006. — 384 с.

У другому виданні монографії більш повно з урахуванням останніх змін у чинному законодавстві України та матеріалів судової практики досліджені особливості становлення інституту неспроможності в Україні на тлі визначальних тенденцій світового розвитку цього інституту. Особливу увагу в монографії приділено соціально-економічним та політико-правовим чинникам, що визначально впливають на процеси законодавчого формування інституту неспроможності, практики його застосування та реформаційного оновлення.

Розрахована на широке коло читачів, переважно юристів та економістів, усіх, хто виявляє інтерес до вивчення соціальної та юридичної природи інституту неспроможності.

04.03-04.07.368.

347.736 Химичев В. А. Осуществление и защита гражданских прав при несостоятельности (банкротстве). — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 240 с.

Книга посвящена выявлению и разрешению некоторых наиболее важных с теоретической

и практической точек зрения правовых проблем в сфере реализации и защиты гражданских прав в условиях несостоятельности (банкротства). Материальные и процессуальные нормы, образующие институт банкротства, исследуются сквозь призму их влияния на реализацию и защиту вещных и обязательственных прав. Показаны существенные недостатки правового регулирования конкурсных отношений, затрудняющие для их участников реализацию принадлежащих им субъективных прав, предлагается собственное решение выявленных проблем. В приложениях приводятся материалы судебной практики по вопросам применения законодательства о банкротстве. Книга предназначена для практикующих юристов.

04.03-04.07.369.

346.26(477)(075.8) Хозяйственное предпринимательское право Украины: Учебник для вузов / Под общ. ред. Р. Б. Шишки, Я. А. Чапичадзе. — Х.: Эспада, 2007. — 551 с.

Издание разработано на базе предшествующего учебника «Предпринимательское право Украины» и отражает накопленный в Украине опыт регулирования предпринимательской деятельности, основные институты предпринимательского права. В то же время предоставлена возможность для их детализации в специальных курсах. Построение материала выходит из концепции регуляторной политики в сфере предпринимательства. При раскрытии содержания отдельных институтов предпринимательского права указываются теоретические положения, а также отмечаются особенности регулирования подобных отношений в зарубежных странах. Такое построение материала должно стимулировать лучшее овладение им. Ряд институтов освещается в проблемном монографическом плане. Предназначено для научных работников, преподавателей, аспирантов (адъюнктов), студентов (курсантов и слушателей) высших учебных заведений. Будет полезно предпринимателям, руководителям предпринимательских структур, их юридических служб, слушателям предпринимательских школ и курсов.

04.03-04.07.370.

346(477)(094.1) Хозяйственный кодекс Украины: Науч.-практ. коммент. / Под ред. Е. И. Харитоновой; ОНЮА. — Х.: Одиссей, 2007. — 752 с.

Книга содержит комментированный текст ХК Украины, который вступил в силу с 1 января 2004 г. В этом комментарии использованы результаты последних научных исследований в области хозяйственного права и материалы судебной практики. Предназначено для адвокатов, консультантов, работников судебных и правоохранительных органов, государственных органов, нотариусов, субъектов хозяйственной деятель-

ности, преподавателей, аспирантов и студентов юридических учебных заведений, а также всех тех, кто занимается хозяйственной деятельностью и сталкивается с вопросами, которые регулируются ХК Украины.

04.03-04.07.371.

346(075.8) *Щербина В. С.* Господарське право: Підручник. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 656 с.

Висвітлено основні правові інститути Загальної частини господарського права, а також питання правового регулювання в окремих галузях господарювання (Особлива частина) на основі Господарського та Цивільного кодексів України, а також інших нормативно-правових актів господарського законодавства. Головну увагу зосереджено на правових питаннях господарської діяльності та управління нею.

Для студентів і аспірантів, які вивчають курс господарського права, а також юрисконсультів, адвокатів, підприємців і всіх, хто цікавиться питаннями правового регулювання господарської діяльності.

Автореферати

04.03-04.07.372.

346.1:347.736(043.3) *Бутирський А. А.* Правове регулювання заходів щодо відновлення платоспроможності боржника: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено правове регулювання заходів щодо відновлення платоспроможності боржника у процедурі банкрутства. Проаналізовано історичні передумови становлення заданого інституту та зарубіжний досвід правового регулювання.

Визначено і систематизовано заходи щодо відновлення платоспроможності боржника.

Досліджено інститут мораторію на задоволення вимог кредиторів, припикального строку, визнання угод недійсними та відмови від виконання договорів боржника. Визначено умови застосування зарахування зустрічних однорідних вимог у процедурі банкрутства. Розкрито зміст заходів санації та вдосконалено їх класифікацію. Викладено теоретичні висновки та практичні рекомендації щодо вдосконалення ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

04.03-04.07.373.

346:24.5(477)(043.3)+346:546.7(477)(043.3) *Лукач І. В.* Правове становище холдингових компаній за законодавством України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 18 с.

Визначено поняття та основні ознаки холдингових компаній. Досліджено роль холдингових компаній у сфері господарювання та історію становлення холдингових компаній в Україні. Здійснено класифікацію холдингових компаній,

визначено поняття та зміст холдингових правовідносин. Встановлено, що контроль є критерієм відмежування холдингових компаній від інших організаційно-правових форм. Системно досліджено порядок створення холдингових груп як умови виникнення контролю. Висвітлено проблеми та обмеження корпоративного контролю холдингових компаній. Розроблено та сформульовано основні теоретичні та практичні положення щодо управління холдинговою групою. Окремо розглянуто правове становище та особливості управління державними холдинговими компаніями. Особливу увагу приділено розробці конкретних практичних рекомендацій щодо вдосконалення законодавства України про холдингові компанії та практику його застосування, а також запропоновано авторську редакцію ст. 126 ГК України.

04.03-04.07.374.

346.12:336.76(043.3) *Мащенко М. В.* Господарська діяльність з управління майном: поняття, суб'єкти, види (господарсько-правовий аспект): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 19 с.

Проведено комплексний аналіз теоретичних і практичних питань, пов'язаних із правовим забезпеченням господарської діяльності з управління майном в Україні. З'ясовано соціально-економічні та історичні передумови виникнення та розвитку ГДУМ, її економіко-правовий зміст та призначення. Досліджено сутність ГДУМ як окремого виду господарювання, визначено її поняття, з'ясовано основні характеристики та специфіку послуги з УМ. Запропоновано поняття суб'єктів ГДУМ та проведено їх класифікацію. Проведено класифікацію окремих видів ГДУМ за критеріями, що мають істотне значення для правового режиму провадження ГДУМ та представлено загальну характеристику таких видів.

Досліджено особливості правового режиму окремих видів ГДУМ, зокрема управління цінними паперами, УМ при будівництві житла та операція з нерухомістю, управління фондами банківського управління та сформульовано пропозиції з вдосконалення їх правового регулювання.

04.03-04.07.375.

346.62(043.3) *Подцерковний О. П.* Грошові зобов'язання учасників господарських відносин: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / Ін-т економіко-правових досліджень НАН України. — Донецьк, 2007. — 36 с.

Дослідження присвячене доктринальному обґрунтуванню поняття та природи грошового зобов'язання учасників господарських відносин як окремого виду грошових зобов'язань та субінституту господарського зобов'язального права. Визначено статичні та динамічні складові системи цих зобов'язань. Досліджено специфічні чинники утвердження суспільного господарського порядку у сфері функціонування грошей і грошових зобов'язань. Виявлено особли-

вості грошових зобов'язань, що виникають за участю держави та територіальних громад і в багаторівневих господарсько-фінансових системах; з'ясовано зміст правової роботи з оперування грошовими зобов'язаннями як складової управління грошовими потоками господарської організації. Розроблено напрями вдосконалення господарського законодавства з питань регулювання грошових зобов'язань господарського характеру, зокрема у сфері примусового стягнення грошових боргів, застосування штрафних санкцій, процентів, валютних та інших публічних обмежень, реалізації господарської компетенції публічних органів та суб'єктів господарювання.

04.03-04.07.376.

346:368(043.3) *Чайкін І. Б.* Правове регулювання страхування ризиків на ринках фінансових послуг: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 22 с.

Комплексно досліджено проблеми правового регулювання страхування ризиків на ринках фінансових послуг. На підставі аналізу законодавства, наукової та науково-практичної літератури обґрунтовано необхідність проведення реформування вітчизняного правового регулювання цього виду страхування і пропонуються конкретні шляхи розвитку страхування ризиків на ринках фінансових послуг, орієнтовані на світову практику. На основі цих результатів, а також з урахуванням особливостей українського права зроблено численні пропозиції по реформуванню чинного вітчизняного законодавства і теоретичних положень вказаного інституту.

Проаналізовано найбільш показові приклади страхування ризиків на окремих ринках фінансових послуг або видів економічної діяльності.

Статті

04.03-04.07.377.

347.426 *Адамовська О.* Штрафні санкції та заздалегідь встановлені збитки // *Право України.* — 2007. — № 8. — С. 45–48.

Проаналізовано можливості одночасного застосування штрафних санкцій та заздалегідь встановлених збитків за порушення господарських зобов'язань. Окремо досліджено основні види штрафних санкцій в господарському законодавстві: залікові, сукупні, альтернативні, виключні. Зроблено висновок відносно того, що співіснування штрафних санкцій і заздалегідь встановлених збитків на практиці вбачається майже неможливим. Зазначено, що при одночасному застосуванні цих двох форм відповідальності штрафні санкції можуть встановлюватися лише у формі сукупних штрафних санкцій. Звернено увагу на те, що наявність схожих ознак штрафних санкцій і заздалегідь встановлених збитків може призвести до неможливості розрізнити ці дві форми відповідальності. Відмічено, що законодавством не врегульовано питання

про співвідношення розміру збитків, заздалегідь встановлених сторонами, та дійсного розміру збитків, яких зазнав кредитор внаслідок порушення зобов'язань.

04.03-04.07.378.

346.26(477) *Безбабіна О.* Поняття та класифікація гарантій реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність // *Юридичний журнал.* — 2006. — № 7. — С. 33–35.

Сформульовано визначення поняття гарантій реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність. Представлено їх класифікацію відповідно до законодавства України.

04.03-04.07.379.

347.736(470) *Бондаренко Д.* Требования кредитора — юридического лица при банкротстве кредитной организации // *Право и экономика.* — 2006. — № 6. — С. 49–54.

Квалифицированно объяснена вкладчиком последовательность их действий в случае банкротства банка. Отдельно рассмотрены основные стадии и мероприятия по банкротству кредитной организации. Обращено внимание на то, что лицо, предъявившее требование к кредитной организации, обязано своевременно информировать временную администрацию об изменении сведений, указанных в представленных документах. Указано, что в случае непредставления таких сведений или несвоевременного их представления временная администрация и кредитная организация не несут ответственности за причиненные в связи с этим убытки. Приведена примерная форма требования кредитора. Указано, что конкурсным управляющим при банкротстве кредитных организаций, имевших лицензию Банка России на привлечение денежных средств физических лиц во вклады, является Агентство по страхованию вкладов. Приведены примеры наиболее распространенных методов и схем нарушения действующего российского законодательства кредитными организациями, приводящих к их намеренному банкротству и выводу активов.

04.03-04.07.380.

346.2 *Віхров О.* Організаційно-господарські правовідносини: загальне та особливе // *Право України.* — 2007. — № 9. — С. 100–103.

Відмічено, що організаційно-господарським правовідносинам як одному із основних видів господарських правовідносин притаманні загальні сутнісні та функціональні ознаки останніх, а також ознаки правових відносин у цілому. Зазначено, що специфічними ознаками організаційно-господарських правовідносин є особливий суб'єктний склад, особлива сфера їх поширення.

04.03-04.07.381.

346.5(470) *Гамбург І.* Формування та розвиток законодавства про технічне регулювання господарської діяльності // *Право України.* — 2007. — № 6. — С. 16–19.

Зазначено, що національне законодавство про технічне регулювання господарської діяльності потребує вдосконалення щодо усунення неузгодженостей, паралелізму, прогалин. Місце і значення технічного регулювання для господарювання зумовлює необхідність визначення його правових засад в окремому законі України. Наголошено, що про доцільність прийняття зазначеного закону свідчить аналіз законодавства інших країн, в яких правове регулювання відносин у системі технічного регулювання здійснюється окремими законами (наприклад, у РФ ФЗ «Про технічне регулювання» від 27 грудня 2002 р.).

04.03-04.07.382.

347.457:347.725(477) *Гнатів О.* Пайові цінні папери у закритому акціонерному товаристві // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7. — С. 80—82.

Проаналізовано правовий режим пайових цінних паперів (акцій) у закритих акціонерних товариствах (ЗАТ), оскільки, як свідчить практика, значна кількість акціонерних компаній в Україні створена у цій організаційно-правовій формі. Визначено відмінності ЗАТ від відкритих акціонерних товариств. Наголошено на необхідності прийняття ЗУ «Про акціонерні товариства» з метою уніфікації норм у цій сфері, а також з метою оновлення спеціального по відношенню до ЦК та ГК України законодавства про господарські товариства.

04.03-04.07.383.

346.5:330.341.1 *Давидюк О.* Класифікація технологій в інноваційному праві: сучасний стан та перспективи розвитку // Право України. — 2007. — № 6. — С. 27—30.

Представлено класифікацію технологій за такими критеріями: сфера існування; характер взаємодії із навколишнім середовищем; складність внутрішньої структури. Розглянуто класифікацію технологій, що існує в економічній науці. Проаналізовано проблему місця інформаційних технологій за їх виробничим призначенням. Зазначено, що оскільки нормативне закріплення відповідних видів технологій є вкрай хаотичним постає необхідність у прийнятті спеціального нормативно-правового акта, який би регламентував безпосередньо поняття та характерні ознаки цієї категорії, основні її види, особливості створення та передачі об'єкта. Запропоновано авторську класифікацію технологій.

04.03-04.07.384.

347.731.1:336.76(470) *Жуков Д. А.* Существенные условия срочных сделок на фондовом рынке // Банковское право. — 2006. — № 6. — С. 6—8.

Определена правовая природа срочных сделок для создания четкой нормативно-правовой базы, которая бы регулировала порядок заключения срочных сделок на российском фондовом рынке. Уделено внимание определению их суще-

ственных условий, особенно предмету договора. Указано, что предметом биржевых срочных сделок могут быть только ценные бумаги, допущенные биржей к торгам и включенные в котировальный список (листинг ценных бумаг), а также индексы фондового рынка, температура воздуха и количество осадков. С точки зрения предмета, наибольший интерес среди биржевых срочных сделок вызывают опционные сделки на фьючерсные контракты. Выделены существенные условия срочной сделки: соглашение о предмете срочной сделки, о его качестве и количестве; цена, по которой будет исполняться срочная сделка; срок, через который будет исполнена срочная сделка.

04.03-04.07.385.

346.2(470+477) *Жуков С. В.* Правове регулювання діяльності суб'єктів господарювання в Україні та Російській Федерації // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 184—191.

Проаналізовано стан справ у правовому регулюванні припинення діяльності підприємств в Україні. Окреслено низку труднощів даного процесу для практиків. Проведено порівняння юридичних понять у господарських відносинах України та Росії.

04.03-04.07.386.

347.793.7(470) *Иванов Г.* Лоцманская проводка как разновидность бизнеса // Морской флот. — 2006. — № 4. — С. 32—35.

Указано, что лоцманская проводка морских судов является разновидностью бизнеса. Проанализировано законодательство РФ, регулирующее данную деятельность. Отмечено, что в настоящее время лоцманская проводка судов продолжает осуществляться как государственными, так и негосударственными организациями. Проанализирован правовой статус автономной некоммерческой организации (АНО) по лоцманской проводке. Обращено внимание на то, что практически невозможно ограничить цели деятельности (оказание различного рода услуг) АНО от видов предпринимательской деятельности и конструкцию АНО можно с успехом использовать для ведения бизнеса, в сфере оказания платных услуг. Освещены вопросы, связанные со сферой антимонопольного законодательства.

04.03-04.07.387.

351.824:334.758.4(477) *Іващенко О. М.* Шляхи правового вдосконалення управління державними холдинговими компаніями // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 67—72.

Розглянуто проблему виникнення, функціонування і правового регулювання холдингових структур в українській правовій науці. У висновках вказано на наявність особливого статусу держави при створенні та управлінні національними та державними холдинговими компаніями. Зазначено, що особливість участі держави як

акціонера в національних компаніях полягає в її подвійному статусі. Необхідність такої участі держави впливає з мети держави.

04.03-04.07.388.

347.736 *Камша Н. М.* Реєстр вимог кредиторів — основний документ у справі про банкрутство // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 1. — С. 33—40.

Проаналізовано проблемні питання, що виникають при розгляді та затвердженні реєстру вимог кредиторів у справі про банкрутство. Зазначено, що конкурсний кредитор повинен слідкувати за оголошенням і захистити своє право вимоги до боржника шляхом подання заяви до господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство

04.03-04.07.389.

346.2 *Квасницька О.* Державна реєстрація суб'єктів господарювання як інститут господарського права // Юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 34—38.

Розглянуто дискусійні питання визначення галузевої належності інституту державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності. Проведено аналіз теоретичних джерел та чинного законодавства. Зазначено, що наявність господарського зобов'язання у сфері державної реєстрації суб'єктів господарювання та дослідження державної реєстрації як засобу державного регулювання і форми державного контролю за господарською діяльністю суб'єктів господарювання дозволяє стверджувати про належність інституту державної реєстрації до господарського права. Доведено, що державна реєстрація юридичних осіб та осіб-підприємців як юридичний факт є господарсько-правовим актом і породжує, насамперед, господарсько-правовий статус і господарсько-правову здатність суб'єктів господарської діяльності.

04.03-04.07.390.

346:347.77(477) *Коваль І.* Регулирование Хозяйственным кодексом Украины отношений в сфере интеллектуальной собственности // Право України. — 2007. — № 9. — С. 3—6.

Сделана попытка разграничения сферы регулирования норм ХК и ГК Украины, а также специального законодательства по вопросам интеллектуальной собственности. Отмечено, что ХК Украины отразил неразрывную связь хозяйственных отношений и отношений, связанных с вовлечением прав на объекты интеллектуальной собственности в хозяйственный оборот, чем определил их хозяйственно-правовую природу. Предложено в ХК Украины закрепить положения, регламентирующие участие прав интеллектуальной собственности в организации и осуществлении хозяйственной деятельности (вовлечение в хозяйственный оборот), в том числе договорные отношения между субъектами хозяйствования (коммерческую концессию), а в главу 16 ХК Украины включить нормы как общего харак-

тера, так и специального, в том числе для регулирования отношений с объектами интеллектуальной собственности, которые не урегулированы на уровне отдельного (специального) закона.

04.03-04.07.391.

347.725(477) *Ковальчук А.* Щодо правової природи майна акціонерних товариств // Право України. — 2006. — № 6. — С. 45—47.

Вказано на відсутність на сьогоднішній день в Україні законодавства про фінансово-правові засади управління державною власністю, а також законодавчого розмежування загальнодержавної і комунальної власності. Проаналізовано законопроект «Про акціонерні товариства», який повинен заповнити ті прогалини, які мають ЦК і ГК України щодо фінансово-правових принципів, правил і норм, покликаних урегулювати рух акціонерного капіталу. Висвітлено сучасний стан процесу приватизації та роздержавлення. Сформульовано перелік проблемних питань стосовно практики розвитку акціонерних товариств та динаміки цінних паперів, що фіксують акціонерний капітал. На думку автора, акціонерне товариство належить до державного сектора економіки.

04.03-04.07.392.

346.2 *Кравець І. М.* Особливості правового становища органів державної влади як суб'єктів організаційно-господарських повноважень // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 202—207.

Досліджено підстави виникнення організаційно-господарських повноважень органів державної влади. Проведено класифікацію організаційно-господарських повноважень органів державної влади залежно від фактичної підстави виникнення вказаних повноважень. Відмічено похідну (вторинну) природу організаційно-господарських повноважень органів державної влади, якими вони наділяються суб'єктом права державної власності щодо майна державної форми власності. Зазначено, що саме органи державної влади, які організують здійснення (реалізацію) права державної власності, є суб'єктами організаційно-господарських повноважень. Визначено систему суб'єктів організаційно-господарських повноважень щодо державної власності та обсяг цих повноважень. Представлено пропозиції щодо удосконалення законодавства.

04.03-04.07.393.

347.721 *Лихачова Ю. С.* Правові засади управління державними корпоративними правами // Наше право. — 2007. — № 2. — С. 80—84.

Досліджено еволюцію походження корпоративного права та чинне корпоративне законодавство. Проаналізовано особливості функціонування акціонерного товариства. Обґрунтовано поняття «корпоративні права держави». Розглянуто деякі особливості управління корпоративними правами держави, використовуючи правові основи корпоративного законодавства.

04.03-04.07.394.

351.82:347.725(477) *Лихачова Ю. С.* Формування умов розвитку корпоративного управління в Україні із залученням механізму «Золота акція» для забезпечення спеціальних прав держави // Наше право. — 2007. — № 1. — С. 44–46.

Проаналізовано механізм «Золота акція». Обґрунтовано необхідність введення механізму «Золота акція» в Україні при формуванні політики державного регулювання економікою державних акціонерних товариств, в уставних фондах яких є державна доля, для забезпечення спеціальних прав держави шляхом створення ефективної системи і механізму управління державними корпоративними правами.

04.03-04.07.395.

346:340.134 *Мамутов В. К., Ющик А. И.* О предмете кодификации и беспредметной критике // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 110–119.

Уделено внимание проблеме определения предмета кодификации как одной из технико-юридических форм упорядочения, совершенствования законодательства. Отдельно проанализирован предмет кодификации гражданского законодательства. Отмечено, что на сегодняшний день некоторыми цивилистами оспаривается целесообразность кодификации хозяйственного законодательства и занимает пассивная позиция касательно обеспечения кодификации жилищного законодательства. Доказывается правомерность выделения хозяйственного права. Фактором, который существенно предопределяет объединение хозяйственного законодательства в единое целое названа сфера хозяйственной деятельности. Указано на существование специфического предмета правового регулирования хозяйственных отношений, отличного от предмета гражданского и административного права.

04.03-04.07.396.

346.3(477) *Миню Д.* Юридична відповідальність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні та порядок її застосування // Право України. — 2007. — № 6. — С. 84–87.

Проведено аналіз нормативно-правових актів, що регулюють питання юридичної відповідальності суб'єктів, які вчинили правопорушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, зокрема: ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р.; ГК, КК, КпАП, МК України. Зроблено висновок про існування таких видів відповідальності у сфері зовнішньоекономічної діяльності, як майнова, господарсько-правова, цивільно-правова, адміністративна, кримінальна.

04.03-04.07.397.

346.26 *Молокан І. В.* Спеціальні засоби захисту права власності суб'єктів підприємницької діяльності // Держава і право: 36 наук. пр. Юридичні і політичні науки. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 249–254.

Розглянуто проблемні питання спеціальних засобів захисту як однієї з груп цивільно-правових засобів захисту, а також специфіки їх застосування суб'єктами підприємницької діяльності. Запропоновано закріплення єдиного поняття, що включає у себе всіх посадових осіб будь-яких владних органів. Зазначено, що таке узагальнення дозволить уникнути плутанини у розв'язанні питання про суб'єктів відповідальності.

04.03-04.07.398.

346.3(477) *Орлова І.* Визначення державних гарантій виконання господарських зобов'язань // Право України. — 2007. — № 9. — С. 104–106.

Обґрунтовано твердження про те, що державні гарантії виконання господарських зобов'язань (за формою) — це передбачені законодавством засоби забезпечення належного виконання зобов'язань. Зазначено, що система норм, яка передбачає надання державних гарантій виконання господарських зобов'язань, створює певний правовий інститут. Відзначено, що за змістом державні гарантії виконання господарських зобов'язань — це певного роду зобов'язання держави України, що мають у порівнянні з іншими зобов'язаннями низку характерних ознак: майновий зміст; спеціальний суб'єктивний склад; можуть виникати лише з підстав, прямо передбачених законодавством; мають цільову спрямованість на стабілізацію господарського обігу.

04.03-04.07.399.

346.7:629.5(477) *Письменна К. С.* Невідкладні питання вдосконалення господарського законодавства у сфері розвитку вітчизняного суднобудування // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 110–115.

Проаналізовано проблемні питання державного стимулювання суднобудівної промисловості в Україні. Запропоновано механізм удосконалення законодавства щодо підтримки галузі. З метою стимулювання залучення інновацій рекомендовано прийняти ЗУ про створення технологічних парків на базі наявних суднобудівних підприємств і науково-дослідних інститутів. Розглянуто можливість створення холдінг-центру з метою поєднання капіталу та інноваційної діяльності підприємств.

04.03-04.07.400.

347.453:629.5(477) *Письменна К.* Впровадження лізингу на ринку суднобудування в контексті державного регулювання господарських правовідносин // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 23–26.

Сформульовано окремі завдання щодо удосконалення Закону України «Про фінансовий лізинг». Розглянуто перелік особливостей транспортного бізнесу, які є не вигідними для лізингових компаній. Звернено увагу на переваги лізингу перед іншими способами придбання майна суднохідними компаніями, які полягають у тому, що лізинг не вимагає від лізингоотримувача ви-

користання значних оборотних коштів, крім виплати авансових платежів у розмірі 15–20 % вартості судна. Запропоновано напрямки ділової активності для створюваних державних лізингових компаній з метою стимулювання діяльності недержавних, які враховують ключові інтереси розвитку галузі суднобудування.

04.03-04.07.401.

347.736(477) *Пригуза П. Д.* Проблеми національної моделі неспроможності та банкрутства // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 169–188.

Проаналізовано ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та інших законів, що регулюють правовідносини банкрутства, наукову думку та судову практику для визначення загального та спеціальних алгоритмів, які застосовуються в законі про банкрутство та в судовій практиці. Досліджено понятійний апарат процесів неспроможності, що застосовується теорією та практикою неспроможності та банкрутства. На думку автора, до законодавства про банкрутство слід застосовувати як принципи права, так і принципи судочинства. Особливо розглянуто принцип верховенства права як основний принцип конкурсного права та процесу. Представлено характеристики суб'єктів банкрутства як економічного утворення. Приділено увагу питанням збирання та оцінки доказів у справі про банкрутство, а також строкам у відносинах неспроможності. Наведено нові гіпотези моделей провадження.

04.03-04.07.402.

347.731.1 *Прилуцький Р. Б.* Щодо поняття та організаційно-правової форми біржі // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 148–155.

Проаналізовано існуючі розбіжності у понятійному апараті біржового права. Запропоновано авторське визначення біржової діяльності. Розроблено пропозиції щодо правових засобів вирішення досліджуваних проблем.

04.03-04.07.403.

35.072.2(470) *Савина С.* Основания и порядок осуществления государственного контроля за организацией и проведением конкурсов при размещении государственных и муниципальных заказов // Право и экономика. — 2006. — № 6. — С. 19–24.

Отмечено, что в сфере предпринимательской деятельности государственный контроль представляет собой систему проверки и наблюдения за соблюдением требований нормативных актов при осуществлении предпринимательской деятельности. Проведен анализ положений ФЗ РФ от 21 июля 2005 г. «О размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг для государственных и муниципальных нужд», который вступил в силу 1 января 2006 г. и призван более эффективно урегулировать механизм осуществления государственного контро-

ля за проведением конкурсов при размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ и оказание услуг для государственных и муниципальных нужд. Проанализирована контрольная деятельность Федеральной антимонопольной службы, Федеральной службы по оборонному заказу, Министерства экономического развития торговли РФ, Счетной палаты РФ.

04.03-04.07.404.

346.3:347.447.8(477) *Скачко Д. П.* Административно-господарський штраф за порушення термінів проведення зовнішньоекономічних операцій // Митна справа. — 2007. — № 4. — С. 25–31.

Проаналізовано правові норми, що містяться у ст. 37 ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність», у ст. 3 ЗУ «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності», у ст. 9 ЗУ «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах», у ст. 4 ЗУ «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» і встановлюють та регламентують відповідальність публічно-правового характеру за перевищення резидентами строків проведення зовнішньоекономічних операцій. Запропоновано нормативно закріпити обов'язок суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати всі заходи з метою виконання рішення судових органів про стягнення заборгованості за зовнішньоекономічним контрактом.

04.03-04.07.405.

347.72.04 *Смітюх А.* Система захисту акціонерного товариства від недружного поглинання // Юридичний журнал. — 2007. — № 5. — С. 110–111.

Надано характеристику «білої», «сірої» та «чорної» методики рейдерства. Проаналізовано організацію рейдерської групи та етапи рейдерських схем. Досліджено систему захисту товариства від недружного поглинання: завчасну підготовку у період нормальної роботи товариства; роботу у період загрози недружного поглинання та роботу у період відкритого корпоративного конфлікту.

04.03-04.07.406.

347.772(477) *Соловйова В. В., Томчишен С. В.* Особливості захисту від недобросовісного використання чужих позначень товарів (робіт та послуг) // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 2–3. — С. 10–24.

Зазначено, що закріплений у ст. 1 ЗУ «Про захист від недобросовісної конкуренції» принцип, згідно з яким недобросовісною конкуренцією є будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності, має тлумачитись значно ширше, а його застосування не може обмежуватися лише захистом від недобросовісного використання чужих позначень товарів (робіт та послуг), щодо яких встановлено пріо-

ритет через подання заявки про реєстрацію торговельної марки відповідно до ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» або в інший спосіб, передбачений цим Законом. На думку автора, положення ч. 2 та ч. 3 ст. 6 та ч. 1 ст. 19 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» дають підстави визнавати недійсним будь-яке свідоцтво на торговельну марку, якщо вона на день подання заявки про її реєстрацію була оманливою або такою, що могла ввести в оману щодо товару (роботи та послуги) іншої особи. Вказано, що цим правом може користуватись як особа, що до дати подання відповідної заяви про реєстрацію використовувала зареєстровану торговельну марку для позначення своїх товарів (робіт і послуг), так і особа, яка використовувала незареєстроване позначення. Проаналізовано новелу вітчизняного законодавства у сфері охорони торговельних марок — «право попереднього користування на торговельну марку». Наголошено, що право попереднього користування на торговельну марку іншої особи фактично може існувати за умови, якщо вона першою використала у господарському обороті позначення, ніж особа, яка зареєструвала тотожне йому або схоже до нього позначення як торговельну марку.

04.03-04.07.407.

346.5:330.341.1 *Спасибо-Фатеева І.* Інноваційна інфраструктура, кластери та «хай-тек» уклади в сучасності та українських реаліях // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — 2007. — № 2. — С. 99—107.

Досліджено сутність поняття «інноваційна інфраструктура» з правової, фінансової та соціальної точок зору. Обґрунтовано різноманітні підходи щодо структуризації відносин в інноваційній сфері, які втілено в понятті інноваційної інфраструктури, кластерів та «хай-тек» укладів. Зазначено, що інноваційна інфраструктура має визначатися ринковим середовищем, фіксуватися з правової точки зору як певна сукупність юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами з приводу створення інноваційного продукту, а також може мати різнорівневий характер.

04.03-04.07.408.

347.77.043 *Тимошенко К. В.* Особливості наглядової та контрольної діяльності у сфері ліцензування // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 189—193.

Відмічено, що неоднозначне розуміння ліцензійного контролю зумовлено відсутністю його легального визначення. Запропоновано визначити поняття контролю у сфері ліцензування в Законі про ліцензування, наприклад, як систему заходів, що здійснюються органами ліцензування і спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування. Досліджено природу нагляду у сфері ліцензування. Зазначено, що лівова частка нагляду і контролю за законністю здійснення ліцензування так чи інакше знаходиться в

руках спеціальних контролюючих органів, повноваження яких не передбачають здійснення ліцензування. Вказано, що відсутність у зазначених органів повної інформації про всі зареєстровані об'єкти господарської діяльності перешкоджає ефективності їх контрольної діяльності.

04.03-04.07.409.

347.218 *Томчишен С. В.* Особливості набуття акціонерним товариством права власності на державне майно, передане до його статутного фонду в процесі корпоратизації та приватизації державних підприємств // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 1. — С. 28—32.

Розглянуто особливості порядку набуття акціонерним товариством права власності на майно, що передається державою до їх статутного фонду. Досліджено проблемні питання, пов'язані із визначенням форми власності майна, переданого державою для формування статутного фонду акціонерних товариств, створених у процесі корпоратизації та приватизації державних підприємств. Зазначено, що акціонерне товариство, яке створюється на базі майна державного підприємства шляхом його корпоратизації, може набути права власності на майно, передане державою до його статутного фонду, тільки у разі якщо в подальшому буде проведена його приватизація. Наголошено, що зміна державної форми власності майна корпоратизованих державних підприємств (приватизація майна державних підприємств) може відбуватися тільки шляхом продажу на конкурсній основі цілісного майнового комплексу державного підприємства, що приватизується, або шляхом продажу акцій, що належать державі у статутному фонді акціонерного товариства, створеного на базі майна державного підприємства.

04.03-04.07.410.

347.736(410) *Чупрова А. Ю.* Ответственность физических лиц за нарушение английского законодательства о банкротстве // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 1. — С. 78—80.

Затронуты проблемы потребительского кредитования в России. Отмечено, что в США для ужесточения законодательства о несостоятельности был принят Акт о предотвращении злоупотреблений при банкротстве и защите прав потребителей. В историческом аспекте проанализирован процесс урегулирования банкротства в Великобритании.

04.03-04.07.411.

347.736(73) *Шахкелдов Ф. Г.* Прямое банкротство по законодательству США // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 1. — С. 75—76.

Анализируются вопросы «прямого банкротства», предусмотренные гл. 7 Федерального кодекса США о банкротстве, вступившего в силу 17 октября 2005 г.

04.03-04.07.412.

346.3(477) *Шмат А. М.* Правові проблеми визначення «господарське зобов'язання» // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 115—120.

Вказано на існування вад у правовій регламентації визначення поняття «господарські зобов'язання». Проаналізовано сутнісні характеристики господарських зобов'язань, особливості їх суб'єктивного та об'єктивного складу. Надано авторський варіант формулювання господарського зобов'язання. Обґрунтовано думку про необхідність вивчення та доопрацювання всіх зазначених у роботі особливостей та неточностей у законодавчому регулюванні, закріплених у ГК України стосовно поняття господарських зобов'язань та підстав їх виникнення.

ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

04.03-04.07.413.

347.94(075.8) *Ніколенко Л. М.* Доказування в господарському судочинстві: Навч. посіб. — О.: Фенікс; Суми: Унів. книга, 2007. — 416 с.

На теоретичному і практичному рівнях розглянуто різні аспекти процесу доказування як одного з головних інститутів господарського судочинства із захисту прав суб'єктів господарювання. Розрахований на викладачів і студентів вищих юридичних навчальних закладів, юристів-практиків — суддів, адвокатів, юрисконсультів, усіх тих, хто цікавиться процесом доказування у господарському судочинстві.

04.03-04.07.414.

347.91/95 *Смышляева С. В., Завязочникова М. В.* Налоговые споры: судебная практика, комментарии специалистов. — М.: МЦФЭР, 2006. — 336 с.

Приведен обзор судебной практики по налоговым спорам (за 1995—2005 гг.) В книгу включены судебные акты по вопросам налогообложения высших судебных инстанций России (КС РФ, ВС РФ и ВАС РФ) и федеральных арбитражных судов округов России.

Книга может быть использована для налогового консультирования, подготовки к судебным спорам по вопросам налогообложения, планирования хозяйственной деятельности с целью устранения налоговых рисков. Рекомендуются финансовым работникам и юристам предприятий, судьям, работникам налоговых органов, а также студентам, изучающим налоговое право.

04.03-04.07.415.

347.918(477)(075.8) Хозяйственное процессуальное право Украины: Учебник / Сост.: Е. О. Харитонов, Е. И. Харитонova и др.; ОНЮА. — Х.: Одиссей, 2007. — 440 с.

Учебник содержит систематизированное изложение курса хозяйственного процессуального

права Украины и базируется на хозяйственном процессуальном законодательстве с учетом последних изменений и дополнений, а также научных работах, посвященных как концепции хозяйственного процесса вообще, так и отдельным его вопросам. Используются результаты последних научных исследований в области хозяйственного процесса и материалы судебной практики. Рассчитан на преподавателей, аспирантов и студентов юридических учебных заведений, адвокатов, работников судебных и правоохранительных органов, юрисконсультов, нотариусов, а также на всех, кого интересуют вопросы судебной защиты прав в порядке хозяйственного судопроизводства.

04.03-04.07.416.

347.918(477)(094.1) Хозяйственный процессуальный кодекс Украины: Науч.-практ. коммент. / Под ред. Е. И. Харитоновой. — Х.: Одиссей, 2007. — 464 с.

Издание содержит комментированный текст ХПК Украины от 6 ноября 1991 г. В этом комментарии учтены изменения в ХПК Украины и законодательстве по состоянию на 1 января 2007 г., использованы результаты последних научных исследований в области хозяйственного процесса и материалы судебной практики.

Для адвокатов, работников судебных и правоохранительных органов, юрисконсультов, нотариусов, преподавателей, аспирантов и студентов юридических учебных заведений, а также всех, кого интересуют вопросы судебной защиты прав в порядке хозяйственного судопроизводства.

04.03-04.07.417.

347.918(477)(075.8) *Шелухин М. Л., Зубатенко О. М.* Господарське процесуальне право: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 264 с.

У вигляді схем розглянуто основні теми господарсько-процесуального права. Подано роз'яснення та інші акти Вищого господарського суду України, враховано останні зміни господарсько-процесуального законодавства. Видання розраховано на курсантів і слухачів навчальних закладів системи МВС, аспірантів, працівників-практиків правоохоронних органів та науковців.

Автореферати

04.03-04.07.418.

346.93(043.3) *Бабенко В. В.* Доказування в господарському процесі: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НДІ приват. права і підприємництва АПрН України. — К., 2007. — 19 с.

Здійснено комплексне дослідження теоретичних та практичних аспектів доказування в господарському процесі. На підставі теоретичних здобутків учених-юристів різних історичних періодів та аналізу чинного законодавства дослідже-

но основні етапи розвитку доказового права, питання поняття та змісту доказування в господарському процесі, визначення предмета доказування в господарському процесі, визначення елементів доказування як складових, пов'язаних із доказуванням, визначення видів доказів у господарському процесі, визначення поняття судової експертизи та виявлення її елементів, визначення критеріїв оцінки доказів у господарському процесі тощо.

Особливу увагу приділено дослідженню правового статусу суб'єктів доказування, визначенню їх прав, обов'язків та ролі в процесі доказування у справі, а також правовому режиму засобів доказування в господарському процесі та правил їх застосування.

Внесено пропозиції щодо удосконалення правового регулювання доказування в господарському процесі.

Статті

04.03-04.07.419.

347.736(477) *Барбашова Н.* Проблеми мирової угоди у процедурі банкрутства // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7. — С. 92—94.

Зазначено, що практика свідчить про незначний відсоток мирових угод, які укладаються, від загальної кількості справ про банкрутство. Відмічено тенденцію до його неухильного зниження. Досліджено питання про доцільність присутності інституту мирової угоди протягом усієї процедури банкрутства. На думку автора, у законодавстві України мирова угода має безсумнівні проборжниковські риси. Приділено увагу процесуальним суперечностям, що виникають при укладенні мирової угоди. Вказано, що якщо для юридичних осіб процедура мирової угоди повинна локалізуватися рамками проведення перших зборів кредиторів з фінансовою підтримкою з боку держави неплатоспроможного боржника, то для неплатоспроможних фізичних осіб невідкладним заходом є введення в ЗУ «Про банкрутство» норми, що передбачає процедуру автоматичного прощення боргу для громадянина-підприємця після надання їм плану санації.

04.03-04.07.420.

347.918(470+476).001.36 *Баталер У., Ерпылева Н.* Сравнительный анализ арбитражного процессуального права России и хозяйственного процессуального права Белоруссии: принципы судопроизводства // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 5. — С. 2—6.

Исследован АПК РФ от 24 июля 2002 г. в редакции от 2 марта 2006 г. и ХПК Республики Беларусь от 15 декабря 1998 г. Выделены общие для АПК РФ и ХПК Белоруссии принципы судопроизводства в хозяйственных и арбитражных судах. Детально проанализированы принципы единоличного и коллегиального рассмотрения дел, диспозитивности и оперативности.

04.03-04.07.421.

347.918(477) *Бахолдіна М.* Чиї інтереси? Про особливості представництва державних інтересів у господарському процесі // Український адвокат. — 2007. — № 9. — С. 10—11.

Розглянуто правову природу представництва в суді. Зазначено, що представництво прокурором інтересів держави в суді відрізняється від інших видів представництва низкою специфічних ознак: складом представників та колом суб'єктів, інтереси яких вони представляють, обсягом повноважень, формами їх реалізації. Проаналізовано рішення КСУ, в якому з'ясовується поняття «інтереси держави» та правомочність прокурорів і їх заступників подавати до арбітражного суду позови в інтересах держави. Наголошено, що представництво прокуратурою України інтересів держави в господарському суді включає не лише подання прокурором позовної заяви, але й розгляд будь-якої іншої справи за ініціативою прокурора.

04.03-04.07.422.

347.918 *Беляневич О. А.* Процесуальні аспекти укладання мирової угоди в господарському суді // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 133—139.

Розглянуто окремі теоретико-прикладні питання інституту мирової угоди в господарському судочинстві, який у вітчизняній науці господарського процесуального права, як зазначає автор, не є предметом уваги дослідників. Проаналізовано різницю між процесуальною мировою угодою та цивільно-правовою мировою угодою. Зазначено, що у процесуальному аспекті мирову угоду можна розглядати як засіб впливу на динаміку судового розгляду справи. Проаналізовано наслідки правильно вчиненої мирової угоди, можливий суб'єктивний склад мирової угоди. Наголошено на необхідності затвердження мирової угоди господарським судом тільки у разі, якщо вона не суперечить закону і не порушує права і законні інтереси інших осіб. Ухвала, якою припиняється провадження у справі у зв'язку із затвердженням мирової угоди, повинна містити, на думку дослідника, всі умови мирової угоди, визначені строками, що є необхідним для виконання ухвали в порядку виконавчого провадження.

04.03-04.07.423.

347.736(470) *Буряков К. В.* Правовые аспекты реализации права на подачу заявления должника в арбитражный суд о признании его банкротом // Предпринимательское право. — 2006. — № 4. — С. 15—17.

Затронуты вопросы значительного расширения в ФЗ от 26 октября 2002 г. № 127-ФЗ РФ «О несостоятельности (банкротстве)» круга лиц, имеющих право на обращение в арбитражный суд с заявлением о признании должника банкротом. В историческом аспекте освещен процесс становления способов открытия конкурсного производства как в законодательствах европейских

ких стран, так и России. Проанализирован термин «предвидение банкротства». Обсуждена проблема соотношения ситуаций предвидения банкротства и фиктивного банкротства, а также существующие в связи с этим коллизии в правовом регулировании отношений несостоятельности, возникающие при реализации должником своего права на обращение в арбитражный суд с заявлением о признании себя банкротом.

04.03-04.07.424.

346.9(470) *Емелин П. А.* Значение и развитие института досудебного урегулирования экономических споров // Юридические науки. — 2007. — № 4. — С. 248—250.

Проанализирована история развития правового института доарбитражного урегулирования хозяйственных споров в советский и постсоветский период. Рассмотрены случаи, когда в соответствии с российским федеральным законодательством досудебный (претензионный) порядок урегулирования споров является обязательным для истца. Отмечено, что при установлении обязательного досудебного порядка урегулирования спора в договоре правила предъявления претензии и сроки определяются этим договором.

04.03-04.07.425.

343.42.925(470) *Емелин П. А.* Некоторые аспекты формирования принципов примирительного производства и новый АПК // Юридические науки. — 2007. — № 4. — С. 251—253.

Рассмотрены изменения в системе принципов процессуального права, внесенные в новый АПК РФ. Отмечен положительный аспект выделения в качестве самостоятельного принципа принципа законности, развития принципов состязательности и равноправия сторон, стимулирования примирительных процедур и альтернативных методов разрешения споров. Указано, что организуя началом применения принципа примирительного производства являются принципы независимости, неформальности, конфиденциальности и добровольности.

04.03-04.07.426.

347.918(476) *Каменков В.* Практика применения статьи 41 ХПК Беларуси (подведомственность гражданско-правовых и иных споров) // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 8. — С. 44—48.

Отмечено, что в ст. 41 ХПК Беларуси содержится указание на оба критерия подведомственности дел хозяйственному суду: характер спорного правоотношения и их субъективный состав. Приведен перечень споров экономического характера, возникающих из гражданских правоотношений и иных дел, связанных с осуществлением предпринимательской или иной хозяйственной (экономической) деятельности, которые в силу общих правил подведомственны хозяйственному суду. Рассмотрены особенности преддоговорных споров, которые сводятся к двум категориям споров: о понуждении заклю-

чить договор; о разногласиях по условиям заключаемого договора. Отмечено, что в судебной практике по вопросу о компетенции хозяйственного суда встречаются проблемные вопросы, связанные с применением норм международного права. В этой связи рассмотрена судебная практика хозяйственных судов Беларуси.

04.03-04.07.427.

347.132.14(477) *Каменков В. С.* Процесуальні диверсії та зловживання процесуальними правами в умовах правової реальності України // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 1. — С. 85—89.

Проведено розмежування понять «зловживання процесуальними правами» та «процесуальні диверсії», виходячи з ознаки конструктивності/деструктивності, а також категорій правової реальності та правової ситуації. Зазначено, що слід не тільки впровадити критерії кваліфікації зловживань процесуальними правами, а й також розробити заходи, які зроблять такі зловживання не вигідними і справді ганебними. Звернено увагу на те, що такі заходи повинні бути адресовані як суддям, так і адвокатам з метою надання реальної можливості добросовісно здійснювати свої процесуальні права та поновлення і водночас створення умов перебування під загрозою відповідальності за зловживання у процесі.

04.03-04.07.428.

347.91/95(477) *Онисьук М. В.* Огляд проекту Господарського процесуального кодексу України (доопрацьованого робочою групою Комітету ВРУ з питань правової політики при підготовці до II читання у Верховній Раді України) // Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 2. — С. 121—123.

Відмічено, що одним із важливих досягнень проекту ГПК України є усунення існуючих процесуальних перешкод, що стримують цивільний оборот, зокрема: врегульовано порядок процесуального правонаступництва у разі заміни сторони у зобов'язанні; запроваджено механізми захисту прав кредитора за безспірними вимогами; передбачено механізми, що заохочують сторони до мирного врегулювання спору. Зазначено, що у проекті розмежовано компетенцію господарських та адміністративних судів, господарських та загальних судів. Окрему увагу приділено забезпеченню доступу до правосуддя: враховано особливості участі у господарському процесі фізичних осіб; оновлено інститут залишення заяви без розгляду, запроваджено інститут залишення заяви без руху. Проектом ГПК України передбачено особливості регулювання окремих інститутів з метою запобігання зловживанням процесуальними правами з боку сторін спору: припинено зловживання правом сторони на оскарження ухвал та запобіжними заходами; реформовано процедуру оскарження судових рішень; вдосконалено порядок перегляду судових рішень.

04.03-04.07.429.

347.91/95:656.8(470) *Павлова О.* Институт досудебного порядка урегулирования споров // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 5. — С. 25—29.

Отмечено, что претензионное производство позволяет без дополнительных расходов на уплату госпошлины, со значительным сокращением времени истребовать и ликвидировать дебиторскую задолженность, что, несомненно, обеспечивает повышение экономических показателей работы любого субъекта. Акцентируется внимание на различие понятий «досудебный порядок урегулирования споров» и «претензионный порядок разрешения споров» в соответствии с новым российским процессуальным законодательством. Рассмотрены некоторые федеральные законы, в которых предусмотрен обязательный досудебный порядок урегулирования спора. В частности, проанализированы положения ст. 797 ГК РФ, в которой говорится об обязательном предъявлении претензии к перевозчику в порядке, предусмотренном соответствующим транспортным уставом или кодексом, до предъявления к перевозчику иска, вытекающего из перевозки груза. Уделено внимание положениям ФЗ РФ «О связи» и ФЗ РФ «О почтовой связи», которые устанавливают обязательность предъявления претензий пользователем связи оператору связи при неисполнении или ненадлежащем исполнении обязательств при предоставлении услуг связи или выполнении работ в области связи, а также ФЗ РФ «О транспортно-экспедиционной деятельности», в котором предусматривается необходимость предъявления претензий к экспедитору. Сделан вывод, что досудебный порядок урегулирования споров, вытекающих из гражданских правоотношений, следует считать комплексным, межотраслевым институтом, при регулировании которого следует учитывать нормы материально-го и процессуального права.

04.03-04.07.430.

347.918(470) *Ражков Р.* Формирование обычаев делового оборота арбитражным судопроизводством // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 10. — С. 17—19.

Указано, что необходимо вычленить содействие формированию обычаев делового оборота арбитражным судопроизводством в самостоятельную задачу, поскольку категория «обычаи делового оборота» в отличие от категорий «партнерские деловые отношения» и «этика делового оборота» имеет самостоятельное юридическое значение, закрепленное в ст. 5 ГК РФ. Рассмотрены способы содействия формированию обычаев делового оборота арбитражными судами.

04.03-04.07.431.

347.91(470) *Решетникова И., Колясникова Ю.* Медиация и арбитражный процесс // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 5. — С. 29—31.

Представлена информация о семинаре-тренинге «Введение в медиацию», который состоялся в Арбитражном суде Свердловской области 5—6 апреля 2007 г. Отмечено, что в рамках семинара рассматривались различные точки зрения на понятие медиации, отличие медиации от судебного разбирательства, фазы медиации и многое другое. Дано определение медиации, ее целей и принципов. Проанализированы положительные стороны медиации, а также перспективы ее использования в арбитражно-судебной системе.

04.03-04.07.432.

347.918(477) *Семенюк В.* Интересы державы в господарському представництві (практичний аспект) // Вісник прокуратури. — 2007. — № 6. — С. 14—18.

На основі аналізу чинного законодавства України стверджується, що, оскільки законодавство відносить інтереси держави до оціночного поняття, необхідно вивчати доводи, викладені у задоволених позовах. З огляду на судову практику господарських судів запропоновано перелік умов, за яких прокурор правомочний заявляти позов у інтересах держави в особі органу державної влади чи органу місцевого самоврядування.

04.03-04.07.433.

347.777(470) *Страуниг Э. Л.* Арбитражная практика применения обратной силы Закона «О рекламе» // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 7. — С. 21—23.

Отмечено, что с 1 июля 2006 г. вступил в силу Закон РФ «О рекламе», с введением которого утратили силу нормы иных законодательных актов, регулирующих рекламные отношения. На основе арбитражной практики сделан вывод о том, что в большинстве случаев суды применяют обратную силу рекламного законодательства, но имеют место и случаи отказа в удовлетворении требований об отмене постановлений антимонопольных органов о привлечении к административной ответственности за нарушение законодательства о рекламе, совершенное в период действия Закона РФ «О рекламе» 1995 г. Отмечено, что судам в данном случае необходимо ссылаться не на их незаконность, а на действие обратной силы Закона РФ «О рекламе» и соответствующих норм КоАП РФ. Предложено приравнять лицо, освобожденное от ответственности вследствие действия обратной силы закона, к лицу, подвергнутому наказанию.

04.03-04.07.434

347.72.04(477) *Томчишен С. В., Соловйова В. В.* Проблемні питання визначення підвідомчості справ у спорах, пов'язаних з корпоративними відносинами у господарських товариствах // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 2—3. — С. 69—85.

Проаналізовано сутність та особливості проваду в Україні такого явища, як «рейдерство».

Відмічено, що з введенням у дію ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення підсудності справ з питань приватизації та корпоративних спорів» від 15 грудня 2006 р. ч. 1 ст. 12 ГПК України було доповнено п. 4, згідно із яким за суб'єктивним складом сторін судової справи до компетенції господарського суду законодавцем було віднесено розгляд двох категорій справ у спорах, що виникають з корпоративних відносин: справи, пов'язані із корпоративними відносинами у спорах між господарським товариством та його учасниками; справи, пов'язані із корпоративними відносинами у спорах між самими учасниками. Зазначено, що певні питання при вирішенні господарським судом спорів, пов'язаних із корпоративними відносинами, виникають не лише стосовно суб'єктного складу спору, а й щодо підстав та предмета (предметного складу). Розглянуто питання про предметну підвідомчість господарському суду справ за участю фізичних осіб (не суб'єктів господарської діяльності) у спорах між самими учасниками (засновниками, акціонерами) господарських товариств, які пов'язані із створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності господарського товариства. Приділено увагу категорії справ у спорах, пов'язаних із припиненням діяльності господарського товариства. Наголошено, що на особливу увагу заслуговує категорія судових справ у спорах, пов'язаних із діяльністю та управлінням господарським товариством, а також категорія спорів, пов'язаних із оскарженням рішень загальних зборів учасників господарського товариства чи інших уповноважених згідно з установчими документами господарського товариства з приводу звільнення та відсторонення (усунення) керівника господарського товариства.

04.03-04.07.435.

347.918(470) *Трещева Е. А.* Правовое положение и особенности участия в арбитражном

процессе третьих лиц, не заявляющих самостоятельных требований на предмет спора // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 7. — С. 27—30.

Рассмотрены особенности участия в арбитражном процессе такого вида третьих лиц, как третьи лица, не заявляющие самостоятельных требований на предмет спора. Проанализированы основные правила, связанные с порядком вступления в процесс и участия в нем третьих лиц, не заявляющих самостоятельных требований на предмет спора, которые закреплены в ст. 51 АПК РФ. Отмечена обоснованность новеллы действующего АПК РФ, предусматривающей возможность привлечения к участию в деле в ходе его рассмотрения гражданина, не имеющего статуса индивидуального предпринимателя, в качестве третьего лица, не заявляющего самостоятельных требований относительно предмета спора (ч. 4 ст. 27 АПК).

04.03-04.07.436.

347.132.14(477) *Українець О. О.* Зловживання правом: господарський та цивільний процес // Юриспруденція: теорія і практика. — 2007. — № 4. — С. 35—41.

Розглянуто загальнотеоретичні підходи до зловживання правом (шикана). Відмічено, що зловживання правом завжди супроводжує будь-яку реалізацію права. Зазначено, що на сьогодні в Україні існує нагальна потреба у перегляді концептуальних положень щодо формулювання нормативно визначеного підходу до категорії зловживання правом в частині визначення його форм. Вказано, що поява в ЦК України ст. ст. 3 (п. 6), 13 та 16 — це спроба законодавця надати суддям, що розглядають господарські та цивільні справи, механізм реального впливу на спроби недобросовісних суб'єктів господарювання та окремих фізичних осіб зловживати своїми формальними правами в господарському та цивільному процесі.

ТРУДОВЕ ПРАВО

Книги

05.03-04.07.437.

349.2(477)(075.8) *Жарков Г. М.* Трудове право України: Підруч. для вузів. — К.: Ленвіт, 2007. — 428 с.

Висвітлено інститути трудового права з урахуванням нових нормативно-правових актів України. Розкрито загальні положення галузі, особлива частина, індивідуальне та колективне трудове право, трудовий договір — основа трудових правовідносин, матеріальна та дисциплінарна відповідальність, нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю. Структура підручника орієнтована на систему чинного законодавства про працю України, трудового права країн з розвинутою ринковою економікою та країн СНД. Підручник розрахований на студентів різних рівнів акредитації, які навчаються за спеціальністю «правознавство», а також студентів неюридичних спеціальностей, які вивчають «Основи правознавства», для аспірантів, викладачів права, спеціалістів-практиків, а також для широкого кола громадян, які цікавляться питаннями правового регулювання праці, захисту трудових прав в умовах нових економічних відносин.

05.03-04.07.438.

349.2(031) *Исайчева И. А.* Энциклопедия трудовых отношений. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Альфа-Пресс, 2007. — 920 с.

Справочное пособие для работников и работодателей написано опытными юристами и может оказаться незаменимым помощником при решении возникающих в процессе трудовых правоотношений вопросов и проблем. Книга написана простым и доступным языком, в ней нет цитат из нормативных правовых актов. Приведены образцы основных документов, составляемых работодателем с работниками, примеры из практики, что является несомненным плюсом данной книги, отличающим ее от подобных изданий. В конце каждого раздела содержатся ответы на самые актуальные вопросы, возникающие при применении трудового законодательства.

05.03-04.07.439.

349.2(477)(094.1) Кодекс законов о труде Украины: Науч.-практ. коммент. / Под ред. И. Н. Пахомова. — 5-е изд., доп. и перераб. — Х.: Одиссей, 2007. — 720 с.

Представлен научно-практический комментарий к Кодексу законов о труде с учетом дополнений и изменений трудового законодательства на 20 января 2007 года. Может служить пособием для работников государственного аппарата, предпринимателей, а также для преподавателей и студентов юридических и экономических вузов.

05.03-04.07.440.

349.2(477)(075.8) Трудове право України: Навч. посіб. / За ред. П. Д. Пилипенка; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — 2-ге вид., змін. і допов. — К.: Істина, 2007. — 208 с.

Посібник підготовлено на основі програми курсу «Трудове право України» з метою сприяння студентам вищих навчальних закладів у підготовці до складання іспитів з трудового права. Матеріал подається у формі відповідей на окремі запитання, які зазвичай виносяться на іспити. Така структура є найбільш прийнятною для додаткового повторення отриманих під час навчального семестру знань, їх узагальнення та систематизації і складання іспиту. Посібник може бути корисним аспірантам, викладачам, працівникам-практикам, а також усім, хто бажає отримати знання з трудового права.

05.03-04.07.441.

349.2:331.5-053.81(477) *Щотова Ю. М.* Правове регулювання працевлаштування молоді в Україні: Монографія. — К.: АПСВ, 2007. — 192 с.

Комплексно досліджуються проблеми правового регулювання працевлаштування молоді в Україні. Проаналізовано історію розвитку законодавства України про працевлаштування. Проведено порівняльний аналіз правового регулювання працевлаштування молоді національним та зарубіжним законодавством. Визначено правові дефініції, сформульовано конкретні пропозиції щодо реформування трудового законодавства. Для науковців, політиків, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів та молоді, яку безпосередньо цікавлять проблеми працевлаштування в Україні.

Автореферати

05.03-04.07.442.

349.22:331.106(477)(043.3) *Золотухіна Л. О.* Договірні форми реалізації соціально-економічних прав та інтересів працівників в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджено проблеми договірних форм реалізації соціально-економічних прав та інтересів працівників. Визначено поняття та критерії класифікації інтересів у трудових правовідносинах. Виявлено місце трудових прав у системі інших соціально-економічних прав та охарактеризовано взаємозв'язок між ними. Визначено ознаки договірних форм регулювання соціально-трудоових відносин. Досліджено диференціацію інтересів працівників у залежності від форми власності підприємств. Виявлено значення факультативних умов трудового договору та зобов'язальних умов колективних договорів та угод для забезпе-

чення прав та інтересів сторін трудових правовідносин. Розкрито значення переведення, переміщення, зміни істотних умов праці для забезпечення та поєднання інтересів роботодавця та працівників. На основі зроблених теоретичних висновків і виявлених недоліків у правовому регулюванні наведено відповідні пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

05.03-04.07.443.

349.2:614.25(043.3) *Костюченко О. Є.* Особливості правового регулювання праці лікарів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 20 с.

Проаналізовано правове регулювання праці лікарів. Досліджено трудовий зміст та специфіку праці лікарів через аналіз таких понять, як медична й лікарська діяльність та лікування. Висвітлено такі поняття, як: правовий статус лікаря; статус закладів охорони здоров'я як роботодавців; оформлення трудового договору з лікарями та умови його зміни; атестація лікарів; їх трудова функція та вплив на якість медичних послуг і активну діяльність лікаря; специфіка суміщення при виконанні лікарської діяльності; питання робочого часу та часу відпочинку лікарів. Надано пропозиції щодо вдосконалення трудового законодавства, яке регулює працю лікарів.

05.03-04.07.444.

349.2(477)(043.3) *Лаврів О. Я.* Система принципів трудового права України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 19 с.

Комплексно досліджено теоретичні та практичні проблеми удосконалення системи принципів трудового права України. Проаналізовано основні загальнотеоретичні підходи до розуміння принципів права, на основі чого виділено основні ознаки принципів права, визначено поняття принципів трудового права. Обґрунтовано положення про те, що принципи права та норми права слід розуміти як основоположні, базові, структуроутворювальні й самостійні елементи в системі права. Досліджено особливості прояву загальноправових, міжгалузевих принципів у системі принципів трудового права України. Проаналізовано зміст основних галузевих принципів трудового права. Обґрунтовано необхідність законодавчого закріплення основних принципів трудового права у новому Трудовому кодексі України. Визначено основні види інституційних принципів трудового права України. Проаналізовано особливості змісту принципів: визначеності трудової функції працівника, забезпечення належної винагороди за працю, забезпечення права на відпочинок.

05.03-04.07.445.

349.2:342.734(043.3) *Лагутіна І. В.* Форми захисту трудових прав працівників: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Досліджено теоретичні та практичні питання реалізації форм захисту трудових прав та інтересів працівників. Визначено поняття форм захисту трудових прав та інтересів працівників і здійснено їх класифікацію. Проаналізовано юрисдикційні й неюрисдикційні форми захисту трудових прав та інтересів працівників. Досліджено способи захисту трудових прав та інтересів працівників, які відповідають зазначеним формам. Визначено поняття, галузеві ознаки, способи та межі самозахисту працівниками своїх трудових прав. На підставі аналізу спеціальної літератури, чинного законодавства та практики його застосування, міжнародних трудових стандартів та позитивного зарубіжного законодавчого досвіду внесено пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання відносин у сфері захисту трудових прав та інтересів працівників.

05.03-04.07.446.

349.232:331.2(043.3) *Сімутина Я. В.* Методи регулювання заробітної плати на сучасному етапі (правові проблеми): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Досліджено теоретичні й практичні проблеми методів правового регулювання заробітної плати в ринкових умовах. Визначено поняття заробітної плати як категорії трудового права, розглянуто їх основні ознаки, що дозволяють відрізнити заробітну плату від інших видів виплат на користь працівника, а також винагороди за цивільно-правовими договорами. Обґрунтовано пропозиції щодо розмежування понять методів, способів та рівнів правового регулювання заробітної плати. Досліджено основні державні гарантії в оплаті праці, зокрема мінімальна заробітна плата, мінімальні норми та розміри оплати праці при відхиленнях від нормальних умов праці, обмеження відрахувань із заробітної плати за розпорядженням роботодавця тощо. Доведено переважну роль договірному способу регулювання оплати праці в сучасних умовах, досліджено проблеми колективно-договірного та індивідуально-договірного регулювання оплати праці, а також сформульовано моделі правових норм, присвячених договірному регулюванню оплати праці в новому Трудовому кодексі України. Сформульовано пропозиції, спрямовані на забезпечення правового регулювання заробітної плати у новому Трудовому кодексі України.

05.03-04.07.447.

349.2(477)(043.3) *Ярошенко О. М.* Джерела трудового права України: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 42 с.

Досліджено поняття, сучасна система джерел трудового права України, особливості окремих її елементів, з'ясовуються їх взаємозв'язки і взаємозалежність. Доведено необхідність роздільної кодифікації матеріальних і процесуальних правових норм про працю шляхом прийняття Трудово-

го і Трудового процесуального кодексу України. Значна увага приділена поняттю, значенню, ролі і функції актів соціального партнерства й локальних нормативних актів, а також їх місцю в системі джерел трудового права в умовах сьогодення. З'ясовано юридичну природу актів Конституційного Суду України, рішень Європейського суду з прав людини, судової практики та звичаїв й вирішується питання щодо можливості їх віднесення до джерел трудового права. Досліджено зміст єдності й диференціації правового регулювання праці в сучасних умовах. Проаналізовано юридичну природу й види прогалин і колізій у трудовому праві, розглядаються причини їх виникнення і способи подолання. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення трудового законодавства України.

Статті

05.03-04.07.448.

349.2:342.734 *Андріїв В. М.* Місце трудових прав у системі прав людини і громадянина // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 7—13.

Враховуючи об'єктивні тенденції розвитку інституту прав людини та громадянина виокремлено загальні (основні) ознаки останніх, на основі чого визначено поняття трудових прав та їх місце у системі людини і громадянина. Встановлено, що трудові права є самостійною групою прав в системі прав людини і громадянина. Їх важливість підтверджується й нормами Основного Закону України. Результати дослідження сприятимуть вдосконаленню теоретичних основ інституту прав людини та громадянина в державі.

05.03-04.07.449.

349.2:331.556.4(477) *Баланюк Д. М.* Законодавче забезпечення міграційної політики України в умовах міжнародного поділу праці та інтеграції // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 95—103.

Проаналізовано чинне вітчизняне законодавство з питань міграції. Визначено рівень правового забезпечення формування політики державного регулювання міграції трудових ресурсів. Розроблено методи оцінки її соціально-економічного ефекту та наслідків для економічного поступу.

05.03-04.07.450.

349.2:331.2(477) *Боева О. С.* Застосування конвенції про захист прав і основних свобод людини щодо захисту права на отримання винагороди за працю // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 318—322.

Вказано на зростання кількості справ за заявами (позовами) громадян до держави щодо на-

рахованої та невиплаченої суми заробітку або щодо невиконання судових рішень, винесених на їх користь при стягненні заробітної плати. Враховуючи положення ЗУ «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», який набрав чинності з 30 березня 2006 р., узагальнено застосування у судовій практиці рішень та практики Європейського суду з прав людини.

05.03-04.07.451.

349.22:331.107 *Боєнко І. П.* Контроль у забезпеченні виконання трудових обов'язків працівниками // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 86—90.

Визначено поняття та види засобів забезпечення виконання трудових обов'язків працівників згідно з чинним законодавством України. Засоби забезпечення виконання трудових обов'язків розглянуто як цілий комплекс прав та обов'язків, передбачених законодавством, які використовує власник або уповноважений ним орган у процесі організації виробництва для якісного та своєчасного виконання трудових завдань організації. Окреслено якісні характеристики контролю для забезпечення належного виконання трудових обов'язків працівниками.

05.03-04.07.452.

349.232(477) *Валецька О.* Аналіз структурних особливостей заробітної плати в трудовому праві // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 107—110.

Проведено системне наукове дослідження структурних особливостей заробітної плати в трудовому праві на сучасному етапі. Стверджується, що структура заробітної плати потребує вдосконалення. Звернуто увагу, що ЗУ «Про оплату праці» щодо поділу заробітної плати на три частини суперечить природі заробітної плати; крім того, наявність великої кількості заохочувань та компенсаційних виплат деформує її структуру, не сприяє виконанню властивих їй функцій. Запропоновано авторський варіант визначення додаткової заробітної плати. Вказується на необхідність чітко та прозоро визначити виплати, що відносяться до основної чи додаткової заробітної плати.

05.03-04.07.453.

349.22 *Гетьманцева Н.* Новація умов трудового договору // Юридична Україна. — 2007. — № 3. — С. 64—70.

Звернуто увагу на те, що трудове законодавство не містить поняття переведення на іншу роботу і таким чином зумовлює виникнення багатьох проблем практичного характеру, вирішення яких потребує теоретичного дослідження та подальшого удосконалення законодавства. Доведено, що під переведенням слід розуміти зміну трудової функції працівника та місця роботи, що тягнуть за собою зміну інших істотних умов праці. Стверджується, що зміна таких умов тру-

дового договору, як трудова функція і місце роботи, є визначальним при формуванні поняття переведення, причому при зміні трудової функції відбувається переведення на іншу роботу, а при зміні місця роботи — переведення на інше місце роботи. Інші умови трудового договору є другорядними щодо трудової функції і місця роботи і не мають самостійного впливу на зміну трудового правовідношення, а отже, формування такого поняття, як переведення.

05.03-04.07.454.

349.2:331.105.22(477) *Горевий В.* Окремі питання щодо поняття «роботодавець» як суб'єкт трудового права // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 105–106.

Звернуто увагу на існування законодавчого різнобою у визначенні суб'єктів, які є роботодавцями. Враховуючи чинне законодавство України та праці учених-юристів проаналізовано поняття «роботодавець». Запропоновано визначення поняття «роботодавець» для практичного використання його у проекті Трудового кодексу України.

05.03-04.07.455.

347.921.4:349.2 *Дашутін І. В.* Судовий захист як форма захисту трудових прав громадян // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 77–81.

Досліджено судовий захист як одну із форм захисту трудових прав. На основі чинного законодавства обґрунтовано положення про те, що судовий захист трудових прав громадян є самою дієвою формою захисту. Наголошено, що судовий захист трудових прав більш надійний, якісний та об'єктивний, з огляду на незалежність суддів та місце суду в системі поділу влад. Визначено переваги судового захисту.

05.03-04.07.456.

349.2 *Деменева Н. А.* Дискримінація при трудоустройстве: социально-правовой аспект // Юрист. — 2007. — № 5. — С. 25–29.

Исследована процедура найма на работу. Приведены данные социологических исследований. Охарактеризованы некоторые моменты дискриминации при трудоустройстве. Рассмотрены некоторые статьи Трудового кодекса РФ.

05.03-04.07.457.

349.2 *Жернаков В. В.* До питання про правове розуміння праці та трудових відносин // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 307–311.

Досліджено соціально-правовий статус праці. Виокремлено її організований та несамотійний характер, який властивий трудовим відносинам. З'ясовано поняття праці. Обґрунтування її ознак дозволило більш чітко визначити предмет трудового права та сферу дії законодавства про працю, щоб відокремити його від суміжних галузей права.

05.03-04.07.458.

349.2 *Замченко А. О.* Нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю як гарантії захисту трудових прав працівників // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 102–106.

На основі науково-теоретичних досліджень та чинного законодавства розкрито сутність нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю, її захисну функцію в забезпеченні трудових прав працівників. Визначено поняття захисту трудових прав. З'ясовано роль нагляду та контролю у забезпеченні трудових прав працівників. Вироблено рекомендації щодо подальшого удосконалення правового механізму регулювання в зазначеній сфері.

05.03-04.07.459.

349.22-057.4 *Кострюков С.* Правове регулювання трудових відносин науково-педагогічних працівників // Юрична Україна. — 2007. — № 3. — С. 71–75.

Досліджено питання єдності та диференціації правового регулювання праці науково-педагогічних працівників у трудовому праві. Критерії, які визначають диференціацію норм трудового права поділено на дві групи. Перша включає об'єктивні чинники, які не пов'язані з особистими якостями найманих працівників. Це галузева диференціація, обумовлена характером та особливостями праці у певній галузі, і територіальна диференціація, обумовлена місцезнаходженням роботодавців та кількістю найманих працівників, які працюють у них. Друга група враховує чинники особистого порядку, які характеризують громадян, що вступають у трудові відносини. До неї віднесено суб'єктивну диференціацію, обумовлену статевими, віковими, професійними, кваліфікаційними та іншими особливостями працівників. Стверджується, що для виникнення трудових правовідносин із науково-педагогічними працівниками необхідні юридичні факти проходження конкурсного відбору, укладання трудового договору.

05.03-04.07.460.

349.22 *Кохан Н.* Поняття та сутність оскарження у трудовому праві // Юрична Україна. — 2007. — № 9. — С. 58–62.

Розглянуто форми оскарження у вузькому і широкому розумінні. Визначено часові межі та суб'єкти права на оскарження. Запропоновано визначення поняття «оскарження» в контексті нового законодавства. Встановлено його особливості у трудовому праві.

05.03-04.07.461.

349.2(477):331.107.5 *Лазор В. В.* Перспективи розвитку соціального партнерства у трудовому праві України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 13–19.

Питання соціального партнерства досліджено в таких аспектах, як: самостійного правового явища; правового інституту; принципу сучасного трудового права. Визначено перспективи відбит-

тя соціального партнерства в національному трудовому законодавстві. Запропоновано три аспекти соціального партнерства закріпити у новому ТК України.

05.03-04.07.462.

349.2:331.105 *Лазор В. В.* Социальное партнерство как принцип разрешения трудовых споров и конфликтов на современном этапе // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 33. — С. 234–239.

Проведен правовий аналіз сутності і содержания принципа соціального партнерства в сучасному трудовому праві. Розглянуто визначення його значимості применительно к разрешению трудовых споров и конфликтов на современном этапе. Рекомендуются закрепить дефиницию социального партнерства в отечественном трудовом законодательстве и рассматривать его не только как один из фундаментальных принципов современного трудового права, но и как принцип разрешения трудовых споров и конфликтов.

05.03-04.07.463.

349.2:331.105(477) *Лазор В. В.* Проблемы правового регулирования социального партнерства в Украине в современных рыночных условиях // *Наше право.* — 2007. — № 1. — С. 77–81.

Проаналізовано рівень розвитку соціальних партнерських відносин в Україні у контексті міжнародного досвіду. Досліджено суб'єктний склад соціально-партнерських відносин. Визначено місце і роль профспілкових органів у реалізації соціального партнерства в сучасних умовах. Обґрунтовано пропозиції щодо становлення і розвитку соціального партнерства у вітчизняному трудовому праві.

05.03-04.07.464.

349.2:331.5-054.7:341.174(4) *Макогон О. В.* Працевлаштування працівників-мігрантів за законодавством Європейського Союзу // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 30. — С. 93–100.

Проаналізовано законодавство ЄС щодо регулювання працевлаштування працівників-мігрантів на території держав — членів ЄС з ціллю врахування положень останнього при проведенні гармонізації законодавства України. Доведено, що наслідком забезпечення правового регулювання працевлаштування працівників-мігрантів має стати визначення обсягу їх прав та обов'язків, забезпечення захисту інтересів останніх з боку держави, розроблення і впровадження у практичне використання зрозумілої процедури для легального працевлаштування працівників-мігрантів на території держав — членів ЄС.

05.03-04.07.465.

349.2:342.734(477) *Маркіна Т.* Проблемы за-
хисту трудовых прав работников // *Підприєм-*

ництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 21–24.

Враховуючи особливості сучасного етапу розвитку законодавства про захист трудових прав працівників, досліджено форми і способи захисту трудових прав громадян України. Вказується на необхідність на сучасному етапі відновити виробничий процес, забезпечити гарантоване Конституцією України право на працю, створити належні умови праці, передбачити рівні права й обов'язки працівників і роботодавців, поліпшити економічний стан у країні, забезпечити державний захист працівників незалежно від форм власності та виконувати всі передбачені чинним законодавством гарантії.

05.03-04.07.466.

349.2:331.109(477) *Мінаєв О. І.* Захист прав працівників в процесі розгляду індивідуальних трудових спорів // *Збірник наукових праць. Сер. Юридичні науки / За заг. ред. О. І. Сущинського; Львів. держ. ін-т новітніх технологій та управління ім. В. Чорновола.* — Л., 2006. — Вип. 1. — С. 123–134.

Здійснена загальна характеристика трудових спорів, у реалізації яких значне місце займають норми трудового законодавства, що забороняють або обмежують такі дії роботодавців, які можуть призвести до порушень прав і інтересів працівників. Обґрунтовано порядок їх розгляду в комісії по трудових спорах, у судовому порядку.

05.03-04.07.467.

349.24:331.32-058.234.4(477) *Мірошниченко О. А.* Час відпочинку сільськогосподарських працівників у проекті Трудового кодексу України // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 30. — С. 120–127.

Проаналізовано особливості правового регулювання часу відпочинку сільськогосподарських працівників відповідно до проекту ТК України. Обґрунтовано пропозиції щодо його удосконалення. Стверджується, що новий ТК України повинен не лише відповідати ринковим умовам, які склалися в країні, але і захищати права сторін трудових відносин у процесі праці у всіх галузях народного господарства.

05.03-04.07.468.

349.22 *Москалик Н. Г.* Строкові трудові відносини: поняття та особливості застосування // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — О., 2006. — Вип. 34. — С. 265–272.

Строкові трудові відносини розглянуто як окремий вид трудових правовідносин. Сутність строкових відносин розкривається у контексті існування загальної категорії, а саме — категорії трудових правовідносин. Приділено увагу розрізненню понять «трудові відносини» та «трудові правовідносини». На базі детальної харак-

теристики видових ознак строкових трудових відносин запропоновано їх визначення.

05.03-04.07.469.

349.2(477)-053.81:340.137 *Назаров Д. В.* До питання проблем гармонізації законодавства України про працю молоді з нормами права Європейського Союзу // Наше право. — 2007. — № 2. — С. 85–88.

Здійснено аналіз законодавства про працю молоді України щодо його гармонізації стосовно правових норм ЄС. Розглянуто проблеми, пов'язані з регламентацією захисту прав молоді на працю. Відмічено, що основним завданням реформаційних процесів у сфері правового регулювання праці молоді є створення нової системи законодавчих та нормативно-правових актів про працю.

05.03-04.07.470.

349.2 *Петров А. Я.* Профессиональное обучение у работодателя: к концепции правового регулирования // Трудовое право. — 2007. — № 8. — С. 3–9.

Рассмотрен вопрос, каким образом и на сколько оптимально регулируют нормы трудового права, прежде всего Трудового кодекса РФ, отношения по профессиональной подготовке, переподготовке и повышению квалификации работников непосредственно у работодателя.

05.03-04.07.471.

349.2:331.526 *Попов С. В.* До питання про форми зайнятості населення // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 97–101.

Розглянуто та охарактеризовано різні форми зайнятості населення (основна та додаткова) в сучасних умовах формування ринкової економіки. Визначено переваги та недоліки форм зайнятості. Обґрунтовано організаційно-правові форми працевлаштування. Визначено шляхи впливу держави на трудові відносини.

05.03-04.07.472.

349.2:331.109.32 *Процишен М.* Питання вдосконалення процедури оголошення та проведення страйку // Юридика Україна. — 2007. — № 8. — С. 19–25.

Зосереджено увагу на прогалинах у чинному законодавстві щодо права на страйк. Розглянуто негативні наслідки, що спричиняються цими прогалинами. Запропоновано найоптимальніші шляхи вдосконалення законодавства у зазначеній сфері.

05.03-04.07.473.

349.2:347.43 *Процьків Н. М.* Розірвання цивільно-правових договорів за законодавством зарубіжних країн // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 365. — С. 54–58.

Досліджуються проблеми розірвання договорів за законодавством зарубіжних країн в історичній ретроспективі і сучасних умовах.

Відмічено, що в континентальній системі права договір можна розірвати за угодою сторін або у випадку невиконання зобов'язань з контрактів. Розглянуто також економічну неможливість виконання умов договору як підставу для розірвання договору.

05.03-04.07.474.

349.2:331.104 *Пузирний В. Ф.* Критерії визначення осіб, які потребують особливого трудового захисту в трудових правовідносинах // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 300–304.

На основі узагальнення результатів досліджень вітчизняних юристів-правників проаналізовано критерії віднесення окремих категорій працівників до осіб, які потребують особливого правового захисту в трудових правовідносинах. Встановлено, що правове регулювання суспільних відносин у трудовому праві передбачає застосування однакових підходів до різних категорій працівників. Критерії віднесення працівників до осіб, які вимагають особливого регулювання праці та правового захисту, виступають одночасно і критеріями диференціації правового регулювання їх праці. Вони є різновидами соціально-демографічних критеріїв правового регулювання праці.

05.03-04.07.475.

349.2:331.5(477) *Пузирний В. Ф.* Щодо поняття особливого правового захисту в трудових правовідносинах // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 80–83.

Визначено основні пріоритети соціальної політики держави на шляху формування ринкової економіки щодо громадян, які за певних обставин не можуть на рівні інших конкурувати на ринку праці, тому повинні мати підвищені гарантії і потребують особливого захисту. Проаналізовано чинне законодавство щодо особливостей регулювання праці зазначених категорій громадян. Сформульовано визначення поняття «особливий трудовий захист» та запропоновано його закріпити в Конституції України.

05.03-04.07.476.

349.2:331.224 *Свічкарьова Я. В.* Позикова праця та її форми // Вісник Запорізького юридичного інституту: Наук.-практ. зб. — Запоріжжя, 2006. — № 3. — С. 41–46.

На основі узагальнення праць російських правників з'ясовано поняття позикової праці. Проаналізовано її основні форми (аутстафінг, аутсорсінг). Звернуто увагу на відсутність правової регламентації позикової праці, що викликає на практиці багато суперечностей та невирішених питань, призводить до порушення трудових прав позикових працівників, знижує рівень їх захищеності. Встановлено, що усі схеми праці

на підставі підряду, і особливо форми позикової праці, дозволять «лібералізувати» трудові відносини шляхом виведення працівників поза межі дії трудового законодавства, яке забезпечує особам, які працюють за трудовим договором, підвищений захист.

05.03-04.07.477.

347.962 Скапровська І. М. Виникнення трудових відносин із суддями // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 276—281.

Розглянуто питання щодо трудової правосуб'єктності суддів. Проаналізовано питання щодо встановлення правових підстав виникнення трудових відносин із суддями, адже на цьому етапі розвитку трудових відносин (на етапі їх виникнення) здійснюється формування суддівського корпусу. Відмічено, що від належного рівня урегульованості цих підстав залежить здійснення правосуддя високопрофесійними, високоморальними та незалежними суддями. Звернуто увагу на те, що у процесі виникнення трудових відносин із суддями слід виокремити юридичні факти та юридичні акти. Вказується на необхідність вдосконалення регулювання виникнення трудових відносин із суддями у напрямі більш уважного ставлення до кожного окремого кандидата, який претендує на посаду судді.

05.03-04.07.478.

349.2(73):349.2(4) Сьомич М. І. Вирішення проблеми звільнення працівників у країнах Заходу та Сполучених Штатах Америки: правовий аспект // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 113—115.

На основі узагальнення результатів досліджень вітчизняних юристів, учених-правників країн колишнього Радянського Союзу проаналізовано еволюцію засобів правового регулювання трудових відносин у країнах Західної Європи та США. Розглянуто питання їх зумовленості і наступності з ціллю застосування західноєвропейського досвіду в Україні. Констатується, що у США робоча сила є просто товаром, що продають і купують; у західноєвропейських країнах працівник є членом виробництва з правом голосу у прийнятті різноманітних рішень через своїх представників.

05.03-04.07.479.

349.2:331.109(477) Трюхан О. А. Примірно-посередницька процедура вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) за законодавством західних країн: досвід для України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 295—299.

Проведена загальна характеристика зарубіжного досвіду примірно-посередницької процедури вирішення колективних трудових спорів. Вивчено їх особливості з ціллю удосконалення чин-

ного трудового законодавства України. Запропоновано у ТК України закріпити основні поняття, в тому числі поняття примірно-посередницької процедури.

05.03-04.07.480.

349.2:331.107 Трюхан О. А. Участь працівників та їх представників в управлінні організацією як форма соціального діалогу у сфері праці // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 179—184.

Надано загальну характеристику однієї з організаційно-правових форм соціального діалогу у сфері праці, а саме участі працівників та їх представників в управлінні організацією. Обґрунтовано основні форми участі працівників та їх представників в управлінні організаціями: участь працівників та їх представників у роботі колегіальних органів управління організації; одержання від роботодавця інформації з питань, що безпосередньо зачіпають інтереси працівників; проведення через представників консультацій з роботодавцем при прийнятті рішень, що зачіпають інтереси працівників; внесення пропозицій з питань соціально-культурного і побутового обслуговування, а також щодо удосконалення роботи організації.

05.03-04.07.481.

349.22:331.105(477) Чанишева Г. І. Організаційно-правові форми соціального діалогу у сфері праці // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 40—46.

Визначено поняття організаційно-правових форм соціального діалогу у сфері праці. Обґрунтовано питання щодо їх переліку. Відмічено, що термін «соціальне партнерство» в національній юридичній практиці замінений на термін «соціальний діалог». Запропоновано в ЗУ «Про соціальний діалог» передбачити норму про форми соціального діалогу у сфері праці.

05.03-04.07.482.

349.2:331.105 Чанишева Г. І. Основні принципи соціального діалогу у сфері праці // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 14—20.

Принципами соціального діалогу названо основні засади, вихідні положення, на яких базується система взаємовідносин між працівниками (їх представниками), роботодавцями (їх представниками), органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та іншими учасниками соціального діалогу. Розглянуто погляди щодо основних принципів соціального діалогу, висловлені в працях І. Добровольського, російських учених та запропонованих міжнародно-правових актах. Принципи соціального діалогу у сфері праці поділено на загальні та окремі. Запропоновано принципи соціального діалогу

закріпити у книзі 6 проекту ТК України «Про соціальний діалог».

05.03-04.07.483.

351.854(477) *Черновська С. М.* Правові аспекти регулювання направлення наукових працівників за кордон у відрядження, на стажування, підвищення кваліфікації та на роботу // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 366—370.

Досліджено правовідносини, що виникають при направленні за кордон у відрядження, на стажування, підвищення кваліфікації та на роботу. Проаналізовано чинне законодавство України, що їх регулює. Запропоновано підходи, спрямовані на удосконалення правового врегулювання відряджень, стажування, підвищення кваліфікації тощо.

05.03-04.07.484.

349.2(477) *Черноус С. М.* Про критерії поділу оціночних понять у трудовому праві // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 7. — С. 121—126.

Виокремлено та проаналізовано характерні ознаки кожного різновиду оціночних понять трудового права України. Залежно від виду оціночного поняття визначено право на конкретизацію. Розглянуто його межі та коло суб'єктів, на яких воно поширюється. Зазначено, що оціночні поняття трудового права України поділяються за ступенем їх конкретизації. Відносно-оціночні поняття класифікуються також за способом і видом конкретизації та залежно від органу, яким здійснено конкретизацію такого поняття.

05.03-04.07.485.

349.2 *Шалыгин Б. И.* Правовая ответственность за нарушение прав граждан на оплату труда // Трудовое право. — 2007. — № 8. — С. 20—53.

Подробно рассмотрены следующие виды ответственности должностных лиц за нарушение трудовых прав граждан на оплату своего труда: дисциплинарная, гражданско-правовая (материальная), административная и уголовная. Отмечено, что наиболее эффективными в плане защиты нарушенных прав граждан следует признать те из них, в которых присутствует материальный интерес работника, стремящегося получить, во-первых, заработанное им, во-вторых, денежную компенсацию за незаконную задержку положенной ему заработной платы.

05.03-04.07.486.

349.2 *Шепелева А. А.* Основные направления эффективности внесудебной защиты трудовых прав и законных интересов, или К вопросу о необходимости функционирования комиссии по трудовым спорам // Трудовое право. — 2007. — № 8. — С. 10—19.

Проведено исследование истории возникновения и развития комиссий по трудовым спорам

(КТС). Охарактеризовано современное состояние КТС и определены перспективы их дальнейшего развития. Предложено при формировании органов защиты трудовых прав и законных интересов первоначально сформировать некую модель органа (органов) защиты трудовых прав и законных интересов. Сделана попытка «нарисовать» эту модель органа, отчасти развивая изложенные в статье мысли ученых. На основании обобщения опыта зарубежных стран предложен вариант компетенции данного органа в целях защиты индивидуальных и коллективных прав и законных интересов. В заключении отмечено, что существенную роль в действенности защиты трудовых прав и законных интересов должна сыграть реанимация КТС.

05.03-04.07.487.

349.2:347.515.2(477) *Щербина В.* Підстави притягнення роботодавця до матеріальної відповідальності // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 53—56.

Розкрито поняття та склад трудового правопорушення, що є підставою для притягнення роботодавця до матеріальної відповідальності. Здійснено визначення поняття «трудове матеріальне правопорушення». Для характеристики результатів протиправної діяльності роботодавця запропоновано використовувати термін «дійсна шкода матеріального характеру». Звернуто увагу на проблему правового регулювання відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної працівнику в разі порушення його трудових прав. Запропоновано авторський варіант редакції ст. 417 до проекту ТК України.

05.03-04.07.488.

349.22.001.33(477) *Щербюк Н.* Диференціація правового регулювання трудових відносин в Україні // Юридична Україна. — 2007. — № 9. — С. 63—66.

Проведено дослідження диференціації як однієї із тенденцій правового регулювання трудових відносин. Здійснено визначення причин і факторів, які її обумовлюють. Зазначено, що за допомогою диференціації у правових нормах враховуються особливості, відмінності, які існують у повсякденному житті, в праці, у суспільному виробництві. Таким чином вона відображає у праві об'єктивно різноманітну дійсність.

05.03-04.07.489.

349.22(477) *Щербюк Н.* Суб'єктна диференціація у трудовому праві України // Юридична Україна. — 2007. — № 5. — С. 66—68.

Проаналізовані чинники, які визначають суб'єктивну диференціацію правового регулювання трудових відносин. Автор вважає, що для диференційованого регулювання праці «реальних осіб» з метою перетворення «рівного права» у «нерівне» залежно від особистої нерівності суб'єктів, від їх здатності до праці необхідно поняття «суб'єкт права» розмежовувати всередині, тобто необхідною є суб'єктивна диферен-

ціяція. Суб'єктивну диференціацію запропоновано розуміти як диференціацію, що базується на відмінностях у правовому регулюванні трудових відносин за ознаками статі, віку і стану здоров'я працівників з метою конкретизації і спеціалізації «рівного права» стосовно «нерівних» суб'єктів.

05.03-04.07.490.

349.2(477) *Якименко М. М.* Реалізація окремих міжнародних соціально-трудоових стандартів Україною та іншими країнами СНД // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 72–79.

Проведено порівняльний аналіз реалізації окремих міжнародних трудових стандартів в Україні та інших країн СНД. Визначено відповідність окремих положень трудових кодексів країн СНД міжнародним стандартам у сфері праці. Виявлено позитивний досвід, який необхідно застосовувати під час кодифікації національного трудового законодавства. Вироблено пропозиції щодо вдосконалення українського трудового законодавства.

05.03-04.07.491.

347.55(477) *Яценко Т. П.* Правові наслідки та юридичні гарантії дострокового припинення дії контракту // Наше право. — 2006. — № 4. — С. 77–80.

Проаналізовано питання, пов'язані з правовими наслідками та юридичними гарантіями дострокового припинення дії контракту в органах внутрішніх справ України. Розглянуто практику їх реалізації.

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Книги

05.03-04.07.492.

349.3(477)(075.8) *Бойко М. Д.* Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. — 4-те вид., переробл. та допов. — К.: Атіка, 2007. — 400 с.

Посібник побудовано відповідно до програми курсу «Право соціального забезпечення України» для вищих навчальних закладів за спеціальністю «правознавство». Крім теоретичного матеріалу, викладено та прокоментовано основні положення законів України «Про недержавне пенсійне забезпечення», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та іншого законодавства з соціального забезпечення з урахуванням змін станом на 1 травня 2007 року. Посібник розрахований на студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство», викладачів права, аспірантів, спеціалістів-практиків, усіх, кого цікавлять питання правового регулювання пенсійного забезпечення, надання соціальної допомоги та соціального обслуговування в умовах формування відносин в Україні.

05.03-04.07.493.

349.3(477)(094.1) *Надточій Б. О., Демчук Л. А.* Пенсія в Україні. Коментар до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» / Комітет Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 512 с.

Наведено коментований текст Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Найбільш докладно коментуються статті, які стосуються соціальної системи обов'язкового державного пенсійного страхування. Наведено приклади щодо визначення стажу, заробітку для обчислення пенсії, перерахунку пенсій тощо. Розрахований на працівників управлінь Пенсійного фонду, суддів, науковців, державних службовців, всіх, кого цікавить пенсійне забезпечення в країні.

05.03-04.07.494.

349.3(477)(075.8) *Сирота І. М.* Право соціального забезпечення в Україні: Підручник. — 7-ме вид., допов., переробл. — Х.: Одиссей, 2007. — 408 с.

Підручник написаний на основі чинного законодавства про соціальне забезпечення й перспективи його розвитку. У ньому враховані теоретичні положення галузі, що розвивається. Головна увага приділяється викладенню матеріалу, знання якого необхідне для здійснення державної функції соціального захисту населення. Система викладення матеріалу побудована відповідно до навчальної програми таким чином, щоб по можливості охопити інститути загальної й особливої частин права соціального забезпечення. Висвітлюється система пенсійного забезпечення, усі три рівні, види соціального страхування, розкривається захист суб'єктивних прав громадян на окремі види соціального забезпечення.

05.03-04.07.495.

349.3(075.8) *Сташків Б. І.* Право соціального обслуговування: Навч. посіб. — К.: Знання, 2007. — 567 с.

У навчальному посібнику систематизовано правові акти, що стосуються соціального обслуговування, обґрунтовано наявність такої підгалузі права соціального забезпечення, як право соціального обслуговування. Вносяться нові елементи у визначення понять «соціальне обслуговування», «соціальні послуги», «статус соціальних служб»; на їх підставі запропоновані певні компоненти соціального обслуговування (складні життєві обставини, соціальні служби, види соціальних послуг, визначене законом коло осіб, яким надаються соціальні послуги, джерела їх фінансування, виділені основні риси соціальних послуг). Розраховано на студентів, викладачів, аспірантів вищих юридичних закладів, широке коло практичних працівників, усіх, кого цікавлять проблеми права соціального обслуговування.

Автори ферати

05.03-04.07.496.

342.734(477)(043.3) *Рудик В. А.* Юридичні гарантії права людини на соціальний захист в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 20 с.

На основі аналізу чинного національного та міжнародного законодавства у сфері соціального захисту, наукових поглядів учених визначено зміст ключових терміно-понять системи соціального захисту та їх співвідношення. Досліджено юридичну природу права людини на соціальний захист, його зміст, обсяг та межі; сформульовано комплексне уявлення про поняття та систему юридичних гарантій права людини на соціальний захист; визначено види та рівні юридичного гарантування права людини на соціальний захист. Сформульовано низку ознак ефективності юридичних гарантій права людини на соціальний захист та запропоновано засоби їх упровадження.

05.03-04.07.497.

349.4(477)(043.3) *Стрепко В. Л.* Правові заходи регулювання соціальної допомоги в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 16 с.

Комплексно досліджено проблеми допомоги за правом соціального забезпечення. Розкрито її поняття, підстави та організаційно-правові форми реалізації права на соціальні допомоги. Значна увага приділена принципам регулювання допомоги, з'ясована їх система та проаналізовані види. На підставі проведеного аналізу сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства про соціальне забезпечення з метою покращення гарантій здійснення права на соціальний захист в умовах становлення ринкових відносин.

Статті

05.03-04.07.498.

349.3 *Агібалова Е. Н.* Некоторые вопросы возмещения вреда, причиненного здоровью гражданина при исполнении трудовых обязанностей // Российская юстиция. — 2007. — № 6. — С. 2—4.

Рассмотрены некоторые статьи из законодательных актов, осуществляющих правовое регулирование возмещения вреда работникам, получившим производственные травмы или профессиональные заболевания. На основе проведенного анализа сделан вывод о том, что не все еще проблемы урегулированы в Законе «Об обязательном социальном страховании», некоторые положения Закона находятся в противоречии с Гражданским кодексом РФ и множество вопросов возникает при реализации норм Закона на практике.

05.03-04.07.499.

349.7(470) *Бычкова К. Ф.* Гражданско-правовая ответственность за причинение ядерного вреда: социальная защита // Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 4. — С. 19—24.

Статья посвящена анализу государственной системы льгот и компенсаций за вред, нанесенный здоровью и имуществу граждан, предусмотренной Законом РФ от 15 мая 1991 г. № 1244-1 «О социальной защите граждан, подвергшихся воздействию радиации вследствие аварии на Чернобыльской АЭС».

05.03-04.07.500.

349.3:364-057.36 *Горевалова С. С.* Гарантії соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей — як обов'язок держави // Наше право. — 2007. — № 2. — С. 89—95.

Проаналізовано основні права соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, що гарантуються державою, згідно з чинним законодавством. Головною проблемою реалізації державних гарантій щодо соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей названо питання бюджетних можливостей, які не спроможні в повній мірі задовольнити їх потреби. Встановлено, що загалом законодавством України врегульований великий обсяг питань, пов'язаних з соціальним і правовим захистом військовослужбовців та членів їх сімей.

05.03-04.07.501.

349.3:364-057.34 *Іншин М. І.* Поняття соціального захисту державних службовців: щодо питання термінології // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 82—87.

Розглянуто теоретичні проблеми соціального захисту державних службовців. На основі аналізу чинного законодавства та теоретичних розробок учених запропоновано визначення поняття соціального захисту державних службовців. Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення відповідного нормативно-правового забезпечення.

05.03-04.07.502.

349.3:369.254.26(477) *Кравчук Т. В.* Особенности правового регулирования пенсионного обеспечения у разі втрати годувальника у країнах ЄС // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 33. — С. 308—314.

Проаналізовано такі питання: суб'єкт, якому призначається пенсія у разі втрати годувальника; умови надання права на пенсію — вік, тривалість шлюбу, наявність страхового стажу тощо; розмір даного виду пенсії. Визначено спільні риси у підході до правового регулювання пенсійного забезпечення у країнах-учасниках ЄС у разі втрати годувальника. Виокремлено прогресивні положення для подальшого запозичення пенсійним законодавством України.

05.03-04.07.503.

349.3:369.04(477) *Кременчук І.* Проблематика утворення та діяльності накопичувального пенсійного фонду в Україні // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 112–113.

Визначено шляхи надходжень до накопичувального пенсійного фонду. На основі аналізу теоретично-економічних проблем у сфері накопичувальних пенсійних фондів і форм правового регулювання цих фондів розглянуто форми відносин між суб'єктами пенсійних відносин. Досліджено механізм утворення, управління, розподілу (перерозподілу) та використання коштів накопичувального пенсійного фонду, а також суспільні відносини, що виникають у зв'язку з порушенням цього механізму та регулюються правовими нормами. Звернуто увагу на те, що на сучасному етапі відсутня єдина нормативно-правова регламентація механізму дії накопичувального пенсійного фонду. Вказується на необхідність поступового підвищення пенсійного віку.

05.03-04.07.504.

349.3 *Мидонова Е. А.* Формы защиты интересов в праве социального обеспечения // Трудовое право. — 2007. — № 8. — С. 59–63.

Рассмотрены критерии, использующиеся учеными для разграничения и классификации форм защиты. Выделены правовая и неправовая формы защиты интересов в праве социального обеспечения. Взяв основним классифицирующим признаком субъект, автор выделил следующие три основные формы защиты прав и законных интересов: государственную, общественную и личностную (индивидуальную).

05.03-04.07.505.

349.3:368.914:347.962 *Швець В. О.* Пенсійне забезпечення суддів у відставці // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 282–286.

Визначено особливості пенсійного забезпечення суддів і, зокрема, тих, які реалізували своє право на відставку. Виходячи з аналізу чинного законодавства щодо пенсійного забезпечення суддів, констатується, що відставка передує появі пенсійних правовідносин. Водночас

відставка як юридичний факт не включається до факту складу, який виступає підставою виникнення пенсійних правовідносин суддів.

05.03-04.07.506.

349.3:369.25 *Шлапко Т.* Характеристика інвалідності як однієї з підстав виникнення пенсійних правовідносин // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 25–28.

На підставі правового аналізу чинного вітчизняного законодавства та узагальнення результатів досліджень вітчизняних правників у галузі соціального права проаналізовано питання щодо інвалідності. Здійснено теоретичне визначення поняття «інвалідність» як однієї з підстав виникнення пенсійних правовідносин. Обґрунтовано її особливості та види.

05.03-04.07.507.

349.3:351.773 *Шукін О. С.* Добровільна інформована згода на медичне втручання у правовому статусі пацієнта // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 81–85.

Охарактеризовано ознаки інформованої добровільної згоди (далі — ІДЗ) на медичне втручання. Поняття «ІДЗ» розглянуто як волевиявлення пацієнта, спрямоване на виникнення відносин з надання медичної допомоги. Проаналізовано обов'язкові умови ІДЗ. Відзначено, що побудова вивіреного понятійного медико-правового апарату повинна бути першим етапом упровадження концепції ІДЗ в правове поле України.

05.03-04.07.508.

349.3:331.105.22/24 *Юрков М. О.* Роботодавець як суб'єкт правовідносин із соціального забезпечення працівників // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 88–92.

Визначено поняття «роботодавець». Досліджено особливості правового статусу роботодавця як суб'єкта правовідносин з соціального забезпечення. Зазначено, що роботодавець є суб'єктом як трудових відносин, так і відносин по соціальному забезпеченню працівників. Запропоновано внести зміни до КЗпП України, а також у проект ТК України, використавши саме авторське визначення поняття «роботодавець».

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО

Книги

06.03-04.07.509.

349.41(477) *Андрейцев В. І.* Земельне право і законодавство суверенної України: Актуальні проблеми практичної теорії. — 2-ге вид., випр. — К.: Знання, 2007. — 445 с.

Розкриваються актуальні проблеми сучасного земельного права і законодавства, що виникають у процесі його застосування у практиці правозастосування. Особливу цінність становить методологічно інноваційний підхід до висвітлення земельних правовідносин, їх класифікації, об'єктивного та суб'єктивного складу, змісту, підстав виникнення, зміни та припинення. Інноваційними є розділи про об'єкти земельних правовідносин, правовий режим землі як основного національного багатства, юридичні обтяження використання власності на землю, механізм правового гарантування права власності на землю, тенденції кодифікації земельного законодавства в сучасних соціально-економічних умовах. Привертається увага до проблем, пов'язаних із правовим регулюванням здійснення земельної реформи, правовими формами та процедурами приватизації земель, набуттям права власності на земельні ділянки, реалізацією правових режимів земель сільськогосподарського призначення, пропозиціями щодо вдосконалення земельних правовідносин в Україні. Книга розрахована на науковців, юристів-практиків, працівників державних установ, студентів юридичних і землепорядних спеціальностей, які вивчають курс «Земельне право».

06.03-04.07.510.

349.41(477)(094.1) Земельний кодекс України з постановними матеріалами: Зб. нормат. актів: За станом на 1 травня 2007 р. / Уклад. Д. В. Ковальський, Л. О. Панькова. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 416 с.

Книга містить ґрунтовне систематизоване зібрання законодавства про землю. Наводиться Земельний кодекс України, до якого додаються законодавчі акти, що регулюють земельні правовідносини: кодекси та закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України. Розрахована на юристів, студентів, аспірантів, усіх, хто цікавиться земельним законодавством.

06.03-04.07.511.

349.41(094.1) Землепорядкування та землеустрій: Нормат.-прав. акти та роз'яснення / За заг. ред. М. С. Головатюка. — К.: Вид. А. В. Паливода, 2007. — 248 с.

Містить основні нормативно-правові акти, що стосуються землепорядкування та землеу-

строю. Наприкінці видання подано листи-розв'язання щодо деяких питань використання земель. Призначений для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних та громадських інспекторів з контролю за використанням і охороною земель, викладачів і студентів, які навчаються за спеціальністю «Землепорядкування та кадастр», «Геодезія, картографія», «Ґрунтознавство» та іншими близькими до землепорядкування, а також «Правознавство» (спеціалізація — земельне право). Може бути корисний широкому колу читачів (особливо роз'яснення).

06.03-04.07.512.

349.41(477)(075) Земля: договори, суд, законодавство: Наук.-практ. посіб. / За заг. ред. С. Я. Фурси. — К.: Вид. Фурса С. Я., 2007. — 668 с.

Значимість цієї книги полягає у тому, що в ній поєднуються питання теорії та практики земельних відносин. У науково-практичному посібнику розкривається теорія правочинів щодо землі, пропонуються проекти різноманітних договорів про землю та позовних заяв, які були випробувані у реальних цивільних процесах, та нормативно-правові акти. Книга стане в пригоді пересічним громадянам, студентам, аспірантам, викладачам у навчальному процесі, а також знадобиться у практичній діяльності нотаріусів, адвокатів та суддів.

06.03-04.07.513.

349.414(477)(094.1) Контроль за охороною та використанням земель: Нормат.-правові акти та роз'яснення: За станом на 1 березня 2007 р. / За ред. М. С. Головатюка. — К.: Вид. Паливода А. В., 2007. — 264 с.

Містить основні нормативно-правові акти, що стосуються контролю за використанням і охороною земель станом на 1 березня 2007 р. Наприкінці видання подано листи-розв'язання щодо деяких питань використання земель. Призначений для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних та громадських інспекторів з контролю за використанням і охороною земель, викладачів і студентів, які навчаються за спеціальністю «Землепорядкування та кадастр», «Геодезія, картографія», «Ґрунтознавство» та іншими близькими до землепорядкування, а також «Правознавство» (спеціалізація — земельне право). Може бути корисний широкому колу читачів (особливо роз'яснення).

06.03-04.07.514.

349.414(477)(035) Нормативно-правові акти землекористування: Довідник / Уклад.: А. В. Бодюк, М. К. Ковальчук, О. О. Петриченко. — К.: Академвидав, 2007. — 320 с.

Розкрито нормативно-правові засади фінансових відносин користувачів земельних ресурсів з державою, висвітлено теоретичні положення оподаткування суб'єктів господарювання за економічне використання земельних ресурсів, методику прогнозування, аналіз надходжень до бюджету податку на землю та орендної плати на земельні ділянки, порядок надходження сум, які повинні сплачувати землекористувачі до бюджету. Містить положення щодо податкових зобов'язань за землекористування, пільг у сплаті земельного податку, правові засади оренди земель, їх грошового оцінювання, організації і контролю виконання податкових зобов'язань землекористувачами, власниками земельних ділянок, їх відповідальності за порушення земельного і податкового законодавства. Адресований землекористувачам, науковцям, студентам, фахівцям-фінансистам, які займаються фінансово-правовими проблемами використання земельних ресурсів, працівникам податкових органів.

06.03-04.07.515.

349.41(477) Розміри оплати земельно-кадастрових робіт та послуг: Нормат.-правові акти та роз'яснення / Упоряд.: М. С. Головатюк та ін.; За заг. ред. М. С. Головатюка. — К.: Вид. Паливода А. В., 2007. — 204 с.

Збірник зорієнтований на працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суддів, правоохоронних органів, органів земельних ресурсів, державних і громадських інспекторів з контролю за використанням та охороною земель, спеціалістів сільськогосподарських підприємств, працівників землевпорядних підприємств та організацій, оцінювачів землі, викладачів і студентів навчальних закладів та на широке коло громадян. Нормативно-правову базу подано на 1 травня 2007 р.

Автори реферати

06.03-04.07.516.

349.4(043.3) *Воскобійник М. В.* Правове забезпечення формування комунальної власності на землю: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Здійснено комплексне і всебічне теоретичне дослідження проблем правового регулювання комунальної власності на землю. Правові норми, що регулюють суспільні відносини у сфері комунальної власності на землю, характеризуються всіма ознаками субінституту, який входить до інституту права власності на землю, який при цьому є комплексним та міждисциплінарним. Проведено аналіз земельного та іншого законодавства у сфері права комунальної власності на землю. Досліджено історичний розвиток права комунальної власності на землю, об'єкт та суб'єкт права комунальної власності на землю. Проаналізовано шляхи формування права комунальної власності на землю.

06.03-04.07.517.

349.41(043.3) *Гапотченко Т. М.* Особливості правового режиму земель автомобільного транспорту та дорожнього господарства: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Проаналізовано особливості правового режиму земель автомобільного транспорту та дорожнього господарства. Проведено історико-правовий аналіз розвитку законодавства, що закріплює правовий режим цих земель. Досліджуються питання щодо поняття, складу земель автомобільного транспорту та дорожнього господарства, змісту та специфіки правового режиму даних земель. Аналізується сутність та особливості правових форм використання та охорони зазначених земель. Визначено особливості таких функцій управління у сфері використання та охорони цих земель як планування, нормування, облік та контроль.

06.03-04.07.518.

349.41(043.3)+347.27(477:430)(043.3) *Гришук Н. В.* Правове регулювання іпотеки землі за законодавством України та ФРН: порівняльно-правовий аналіз: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. аграрний ун-т. — К., 2007. — 21 с.

Досліджено актуальні питання правового регулювання іпотеки землі за законодавством України та ФРН на основі порівняльно-правового аналізу, зокрема розкриваються теоретико-правові аспекти іпотеки, надається змістовно-юридична характеристика іпотеки землі за законодавством цих країн. Визначаються проблеми та перспективи розвитку іпотеки землі у земельному праві України. Висвітлено історико-правовий генезис інституту іпотеки землі, визначені поняття та юридична природа іпотеки землі та її місце у системі земельного права України. Проаналізовано сучасний стан правового регулювання і значення іпотеки землі у Німеччині. Встановлено особливості визначення предмета іпотеки землі, досліджено підстави виникнення та процесуальні засади оформлення іпотеки землі, звернення, стягнення на земельну ділянку та припинення дії іпотеки. Визначено проблеми і прогалини чинного вітчизняного законодавства у сфері правового регулювання іпотеки та на основі аналізу теоретичних джерел, досягнень юридичної науки та практики України та Німеччини запропоновано шляхи їх подолання.

06.03-04.07.519.

349.414:332.3(477)(043.3) *Іванова Є. О.* Правове регулювання використання земель житлової та громадської забудови у містах України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 18 с.

Досліджено питання розвитку і сучасного стану правового регулювання використання земель житлової та громадської забудови у містах

України. Висвітлюються основні етапи формування правового регулювання земельних відносин у містах. Аналізуються поняття та склад земель житлової та громадянської забудови. Досліджуються правові форми використання земель житлової та громадської забудови в умовах включення міських земель у ринковий обіг. Визначаються особливості управління землями цієї категорії. На підставі матеріалів практики розглядаються основні види та причини порушень земельного та природоохоронного законодавства при використанні земель у містах, шляхи їх подолання. Сформульовано конкретні рекомендації і пропозиції щодо вдосконалення законодавства України про використання земель житлової та громадської забудови у містах.

06.03-04.07.520.

347.235(477)(043.3) *Носік В. В.* Проблеми здійснення права власності на землю українського народу: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.06 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 34 с.

Здійснено комплексне концептуальне науково-теоретичне дослідження юридичної природи здійснення права власності на землю Українського народу. Проаналізовано теоретичну і законодавчу базу дослідження проблем здійснення права власності на землю Українського народу, розглянуто основні юридичні моделі здійснення права власності на землю та особливості правового регулювання відносин власності на землю. Проведено наукове дослідження юридичної природи та механізму здійснення органами державної влади та місцевого самоврядування прав власника на землю від імені Українського народу, визначено поняття, систему, структуру та проаналізовано юридичну природу основних конституційно-правових гарантій здійснення права власності на землю Українського народу.

Статті

06.03-04.07.521.

351.811 *Бондар В. В.* Правові форми використання земель міжнародних автомобільних транспортних коридорів // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 157–164.

Розглянуто правові форми і принципи використання земель міжнародних автомобільних транспортних коридорів підприємствами автомобільного транспорту та шляхового господарства. Доведено, що основними правовими формами використання земель міжнародних автомобільних транспортних коридорів є право постійного і концесійного землекористування, тобто на умовах оренди.

06.03-04.07.522.

349.6:502.4(477) *Годованюк А. Й.* Правова охорона земель природно-заповідного фонду // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр.

центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 291–294.

На підставі правового аналізу чинного вітчизняного законодавства та наукової літератури досліджено питання охорони земель природно-заповідного фонду. Встановлено, що чинне законодавство поняття охорони земель розглядає в цілому стосовно усіх категорій земель України. Забезпечення збереження земель природно-заповідного фонду є першочерговим завданням їх охорони. Звернуто увагу на те, що недостатньо чітко визначені у законодавстві умови забезпечення збереження, відтворення та використання земель природно-заповідного фонду.

06.03-04.07.523.

349.412(477) *Гороховська О. В.* Правові джерела створення земельного ринку в Україні // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 397–404.

Вказано на недостатнє наукове висвітлення проблеми створення правового поля функціонування земельного ринку в Україні. Здійснено класифікацію та характеристику джерел земельного права щодо правового забезпечення функціонування ринку землі в Україні у 1990-х роках — поч. XXI ст. з ціллю виявлення недоліків, прогалин, колізій тощо. Рекомендовано уточнити класифікацію джерел земельного права в аспекті формування ринку землі в Україні.

06.03-04.07.524.

349.6(477) *Джуган В. О., Шишко А. О., Шапочкін Д. Ю.* Загальна характеристика правового регулювання земель водного фонду України // Наше право. — 2006. — № 3. — С. 107–110.

Автори статті піднімають недостатньо вивчені і недостатньо врегульовані законодавством питання щодо правового режиму земель водного фонду. Окреслено певні особливості їх правового регулювання. Внесено пропозиції з метою усунення прогалин у законодавстві з цього питання.

06.03-04.07.525.

349.41(477) *Кальніченко А.* Зміни до Земельного кодексу України щодо продовження дії мораторію // Мала енциклопедія нотаріуса. — 2007. — № 4. — С. 24–27.

Зроблено порівняльний аналіз мораторію на відчуження земель товарного сільськогосподарського виробництва та його нової редакції. Зазначено, що зняття мораторію на відчуження земельних ділянок з одночасним ускладненням порядку зміни цільового призначення земель сільськогосподарського виробництва (в жодному разі заборони), на думку автора, має врегулювати питання збереження сільськогосподарських земель, надасть можливість громадянам і юридичним особам вільно розпоряджатися своєю власністю та планово проводити забудову на землях, мало придатних або непридатних для вирощування сільськогосподарської продукції.

06.03-04.07.526.

349.412.001.36(477+498) *Каракаш І., Арнаут А.* Порівняльний аналіз права власності на землю в Україні та в Румунії // *Юридический вестник*. — 2006. — № 2. — С. 114–118.

Розглянуто у порівняльному аспекті спільні та відмінні риси права власності на землю в Україні та в Румунії. Проведення порівняльного аналізу права власності на землю викликано такими чинниками: розвиток українського земельного законодавства має враховувати досвід регулювання земельних відносин в інших державах, перш за все сусідніх країн; впливом історичного минулого України та Румунії (у період з 1918 р. до 1940 р. частина території України (Бессарабія та Буковина) знаходилась під румунською владою); наявністю загальних умов розвитку двох держав, зокрема до 90-х рр. XX ст. обидві держави з соціалістичним устроєм не визнавали права приватної власності на землю; у зазначені роки головним напрямком економічної реформи в Україні та Румунії стали земельні реформи.

06.03-04.07.527.

349.41(477) *Книш В. В.* Механізм дії принципів земельного права України // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України*. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 419–426.

Досліджено особливості механізму дії принципів земельного права через призму їх співвідношення із загальним та родовим поняттями «принцип» та «принцип права». Виокремлено елементи механізму дії принципів земельного права України та здійснено диференціацію цих елементів. Сформульовано визначення поняття «механізм дії принципів земельного права України».

06.03-04.07.528.

349.412 *Коваленко Г. О.* Проблеми набуття права власності на землю суб'єктами аграрного підприємництва // *Бюлетень Міністерства юстиції України*. — 2007. — № 8. — С. 54–67.

Проведено комплексне наукове дослідження умов та підстав набуття права власності на землі сільськогосподарського призначення суб'єктами аграрного підприємництва. Проаналізовано загальні підстави та порядок набуття права власності на землю. Звернуто увагу, що окремі підстави не є властивими для суб'єктів аграрного підприємництва.

06.03-04.07.529.

347.961:349.41 *Ковальчук Т., Заяц Е.* Правові проблеми застосування земельного законодавства у нотаріальній практиці // *Мала енциклопедія нотаріуса*. — 2007. — № 4. — С. 7–14.

Запропоновано варіанти наукового тлумачення деяких положень п.15 розділу X «Перехідні положення», які є найбільш проблематичними з точки зору їх застосування в нотаріальній практиці: щодо обміну земельної ділянки на іншу

земельну ділянку; щодо правомірності відчуження земельних ділянок для ведення особистого селянського господарства, які були придбані власником у результаті договору відчуження або спадкування.

06.03-04.07.530.

349.412 *Костяшкін І. О.* До питання правового регулювання прав на землю // *Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права: Право. Економіка. Управління / Хмельницький університет управління та права*. — Хмельницький, 2007. — Вип. 1. — С. 164–169.

Проведено аналіз законодавчого регулювання підстав припинення прав на землю. З метою узгодження норм ЗК України виділено напрямки вдосконалення норм чинного земельного законодавства з врахуванням положень суміжних галузей. Наголошено на необхідності виділення та нормативного закріплення підстав припинення прав на землю — смерть фізичної особи, припинення діяльності підприємств у межах однієї статті ЗК України. Звернуто увагу на необхідність доповнення ст. 140 ЗК України щодо розмежування та належного законодавчого визначення забезпечення викупу земельної ділянки для суспільних потреб як добровільної або примусової підстави припинення права власності на землю.

06.03-04.07.531.

349.415 *Кулинич П. Ф.* Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва як засіб охорони сільськогосподарських земель: правові питання // *Часопис Київського університету права*. — 2007. — № 2. — С. 121–126.

Здійснено дослідження генези відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва, його юридичної природи, розвитку правового забезпечення. Сформульовані пропозиції щодо підвищення ефективності такого регулювання як засобу охорони сільськогосподарського земельного фонду країни.

06.03-04.07.532.

349.42 *Кулинич П. Ф.* Правові проблеми цільового використання земель сільськогосподарського призначення // *Часопис Київського університету права*. — 2007. — № 4. — С. 151–157.

Проведено комплексний правовий аналіз теорії та практики забезпечення цільового використання земель сільськогосподарського призначення в контексті завдань розвитку земельного законодавства України на сучасному етапі. Виокремлено правове забезпечення цільового використання сільськогосподарських земельних ділянок, що передбачає встановлення основного та спеціального їх цільового призначення. Обґрунтовано необхідність уніфікації видів спеціального їх цільового призначення. Вказано на необхідність вдосконалення критерію віднесення сільськогосподарських земель до особливо цінних.

06.03-04.07.533.

349.412.2(477) *Нагинайло В.* Зміст мораторію на відчуження землі та його еволюція // Мала енциклопедія нотаріуса. — 2007. — № 4. — С. 28—32.

Здійснено екскурс в історію існування мораторію стосовно земельних ділянок в Україні. Проаналізовано періоди його існування. Окремо розглянуто зміст мораторію на відчуження земельних часток (паїв) з огляду на те, що ці об'єкти не є земельними ділянками.

06.03-04.07.534.

349.412(477) *Смітюх А.* Нові правила переходу права власності на земельну ділянку при переході права на житловий будинок, будівлю або споруду: подолання двозначностей // Мала енциклопедія нотаріуса. — 2007. — № 4. — С. 15—20.

Розглянуто останні зміни до ст. 120 ЗК України. Виявлено суперечливі положення закону та вироблено певні підходи до розв'язання на практиці проблем переходу права власності на земельну ділянку при переході права на будівлю.

06.03-04.07.535.

349.412(470) *Устюкова В. В.* Общая собственность граждан на земельные участки сельскохозяйственного назначения: миф или реальность? // Экологическое право. — 2007. — № 2. — С. 19—24.

Рассмотрен вопрос об упорядочении отношений собственности, которые возникли при приватизации земель сельскохозяйственного назначения. По мнению автора, это одна из самых острых и самых спорных проблем в настоящее время. Затронуты некоторые вопросы, возникшие при ознакомлении автором данной статьи с Концепцией предполагаемого ФЗ «Об упорядочении отношений собственности, возникших при приватизации земель сельскохозяйственного назначения», подготовленной Г. А. Волковым и опубликованной в журнале «Экологическое право» (2006, № 4). Приведены отдельные замечания и комментарии по тексту Концепции. Отмечено, что принятие Федерального закона позволило разрешить возникшие проблемы, снять противоречия и реально гарантировать права на земельные участки как гражданам — собственникам земельных долей, так и юридическим лицам.

АГРАРНЕ ПРАВО

Книги

06.03-04.07.536.

349.42(477)(075.8) Аграрне право України: Підручник / За ред. О. О. Погрібного. — К.: Істина, 2007. — 448 с.

У підручнику докладно розглянуті умови та порядок створення та функціонування суб'єктів аграрних правовідносин, питання права влас-

ності їх на землю, розкриті умови та порядок набуття і користування земельними ділянками, реалізації земельних прав і обмеження прав на землю. Підручник буде корисним для студентів, бакалаврів, спеціалістів, магістрів, аспірантів та викладачів правознавчих, аграрних, землевпорядних та економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами аграрного законодавства і права України.

06.03-04.07.537.

349.42(477)(075.8) *Жушман В. П.* Аграрне право та законодавство України (в питаннях та відповідях): Навч.-практ. посіб. для вузів. — 4-те вид. — Х.: Одиссей, 2007. — 736 с.

У навчально-практичному посібнику розглядається предмет, методи, принципи аграрного права, зміст і сутність діяльності сільськогосподарських підприємств, пов'язаних із виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та її реалізації. Розглядаються конституційні засади виконання і припинення у процесі проведення аграрної й земельної реформи суб'єктів, об'єктів і організаційно-правових форм господарювання, договірні відносини щодо оренди землі, збуту сільськогосподарської продукції, основні положення паювання землі та майна колективних сільськогосподарських підприємств. Для викладачів, аспірантів, студентів, спеціалістів АПК, працівників органів державної влади в процесі проведення правового всеобучу, широкого кола читачів, які цікавляться питаннями аграрного права.

06.03-04.07.538.

349.42:346.543(063) Правові проблеми залучення інвестицій у сільське господарство та соціальну сферу села: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 24 травня 2007 р.) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — 156 с.

Публікуються тези наукових доповідей і повідомлень міжнародної науково-практичної конференції з питань аграрного, земельного та екологічного законодавства, практики його застосування в Україні та за кордоном у системі заходів щодо залучення інвестицій у сільське господарство та соціальну сферу села.

Автореферати

06.03-04.07.539.

349.42(477)(043.3) *Батигіна О. М.* Організаційно-правові питання оптового ринку сільськогосподарської продукції в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Здійснено комплексне дослідження організаційно-правових проблем функціонування оптового ринку сільськогосподарської продукції. Проаналізовано питання функціонування організаторів оптового ринку сільськогосподарської про-

дукції, виділяються їх види та характерні ознаки. Розглянуто види договорів, що використовуються на оптовому ринку сільськогосподарської продукції. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України.

06.03-04.07.540.

349.42(043.3) *Сафонов І. П.* Правова регламентація державної підтримки аграрних товаровиробників: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Розглянуто особливості державної підтримки аграрних товаровиробників в Україні, поняття, функції, сутність і принципи такої підтримки. Наводяться відмінні риси правової регламентації окремих видів державної підтримки аграрних товаровиробників. Особливу увагу приділено питанню державного регулювання цін на окремі види сільськогосподарської продукції, лізингу, державним заставним закупівлям зерна, кредитуванню як виду державної підтримки аграрних товаровиробників. На підставі проведеного аналізу нормативних актів розроблено рекомендації та пропозиції по вдосконаленню законодавства у сфері державної підтримки аграрних товаровиробників.

С т а т т і

06.03-04.07.541.

349.42(477) *Большаков В. Н.* Питання правового забезпечення моніторингу для підвищення ефективності науково-дослідної роботи в АПК // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 2. — С. 127—129.

Висвітлено можливості методів і способів моніторингу, взагалі конкретних видів спеціалізованих операцій. Для підвищення ефективності діяльності АПК України, на думку автора, необхідна розробка, пристосування та вдосконалення таких спецоперацій: рейдові операції, стратегічна розвідка, надання допомоги іноземним державам, боротьба з тероризмом, «психологічні операції», гуманітарна допомога, пошуково-рятувальні заходи на території АПК України. Запропоновано розробити правове забезпечення для підвищення ефективності моніторингу (ділової розвідки) та особливо спеціальних операцій.

06.03-04.07.542.

349.42(477) *Большаков В. Н.* Профілактика ознак мережних війн — завдання моніторингу в АПК України // Часопис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 164—167.

Розглянуто сучасне поняття та сутність мережних війн. Зазначено, що мережний спосіб організації притаманний як підрозділам для ведення мережних війн, так і для організацій для проведення загального менеджменту. Розглянуто структура загального менеджменту відповідає мережній структурі, тому що не має суворої підлеглості по вертикалі. Обґрунтовано не-

обхідність запобігання прояву мережних війн у сфері АПК України за допомогою здійснення заходів моніторингу в АПК.

06.03-04.07.543.

349.42 *Єрмоленко В.* Категорія «сільськогосподарська діяльність» в аграрному праві // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 4. — С. 124—127.

З'ясовано сутність поняття «сільськогосподарська діяльність» та його співвідношення з іншими «діяльнісними» категоріями аграрного права. Звернуто увагу на тотожність понять «сільськогосподарська діяльність» та «виробничо-господарська і фінансова діяльність» сільськогосподарських підприємств-товаровиробників. Відмічено, що розглянуті діяльності різняться метою: одержання сільськогосподарської продукції і її реалізація для сільськогосподарської діяльності та забезпечення здійснення сільськогосподарської діяльності для господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. Звернуто увагу на те, що аналогічно відрізняються за своєю метою сільськогосподарська та фінансова діяльність.

06.03-04.07.544.

349.42 *Єрмоленко В.* Щодо концепції аграрних майнових відносин // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 53—54.

Досліджено концептуальні положення майнових відносин у сфері сільськогосподарського виробництва, виходячи із засад загальної «філософсько-економічної» концепції майнових відносин. Встановлено, що відносини власності охоплює коло внутрішніх аграрних майнових відносин, а відносини розподілу — зовнішніх аграрних майнових відносин. Наголошено на необхідності розширення юридичного категоріального апарату шляхом введення поняття «аграрні правові відносини». Зазначено, що відмінністю аграрних майнових відносин від цивільних майнових відносин є відсутність стадії перерозподілу й особистого споживання, які належать до сфери правового регулювання інших галузей приватного права.

06.03-04.07.545.

349.42 *Йосифів П. І.* Вплив особливостей сільськогосподарської діяльності на формування аграрного права // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 404—411.

Досліджено вплив особливостей сільськогосподарської діяльності на формування аграрного права. Вказано на їх відображення у нормах цієї галузі права з урахуванням сучасних соціально-економічних реалій. Обґрунтовано необхідність більш чіткого визначення кола суспільних відносин, які потребують аграрно-правового регулювання, для розробки та прийняття окремих аграрно-правових актів й АК України. Визначено критерії, за якими можна виокремити аграрне

право від інших галузей права, тобто з'ясовано його роль та місце у системі права України.

06.03-04.07.546.

349.42:347.440 *Назаренко В.* Особливості застосування договору комісії у сфері агропромислового комплексу // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 124–127.

На основі аналізу законодавства та наукових досліджень у галузі аграрного права досліджуються особливості, які слід враховувати при застосуванні договору комісії у процесі реалізації сільськогосподарської продукції. Встановлено галузеву належність договору комісії на продаж сільськогосподарської продукції, що розглядається як самостійний вид сільськогосподарських договорів, загальні положення якого регулюються нормами цивільного права. Вказується на необхідність деталізації загальних положень цивільного законодавства щодо договору комісії стосовно сільськогосподарської продукції, які регулюють відносини з її реалізації в нормах сільськогосподарського законодавства.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Книги

06.03-04.07.547.

349.6(477)(094.1) Екологічне законодавство України: [Зб. нормат. актів]: У 4 кн. Кн. 1 / За заг. ред. та вступ. ст. В. І. Андрейцева; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; НДІ приват. права та підприємництва АПрН України. — К.: Слово, 2007. — 872 с.

Збірник містить вступну статтю, в якій дається ґрунтовний аналіз проблем систематизації екологічного законодавства, її різновиду інкорпорації як важливої передумови усвідомлення його подальшої кодифікації. Розміщені тексти найважливіших актів екологічного законодавства: загальні питання; природноресурсове законодавство України.

06.03-04.07.548.

349.6(477)(094.1) Екологічне законодавство України: [Зб. нормат. актів]: У 4 кн. Кн. 2 / За заг. ред. та вступ. ст. В. І. Андрейцева; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; НДІ приват. права та підприємництва АПрН України. — К.: Слово, 2007. — 655 с.

У збірнику розміщені тексти найважливіших актів екологічного законодавства: законодавство України про надра; водне законодавство України; законодавство України про охорону атмосферного повітря.

06.03-04.07.549.

349.6(477)(094.1) Екологічне законодавство України: [Зб. нормат. актів]: У 4 кн. Кн. 3 / За заг. ред. та вступ. ст. В. І. Андрейцева; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; НДІ приват. права та

підприємництва АПрН України. — К.: Слово, 2007. — 684 с.

У збірнику розміщені тексти найважливіших актів екологічного законодавства: лісове законодавство України; законодавство України про тваринний світ; природоохоронне законодавство України.

06.03-04.07.550.

349.6(477)(094.1) Екологічне законодавство України: [Зб. нормат. актів]: У 4 кн. Кн. 4 / За заг. ред. та вступ. ст. В. І. Андрейцева; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка; НДІ приват. права та підприємництва АПрН України. — К.: Слово, 2007. — 956 с.

У збірнику розміщені тексти найважливіших актів екологічного законодавства: законодавство у сфері екологічної безпеки; законодавство з питань міжнародного співробітництва у сфері екології.

Статті

06.03-04.07.551.

349.6:351.812.5 *Антонюк У.* Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення у процесі діяльності залізничного транспорту // Юридична Україна. — 2007. — № 9. — С. 67–73.

Порушено питання лише про один із видів впливу транспорту в цілому і залізничного транспорту зокрема на стан довкілля, тобто йдеться лише про вплив на атмосферне повітря. Обґрунтовано труднощі визначення поняття екологічного адміністративного правопорушення. На основі аналізу чинного адміністративного законодавства України виділено види екологічних правопорушень у сфері залізничного транспорту. Розглянуто суб'єкти, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Визначено види і розміри санкцій.

06.03-04.07.552.

35.072.2:349.6:502.75 *Басай О. В.* Державний контроль в галузі охорони, використання і відтворення рослинного світу // Наше право. — 2007. — № 1. — С. 97–100.

Проаналізовано окремі питання державного контролю в галузі охорони, використання і відтворення рослинного світу. Визначено систему органів, які здійснюють контрольні повноваження в галузі охорони, використання і відтворення рослинного світу та виділено їх повноваження. Охарактеризовано стадії провадження екологічного контролю. Обґрунтовано шляхи підвищення ефективності державного контролю в галузі охорони, використання і відтворення рослинного світу.

06.03-04.07.553.

349.6:504.056 *Бригадир І. В.* Правове регулювання екологічної безпеки: стан і перспективи розвитку // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 116–117.

Розглянуто комплекс юридичних засобів, за

допомогою яких держава здійснює виконання конституційного обов'язку забезпечення екологічної безпеки, визначає права і обов'язки підприємств, установ, організацій і громадян у зазначеній сфері та контролює їх виконання, а також установлює порядок їх реалізації. Проведений аналіз показав, що процес створення законодавчої бази щодо регулювання відносин із забезпечення екологічної безпеки здійснюється шляхом переплетення і включення правових норм, які містять вимоги екологічної безпеки, до нормативно-правових актів інших галузей права і законодавства. Відмічено, що інститут правового регулювання екологічної безпеки стає міжгалузевим інститутом екологічного права, який крім власних функцій виконує завдання об'єднати різні галузі права з метою найбільш ефективного і комплексного виконання покладених на екологічне право і законодавство функцій, також у сфері правового регулювання екологічної безпеки.

06.03-04.07.554.

349.6+351.777 *Бринчук М. М., Саморукова О. И.* Производственный экологический контроль как мера охраны природы // Экологическое право. — 2007. — № 3. — С. 12—17.

Рассмотрены сущность, роль и виды производственного экологического контроля. Сделан анализ законодательного регулирования данного вида контроля. Показаны формы и организация экологического контроля в корпорации (на предприятии). Подробно раскрыта роль экологической службы.

06.03-04.07.555.

349.6 *Васильева М. И.* Концептуальные вопросы совершенствования экологической политики и законодательства об охране окружающей среды // Экологическое право. — 2007. — № 2. — С. 8—18.

Данная статья представляет собой вариант системного анализа регулятивных возможностей права как одного из факторов экологически устойчивого развития. Предлагаемые автором тезисы отражают взгляд на экологическое право с позиции его места в системе факторов экологизации развития страны, не претендуют, по его мнению, на исчерпывающую полноту освещения проблемы, поскольку выполнены в формате приоритетов. Выявленные приоритеты имеют общеправовой, отраслевой, институциональный и секторальный характер. Отмечено, что в качестве правового приоритета национальной экологической политики необходимо рассматривать предупреждение и возмещение экологического вреда. В числе первоочередных секторальных задач — обеспечение экологической безопасности автомобильного транспорта, а также охрана окружающей среды от загрязнения отходами производства и потребления.

06.03-04.07.556.

349.6 *Дика Ю. В.* Поняття правових обмежень права на екологічну інформацію // Часо-

пис Київського університету права. — 2007. — № 4. — С. 167—172.

Розглянуто поняття правових обмежень громадян на інформацію. Визначено його правову сутність. Трансформуючи дане поняття у сферу екологічного права й адаптуючи його до права на екологічну інформацію, встановлено, що обмеження права на екологічну інформацію — це встановлення правовими нормами спеціального порядку здійснення цього права або заборони його здійснення у випадках, передбачених Конституцією України або законами України.

06.03-04.07.557.

349.6+351.777.61(438) *Дубовик О. Л., Фролова А. Н.* Новое законодательство об отходах Республики Польша: особенности правового регулирования и тенденции применения // Экологическое право. — 2007. — № 2. — С. 33—39.

Речь идет о необходимости использования зарубежного опыта правового регулирования обращения с отходами. По мнению авторов данной статьи, особый интерес представляет закон Республики Польша от 27 апреля 2001 г. об отходах и комментарий к нему, подготовленный известными польскими специалистами в области экологического права. На основе подробного анализа дана положительная оценка рецензируемому комментарию к закону об отходах.

06.03-04.07.558.

349.6:504.42 *Капустін А. В.* Правова охорона навколишнього середовища в морегосподарчому комплексі // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2006. — Вип. 32. — С. 443—449.

Визначено основні категорії в галузі правової охорони навколишнього середовища в морегосподарчому комплексі. Вивчено особливості правового регулювання охорони морського середовища від забруднення з окремих джерел. Обґрунтовано пропозиції, які спрямовані на вдосконалення правового регулювання в розглянутій сфері. Намічено основні напрямки подальших досліджень у зазначеній сфері.

06.03-04.07.559.

349.6+351.777(470) *Кичигин Н. В.* Совершенствование экологического контроля // Экологическое право. — 2007. — № 3. — С. 21—27.

Рассмотрены новеллы российского законодательства, регулирующие экологический контроль, а также правовые проблемы, возникающие при реализации государственного, муниципального и общественного экологического контроля. Сделан вывод о том, что на федеральном уровне непосредственный порядок общественного экологического контроля в настоящее время не установлен. Предполагается, что граждане и общественные организации могут осуществлять контроль над охраной окружающей среды посредством иных механизмов, предусмотренных Конституцией и действующим законодатель-

ством. Пробелы в процедуре правового регулирования общественного экологического контроля могут быть устранены с помощью правотворчества на уровне субъектов РФ и муниципальных образований.

06.03-04.07.560.

349.6 *Костюк Ю.* Поняття та види шкоди, завданої екологічним правопорушенням // Юридический вестник. — 2006. — № 2. — С. 96—103.

Аналізуючи питання про поняття шкоди, заподіяної екологічними правопорушеннями, зосереджено увагу на загальнотеоретичних підходах до визначення поняття шкоди. Надається узагальнене поняття екологічної шкоди. Обґрунтовуючи обрану позицію, досліджено не лише законодавчі підходи до визначення екологічної шкоди, а й доктринальні моделі екологічної шкоди. Запропоновано доповнити чинне законодавство рядом статей, які б врегулювали відшкодування шкоди здоров'ю і майну громадян внаслідок негативного впливу на довкілля. Проаналізовано сучасні наукові підходи щодо відшкодування шкоди, завданої екологічними правопорушеннями.

06.03-04.07.561.

349.6(477) *Краснова М. В.* Науково-правові засади формування положень про компенсацію екологічної шкоди в природоохоронному законодавстві України радянської доби // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 6. — С. 67—77.

Здійснено аналіз правових, організаційних, економічних та інших заходів попереджувального та ліквідаційного характеру, які закріплювалися в законодавстві періоду радянської доби і за рахунок яких забезпечувалася компенсація шкоди навколишньому природному середовищу. Відмічено, що в радянський період судової практики сприяла застосуванню природоохоронного законодавства, а також вплинула на формування законодавчих засад компенсації екологічної шкоди та еколого-правової відповідальності.

06.03-04.07.562.

342.7:349.6(477) *Марушевський Г. Б.* Дотримання екологічних прав. Україна — 2006 рік // Екологічний вісник. — 2007. — № 1—2. — С. 23—28.

Викладено стислий огляд еволюції прав людини: права першого покоління: громадянські та політичні права; права другого покоління: соціальні, економічні та культурні; права третього покоління: колективні права. Звернуто увагу на головні колізії прав: ідея прав людини походить з необхідності визнання права на власність, практична реалізація якого призводить до нерівності; ідея прав людини тісно пов'язана з індивідуалізмом (егоїзмом), що призводить до редукції будь-якого колективного феномена і до цілеспрямованих дій індивідів. Обґрунтовано поняття про екологічні права прийдешніх поколінь людей. Проаналізовано поняття відповідальності за збереження довкілля.

06.03-04.07.563.

349.6+351.793(470) О правовом статусе островов водохранилищ Российской Федерации / Д. В. Иванов, Б. Р. Григорьян, В. А. Бойко и др. // Экологическое право. — 2007. — № 3. — С. 33—37.

Отмечено, что научное обоснование роли островов в экосистеме водохранилища в основном разработано, в отличие от законодательной базы. При анализе нормативных правовых актов и научной литературы, касающихся речных островных территорий, автором был выявлен широкий спектр проблем, требующих обсуждения и решения. Обозначены следующие основные проблемы: терминологическая; правовая; географическая; генетическая; природоохранная; социально-экономическая. Рассмотрен широкий круг задач, которые можно будет решить при условии установления (восстановления) правового статуса островов.

06.03-04.07.564.

349.6. *Ожерельев В.* Энергоинформационный ресурс экологического пространства как объект правового регулирования // Юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 42—47.

Охарактеризована энергоинформационная структура экосреды. Обращено внимание на то, что некоторые виды природных ресурсов только недавно стали объектами правового регулирования. Отмечено, что в отечественном природоресурсном праве сформировались правовые институты, которые регулируют пользование отдельными видами нематериализованных природных ресурсов. Указывается на то, что потребность в правовом регулировании использования и охраны энергоинформационных ресурсов и структуры экологического пространства Украины вызывает необходимость формирования нового правового института — правового регулирования использования и охраны энергоинформационных ресурсов экосреды Украины.

06.03-04.07.565.

349.6:504.3(477) *Рибачек В. К.* Законодательство Украины про охорону атмосферного повітря та перспективи його вдосконалення // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 391—396.

Проведено порівняльний аналіз першої та чинної редакції ЗУ «Про охорону атмосферного повітря». На базі виявлених недоліків розроблено пропозиції щодо його вдосконалення. Рекомендовано ввести до понятійного апарату визначення понять «якість атмосферного повітря», «гігієнічний норматив». Запропоновано визначити повноваження Верховної Ради України, органів виконавчої влади і місцевого самоврядування у галузі охорони атмосферного повітря, в тому числі й щодо запобігання трансграничному забрудненню повітряного середовища.

06.03-04.07.566.

349.6:504.3(477) *Рибачек В.* Щодо визначення поняття «атмосферне повітря» в екологічному законодавстві України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 56—57.

Проведено аналіз існуючих суперечностей та неузгодженостей у методичних підходах до визначення поняття «атмосферне повітря» в екологічному праві та законодавстві України. Запропоновано авторське визначення зазначеного поняття.

06.03-04.07.567.

351.79:504.45 *Фролова Н. В.* Державне управління в галузі використання та охорони водно-болотних угідь та їх ресурсів // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2006. — Вип. 32. — С. 214—219.

Проведено аналіз законодавства з управління в галузі відновлення та збереження водно-болотних угідь. Розглянуто повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування в зазначеній сфері. Надано пропозиції щодо удосконалення законодавства, які мають стати підґрунтям для подальших досліджень у даній галузі.

06.03-04.07.568.

349.6.628.4(477) *Юрескул В.* Поводження з вторинними ресурсами — особливий предмет правового регулювання // Юридический вестник. — 2007. — № 3. — С. 38—42.

Досліджується співвідношення понять «відходи», «вторинні ресурси», «вторинна сировина». Надаються рекомендації щодо вдосконалення правових актів стосовно підвищення рівня використання вторинних ресурсів. Запропоновано виділити вторинні ресурси і відносини, що виникають при поводженні з ними, як особливий предмет правового регулювання.

06.03-04.07.569.

349.6:628.463 *Юрескул В.* Правове регулювання у сфері збирання твердих побутових відходів // Юридический вестник. — 2006. — № 3. — С. 112—116.

На основі аналізу чинного законодавства України досліджено схему впровадження селективного збирання твердих побутових відходів. Проаналізовано умови, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини. Стверджується, що роздільна система збору твердих побутових відходів не реалізується на практиці через відсутність належного механізму її впровадження.

ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Автореферати

06.03-04.07.570.

349.6(477)(043.3) *Марич Х. М.* Правовий режим національних природних парків України (на матеріалах Карпатського регіону України): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Комплексно досліджується правове регулювання управління, охорони та використання національних природних парків України. Надається визначення понять «особливо охоронювані території та об'єкти», «національний природний парк». Сформульовано правові ознаки національного природного парку як категорії особливо охоронюваних природних територій та об'єктів. Встановлено коло органів, що здійснюють державне управління національними природними парками, аналізується ефективність їхньої діяльності, а також внутрішньогосподарське управління у національних природних парках та діяльність державних органів у сфері контролю і нагляду за додержанням режиму національних природних парків. Висвітлено окремі питання юридичної відповідальності за порушення правового режиму національних природних парків. Розроблені й обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавчого забезпечення правового режиму національних природних парків України.

Статті

06.03-04.07.571.

349.6 *Агафонов В. Б., Церекова О. А.* Проблемы организационно-правового регулирования использования керна (кernового материала) // Lex Russica. — 2007. — № 4. — С. 690—695.

Отмечено, что отсутствие федерального законодательства, определяющего порядок предоставления, хранения и использования керна, приводит к постепенной утрате ценного kernового материала, накопленного в ряде субъектов Российской Федерации в специализированных зернохранилищах. Сделана попытка определить основные направления работы по совершенствованию нормативной правовой базы, а также обозначить комплексные предложения по внесению изменений в действующее федеральное законодательство.

06.03-04.07.572.

349.6:504 *Глотова О. В.* Особливості права загального природокористування та його правові гарантії // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 138—142.

Визначено поняття права загального природокористування. Встановлено особливості права загального природокористування як самостійно-

го правового інституту. Рекомендовано вдосконалити правовий режим природних ресурсів шляхом гарантування здійснення права загального природокористування громадян та юридичних осіб, встановлення системи прав та обов'язків суб'єктів загального природокористування в процесі його реалізації, встановлення пріоритету або необхідних обмежень права загального природокористування природних ресурсів для забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

06.03-04.07.573.

351.778.3 *Джуган В. О.* Плата за спеціальне водокористування // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 33. — С. 421–427.

Розглянуто механізм платного водокористування на рівні законів, постанов, конкретних методик та інструкцій. Доведено, що порядок справляння плати містить ряд суперечностей, які слід узгодити в законодавстві. На думку автора, його врегулювання можливе при комплексному здійсненні правових, економічних, організаційних та інших заходів удосконалення.

06.03-04.07.574.

349.6(470) *Зиновьева О. А.* Понятие леса и лесного участка в новом Лесном кодексе Российской Федерации // *Журнал российского права.* — 2007. — № 4. — С. 69–74.

Изучен ряд статей нового Лесного кодекса РФ от 4 декабря 2006 г., вступившего в силу 1 января 2007 г. Обращено внимание на то, что, кроме множества отсылочных норм, к недостаткам ЛК РФ можно отнести отсутствие в нем понятийного аппарата: не даны определения лесных отношений, лесного фонда, лесопользователей, лесных насаждений, лесопарков и лесничеств. По мнению автора, нельзя назвать идеальными и такие понятия, данные Кодексом, как «лес» и «лесной участок». Сделана попытка разобратся в обозначенной проблеме.

06.03-04.07.575.

349.6:347.247(470) *Козлов Д. В.* Приватизация, аренда и постоянное (бессрочное) пользование водными объектами. Начало 90-х годов XX в. // *Закон и право.* — 2007. — № 7. — С. 113–114.

Исследованы законодательные материалы по обозначенному вопросу. Приведены примеры рассмотрения спорных моментов при применении законов на практике.

06.03-04.07.576.

349.412.001.36(477+498) *Локтева Н.* Правові аспекти використання водних ресурсів Дніпровського басейну // *Юридический вестник.* — 2007. — № 2. — С. 39–42.

Досліджено правові аспекти використання водних ресурсів за басейновим принципом на прикладі Дніпровського басейну. З'ясовано сутність таких понять, як «басейн річки» та «водоспоживання». Підставою для дослідження є відсутність належного нормативно-правового регулювання з урахуванням усіх особливостей басейного принципу використання водних ресурсів. Запропоновано детально дослідити особливості правового механізму реалізації права водокористування за басейновим принципом на прикладі Дніпровського басейну для удосконалення чинного водного законодавства.

06.03-04.07.577.

349.6 *Пейчев К.* Поняття обігу природних ресурсів // *Підприємництво, господарство і право.* — 2007. — № 7. — С. 51–52.

Вказано на невизначеність поняття «обіг природних ресурсів». Здійснено наукове осмислення зазначеної категорії та визначено її суттєві ознаки. Зазначено, що авторське визначення зазначеного поняття буде корисним для вирішення низки проблем теоретичного і прикладного характеру, пов'язаних із удосконаленням природноресурсового законодавства у напрямі осмислення, визначення та запровадження відповідних способів, методів і типів правового регулювання обігу природних ресурсів.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Книги

07.03-04.07.578.

342.95(075.8) *Агапов А. Б.* Административная ответственность: Учебник. — М.: ЭКСМО, 2007. — 400 с.

Рассмотрены основные проблемы учебного курса «Административная ответственность». В Общей части дается анализ базовых институтов административной ответственности на основании Кодекса РФ об административных правонарушениях; значительное внимание уделено становлению и развитию отечественного законодательства об административных правонарушениях. Особенная часть посвящена составам административных правонарушений. Особое внимание уделено отраслевой специфике властных процедур, в частности мерам публичного принуждения, применяемым в условиях специальных административных режимов. Предназначен для студентов юридических вузов, аспирантов, научных работников. Вместе с тем представленный материал может быть полезен работникам министерств и ведомств, а также предпринимателям.

07.03-04.07.579.

342.92(477+4) Адміністративне деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / Центр політ.-прав. реформ; Авт.-упоряд. О. А. Банчук. — К.: Книги для бізнесу, 2007. — 912 с.

Книга присвячена порівняльно-правовому дослідженню інституту адміністративної деліктної відповідальності в Україні та зарубіжних країнах. Аналізується матеріальне і процедурне адміністративне деліктне законодавство держав Східної та Західної Європи та країн англо-американської правової системи. Результатом дослідження є пропозиції з реформування адміністративної деліктної відповідальності в Україні. Додатком цього видання є проект Концепції реформування інституту адміністративної відповідальності в Україні. До книги також увійшли переклади законів Німеччини, Швейцарії, Італії, Португалії, Словенії, Хорватії, Сербії, Болгарії, Естонії, Австрії, Бельгії, Іспанії, Чехії та Рекомендації Ради Європи. Рекомендована для науковців, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться проблемами розвитку адміністративного деліктного законодавства.

07.03-04.07.580.

342.51(477) *Дерець В. А.* Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: Монографія / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К.: Юрид. думка, 2007. — 178 с.

Монографія є першим дослідженням, присвяченим теоретичним і практичним проблемам уп-

равлінських відносин у системі органів виконавчої влади України. Розкрито зміст управлінських відносин у системі органів виконавчої влади України, його вияв у видах управлінських відносин та у формах взаємозв'язків у цих відносинах. Розглянуто особливості основних видів відносин — субординаційних і координаційних. Обґрунтовано виокремлення нового відносно самостійного виду управлінських відносин — реординаційних відносин. Окрему увагу зосереджено на аналізі підпорядкування, підзвітності та підконтрольності як формах взаємозв'язків в управлінських відносинах. Монографія розрахована на науковців, фахівців державного апарату, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також на широке коло читачів, які цікавляться реформуванням виконавчої влади, що є частиною здійснюваної в Україні адміністративної реформи.

07.03-04.07.581.

35 Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / За заг. ред. В. Б. Авер'янова; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К.: Юstinian, 2007. — 288 с.

Висвітлено сутність державного управління в Україні та провідних зарубіжних країнах у контексті стандартів належного урядування та європейських принципів адміністративного права. Розкрито провідну роль українського адміністративного права у гармонізації відносин людини з органами публічної адміністрації. Розрахована на тих, хто прагне до поглиблення знань у межах навчальних курсів з державного управління, конституційного, адміністративного та європейського права, а також на тих, хто цікавиться цією темою.

07.03-04.07.582.

342.922 *Mamios A. B.* Адміністративна відповідальність посадових осіб: Монографія. — К.: Знання, 2007. — 223 с.

Ця монографія — перше в Україні концептуальне дослідження адміністративної відповідальності посадових осіб у сфері державного управління. Визначено особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності. Подано системну кваліфікацію адміністративних порушень у сфері державного управління. Розрахована на державних службовців, фахівців з адміністративного права, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

07.03-04.07.583.

342.9(477)(075.8) *Стеценко С. Г.* Адміністративне право України: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2007. — 624 с.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до сучасної концепції адміністративного права на

основі новітніх нормативно-правових актів. З огляду на вимоги кредитно-модульної системи організації навчального процесу, курс складено з чотирьох змістовних модулів: теоретичні основи адміністративного права; адміністративна відповідальність; адміністративний процес; адміністративно-правове забезпечення управління в економічній та соціально-культурній сферах; державне управління в адміністративно-політичній сфері. Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних вищих навчальних закладів, а також науковців і практичних працівників, які цікавляться проблемами адміністративного права.

Автори рефератів

07.03-04.07.584.

351.756:314.74(043.3) *Василенко І. К.* Протидія незаконній міграції населення країн Азії в Європу через територію України (організаційно-правовий аспект): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. держ. податк. служби України. — Ірпінь, 2006. — 20 с.

Здійснено комплексне дослідження організаційно-правового аспекту проблеми протидії незаконній міграції населення країн Азії в Європу через територію України. Відзначено, що проблема незаконної міграції в Європі виникла в результаті дії ряду факторів і має глобальний характер. Досліджено сутність, форми та причини виникнення незаконної міграції. Зроблено висновок про особливу небезпеку незаконної міграції через територію України жителів саме ісламських азіатських країн, пов'язану зі специфічними особливостями даного контингенту. Визначено категорії учасників незаконної міграції: незаконні іммігранти, незаконні емігранти. Сформульовано низку відповідних понять. Досліджено механізм правового регулювання незаконної міграції як складової частини міграційного процесу. Розглянуто систему державних органів, на які покладені функції протидії незаконній міграції, способи та форми їхньої взаємодії. Розглянуто проблеми юридичної відповідальності іноземців, осіб без громадянства та посадових осіб за порушення загальнообов'язкових правил у сфері міграційного процесу. Визначено юридичну природу адміністративного виселення як запобіжної міри й відбудовної міри адміністративного примусу. Обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалювання системи організації державних органів з протидії незаконній міграції, а також чинного законодавства, що регулює міграційний процес.

07.03-04.07.585.

342.95(043.3) *Горбач О. В.* Адміністративна відповідальність неповнолітніх, батьків або осіб, які їх замінюють: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2006. — 16 с.

Досліджено теоретичні, законодавчі та практичні проблеми адміністративної відповідаль-

ності неповнолітніх, батьків або осіб, які їх замінюють. Окреслено логіко-методологічні засади визначення понять «адміністративна відповідальність неповнолітніх», «неповнолітній у провадженні у справах про адміністративні правопорушення», протиправні діяння неповнолітніх віком від 14 до 16 років, протиправні діяння батьків або осіб, які їх замінюють, формулюються відповідні дефініції. На основі аналізу чинного законодавства України про адміністративну відповідальність та практики його реалізації, теоретичного осмислення наукових праць автором сформульовано низку висновків, пропозицій до Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також обґрунтовано ряд рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процедури розгляду справ про адміністративні правопорушення неповнолітніх та притягнення до адміністративної відповідальності батьків або осіб, які їх замінюють.

07.03-04.07.586.

342.518:35.07(043.3) *Дерець В. А.* Управлінські відносини в системі органів виконавчої влади та їх правове регулювання: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — 20 с.

Робота є першим монографічним дослідженням, присвяченим теоретичним та практичним проблемам управлінських відносин між органами виконавчої влади в Україні.

Розкрито зміст управлінських відносин у системі органів виконавчої влади, показано його вияв у видах управлінських відносин та у формах взаємозв'язків у цих відносинах. На підставі аналізу компетенційних (статусних) нормативно-правових актів розглянуто особливості основних видів відносин — субординаційних і координаційних, обґрунтовано виокремлення нового відносно самостійного виду управлінських відносин — реординаційних відносин. Окрему увагу зосереджено на аналізі підпорядкування, підзвітності та підконтрольності як формах взаємозв'язків в управлінських відносинах. Визначено можливі шляхи вдосконалення правового регулювання управлінських відносин у системі органів виконавчої влади, зокрема: нормативне закріплення підпорядкування, приділення особливої уваги в законодавстві реординаційним повноваженням органів виконавчої влади. Сформульовано конкретні висновки і пропозиції щодо внесення змін та доповнень до законодавства про управлінські відносини в системі органів виконавчої влади.

07.03-04.07.587.

34:631.526.3(477)(043.3) *Пушкар М. В.* Організаційно-правові засади охорони прав на сорти рослин в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2006. — 17 с.

Досліджено організаційно-правові засади охорони прав на сорти рослин, діяльності спеціаль-

но уповноваженого органу державного управління — Держсортслужби України та підпорядкованих їй закладів експертизи державної системи охорони прав на сорти рослин, процедур контрольно-наглядової діяльності за суб'єктами господарювання у сфері насінництва та розсадництва. Проведено аналіз чинного законодавства і практики правового регулювання діяльності Держсортслужби, її адміністративних, зокрема юрисдикційних повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин. Визначено основні тенденції регулювання правовідносин, що виникають у процесі державної реєстрації прав заявників, забезпечення прав авторів сортів, патентоволодільців та інших суб'єктів у даній сфері. Розроблено науково-практичні рекомендації щодо удосконалення правового регулювання у сфері інтелектуальної власності на сорти рослин шляхом розробки нових та внесення змін до чинних законів, актів уряду України та нормативно-правових актів Мінагрополітики України, Держсортслужби, що значно полегшить діяльність державних органів з охорони прав на сорти рослин. Проаналізовано інститут адміністративно-правової відповідальності за вчинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності на сорти рослин.

С т а т т і

07.03-04.07.588.

347.79:656.615(477) *Артюшенко І. В.* Правове положення морських портів України // Митна справа. — 2007. — № 4. — С. 36—40.

Розглянуто проблеми, пов'язані з визначенням правового становища морських портів України, його законодавчим закріпленням та реалізацією на практиці. Відмічено необхідність комплексного підходу до розгляду питання визначення та законодавчого закріплення правового становища морських портів України, враховуючи найрізноманітніші аспекти їх діяльності.

07.03-04.07.589.

341.225.5 *Бєлова О.* Деякі аспекти міжнародно-правової сутності морської політики України (цілі, принципи, завдання та пріоритетні напрями реалізації) // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 2. — С. 145—148.

З'ясовано поняття «державна морська політика» як специфічна міжнародно-правова категорія. Визначено цілі державної морської політики. Сформульовано принципи, завдання та пріоритетні напрями її реалізації.

07.03-04.07.590.

351.746(477) *Бобринський В.* Принципи контролю у сфері національної безпеки України // Право України. — 2007. — № 6. — С. 79—83.

Проведено порівняльно-правове дослідження основних положень ЗУ «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р. та Стратегії національної безпеки України, ухвалені

Указом Президента України від 12.02.2007 р. Зроблено висновок про помилкове ототожнення законодавцем таких різних за суттю напрямів, як політика національної безпеки та забезпечення національної безпеки, а також принципів забезпечення та принципів політики національної безпеки. Окрему увагу приділено аналізу принципів контролю, які визначені у Стратегії, а також у ЗУ «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави». На думку автора, метою громадського контролю у сфері безпеки є створення ефективного механізму участі громадянського суспільства у забезпеченні національної безпеки. Представлено перелік завдань, які покладені на громадський контроль у сфері національної безпеки, та основних принципів контролю у сфері національної безпеки.

07.03-04.07.591.

35.077.2 *Бринцева Л.* До питання про межі поняття «адміністративно-правовий спір» // Право України. — 2007. — № 8. — С. 53—56.

Проведено загальний аналіз термінів, що використовуються для визначення адміністративно-правового спору. Висвітлено питання обсягу поняття «адміністративно-правовий спір». Проаналізовано співвідношення термінів «адміністративно-правовий спір» і «публічно-правовий спір». Розглянуто кваліфікуючі ознаки адміністративно-правового спору, за допомогою яких можуть бути визначені межі його поняття

07.03-04.07.592.

351.77(477) *Буздуган Я.* Правове регулювання фінансового забезпечення вітчизняної охорони здоров'я // Право України. — 2006. — № 7. — С. 103—107.

Проаналізовано практику правового регулювання фінансового забезпечення вітчизняної системи охорони здоров'я. Зазначено, що держава формує політику охорони здоров'я в Україні, визначає її пріоритетність та забезпечує реалізацію через відповідні органи державної влади. Розкрито основні положення: ст. 49 Конституції України; Указу Президента України від 7 грудня 2000 р. «Концепція розвитку охорони здоров'я населення України»; постанови Кабінету Міністрів України від 17 червня 1996 р. і від 12 травня 1997 р., якою затверджено перелік платних послуг, які можуть надаватися державними закладами охорони здоров'я та вищими медичними закладами освіти; постанови Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 р. «Про затвердження Програми надання громадянам гарантованої державою безплатної медичної допомоги» та ін. Вказано, що в процесі становлення України як правової держави виникла ситуація, яка вимагає змін в умовах фінансування вітчизняної системи охорони здоров'я. Реорганізація системи охорони здоров'я населення потребує перегляду чинного законодавства, переведення його в межі нових соціально-економічних реалій.

07.03-04.07.593.

342.922:340.134 *Голосніченко І.* Перспективні положення кодифікації норм правового інституту адміністративної відповідальності // *Право України*. — 2006. — № 8. — С. 60–63.

Зазначено, що в процесі розроблення проєктів КУпАП та КУпАВ з'явилося нове поняття адміністративного проступку, його суб'єктом передбачається не тільки фізична, а й юридична особа, запроваджено інститут співучасті у скоєнні проступку, вносяться відповідні зміни в норми, що регламентують адміністративну відповідальність, обумовлені запровадженням в законодавстві принципу верховенства права тощо. Відмічено, що у проєкті Кодексу України про адміністративну відповідальність зроблена спроба об'єднати норми матеріального і процесуального адміністративного права, які становитимуть правовий інститут адміністративної відповідальності.

07.03-04.07.594.

348.723(477) *Додіна Є. Є.* Відповідальність релігійних організацій за розпалювання релігійної ворожнечі і ненависті // *Митна справа*. — 2007. — № 5. — С. 76–79.

Проведено аналіз українського законодавства (ЗУ «Про свободу совісті та релігійні організації», ЗУ «Про об'єднання громадян» та ін.), що регулює діяльність релігійних організацій. Приділено окрему увагу міжнародним стандартам з цього питання. Окремо висвітлено питання відповідальності релігійних організацій, їх керівників та членів за розпалювання релігійної ворожнечі і ненависті.

07.03-04.07.595.

351.825:336.763(477+73) *Забучинська Т.* Порівняльно-правовий аналіз державного регулювання ринку цінних паперів (досвід України та США) // *Право України*. — 2007. — № 8. — С. 57–60.

Виявлено основи правового забезпечення господарської діяльності кредитних спілок. Проаналізовано правову базу щодо кредитних спілок, а також виявлено особливі їх характеристики. Надано пропозиції, які сприятимуть подальшому ефективному розвитку відповідної фінансової установи.

07.03-04.07.596.

35.072.6 *Краснов В. В.* Проблеми організаційно-правового забезпечення нагляду в державному управлінні // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА*. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 214–220.

Відзначено, що від розгалуженості та якості системи норм права, які закріплюють форми, методи, напрями та принципи контролю і нагляду, повноваження контролюючих і наглядаючих органів, значною мірою залежить стан визначеності справ у державному управлінні, суспільстві взагалі. За цих підстав, на думку автора, постає проблема приведення нормативного ма-

теріалу з наглядом в певний науково обґрунтований порядок та систему, визначення відповідних його стандартів. Наголошено, що розпочинати стандартизацію треба з узагальнюючого законодавчого визначення самого нагляду, відмежування його від контролю, інших зовні схожих дій. Узагальнюючи висновки та пропозиції дослідників щодо проблем контролю та нагляду, визначено шляхи реформи державного нагляду, які можуть розглядатись як елементи загальних стандартів, як єдині для всієї системи органів і які доцільно було б закріпити в ЗУ «Про державний нагляд та контроль в Україні» (умовна назва), враховуючи спільність завдань, які стоять перед цими способами забезпечення законності. Зазначено, що незайвим було б і вирішення цілого ряду питань організації та проведення наглядових дій з боку органів місцевого самоврядування, громадськості

07.03-04.07.597.

342.922 *Курило В.* Адміністративна відповідальність посадових і службових осіб органів державної влади як засіб забезпечення паритетності суб'єктів в аграрному секторі економіки // *Право України*. — 2007. — № 9. — С. 133–137.

Доведено, що паритетність сторін адміністративно-правових відносин має інтегрований характер. Її гарантії забезпечуються наявністю, з одного боку, механізму оскарження дій, наслідком якого є своєрідна відповідальність посадової особи у вигляді скасування її незаконного рішення; з іншого — механізму притягнення посадової особи до відповідальності за адміністративне правопорушення, наслідком чого є вже безпосередні несприятливі наслідки для посадової особи персонально. Підставою паритетності є не тільки факт адміністративної деліктоздатності посадової особи, а й особливий тип відносин, які складаються саме в процесі повсякденної діяльності службової особи, який звичайно іменується позитивною адміністративною відповідальністю.

07.03-04.07.598.

342.925(477) *Мищенко О. Є.* Правова природа адміністративного договору як об'єкту спору, підвідомчого адміністративним судам України // *Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж.* — О., 2007. — Вип. 32. — С. 84–88.

Зазначено, що на сьогодні адміністративні договори становлять частину юридичної реальності. На основі системного аналізу чинного законодавства визначено основні критерії відмежування адміністративних договорів від господарсько-правових чи цивільно-правових. Зазначено, що незважаючи на очевидний зв'язок адміністративного договору з процесуальним правом, який виявляється, насамперед, на стадії віднесення того чи іншого договірної спору до компетенції адміністративних судів, вказана юридична категорія не може вважатися проце-

суальною. Відмічено, що термін «адміністративний договір» є синонімічним до терміна «публічно-правовий договір». Досліджено суть публічного інтересу.

07.03-04.07.599.

351.83(477) *Панченко М. М.* Ефективність державного управління соціальною сферою на регіональному рівні // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 224—231.

Проаналізовано різноманітні аспекти ефективності державного управління соціальною сферою. З'ясовано її різновиди та проблеми застосування з метою оцінювання ефективності державного управління соціальною сферою на регіональному рівні. Запропоновано визначити ефективність державного управління соціальною сферою на регіональному рівні як міру цільових можливостей реального впливу державного управління на характер і стан відносин у суспільній сфері та на їх зміни у масштабі деталізації, що віддзеркалює рівень окремих регіонів України. Поряд з загальними видами ефективності управління (внутрішня, зовнішня, загальна, стратегічна) приділено увагу більш локальним видам ефективності управлінських процесів, що пов'язані з констатацією важливості економічної функції державного управління — функції перерозподілу суспільних багатств. Серед них науковець виділяє фінансову ефективність, бюджетну ефективність, наступну економічну ефективність. Окремо досліджуються складові, з'ясування яких дозволяє вирішити проблему розрізнення загального результату соціальної дії та результату державного управління.

07.03-04.07.600.

342.922 *Пасічник А.* Поняття адміністративної правосуб'єктності юридичних осіб // Право України. — 2007. — № 9. — С. 142—145.

Відзначено, що основою до формування поняття «правосуб'єктність юридичної особи» є встановлення змісту правосдатності, дієздатності та деліктоздатності. Зважаючи на особливе місце деліктоздатності у структурі правосуб'єктності, дієздатність можна визначити як соціально-юридичну здатність особи своїми діями набувати, реалізовувати (виконувати) та припиняти права й обов'язки. Зазначено, що деліктоздатність, респондоздатність і дієздатність є не лише суто правовими, а й соціальними категоріями. Правоздатність визначено як юридичну здатність особи бути суб'єктом права та мати суб'єктивні права й юридичні обов'язки. Адміністративною правосуб'єктністю юридичної особи є соціально-юридична здатність особи бути суб'єктом адміністративного права та набувати, мати, реалізовувати (виконувати), припиняти обумовлені установчими та/або нормативними (компетенційними) актами адміністративні права й обов'язки, а також здатність нести адміністративну відповідальність.

07.03-04.07.601.

342.9:35.078 *Писаренко Г. М.* Зарубіжний досвід надання адміністративних послуг // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 173—177.

Зазначено, що особистість і держава повинні бути партнерами, а відносини партнерства необхідні для створення умов для всебічної реалізації прав та законних інтересів. Проаналізовано сучасний стан наукових розробок щодо запровадження адміністративних послуг в Україні. Звернено увагу на позитивний досвід Великобританії, США, Канади, Німеччини та Нідерландів в організації системи надання адміністративних послуг. Відзначено, що впровадження методів діяльності приватного сектора, у тому числі в частині фінансової діяльності, та орієнтація на громадянина/споживача, є ефективним механізмом і для публічних бюджетів, і для споживачів адміністративних послуг.

07.03-04.07.602.

342.9(477) *Плахотнюк Н. Г.* Адміністративна процедура в Україні: проблемні питання формалізації // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 10. — С. 55—65.

Визначено сутність проблем формалізації адміністративної процедури. Сформульовано авторське бачення щодо їх вирішення. Здійснено аналіз існуючих підходів науковців-правознавців до сутності адміністративної процедури та її формалізації. Проаналізовано норми проекту Адміністративно-процедурного кодексу України та нормативних актів зарубіжних країн щодо формального визначення поняття «адміністративна процедура». Розроблено пропозиції щодо визначення сутності цієї категорії та можливостей і меж її законодавчого закріплення.

07.03-04.07.603.

35.08 *Продаєвич О. С.* Проходження державної служби як категорія адміністративного права // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 220—224.

Досліджено існуючі в адміністративному праві точки зору і підходи до вивчення питань, пов'язаних з проходженням державної служби. Відмічено багатогранність та різноманітність цього явища. Зазначено, що виходячи з того, що державна служба є публічно-правовим інститутом, а державний службовець здійснює публічну діяльність, проходження державної служби, яке є похідним від самої державної служби та взаємозалежним від державного службовця, являє собою процес служіння суспільству та державі шляхом заміщення державної посади та виконання покладених обов'язків. На думку науковця, оскільки проходження державної служби є процесом, який відбувається у певному порядку і напрямку, важливо виокремити такі його стадії: прийняття на службу, атестація,

просування по службі, відповідальність, припинення служби.

07.03-04.07.604.

342.922 *Продаєвич В. О.* Функції адміністративної відповідальності // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 155—161.

Висвітлено дискусійні питання щодо змісту і видів функцій адміністративної відповідальності. Наведено авторську класифікацію функцій адміністративної відповідальності для розмежування її видів і відокремлення одних заходів адміністративної відповідальності від інших. Зроблено висновок, що функції юридичної відповідальності слід визначати як цілеспрямований вплив юридичної відповідальності за допомогою встановлених у чинному законодавстві засобів на суспільні відносини, поведінку людей, мораль, правосвідомість, культуру для досягнення певного результату. Функції юридичної відповідальності поділено на три види: основні, загальні, додатково-класифікуючі. До функцій адміністративної відповідальності віднесено виховну, регуляторну, превентивну, карну, відновлювану функції.

07.03-04.07.605.

343.121.4-057.36(477) *Проскурняк Р.* Особливості порядку реалізації права на судовий захист державних службовців органів внутрішніх справ // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 111—114.

Досліджено особливості порядку реалізації права громадян на судовий захист. Розкрито зміст особливостей реалізації права на судовий захист службовців органів внутрішніх справ (ОВС) як основної гарантії забезпечення законності в діяльності Міністерства внутрішніх справ у цілому і формуючих його систему органів зокрема. Вказано на проблеми, які необхідно вирішити на законодавчому рівні для удосконалення провадження у справах про порушення правового статусу державних службовців системи МВС України.

07.03-04.07.606.

342.922:347.73(477) *Рогаль-Левицькі М.* Особливості адміністративної відповідальності за порушення законодавства з фінансових питань // Право України. — 2006. — № 9. — С. 61—65.

Розкрито поняття та особливості адміністративної відповідальності за порушення законодавства з фінансових питань. Проведено аналіз наукових праць з цього питання, національного законодавства, що регулює адміністративну сферу діяльності держави, та уповноважених органів. Наведено приклади норм спеціальних законів, які використовуються замість норм КУпАП. Запропоновано створити окрему главу КУпАП під назвою «Адміністративні правопорушення у фінансовій сфері». Норми статей, які б включались до цієї глави, повинні стати норма-

ми прямої дії, а норми спеціальних законів не повинні, на думку автора, застосовуватись. Необхідні зміни норм КУпАП (їх деталізація) можуть суттєво вплинути на: якість здійснення організації державного і корпоративного контролю за фінансовими операціями; визначення повного переліку правопорушень з фінансових питань, внаслідок яких настає саме адміністративна відповідальність; зменшення правопорушень, пов'язаних з веденням бухгалтерського обліку, інвентаризацією, перешкоджанням у проведенні ревізій та перевірок, невжиттям заходів з відшкодування з винних осіб збитків і т.п., що, у свою чергу, сприятиме збільшенню надходжень до бюджетів всіх рівнів, розвитку економіки України.

07.03-04.07.607.

347.777(477) *Тащишин І. Б.* Адміністративно-правові засади рекламної діяльності в Україні // Митна справа. — 2007. — № 4. — С. 67—71.

Проведено дослідження існуючих у наукових працях правників точок зору на проблеми регулювання рекламної діяльності в Україні. Особливу увагу зосереджено на недоліках правового регулювання порівняльної реклами, на недосконалості визначення цього поняття. Серед проблем правового регулювання рекламної діяльності в Україні автор називає: відсутність чіткої ієрархічної відповідності між законами і підзаконними актами у сфері рекламної діяльності, недостатньо чітке визначення повноважень контролюючих органів державної влади щодо притягнення до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про рекламу; недостатнє регламентування механізму притягнення юридичних осіб до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про рекламу; встановлення адміністративної відповідальності за порушення законодавства про рекламу в постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про рекламу» від 26.05.2004 р., а не в КУпАП суперечить основним напрямкам реформи адміністративного права, яка встановлює КУпАП основним законодавчим актом щодо адміністративної відповідальності.

07.03-04.07.608.

351.756(73) *Тиндик Н. П.* Адміністративно-правове регулювання імміграційним процесом у США // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 206—214.

Досліджено практику адміністративно-правового регулювання імміграційним процесом у США, зокрема через аналіз імміграційного законодавства, що становить цілісну систему адміністративно-правових та організаційних заходів у сфері імміграційної політики держави. Зазначено, що проаналізовані закони тісно пов'язані зі змінами геополітичної ситуації у світі та вимогами, які ставили бізнесові кола перед урядом, конгресом та президентом.

07.03-04.07.609.

351.81 *Шелухин Н.* Об особенностях и содержании правоохранительной деятельности на транспорте // *Право України.* — 2007. — № 8. — С. 49–52.

На основе действующего законодательства и научных исследований определено содержание, выделены особенности и основные направления правоохранительной деятельности на транспорте. Рассмотрено содержание правоохранительной деятельности в целом.

07.03-04.07.610.

351.82 *Юлдашев О.* Методологічні засади нормотворчої діяльності органів державного управління в сфері економіки // *Право України.* — 2007. — № 2. — С. 98–102.

Звернено увагу на необхідність підвищення якості правових актів, які розробляються органами державного управління економікою, забезпечення необхідного рівня їх якості. Одним з головних засобів забезпечення результативності, ефективності правових актів є підвищення якості технології їх розроблення, затвердження і застосування, тобто підвищення рівня нормотворчої діяльності суб'єктів державного управління. Розглянуто державну регулятивну політику як якісно новий вид державного управління, управління нормотворчою (регуляторною) діяльністю.

07.03-04.07.611.

351.741 *Ярмак Х. П.* Сутність адміністративного нагляду, його роль у правоохоронній діяльності міліції // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 34. — С. 150–155.

Проаналізовано існуючі в юридичній літературі підходи щодо розуміння сутності адміністративного нагляду. Зроблено висновок, що, незважаючи на відсутність єдності поглядів вчених-адміністративістів на сутність адміністративного нагляду, вони все ж таки не заперечують наявності наглядової діяльності спеціальних органів управління. Крім того, не дістала одностайного схвалення й точка зору про те, що всі наглядові повноваження зосереджені тільки в органах прокуратури. Розглянуто відмінні риси адміністративного нагляду та інших видів контроль-наглядової діяльності: прокурорського нагляду, судового контролю, державного контролю та громадського контролю. Проаналізовано різні підходи щодо визначення поняття «адміністративний нагляд міліції» та виділено його ознаки. Визначено адміністративний нагляд міліції як безперервно здійснювану за своєю ініціативою правоохоронну діяльність зі спостереження за додержанням законності організаційно не підпорядкованими об'єктами (підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами, громадянами) у зв'язку з виконанням ними правових норм, правил та вимог у сфері управління з використанням комплексу обмежених адміністративних засобів впливу з метою запобігання та припинення правопорушень, відновлення вста-

новлених правовідносин і притягнення винних до відповідальності.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Книги

07.03-04.07.612.

342.925(430)(094.1) *Административно-процессуальное право Германии: Закон об административном производстве. Закон об административно-судебном процессе. Законодательство об исполнении административных решений:* Пер. с нем. / Сост. В. Бергманн. — М.: Волтерс Клувер, 2007. — 288 с. — (Германские и европейские законы; Кн. 4).

Настоящая книга продолжает серию «Германские и европейские законы». Административно-процессуальное право Германии издается в России впервые. Читателю предлагается перевод наиболее актуальных, на взгляд составителя, законодательных актов административно-процессуального права, регламентирующих публично-правовые отношения и возможности судебной защиты гражданина в случае нарушения прав личности со стороны органов публичного управления. В сборник вошли: Закон об административном производстве, Закон об административно-судебном процессе, Закон об административных сборах, Закон о доставке административных решений и Закон об исполнении административных решений. Перевод законов выполнен В. Н. Гиревой. Общую редакционную подготовку книги к изданию осуществила проф. Т. Ф. Яковлева. Книга предназначена юристам, практическим работникам сферы административного управления, а также студентам и аспирантам, изучающим право, политологию, управление.

07.03-04.07.613.

342.925(477) *Бородін І. Л.* Адміністративно-юрисдикційний процес: Монографія. — К.: Алерта, 2007. — 184 с.

Досліджено важливі у науково-практичному значенні проблеми адміністративно-юрисдикційного процесу. Спираючись на чинне законодавство України, з урахуванням різних точок зору вчених-правознавців, автором запропоновані визначення адміністративно-юрисдикційного процесу та його структури, здійснено аналіз складових частин цього правового явища. Пропонується для використання викладачами і студентами у вищих навчальних закладах та на факультетах юридичного профілю, а також співробітниками правоохоронних органів України.

07.03-04.07.614.

342.925 Кодекс адміністративного судочинства України: Наук.-практ. комент.: У 2 т. / За заг. ред. Р. О. Кубіди. — К.: Книги для бізнесу, 2007.

Т. 1. — 2007. — 552 с.

Т. 2. — 2007. — 728 с.

Це перший науково-практичний коментар

Кодексу адміністративного судочинства України, розроблений за нетрадиційною структурою, що значно полегшує орієнтування у великому масиві інформації. Особливий акцент зроблено на цілях кожної з норм, їхній правовій основі, зв'язку з іншими нормами, часто проводиться аналогія із цивільним судочинством, попереднім регулюванням та зарубіжним досвідом. До авторського колективу науково-практичного коментарю залучено розробників проекту Кодексу, щоб краще пояснити мету обрання того чи іншого варіанта правового регулювання. Усе це сприятиме застосуванню положень Кодексу у відповідності до їхніх цілей. Крім того, у коментарі врахована судова практика, яку було напрацьовано з часу набрання Кодексом чинності.

Видання розраховане на суддів, осіб, які захищають свої права в адміністративному суді, адвокатів, державних службовців, інших учасників адміністративного процесу, студентів і науковців, а також усіх, хто цікавиться правовими механізмами адміністративної юстиції.

Автори реферату

07.03-04.07.615.

342.9(043.3) *Руденко А. В.* Адміністративне судочинство: становлення та здійснення: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.

Досліджено проблеми запровадження та здійснення адміністративного судочинства в Україні з урахуванням набрання чинності Кодексом адміністративного судочинства України. Наведено авторське поняття адміністративного судочинства, проведено його відмежування від понять «адміністративна юстиція», «адміністративний процес», «адміністративна юрисдикція».

Запропоновано авторську класифікацію принципів адміністративного судочинства, розкрито їх зміст. Висвітлено завдання та законодавчі засади адміністративного судочинства. Зроблено спробу розмежування компетенції між адміністративними судами, з одного боку, та загальними і господарськими — з іншого. Викладено авторське бачення вирішення деяких процесуальних питань при здійсненні адміністративного судочинства. Визначено гарантії законності в адміністративному судочинстві. Розкрито особливості забезпечення доступності фізичних та юридичних осіб до адміністративного судочинства.

Статті

07.03-04.07.616.

347.73(477) *Журавльова Г. С.* Контроль органів державної податкової служби України: ознаки і принципи // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 31. — С. 85–89.

Здійснено аналіз контрольної функції державних податкових органів України з урахуванням сучасних вимог, який зроблено на підставі опрацювання різноманітних наукових, навчальних джерел, чинного та перспективного законодавства, а також порівнянням із суміжними правовими інститутами. Визначено принципи, що лежать в основі контрольної діяльності державних податкових органів України, які взаємодоповнюють один одного й утворюють систему, яку рекомендовано обов'язково врахувати при розробці проектів нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання відносин у зазначеній сфері.

07.03-04.07.617.

35.077.2(470) *Минашкин А.* Досудебное и внесудебное рассмотрение споров с участием органов публичной власти // Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 10. — С. 29–33.

Проанализированы альтернативные судебным способы разрешения споров, возникающих из административных отношений. Сделан акцент на необходимость создания системы административной юстиции, а также системы досудебного обжалования гражданами и организациями решений, действий, бездействия государственных и муниципальных органов, их должностных лиц. Проанализированы положения Концепции административной реформы в РФ в 2006–2008 гг., Программы социально-экономического развития РФ на среднесрочную перспективу (2006–2008 гг.). Отмечено, что независимо от того, какую форму в окончательном виде примет система досудебного обжалования, непременным условием должна быть сохранена возможность судебного контроля за процедурой досудебного урегулирования конфликтов и надзора за законностью принимаемых решений. В свете изучаемой проблематики проанализированы общие стандарты, определенные Рекомендацией Рес (223)16 Комитета Министров Совета Европы государствам-членам по исполнению административных и судебных решений в области административного права от 9 сентября 2003 г., а также Рекомендацией № R(2001)9 Комитета Министров Совета Европы государствам-членам «Об альтернативных судебному разбирательству спорах между органами исполнительной власти и частными лицами», принятой Комитетом Министров 5 сентября 2001 г. (окончание см. в № 11).

07.03-04.07.618.

342.925:347.191.4 *Михайлов О. М.* Підстави представництва в адміністративному судочинстві // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 177–183.

Досліджено питання представництва в судовому адміністративному процесі у зв'язку із вченням про представництво в цивільному процесі. Розглянуто поняття «представництво»

в трьох значеннях: як правовідносини за участю представника; як діяльність представника; як інститут судового адміністративного процесу. Зазначено, що на законодавчому рівні ч. 1 ст. 237 ЦК України визначено представництво як правовідносини, тоді як у КАС України така чітка позиція відсутня. Сформульовано авторське визначення представництва в судовому адміністративному процесі. Зазначено, що учасниками судових адміністративно-процесуальних правовідносин за участю представника є дві сторони: представник і суд.

07.03-04.07.619.

347.129 *Мягченко С.* Виконання суб'єктами нормотворення судових рішень про визнання нечинними їх нормативно-правових актів // Юридичний журнал. — 2007. — № 5. — С. 41–45.

Зазначено, що поширення юрисдикції адміністративних судів на всі публічно-правові спори допоможе уникнути казусних ситуацій, які виникають під час розгляду справ про визнання нечинними нормативно-правових актів у цивільному та господарському процесі, оскільки компетенція адміністративних судів поширюється на спори фізичних і юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії). Потребує дослідження порядок виконання такого рішення. Особливу увагу приділено порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним.

07.03-04.07.620.

342.925 *Неугодніков А. О.* Повноваження адміністративного суду при розгляді справи // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 169–173.

Зазначено, що повноваження адміністративного суду є основним елементом його правового статусу, відображають його функціональну, державно-владну і правову природу. Приділено увагу провадженню у справі в адміністративному суді, яке побудоване за загальними правилами судочинства з особливостями, які випливають з принципів адміністративного судочинства, предмета розгляду і складу учасників адміністративного судочинства. На думку автора, повноваження адміністративного суду при розгляді справи відповідають загальним правилам судочинства, враховуючи особливості, які містяться в КАС України, та сприяють повному і неупередженому встановленню істини у справі.

07.03-04.07.621.

342.565.4 *Селіванов А.* Публічна влада і громадянин в умовах застосування судової адміністративної юрисдикції (проблеми теорії і практики) // Право України. — 2006. — № 9. — С. 28–33.

Розглянуто такі фундаментальні базові категорії, як влада народу, суверенітет народу, що важливо для з'ясування існуючих інститутів

державної влади. Відзначено, що на сьогоднішній день створена в державі система судоустрою ще не може належати до ефективно діючих суб'єктів публічної влади. Адміністративно-процесуальна компетенція судової влади становить сьогодні важливий інститут узгодження особистих, суспільних і публічних інтересів і водночас є ефективним засобом обмеження «власного розсуду» будь-якої публічної влади, яка діє в суспільстві. Проаналізовано правову природу публічного органу та публічного інтересу.

МИТНЕ ПРАВО

Автореферати

07.03-04.07.622.

351.713.001.5(477)(043.3) *Карпенко Г. Л.* Експертиза в митній справі: організаційно-правовий аспект: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / ОНЮА. — О., 2007. — 17 с.

Вперше в Україні комплексно досліджено правову природу та зміст інституту експертизи в митній справі. Визначено поняття та правові основи здійснення митної справи в Україні. Розкрито зміст понять «спеціальні знання в митній справі» та «експертиза в митній справі». Охарактеризовано правовий статус експертних установ та експертів у митній справі. Подано класифікацію експертиз, які застосовуються в митній справі. З урахуванням комплексного аналізу правоохоронної та правозастосовної діяльності митних органів наведено пропозиції щодо вдосконалення законодавства України, яке регулює організацію та проведення експертизи в митній справі.

Статті

07.03-04.07.623.

351.713(477) *Бутенко А. В.* Застосування окремих правових норм при взаємодії митних органів та державної виконавчої служби // Митна справа. — 2007. — № 5. — С. 15–20.

Досліджено проблемні питання порядку та строків вилучення державним виконавцем конфіскованого майна з митниці. Зазначено, що ціла низка питань, яка виникає саме на цій стадії реалізації виконавчого провадження, в подальшому ускладнює процес взаємодії органів державної виконавчої служби та митних органів. Проаналізовано законодавство України з питань виконання рішень судів та інших органів про конфіскацію майна, вилученого за порушення митних правил, а також нормативно-правових актів, що встановлюють не тільки порядок вилучення представниками митних органів у порушника товарів і транспортних засобів, а й порядок зберігання конфіскованого майна, порядок передачі його органам державної виконавчої служби та порядок звернення на нього стягнен-

ня. На думку дослідника, внесення змін до нормативно-правових актів, які є базовими в роботі митника та державного виконавця, та спрощення самої процедури реалізації майна, яке було вилучене за порушення митних правил, може значно зменшити кількість накопичених товарів, реалізація яких є «безнадійною» у зв'язку з високими ставками митних тарифів, що збільшить надходження до Держбюджету України.

07.03-04.07.624.

351.713(478.9) *Додін Е. В.* Оценка Конституционным Судом Приднестровской Молдавской Республики конституционности отдельных положений Таможенного кодекса ПРМ // Митна справа. — 2007. — № 4. — С. 3—8.

Проведена сравнительная характеристика отдельных положений Таможенного кодекса Приднестровской Молдавской Республики, а также ТК Украины. Проанализированы три дела, рассмотренные Конституционным Судом ПРМ по жалобам предпринимателей и физических лиц относительно соответствия отдельных положений ТК ПРМ Конституции ПРМ. Отмечено, что в соответствии с положениями Конституции Украины физическое лицо лишено права обращаться в КС Украины для проверки соответствия тех или иных положений текущего законодательства требованиям Конституции.

07.03-04.07.625.

342.922:351.713(477) *Додін Є.* Місце норм про адміністративну відповідальність при порушенні митних правил у системі законодавства України // Право України. — 2006. — № 8. — С. 110—115.

Проаналізовано три етапи еволюції інституту адміністративної відповідальності за порушення митних правил: перший — з 1984 р. до 1991 р., коли він знаходився у системі адміністративно-деліктного законодавства; другий — з 1991 р. до 2001 р., коли паралельно він існував як у складі митного, так й адміністративно-деліктного законодавства; третій — з 2001 р. до сьогодні, коли він знайшов своє місце у системі митного законодавства. Автор вважає, що законодавець повинен повернути інститут адміністративної відповідальності за порушення митних правил до адміністративно-деліктного законодавства, оскільки будь-яка галузь права (і законодавства) повинна мати внутрішню єдність та цілісність норм, які належать до тієї чи іншої галузі права та взаємодіють, створюючи можливість найбільш оптимального впливу на ті суспільні відносини, які вони регулюють.

07.03-04.07.626.

347.79(477-25Од) *Ківалов С. В.* Розвиток та становлення одеської школи морського та митного права // Митна справа. — 2007. — № 6. — С. 3—7.

Зазначено, що проблематика наукових досліджень, які проводяться кафедрою морського та митного права ОНЮА, свідчить про те, що ко-

лектів кафедри, спираючись на праці професорів Новоросійського університету, об'єднуючи висновки інших фахівців морського та митного права, зумів не тільки підтримати імідж одеської школи морського та митного права, але й підняти його на новий рівень, який впливає не тільки на стан наукових розробок в Україні цих галузей наукового пізнання, але й на стан розробки їхніх основних проблем в зарубіжній правовій науці.

07.03-04.07.627.

351.713(477) *Ківалов С. В.* Сучасна система та структура митних органів України // Митна справа. — 2007. — № 5. — С. 3—6.

Представлено передмову д.ю.н., професора С. В. Ківалова до навчального посібника «Сучасна система та структура митних органів України», що був створений завідувачем кафедри морського та митного права, д.ю.н., професором Є. В. Додіним та доцентом кафедри морського та митного права к.ю.н. О. П. Федотовим. Автор передмови зазначає, що читачі даного посібника можуть ознайомитись із сучасним станом, актуальними проблемами та найближчими перспективами розвитку української митної системи, її роллю у державному механізмі України та міжнародних митних відносинах з урахуванням історичних передумов, нинішніх соціально-економічних чинників та багаторічного досвіду провідних розвинених країн світу.

07.03-04.07.628.

341.9:351.713(477) *Клян Ф.* Актуальні питання гармонізації українського митного законодавства із законодавством ЄС // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 1. — С. 46—50.

Проведений аналіз свідчить, що національний нормативній базі митних режимів і, зокрема, транзиту притаманні: недостатній рівень систематизації; наявність численних прогалин і нерегульованість багатьох аспектів переміщення товарів відповідно до обраного митного режиму; дублювання норм. Вказується, що за таких умов необхідними етапами гармонізації митного законодавства України із законодавством ЄС мають стати: реалізація декларованого в МК України принципу розвитку митної системи у напрямі гармонізації з міжнародними нормами та стандартами в галузі митної справи; створення уніфікованої з європейськими нормами системи законодавства про митну справу, яка має бути систематизована та здатна сприяти зміцненню законності, розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України і міжнародних перевезень територією нашої держави, розширенню міжнародної торгівлі; проведення кодифікації нормативної бази митних режимів, у результаті якої має бути доопрацьовано МК України.

07.03-04.07.629.

351.713(477+4) *Кормич Б. А.* Митні режими згідно законодавства України та ЄС: поняття та

сутність // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 58–65.

Представлено характеристику поняття «митний режим», що застосовується в українському законодавстві. Проведено порівняльну характеристику цього поняття з аналогічним поняттям, що використовується в митному законодавстві Європейського Союзу. Відзначено, що вітчизняна правова наука базується при розгляді питання митних режимів на двох тезах: митні режими ведуть своє походження від адміністративно-правових режимів; за своєю сутністю митний режим є різновидом спеціальних правових режимів і являє собою «сукупність правил, закріплених в юридичних нормах, які регулюють певну діяльність людей». Для правильного розуміння змісту поняття «митний режим» визначено певну загальну для всіх видів митних режимів мету, що реалізовується завдяки їх застосуванню. Проаналізовано два різних терміни, що використовуються в рамках Митного кодексу ЄС (ст. 4) для визначення митного режиму: дозволені форми використання та безпосередньо митний режим. Зазначено, що в той час як МКЄС значною мірою спрямований на регулювання відносин між митними органами та фізичними і юридичними особами, Імплементативний кодекс (ІК) більшою мірою орієнтований на визначення порядку діяльності митних органів. Викладено декілька позицій, спрямованих на удосконалення застосування митних процедур та митних режимів в Україні.

07.03-04.07.630.

341.24 *Корнєва Т. В.* Міжнародні договори та їхня інтеграція у внутрішнє право України // Митна справа. — 2007. — № 5. — С. 57–59.

З'ясовано особливості інтеграції міжнародних договорів у внутрішнє право України. Проведено аналіз розвитку нормативної бази з цих питань. Виявлено прогалини у чинному законодавстві та визначено основні напрямки удосконалення правового регулювання митної справи України.

07.03-04.07.631.

351.713(477) *Кунєв Ю. Д.* Методологічні основи діяльності з розвитку митної служби України // Митна справа. — 2007. — № 5. — С. 6–11.

Зазначено, що актуальність даної тематики пов'язана з необхідністю вдосконалення стратегії розвитку держави, її органів, їх нормативно-правового та організаційного забезпечення. Окреслено теоретичні та організаційно-правові основи та пошук шляхів створення необхідних умов для результативного управління в системі митної служби та творчого вирішення проблем її розвитку. Розглянуто деякі методологічні положення, що стосуються управління розвитком, які були викладені в роботах Г. П. Щедровицького. Узагальнено положення й категорії системислідяльній методології (СМД).

07.03-04.07.632.

351.713(477) *Мудров А. А.* Адміністративно-регулятивна юрисдикція митних органів як різновид адміністративної юрисдикції // Митна справа. — 2007. — № 5. — С. 31–34.

Визначено напрями реалізації адміністративно-регулятивної юрисдикції митних органів України. Проаналізовано норми українського законодавства, що передбачають адміністративно-регулятивну юрисдикцію митних органів. Зазначено, що адміністративно-регулятивна юрисдикція митних органів є багатогранною та різноманітною, що виражається у взятті активної участі у нормотворчому процесі і прийнятті управлінських рішень.

07.03-04.07.633.

351.713(477) *Приймаченко Д.* Використання адміністративних договорів у діяльності митних органів // Право України. — 2006. — № 8. — С. 20–24.

Проведено аналіз правової категорії «адміністративний договір». Досліджено найбільш характерні для митних органів різновиди адміністративних договорів: функціонально-управлінський; про надання послуг. Встановлено, що використання митними органами договірної форми регулювання митних правовідносин вимагає уточнення та доповнення чинного митного законодавства. Запропоновано законодавчо закріпити право митних органів на укладання адміністративних договорів, які будуть спрямовані на задоволення публічних інтересів у сфері митно-правового регулювання суспільних відносин. Звернуто увагу на необхідність нормативного визначення предмета, умови та форми укладання адміністративного договору, повноваження сторін, режиму реалізації та засобів забезпечення договору, на спроби і процедуру визнання договорів недійсними, порядок їх розірвання, інші істотні умови договору.

07.03-04.07.634.

351.713(477) *Прокопенко В. В.* Понятие и особенности таможенных правоотношений // Митна справа. — 2007. — № 4. — С. 8–13.

Отмечено, что для правовой науки правильное и адекватное определение понятия и содержания таможенных правоотношений даст возможность сформулировать наиболее оптимальные задачи и содержание законодательных актов, регулирующих порядок перемещения товаров и транспортных средств через таможенную границу. Проанализирована отечественная и зарубежная юридическая литература, посвященная таможенной деятельности, где рассматривается понятие таможенных правоотношений. Автор указывает на отсутствие единого подхода к этому термину. Под таможенными правоотношениями предложено понимать урегулированные таможенно-правовыми нормами общественные отношения, возникающие между физическими и юридическими лицами, в первую очередь участниками ВЭД, и таможенными органами при пе-

ремещении товаров и транспортных средств через таможенную границу Украины. Проанализированы особенности таможенных правоотношений. Уделено внимание вопросу о моменте вступления субъекта в таможенно-правовые отношения. Рассмотрены различные варианты классификации таможенных правоотношений. Отмечено, что основаниями возникновения, изменения и прекращения таможенных правоотношений являются юридические факты (непосредственное перемещение товаров и транспортных средств, подготовка к таким действиям).

07.03-04.07.635.

351.713 *Ткачук О. І.* Обмеження, які пов'язані із професійною діяльністю посадових осіб митних органів // Адвокат. — 2007. — № 6. — С. 12—14.

Досліджено обмеження як один із елементів правового статусу посадових осіб митних органів, що є проміжним елементом, що передуює або запобігає юридичній відповідальності. Проаналізовано запропоновані в науковій літературі підходи до визначення теоретичного поняття «обмеження посадових осіб». Здійснено класифікацію обмежень, які пов'язані з професійною діяльністю посадових осіб митних органів. Запропоновано конкретні зміни та доповнення до нормативно-правових актів із зазначених питань.

07.03-04.07.636.

351.713:656.61 *Трофімов С.* Загальні положення організації митних процедур на морському транспорті // Право України. — 2007. — № 9. — С. 138—141.

На основі аналізу загальних положень організації митних процедур на морському транспорті та основних термінів, що використовуються в цій сфері, зазначено, що вітчизняне законодавство не відповідає повною мірою визначеним міжнародним нормам і стандартам. Вказано на необхідність врахування норм та стандартів, які є однаковими для всіх учасників міжнародного торговельного обороту, бо морський вид транспорту функціонує переважно в міжнародній царині. Висвітлено питання статусу морського порту та організації митного контролю.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Книги

07.03-04.07.637.

347.91/95 *Борьян Ю. Б.* Налоговые правонарушения и ответственность. — 2-е изд., доп. — М.: Экономика, 2006. — 230 с.

Рассмотрены некоторые виды налоговых правонарушений и ответственности за их совершение исходя из норм Налогового кодекса РФ, Кодекса об административных правонарушениях РФ и уголовной ответственности в соответствии с Уголовным кодексом РФ. Для использования в

процессе обучения в высших учебных заведениях, в системе повышения квалификации бухгалтеров, экономистов, руководителей и специалистов предприятий и организаций.

07.03-04.07.638.

347.734(477)(075.8) *Ващенко Ю. В.* Банківське право: Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 344 с.

Висвітлено питання банківського права як комплексного правового інституту. Головну увагу приділено фінансово-правовим аспектам банківської діяльності. У загальній частині розкрито поняття банківського права, банківської діяльності, банківської таємниці, банківського регулювання та банківського нагляду, правовий статус банку, предмет, методи, систему банківського права, правові засади фінансового моніторингу. В особливій частині досліджено правові засади здійснення окремих банківських операцій, зокрема кредитних, розрахункових, валютних. Навчальний посібник підготовлено у відповідності з основними темами спецкурсу «Банківське законодавство», а також темою «Правове регулювання банківської діяльності» нормативного курсу «Фінансове право», що викладаються на юридичному факультеті Київського національного університету ім. Т. Шевченка. При його підготовці автор спирався на власний досвід, отриманий у процесі читання лекцій на юридичному факультеті Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, а також досвід практичної роботи у банківському секторі України. Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних та економічних навчальних закладів, працівників банківського сектора та читачів, які цікавляться питаннями правового регулювання банківських відносин.

07.03-04.07.639.

347.73(477)(075.8) *Дмитренко Е. С.* Фінансове право України. Загальна частина: Навч. посіб. — К.: Алерта: КНТ, 2006. — 376 с.

Розкрито зміст фінансової діяльності держави, органів місцевого самоврядування, фінансової системи України, фінансового контролю. Розглянуто предмет, метод, систему та джерела фінансового права як галузі права. Проаналізовано особливості науки фінансового права, фінансового права як навчальної дисципліни. Висвітлено ознаки та види фінансово-правових норм і фінансових правовідносин. В окремих главах роз'яснюються повноваження органів, які здійснюють фінансову діяльність та фінансовий контроль в Україні, та питання юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права. Для студентів і викладачів юридичних вузів та факультетів, працівників органів державної влади, місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами фінансового права.

07.03-04.07.640.

347.734:336.743(477)(075.8) *Завальна Ж. В., Старинський М. В.* Валютне право України:

Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — Суми: Унів. книга, 2006. — 384 с.

Вперше у вітчизняній літературі розглянуто валютне право як окрему предметну галузь права. Подано характеристику таких складових галузі права, як предмет, метод, правовідносини. Акцентовано увагу на правовому статусі суб'єктів валютного права та надано їх характеристику. Докладно розглянуто питання правового регулювання обігу валюти і валютних цінностей на території України. Детально описано правове регулювання основних валютних операцій та порядок їх здійснення. Навчальний посібник призначений для студентів вищих навчальних закладів, викладачів, аспірантів, науковців та практичних працівників у галузі банківського, фінансового права.

07.03-04.07.641.

347.73(477)(075.8) *Легкова М. Ф.* Фінансове право: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К.: КНЕУ, 2006. — 119 с.

Дисципліна «Фінансове право» вивчається студентами юридичних і неюридичних спеціальностей усіх форм навчання. Навчально-методичний посібник «Фінансове право» містить методичні вказівки, плани семінарських занять, термінологічний словник основоположних понять, навчальні завдання та завдання для перевірки знань і списки рекомендованої літератури до кожної теми. Посібник також містить програму навчальної дисципліни «Фінансове право», завдання для блочно-модульного контролю знань і список літератури до всього курсу. Стане в нагоді студентам, які вивчають фінансове право, аспірантам, викладачам, а також науковцям.

07.03-04.07.642.

347.73:336.1:352(477) *Нестеренко А. С.* Правові засади формування та використання місцевих фінансових ресурсів в Україні: Монографія / ОНЮА. — О.: Юрид. л.-ра, 2006. — 208 с.

Досліджено зміст публічних фінансових ресурсів, їх формування та використання переважно на рівні територіальних громад. Аналіз цього поняття здійснено з позицій публічного змісту такого угруповання. Поряд із з'ясуванням матеріальних складових місцевих фінансових ресурсів зроблено акцент на їх залежність від принципового розмежування повноважень суб'єктів бюджетних відносин. Динаміка місцевих фінансових ресурсів включає два зустрічних напрямки, що охоплюють формування та використання відповідних фондів на місцевому рівні. Монографія розрахована на науковців, студентів юридичних і економічних навчальних закладів, працівників фінансових органів та органів місцевого самоврядування, всіх, хто цікавиться проблемами місцевих фінансів.

07.03-04.07.643.

347.734(477)(075.8) *Орлюк О. П.* Банківське право: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 392 с.

Видання підготовлене з урахуванням розвитку теорії банківського права та її практичної реалізації в банківській діяльності. Проаналізовано основні інститути, особливості правових відносин, види банківських послуг, систему контролю та відповідальності. Посібник підготовлений на високому теоретичному рівні, з доступним стилем викладання і багатьма практичними прикладами, що потребують правового розв'язання. Для студентів, аспірантів та викладачів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти, а також наукових і практичних працівників.

07.03-04.07.644.

347.91/95:347.73:336.22(470) *Смышляева С. В.* Налоговые споры: судебная практика, комментарии специалистов. — М.: МЦФЭР, 2006. — 336 с.

В издании приведен обзор судебной практики по налоговым спорам (за 1995—2005 гг). В книгу включены судебные акты по вопросам налогообложения высших судебных инстанций России (КС РФ, ВС РФ и ВАС РФ) и федеральных арбитражных судов округов России. Книга может быть использована для налогового консультирования, подготовки к судебным спорам по вопросам налогообложения, планирования хозяйственной деятельности с целью устранения налоговых рисков. Рекомендуется финансовым работникам и юристам предприятий, судьям, работникам налоговых органов, а также студентам, изучающим налоговое право.

07.03-04.07.645.

347.734.001.36(075.8) *Старинський М. В.* Порівняльне банківське право: Навч. посіб. — Суми: Унів. книга, 2006. — 299 с.

Навчальний посібник підготовлено на основі новітніх досліджень у сфері банківського права зарубіжних країн. Висвітлено головні питання функціонування фінансових і банківських систем у зарубіжних країнах. Буде корисний студентам і викладачам при вивченні спецкурсу «Порівняльне банківське право», а також може бути використаний для поглиблення знань із предмета «Банківське право України». Даний навчальний посібник призначений для викладачів, аспірантів і студентів юридичних ВНЗ та юридичних факультетів і спеціальностей.

07.03-04.07.646.

347.735(477) *Шемшученко Г. Ю.* Фінансово-правове регулювання банківського кредитування: Монографія. — К.: Юрид. думка, 2006. — 264 с.

Здійснено комплексне дослідження теоретичних та практичних аспектів фінансово-правового регулювання суспільних відносин у галузі банківського кредитування. Висвітлено зміст основних понять, що використовуються у кредитній сфері, досліджено юридичний статус банку як виду фінансових посередників. Встановлено форми та особливості його участі у кредитних правовідносинах. Проаналізовано фінансово-правові та організаційні аспекти розвитку ринку

іпотечного кредитування в Україні. Значну увагу приділено дослідженню спеціальних принципів правового регулювання банківського кредитування та його основних елементів, включаючи заходи фінансової безпеки у банківській системі, процедури переддоговірних відносин щодо надання банківського кредиту, механізм забезпечення виконання кредитних зобов'язань, зокрема іпотеки, та стягнення заборгованості за банківським кредитом. Монографія буде корисною для науковців та практичних працівників, викладачів і студентів вищих юридичних та економічних навчальних закладів.

Автореферати

07.03-04.07.647.

347.73(477)(043.3) *Алісов Є. О.* Проблеми правового регулювання грошового обігу в Україні.: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2006. — 36 с.

Досліджено питання правового регулювання грошового обігу в Україні. Визначено поняття фінансово-правового інституту грошового обігу й предмет його регулювання — суспільних відносин, які виникають у сфері організації функціонування безперервного руху грошей в економіці країни. Досліджено питання сутності, ознак та структури грошового обігу як об'єкта фінансово-правового регулювання, проблеми становлення й розвитку грошової системи України як організаційно-правової форми грошового обігу, її склад та структура, етапи й особливості проведення грошової реформи в Україні. Викладено пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових актів.

Статті

07.03-04.07.648.

351.713:336.225.5(477) *Бабін І.* Податкова ставка — системоутворюючий елемент юридичної конструкції податку // *Право України.* — 2007. — № 2. — С. 48–52.

Проаналізовано податкову концепцію А. Лаффера, згідно з якою податкові надходження є продуктом двох основних фіскальних елементів — податкової ставки та податкової бази. Звернено увагу на економічну функцію держави. Відмічено, що на сучасному етапі важливою ознакою податку є його зворотність і відплатність. Повернення державою коштів є важливим фактором, який визначає прийнятність того чи іншого податкового навантаження. Вказано на значення принципу справедливості в бюджетних, а особливо — соціальної справедливості, в податкових відносинах. Зроблено висновок, що зростання податкової ставки за граничні межі податкового навантаження, визначені А. Лаффером, не у всіх випадках матиме наслідком скорочення доходів бюджету. В свою чергу зниження подат-

кових ставок, на думку автора, не є обов'язковою умовою економічного зростання. Відмічено, що в українському законодавстві не тільки існують значні розбіжності між ставками деяких податків та вимогами ЄС, але відсутнє і саме визначення ставки податку. Проаналізовано визначення ставки податку, що дається у проекті Податкового кодексу України.

07.03-04.07.649.

347.73:336.22 *Боднарук Ю. В.* Матеріальні і процесуальні норми в податковому праві // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 34. — С. 198–206.

На основі аналізу досліджень сучасних учених-правників зазначено, що існує відносна неопрацьованість питання про розгалуження матеріальних і процесуальних норм у податковому праві. Запропоновано концепцію, згідно з якою «процесуальність» правових норм не впливає з «процесуальності» правових відносин, а виходить з окремих принципових вихідних постулатів. Зазначено, що інститути податкового зобов'язального і податкового деліктного права складаються переважно з матеріальних норм-приписів, їх практична реалізація здійснюється в рамках податково-процедурного права. Податково-процесуальні норми-приписи, окрім встановлення порядку реалізації вказаних податкових процедур, регламентують строк сплати податку (за винятком податків з майна), встановлення податкового (звітного) періоду для сплати податку. Порядок зарахування сум податків до бюджету відповідного рівня виходить за межі податкового права і регулюється правом бюджетним.

07.03-04.07.650.

347.73:336.22 *Боднарук Ю. В.* Податкове та адміністративне процесуальне провадження: питання розмежування // *Митна справа.* — 2007. — № 4. — С. 40–44.

Проаналізовано існуючі у науці погляди і відповідні положення законодавства стосовно розмежування адміністративних і податкових процесуальних проваджень у сфері здійснення повноважень органами державної податкової служби, в тому числі їх взаємодії з платниками податків. Зроблено висновок, що податкові провадження не належать до адміністративного процесу, а є складовими податкового процесу як самостійного правового явища. Відмічено, що податкове право містить настільки багато податкових процедур, різних за завданням, що вмістити їх в одне провадження — податкове — є неможливим. Зазначено, що характер, нормативні підстави, порядок притягнення і інші ознаки вказують на розмежування адміністративної і фінансової (податкової) відповідальності у сфері оподаткування.

07.03-04.07.651.

347.73:336.22(477) *Боднарук Ю. В.* Характеристика провадження щодо визначення суми

податкового зобов'язання // Митна справа. — 2007. — № 5. — С. 20—26.

Зазначено, що провадження щодо визначення суми податкового зобов'язання логічно є першим провадженням на стадії добровільного виконання податкового обов'язку, хоча в окремих випадках може йти за податково-розрахунковим. Дано загальну характеристику цього провадження, визначено його структуру і зміст кожної з податкових процедур. Відмічено, що це провадження містить в собі три податкові процедури, підпорядковані єдиній меті: визначення розміру податку, що підлягає сплаті конкретним платником у визначений законом строк; декларування, визначення суми податкового зобов'язання контролюючим органом і змішану. На рівні реалізації досліджуване провадження може бути вичерпане однією з процедур, а у разі порушень з боку платника може включати послідовно декларування і визначення суми податкового зобов'язання контролюючим органом.

07.03-04.07.652.

347.73:336.14:352(477) *Борбич І. М.* Нормативно-правові взаємовідносини учасників бюджетного процесу на місцевому рівні в контексті адміністративно-територіальної реформи // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 180—183.

Досліджено спроби українських законодавців реформувати бюджетну систему, зокрема нормативно-правові взаємовідносини між учасниками бюджетного процесу. Проаналізовано чинне законодавство і проведено його порівняння з проектами нових законів та концепцією розвитку бюджетної політики, яка буде впроваджуватися на місцях у відповідності з адміністративно-територіальною реформою.

07.03-04.07.653.

347.73:336.225.67 *Василенко А.* Податкові перевірки: сьогодні і майбутнє // Юридичний журнал. — 2007. — № 7. — С. 169—172.

Представлено існуючу класифікацію видів податкових перевірок. Проаналізовано підстави для їх проведення. Висвітлено питання повноваження контролюючих органів. Досліджено межі, строки і періодичність проведення податкових перевірок, а також питання їх відкритості та фіксації проведення. Звернено увагу на відповідальності платників податку.

07.03-04.07.654.

351.713(477) *Гаврилюк Р.* Еволюція правової природи податкових надходжень державного бюджету: проблеми теорії // Право України. — 2006. — № 8. — С. 25—29.

Зазначено, що трансформація суспільства із державоцентристського у людиноцентристське пов'язана з переходом власності на публічні фінансові ресурси від держави до суспільства в цілому. Від цього правова природа зазначених

коштів ще більше набуває рис суспільного блага, призначеного виключно для публічних цілей. Наголошено на хибності розкриття правової природи та фіксування юридичного режиму коштів Державного бюджету України через цивілістичні доктринальні підходи та категорійно-понятійний апарат науки цивільного права.

07.03-04.07.655.

347.73(477) *Губенко А.* Розвиток внутрішнього державного фінансового контролю у сфері цивільного захисту // Підприємництво, господарство і право — 2006. — № 7. — С. 131—132.

Досліджено особливості здійснення внутрішнього державного фінансового контролю у сфері цивільного захисту. Розроблено рекомендації щодо організаційно-правових засад підвищення його ефективності та дієвості, які повинні бути відображені у Концепції фінансування цивільного захисту. Зокрема, нагальною потребою, на думку автора, є правове та методологічне забезпечення створення і функціонування у складі МНС служби внутрішнього аудиту, що дозволило б істотно підвищити ефективність видатків загального та спеціального фондів державного бюджету на забезпечення заходів у сфері цивільного захисту. Вказано, що доцільним є також збереження у складі МНС управління контрольно-ревізійної роботи, діяльність якого не може ототожнюватись з проведенням внутрішнього аудиту згідно з нормами і правилами ЄС. Зазначено, що основною метою діяльності цих підрозділів повинно бути забезпечення відшкодування втрачених фінансових ресурсів.

07.03-04.07.656.

347.73:336.226.221/222(477) *Дроздовська О. С., Райнова Л. Б.* Щодо запровадження оподаткування спадщини та подарунків в Україні // Фінанси України. — 2006. — № 10. — С. 40—48.

Розглянуто зарубіжний досвід застосування податків на спадщину та дарування. Проаналізовано основні проблеми щодо введення оподаткування зазначених видів доходів в Україні. Визначено основні напрями їх розв'язання: розроблення порядку визначення вартості майна, що передається у спадщину або шляхом дарування; посилення соціального захисту неповнолітніх дітей, дітей-інвалідів з дитинства та непрацездатних дітей, які мають право на спадок унаслідок смерті батьків. Особливу увагу звернуто на необхідність узгодження положень ЗУ «Про податок з доходів фізичних осіб» у частині використання словосполучення «члени сім'ї першого та другого ступеня споріднення» з нормами ЦКУ, а також скасування суперечностей в термінології (узгодження понять «подарунок» та «додаткове благо»).

07.03-04.07.657.

347.73:336.22(477) *Жернаков М.* До питання про суб'єктів податкових правовідносин // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7. — С. 149—152.

Проведено аналіз відмінностей між поняттями «суб'єкт податкового права» та «суб'єкт податкових правовідносин». Проаналізовано такі складові податкової правосуб'єктності фізичної особи, як правоздатність, дієздатність та деліктоздатність. Досить дискусійним є питання про момент набуття особою податкової дієздатності. Акцентовано увагу на відмінностях правосуб'єктності юридичних осіб від правосуб'єктності фізичних осіб. Приділено увагу державі як окремому суб'єкту податкових правовідносин, а також податковим органам, які виступають уповноваженими органами держави. Проаналізовано таке дискусійне питання, як коло платників податків.

07.03-04.07.658.

347.73:336.227.5 *Іванський А. Й.* Правові особливості застосування фінансових санкцій до суб'єктів спеціальних (вільних) економічних зон // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 165—169.

Зазначено, що усі спеціальні (вільні) економічні зони (СЕЗ), що діють на території України, можна поділити на засадах дихотомії на два види за ознакою змінюваності законодавства, яке створює відповідний правовий режим діяльності суб'єктів ВЕЗ: спеціальні (вільні) економічні зони, суб'єктам яких на території СЕЗ у законодавчому порядку гарантована незмінність законодавства, яке діяло на день їх реєстрації як суб'єктів спеціальних (вільних) економічних зон (СЕЗ «Порто-франко», СЕЗ «Миколаїв» та ін.), та спеціальні (вільні) економічні зони, суб'єктам яких на території СЕЗ у законодавчому порядку не гарантована незмінність законодавства (СЕЗ «Азов», СЕЗ «Донецьк» та ін.). Перелічено гарантії при оподаткуванні, що надаються суб'єктам СЕЗ першого та другого типу. Проаналізовано законодавчі нормативні акти, що регулюють застосування фінансових санкцій до суб'єктів обох типів СЕЗ.

07.03-04.07.659.

343.359 *Іванський А. Й.* Фінансове правопорушення та неправомірна поведінка у сфері публічних фінансів // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 435—442.

На думку автора, триваюча наукова дискусія про існування фінансово-правової відповідальності як самостійного виду юридичної відповідальності неминуче приводить до висновку про необхідність дослідження таких найважливіших категорій, як правопорушення і санкція. Відмічено, що однією з особливостей фінансової відповідальності є її колективний характер. Проведено критичний аналіз і систематизацію існуючих точок зору, представлено авторське бачення сутнісного змісту фінансового правопорушення. Досліджено спектр суспільних відносин неправомірного поведіння у галузі фінансової діяль-

ності та виділено нові аспекти розглянутої проблематики. Дихотомічний розподіл масиву неправомірної поведінки дозволяє виділити в ньому групу правопорушень і групу неправомірної поведінки, яка не є правопорушенням, що у свою чергу може бути розділена на казуальні й малозначимі діяння. Встановлено, що фінансове правопорушення має особливість в аспекті реалізації одної з основних ознак (караності), тобто має факультативну ознаку — можливість створення складів правопорушень інших галузей права.

07.03-04.07.660.

347.73:336.22(477) *Калюга Є. В.* Економіко-правові засади понятійного апарату податкового законодавства // Фінанси України. — 2006. — № 8. — С. 47—50.

Розглянуто проблеми правового та понятійного апарату податкового законодавства. При подальшому розробленні концептуальних основ податкового законодавства необхідно, на думку автора, враховувати три важливі обставини: норми податкового законодавства бажано розглядати не ізольовано, а як підгалузь фінансового законодавства, на яку впливають норми інших галузей, а також міжнародно-правові, політичні, економічні й соціальні чинники; для підвищення регулюючої ролі оподаткування у державному управлінні економікою і фінансами переглянути повноваження не тільки податкових органів, а й інших органів державного і недержавного (корпоративного) управління; для підвищення ефективності податкового законодавства потребують узгодження правові податкові норми, принципи в різноманітних сферах підприємницької діяльності.

07.03-04.07.661.

347.73:657.6(477) *Кінащук Л.* Ревізія і перевірка як основні методи фінансового контролю в Україні // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7. — С. 128—130.

Зазначено, що класифікація фінансового контролю має важливе значення, але на сьогоднішній день у цьому питанні немає чіткості, існують суперечливі твердження науковців. Вказано на недостатню розробленість загальнотеоретичних питань фінансового контролю та багатозначність трактування понять «вид», «форма», «метод». Детально проаналізовано основні методи фінансового контролю в Україні — ревізія і перевірка.

07.03-04.07.662.

347.734(477) *Ковальчук А. Т.* Законодавчо-правові засади розвитку банківського сектора в Україні // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 8. — С. 51—57.

Проаналізовано становлення банківської системи України. Досліджено дві позиції стосовно розвитку вітчизняної банківської системи — Мінекономіки («Стратегію розвитку державних банків») та НБУ («Концепцію розвитку банків-

ської системи на 2006 — 2010 роки»). Приділено увагу активізації іноземного банківського капіталу в Україні. Наголошено на небезпеці фінансово-правової кризи, яка може бути обумовлена нагромадженням фінансових диспропорцій. Зазначено, що в цілому корисне для економіки нарощування грошової маси супроводжується невинним укріпленням обмінного курсу гривні, яке не кореспондується з помірною, але стійкою інфляцією.

07.03-04.07.663.

347.73:336 Ковальчук А. Роль і місце фінансового права за ринкових умов // Право України. — 2007. — № 2. — С. 45—47.

Розглянуто закономірності існування та розвитку фінансово-правового регулювання, його місця і функцій у суспільному житті. Відмічено, що чим більша питома вага фактора ринковості, тим більшою є можливість узгодженого і скоординованого розвитку економічної, в тому числі фінансової, системи. Відзначено, що закономірними тенденціями фінансово-правового регулювання в ринкових умовах є формування відносно відоскоблених регулятивних засобів та механізмів, а також фінансово-правової інфраструктури. Наголошено, що саме в специфіці та мірі практичного застосування юридичного режиму дозволів і заборон, позитивних зобов'язувань, норм рекомендаційного, узгоджувального характеру полягає критерій поділу фінансово-правового регулювання на адміністративно-командне або ринкове. Приділено увагу юридичній категорії «механізм правового регулювання».

07.03-04.07.664.

347.73:657.6 Користін О., Клименко А. Ревізія як форма фінансового контролю // Право України. — 2007. — № 2. — С. 62—65.

Визначено сутність ревізії. Зроблено висновок, що на підставі нормативного визначення ревізії не можна розглядати як метод фінансового контролю, оскільки воно не конкретизоване ані прийомами та способами, ані конкретними завданнями, а також як форму фінансового контролю, оскільки не містить елементів механізму фінансового контролю. З огляду на неочевидність відмінностей між перевіркою і ревізією, у деяких нормативно-правових актах ці поняття ототожнюються. Проаналізовано елементи механізму ревізії, які відображають її особливості і дозволяють виділити її як самостійну форму фінансового контролю.

07.03-04.07.665.

347.73:657.6(477) Кравцов Д. В. Державна контрольно-ревізійна служба України як специфічний орган фінансового контролю // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 194—198.

Проаналізовано історію становлення служби фінансового контролю в Україні. Досліджено структуру, функції та завдання Державної конт-

рольно-ревізійної служби України (ДКРС). Приділено увагу шляхам реалізації державного фінансового контролю: державному фінансовому аудиту та інспектуванню. Окремо висвітлено права Головного контрольно-ревізійного управління України, контрольно-ревізійних управлінь в АРК, областях, містах Києві й Севастополі, контрольно-ревізійних підрозділів (відділів, груп) у районах і містах. Зазначено, що постійний моніторинг причин порушення фінансової дисципліни та зловживань при використанні бюджетних коштів, опрацювання пропозицій щодо їх уникнення та своєчасне інформування про це відповідних органів центральної виконавчої влади мають стати нормою у повсякденній практиці ДКРС усіх рівнів.

07.03-04.07.666.

347.73:336(477) Масляева К. В. Стратегія розвитку ринку фінансових послуг України: мета, завдання та механізм їх реалізації // Адвокат. — 2007. — № 6. — С. 15—18.

Вказано, що головною метою стратегії розвитку ринку фінансових послуг (РФП) України є створення умов для розвитку вітчизняного РФП, які б дозволили суттєво збільшити надходження інвестицій у реальний сектор економіки України. Серед завдань та механізмів реалізації ринку фінансових послуг виокремлено такі: підвищення інвестиційної привабливості України; створення надійної інфраструктурної підтримки, що сприяє розвитку РФП України; удосконалення механізму державного регулювання вітчизняного РФП. Приділено увагу строкам та етапам реалізації поставлених завдань, а також створенню системи організації управління розробленою програмою дій та контролю за її виконанням.

07.03-04.07.667.

347.73:336.226.322(477) Мельник В. М., Солдатенков О. В. Податок на додану вартість у податковій системі України // Фінанси України. — 2006. — № 9. — С. 81—86.

Проаналізовано стан надходження податку на додану вартість до Державного бюджету України протягом 2000—2005 років. Проведено аналіз основних пропозицій з удосконалення механізму оподаткування ПДВ в Україні. З'ясовано основні проблеми застосування цього податку та запропоновано напрями подолання негативних тенденцій. Запропоновано визначити об'єктом оподаткування різницю між цінами реалізації товарів і цінами, за якими проводять розрахунки з постачальниками, включаючи суму ПДВ, з метою удосконалення механізму адміністрування ПДВ в Україні. Зазначено, що така зміна об'єкта оподаткування нівелює одну з найгостріших проблем — відшкодування ПДВ.

07.03-04.07.668.

347.73 Нестеренко А. С. Розмежування понять «суб'єкти фінансового права» і «суб'єкти фінансових правовідносин» // Актуальні пробле-

ми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 184—186.

Автор приєднується до позиції вчених, які вважають, що саме наявність у особи правово-суб'єктності є підставою визнання її суб'єктом правовідносин, а юридичні права та обов'язки у сфері фінансової діяльності належать суб'єктам фінансового права незалежно від їх участі в конкретних фінансових правовідносинах. Вказано, що, вступаючи в конкретні правовідносини, суб'єкт фінансового права під час реалізації своїх прав та обов'язків набуває нових властивостей — стає суб'єктом фінансових правовідносин. Розглянуто існуючі класифікації суб'єктів фінансового права.

07.03-04.07.669.

347.73:336.22 *Пархоменко-Цироцяниця С. В.* Поняття та значення об'єкта оподаткування для визначення податкового обов'язку платника податку // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 187—193.

Розглянуто існуючі в юридичній літературі підходи до визначення об'єкта оподаткування. Проаналізовано близьке за значенням, але не тотожне поняття «предмет оподаткування», який визначає ознаки фактичного характеру, які обґрунтовують справляння відповідного податку. Зазначено, що об'єкт, як елемент податку, вимагає встановлення законодавчих дефініцій, бо невизначеність породжує проблеми у правозастосовчій діяльності. Для того щоб розкрити об'єкт оподаткування податку з доходів фізичних осіб, автором сформульовано визначення, а саме: доходів, які залучаються до оподаткування на території даної держави; матеріального змісту поняття «дохід»; поняття «оподатковуваний дохід». Розкрито механізм надання податкового кредиту. У результаті аналізу норм ЗУ «Про податок з доходів фізичних осіб» від 22 травня 2003 р. та Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. «Про прибутковий податок з громадян» визначено, що об'єктом оподаткування у фізичних осіб виступає: оподатковуваний дохід, який отримує резидент з усіх джерел як на території України, так і за її межами за певний податковий період; чистий річний оподатковуваний дохід, який отримує резидент; оподатковуваний дохід, отриманий із джерел в Україні нерезидентом; сукупний чистий дохід у фізичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності.

07.03-04.07.670.

(336+336.14)(477).001.76 *Полотенко Д. В.* Фінансова система України і бюджетний процес: сутність та шляхи їх удосконалення // Фінанси України. — 2006. — № 11. — С. 18—25.

Розглянуто сутність фінансової системи у контексті взаємодії з бюджетною системою і бюджетним процесом. Проаналізовано бюджетну систему у вузькому та широкому плані. Вва-

жається за доцільне принцип збалансованості, на якому ґрунтується бюджетна система України, об'єднати з принципом повноти, надавши йому відповідного значення. Принцип самостійності, на думку науковця, є суто декларативним. Досліджено бюджетну політику України, виходячи з того, що принципи бюджетної системи реалізуються через бюджетну політику держави. Окремо автор зупиняється при дослідженні бюджетного процесу в Україні на питаннях контролю і аудиту, на оцінці використання бюджетних коштів, а також ролі Верховної Ради України, зокрема Комітету з питань бюджету, у бюджетному процесі.

07.03-04.07.671.

347.73(477) *Сивульський М. І.* Основні пріоритети бюджетного процесу // Фінанси України. — 2006. — № 10. — С. 13—17.

Проаналізовано особливості бюджетної політики на 2005 — 2007 роки. Визначено основні пріоритети бюджетного процесу. Внесено пропозиції щодо здійснення незалежного зовнішнього контролю за виконанням бюджету. Зазначено, що з набуттям чинності змін до Конституції Верховна Рада, сформувавши більшість, призначає керівників та повністю визначає засади діяльності органів виконавчої влади. Тим самим орган парламентського контролю — Рахункова палата втрачає статус незалежного зовнішнього фінансового контролера і фактично стає дублюючим Державну контрольно-ревізійну службу України органом внутрішнього контролю.

07.03-04.07.672.

352:336.1(477) *Слухай С. В., Гончаренко О. В.* Зарубіжний досвід організації місцевих фінансів // Фінанси України. — 2006. — № 7. — С. 12—20.

Розглянуто зарубіжний досвід організації місцевих фінансів. Проаналізовано наявні фінансові ресурси у країнах Європи на кінець 1990-х років. Розроблено пропозиції щодо врахування європейських стандартів самоврядування у процесі проведення реформ міжбюджетних відносин в Україні. Аналіз організації фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування у країнах з перехідною економікою свідчить, що незалежність джерел фінансування означає й незалежність у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування, а загальний обсяг коштів, що надходять до місцевих бюджетів, у структурі консолідованого бюджету країни визначає реальний обсяг повноважень органів місцевого самоврядування.

07.03-04.07.673.

336.01.07(477) *Стоян В. І.* Управління фінансовими ресурсами у системі казначейства // Фінанси України. — 2006. — № 7. — С. 21—29.

Розглянуто основні аспекти участі органів Державного казначейства в управлінні фінансовими ресурсами держави. Значну увагу зосереджено на висвітленні питань функціонування

єдиного казначейського рахунку як головного рахунку держави, механізму його обслуговування. Наголошується на необхідності подальшого удосконалення нормативно-законодавчої бази для ефективного функціонування Державного казначейства у системі фінансових органів держави.

07.03-04.07.674.

347.73:336.226(477) *Федчук С.* Видатки на інноваційну діяльність та проблеми їх правового регулювання // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7. — С. 138—141.

Зазначено, що у звіті на замовлення Європейської комісії (квітень 2003 р.) до ефективних заходів державної фінансової підтримки інноваційної діяльності було віднесено пряме державне фінансування, фіскальні (податкові) стимули, державні гарантії, підтримку ризикованого фінансування. Проаналізовано методи державної фінансової підтримки інноваційної діяльності, виділені вітчизняними науковцями. Зазначено, що законодавчі акти, пов'язані з державним фінансуванням інноваційної діяльності в Україні, неузгоджені між собою і мають загальний, декларативний характер. На думку автора, практичне підвищення ефективності бюджетного фіксування інноваційної діяльності прямо залежить від правового регулювання видатків, що спрямовуються державою на інноваційну діяльність.

07.03-04.07.675.

351.72:336.14(477) *Федчук С.* Публічні видатки та їх класифікація в сучасній державі // Право України. — 2007. — № 6. — С. 92—96.

Наголошено, що в умовах трансформації економіки інститут «публічних видатків» набуває нового змісту. Зазначено, що на сьогоднішній день доцільним є підхід до спрямування публічних фондів коштів на поточні видатки і видатки розвитку, а також — втілення в Україні на державному рівні концепції «двох бюджетів». Перший бюджет представлено як кошторис поточних витрат, у якому відображено витрати на підтримку діяльності на наявному рівні. Другий бюджет — бюджет перспективного розвитку. Таке співвідношення забезпечує як нагальні суспільні потреби (соціальні виплати, медичне забезпечення населення, утримання інфраструктури тощо), так і майбутній розвиток економіки на основі інноваційно-інвестиційної складової. Втілення цієї концепції вимагає проведення наукових досліджень у даній сфері та відповідного фінансово-правового врегулювання.

07.03-04.07.676.

347.73:336.22(477) *Хорошаєв Є. С.* Оптимізація фіскального законодавства України // Юриспруденція: теорія і практика. — 2007. — № 4. — С. 15—23.

Окреслено основні напрями реформування чинного податкового законодавства України з метою зміни акценту з фіскальної функції податків на регулюючу та конвергенції національної моделі оподаткування до фіскальної системи

ЄС, що є ключовим етапом зміцнення стратегічного партнерства між державами. Представлено порівняльну таблицю існуючої податкової системи України та нової, запропонованої автором.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Книги

07.03-04.07.677.

347.77(477)(091)(075.8) *Гуз А. М.* Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2007. — 258 с.

Розглянуто питання становлення інститутів та нормативно-правових актів, які регулювали та регулюють проблеми захисту інформації в Україні та провідних країнах світу. Запропонований посібник розрахований на студентів, які вивчають програмний навчальний курс «Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу», а також науковців, усіх тих, хто цікавиться історією захисту інформації.

07.03-04.07.678.

347.77(477) Інформаційне законодавство України: Наук.-практ. комент. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа. — К.: Юрид. думка, 2006. — 232 с.

У цьому Коментарі, який є одним із перших в Україні, здійснюється доктринальне (наукове) тлумачення більшості основних законодавчих актів у галузі інформаційного законодавства. Необхідність у такому виданні зумовлена новизною і розмаїтістю інформаційного законодавства України. Найбільш детально здійснюється коментування основних законодавчих актів у цій галузі: ЗУ «Про інформацію», законів про друковані та електронні засоби масової інформації, рекламу, про інформаційну безпеку тощо.

Для практичних і наукових працівників, студентів і аспірантів.

07.03-04.07.679.

347.77(477)(075.8) *Ліпкан В. А., Максименко Ю. С., Желіховський В. М.* Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2006. — 280 с.

Даний глосарій — одна з небагатьох спроб осмислити феномен національної безпеки з позицій системного підходу. У ньому зібрані основні поняття і терміни, які використовуються при викладанні безпекових дисциплін з урахуванням необхідності дослідження національної безпеки в межах окремої національної безпеки в межах окремої навчальної дисципліни «Націо-безпекознавство».

Основна термінологія доного глосарію успішно апробована в Академії управління МВС України, Інституті права і безпеки підприємництва Європейського університету, використана в Міжнародній поліцейській енциклопедії.

Глосарій призначений для фахівців у галузі національної та міжнародної безпеки, а також

тих, кого хвилюють проблеми формування системи знань про національну безпеку як складову міжнародної безпеки та її забезпечення в умовах глобалізації.

07.03-04.07.680.

347.77(075.8) *Марущак А. І.* Інформаційне право: доступ до інформації: Навч. посіб. для вузів. — К.: КНТ, 2007. — 532 с.

Розкрито теоретичні основи та практичні засади реалізації права громадян на доступ до інформації. Досліджено національно-правові та міжнародно-правові гарантії реалізації права громадян на доступ до інформації. Визначено особливості правової регламентації різноманітних засобів та процедур отримання громадянами інформації, зокрема доступу до інформації про діяльність органів державної влади, приватної інформації про фізичну особу, інформації про діяльність органів державної влади, приватної інформації про фізичну особу, інформації про суб'єктів господарювання та їх діяльність тощо. Розкрито правові основи отримання відкритої інформації через ЗМІ, доступу громадян до інформації через мережу Інтернет, доступу до інформації в архівах. Акцентовано увагу на проблемах платності послуг за надання інформації, отримання інформації різними категоріями громадян, юридичної відповідальності за неправомірні діяння у сфері доступу громадян до інформації. Розроблено для студентів, що навчаються за правовими та іншими гуманітарними напрямками підготовки, для аспірантів, науковців та практиків, які досліджують проблематику формування та правового регулювання інформаційних відносин в Україні.

07.03-04.07.681.

347.77(4)(075.8) *Сідак В. С., Артемов В. Ю.* Забезпечення інформаційної безпеки в країнах НАТО та ЄС: Навч. посіб. для вузів. — К.: КНТ, 2007. — 160 с.

Розглянуто проблеми забезпечення інформаційної безпеки в країнах НАТО та ЄС, визначено сутність та правовий зміст захисту інформації з обмеженим доступом, місце та роль організаційно-правового регулювання захисту інформації з обмеженим доступом у внутрішньодержавному законодавстві країн НАТО та ЄС. Може бути корисним студентам вищих навчальних закладів України, які навчаються за спеціальностями «Національна безпека», «Інформаційна безпека», «Організація захисту інформації з обмеженим доступом».

С т а т т і

07.03-04.07.682.

342.738 *Брель О.* Комерційна таємниця як об'єкт інформаційних правовідносин: конфіденційно чи таємно // Юридический вестник. — 2006. — № 4. — С. 141—144.

Проаналізовано існуючу законодавчу дефініцію поняття «комерційна таємниця як суб'єкт

інформаційних правовідносин». Визначено її співвідношення з категоріями конфіденційності і таємності. Надано найбільш адекватний сучасним умовам розвитку господарських інформаційних систем перелік відомостей, що становлять комерційну таємницю.

07.03-04.07.683.

351.758.1 *Бурило Ю.* Нормативно-правове регулювання державного управління інформаційною сферою // Юридична Україна. — 2007. — № 9. — С. 24—29.

З ціллю вивчення структури системи правових норм, що регулюють здійснення державного управління інформаційною сферою, розглянуто форми правового регулювання. Проаналізовано класифікацію правових норм; групи норм, що формують окремі адміністративно-правові інститути.

07.03-04.07.684.

351.85:347.77(477) *Бурило Ю.* Шляхи удосконалення організаційно-правових засад здійснення Кабінетом Міністрів України державного управління в інформаційній сфері // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 37—42.

Розглянуто організаційно-правові засади участі Кабінету Міністрів України у здійсненні державного управління інформаційною сферою. Досліджено місце державної інформаційної політики у списку пріоритетних напрямів діяльності уряду. Викладено ідею концентрації повноважень з формування і реалізації державної інформаційної політики. Розглянуто пропозицію введення в уряді посади «віце-прем'єр міністр з питань державної інформаційної політики», визначення якої закріплене в законодавстві, а саме в ст. 6 ЗУ «Про інформацію». Відмічено, що роздвоєння на сьогоднішній день в Україні координаційних повноважень в інформаційній сфері між двома віце-прем'єр-міністрами не сприяє цілісності та системності державного управління цією сферою. Викладено пропозицію про необхідність створення спеціального урядового комітету з інформаційної політики.

07.03-04.07.685.

351.746(477) *Губін С. О.* Зовнішні і внутрішні загрози інформаційній безпеці України // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 383—239.

Зазначено, що з розвитком і розширенням глобального інформаційного простору інформаційна боротьба усе більше затверджується як основний вид боротьби за вплив, владу й інтереси. Головною метою досягнення інформаційної переваги визначено контроль і керування свідомістю населення країни, головним чином через засоби масової інформації. Проаналізовано геополітичні й економічні суперечності між країнами Заходу і США, США і України. Результати аналізу нормативно-правових документів та наукових публікацій надали автору підстави виділи-

ти перелік внутрішніх загроз національній безпеці України.

07.03-04.07.686.

007(73) *Кузьменко А.* Інформаційно-психологічна війна епохи глобалізації: Ч. 1. Гносеологічні корені та антологія проблеми, доктринальний підхід Сполучених Штатів Америки // Юридичний журнал. — 2007. — № 5. — С. 65–94.

У даному циклі статей розглянуто в основному погляди керівництва іноземних держав на ведення інформаційних війн і протидію спеціальним інформаційним операціям та актам інформаційної агресії, здійснюваної спеціальними службами іноземних партнерів. Проаналізовано існуючі концепції інформаційної війни. Досліджено гносеологічні корені та антологію процесу формування концептуальних основ сучасної парадигми інформаційно-психологічної війни. Проведено оцінку тенденцій в сучасній оперативній обстановці та сучасної парадигми історичного досвіду у сфері інформаційно-психологічної війни. Окремий розділ присвячено дослідженню особливостей підходів до інформаційних воєн в США.

07.03-04.07.687.

007(073) *Кузьменко А.* Інформаційно-психологічна війна епохи глобалізації: Ч. 2. Доктринальні підходи Європейського Союзу, ФРН і Французької Республіки // Юридичний журнал. — 2007. — № 6. — С. 38–61.

07.03-04.07.688.

007(73) *Кузьменко А.* Інформаційно-психологічна війна епохи глобалізації: Ч. 3 і 4 // Юридичний журнал. — 2007. — № 7. — С. 80–118.

Розглянуто доктринальні підходи керівництва КНР, Республіки Індія, Ісламської Республіки Пакистан та радикальних мусульманських рухів до інформаційних воєн.

07.03-04.07.689.

347.77.043 *Daniltseva T. A.* Licensing of Cable Television Companies — «be or not to be» // The Ukrainian Journal of Business Law. — 2007. — № 4. — P. 20–22.

Вказано на актуальність дослідження правової сфери функціонування кабельного телебачення. Висвітлено проблеми ліцензування компаній, які займаються трансляванням кабельного телебачення. Наголошено на необхідності вдосконалення українського законодавства, що регулює цю діяльність.

07.03-04.07.690.

347.71(477) *Kostyuk I. A.* Media Market in Ukraine // The Ukrainian Journal of Business Law. — 2007. — № 4. — P. 16–19.

Зазначено, що серед країн Східної Європи найвищі темпи росту медіаринку відмічені в Україні. Розглянуто правові аспекти рекламування товарів та послуг, функціонування Інтернету та кабельного телебачення, виробництва телевізійних програм, міжнародного співробітництва тощо. Окреслено тенденції розвитку українського медіаринку.

07.03-04.07.691.

347.77(477) *Maruschak A. I.* Legal Regulation of Citizens Access to Information in Ukraine // The Ukrainian Journal of Business Law. — 2007. — № 4. — P. 26–28.

Висвітлено проблеми правового регулювання в Україні доступу до інформації. Досліджено законні засоби доступу до інформації. Розкрито питання прозорості державної офіційної інформації, а також отримання інформації про діяльність судових органів, державних установ, місцевих органів влади.

07.03-04.07.692.

347.77(477) *Sakharuk D. V.* Investing in Online Mass Media in Ukraine: the legal Pros and Cons // The Ukrainian Journal of Business Law. — 2007. — № 4. — P. 23–25.

Висвітлено проблеми розвитку українського інформаційного права та ринку масової інформації. Проаналізовано спеціальні положення про комп'ютерні мас-медіа. Визначено основні аргументи на користь інвестування сфери комп'ютерних технологій з урахуванням їх законодавчого регулювання.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Книги

08.03-04.07.693.

343.533 *Азаров Д. С.* Злочини у сфері комп'ютерної інформації (кримінально-правове дослідження): Монографія. — К.: Атіка, 2007. — 304 с.

Досліджено проблеми кримінальної відповідальності за злочини у сфері комп'ютерної інформації, пов'язані зі ступенем і характером суспільної небезпеки цих посягань та їх міжнародним характером, ознаками складів цих злочинів, а також санкціями, передбаченими за їх учинення. Узагальнено закордонний та міжнародний досвід кримінально-правової протидії «комп'ютерним» злочинам. Розроблена доктринальна модель системи норм про кримінальну відповідальність за аналізовані злочини, для втілення якої пропонується проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини у сфері комп'ютерної інформації».

08.03-04.07.694.

343.37 *Берзін П. С.* Наслідки у складах злочинів у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2007. — 386 с.

Здійснено аналіз наслідків у складах злочинів у сфері господарської діяльності, передбачених розділом VII Особливої частини КК України, з метою найбільш правильного застосування його норм. Навчальний посібник підготовлено відповідно до курсу «Кримінальне право України. Особлива частина», спецкурсу «Проблеми кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності» для студентів, слухачів, аспірантів (ад'юнктів) та викладачів вищих юридичних навчальних закладів і факультетів. Буде корисним також для суддів, працівників прокуратури, органів внутрішніх справ, служби безпеки, адвокатів, інших юристів-практиків.

08.03-04.07.695.

343.2(477) *Вереша Р. В., Туркевич І. К.* Кримінальне право України. Загальна частина (Програма навчальної дисципліни за вимогами кредитно-модульної системи). — К.: Центр учебной л-ри, 2007. — 208 с.

Програма навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина» складена за вимогами кредитно-модульної системи і містить структуру програми навчального курсу, словник основних термінів кредитно-модульної системи організації навчального процесу, перелік рекомендованої літератури (основної та додаткової), рекомендації щодо написання курсових робіт, рефератів, складання екзамену, орієнтовні часові виміри для самостійної роботи

тощо. Окреслюються методичні поради щодо видів навчальних занять. Видання розраховане на студентів, аспірантів (ад'юнктів), викладачів, наукових працівників, а також на всіх, хто цікавиться теорією кримінального права.

08.03-04.07.696.

343.615 *Карпенко М. І.* Кримінальна відповідальність за порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості (Кримінально-правове та кримінологічне дослідження): Монографія / За заг. ред. В. К. Матвійчука. — К.: КНТ, 2007. — 232 с.

Монографія стосується надзвичайно актуальної для суспільства проблеми, пов'язаної з кримінальною відповідальністю за порушення статутних правил взаємовідносин підлеглості. На основі глибокого та всебічного вивчення досліджуваних відносин розкрито витоки, історію кримінально-правової охорони порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості та сучасний стан цієї проблеми; з'ясовано суспільну небезпечність указанного діяння, досліджено об'єктивні і суб'єктивні ознаки даного злочину, запропоновано вдосконалення чинного законодавства та практики застосування правових приписів у зазначеній сфері. У висновках викладені пропозиції щодо запобігання «дідівщині» у військових колективах за умови, коли боротьба з нею буде здійснюватися комплексно, всебічно та постійно у співпраці органів військового управління, військового командування, військової юстиції, інших органів державної влади, громадських організацій, окремих громадян та військовослужбовців. Видання розраховане на командирів (начальників) усіх рівнів, фахівців військової юстиції, працівників правоохоронних органів, науковців, науково-педагогічних працівників та слухачів, курсантів, студентів вищих навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів; практиків, які вивчають і застосовують військово-кримінальне законодавство, а також на тих, хто небайдужий до цієї надзвичайно важливої для українського суспільства проблеми.

08.03-04.07.697.

343.2(477) *Колос М. І.* Кримінальне право України. Загальна частина: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2007. — 608 с.

Викладено основні положення чинного кримінального законодавства, науки кримінального права, з урахуванням судової практики і досвіду вивчення та застосування кримінально-правових норм в Україні. Методичні рекомендації щодо розв'язання задач, формулювання відповідей на практичних заняттях, під час заліків, іспитів та написання курсових, кваліфікаційних, диплом-

них і магістерських робіт сприятимуть належній організації навчального процесу, зокрема у сфері дослідницької діяльності студентів.

08.03-04.07.698.

343.3/7 *Коржанський М. Й.* Кваліфікація злочинів: Навч. посіб. — 3-тє вид., допов. та переробл. — К.: Атіка, 2007. — 592 с.

Викладено теорію і практику кваліфікації злочинів, передбачених КК України, а також використано новітню доктрину кримінального права і законодавства України, практику вищих судових органів України. Для студентів, аспірантів і викладачів вищих юридичних навчальних закладів та слідчих, прокурорів, суддів і адвокатів.

08.03-04.07.699.

343.37 Кримінальна відповідальність за порушення порядку здійснення господарської діяльності: Коментар, нормативно-правові акти, судова практика / Авт. комент. П. П. Андрушко. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 286 с.

Міститься науково-практичний коментар до групи статей, що передбачають кримінальну відповідальність за порушення порядку здійснення господарської діяльності взагалі та її окремих видів. Наведені нормативні акти та судова практика. Корисний усім читачам, які цікавляться питаннями господарювання.

08.03-04.07.700.

343.2/7 Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини: Навч. посіб. / За заг. ред. В. М. Стратонова. — К.: Істина, 2007. — 400 с.

У посібнику на підставі досягнень науки кримінального права, з урахуванням судової практики та праць відомих учених, висвітлюються основні питання Загальної та Особливої частин кримінального права України. Здійснена класифікація злочинів у межах кожного розділу КК України, дається аналіз складів злочинів, що вивчаються в межах розгляду курсу.

08.03-04.07.701.

343.3/7 Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник / За ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — 3-тє вид., переробл. та допов. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 622 с.

У підручнику на підставі КК України 2001 р., досягнень науки кримінального права з урахуванням судової практики висвітлено основні питання Особливої частини кримінального права України. У третьому виданні підручника враховано зміни та доповнення до КК України, які сталися за період з 2001 р. до квітня 2007 р., положення інших нормативно-правових актів, а також рішення Конституційного Суду України та нові постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. Для студентів, аспірантів та викладачів юридичних вищих навчальних закладів, а також наукових і практичних працівників.

08.03-04.07.702.

343.2/7 Кримінальний кодекс України: Наук.-практ. комент. / За заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — 3-тє вид., переробл. та допов. — Х.: Одісей, 2007. — 1184 с.

У запропонованому коментарі на основі сучасної теорії кримінального права з урахуванням судової практики коментуються положення КК України. Авторами враховані законодавчі зміни, які внесені до КК України і набули чинності станом на 15 серпня 2006 р., а також прийняті на цей час постанови Пленуму Верховного Суду України. Науково-практичний коментар підготовлено науковцями Академії правових наук України та Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Для суддів, працівників прокуратури, органів внутрішніх справ, служби безпеки, податкової міліції, інших правоохоронних органів, адвокатів, наукових працівників, а також викладачів, аспірантів і студентів вищих юридичних навчальних закладів. Стане в нагоді всім, хто цікавиться питаннями кримінально-правової охорони людини, суспільства, держави.

08.03-04.07.703.

343.2/7 Кримінальний кодекс України 2001 р.: проблеми застосування і перспективи удосконалення: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 7—8 квіт. 2006 р. — Л.: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006.

Ч. 1. — 2006. — 323 с.

Ч. 2. — 2006. — 363 с.

У збірниках вміщено тези доповідей і повідомлень, з якими виступили на пленарному та секційних засіданнях учасники міжнародної науково-практичної конференції «Кримінальний кодекс України 2001р.: проблеми застосування і перспективи удосконалення», що відбулася у Львівському державному університеті 7—8 квітня 2006 р. У роботі конференції взяли участь вчені з Республіки Білорусь, Російської Федерації, правники з Республіки Польща, а також представники провідних наукових і навчальних центрів з юриспруденції України — Києва, Харкова, Одеси, Донецька, Луганська, Луцька, молоді науковці з юридичних інститутів МВС України Запоріжжя, Кіровограда, а також працівники правоохоронних органів нашої держави.

08.03-04.07.704.

343.2/7 Кримінальний кодекс України 2001 р.: проблеми застосування і перспективи удосконалення: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 13—15 квіт. 2007 р. — Л.: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2007.

Ч. 1. — 2007. — 312 с.

Ч. 2. — 2007. — 338 с.

У збірниках вміщено тези доповідей і повідомлень, з якими виступили на пленарному та секційних засіданнях учасники міжнародної науково-практичної конференції «Кримінальний кодекс України 2001 р.: проблеми застосування і перспективи удосконалення», що відбулася

у Львівському державному університеті внутрішніх справ 13–15 квітня 2007 р. У роботі конференції взяли участь учені та практичні працівники Республіки Білорусь, Республіки Молдова, Республіки Польща, Російської Федерації, представники провідних наукових і навчальних центрів України — Дніпропетровська, Києва, Харкова, Одеси, Донецька, Луганська, Луцька та інших міст, а також працівники правоохоронних органів нашої держави.

08.03-04.07.705.

343.2/7 Кримінальний кодекс України з постановними матеріалами / Упоряд.: В. С. Ковальський, В. І. Тютюгін; Відп. ред. В. В. Сташис. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 717 с.

Наведено офіційний текст КК України 2001 року, а також постановні матеріали, що стосуються Загальної та Особливої частин КК України: окремі міжнародні угоди, нормативні акти, рішення Конституційного Суду України, а також постанови Пленуму Верховного Суду України з кримінальних справ. Видання розраховано на юристів-практиків, суддів, працівників правоохоронних органів, науковців, викладачів, аспірантів, студентів юридичних навчальних закладів.

08.03-04.07.706.

343.34 Кузнецов В. В. Злочини проти громадського порядку та моральності: Практик. посіб. — К.: Вид. Паливода А. В., 2007. — 160 с.

Приділено увагу аналізу теорії та практики застосування й ефективності норм про відповідальність за злочини проти громадського порядку та моральності, розроблені пропозиції щодо їх удосконалення. Розглянуто історичний аспект розвитку відповідальності за вказані злочини. Здійснено порівняльно-правове дослідження відповідальності за ці злочини в зарубіжному та вітчизняному кримінальному законодавстві. Зорієнтований на працівників правоохоронних органів, студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів. З огляду на доступність викладу й тему, що стосується кожного члена соціуму, буде цікавий широкому колу читачів.

08.03-04.07.707.

343.2/7 Кузнецов В. В., Савченко А. В. Кримінальне право України: Посіб. для підготовки до іспитів / За заг. ред. О. М. Джужи. — 2-ге вид., допов. та переробл. — К.: Вид. Паливода А. В., 2007. — 300 с.

Подано основні положення Загальної та Особливої частин кримінального права України у світлі останніх наукових концепцій і практичних напрацювань. Матеріал подано відповідно до типових екзаменаційних (залікових) питань з нормативного курсу «Кримінальне право України». Корисним буде й додаток, у якому наведено перелік постанов Пленуму Верховного Суду України, що стосуються застосування деяких положень КК України (Законодавство станом на

1 квітня 2007 р.). Призначений для абітурієнтів, слухачів і курсантів вищих навчальних закладів, у яких складають вступні, семестрові та державні іспити з кримінального права.

08.03-04.07.708.

343.23 Лапунин М. М. Вторичная преступная деятельность: понятие, виды, проблемы квалификации, криминализации и пенализации / Науч. ред. Н. А. Лопашенко. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 240 с.

В работе впервые проведено исследование вторичной преступной деятельности. Предложено решение ряда проблем при квалификации соответствующих преступлений. Подробно анализируется каждое из вторичных преступлений — легализация (отмывание) денежных средств или иного имущества, приобретенных другими лицами преступным путем (ст. 174 УК РФ) и приобретенных лицом в результате совершения им преступления (ст. 174¹ УК РФ); приобретение или сбыт имущества, заведомо добытого преступным путем (ст. 175 УК РФ); укрывательство преступлений (ст. 316 УК РФ). Книга предназначена для научных работников, преподавателей, аспирантов и студентов юридических заведений, сотруников правоохранительных органов, иных категорий практикующих юристов.

08.03-04.07.709.

343.53 Незаконные методы бизнеса: В 2 т. / Сост.: Д. А. Боровик, С. Л. Прохоров, С. Н. Палатченко, А. А. Ягудин. — К.: А-ДЕПТ, 2007.

Т. 1. — 2007. — 256 с.

Т. 2. — 2007. — 240 с.

Каждый человек хоть раз в жизни сталкивается с мошенничеством в отношении себя или близких. Это явление настолько пронизало все сферы человеческой жизни, что, привыкнув к нему, мы его даже не замечаем. Наше невнимание и равнодушие позволяет нечистым на руку дельцам жить припеваючи. Ознакомившись в этой книге с многообразием мошеннических действий и методами борьбы с ними, читатель, возможно, сможет им противостоять.

08.03-04.07.710.

343.3/7.343.35 Слуцька Т. І. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері службової діяльності: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2007. — 164 с.

Зроблено екскурс в історико-правовий аспект кримінально-правової боротьби зі злочинами у сфері службової діяльності, що дає змогу прослідкувати їх еволюцію. Визначена сутність і поняття злочину в означеній сфері. Розглянуто особливості кваліфікації злочинів у сфері службової діяльності та призначення покарання за їх вчинення. Призначений для студентів, юристів-науковців, практиків, службових осіб, а також для широкого кола читачів, які цікавляться проблемами застосування норм кримінального права.

08.03-04.07.711.

343.23 *Строган А. Ю.* Склад злочину як підстава кримінальної відповідальності: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2007. — 424 с.

На підставі норм чинного законодавства України викладено існуючі в кримінально-правовій доктрині проблеми складу злочину, його ознаки, види та кримінально-правове значення. Доведено, що склад злочину є єдиним і достатнім показником наявності злочину і тому, безперечно, єдиною законною підставою кримінальної відповідальності. Для студентів, аспірантів, викладачів, науковців вищих юридичних навчальних закладів, юристів.

08.03-04.07.712.

343.222.4 *Терентьев В. И.* Уголовная ответственность специального субъекта преступления по уголовному праву Украины: Учеб. пособие. — 2-е изд., доп. и изм. — Николаев: Дизайн и полиграфия, 2006. — 190 с.

Монография является первым в уголовно-правовой науке обобщенным исследованием, посвященным общим проблемам квалификации преступлений и уголовной ответственности специального субъекта преступления по уголовному праву Украины после введения в действие нового Уголовного кодекса Украины. Практическое значение данной работы состоит в том, что теоретические выводы, которые следуют из проведенного исследования, могут быть использованы при совершенствовании действующего законодательства, а также полезны для научных работников, аспирантов, студентов и широкого круга юристов.

08.03-04.07.713.

343.3/7 *Терентьев В. И.* Уголовное право Украины. Особенная часть: Конспект лекций. — Николаев: Дизайн и полиграфия, 2007. — 564 с.

Учебное пособие «Уголовное право Украины» содержит конспект лекций по Особенной части уголовного права, который соответствует системе курса уголовного права. В данной работе доступными средствами изложены основные положения Особенной части уголовного права и даны рекомендации по его изучению.

08.03-04.07.714.

343.237 *Ус О. В.* Кримінальна відповідальність за підбурювання до злочину: Монографія. — Х.: Вид. ФО-П Вапнярчук Н. М., 2007. — 264 с.

Монографія присвячена проблемам кримінальної відповідальності за співучасть у злочині, а саме за підбурювання до злочину. У роботі досліджуються юридичні ознаки діяльності підбурювача до злочину, пропонується вирішення спірних питань кваліфікації діяння цього співучасника. Особлива увага приділена дослідженню так званих спеціальних питань відповідальності за підбурювання до злочину (невдале підбурювання, посереднє заподіяння, ексцес співучасника, підбурювання до злочину зі спе-

ціальним суб'єктом, особливості добровільної відмови підбурювача тощо), а також окремим складам злочинів, передбаченим Особливою частиною КК України, які являють собою спеціальні види підбурювання до злочину. Призначена для науковців, викладачів, студентів юридичних навчальних закладів, суддів і працівників правоохоронних органів та всіх, хто цікавиться проблемами відповідальності за співучасть у злочині.

08.03-04.07.715.

343.37 *Чупрова Е. В.* Ответственность за экономические преступления по уголовному праву Англии. — М.: Волтерс Клувер, 2007. — 208 с.

Великобритания как государство с развитой рыночной экономикой обладает большим опытом эффективного противодействия экономической преступности правовыми методами. Анализ достижений английской юридической мысли особенно актуален и в том отношении, что английские ученые внесли значительный вклад в развитие уголовно-правовых способов противодействия многим преступлениям в сфере банковских услуг, обращения ценных бумаг, компьютерных технологий. В книге рассматриваются следующие вопросы: экономические преступления по уголовному праву Англии; уголовная ответственность за отдельные виды экономических преступлений; назначение наказаний за совершение экономических преступлений. Для научных и практических работников, студентов юридических вузов.

08.03-04.07.716.

343.35 *Шнитенков А. В.* Ответственность за преступления против интересов государственной службы и интересов службы в коммерческих и иных организациях. — С.Пб.: Юрид. центр Пресс, 2006. — 331 с.

Рассматриваются теоретические и практические проблемы ответственности за преступления против интересов государственной службы и интересов службы в коммерческих и иных организациях. Уделяется внимание понятию службы и характеризуются ее разновидности. Широко представлена и проанализирована судебная практика по соответствующей категории уголовных дел. На основе проведенного исследования вносятся предложения, направленные на совершенствование действующего УК России. Книга рассчитана на специалистов и всех интересующихся проблемами уголовного права.

08.03-04.07.717.

343.2/7 *Энциклопедия уголовного права: В 8 т. Т. 6. Соучастие в преступлении / Сост.: В. Н. Кудрявцев, Б. В. Волженкин и др. — С.Пб.: Изд. Малинина, 2007. — 562 с.*

Предлагаемая «Энциклопедия уголовного права» — первое издание подобного рода. В нем будут рассмотрены практически все проблемы Общей и Особенной частей уголовного права,

проблемы квалификации преступлений, уголовное право зарубежных стран и др. Рассчитана она прежде всего на преподавателей юридических вузов, а также на аспирантов, соискателей, молодых ученых.

Шестой том «Энциклопедии» посвящен соучастию в преступлении. В нем рассматривается само понятие соучастия, виды соучастников, формы соучастия, соучастие в преступлениях со специальным составом и такие специальные вопросы соучастия, как эксцесс исполнителя, добровольный отказ соучастника и прикосновенность к преступлению.

08.03-04.07.718.

343.2/7 Энциклопедия уголовного права: В 8 т. Т. 7. Обстоятельства, исключающие преступность деяния / Сост.: В. Н. Кудрявцев, Б. В. Волженкин и др. — С.Пб.: Изд. Малинина, 2007. — 722 с.

Предлагаемая «Энциклопедия уголовного права» — первое издание подобного рода. В нем рассматриваются практически все проблемы Общей и Особенной частей уголовного права, проблемы квалификации преступлений, уголовное право зарубежных стран и др.

Рассчитана она прежде всего на преподавателей юридических вузов, а также аспирантов, соискателей, молодых ученых.

Седьмой том «Энциклопедии» посвящен обстоятельствам, исключающим преступность деяния. В нем рассматривается понятие и юридическая природа обстоятельств, исключающих преступность деяния, и все виды таких обстоятельств: необходимая оборона, причинение вреда при задержании лица, совершившего преступление, крайняя необходимость, физическое и психическое принуждение, обоснованный риск, исполнение приказа или распоряжения и согласие «потерпевшего».

08.03-04.07.719.

343.2/7 Энциклопедия уголовного права: В 8 т. Т. 8. Уголовная ответственность и наказание / Сост.: В. Н. Кудрявцев, Б. В. Волженкин и др. — С.Пб.: Изд. Малинина, 2007. — 798 с.

Предлагаемая «Энциклопедия уголовного права» — первое издание подобного рода. В нем рассматриваются практически все проблемы Общей и Особенной частей уголовного права, проблемы квалификации преступлений, уголовное право зарубежных стран и др.

Рассчитана она прежде всего на преподавателей юридических вузов, а также аспирантов, соискателей, молодых ученых.

Восьмой том «Энциклопедии» посвящен проблемам уголовной ответственности и наказания. В нем рассматриваются понятия уголовной ответственности, понятия и цели наказания, система уголовных наказаний и их классификация, а также все виды наказаний.

Автореферати

08.03-04.07.720.

343.2.01 Балабанова Д. О. Теорія криміналізації: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / ОНЮА. — О., 2007. — 16 с.

Здійснено комплексне дослідження питань обґрунтування кримінально-правових заборон. На основі методології сучасної теорії кримінального права та із застосуванням діалектичного та інших наукових методів досліджено визначення кримінальної та кримінально-правової політики, процесу криміналізації як одного з методів кримінально-правової політики, обґрунтовано систему факторів, які підлягають врахуванню при встановленні кримінально-правової заборони, та принципів, що впливають на процес формулювання кримінально-правової норми, наведено визначення теорії криміналізації та аргументи щодо доцільності її виокремлення нарівні із теорією кваліфікації, пеналізації та призначення покарання. Проаналізовано процес побудови кримінального законодавства України, виявлені окремі недоліки (відсутність легального визначення дефініцій, наявність значної кількості оціночних категорій, неузгодженість однакових понять, які використовуються в різних формах та ін.).

08.03-04.07.721.

343.3/7 Бахуринська О. О. Кримінально-правова характеристика порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК України): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 20 с.

Здійснено комплексний юридичний аналіз об'єктивних та суб'єктивних ознак складів злочину, передбаченого ст. 271 КК України. Розглянуто основні підходи до нормативного закріплення вказаних юридичних ознак у чинному національному кримінальному законодавстві та законодавстві окремих зарубіжних країн. Досліджено специфічний кримінально-правовий зміст порушення вимог законодавства про охорону праці та його співвідношення з іншими злочинами; запропоновано авторське визначення об'єкта цього злочину. На підставі отриманих у ході дослідження результатів розроблено пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства України та практики його застосування.

08.03-04.07.722.

343.234 Григор'єва М. Є. Звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з її дійовим каяттям: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Звернуто увагу на проблеми звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Розглянуто загальні питання механізму правового регулювання такого звільнення, досліджуються його передумова, підстава та кримінально-правові наслідки. Сформульовано

пропозиції щодо вдосконалення відповідних положень чинного кримінального законодавства України та практики його застосування.

08.03-04.07.723.

343.359.2 *Дудоров О. О.* Проблеми кримінально-правової охорони системи оподаткування України: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 34 с.

Досліджено проблеми тлумачення, застосування і вдосконалення кримінального законодавства, що передбачає відповідальність за злочини, які посягають на систему оподаткування. Розкрито соціальну обумовленість криміналізації порушень податкового законодавства, обґрунтовано авторське розуміння злочинів, що посягають на систему оподаткування. Висвітлено історичний досвід регламентації кримінальної відповідальності за податкові злочини. З огляду на бланкетний характер диспозицій відповідних норм КК України, розглянуто найбільш дискусійні питання врахування положень податкового законодавства при кримінально-правовій оцінці діянь учасників податкових правопідвладних. З урахуванням положень і тенденцій розвитку податкового законодавства України, відповідного зарубіжного досвіду сформульовано пропозиції щодо оптимізації змісту диспозицій кримінально-правових заборон, покликані охороняти вітчизняну систему оподаткування, і, зокрема, щодо заміни ст. 212 КК України нормами про відповідальність за податкове шахрайство, неперерахування податковим агентом податків і зборів та непогашення податкового боргу.

08.03-04.07.724.

343.288(477) *Євдокимова О. В.* Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Проаналізовано проблеми призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом за вчинений злочин. Розглянуто загальні питання призначення покарання, види (межі) призначення покарання, поняття та види призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Досліджено передумови, підстави та порядок пом'якшення, міри покарання. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення відповідних положень чинного кримінального законодавства України та практики його застосування.

08.03-04.07.725.

343.33[341.4](477) *Кузевич М. П.* Кримінальна відповідальність за екоцид: міжнародний та національний аспекти: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 20 с.

Подано комплексне дослідження питань кримінальної відповідальності за екоцид. Проаналізувавши ознаки екоциду як міжнародного злочину,

автор відносить його до злочинів проти безпеки людства, формулює його специфічні нормативні ознаки та дає наукове визначення за міжнародним кримінальним правом. На підставі аналізу складу екоциду за КК України робиться висновок про те, що виключно умисний злочин, об'єктивна сторона якого включає діяння, первинні наслідки (ушкоджене навколишнє середовище) і похідний наслідок у вигляді загрози настання екологічної катастрофи (надзвичайної екологічної ситуації). Висловлені рекомендації по розмежуванню екоциду з суміжними злочинами та кваліфікації за сукупністю злочинів. Враховуючи результати порівняльно-правового дослідження, сформульовані пропозиції щодо вдосконалення окремих положень КК України, зокрема, пропонується нова редакція ст. 441 КК України.

08.03-04.07.726.

343.611 *Лупіносова О. М.* Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Робота є першим в Україні монографічним дослідженням, що спеціально присвячено аналізу проблем кримінально-правової характеристики умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони. Викладено юридичний аналіз складу умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони, відмежування стану необхідної оборони від перевищення її меж, а також умисного вбивства, вчиненого при перевищенні меж необхідної оборони, від суміжних складів злочинів. На підставі сформульованих положень пропонується нова редакція ст. 118 КК України. Вносяться конкретні пропозиції щодо удосконалення кримінального законодавства про необхідну оборону, зокрема ст. ст. 36 і 263 КК України.

08.03-04.07.727.

343.611(043.3)+343.97(043.3) *Старко О. Л.* Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (кримінально-правове та кримінологічне дослідження): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Київ. нац. ун-т внутр. справ. — К., 2007. — 20 с.

Проведено комплексне наукове дослідження теоретичних і практичних аспектів кримінально-правової та кримінологічної характеристики умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини. Зокрема, здійснено юридичний аналіз складу злочину, передбаченого ст. 117 КК України, на основі якого сформульовано теоретичні висновки, рекомендації, пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства про кримінальну відповідальність. Наведено дані щодо рівня, динаміки дітовбивств, визначено причини та умови їх вчинення, дано характеристику особи жінок-дітовбивць. Запропоновано комплекс заходів запобігання вбивству матір'ю своєї новонародженої дитини на загальносоціальному, спеціально-кримінологічному та індивідуальному рівнях.

08.03-04.07.728.

343.2.01 *Балобанова Д. О.* Використання дефініцій у кримінальному законі // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 146—149.

Зазначено, що у науці кримінального права одним з найбільш важливих визначається правило побудови диспозиції та санкції. Вказано, що одним з напрямків при вдосконаленні кримінального законодавства є покращення кримінально-правових формулювань, які не повинні народжувати зайвих труднощів для правозастосовувача у тлумаченні та застосуванні кримінального закону. Запропоновано у Загальну частину КК України включити спеціальну главу, яка буде присвячена роз'ясненню термінів, вказаних в статтях КК України. Така практика застосовується в кримінальному законодавстві іноземних країн. Рекомендовано українському законодавцю використовувати міжнародний досвід легального тлумачення термінів.

08.03-04.07.729.

343.237 *Безбородов Д. А.* О формах проявления совместности деяния в уголовном праве // Современное право. — 2007. — № 5. — С. 59—62.

Указано, что совместное деяние имеет двоякую природу, которая предопределяется, с одной стороны, уголовным законом, а с другой — существованием уголовно-правового явления в объективной действительности. Выделено две формы совместности — фактическая и юридическая. Анализ совместного деяния с учетом достижений философии, обогатившей все области знаний системным подходом, позволил автору выделить формы проявления совместности деяния по двум направлениям: внутреннему — по степени организованности совместного поведения; внешнему — по функциональным особенностям поведения участников посягательства. Рассмотрены значимые признаки организованной и неорганизованной совместности.

08.03-04.07.730.

343.2/7.001.36 *Березовський А. А.* Законодавче закріплення концептів кримінально-правового впливу на злочинність: окремі проблеми та шляхи їх вирішення // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 348. — С. 106—109.

Висвітлено окремі аспекти проблеми кримінально-правового впливу на злочинність в Україні. Для вирішення зазначеної проблеми проведено порівняльний аналіз кримінальних кодексів зарубіжних країн (Російської Федерації, Казахстану, Турції, Швеції). З'ясовано, що в кримінальних кодексах зарубіжних країн порізно визначено та реалізовано концепти кримінального права, які володіють певною специфікою структури та змісту, що обумовлено особливостями державно-правового генезису, належ-

ністю до певних правових сімей, традиціями. Перелік засобів, завдяки яким має вирішуватися завдання кримінального законодавства України, на даний момент в концептуальному плані є не об'єктивно обмеженим. Запропоновано доповнити ч. 2 ст. 1 КК України вказівкою на застосування, крім покарання, й інших заходів кримінально-правового впливу — некарального характеру.

08.03-04.07.731.

343.237(470) *Васюков В. В.* Деление соучастников на виды // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2007. — № 5. — С. 96—99.

Анализируется вопрос разделения соучастников на виды. Согласно ст. 33 Уголовного кодекса Российской Федерации «Виды соучастников преступления» наряду с исполнителем признаются организатор, подстрекатель и пособник. Что служит критерием такого разграничения? Указано, что единственным критерием деления соучастников на виды является характер участия в совершении преступления, который представляет собой с объективной стороны совокупность выразившихся в реальном мире способов участия лица в совместном совершаемом преступлении, а субъективной — осознание соучастником роли своих действий в достижении преступного результата.

08.03-04.07.732.

343.232 *Гайков В. Т.* О понятии единичного преступления как составляющей множественности преступлений // Северо-Кавказский вестник. — 2007. — № 1. — С. 162—167.

Данная статья является выяснением понятия единичного преступления. Приведены высказывания по этому вопросу различных авторов (Н. С. Таганцев, В. Н. Кудрявцев, И. Б. Агаев, Н. Ф. Кузнецова и др.). Определено, что единичные преступления по своим признакам могут носить самый разнообразный характер. Указано, что в уголовно-правовой литературе представлены различные их классификации, однако практически все авторы, касавшиеся данной проблемы, называют два вида: простые и сложные. По мнению автора, под единичным преступлением следует понимать такое деяние, которое содержит состав одного преступления и квалифицируется по одной статье или ее части.

08.03-04.07.733.

343.23(470) *Геворгян В. М.* Развитие понятия «преступлений» в российском уголовном праве // Современное право. — 2007. — № 6. — С. 97—100.

Рассмотрен генезис понятия «преступление» в российском уголовном праве. Указано, что в отечественной доктрине уголовного права состав преступлений понимается как совокупность субъективных и объективных признаков, характеризующих деяние как преступление. Однако до сих пор этот институт вызывает дискус-

сии. Представлены и рассмотрены мнения ученых, где основная «точка нестыковки» относится к месту нахождения состава преступления или его сущности. Анализ понятия, структуры состава преступления свидетельствует о том, что, по мнению автора, это абсолютно ненужная категория. Исключение этой фикции упростит и теорию уголовного права, и практику, поскольку ограничит уголовно-правовую терминологию необходимыми и основными понятиями уголовного права — преступлением и наказанием.

08.03-04.07.734.

343.226 *Данильченко І. Р.* Визначення насильства у кримінальному праві // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 155—159.

Розкрито тлумачення поняття «наси́льство» у закордонній науці. Відзначено, що у зарубіжній науці дослідники дотримуються вузького розуміння поняття «наси́льство», а у вітчизняній науці це було характерно для ранніх досліджень. Сьогодні домінує розширювальне тлумачення і ця заслуга належить юристам, які усвідомили у змісті дві основні складові: фізичну й психологічну. Зазначено, що в юриспруденції поняття «психічне насильство» вживається рідко й частіше замінюється словосполученням «погроза заподіяння фізичного насильства». Запропоновано провести ретельний аналіз поняття насильства в кримінальному праві й виділити єдине визначення насильства: психічне або фізичне.

08.03-04.07.735.

343.222(470) *Дворецкий М.* О видах уголовной ответственности // Уголовное право. — 2007. — № 2. — С. 40—44.

Рассмотрен вопрос о видах уголовной ответственности, их систематизации по образцу системы видов наказаний, представленной в ст. 44 УК РФ. Детально проанализированы классификации видов уголовной ответственности ученых Б. Т. Разгильдиева и Р. Р. Галиакбарова. Исходя из главы 11 УК РФ «Освобождение от уголовной ответственности» автором сделаны следующие выводы: от уголовной ответственности можно освободить только лицо, совершившее преступление; вина лица, совершившего преступление, должна быть установлена приговором суда, вступившим в законную силу; суд освобождает от уголовной ответственности лицо, понесшее ее на основании вступившего в силу обвинительного приговора суда.

08.03-04.07.736.

343.23(477) *Денисова О.* Некоторые проблемы состава преступления, предусмотренного ст. 127 Уголовного кодекса Украины // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 107—110.

Анализируется объективная сторона и определение законодательной конструкции состава пыток. Выделены виды объективной стороны

пыток: нанесение побоев, мучения или насильственные действия. При сопоставлении ст. 127 и 365 УК Украины видно, что в их диспозициях речь идет об одном и том же, т. е. о причинении физической боли, применении насильственных действий и оскорблении личного достоинства потерпевшего, сопровождающихся физическим и моральным страданием. Кроме этого, диспозиции ст. ст. 126 и 127 УК Украины полностью повторяют друг друга, разница состоит лишь в специальной цели — принудить потерпевшего к совершению действий, противоречащих его воле. Существование таких общих уголовных норм (ст. ст. 126, 127, 365, 373) на практике приводит к судебным ошибкам и умышленной трансформации недостатков конструкции норм в сомнениях, по которым виновные лица уходят от ответственности за совершенное преступление. Рекомендовано исключить из УК Украины ст. ст. 126 и 373.

08.03-04.07.737.

343.23 *Доляновська І.* Кримінально-правова кваліфікація експлуатації дітей і деяких суміжних злочинів // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 86—89.

Проаналізовано об'єктивні та суб'єктивні ознаки суміжних із експлуатацією дітей злочинів. Вказано на те, що проводити розмежування злочинів «експлуатація дітей» і «суміжні склади злочинів» треба з урахуванням і тлумаченням конституційних норм, норм трудового законодавства, що регламентують працю неповнолітніх. Визначення кола суміжних злочинів слід проводити з урахуванням спільності таких ознак їх складів, як вчинення злочину щодо неповнолітнього з використанням будь-якої діяльності такої особи, що дозволить правильно кваліфікувати дії винної особи при вчиненні нею злочину «експлуатація дітей» та суміжних злочинів.

08.03-04.07.738.

343.236 *Дякур М. Д.* Поняття, ознаки та аналіз складу замаху на злочин // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 348. — С. 115—118.

Здійснено комплексне дослідження поняття «замах на злочин». Надано законодавче і доктринальне його визначення. Детально проаналізовано основні елементи — об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона. З'ясовано значення даного інституту для вдосконалення кримінального законодавства.

08.03-04.07.739.

343.236(477) *Дякур М. Д.* Розвиток кримінального законодавства про замах на злочин в Україні // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — Чернівці, 2006. — Вип. 333. — С. 117—121.

Проведено історичний аналіз кримінального законодавства про замах на злочин в Україні.

Виділено і досліджено п'ять періодів в історії кримінального права України. Перший період характеризується тим, що у законодавстві Стародавньої Русі норма про відповідальність за замах на злочин відсутня, оскільки в даний період покарання наставало вже на стадії виявлення умислу, яке і визнавалося закінченим злочином. Другий період — з'явилася вперше норма про замах на злочин в «Уложенні про покарання кримінальні й виправні» в 1845 році. Наступний свій розвиток норма про замах отримала в радянський період, коли під впливом політичних змін, що відбувалися, не проводилося розмежування між готуванням до злочину і замахом на злочин, вони охоплювалися єдиним терміном «спроби» вчинити який-небудь злочин і кримінальна відповідальність встановлювалась за попередню злочинну діяльність в цілому. Четвертий період характеризується тим, що при призначенні покарання суд враховує ступінь здійснення злочинного наміру та причини, внаслідок яких злочин не було доведено до кінця. В сучасній нормі про замах на злочин, а саме ст. 15 КК України, й відображено найбільш суттєві ознаки замаху як незакінченого злочину.

08.03-04.07.740.

343.235 *Ільїна О. В.* Система обтяжуючих обставин корисливих злочинів проти власності за КК України // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 443—450.

Проаналізовано класифікації обтяжуючих обставин корисливих злочинів проти власності, які провадилися у науці кримінального права (О. І. Бойцов, М. Й. Коржанський, В. О. Навроцький, О. О. Дудоров). Визначено їх підстави та оцінено з критичної точки зору. Запропоновано авторську класифікацію, де виокремлюється три групи (типи) обтяжуючих обставин корисливих злочинів проти власності: обтяжуючі обставини, що відносяться до об'єктивної сторони злочину проти власності; обтяжуючі обставини, що відносяться до суб'єкта злочину; обтяжуючі обставини, що відносяться і до об'єктивної сторони злочину і до суб'єкта злочину.

08.03-04.07.741.

343.431 *Іскров К. М.* Напрями вдосконалення диспозиції статті 149 Кримінального кодексу України // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 36—38.

Висвітлено позиції різних дослідників щодо кримінального законодавства України як найважливішого інструмента в боротьбі зі злочином «торгівля людьми». Проаналізовано проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України», в якому запропонована нова редакція ст. ст. 149, 303 КК України. Наведено три форми торгівлі людьми: продаж людини; інша платна передача людини; здійснення щодо людини будь-якої іншої угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням за її

згодою або без згоди через державний кордон України для подальшого продажу чи іншої передачі іншій особі, що закріплені у ст. 149 КК України. Висловлено зауваження щодо законопроекту, який буде прийнятий з більш чітким визначенням змісту понять «торгівля людьми» та «втягнення до заняття проституцією», а також до управління боротьбою зі злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми, уважно враховуватиме сукупність об'єктивних та суб'єктивних ознак для правильної кваліфікації зазначених злочинів.

08.03-04.07.742.

343.24 *Комарова Л. Р.* Основные виды наказаний (вопросы их систематизации) // Юридические науки. — 2007. — № 4. — С. 177—182.

Указано, що перелік основних видів наказаний достаточного різноманітний. Наказання содержательны по количеству и качеству заключенных в них карательных элементов. Представлена авторская классификация основных видов наказаний: наказания, связанные с ограничением имущественных, трудовых и иных прав осужденных (штраф, лишение права занимать определенную должность или заниматься определенной деятельностью, обязательные работы, исправительные работы, ограничение по военной службе); наказания, связанные с ограничением, лишением свободы (ограничение свободы, арест, содержание в дисциплинарной воинской части, лишение свободы на определенный срок, пожизненное лишение свободы); смертная казнь.

08.03-04.07.743.

343.2/7(477) *Костенко О. М.* Кримінальний кодекс України: гендерний аспект // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 17. — С. 190—200.

Проведено комплексне дослідження гендерного змісту кримінального законодавства з натуралізму. Встановлено, що гендерна дискримінація — це порушення гендерної рівності одним із двох способів: надання в законодавстві тій чи іншій статі переваг, неадекватних природі цієї статі; передбачення в законодавстві для тієї чи іншої статі обмежень, що є неадекватними природі цієї статі. Зазначено, що КК України 2001 р. в основному відповідає принципу «гендерна рівність через гендерну адекватність». Визначено недоліки, які слід усунути в процесі подальшого гендерного змісту цього Кодексу. Запропоновано викласти текст КК України «гендерно нейтральною» мовою або в загальній частині КК України пояснити, що вживання в тексті слів чоловічого роду не означає, що вони стосуються лише осіб (суб'єктів) чоловічої статі. Вказано, що ряд статей не відповідають зазначеному принципу і потребують відповідних змін.

08.03-04.07.744.

343.224.1(477) *Ландіна А. В.* Кримінально-правова охорона моральності у сфері соціалі-

зації неповнолітніх // Правова держава: Щоріч. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 17. — С. 216–222.

Обґрунтовано поняття терміна «соціалізація». Запропоновано виділити злочинні діяння, що передбачені в ст. 304 КК України, в окрему групу злочинів проти моральності, а саме — у групу злочинів проти моральності у сфері соціалізації неповнолітніх. Представлено авторську редакцію ст. 304 КК України. Автор наголошує, що запропоновані зміни і рекомендації сприятимуть підвищенню кримінально-правового захисту цього виду моральності і моральності в цілому на більш високий рівень, а також нададуть можливість для більш повної реалізації особистісних прав неповнолітніх осіб.

08.03-04.07.745.

343.232(477) *Лисько Т.* Зміст фізичного насильства у складах зґвалтування за Кримінальним кодексом України // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 119–124.

Проаналізовано фізичне насильство як одну із ознак об'єктивної сторони зґвалтування. Зазначено, що фізичне насильство у складі зґвалтування передбачено як додаткова дія (додаткова до основної — статевих зносин). Виокремлено декілька підходів до трактування фізичного насильства. Представлено авторське визначення поняття «фізичне насильство». Виділено окремі вияви фізичного насильства при вчиненні зґвалтування, що мають важливе практичне значення і безпосередньо впливають на кваліфікацію злочинів і призначення покарання.

08.03-04.07.746.

343.347(477) *Матвійчик В.* Обстановка вчинення злочинів проти довкілля за Кримінальними кодексами 1960 та 2001 років: деякі дискусійні питання // Юридична Україна. — 2007. — № 5. — С. 81–83.

Висвітлено актуальні питання обстановки вчинення злочинів проти довкілля. Представлено і проаналізовано різні точки зору вчених щодо визначення такої ознаки об'єктивної сторони складу злочину, як обстановка. Зазначено, що до цього часу відсутні випадки порушення кримінальних справ щодо злочинів цього виду, хоча вони вчиняються (на прикладі Кримінального кодексу 1960 р. та чинного кодексу). Сформульовано авторське визначення поняття «обстановка вчинення злочинів проти довкілля».

08.03-04.07.747.

343.2.01(477) *Мирошниченко Н. А.* Деякі питання удосконалення норм Загальної частини Кримінального кодексу України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 129–132.

Викладено уточнення та доповнення деяких положень Загальної частини КК України. Запропоновано доповнити ч. 1 ст. 11 КК України ви-

значенням видів одиночного злочину (простий, продовжуваний, складний); передбачити таке поняття, як вікова осудність; надати уточнення ст. 21, де передбачено кримінальну відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння, внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин. У ст. 24 необхідно закріпити крім прямого та непрямого умислу і інші види умислу. Вказано на те, чим відрізняється необережність у вигляді злочинної недбалості від випадку (невинного спричинення шкоди). У розділі VII «Повторність, сукупність, рецидив злочину» необхідно поряд із визначенням форм множинності (повторність, рецидив, сукупність) закріпити види повторності (тотожних та однорідних злочинів), сукупності (ідеальна, реальна), рецидиву (загальний, спеціальний, пенітенціарний). Зазначено, що деякі норми розділу XV «Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх» також потребують удосконалення.

08.03-04.07.748.

343.22 *Пащенко О.* Особливості психічного ставлення суб'єкта до суспільно небезпечного діяння у злочинах, пов'язаних з порушенням правил безпеки // Вісник прокуратури. — 2007. — № 6. — С. 71–76.

Розглянуто питання, яке стосується встановлення особливостей психічного ставлення суб'єкта до суспільно небезпечного діяння у злочинах, пов'язаних з порушенням правил безпеки. Зазначено, що психічне ставлення суб'єкта до діяння у злочинах, пов'язаних з порушенням правил безпеки, виражається у виді прямого умислу або злочинної недбалості. Вказано, що під час умисного порушення правил безпеки суб'єкт усвідомлює, що його діяння завдає шкоди відносинам безпеки у відповідній сфері і суперечить інтересам осіб, які знаходяться у цій сфері. Наведено приклади таких діянь, де є порушення відповідних правил безпеки.

08.03-04.07.749.

343.431 *Підгородинський В. М.* Окремі питання кваліфікації торгівлі людьми (ст. 149 КК України) // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 135–138.

Проаналізовано ст. 149, в якій об'єктивна сторона цього складу злочину здійснюється у таких формах: торгівля людьми; здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина; вербування людини; переховування людини; одержання людини. Вказано на відсутність у КК України визначення поняття «торгівля». На основі аналізу автором зроблено висновок, що злочин, передбачений ч. 1 ст. 149 КК України, вчинюється з прямим умислом, а для вербування, переміщення, переховування, передачі та одержання людини обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони є мета злочину, а саме експлуатація потерпілої особи. Відповідно до примітки 1 ст. 149 КК України під експлуатацією

людини в цій статті слід розуміти всі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) для наживи, примусову вагітність, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах.

08.03-04.07.750.

343.7 *Рублевський А. П.* Відмінність розбою від деяких суміжних злочинів // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 211—215.

Розглянуто та проаналізовано основні відмінності між розбоєм та деякими суміжними злочинами (бандитизм (ст. 257 КК України), грабіж (ст. 186 КК України) і вимагання (ст. 189 КК України), що має суттєве значення для кваліфікації. Зроблено такі висновки: для розуміння відмінностей між розглянутими складами злочинів та правильною кваліфікації потрібно уважно розглянути характер насильства, що застосовується при скоєнні злочину, з'ясувати момент його закінчення, озброєність та характер організації злочинної групи.

08.03-04.07.751.

343.533(470) *Серєда С. А., Федотов Н. Н.* Сложности толкования терминов «вредоносная программа» и «неправомерный доступ» // Российская юстиция. — 2007. — № 2. — С. 58—61.

Проведен анализ и предъявлены доказательства верности позиции авторов, позволяющие утверждать, что сложившаяся на сегодняшний день практика, допускающая привлечение к уголовной ответственности по ст. ст. 272 и 273 УК РФ за нарушение авторских прав на программы для ЭВМ, не соответствует Закону. Указанные статьи ошибочно применяются к правоотношениям, не входящим в сферу действия главы 28 УК РФ. Сделаны предложения по исправлению ситуации.

08.03-04.07.752.

343.265 *Смоков Д. С.* Кримінально-правовий інститут звільнення від відбування покарання із випробуванням: порівняльний аналіз // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 226—232.

На підставі аналізу чинного кримінального законодавства зарубіжних країн (Франція, ФНР, Іспанія, Швеція) визначено, що зміст та сутність інституту звільнення від відбування покарання із випробуванням в різних країнах розуміється по-різному. В одних країнах він розглядається як вид кримінального покарання, в інших — як особливий режим виконання покарання. Зазначено, що в будь-якому випадку він містить у собі певний обсяг правообмежень та

позбавлень, що є основними ознаками будь-якого покарання. Автор статті вважає за доцільне, враховуючи вітчизняний досвід формування цього інституту, розмежувати окремі види звільнення від відбування покарання залежно від того чи визначаються обов'язки та додаткове покарання, чи ні. Сам факт умовного засудження, відстрочки виконання вироку є самостійним, самодостатнім обсягом кримінального примусу для певної категорії засуджених.

08.03-04.07.753.

343.34:342.8(477) *Тимошенко І.* До питання про об'єкт злочинів проти виборчих прав громадян // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 73—76.

Проаналізовано чинні кримінально-правові норми, що спрямовані на охорону виборчих прав. Розглянуто зміст і структуру виборчих правовідносин як видового об'єкта злочинів проти виборчих прав громадян. Надано наукове обґрунтування критеріїв відмежування цих злочинів від інших порушень виборчих правовідносин і від суміжних злочинів. Запропоновано вдосконалити законодавство у сфері кримінального захисту виборчих прав громадян України.

08.03-04.07.754.

343.22:344 *Туркот М.* Мотив як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони злочину. Зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем // Вісник прокуратури. — 2007. — № 5. — С. 38—44.

Розглянуто питання щодо суб'єктивної сторони злочину. Виокремлено ознаки суб'єктивної сторони складу злочину: вина, мотив і мета вчинення злочину. Зазначено, що при зловживанні військовою службовою особою владою або службовим становищем вина може бути як умисною, так і мати змішану форму. При цьому стосовно діяння може мати місце лише прямий умисел, оскільки в законі визначений мотив (корисливі мотиви, інші особисті інтереси або інтереси третіх осіб) виступає як обов'язкова ознака складу цього злочину. Ставлення винного до наслідків може виражатися як у формі умислу, так і у формі необережності.

08.03-04.07.755.

343.23 *Хряпінський П.* Юридична конструкція складу правомірної поведінки у кримінальному праві // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 102—105.

Розглянуто і проаналізовано системоутворюючі елементи (суб'єкт, об'єкт, суб'єктивна й об'єктивна сторони) складу правомірної поведінки у кримінальному праві. Виділено ознаки юридичних конструкцій: вони є ідеальною моделлю, формою віддзеркалення дійсності; у цій якості є спрощеним, узагальненим відбиттям об'єкта; мають схожість з останнім лише на рівні суттєвих ознак, тобто схожі на віддзеркалений об'єкт, але не тотожні йому. Зазначено, що правомірна поведінка матиме місце лише там, де

у наявності будуть усі елементи складу, а відсутність хоча б одного із елементів буде свідчити про відсутність правомірної поведінки особи.

КРИМІНОЛОГІЯ

Книги

08.03-04.07.756.

343.9 *Борець Л. В.* Національна система України по боротьбі з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом: Лекція. — К.: КНТ, 2007. — 89 с.

Викладено основні положення створення та функціонування Національної системи України по боротьбі з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом. Відображено організацію діяльності суб'єктів національної системи фінансового моніторингу. Зроблено аналіз нормативно-правового регулювання протидії таким злочинам. Лекція розрахована на студентів, викладачів, наукових та практичних працівників, які працюють у системі фінансового моніторингу України.

08.03-04.07.757.

343.85 Боротьба зі злочинністю та права людини: Зб. наук. статей / За ред. М. П. Орзіха, В. М. Дьоміна; ОНЮА. — О.: Фенікс, 2006. — 295 с. — (Б-ка журн. «Юридический вестник»).

Збірник наукових праць поповнює бібліотеку журналу «Юридичний вісник» і містить статті учасників науково-практичного семінару «Боротьба зі злочинністю та права людини», який відбувся 16 березня 2006 року в Одеській національній юридичній академії. Розглядаються питання протидії організованій злочинності у контексті прав людини, проблеми злочинності як порушення прав людини, забезпечення прав людини в діяльності правоохоронних органів. Рекомендується співробітникам правоохоронних, судових органів, вченим, викладачам, студентам юридичних вузів.

08.03-04.07.758.

343.9 Криминология: Учебник / Под ред. Г. А. Аванесова. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. — 495 с.

Учебник подготовлен в соответствии с требованиями Государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования по специальности «Юриспруденция». Даны основы криминологического учения о преступности, вскрываются причины преступности, рассматриваются механизмы воздействия на преступность, и в частности насильственную, корыстную, организованную, политическую, профессиональную и т. д. Особое внимание уделено зарубежным криминологическим теориям и практике воздействия на преступность. Для студентов, аспирантов, преподавателей вузов юридических специальностей, а также судей, прак-

тических работников правоохранительных органов и адвокатов.

08.03-04.07.759.

343.9:343.37+343.37+343.985:343.37 Противодействие отмыванию денег: украинско-российский опыт: Монография / Т. Молчанова, В. Некрасов и др. — К.: КНТ, 2007. — 238 с.

Монография посвящена актуальным проблемам противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, на базе законодательств Украины и России рассматриваются вопросы правового регулирования противодействия, а также криминологическая составляющая, характеризующая природу легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем. Исследованы современные подходы уголовно-правового, оперативно-розыскного и криминалистического характера, влияющие на эффективность деятельности государства и отдельных его институтов по противодействию преступлениям, в той или иной мере связанных с легализацией (отмыванием) доходов, полученных преступным путем. Для практических работников оперативно-розыскных, следственных и судебных органов, преподавателей, адъюнктов, слушателей учебных заведений правоохранительной специализации, студентов юридических вузов.

08.03-04.07.760.

343.9 *Шестаков Д. А.* Криминология: Новые подходы к преступлению и преступности: Криминогенные законы и криминологическое законодательство. Противодействие преступности в изменяющемся мире. — 2-е изд., перераб. и доп. — СПб.: Юрид. центр Пресс, 2006. — 561 с.

Учебник написан Д. А. Шестаковым в духе его концепции «Преступность как свойство общества», которая составила основу Невско-Волжской научной школы «криминогенных подсистем». В нем собран тридцатилетний опыт преподавания дисциплины на юридическом факультете СПбГУ и в других вузах. Использованы многочисленные зарубежные источники, полученные во время длительной работы автора в ФРГ, США и других странах, — малоизвестные в России. Осуществленное в 2001 году первое издание учебника вызвало отклик и полемику специалистов. Сочетание оригинального видения проблем противодействия преступности с достаточным отображением результатов современной криминологии дает почву для надлежащей вузовской подготовки по данной дисциплине. Усвоению материала способствуют помещенные в конце глав контрольные вопросы, схемы, диаграммы и таблицы. Автор известный криминолог, доктор юридических наук, профессор, заслуженный деятель науки РФ, один из учредителей и президент Санкт-Петербургского криминологического клуба, действительный член Российской академии наук, Академии социальных наук, почетный профессор Казахской криминологической ассоциации.

Автореферати

08.03-04.07.761.

343.9(477) *Мартиненко О. А.* Злочини серед працівників ОВС України: їх детермінація та попередження: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юрид. акад. ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 36 с.

Здійснено комплексний теоретико-кримінологічний аналіз сучасного стану криміногенних чинників, що обумовлюють вчинення злочинів з боку працівників органів внутрішніх справ України, з їх окремим аналізом за рівнем (загальносоціальні, групові, індивідуальні) та за змістом (економічні, політичні, соціально-психологічні, правові, організаційно-управлінські). Методологічне дослідження виконано на засадах герменевтики, що поєднали концепцію соціального детермінізму, історизму, принципи системного та діалектичного підходів.

Надано кримінологічну характеристику злочинів, що вчиняються працівниками ОВС, за регіональними, соціально-демографічними ознаками, визначені характерні ознаки ситуації скоєння злочинів. Висвітлено процес трансформації кількісних змін у показниках дотримання персоналом ОВС законності у якісно нові форми кримінальної активності — прикриття нелегальної діяльності, вимагання, участь у контрабанді, незаконному обігу наркотиків тощо. Вперше здійснено кримінологічний аналіз фактів катування та жорстокого поводження працівників ОВС із громадянами. Розроблено кримінологічну характеристику особистості засуджених працівників ОВС з розподілом за окремими складами вчинених злочинів. З урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду розроблено і запропоновано систему заходів запобігання протиправній поведінці серед персоналу органів внутрішніх справ. Сформульовано рекомендації, спрямовані на удосконалення теоретико-правових засад та практики діяльності МВС України.

Статті

08.03-04.07.762.

343.9:343.341(477) *Голина В. В.* Бандитизм в Україні: кримінологическая характеристика и проблема предупреждения // Государство и право. — 2007. — № 7. — С. 72—79.

Освещен реальный уровень бандитизма в Украине, о котором говорит сложно в силу ряда объективных и субъективных причин: трудности разграничения двух схожих составов преступлений — разбоя и бандитизма, различная их последовательность, сложности сопоставимости данных уголовно-правовой статистики различных ведомств — МВД и Министерства юстиции Украины. Исходя из теории уголовного права, к признакам банды относят: количественный состав, стойкость объединения, распределение функций участников банды, вооруженность, способы совершения преступления. Проанализиро-

вана кримінологическая структура. Организация стратегического противостояния бандитизму предполагает: определение ближайших и перспективных целей такого противодействия; проявление политической воли; переход к государственной политике, которая максимально затрудняла бы организацию и деятельность банд; внедрение системного подхода в борьбе с бандитизмом. Теоретической основой тактики борьбы с бандитизмом является специально-кримінологическое предупреждение преступлений, к составным частям которого относятся: кримінологическая профилактика, предотвращение и пресечение.

08.03-04.07.763.

343.971:343.6/7 *Головкін Б.* Дослідження смислової сфери особистості корисливо-насиленницького злочинця // Вісник прокуратури. — 2007. — № 7. — С. 77—84.

Досліджено психологічну сферу свідомості злочинця. Наголошено, що категорія смислу має двоєдину природу: життєвий смисл і особистісний смисл. Охарактеризовано ці різновиди смислу і в зв'язку з цим експериментально-діагностичним шляхом досліджено смисложиттєві орієнтації корисливо-насиленницьких злочинців, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини. Наведені результати дослідження показали, що у них регуляція поведінки відбувається на більш низькому рівні прагматичного життєвого смислу, обмеженого ситуативною життєвою необхідністю щодо задоволення майнових потреб на примітивно вигідній основі. Зазначено, що у цілому низький показник осмисленості життя свідчить про відсутність у корисливо-насиленницьких злочинців суспільно схвальних життєвих цілей, про їх байдужість до майбутнього, фіксацію на поточних подіях, з яких будь-що потрібно отримати максимальну користь для себе, нехтуючи оточуючими і суспільством загалом.

08.03-04.07.764.

343.9:343.6/7(477) *Головкін Б.* Раціонально-прагматичні дослідження корисливо-насиленницької злочинності в Україні // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 90—95.

Досліджено методологію кримінологічної науки (конкретно-наукова методологія), під якою слід розуміти: сукупність концептуальних ідей, методів і принципів пізнання та протидії злочинності. Для розуміння корисливо-насиленницької злочинності визначено загальні теоретико-методологічні підходи пізнання такого складного явища, як злочинність. Показано магістральний напрям дослідження та розкрито його пояснювальний і прогностичний потенціал. Продемонстровано органічний зв'язок із сучасними філософсько-методологічними концепціями осмислення реальії суспільного буття.

08.03-04.07.765.

343.988 *Голубева Л. Н.* Основные направления общей виктимологической профилактики

насильствених преступлений // Право и политика. — 2007. — № 7. — С. 129—132.

Представлена классификация целей профилактической деятельности в сфере борьбы с преступностью. Выделены и проанализированы основные направления общей виктимологической профилактики насильственных преступлений, которая характеризуется специфическими особенностями. Сформулирован вопрос о разработке и принятии федерального законодательства, касающегося предупреждения преступлений, в рамках которого необходимо уделить внимание и виктимологической профилактике.

08.03-04.07.766.

343.9(477)-053.9 *Гришко О.* Корислива злочинна діяльність щодо осіб похилого віку // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 10. — С. 124—127.

Досліджено питання корисливої злочинної діяльності, що вчиняється стосовно осіб похилого віку. Проаналізовано структуру злочинної діяльності, яка складається з таких елементів: об'єкт, суб'єкт, засоби та процес діяльності, мета і мотив. Виділено групування життєвих потреб індивіда: «нормальна» система потреб, яка відповідає характерному для даного суспільства або класу типу особливостей способу життя; деформована система потреб, в якій одні потреби розвинуті за рахунок інших; «перекручені» потреби, задоволення яких об'єктивно суперечить розвитку особи та інтересам суспільства. Аналіз судової практики свідчить, що стосовно осіб похилого віку вчиняються переважно такі злочинні діяння: умисне вбивство з корисливих мотивів, крадіжка, грабіж, розбій, вимагання, шахрайство, привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Запропоновано шляхи вирішення зазначеної проблеми.

08.03-04.07.767.

343.9 *Іваненко І. В.* Організаційне забезпечення стійкості злочинного об'єднання: проблеми і механізми // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 438—443.

Проведено паралель між системами безпеки окремих підприємств і колективними організованими злочинними об'єднаннями. Розкрито сутність цього організаційного впливу. З'ясовано, що будь-яке злочинне об'єднання, яке взагалі переймається питаннями власної стійкості, потенційно має два шляхи її забезпечення: створення власної системи забезпечення стійкості чи пошук сторонніх сил, які зможуть на певних умовах вирішити це питання. Представлено теоретично-модульну систему забезпечення стійкості певного злочинного об'єднання. На думку автора, організаційне забезпечення стійкості певного злочинного об'єднання є невід'ємною частиною процесу його функціонування, що розпочинається з моменту утворення і за-

кінчується моментом ліквідації. Таке забезпечення може мати характер чітко окреслених організаційних та інших заходів, а може проводитись поточно, ситуативно, покладаючись на потенціал міжособистісних зв'язків між членами об'єднання, на спільність їхніх інтересів.

08.03-04.07.768.

343.9:343.341(470) *Квашенникова А. С.* Кримінологические аспекты деятельности деструктивных культов // Юридические науки. — 2007. — № 5. — С. 175—177.

Отмечено, что криминал характерен вообще для деструктивных культов, тем более — с ярко выраженными признаками тоталитарного устройства. Адептов культов подобного типа всегда отличает фанатичность, полная деформация представлений об истинной цели жизни. Зачастую, выполняя указания своих лидеров, адепты не подозревают, что совершают преступления. Дано определение понятия «деструктивные культы» и приведены примеры преступлений, совершаемых адептами культов. Предложены меры борьбы с данными видами криминального поведения.

08.03-04.07.769.

343.97 *Мельничук Т. В.* Сучасні концепції причин організованої злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 326—331.

Здійснено кримінологічний аналіз комплексу факторів, які визначають організовану злочинну діяльність у зовнішньоекономічній сфері. Досліджено два підходи до пояснення причин організованої злочинної діяльності та її форм у зовнішньоекономічній сфері: з точки зору існуючих у кримінології теорій причинності; з точки зору факторів, що детермінують сучасний стан організованої злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері на міжнародному та національному рівнях. Простежено взаємозв'язок між криміногенними явищами у зовнішньоекономічній сфері та політичними, економічними, соціальними процесами, які відбуваються у світі та в Україні, а також недоліками в чинному законодавстві, системах державного контролю за зовнішньоекономічною діяльністю, в організації роботи органів виконавчої влади, контролюючих та правоохоронних органів.

08.03-04.07.770.

343.17/19(477) *Мищенко С. Г.* Кримінальна юстиція у стратегії протидії злочинності // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 450—453.

Наголошено, що у протидії злочинності та запобіганні подальшій криміналізації українського суспільства важливу роль має відігравати кримінальна юстиція. Визначаючи ідеологію діяльності органів кримінальної юстиції у про-

тидії злочинності, зазначено, що у цій співпраці мають брати участь усі органи кримінальної юстиції, державні та суспільні організації, інші інститути українського суспільства. Основну роль щодо координації діяльності органів кримінальної юстиції у протидії злочинності має відігравати Верховна Рада України і, зокрема, її комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

08.03-04.07.771.

343.8:343.91 *Неживець О. М.* Вивчення особи злочинця при розкритті злочинів, вчинених засудженими у місцях позбавлення волі, та їх оперативно-розшукове забезпечення // *Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.* — К., 2006. — Вип. 34. — С. 427–431.

Проаналізовано злочини, що вчинюються у місцях позбавлення волі. Визначено фактори, які впливають на пенітенціарну злочинність. Охарактеризовано особу злочинця, яка вчинила злочин у місці позбавлення волі. Представлено ряд пропозицій з удосконалення індивідуально-профілактичної роботи із засудженими. При розгляді пенітенціарної характеристики особливу увагу приділено кримінально-правовим, соціально-демографічним, кримінологічним та соціально-біологічним ознакам особистості. Визначено випадки, коли необхідно використовувати оперативно-розшукові дані у розслідуванні злочинів, вчинених засудженими.

08.03-04.07.772.

343.915 *Панов С. Л.* Правонарушения и преступления в школе: криминологический аспект // *Современное право.* — 2007. — № 6. — С. 106–111.

Рассматриваются правонарушения и преступления, которые совершаются несовершеннолетними в местах получения образования: в средних школах, лицеях и колледжах, вузах. Анализируемые преступления относятся к высоколатентным. Выделены основные причины правонарушений и преступлений в школе. Автор отмечает, что в настоящее время общеобразовательные учреждения уделяют значительное внимание выполнению задач профилактики безнадзорности и правонарушений школьников. Однако обеспечение нормального нравственного и физического развития учащихся может получить надлежащее комплексное сопровождение только при условии согласованного участия различных субъектов профилактики, и, прежде всего, имеющих специальные административно-предупредительные полномочия.

08.03-04.07.773.

343.224.1 *Панов С. Л.* Современные аспекты вовлечения несовершеннолетних в антиобщественную и преступную деятельность // *Политика и общество.* — 2007. — № 5. — С. 36–44.

Рассмотрены и проанализированы проблемы, связанные с криминологической характери-

стой «новых» видов и форм вовлечения несовершеннолетних в антиобщественную и преступную деятельность. К числу таких проблем отнесены: вовлечение в азартные игры; участие в преступлениях экстремистской и террористической направленности; вовлечение в наркотизм; торговля несовершеннолетними и распространение детской порнографии. Акцентируется внимание на то, что отдельного изучения и осмысления требуют вопросы детерминации вовлечения детей и подростков в правонарушения и преступления. Предложено разработать комплекс мер предупреждения указанных социально-негативных противоправных явлений.

08.03-04.07.774.

343.919-057.36 *Плахотина В. М.* Понятия и сущность злочинів, вчинених співробітниками органів внутрішніх справ // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 32. — С. 30–37.

Визначено специфічні особливості співробітників органів внутрішніх справ, які дозволяють відрізнити їх від інших осіб, що перебувають на службі в органах внутрішніх справ. Встановлено зв'язок між злочинною поведінкою співробітника органів внутрішніх справ і характером його службових повноважень. Визначено сфери протиправної діяльності співробітників органів внутрішніх справ, обумовлені службовими повноваженнями й займаним посадовим становищем. Виділено коло посягань, що стосуються розглянутої категорії злочинів.

08.03-04.07.775.

343.814 *Прокументов Л., Филиппова О.* Преступность в местах лишения свободы: понятие, криминологическая характеристика // *Уголовное право.* — 2007. — № 2. — С. 125–128.

Указано на отсутствие в криминологической литературе единого мнения о понятии преступности в местах лишения свободы. Отмечено, что преступность в местах лишения свободы выделяется из общей преступности по совокупности двух существенных признаков: преступления совершаются лицами, ранее осужденными к лишению свободы; преступления совершаются ими в местах лишения свободы во время отбывания наказания. Представлено авторское определение данного явления. Выявление фактической картины преступности в местах лишения свободы диктует необходимость принятия мер по устранению причин, условий и предпосылок, которые реально определяют неполноту, искажение и фальсификацию учета совершаемых в них преступлений.

08.03-04.07.776.

343.97 *Стрелковська Ю. О.* Маргінальна злочинність: визначення та основні напрямки вивчення // *Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА.* — О., 2007. — Вип. 32. — С. 380–385.

Розглянуто та проаналізовано новий вид злочинності — маргінальну злочинність. Визначено два основних аспекти вивчення зазначеної проблеми. Так, вивчення неоднорідності кримінального середовища та виділення окремих осіб або їх груп, що займають маргінальне становище у ньому, допомагає більш повному розкриттю причинного комплексу окремих видів злочинності (наприклад, етнічної організованої, як це було зроблено в даній статті) та використанню їх певних особливостей для підвищення ефективності запобіжних заходів. Другий напрямок вивчення маргінальної злочинності у рамках кримінальної субкультури як явища, що суперечить законам кримінального світу та відторгається ним, допоможе запобігти певній категорії злочинів, що скоюються у місцях позбавлення волі. Зазначено, що вивчення маргінальної злочинності є дуже актуальним та перспективним напрямком у сучасній кримінології.

08.03-04.07.777.

343.226(477) *Чеханюк Л.* Вдосконалення законодавства України щодо захисту жертв насильства у сім'ї // *Право України.* — 2007. — № 6. — С. 119—122.

Проаналізовано злочини, що вчиняються у сімейно-побутовій сфері. Зазначено, що специфіка даної проблеми полягає в тому, що члени родини, які потерпають від домашнього насильства, не знаходять захисту в суспільстві, оскільки сучасний стан правового регулювання надання допомоги жертвам такого насильства має серйозні прогалини та недоліки. Надано пропозиції щодо усунення недоліків у законодавстві та продовження на загальнодержавному рівні розроблення спеціальної політики, яка повинна мати у своїй основі не тільки заходи репресивного характеру, а й заходи оздоровчого та корекційного характеру як до жертв, так і правопорушників.

08.03-04.07.778.

341.4 *Шарифуллин Р. А.* Некоторые правовые аспекты международного сотрудничества в области предупреждения преступности // *Российский судья.* — 2006. — № 12. — С. 43—45.

Рассмотрены теоретический и практический аспекты международного сотрудничества в сфере борьбы с преступностью. Изложены основные задачи, выполнение которых преследует международное сотрудничество в борьбе с преступностью, — общепреventивная и репрессивная. Проанализировано содержание понятия «предупреждение преступности».

08.03-04.07.779.

343.911:343.326(470) *Шкунова М. Д.* Криминологическая характеристика современного российского террористического преступника // *Юридические науки.* — 2007. — № 5. — С. 188—190.

Рассмотрена характеристика личности террористического преступника. Выделены основные мотивы, порождающие террористическую пре-

ступность: самоутверждение, молодежная романтика и героизм, влечение отдельных лиц к смерти, месть, политические и идеалистические мотивы, мотив устрашения, не исключены и корыстные мотивы. Им характерны и такие нравственно-психологические качества, как безжалостность, бесчеловечность, отсутствие сострадания и сопереживания. Указано, что дать единый психологический портрет террористического преступника невозможно, потому что существуют как минимум два психологических типа людей, способных совершить террористическое преступление (первый — лидер, второй — рядовой исполнитель).

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Книги

08.03-04.07.780.

343.81 *Корецкий Д. А., Тулеганов В. В.* Криминальная субкультура и ее криминологическое значение. — С.Пб.: Юрид. центр Пресс, 2006. — 243 с.

В монографии, основанной на значительном эмпирическом материале, рассматривается понятие и структура криминальной субкультуры и одной из ее составляющих — тюремной субкультуры. Используя опыт практической и научной работы, авторы дают характеристику неформальным нормам преступной среды: правилам поведения, уголовным кличкам, татуировкам, уголовному жаргону. Рассматриваются вопросы нейтрализации норм тюремной субкультуры и предупреждения правонарушений в местах лишения свободы. Рассчитана на сотрудников уголовно-исполнительной системы, научно-педагогических работников, студентов и аспирантов, следователей, прокуроров, судей, а также на широкий круг читателей, интересующихся криминальной субкультурой и противодействием ей.

08.03-04.07.781.

343.353 *Соловйова А. М.* Примушування до виконання цивільно-правових зобов'язань: Монографія. — К.: КНТ, 2007. — 174 с.

Розглянуто питання кримінально-правового аналізу примушування до виконання (невиконання) цивільно-правових зобов'язань (ст. 355 КК України). Автор зупиняється на дослідженні основного складу злочину, а також кваліфікованого та особливо кваліфікованого. Аналізуються питання розмежування примушування до виконання цивільно-правових зобов'язань із суміжними злочинами та кваліфікації за сукупністю. Досліджується зарубіжне кримінальне законодавство на предмет виявлення тотожних чи подібних до ст. 355 КК України злочинів. Запропоновано висновки та пропозиції щодо вдосконалення інституту кримінальної відповідальності за примушування до виконання (невиконання) цивільно-правових зобов'язань. Розроблено основу для вивчення та аналізу матеріалів судової

практики щодо кваліфікації діянь, пов'язаних із примушуванням до виконання (невиконання) цивільно-правових зобов'язань.

08.03-04.07.782.

343.811 *Ягунов Д. В.* Служба пробації: концепція, засади діяльності, організаційна структура: Конспект лекцій. — 2-ге вид., стереотип. — О.: Фенікс, 2007. — 76 с.

Книга підготовлена у рамках науково-дослідної роботи ОРІДУ НАДУ при Президентіві України «Система управління та координації політики європейської інтеграції на місцевому та регіональному рівнях» (державний реєстраційний номер № 0105U2535, розділ — «Створення системи соціальних служб для засуджених, ув'язнених та потерпілих від злочинів (європейські стандарти та перспективи їх впровадження в Україні)». Матеріали книги були використані на лекції «Соціальна робота з засудженими: інституційне забезпечення, актуальні проблеми, зарубіжний досвід та перспективи реформування», прочитані для студентів спеціальності «соціальна робота» гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (довідка № 25 від 25.10.2006 р.).

Статті

08.03-04.07.783.

343.8(470) *Бессарабов Г.* Уголовно-исполнительная система России и свобода совести // Современное право. — 2007. — № 6. — С. 50–53.

Рассмотрена переоценка взглядов, произошедшая в 90-х гг. XX ст., на место религии в государственной политике и общественном сознании, признание ее положительной роли в социальной сфере и высокого потенциала нравственного воздействия на человека, которые в свою очередь нашли отражение в деятельности уголовно-исполнительной системы России. Указано, что применение законодательства, регулирующего свободу совести, использование различных церковных обрядов, религиозного воспитания и просвещения способствовали целям перевоспитания осужденных в царской России и в Российской Федерации, что свидетельствует о необходимости всестороннего развития и совершенствования этой деятельности. Предложено разработать специальные рекомендации и методики проведения проверок в местах лишения свободы или внести в действующие методики необходимые изменения и дополнения.

08.03-04.07.784.

343.287:343.8:343.914 *Грищенко О. А.* Особливості застосування заходів стягнень як методу примусу на засуджених жінок, які вперше відбувають позбавлення волі // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 50–52.

Розглянуто актуальні питання, які стосуються сутності та значення дисциплінарних стяг-

нень як методу примусу на засуджених та особливості застосування заходів стягнень до засуджених жінок, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі. Представлено статистичні дані про стан дисциплінарних правопорушень серед засуджених жінок, на прикладі жіночої кримінально-виконавчої установи мінімального рівня безпеки м. Одеси у 2006 р. Дослідження цієї проблеми дозволяє стверджувати, що система стягнень, яка застосовується в жіночих кримінально-виконавчих установах в останні роки, є більш гуманною порівняно з попередніми роками. Вказано, що питому вагу становлять такі стягнення, як попередження, догана, позачергове чергування з прибиранням приміщень. Це свідчить на користь доцільності посилення індивідуального впливу на засуджену жінку, можливості на рівні роз'яснювальної та профілактичної діяльності установи досягти правопорядку в жіночих кримінально-виконавчих установах.

08.03-04.07.785.

343.26:342.7 *Конопельський В. Я.* Правовий статус засуджених: поняття та основні проблеми // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 3. — С. 46–49.

Проаналізовано правове становище осіб, засуджених до позбавлення волі. Вказано, що особи, які відбувають покарання, як громадяни держави володіють правами і свободами людини та громадянина, які є вищою цінністю. Крім того ретельна регламентація правового статусу засуджених є найважливішим інструментом їх правового та морального виховання, виховання поваги до закону, прав і законних інтересів інших осіб. Виокремлено та охарактеризовано спеціальні права, законні інтереси та обов'язки засуджених. Виділено негативну ознаку чинного кримінально-виконавчого законодавства, а саме, що в сучасному кримінально-виконавчому законі та відомчих нормативно-правових актах деякі обов'язки та права засуджених визначаються так, що їх реалізація найчастіше залежить від адміністрації.

08.03-04.07.786.

343.82(73) *Михальов О. П.* Пенітенціарна система США: міжнародно-правовий досвід // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 3. — С. 55–58.

Проведено порівняльний аналіз пенітенціарних систем США та України. Встановлено, що обидві системи мають спільні та відмінні риси. У США існує дві тюремні системи: федеральна тюремна система і тюремна система штатів, що ускладнює управління та застосування американського законодавства, оскільки пенітенціарні системи штатів відрізняються одна від одної і характеризуються більше не схожістю, а відмінністю законодавства. Наголошено на тому, що в американських в'язницях більш чіткий контроль, який можна запровадити в Україні.

08.03-04.07.787.

343.846:343.914 *Смоков Д. С.* Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років: окремі кримінально-виконавчі аспекти // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 3. — С. 60–63.

Зроблено екскурс до історії реформування кримінально-виконавчого законодавства щодо регламентації порядку виконання інституту звільнення від відбування покарання з випробуванням щодо вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей. Вказано, що кримінально-виконавчі аспекти звільнення від відбування покарання із випробуванням закріплені у гл. 26 розділу V, в якій передбачено регулювання окремих аспектів, зокрема порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання. На основі аналізу чинного кримінально-виконавчого законодавства в цій сфері зроблено висновки, що даний кримінально-виконавчий інститут потребує свого подальшого вдосконалення, чіткішого визначення, узгодження з кримінально-правовими та кримінально-процесуальними нормами.

08.03-04.07.788.

343.8:343.26 *Соцький Ю.* Прогресивна система відбування покарання позбавленням волі — стимулюючий інститут кримінально-виконавчого законодавства України // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 45–46.

Розглянуто та проаналізовано зміст та форми норм кримінально-виконавчого законодавства, які змінюють умови тримання засуджених у місцях позбавлення волі. Зазначено, що прогресивна система відбування покарання у вигляді позбавлення волі функціонує у трьох формах, які діалектично взаємопов'язані між собою та визначають правовий статус засуджених до цього виду покарання. Перша форма прогресивної системи полягає в тому, що особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, можуть змінюватись умови відбування покарання залежно від їхньої поведінки в межах однієї кримінально-виконавчої установи. Інша форма характеризується зміною умов тримання засуджених шляхом перевodu з однієї кримінально-виконавчої установи до іншої, наприклад із жилих приміщень колонії максимального рівня безпеки до колонії середнього рівня безпеки. До третьої форми прогресивної системи відбування покарання за чинним кримінально-виконавчим законодавством належать умовно-дострокове

звільнення, застосування акту амністії або помилування. Внесено пропозиції щодо удосконалення чинного кримінально-виконавчого законодавства України.

08.03-04.07.789.

343.26 *Халимон С. І.* Кримінологічна характеристика засуджених, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчих інспекціях // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 3. — С. 72–75.

Надано кримінологічну характеристику засуджених, які перебувають на обліку в кримінально-виконавчій інспекції (КВІ). Вказано, що вивчення таких осіб має свій предмет наукового дослідження, оскільки ця категорія засуджених відбуває покарання, не пов'язане з позбавленням волі. Ці засуджені потребують меншої уваги з боку працівників КВІ щодо прогнозування подальшої поведінки, ніж працівників органів та установ виконання покарань щодо засуджених, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Запропоновано проводити анкетування та обстеження цих осіб за зразком «соціального дослідження», яке здійснюють офіцери пробачії в європейських та інших країнах.

08.03-04.07.790.

343.843(477) *Царюк С. В.* Вплив кримінально-виконавчої характеристики на процес виправлення і ресоціалізації засуджених // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 3. — С. 75–77.

Визначено вплив кримінально-виконавчої характеристики саме на процес виправлення та ресоціалізації засуджених, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі. Під виправленням засудженого відповідно до ч. 1 ст. 6 КВК України розуміється процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки, а під ресоціалізацією — свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві. Проаналізовано кримінально-правові ознаки: характеристика відомостей про кваліфікацію вчинених злочинів, строк покарання, кількість судимостей, рецидив злочинів. Запропоновано внести відповідні зміни до КВК України з урахуванням значення кримінально-виконавчої характеристики засуджених для процесу виправлення і ресоціалізації засуджених.

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Книги

09.03-04.07.791.

343.131.5(477) *Зейкан Я. П.* Захист у кримінальній справі: Наук.-практ. комент. — 3-тє вид., стереотип. — К.: КНТ, 2007. — 600 с.

Книга написана на основі узагальнення досвіду кількох поколінь адвокатів і присвячена висвітленню способів, засобів та прийомів, які здійснюють захист або самозахист у кримінальній справі. Розглянуто питання участі захисника у кримінальній справі як на етапі досудового слідства, так і в процесі розгляду в суді. Наведено тактичні прийоми допиту свідків і потерпілих та дослідження інших доказів, особливості підготовки і виступу у судових дебатах, методику складання апеляційних і касаційних скарг. У другій частині науково-практичного посібника подано зразки документів адвоката із конкретних справ. Для адвокатів, суддів, юрисконсультів, практичних працівників правоохоронних органів, а також науковців, студентів, всіх, хто цікавиться проблемами захисту у кримінальній справі.

09.03-04.07.792.

343.13(477) Зразки кримінально-процесуальних документів: Наук.-практ. посіб. / За ред. М. П. Стрельбицького. — К.: Істина, 2006. — 176 с.

Збірник містить зразки процесуальних документів, які складають під час провадження досудового слідства. Вони розроблені відповідно до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України та сучасних вимог правозастосовної діяльності. Видання є практичним посібником для дізнавачів, слідчих, працівників суду, адвокатури, а також навчальним посібником для студентів та курсантів юридичних навчальних закладів.

09.03-04.07.793.

343.143(075.8) *Кузьмічов В. С.* Алібі у розкритті злочинів: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2007. — 264 с.

Навчальний посібник підготовлено відповідно до діючих програм з курсів «Кримінальний процес» та «Криміналістика». У ньому розглянуто організаційно-тактичні проблеми встановлення алібі у ході досудового та судового слідства. Обґрунтовано авторську позицію стосовно поняття «алібі», що відповідає сучасному стану протидії злочинності. Внесено ряд пропозицій по удосконаленню процесу встановлення місцеперебування підозрюваного, обвинуваченого та підсудного у часові інтервали злочину. При підготовці посібника використано досвід діяльності органів дізнання, слідства, адвокатів та суддів щодо перевірки показань учасників процесу про алібі (з наведенням прикладів). Для студентів

вищих юридичних навчальних закладів і факультетів юридичної спеціалізації, науковців, працівників судових та правоохоронних органів.

09.03-04.07.794.

343.12 *Кузьмічов В. С., Курта Є. О.* Компроміс на досудовому слідстві (криміналістичний аспект): Монографія. — К.: КНТ, 2007. — 136 с.

У монографії розглянуто сучасні проблеми укладання компромісу на досудовому слідстві, розкрито сутність та визначено місце і роль компромісу на досудовому слідстві. Проведено аналіз сукупності можливих для укладання на досудовому слідстві компромісів, визначено умови укладання компромісу, встановлено межі прийняття компромісного рішення. Розроблено систему криміналістичних прийомів укладання компромісу на досудовому слідстві. Розраховано на слухачів, студентів, аспірантів, докторантів, викладачів і науковців навчальних закладів та науково-дослідних установ, працівників правоохоронних органів.

09.03-04.07.795.

343.13(477)(075.8) *Лобойко Л. М.* Кримінально-процесуальне право: Курс лекцій. — К.: Істина, 2007. — 456 с.

У посібнику викладено основні поняття кримінально-процесуальної науки та проблеми практики застосування норм кримінально-процесуального права органами дізнання, досудового слідства, прокуратури та суду. Книгу підготовлено з урахуванням багаторічного досвіду читання лекцій з кримінально-процесуального права у вищих юридичних навчальних закладах III та IV рівнів акредитації. Розрахована для студентів і курсантів вищих навчальних закладів, а також тих, хто цікавиться проблемами кримінального процесу.

09.03-04.07.796.

343.13(075.8) *Лобойко Л. Н.* Уголовно-процессуальное право: Курс лекций. — Х.: Одиссей, 2007. — 672 с.

В книге, с учетом последних изменений в законодательстве (по состоянию на 1 февраля 2007 года), изложены основные понятия уголовно-процессуальной науки и проблемы практики применения норм уголовно-процессуального права органами дознания, досудебного следствия, прокуратуры и суда. Издание подготовлено автором с учетом двенадцатилетнего опыта чтения лекций по уголовно-процессуальному праву в высших юридических учебных заведениях третьего и четвертого уровня аккредитации. Для студентов и курсантов, обучающихся по специальностям «Правоведение» и «Правоохранная деятельность».

09.03-04.07.797.

343.347 *Матвійчук В. К., Голуб С. А.* Незаконне полювання: відповідальність, протокольна

форма провадження, розслідування і запобігання: Монографія. — К.: КНТ, 2006. — 304 с.

У монографії розглянуто питання кримінально-правової охорони мисливської фауни та проблеми кваліфікації злочину. Внесено пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, що стосуються досліджуваної сфери. Розкрито провадження протокольної форми та досудового слідства стосовно незаконного полювання. Висвітлено питання запобігання злочинному полюванню та міжнародного співробітництва з охорони дикої фауни. Видання розраховано на законодавців, науковців, студентів юридичних вузів і факультетів, практиків, які вивчають і застосовують кримінальне, цивільне законодавство та мають кримінологічні знання. Схвалено вченою радою вищого навчального закладу «Національна академія управління».

09.03-04.07.798.

343.1(075.8) *Пашковський М. І.* Міжнародне співробітництво у кримінальному судочинстві: Навч.-метод. посіб. — О.: Фенікс, 2007. — 120 с.

Спецкурс складається з восьми тем, ключові положення яких систематизовано викладаються на лекціях. Вивчення даного спецкурсу спрямоване на: встановлення причин та наслідків обмеженості національної та кримінально-процесуальної юрисдикції та використання у зв'язку з цим можливостей іноземних юрисдикцій; з'ясування правової природи, напрямів та форм міжнародного співробітництва в галузі кримінальної юстиції, питань, що входять до нього; дослідження і оцінку розвитку міжнародного співробітництва в кримінальному судочинстві; встановлення змісту окремих процесуальних форм міжнародного співробітництва.

09.03-04.07.799.

343.123.1 *Пивоваров В. В.* Взаємодія органів досудового слідства та дізнання при розслідуванні кримінальних справ: Монографія. — Х.: Право, 2006. — 176 с.

Розглянуто сутність та особливості взаємодії органів досудового слідства з органами дізнання, особливо тими, для яких дізнавальська діяльність є закономірним продовженням покладених на них оперативно-розшукових функцій. Розкрито правовий зміст процесуальних та неprocesуальних форм взаємодії, а також розглянуто її особливості залежно від слідчих ситуацій, що виникають при провадженні досудового слідства. Запропоновано систему науково обґрунтованих критеріїв оцінки, яка дає змогу визначити рівень ефективності взаємодії досудового слідства і дізнання при розслідуванні кримінальних справ. Для науковців, викладачів, студентів вищих юридичних навчальних закладів та працівників правоохоронних органів.

09.03-04.07.800.

343.13(477)(075.8) *Рожнова В. В.* Кримінально-процесуальне право України: Посіб. для

підготовки до іспитів. — К.: Вид. Паливода А. В., 2006. — 256 с. — (Б-чка студента).

У посібнику, що представлений у формі відповідей на запитання, стисло викладено навчальний матеріал з дисципліни «Кримінальний процес України» для вищих юридичних навчальних закладів. Використовуючи його, студенти зможуть систематизувати та конкретизувати знання, набуті під час вивчення кримінально-процесуального права, зосередити свою увагу на основних поняттях, їхніх ознаках і особливостях, сформулювати план відповідей на екзаменаційні запитання. Зорієнтований на студентів і слухачів юридичних навчальних закладів, у яких вивчається кримінально-процесуальне право України. Для викладачів та всіх, хто цікавиться питаннями кримінального судочинства.

09.03-04.07.801.

343.13(477)(075.8) *Тертишник В. М.* Кримінально-процесуальне право України: Підручник. — 5-те вид., допов. і переробл. — К.: А.С.К., 2007. — 848 с.

У підручнику, відповідно до програм вивчення курсу кримінально-процесуального права України у вищих юридичних навчальних закладах, докладно викладено основні положення кримінального процесу України, подано аналіз сучасного стану кримінально-процесуального законодавства, розглянуто проблеми кримінально-процесуальної науки та практики судочинства. Значну увагу приділено розгляду питань концептуальної моделі системи принципів кримінального процесу, слідчих дій, гарантій установлення істини та захисту прав і свобод людини, проблем застосування спеціальних знань і сучасних науково-технічних методів та засобів, використання у доказуванні в кримінальних справах матеріалів, отриманих органами оперативно-розшукової та адміністративної юрисдикції, забезпечення права обвинуваченого на захист, реалізації принципу презумпції невинуватості, захисту прав, честі й гідності та безпеки учасників кримінального процесу, судових дебатів, реабілітації осіб, незаконно притягнутих до кримінальної відповідності, тощо. Розраховано на студентів, слухачів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, які навчаються за спеціальностями «Правознавство» та «Правоохоронна діяльність», слідчих, суддів, адвокатів, прокурорів, дізнавачів, судових виконавців і секретарів та інших практичних працівників органів внутрішніх справ, прокуратури, суду та адвокатури, які мають справу із застосуванням норм кримінально-процесуального права.

09.03-04.07.802.

343.132 *Ткачук О. С.* Судове слідство у кримінальних справах про насильство серед військовослужбовців: Монографія. — К.: КНТ, 2007. — 172 с.

У монографії досліджено характерні риси судового слідства як головної стадії кримінального процесу. При цьому висвітлено тактику та

методику дослідження доказів, проаналізовано предмет доказування у кримінальних справах, пов'язаних із найбільш поширеними військовими злочинами. На підставі науково обґрунтованого підходу до вивчення вітчизняного та міжнародного законодавства надано пропозиції щодо вдосконалення механізмів реалізації завдань кримінально-процесуального права України. Розраховано на суддів, прокурорів, адвокатів, працівників органів військової юстиції, військового управління, правоохоронних органів, викладачів і студентів у науково-дослідній роботі і навчальному процесі.

09.03-04.07.803.

343.13(477)(094.1) Уголовно-процесуальний кодекс України: Науч.-практ. комент. / Под общ. ред. В. Т. Маляренко, Ю. П. Аленына; ОНЮА. — 3-е изд., перераб. и доп. — Х.: Одиссей, 2007. — 1008 с. — (Законы Украины).

Настоящее издание представляет собой по-статейный комментарий к тексту действующего Уголовно-процесуального кодекса Украины с учетом изменений и дополнений по состоянию на 1 февраля 2007 года. Разъяснения и рекомендации к статьям УПК Украины основаны на анализе судебной практики, постановлений пленумов Верховного Суда Украины, решений Конституционного Суда Украины, на устоявшихся научно-теоретических подходах к решению спорных проблем. Комментарий предназначен для работников органов дознания и досудебного следствия, практических работников прокуратуры, ОВД, СБУ, налоговой милиции, судей, адвокатов, а также студентов (слушателей), преподавателей юридических вузов и научных сотрудников, а также может быть использован лицами, участвующими в уголовном процессе в различных качествах.

09.03-04.07.804.

343.13(477) Удалова Л. Д. Вербальна інформація у кримінальному процесі України: Монографія. — К.: Вид. А. В. Паливода, 2006. — 324 с.

Досліджено нагальні проблеми отримання вербальної інформації у кримінальному процесі України. Розкрито сучасне значення цієї інформації і її роль у слідчій діяльності та вплив соціально-психологічних особливостей особи на її формування. Приділяється увага використанню досягнень науково-технічного прогресу у процесі її отримання. Аналізується законодавче врегулювання проведення слідчих дій, пов'язаних з отриманням вербальної інформації, сформульовані пропозиції щодо їх удосконалення. Для науковців, викладачів, студентів і курсантів юридичних факультетів та вищих закладів освіти, а також буде корисним практичним працівникам правоохоронних органів.

09.03-04.07.805.

343.13(477)(075.8) Удалова Л. Д. Кримінальний процес України: Навч. посіб. для вузів. —

К.: Вид. А. В. Паливода, 2007. — 352 с. — (Бчка студента).

Підручник базується на навчальних програмах вищих закладів освіти, що готують сучасних юристів. У ньому розглянуто основні поняття курсу, а саме: кримінально-процесуальна форма, правовідносини, акти, гарантії та функції, суб'єкти кримінально-процесуальної діяльності та їх правовий статус, докази та доказування; охарактеризовано кримінальний процес, починаючи із стадій порушення кримінальної справи. Взято до уваги новітнє законодавство, практику його застосування та досягнення науки. Призначено для студентів і слухачів юридичних закладів, де вивчається кримінальний процес України, працівників правоохоронних органів, юристів-практиків.

09.03-04.07.806.

343.13(477)(075.8) Удалова Л. Д., Рожнова В. В. Практикум із кримінального процесу. Загальна частина: Посібник / За заг. ред. С. М. Стахівського. — К.: Текст, 2007. — 180 с. — (Студент ХХІ століття).

Посібник підготовлений відповідно до програми навчальної дисципліни. До його змісту входять теми, що вивчаються студентами самостійно чи на семінарських заняттях. Посібник дозволяє набути навичок застосування кримінально-процесуального законодавства України при аналізі та вирішенні практичних ситуацій і завдань, поглибити знання та розуміння сутності кримінального судочинства. Для студентів та викладачів факультетів і навчальних закладів юридичного профілю.

Автореферати

09.03-04.07.807.

343.157/158(477) Беднарська В. М. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами в кримінальному судочинстві: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 24 с.

Розкрито природу і сутність перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Проаналізовано підстави і вперше поетапно сформульовано передумови перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами. Визначено характерні риси та особливості кожного виду нововиявлених обставин. Здійснено аналіз процедури провадження у справах для встановлення нововиявлених обставин і провадження при перегляді судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України, яке регламентує всю процедуру на цій стадії від встановлення нововиявлених обставин і до перегляду у зв'язку з ними судових рішень, також запропоновано шляхи його практичного застосування.

09.03-04.07.808.

343.296 *Ващук Б. Л.* Предмет доказування в цивільному позові у кримінальному процесі: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 24 с.

Здійснено комплексний аналіз предмета доказування щодо цивільного позову у кримінальному процесі. Обґрунтовано необхідність виділення предмета доказування щодо цивільного позову у вигляді теоретичної конструкції, а також закріплення його структури в окремій нормі КПК України. На основі доктринальних напрацювань, а також, виходячи з норм чинного кримінально-процесуального законодавства цивільно-судової сфери, сформульовано структуру (зміст) предмета доказування щодо цивільного позову. Детально проаналізовано кожен його елемент, способи відшкодування шкоди. Аналізуючи кримінально-процесуальне законодавство, пов'язане із здійсненням провадження щодо цивільного позову, з'ясовано його окремі недоліки у цій сфері. Запропоновано внесення відповідних змін до чинного КПК України та його проекту.

09.03-04.07.809.

343.12 *Гурджі Ю. О.* Правовий захист особи в кримінальному процесі України: теорія та методологія: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2007. — 40 с.

Розглянуто проблемні теоретично-правові і методологічні питання механізму забезпечення прав і законних інтересів особистості у сфері кримінального правосуддя України. Окремо проаналізовано підходи до вивчення гарантій прав особи в теорії права і в кримінально-процесуальному праві. На основі аналізу сучасних поглядів на теоретико-правову проблематику юридичних заходів в правовій теорії і юридичній практиці визначено авторське бачення низки методологічних питань, пов'язаних з перспективою дослідження юридичних засобів кримінально-процесуального захисту прав і законних інтересів особи в сучасній Україні. Підкреслено особливу методологічну роль теорії юридичного процесу в наукових дослідженнях, які орієнтовані на формування в Україні режиму правової захищеності громадян у сфері кримінального правосуддя. Важливу роль у питанні методологічного оновлення і забезпечення кримінально-процесуального дослідження правозахисної проблематики відведено ведучим методологічним підходам, якими користуються в сучасному правознавстві. Йдеться про інструментальні, аксіологічні, антропологічні методологічні підходи.

09.03-04.07.810.

343.137 *Ісмаїлова Л. Б.* Процесуальні та етико-психологічні питання забезпечення рівності сторін в кримінальному судочинстві України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 20 с.

Послідовно розглянуто як теоретичні питання кримінального процесу, так і проблемні питання практики застосування принципу рівності

сторін у кримінальному процесі України. Визначено подальшу лінію розвитку принципу рівності сторін у кримінальному процесі України, шляхи удосконалення його застосування в цілому і на окремих стадіях кримінального процесу. Сформульовано теоретичні висновки з досліджених питань та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення реалізації у кримінальному процесі принципу рівності сторін. Матеріали дослідження збагачують науку кримінального процесу України, можуть бути використані під час наукових досліджень, при вдосконаленні чинного законодавства, у навчальному процесі. Впровадження запропонованих рекомендацій сприятиме якісному здійснюванню кримінального судочинства.

09.03-04.07.811.

343.13-054.6(477)+341.231.14(043.3) *Калганова О. А.* Процесуально-правові засади участі іноземних громадян у кримінальному судочинстві України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 22 с.

Досліджено питання, пов'язані з правовою регламентацією участі іноземних громадян у кримінальному процесі України. Обґрунтовано вимоги щодо усунення недоліків кримінально-процесуального законодавства України, забезпечення взаємозумовленості і гармонізації кримінально-процесуального законодавства України з нормами міжнародного права. Визначено особливості провадження у кримінальних справах за участю іноземних громадян при здійсненні кримінального судочинства в Україні. Визначено юридичні питання щодо статусу та нормативно-правового забезпечення прав і законних інтересів іноземних громадян у кримінальному судочинстві України. Висловлено пропозиції, надано рекомендації, обґрунтовано положення, спрямовані на вдосконалення провадження у кримінальних справах за участю іноземних громадян. Проаналізовано правові документи та існуючу практику міжнародного співробітництва по боротьбі зі злочинністю, зокрема в кримінальних справах за участю іноземців.

09.03-04.07.812.

343.120 *Кирій Л. М.* Відомчий, судовий контроль та прокурорський нагляд за відмовою в порушенні кримінальної справи: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т внутр. справ України. — К., 2007. — 16 с.

Розглянуто питання відомчого, судового контролю та прокурорського нагляду за дотриманням процесуального порядку відмови в порушенні кримінальної справи. Досліджено проблеми, пов'язані з поняттям, сутністю і значенням відомчого, судового контролю та прокурорського нагляду при вирішенні питання про відмову в порушенні кримінальної справи, процесуальними підставами та порядком відмови в порушенні кримінальної справи. Сформульовано пропозиції щодо удосконалення норм чинного кримінально-

процесуального законодавства, які мають відношення до даної проблеми.

09.03-04.07.813.

343.121.4+343.131 *Ковальчук С. О.* Здійснення захисту у кримінальних справах на засадах змагальності та диспозитивності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

На основі аналізу норм кримінально-процесуального законодавства, теоретичного матеріалу, слідчої та судової практики визначено механізм реалізації принципів змагальності та диспозитивності у діяльності суб'єктів захисту в стадіях досудового слідства, попереднього розгляду справи суддею, судового розгляду справи. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення норм кримінально-процесуального законодавства, які врегульовують порядок реалізації суб'єктами захисту прав, спрямованих на спростування підозри, обвинувачення, виключення чи пом'якшення кримінальної відповідальності підозрюваного, обвинуваченого, підсудного. Результати дослідження збагачують теоретичні основи кримінального процесу, можуть бути використані у майбутніх наукових дослідженнях, у процесі вдосконалення чинного законодавства, у навчальному процесі, діяльності зі здійснення захисту в кримінальних справах.

09.03-04.07.814.

343.131.7 *Крижанівський В. В.* Принцип презумпції невинуватості у кримінальному процесі (порівняльно-правове дослідження): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено поняття, правову природу і зміст принципу презумпції невинуватості. Визначено його місце і роль у загальній системі кримінально-процесуальних принципів та з'ясовано механізм впливу на інші норми кримінально-процесуального права. Надано характеристику ситуацій, що виникають у ході реалізації вимог цього принципу в процесі прийняття рішень при розслідуванні і вирішенні кримінальних справ в Україні, США та Польщі. Проаналізовано співвідношення підстав звільнення особи від кримінальної відповідальності з презумпцією невинуватості, з'ясовано доцільність впровадження положень правил Міранди та угоди про визнання вини у кримінальний процес України. На підставі проведеного дослідження сформульовано теоретичні висновки з досліджених питань та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення реалізації принципу презумпції невинуватості у кримінальному процесі України.

09.03-04.07.815.

343.131+343.132 *Литвинчук О. І.* Процесуальний статус слідчого в кримінальному процесі України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 18 с.

Досліджено процесуальний статус слідчого в кримінальному процесі України. Визначено поняття та складові елементи процесуального статусу слідчого. Розглянуто виникнення та історичний розвиток органів досудового слідства на території України, яка входила до складу Російської імперії, УСРР і УРСР. Проведено аналіз процесуальних функцій, прав та обов'язків, гарантій діяльності вказаної службової особи й відповідальності її за порушення кримінально-процесуальних норм. Визначено процесуальне становище органів досудового розслідування в іноземних державах (Франції, ФРН, Великобританії, США, Республіці Молдова). Запропоновано шляхи вдосконалення процесуального статусу слідчого в кримінальному процесі України.

09.03-04.07.816.

347.131 *Лобойко Л. М.* Методи правового регулювання у кримінальному процесі України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

На монографічному рівні досліджено методи правового регулювання, що застосовуються в сучасному кримінальному процесі України. Розкрито поняття методів кримінально-процесуального права, їхнє співвідношення із предметом цієї галузі права. Визначено сутність імперативного, диспозитивного та змагального методів правового регулювання у змісті і формі кримінально-процесуальної діяльності та гарантії їхньої реалізації у практиці кримінально-процесуальної діяльності. Відображено значення кожного із них. Розглянуто співвідношення імперативного методу із диспозитивним та змагальним методами правового регулювання у кримінальному процесі. Внесено науково обґрунтовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства.

09.03-04.07.817.

343.14(477) *Льовкін В. Л.* Показання обвинуваченого в кримінальному процесі України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 18 с.

Досліджено поняття обвинуваченого, його правовий статус. Встановлено, що право обвинуваченого давати показання є важливим елементом права на захист. Визначено сутність та ознаки показань обвинуваченого. Обґрунтовано положення про подвійну процесуальну природу показань обвинуваченого як джерело доказів і засіб захисту від обвинувачення. Констатовано недосконалість спрощеного порядку ст. ст. 299 і 301-1 КПК України, де судові слідство обмежується допитом підсудного, що визнає вину. Сформульовано пропозиції щодо його вдосконалення. Розглянуто особливості показань обвинуваченого у суді апеляційної інстанції, у справах про злочини неповнолітніх, у справах приватного обвинуваченого.

09.03-04.07.818.

343.131.3+343.156 *Острогляд О. В.* Здійснення адвокатом захисту у стадії апеляційного перегляду рішень суду першої інстанції: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Вивчено теоретичні та практичні проблеми здійснення захисту в стадії апеляційного перегляду рішень суду. Надано пропозиції щодо вдосконалення законодавства України, яке регулює діяльність захисника в кримінальному процесі. Досліджено питання щодо розгляду значення запровадження апеляційного перегляду рішень суду першої інстанції в Україні для захисту прав особи, механізм написання адвокатом апеляційної скарги, включаючи визначення умов та підстав апеляційного оскарження, особливості участі захисника при розгляді кримінальної справи в суді апеляційної інстанції, особливості апеляційної промови адвоката.

09.03-04.07.819.

343.126+343.12 *Охріменко С. С.* Гарантії правового захисту процесуальної самостійності та незалежності слідчого: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т внутр. справ України. — К., 2007. — 16 с.

На монографічному рівні вивчено актуальні правові, теоретичні та практичні аспекти захисту процесуальної самостійності та незалежності слідчого. Здійснено аналіз проблем сучасної слідчої практики, з'ясовано стан правового забезпечення захисту процесуальної самостійності та незалежності слідчого. Розглянуто питання, пов'язані з визначенням поняття та змісту основних гарантій правового захисту процесуальної самостійності та незалежності слідчого. Визначено, що найбільш продуктивними гарантіями в сучасних умовах є процесуальний примус, юридична відповідальність та правові санкції. Аргументовано необхідність реформування слідчих структур, зокрема виведення їх з відомчого підпорядкування та створення єдиного слідчого апарату. Внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства із досліджувальних питань.

09.03-04.07.820.

343.14:343.344(477) *Пінчук М. Г.* Предмет доказування і судовий розгляд справ про викрадення та інше незаконне поводження з вогнепальною зброєю, бойовими припасами і вибуховими речовинами: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Розглянуто теоретичні та практичні проблеми предмета доказування і судового розгляду справ про викрадення та інше незаконне поводження з вогнепальною зброєю, бойовими припасами і вибуховими речовинами. Досліджено структуру предмета доказування у кримінальних справах зазначеної категорії. Виявлено особливості збирання і перевірки доказів у кримінальних справах про викрадення та інше незаконне

поводження з вогнепальною зброєю, бойовими припасами і вибуховими речовинами. Встановлено особливості судового слідства у справах про викрадення вогнепальної зброї та інше незаконне поводження з вогнепальною зброєю, бойовими припасами чи вибуховими речовинами. Надамо пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України.

09.03-04.07.821.

343.1 *Сливич І. І.* Юридичні факти в кримінальному процесі України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2007. — 19 с.

Досліджено юридичні факти в кримінальному процесі, проаналізовано їх правову природу та зміст. Визначено поняття юридичних фактів у кримінальному процесі як передбачених нормами кримінально-процесуального права (а для процесуальних складів — і нормами матеріального права) життєвих обставин, з існуванням (позитивні) або відсутністю (негативні) яких пов'язується настання певних процесуально-правових наслідків. Виокремлено шляхи їх законодавчого удосконалення та практики застосування в кримінальному судочинстві. Сформульовано висновки про те, що юридичні факти в кримінальному процесі являють собою фактичну систему, генетично пов'язану з кримінально-правовою та кримінально-виконавчою (виконавчою) фактичними системами та, зважаючи на особливий характер кримінального процесу, охоплюють за своїм змістом два рівні фактів: матеріально-правові та процесуальні.

09.03-04.07.822.

343.156(043.3) *Сліпченко В. І.* Апеляційне провадження в системі кримінально-процесуальних стадій: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т внутр. справ України. — К., 2007. — 16 с.

Досліджено вітчизняний та зарубіжний досвід законодавчого регулювання апеляційної перевірки рішень суду першої інстанції. З'ясовано соціально-правові передумови відродження суду апеляційного провадження, його місце в системі контрольних функцій кримінального судочинства. Обґрунтовано відмінності між поняттями «апеляція» та «апеляційне провадження», наведено їх самостійні визначення та характерні ознаки. Визначено завдання апеляційного провадження в системі кримінально-процесуальних стадій. Здійснено порівняння моделі апеляційного і касаційного провадження. З'ясовано стан судової практики апеляційного оскарження рішень суду першої інстанції, внесено пропозиції щодо покращення процедури перевірки рішень суду першої інстанції, оптимізації діяльності апеляційних судів. Сформульовано авторське бачення вищевказаних проблем. Внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства та проекту КПК України.

09.03-04.07.823.

343.122:340.142(111) *Федорчук Н. Б.* Захист прав та законних інтересів потерпілого від злочину в кримінальному судочинстві англо-американської системи права: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 20 с.

Вперше в Україні комплексно досліджено стан захисту прав та інтересів жертв злочину в кримінальному судочинстві англо-американської системи права на прикладі Великобританії та США. За результатами аналізу ролі жертв злочину, їх правового статусу та механізмів захисту їх прав та інтересів у цих державах запропоновано шляхи вирішення проблемних завдань у сфері захисту прав та інтересів потерпілих від злочину в Україні. Окреслено концепцію здійснення ефективного захисту таких прав та інтересів та змодельовано проекти норм для доповнення і вдосконалення українського законодавства.

09.03-04.07.824.

343.151(477) *Чорнобук В. І.* Законність та обґрунтованість процесуальних рішень судді в порядку судового контролю у досудових стадіях кримінального процесу: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Розглянуто комплекс актуальних правових, теоретичних та практичних проблем прийняття та обґрунтування процесуальних рішень судді в порядку судового контролю у досудових стадіях кримінального процесу. Здійснено порівняльно-правовий аналіз виникнення і розвитку інституту судового контролю у кримінальному процесі, визначено його сутність та якості рішень органів досудового розслідування, які є об'єктом судового контролю. Досліджено правову природу, класифікацію та механізм прийняття рішень суддею у досудових стадіях кримінального процесу: стадії порушення кримінальної справи та досудового розслідування. Розглянуто правові якості та порядок прийняття процесуальних рішень суддею за поданням органу дізнання, слідчого і прокурора та рішень судді по розгляду скарг учасників процесу у досудовому провадженні. Внесено науково обґрунтовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення чинного законодавства і розробку нового КПК України.

09.03-04.07.825.

343.148 *Юрчишин В. Д.* Висновок експерта як джерело доказів у кримінальному процесі України: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено актуальні теоретичні та практичні проблеми висновку експерта як джерела доказів у кримінальному процесі України. Визначено юридичну природу доказів та обґрунтовано, що належність, допустимість, достовірність і достатність є їх невід'ємними властивостями. Зазначено, що судова експертиза є

основною формою застосування спеціальних знань у кримінальному процесі України. Обґрунтовано, що достовірно встановлені обставини, які посприяли формуванню ймовірного висновку, можуть використовуватись як непрямий доказ. Проаналізовано сутність, зміст та структуру висновку експерта як джерела доказів у кримінальному процесі України. Наголошено на необхідності виділити дві сторони оцінки висновку експерта, які взаємопов'язані між собою: логіко-процесуальну та спеціальну оцінку висновку експерта у кримінальному процесі.

С т а т т і

09.03-04.07.826.

343.156 *Анікіна Н.* Апеляція на вирок суду в частині цивільного позову у кримінальному процесі // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 307—314.

Розглянуто проблему апеляційного провадження у кримінальному процесі. З'ясовано особливості змісту апеляційної скарги на вирішення судом цивільного позову. Зазначено межі апеляційного оскарження, адаптовано зміст окремих підстав для скасування, зміни вироку до характеру позовного провадження у кримінальній справі. На підставі проведеного дослідження наведено рекомендації щодо правильного оформлення апеляції.

09.03-04.07.827.

343.102:343.985 *Бабічев Д. О.* Наукове підґрунтя визначення ризику в оперативно-розшуковій діяльності // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 181—184.

Здійснено сукупний аналіз психологічних, управлінських та кримінально-правових ознак ризику. Наведено найбільш значні серед них, що обов'язково мають бути враховані при осмисленні ознак оперативного ризику в ОРД та визначенні його поняття. Звернуто увагу на відсутність універсального тлумачення терміна «ризик».

09.03-04.07.828.

343.121.4 *Бакаянова Н. М.* Діяльність адвоката-захисника у перевірочних стадіях кримінального судочинства // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 457—463.

У комплексно-схематичному ракурсі з'ясовано зміст діяльності адвоката-захисника у перевірочних стадіях кримінального процесу України. Проаналізовано дотримання адвокатом-захисником норм кримінально-процесуального законодавства України, які повинні забезпечувати максимальну активність захисника та реалізацію принципу змагальності не тільки в стадіях досудового слідства, судового розгляду, але і в перевірочних стадіях кримінального процесу. Роз-

крито питання змісту адвокатської діяльності в апеляційному, касаційному та винятковому провадженні.

09.03-04.07.829.

343.123.1 *Волошина В. К.* Поняття та класифікація специфічних принципів досудового слідства // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 365–369.

Проведено аналіз специфічних принципів досудового слідства у системі принципів кримінального процесу: принцип швидкості й оперативності досудового слідства; таємниця досудового слідства; принцип самостійності слідчого; прокурорський нагляд і контроль суду за законністю дій і рішень органів, що здійснюють досудове провадження.

09.03-04.07.830.

343.1 *Газетдинов Н. И.* О понятии и значении «назначения» уголовного судопроизводства // Юридический мир. — 2007. — № 8. — С. 67–71.

При анализе разработанного наукой уголовного процессуального права понятия «назначение» уголовного судопроизводства рассмотрен ряд вопросов: с какой целью законодатель закрепил данное понятие; в чем заключается сущность этой категории; как соотносится понятие «назначение» уголовного судопроизводства с задачами и целями уголовного судопроизводства, а также с правовой категорией «принципы уголовного судопроизводства». Проанализирован генезис понятия «назначение» как правовой принцип уголовного судопроизводства. Отмечено, что его появление в современном уголовно-процессуальном законодательстве вполне закономерно.

09.03-04.07.831.

343.13 *Герасимчук О.* Структура принципу диспозитивності у кримінальному процесі // Право України. — 2007. — № 3. — С. 76–82.

Виокремлено та розглянуто проблему щодо розуміння структури диспозитивності, яка дозволить систематизувати наукові дослідження змісту і проявів диспозитивності у кримінальному процесі. Зроблено аналіз елементів матеріальної та формальної диспозитивності, вертикальної структури принципу диспозитивності. Представлено класифікацію елементів принципу диспозитивності за суб'єктами, уповноваженими їх здійснювати. Обґрунтовано уточнений перелік елементів матеріальної диспозитивності.

09.03-04.07.832.

343.126 *Горелкіна К. Г.* Деякі проблемні аспекти впливу затримання на подальше рішення про взяття під варту // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 165–167.

Розглянуто проблемні питання затримання, що є передумовами вжиття такого запобіжного заходу, як взяття під варту. Обґрунтовано про-

блеми процесуального характеру, які виникають при затриманні особи за підозрою у вчиненні злочину. Визначено наслідки впливу затримання на вирішення питання про взяття особи під варту.

09.03-04.07.833.

343.132:174 *Гурієва Л. М.* Поняття етичних основ діяльності слідчого // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 167–173.

На основі аналізу наукових досліджень з'ясовано поняття та зміст етичних основ діяльності слідчого. Представлено класифікацію етичних основ кримінально-процесуальної діяльності слідчого. Розглянуто етимологію термінів «етика», «мораль», «моральність». Викладено основні позиції щодо тотожності двох понять «моральність» і «мораль». Визначено зміст етичних основ діяльності слідчого: моральні цінності, які закріплені в кримінально-процесуальному законодавстві, і регулюють діяльність слідчого; моральні норми, вимоги, які закріплені в деонтологічних кодексах, присягах; моральні цінності, принципи, уявлення, які є загальноприйнятими в суспільстві; моральні цінності слідчого, його уявлення, які закріплені в його свідомості.

09.03-04.07.834.

343.133:343.533 *Илюшин Д. А.* Возбуждение дел по «сетевым» преступлениям // Российская юстиция. — 2007. — № 2. — С. 55–57.

В современных условиях борьбы с преступностью, рассмотрена одна из приоритетных задач, стоящих перед правоохранительными органами, — выявление, раскрытие и расследование преступлений. Отмечен рост количества преступлений, совершаемых в сфере предоставления интернет-услуг, их удельный вес по размерам похищаемых сумм и другим видам ущерба в общей доле материальных потерь от противоправных проявлений. Представлены данные, свидетельствующие о динамике и масштабах этих преступных посягательств. Зафиксировано количество фактов причинения имущественного ущерба пользователям Интернета посредством неправомерного использования принадлежащих им реквизитов доступа к сети. Выделены основные пути выявления преступлений, связанных с предоставлением интернет-услуг. Проанализированы поводы и основания для возбуждения уголовных дел.

09.03-04.07.835.

343.121.4(477) *Капліна О.* Проблеми правозастосовного тлумачення норм кримінально-процесуального права з урахуванням практики Європейського суду з прав людини // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 2. — С. 187–197.

Визначено актуальність і багатоплановість проблем тлумачення і реалізації в кримінально-

му процесі міжнародно-правових стандартів, що містяться в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., яка ратифікована Верховною Радою України і є частиною національного законодавства, та в інших міжнародно-правових договорах. Акцентовано увагу на необхідності тлумачення норм кримінально-процесуального права з урахуванням багатого досвіду, накопиченого міжнародним співтовариством, перш за все в процесі функціонування Європейського суду з прав людини і тлумачення ним норм Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Сформульовано наукові висновки щодо застосування норм Конвенції з урахуванням тлумачення, наданого їм Європейським судом. У разі визнання Європейським судом невідповідності норми кримінально-процесуального законодавства України Конвенції, що спричинило порушення прав і законних інтересів громадянина, або тлумачення ним практики застосування норми відповідно до власних правових стандартів, суди та інші правоохоронні органи мають право керуватися цим рішенням, посилаючись в обґрунтуванні свого вибору на практику Європейського суду, не чекаючи внесення відповідної зміни до національного законодавства.

09.03-04.07.836.

343.138 *Когутич І.* Поняття судових ситуацій та їх вплив на розгляд кримінальних справ // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 315—322.

На підставі спеціальної літератури та судової практики проаналізовано сутність окремих судових ситуацій, які можуть виникнути у ході розгляду кримінальних справ у суді першої інстанції. Наведено їх поняття, співвідношення із слідчими і криміналістичними ситуаціями, а також показано вплив на повноту і всебічність цього розгляду. Головну увагу звернуто на чинники, що формують судові ситуації, та криміналістичні засоби їх вчасного врахування судом, державним обвинувачем, адвокатом-захисником.

09.03-04.07.837.

343.141/143 *Лідовець Т.* Особливості предмета доказування у справах про злочини, скоєні щодо безпомічних потерпілих // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 133—135.

Встановлено коло особливих обставин, які мають юридичне значення у справах про злочини, скоєні щодо безпомічних потерпілих. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що успіх у розслідуванні кримінальної справи про злочини, скоєні з використанням безпорадного стану, може бути досягнутий лише у випадку, коли слідчий в особі потерпілого бачитиме не лише процесуальну фігуру, а й особу з індивідуальними психофізичними особливостями у момент злочину, що завадили йому вжити заходів для захисту своїх прав та інтересів.

09.03-04.07.838.

343.133 *Макогон Л. В.* Реализация принципа языка уголовного судопроизводства на стадии возбуждения уголовного дела // Российский юридический журнал. — 2007. — № 2. — С. 136—138.

Предложено внести изменения в уголовно-процессуальное законодательство, которые могут разрешить вопросы, возникающие в правоприменительной практике при регулировании отношений с участием иноязычных граждан, обеспечить более полную реализацию принципа языка уголовного судопроизводства. Заслуживает внимания практика привлечения профессионального переводчика как одной из гарантий обеспечения процессуальных прав участников уголовного процесса, не владеющих языком судопроизводства, для получения правильного и точного перевода.

09.03-04.07.839.

343.121.4 *Назаров В. В.* Механізм забезпечення і захисту прав людини в кримінальному провадженні // Наше право. — 2007. — № 4. — С. 40—46.

Розглянуто проблеми захисту прав та свобод людини від злочинних посягань. Визначено роль та значення держави загалом й окремих її органів у забезпеченні реалізації конституційних прав та свобод громадян в кримінальному провадженні. Розкрито механізм «відновлювальних» заходів для поновлення порушених конституційних прав громадян. Зазначено, що реалізація цього структурного механізму має два аспекти: по-перше, коли права людини порушено іншими особами чи діями державних і громадських організацій; по-друге, коли визначені права порушено самими працівниками міліції.

09.03-04.07.840.

343.132 *Погорецький М.* Проблема взаємозв'язку оперативно-розшукової діяльності і кримінального процесу // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 3. — С. 174—184.

Досліджено проблеми взаємозв'язку оперативно-розшукової діяльності (ОРД) і кримінального процесу, що дозволяють більш ефективно й раціонально використовувати у цьому напрямі спільні можливості цих самостійних видів діяльності. Виявлено спільні ознаки ОРД і кримінального процесу як самостійних сучасних діяльнісних систем, що перебувають між собою у взаємозв'язку. З іншого боку, розглянуто відмінності між ними, які показують їх відносну самостійність і відособленість. Виділено внутрішні структурні елементи змісту ОРД і кримінального процесу: мета, завдання, дії та суб'єкти, а також їх зовнішні структурні елементи: стадії та організаційно-правові форми.

09.03-04.07.841.

343.131.2+347.961.3 *Поповченко О.* Гласність судового процесу та нотаріальна таємниця

// Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 130–132.

Зазначено, що законодавством України передбачена можливість проведення закритого судового розгляду у тому випадку, коли відкритий розгляд справи суперечить інтересам охорони не лише державної, а й іншої, захищеної законом, таємниці. Однією з таких таємниць є нотаріальна. Визначено основні способи унеможливлення під час судового розгляду кримінальних справ розголошення відомостей, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

09.03-04.07.842.

343.121.4(477) *Рогатинська Н.* Процесуальний статус захисника та його участь у кримінальному судочинстві // Право України. — 2007. — № 5. — С. 96–99.

Досліджено проблему щодо участі захисника у кримінальному процесі. Розглянуто питання: хто саме може бути допущений як захисник у кримінальній справі крім осіб, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю в Україні. Детально проаналізовано проект нового КПК України щодо розглядуваного питання.

09.03-04.07.843.

343.161(470) *Сотникова Ю. Н.* Актуальные вопросы производства по уголовным делам частного обвинения // Мировой судья. — 2007. — № 2. — С. 11–13.

Отмечено, что возбуждение уголовных дел частного обвинения мировыми судьями по заявлениям потерпевших и одновременное решение вопроса по существу противоречит принципам объективности и беспристрастности органов правосудия. В связи с этим предложено внести изменения в уголовно-процессуальный закон, возложив обязанность возбуждения уголовных дел на органы дознания и следствия. Рассмотрены требования к содержанию заявления по делу частного обвинения, которые закреплены в ч. 5 ст. 318 УПК РФ, а также особенности производства по делам частного обвинения. Отмечена роль мирового судьи в процедуре примирения сторон, которая состоит в разъяснении им возможности и последствий примирения. Указано, что мировой судья не должен склонять стороны к примирению, поскольку такие его действия могут вызвать сомнения в беспристрастности судьи.

09.03-04.07.844.

343.12 *Строган А.* Сутність і зміст розсуду слідчого під час розгляду та вирішення клопотань учасників кримінального процесу // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 90–93.

Розглянуто проблему розсуду слідчого під час розслідування злочинів. Здійснено системний аналіз терміна «розсуд» та визнано, що він охоплює два взаємопов'язаних аспекти: психологічний (розумовий) процес і фактичний резуль-

тат цього процесу. Враховуючи змістовну близькість понять «розсуд» і «внутрішнє переконання», визначено елементи розсуду слідчого, які в юридичній літературі розглядаються як складові внутрішнього переконання.

09.03-04.07.845.

343.123.1(477) *Строган Г.* Розгляд клопотань як одне з основних положень досудового розслідування // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 128–130.

Досліджено інститут клопотань у кримінальному процесі, зокрема розгляд клопотань як одного з основних положень досудового розслідування. Проаналізовано систему основних положень досудового слідства чинного КПК України. Визначено необхідність удосконалення інституту клопотань у кримінальному судочинстві, більш чітке врегулювання порядку розгляду клопотань, заявлених під час досудового розслідування учасниками процесу, насамперед підозрюваним і обвинуваченим.

09.03-04.07.846.

343.13 *Судакова О. В.* Процессуальный контроль в системе гарантий уголовного судопроизводства // Вестник Саратовской государственной академии права. — 2007. — № 2. — С. 170–173.

Через призму принципов уголовного судопроизводства рассмотрена сущность уголовно-процессуального контроля. Определена совокупность принципов, составляющих основу процессуального контроля, отмечено, насколько эта совокупность достаточна для повышения эффективности процессуального контроля. Рассмотрено, каким образом эта система принципов проявляется в процессуальном контроле на судебных стадиях уголовного процесса. Охарактеризованы две группы принципов, которые лежат в основе процессуального контроля: принципы, направленные на обеспечение эффективного правосудия; принципы, направленные на защиту прав и интересов участников судопроизводства.

09.03-04.07.847.

343.13+347.132.14 *Хабло О. Ю.* Кримінально-процесуальні правовідносини та проблема зловживання правом // Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 465–470.

Надано характеристику можливостям зловживання процесуальними правами під час реалізації норм кримінально-процесуального законодавства. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що надання суб'єктам кримінального судочинства певних процесуальних прав та повноважень вимагає встановлення чіткої регламентації процесуальних механізмів їх належної реалізації, оскільки інтереси осіб, які беруть участь у справі, досить часто не лише збігаються, а й суперечать один одному.

09.03-04.07.848.

343.1:341.4 *Шамсутдинов Р. К.* Проблемы реализации международных стандартов в уголовном правосудии // Международное публичное и частное право. — 2006. — № 6. — С. 33–36.

Изложены обстоятельства, которые препятствуют применению судами международно-правовых регуляторов при осуществлении уголовного правосудия. С учетом норм международного права и прецедентной практики Европейского суда по правам человека акцентировано внимание на возможности решения российским законодательством целого ряда проблем в уголовном правосудии.

09.03-04.07.849.

343.131 *Шилін Д. В.* Історія преюдиціальності у кримінальному процесі // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 355–360.

Зосереджено увагу на історії виникнення і розвитку інституту преюдиції. Розглянуто, як саме викладалися питання преюдиції у праві Німеччини, Франції, дореволюційної Росії. Охарактеризовано кримінальний процес Російської імперії за судовою реформою 1864 року, в якому розрізняли цивільну, духовну і кримінальну підсудність. Проаналізовано розуміння інституту преюдиції у радянському процесуальному праві, а також у процесуальному праві країн СНД. Представлено різні точки зору щодо визначення преюдиціальності.

КРИМІНАЛІСТИКА

Книги

09.03-04.07.850.

343.985 *Антипов В. П.* Планирование расследования нераскрытых преступлений: Монография. — М.: Юрлитинформ, 2006. — 152 с.

В пособии изложены особенности планирования следствия в сложных проблемных ситуациях, складывающихся на начальном этапе расследования при минимальной исходной информации об обстоятельствах происшествия, содержащего признаки противоправного деяния, и отсутствии сведений о характере и источниках новых доказательств по делу, т. е. когда расследование носит четко выраженный поисково-творческий характер. Пособие предназначено для следователей правоохранительных органов, студентов и слушателей юридических вузов и факультетов.

09.03-04.07.851.

343.147 *Антонов В. П.* Особенности организации производства осмотра места происшествия по делам террористической направленности: Учеб.-метод. пособие. — М.: Юрлитинформ, 2006. — 96 с.

В данном учебно-методическом пособии впервые в системном виде рассматриваются вопро-

сы, связанные с особенностями организации осмотров мест происшествий по преступлениям террористической направленности. Особое место уделяется обеспечению безопасности работы следственных групп. Пособие предназначено для следователей, прокуроров-криминалистов, студентов юридических вузов.

09.03-04.07.852.

343.98(075.8) *Гаврилин Ю. В.* Криминалистика в понятиях и терминах: Учеб. пособие. — М.: Книж. мир, 2006. — 384 с.

В учебном пособии предлагаются определения основных понятий и терминов учебного курса «Криминалистика». Предлагаемые определения отражают современный уровень развития криминалистической науки и практики раскрытия и расследования преступлений. Учебное пособие соответствует традиционной системе учебного курса «Криминалистика», требованиям Государственного образовательного стандарта по специальности 021100 «Юриспруденция». Форма его изложения способствует быстрому освоению современной криминалистической терминологии при изучении отдельных тем учебного курса и при повторении ранее пройденного материала. Рекомендуются студентам, слушателям и курсантам юридических вузов, аспирантам, преподавателям, практическим работникам правоохранительных органов.

09.03-04.07.853.

343.985 *Дубягина О. П., Дубягин Ю. П., Логинов С. Г.* Оpozнание в практике розыска человека и раскрытия преступлений (науч.-метод. аспекты). — М.: Юрлитинформ, 2006. — 336 с.

Впервые в практике российского розыска и раскрытия преступлений исследуется феномен процессуального и непроцессуального опознания. Авторами обоснованно вводится новый перечень объектов процессуального опознания. С позиций действующего законодательства, регламентирующего проведение процессуального и розыскного опознания, отстаивается позиция о проведении данных мероприятий до возбуждения уголовного дела. Дается обоснование позиции задействия для индивидуального и группового (версионного) процессуального, следственного опознания соответствующих сведущих лиц. Аргументируется позиция авторов, отстаивающих введение в индивидуальные портреты версионно-мимических и возрастных характеристик для повышения эффективности опознания личности. Наряду с научно-методическими аспектами теории и практики опознания, рассматриваются организационно-управленческие положения, направленные на повышение потенциального опознания.

09.03-04.07.854.

343.982.4(075.8) Криміналістичне документознавство: Практ. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Бірюкова, К. М. Ковальов;

За заг. ред. В. В. Бірюкова. — К.: Вид. Паливода А. В., 2007. — 332 с.

Розглянуто історичні передумови виникнення документів, їх підробки та дослідження. Охарактеризовано властивості сучасних документів, способи їх захисту від підроблення. Розглянуто ознаки почерку, писемного мовлення, захисні властивості бланків, печаток, штампів, пластикових карток і паперових грошей, текстів, виконаних з використанням «класичного» друку та засобів «малої поліграфії», способи їх підробки, ознаки й методи, що використовуються для виявлення підробок, а також основи методик дослідження почерку та техніко-криміналістичного дослідження документів. Зорієнтований на працівників практичних підрозділів, професорсько-викладацький склад, курсантів, студентів і слухачів вищих навчальних закладів, які вивчають криміналістику, може бути корисний широкому колу читачів.

09.03-04.07.855.

343.985 Настольная книга следователя. Расследование особо тяжких преступлений против общественной безопасности (бандитизм, организация преступного сообщества, организация незаконных вооруженных формирований): Науч.-метод. пособие / Под общ. ред. А. И. Дворкина. — М.: Экзамен, 2006. — 495 с.

Дается уголовно-правовая и криминалистическая характеристика бандитизма, организации преступного сообщества, организации незаконного вооруженного формирования и участия в нем. Раскрываются особенности расследования уголовных дел указанных видов преступлений, специфика отдельных следственных действий (осмотра места происшествия, допросов, обысков и др.). Особое внимание уделяется юридической квалификации данных преступлений. Широко представлена судебная и следственная практика. Адресуется следователям, дознавателям, прокурорам, судьям, а также преподавателям, студентам, аспирантам и адъюнктам высших учебных заведений юридического профиля.

09.03-04.07.856.

343.985 Настольная книга следователя. Тактические приемы проведения осмотра места происшествия и допросов при расследовании преступлений различной категории: Науч.-метод. пособие / Под ред. А. И. Дворкина. — М.: Экзамен, 2006. — 637 с.

В работе рассматривается широкий круг вопросов, связанных с осмотром места происшествия и тактическими приемами допроса обвиняемых, потерпевших, свидетелей. Описываются основные положения осмотра места происшествия, способы обнаружения, фиксации и изъятия наиболее часто встречаемых следов, даются рекомендации по назначению экспертиз, исходя из результатов осмотра, включая перечень основных вопросов, которые необходимо поставить перед экспертом, а также советы специа-

листов по построению следственных версий и их проверке. Значительное внимание уделено особенностям осмотра места происшествия по отдельным видам преступлений. Приводится обширный перечень вопросов, которые могут быть заданы обвиняемым, потерпевшим и свидетелям при расследовании отдельных видов преступлений. Для следователей МВД и прокуратуры, сотрудников органов дознания, студентов юридических вузов.

09.03-04.07.857.

343.985:343.77(075.8) *Никитина Е. В.* Особенности первоначального этапа расследования умышленного уничтожения или повреждения имущества: Учеб. пособие. — М.: Юрлитинформ, 2006. — 104 с.

Учебное пособие посвящено особенностям первоначального этапа расследования умышленного уничтожения или повреждения имущества. В нем представлена криминалистическая характеристика этого вида преступлений, затронуты проблемы возмещения вреда, причиненного преступлением. Детально рассмотрены особенности тактики производства первоначальных следственных действий, таких как: осмотр места происшествия, допрос потерпевших, свидетелей, назначение экспертиз, получение образцов для сравнительного исследования. Для преподавателей, аспирантов и студентов юридических вузов системы общего образования, практических работников правоохранительных органов.

09.03-04.07.858.

343.982 *Суворова Л. А.* Идеальные следы в криминалистике: Монография. — М.: Юрлитинформ, 2006. — 200 с.

Монография представляет собой одно из первых комплексных исследований широкого круга теоретических и практических криминалистических проблем, связанных с использованием в процессе расследования преступлений информации, содержащейся в памяти человека, на основании которого разработаны соответствующие практические рекомендации и законодательные предложения. В работе рассмотрены закономерности формирования идеальных следов, тактико-технические способы их обнаружения, закрепления исследования и использования, в том числе с точки зрения допустимости применения научно-технических достижений для работы с такого рода источниками информации. Для студентов юридических вузов, преподавателей, аспирантов, а также практических работников правоохранительных органов, суда и адвокатуры.

09.03-04.07.859.

343.985:343.351 *Тарасик Н. М.* Методика расследования хищений, совершаемых на водном транспорте. — М.: Юрлитинформ, 2006. — 240 с.

На основе анализа следственной и судебной практики по делам о хищениях, совершаемых на

водном транспорте, комплексно изучены правовые, организационные и тактические проблемы проведения расследования по уголовным делам и описаны пути их разрешения. Теоретические и прикладные суждения автора по конкретным проблемам нашли отражение в разработанной частной методике расследования хищений, совершаемых на водном транспорте, дополнили систему научных взглядов по вопросам тактики и методики расследования преступлений. Работа предназначена для следователей ОВД на водном транспорте, а также для студентов, аспирантов и преподавателей учебных заведений и может быть использована в учебном процессе по курсу криминалистики на различных этапах подготовки и переподготовки работников правоохранительных органов.

09.03-04.07.860.

343.98(075.8) *Тищенко В. В., Аркуша Л. І., Плахотина В. М.* Криміналістика: Навч.-метод. посіб. / ОНЮА. — О.: Фенікс, 2007. — 172 с.

Навчальний посібник з курсу криміналістики включає в себе комплекс навчально-методичних документів. Охоплює всі форми роботи студентів, які вивчають криміналістику в різних навчальних підрозділах ОНЮА (інститутах і факультетах). У посібнику надано перелік загальної і додаткової літератури, яка рекомендується студентам для вивчення курсу в цілому та за окремими темами програми.

09.03-04.07.861.

343.98 *Тищенко В. В.* Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: Монографія / ОНЮА. — О.: Фенікс, 2007. — 260 с.

У монографії розглядаються основні теоретичні положення методики розслідування злочинів — заключного розділу сучасної криміналістичної науки, які викладаються на основі діяльнісного, системного і функціонального підходів у дослідженні злочинної діяльності і діяльності з розслідування злочинів. На базі теоретичних положень криміналістичної методики запропоновані наукові рекомендації щодо оптимізації практичної діяльності з виявлення, розкриття та розслідування злочинів. Робота може бути корисною науковцям, викладачам, аспірантам і студентам вищих юридичних навчальних закладів, а також слідчим, дізнавачам та іншим працівникам правоохоронних органів.

09.03-04.07.862.

343.985(075.8) *Шмонин А. В.* Методика расследования преступлений: [Учеб. пособие]. — М.: Юстицинформ, 2006. — 464 с.

В книге рассматриваются зарождение, становление и развитие криминалистической методики расследования преступлений, приводится сравнительный анализ научных подходов в разрешении этих проблем. Впервые в криминалистике предлагаются варианты (гипотезы) разрешения исследуемых проблем, основанные на технологическом подходе. Издание адресовано

студентам, изучающим курс криминалистики, преподавателям, аспирантам (адъюнктам), соискателям, а также практическим работникам (дознавателям, следователям, прокурорам).

09.03-04.07.863.

343.985(470)(075.8) *Шумилов А. Ю.* Курс основ оперативно-розыскной деятельности: Учеб. для вузов. — М.: Изд. дом Шумиловой И. И., 2007. — 375 с. — (Б-чка студента, курсанта и слушателя).

Материал учебника основывается на нормах Конституции РФ, Федерального закона «Об оперативно-розыскной деятельности», других законодательных и нормативных правовых актах, составляющих оперативно-розыскное законодательство, практике их применения, судебной практике, положениях современной оперативно-розыскной теории, а также на многолетнем опыте преподавания автором основ оперативно-розыскной деятельности в ряде столичных высших образовательных учреждений. Приведены основные открытые правила оперативно-розыскной деятельности, знание которых необходимо современному юристу. Учебник подготовлен в соответствии с авторской программой курса основ оперативно-розыскной деятельности. Для студентов (курсантов и слушателей) и преподавателей юридических высших образовательных учреждений. Может оказаться полезным оперативникам, дознавателям и следователям российских правоохранительных органов и спецслужб, судьям, прокурорам и адвокатам, научным работникам, а также всем гражданам, чьи законные права и интересы могут быть затронуты в связи с осуществлением оперативно-розыскной деятельности.

Автореферати

09.03-04.07.864.

343.98 *Алексейчук В. І.* Огляд місця події: тактика і психологія: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

На монографічному рівні досліджено проблеми тактики і психології огляду місця події. Визначено поняття місця події, обстановки місця події, її криміналістичного аналізу, експрес-аналізу з позицій їх значення в пізнавальному процесі. Виявлено й систематизовано типові види експрес-аналізу при розслідуванні вбивств і крадіжок. Сформовано класифікацію причинних зв'язків, які установлюються під час огляду місця події. Досліджено джерела і структуру версій, побудованих у процесі огляду, запропоновано рекомендації щодо висунення окремих видів версій. Представлено класифікацію типових помилок при їх формуванні. Розглянуто психологічні основи огляду місця події: види розумових завдань, способи їх розв'язання, моделювання психологічного портрета особи злочинця.

09.03-04.07.865.

343.98 *Горбаньов І. М.* Особливості методики розслідування порушень авторського права щодо незаконного відтворення та розповсюдження комп'ютерних програм: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено елементи криміналістичної характеристики незаконного відтворення та розповсюдження комп'ютерних програм. Окреслено особливості оцінки матеріалів попередньої перевірки щодо незаконного відтворення та розповсюдження комп'ютерних програм і прийняття рішення про порушення кримінальної справи. Розглянуто типові слідчі версії та особливості їх перевірки на початковому етапі розслідування. Визначено особливості проведення окремих слідчих дій (слідчий огляд, допит). Обґрунтовано використання спеціальних знань при розслідуванні незаконного відтворення та розповсюдження комп'ютерних програм, а також особливості взаємодії слідчого з оперативними підрозділами правоохоронних органів при розслідуванні незаконного відтворення та розповсюдження комп'ютерних програм. Результатом дослідження є формування пропозицій, спрямованих на вдосконалення діяльності правоохоронних органів у боротьбі з порушенням авторського права щодо незаконного відтворення та розповсюдження комп'ютерних програм.

09.03-04.07.866.

343.982.3.01.004.14 *Жолнович І. В.* Теоретичні проблеми та питання практики криміналістичного опису особи за зовнішністю: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено питання криміналістичного опису особи за зовнішністю. Розкрито зміст понять «ознака зовнішності», «зовнішність», «словесний портрет», «суб'єктивний портрет». Визначено суб'єкти проведення такого опису, джерела інформації про зовнішність. Здійснено класифікацію ознак зовнішності, суб'єктивних портретів. Висвітлено порядок фіксації зовнішності особи різноманітними методами та способами. Значну увагу приділено практичним проблемам використання ознак зовнішності. Встановлено випадки використання ознак зовнішності в оперативно-розшуковій, слідчій та експертній діяльності. Проаналізовано допущені помилки працівниками правоохоронних органів та визначено шляхи їхнього усунення.

09.03-04.07.867.

343.982.4:343.51 *Калужна О. М.* Криміналістична характеристика фальшивомонетництва: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 20 с.

Здійснено комплексний аналіз теоретичних і практичних питань криміналістичної характеристики фальшивомонетництва. Розроблено алгоритм її використання в окремій криміналістичній методиці та в діяльності суб'єктів доказування,

а також в інших галузях криміналістики. На основі узагальнення слідчо-судової практики, вивчення літературних джерел виділено елементи криміналістичної характеристики фальшивомонетництва: предмет посягання, способи вчинення злочину, місце, час, обстановку, типову слідову картину, особу фальшивомонетника; здійснено опис їх криміналістично значущих ознак; встановлено закономірні взаємозв'язки між ними. Розроблено типологію фальшивомонетників, даються їх соціально-особистісні характеристики.

09.03-04.07.868.

343.98 *Капустіна М. В.* Методика розслідування крадіжок вантажів на залізничному транспорті, вчинених злочинними групами: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Розроблено концепцію методики розслідування крадіжок вантажів на залізничному транспорті, вчинених злочинними групами. Криміналістичну характеристику крадіжок вантажів на залізничному транспорті, вчинених злочинними групами, подано у вигляді інформаційно-описової моделі. Визначено її елементний склад і докладно проаналізовано кожний із цих елементів. При цьому особливу увагу приділено дослідженню злочинних груп, що спеціалізуються на вчиненні крадіжок вантажів на залізничному транспорті. Запропоновано їх класифікацію залежно від складу учасників і відношення до діяльності залізниці. Сформульовано рекомендації, спрямовані на вдосконалення й оптимізацію діяльності слідчих і оперативно-розшукових органів щодо розкриття та розслідування даної категорії крадіжок. Визначено типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування крадіжок вантажів на залізничному транспорті, вчинених злочинними групами. Сформульовано програми (алгоритми) дій слідчого щодо їх розв'язання.

09.03-04.07.869.

343.98 *Кубарев І. В.* Проблеми організації розслідування вбивств, що вчиняються групою осіб в умовах неочевидності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Запропоновано визначення організації розслідування вбивств, що вчиняються групою осіб в умовах неочевидності, та її структури. Досліджено особливості планування розслідування, взаємодії слідчого та оперативних підрозділів у справах зазначеної категорії. Встановлено джерела інформації про участь у вчиненні вбивства кількох осіб. Розроблено системи типових локальних завдань, типових версій, а також зміст типових тактичних операцій початкового етапу розслідування.

09.03-04.07.870.

343.98 *Луцюк П. П.* Розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації автотранспортних засобів: Автореф.

дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т внутр. справ України. — К., 2007. — 16 с.

Визначено криміналістичні, процесуальні й організаційні проблеми розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації автотранспортних засобів. Розкрито основні елементи криміналістичної характеристики даного виду злочину. Досліджено особливості початкового та наступного етапів розслідування, планування й проведення окремих слідчих дій, використання спеціальних знань і взаємодії слідчого з іншими учасниками кримінального процесу. Розроблено й сформульовано теоретичні положення та конкретні пропозиції щодо вдосконалення розслідування даного виду злочину.

09.03-04.07.871.

343.982.35 *Новак Я. В.* Сучасний стан та перспективи розвитку криміналістичного дослідження вогнепальної зброї: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 20 с.

Порушено теоретичні і практичні питання криміналістичного дослідження вогнепальної зброї. Визначено поняття «криміналістична балістика» та її місце в системі «криміналістичного зброєзнавства». Досліджено сучасні види вогнепальної зброї, запропоновано класифікацію вогнепальної зброї. Розкрито особливості проведення огляду місця події, де застосовувалась вогнепальна зброя. Обґрунтовано необхідність проведення експертних досліджень вогнепальної зброї безпосередньо в ході здійснення огляду місця події для визначення обставин вчинення злочину. Проаналізовано і описано новітні методики дослідження вогнепальної зброї, боєприпасів до неї та слідів її застосування. Обґрунтовано необхідність проведення «ревізії» існуючих на сьогодні експертних методик з метою визначення їх ефективності і достатньої розробленості. Розкрито сучасні можливості і проблемні питання проведення комплексних експертиз дослідження вогнепальної зброї. Внесено пропозиції щодо використання криміналістичних досліджень вогнепальної зброї у більш широкому діапазоні у розслідуванні та судовому розгляді кримінальних справ.

09.03-04.07.872.

343.98 *Смаль І. В.* Методика розслідування підроблення проїзних квитків: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2007. — 16 с.

На комплексному монографічному рівні досліджено методику розслідування підроблення проїзних квитків. Розглянуто низку теоретичних положень та практичних рекомендацій, сформульованих у результаті комплексного аналізу судово-слідчої практики останніх років, наукових досліджень у сфері боротьби зі злочинами у сфері господарської діяльності, зокрема злочинами, пов'язаними із підробленням проїзних квитків. Визначено сутність підроблення про-

їзних квитків та проаналізовано механізми їх скоєння. Вивчено та узагальнено елементи криміналістичної характеристики підроблення проїзних квитків, які мають важливе значення для формування методики їх розслідування. Висвітлено зміст типових слідчих ситуацій на початковому та наступному етапах розслідування. Сформульовано типові версії, тактичні завдання розслідування та відповідно до них визначено засоби їх вирішення. Встановлено комплекс типових судових експертиз, які призначаються під час розслідування підроблення проїзних квитків. Розроблено профілактичні рекомендації щодо усунення причин та умов, що сприяють скоєнню підроблення проїзних квитків.

09.03-04.07.873.

343.98 (043/3) *Томин С. В.* Основні етапи роботи з джерелами особистісної інформації у процесі розкриття та розслідування злочинів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / ОНЮА. — О., 2007. — 20 с.

Комплексно досліджено теоретичні та практичні питання роботи з джерелами особистісної інформації у досудовому розслідуванні. Проведено аналіз законодавства України з визначення поняття джерел доказів, процесу доказування, положень криміналістики, кібернетики та юридичної психології щодо закономірностей формування ідеальних слідів-відображень у свідомості особи. Розкрито поняття джерела особистісної інформації, його встановлення, способів отримання фактичних даних, їх експертного дослідження та оцінки. Запропоновано зміни до чинного законодавства щодо вдосконалення роботи з джерелами особистісної інформації.

09.03-04.07.874.

343.98 *Хань Г. А.* Теоретичні засади планування та організації розслідування злочинів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

Розроблено й обґрунтовано сучасну комплексну концепцію планування та організації розслідування злочинів. Запропоновано класифікацію функцій планування розслідування злочинів. Досліджено природу і функції криміналістичних версій. Представлено класифікацію криміналістичних версій. Розглянуто теоретичні положення про принципи, цілі, структуру, умови, види і форми планування розслідування злочинів. Вперше досліджено психологічні основи планування розслідування злочинів, взаємозв'язок планування та прогнозування. Встановлено особливості планування розслідування організованої злочинної діяльності, розроблено рекомендації до планування розслідування цієї категорії злочинів. Розглянуто практику організації спеціалізованих слідчих підрозділів для розслідування окремих видів злочинів. На основі критичного аналізу сформульовано рекомендації щодо підвищення ефективності їх роботи. Запропоновано основні напрями вдосконалення системи

криміналістичної реєстрації та створення банків криміналістичної інформації. Визначено проблему планування та організації профілактичної роботи слідчого та розроблено рекомендації до її вдосконалення.

С т а т т і

09.03-04.07.875.

343.982.34 *Боднар В. І.* Напрямки удосконалення криміналістичних обліків // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 103—105.

На матеріалах вітчизняних та іноземних публікацій проаналізовано питання щодо можливості використання нових методів криміналістичної реєстрації особи. Визначено основні напрямки удосконалення криміналістичних обліків з використанням сучасних досягнень природно-технічних наук.

09.03-04.07.876.

343.985+343.14 *Борець Т. О.* Деякі проблемні питання проведення огляду та обшуку у житлі чи іншому володінні особи: порівняльний аналіз // Держава і право: Зб. наук. пр. / Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 470—475.

Досліджено особливості проведення огляду у житлі чи іншому володінні особи. Визначено порядок проведення огляду місця події у житлі чи іншому володінні особи. Окреслено невідкладні випадки, коли цю слідчу дію можна проводити без вмотивованої постанови суду. Встановлено основні відмінності огляду від спорідненої слідчої дії — обшуку.

09.03-04.07.877.

343.132(477) *Борець Т.* Поняття та основні ознаки слідчих дій // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 125—127.

На основі аналізу кримінально-процесуального законодавства, вивчення відповідної літератури та наукових досліджень окреслено основні ознаки слідчих дій. Проаналізовано думки окремих вчених з приводу цього питання. Визначено поняття «слідча дія». Розглянуто ст. 66 КПК України щодо закріплення в ній способів збирання і подання доказів.

09.03-04.07.878.

343.132 *Борідько О. А., Мінько С. М.* Організаційно-тактичні особливості слідчого освідування // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 167—169.

Розглянуто питання освідування як досить складної слідчої дії, що висуває певні етичні, психологічні і процесуальні вимоги. Вказано на необхідність дотримання тактичних прийомів і рекомендацій, розроблених криміналістикою та апробованих багатолітньою слідчою практикою,

що забезпечить ефективність цієї слідчої дії. Обґрунтовано, що чітке законодавче, теоретичне і практичне вирішення питань, пов'язаних із порядком, умовами, цілями, завданнями, об'єктами освідування, його примусовим проведенням, сприятиме правильному і однаковому застосуванню цієї слідчої дії органами досудового слідства.

09.03-04.07.879.

343.983 *Бульба Т.* Криміналістичне дослідження самооборонних вибухових пристроїв: окремі питання // Право України. — 2007. — № 5. — С. 27—31.

Надано стислу характеристику дослідження самооборонних вибухових пристроїв у різних ситуаціях (залежно від місця встановлення, способу керування та підризу), з використанням різних технічних засобів і методів. Під час авторського дослідження виявлено низку суперечностей між ученими щодо питань дослідження самооборонних вибухових пристроїв.

09.03-04.07.880.

343.985:343.6/7(477) *Головкін Б.* Методика дослідження тяжкої корисливо-насильницької злочинності в Україні // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 2. — С. 216—225.

Розкрито співвідношення та функціональне призначення логіко-гносеологічних категорій пізнання кримінальної реальності — методологію і метод. Проблему методики розглянуто як задані відправними концептуальними положеннями і методологічними принципами раціонального прагматизму напрям і спосіб пізнання та протидії корисливо-насильницькій злочинності в Україні за допомогою системи конкретних методів.

09.03-04.07.881.

343.985:343.346 *Гришин О. А.* Розыскные план-схемы как источник информации для розыска лиц и установления транспортных средств по «горячим следам» при расследовании преступлений различных категорий // Вестник Саратовской государственной академии права. — 2007. — № 3. — С. 219—220.

При эффективном использовании показаний свидетелей в целях раскрытия и расследования преступлений отмечена целесообразность использования розыскных план-схем изображений транспортных средств с нанесением на них транспортного средства, мест повреждений, примет, сопутствующих следов, а также их описаний. Рассмотрены основные элементы план-схем, которые могут варьироваться в зависимости от назначения.

09.03-04.07.882.

343.102:343.71 *Дрозд Ю. В.* Організація діяльності з розкриття квартирних крадіжок підрозділами карного розшуку // Південноук-

раїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 195—197.

Проведено дослідження практичної діяльності підрозділів карного розшуку. Визначено необхідний рівень організації діяльності з розкриття квартирних крадіжок підрозділами карного розшуку. Розглянуто різні точки зору учених щодо змісту поняття «організація оперативно-розшукової діяльності». Визначено етапи та основні елементи організації діяльності підрозділів карного розшуку із розкриття квартирних крадіжок у великих містах і запобігання їм. Виокремлено завдання підрозділів карного розшуку.

09.03-04.07.883.

343.985 Журавель В. Сучасні концепції формування окремих криміналістичних методик розслідування злочинів // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 2. — С. 177—186.

Представлено перспективні напрями вдосконалення та модернізації існуючих криміналістичних методик. Запропоновано класифікацію криміналістичних методик з чотирирівневою структурою, яка дозволить чітко розподілити криміналістичні методики за ступенем узагальнення, за рівнем конкретизації методичних рекомендацій та визначити різні підходи до технології їх утворення. Сформульовано наукові висновки щодо формування нових і вдосконалення існуючих криміналістичних методик розслідування окремих видів злочинів, які мають здійснюватися на підставі аналізу потреб судово-слідчої практики, міжнародного досвіду, прогностичного бачення ймовірних шляхів розвитку та структурних змін злочинних проявів, застосування ситуаційного підходу, новітніх інформаційних технологій та алгоритмічних схем.

09.03-04.07.884.

343.985:343.37 Казаренко М. С. Правові основи застосування оперативно-розшукових заходів при розслідуванні економічних злочинів // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 227—230.

Розглянуто проблеми, пов'язані з правовим забезпеченням використання оперативно-розшукових заходів при розслідуванні злочинів у сфері економіки. Сформульовано аргументи на користь застосування оперативно-розшукових заходів при розслідуванні економічних злочинів, що сприятиме підвищенню ефективності боротьби зі злочинами цієї категорії. Зазначено, що їх знання працівниками вказаних підрозділів є необхідною передумовою виконання покладених на них завдань і дотримання принципу законності.

09.03-04.07.885.

343.985:343.61 Кияниця О. Криміналістична характеристика вбивств, вчинених особами з психічними недоліками // Право України. — 2007. — № 5. — С. 134—139.

Зазначено, що криміналістична характеристика вбивства, вчиненого особами з психічними недоліками (аномаліями), складається з низки структурних елементів: способу вчинення злочину; способу приховування злочину; часу, місця та обставинки події, сукупності найбільш характерних слідів (слідчої картини); особи потерпілого; особи злочинця. Розглянуто кожен елемент окремо та виділено особливості, притаманні даному виду злочину, що сприятиме розробці оптимальних схем вирішення слідчих завдань.

09.03-04.07.886.

343.98:343.23 Колева Т. В. Поняття, значення і класифікація посткримінальної поведінки: криміналістичний аспект // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 83—90.

Висвітлено сутність та криміналістичне значення посткримінальної поведінки злочинця. Розкрито поняття та надано класифікацію посткримінальної поведінки. Розглянуто основні ознаки посткримінальної поведінки, запропоновано її визначення. Аргументовано висновок про те, що посткримінальна поведінка суб'єкта злочину є одним із компонентів системи умисних дій злочинця. Вона детермінована способом скоєння злочину, умовами зовнішнього середовища, якостями особи, умовами місця і часу, що сприяють досягненню злочинного результату.

09.03-04.07.887.

343.982.5 Комаха В. О., Самусь В. Р. Використання цифрової фотографії для фіксації доказової інформації // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 44—49.

Проаналізовано сучасні досягнення цифрової фотографії і можливості її використання з метою фіксації доказової інформації в процесі розслідування і розкриття злочинів. Розглянуто питання, пов'язані з підготовкою і процесуальним статусом твердих копій наочних зображень, отриманих з використанням комп'ютерних технологій.

09.03-04.07.888.

343.983(091) Комаха В. О. Перші вітчизняні криміналістичні установи // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 90—92.

На підставі законодавчих матеріалів кінця XIX — початку XX ст. і публікацій у вітчизняних виданнях досліджено історію створення перших вітчизняних криміналістичних установ. Зазначено, що підвищення знань з історії криміналістики у студентів вищих юридичних навчальних закладів і працівників правоохоронних органів сприятиме підвищенню ефективності розслідування злочинів.

09.03-04.07.889.

343.132 *Лаврухина Ю. С.* Структура следственного действия как объект криминалистического исследования // Вестник Саратовской государственной академии права. — 2007. — № 1. — С. 143—146.

Исследуются проблемы адекватного определения структуры следственного действия. Выделены два взаимосвязанных аспекта работы следователя — деятельностьный (элементный) и временной (развитие следственного действия по этапам и стадиям). Изучены элементы следственного действия: субъект, цель, задачи, объект, способ и результат действия. Проанализирована временная структура следственного действия. Подробно рассмотрен этап производства следственного действия, состоящий из основного и заключительного подэтапов.

09.03-04.07.890.

343.144 *Лідовець Т.* Особливості проведення допиту потерпілих, які перебувають у безпорадному стані // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 323—328.

Розглянуто особливості проведення допиту безпомічних потерпілих з урахуванням положень чинного законодавства та практики його застосування. Автор акцентує увагу на обов'язковій участі спеціалістів та представника (адвоката) потерпілого, які сприятимуть забезпеченню якісного і повного визначення обставин справи. Розглянуто питання використання аудіо-та відеозапису під час допиту безпомічного потерпілого. Визначено, що закріплення процесуальних гарантій участі безпомічного потерпілого у судочинстві дасть змогу реалізувати ним своє право на захист. Допит як слідча дія є процесуальною формою визначення обставин предмета доказування у справі й водночас — один із засобів захисту інтересів потерпілого.

09.03-04.07.891.

343.983.2 *Михальчук Т.* Підвищення ефективності використання криміналістичних обліків на основі впровадження телекомунікаційних технологій // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 143—148.

З метою підвищення ефективності технологій дистанційної ідентифікації осіб з розвитком Інтернет-технологій на державному рівні вирішується питання про швидкий доступ ОВС до відповідних державних інформаційних ресурсів. Проаналізовано три напрямки, на яких будуються та реалізуються використання криміналістичної реєстрації, а також результативність роботи криміналістичних обліків у правоохоронній діяльності, насамперед при розкритті злочинів: обсяг масивів баз даних криміналістично значущої інформації; взаємодія між базами даних різних територій (обмін, відновлення, коригування); оперативність запитів, передача й одержання даних.

09.03-04.07.892.

343.147 *Негребецький В.* Перевірка показань на місці в системі слідчих дій // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 136—139.

Обґрунтовано необхідність існування самостійної слідчої дії — перевірки показань на місці. Визначено її інформаційну сутність та місце в системі слідчих дій. Досліджено природу цієї слідчої дії, психологію і тактику. Надано пропозиції щодо удосконалення процесуальної регламентації.

09.03-04.07.893.

343.131.8 *Негребецький В.* Проблеми фіксації інформації під час відтворення обстановки й обставин події // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 131—133.

Досліджено криміналістичні та процесуальні проблеми відтворення обстановки й обставин події. Проаналізовано теоретичні положення та вивчено практику застосування слідчими органами відтворення обстановки й обставин події. Розроблено практичні рекомендації з фіксації результатів цієї слідчої дії.

09.03-04.07.894.

343.985:343.71 *Островська О.* Взаємодія слідчого та оперативних підрозділів при розслідуванні крадіжки // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 5. — С. 154—159.

Розглянуто загальне завдання боротьби із злочинністю, що стоїть перед органами слідства та дізнання. Проаналізовано організацію їх взаємодії при розслідуванні злочинів та запобіганні їм. Наведено визначення поняття «взаємодія», сформульовані криміналістами Р. Белкіним, Б. Вікторовим, А. Чувилевим. Визначено взаємодію епізодичну та довготривалу, обґрунтовано важливу форму взаємодії — спільне обговорення і взаємний обмін версіями. Увагу зосереджено на функціях оперативного працівника на місці злочину, які полягають у вжитті оперативно-розшукових заходів із метою встановлення та затримання злочинця, пошуку свідків і очевидців.

09.03-04.07.895.

343.144 *Репин А. В.* К вопросу о понятии «тактического приема» допроса // Адвокатская практика. — 2007. — № 4. — С. 2—7.

Проведен анализ общих подходов к определению тактического приема в криминалистической тактике как родового понятия. Отмечены три группы определений тактического приема. Выделены функции тактического приема, проанализированы основные его свойства: допустимость, избирательность и эффективность.

09.03-04.07.896.

343.123.1 *Романюк Б.* Використання моделювання на стадії досудового розслідування // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 3. — С. 194—202.

Досліджено окремі проблемні питання застосування методу моделювання на стадії досудового розслідування та висловлено певні міркування щодо їх вирішення. Досконало проаналізовано ідеальні, або уявні (мислені), матеріальні або фізичні моделі. Сформульовано аргументи на користь висновку про те, що для застосування моделей у процесі досудового розслідування важливим є не лише дотримання процесуальної форми, але й досягнення максимальної подібності з прототипом. При цьому необхідними умовами є підготовчі роботи слідчого (детальний і глибокий аналіз наявної інформації про прототип, засоби та знаряддя праці тощо), а також залучення слідчим до цієї роботи кваліфікованих спеціалістів і учасників процесу, що мають свій законний інтерес у справі.

09.03-04.07.897.

343.14(73) *Садова Т. В.* Поняття, підстави та процесуальний порядок проведення обшуку та виїмки за кримінально-процесуальним законодавством США // Південноукраїнський юридичний часопис. — 2007. — № 2. — С. 176–179.

Досліджено питання, пов'язані з повноваженнями поліції США при здійсненні обшуку і виїмки та з гарантуванням суб'єктивних прав громадян при їх проведенні. Розглянуто найбільш поширені види обшуку без ордеру та обставини, які дозволяють здійснювати обшук без ордеру.

09.03-04.07.898.

343.985:343.611 *Сайнчин О. С.* Криміналістичні особливості змісту способів, обстановки, особи злочинця та потерпілого // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 226–232.

Розглянуто криміналістичну характеристику вбивств, яка являє собою систему взаємозалежних узагальнених даних про найбільш типові ознаки, що виявляються в способі і механізмі вбивства, обстановці його здійснення, особі вбивці, особі потерпілого, слідовій картині. Представлено схему та проаналізовано найбільш значимі елементи криміналістичної характеристики серійних вбивств: місце вбивства; час вбивства; спосіб вчинення вбивства; способи підготовки до вбивства; спосіб приховання вбивства; слідову картину вбивства — обстановку вчинення злочину; криміналістичну характеристику особи злочинця (вбивці); криміналістичну характеристику особи потерпілого (жертви); зв'язок конкретного епізоду з даною серією; мету і мотиви вчинення вбивств.

09.03-04.07.899.

343.985:343.61 *Сайнчин О. С.* Слідчі ситуації та алгоритми дій в методиці розслідування серійних вбивств // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 49–56.

Визначено три етапи слідчого процесу розслідування вбивства в криміналістиці: початковий, наступний та завершальний. Досконало проаналізовано типові слідчі ситуації при розслідуванні серійних вбивств. Акцентовано увагу на проблематиці встановлення ознак «серійності».

09.03-04.07.900.

343.985:343.611 *Сайнчин О. С.* Теоретичні концепції визначення поняття «розкриття та розслідування» умисних вбивств за «гарячими слідами» // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 212–220.

Охарактеризовано проблему розкриття та розслідування злочинів, а саме умисних вбивств. Окреслено кримінально-процесуальні погляди різних авторів на поняття «розкриття». Розглянуто питання щодо співвідношення понять «розкриття» і «розслідування», їхнього змістовного розуміння та субординації. Сформульовано висновки, що для вирішення питання щодо визначення часу дії показника розкриття злочину за «гарячими слідами» необхідно чітко розрізняти підстави й мету його використання. Зазначено напрямки, за яких доцільно застосовувати показник «розкриття злочину за «гарячими слідами».

09.03-04.07.901.

343.144:343.915 *Сандарчук А. А.* Характеристика деяких обставин, що підлягають встановленню при розслідуванні шахрайств з об'єктами нерухомості, що знаходяться в приватній власності // Південноукраїнський юридичний часопис. — 2007. — № 2. — С. 179–181.

З'ясовано співвідношення понять «обставини, що підлягають встановленню» і «обставини, що підлягають доведенню». Розглянуто обставини, які підлягають доведенню при розслідуванні шахрайства у сфері обороту житла. Визначено та проаналізовано обставини здійснення шахрайства.

09.03-04.07.902.

343.982.35 *Семенюк В. А.* Наукові прийоми використання слідів у вітчизняній практиці розслідування злочинів // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 105–108.

На матеріалах вітчизняних публікацій, переважно другої половини XIX ст., проаналізовано питання щодо використання слідів ніг і рук людини в практиці боротьби зі злочинністю. Визначено, що зазначеним аспектам на сучасному етапі в юридичних виданнях не приділено належної уваги.

09.03-04.07.903.

343.985:343.575 *Струкуленко С. В.* Використання спеціальних знань в огляді транспортних засобів спеціального призначення // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов.

ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 118—125.

На основі використання спеціальних знань здійснено систематизацію найбільш доступних і простих у виконанні тактичних прийомів. Надано рекомендації щодо використання спеціальних знань обізнаних осіб, які можуть сприяти підвищенню результативності та ефективності огляду розглянутих транспортних засобів для виявлення наркотиків, а також запобіганню злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

09.03-04.07.904.

343.985 *Тищенко В. В.* Возникновение и развитие теоретических основ криминалистической методики расследования // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов. — О., 2007. — Т. 6. — С. 238—246.

Рассмотрено возникновение и дальнейшее развитие теоретических основ криминалистической методики расследования. Проанализированы работы некоторых авторов, посвященные становлению и разработке общих положений теоретических начал методики расследования отдельных видов преступлений. Отмечены работы, посвященные исследованию механизма преступления, преступной деятельности и различных аспектов следственной деятельности, что способствовало развитию целого ряда важных положений криминалистической методики расследования.

09.03-04.07.905.

343.985 *Тищенко В. В.* Наукові засади розробки криміналістичних методик розслідування // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 17—22.

Визначено власне бачення принципів методики розслідування і їхнього значення для формування окремих методик. Представлено вихідні положення методики розслідування окремих категорій злочинів, які належать до наукової діяльності. Сформульовано принципи вибору і побудови методики розслідування конкретного злочину у практичній діяльності.

09.03-04.07.906.

343.985 *Тищенко В.* Принципи розробки криміналістичних методик розслідування злочинів // Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — Л., 2007. — Вип. 44. — С. 337—342.

Зроблено спробу визначити принципи наукової розробки методики розслідування окремих категорій злочинів та принципи практичної діяльності слідчого з розслідування конкретного злочину. Відмічено подальші кроки розробки криміналістичних методик розслідування злочинів, що дадуть змогу подати методику розслідування окремих категорій злочинів у вигляді універсальних програм щодо його початкового

і наступного етапів. Технологія такої діяльності може бути виражена у вигляді ланцюга, змістовно і логічно з'єднаних розумових і практичних актів і операцій.

09.03-04.07.907.

343.144 *Тотиков Т. М.* Особенности допроса потерпевшего по делам о незаконных методах расследования // Вестник Саратовской государственной академии права. — 2007. — № 1. — С. 146—149.

Рассмотрен центральный элемент тактической операции «собираение информации» — допрос потерпевшего. Выделены два взаимосвязанных элемента в стадии подготовки допроса потерпевшего по делам о незаконных методах расследования: организационный и тактический. Проанализирована структура плана допроса потерпевшего: перечень вопросов, исходя из мысленной динамической модели предстоящего допроса; задачи, решаемые в ходе допроса; имеющаяся информация; тактические приемы, которые предполагается использовать. Указано, что особое внимание в ходе подготовки к допросу необходимо уделить изучению личности допрашиваемого потерпевшего, потому что знание типа характера, личностных характеристик позволит прогнозировать возможное развитие ситуации в ходе допроса, определить попытку оговора, элементы лжи.

09.03-04.07.908.

343.983 *Тютюнник Т.* Історичні аспекти вивчення особливостей механізму слідкутвораення при дослідженні вогнепальної зброї // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 140—142.

Проаналізовано проведену роботу багатьох дослідників із збирання та систематизації відомостей, що були покладені в основу проведення судово-балістичної експертизи. Розкрито механізм й особливості утворення слідів на об'єктах. Враховуючи наявність у цивільному обігу «зброї несмертельної дії» та в деяких випадках заінтересованість у цьому правоохоронних органів, запропоновано офіційне ведення криміналістичної реєстрації за гільзами, які стріляні саме з такої зброї.

09.03-04.07.909.

343.985:343.359.3 *Фурман Я.* Криміналістична характеристика контрабанди культурних та історичних цінностей // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 165—168.

Розглянуто криміналістичну характеристику контрабанди культурних та історичних цінностей. Сформульовано висновки, що визначальними факторами поширення контрабанди історичних та культурних цінностей є недостатня ефективність митного та прикордонного контролю, недостатність нормативно-правової бази у сфері боротьби з контрабандою, не облаштованість державного кордону та інших факторів.

09.03-04.07.910.

343.132 *Шилин А. В.* Взаимодействие следователя с органами дознания, средствами массовой информации на первоначальном этапе расследования по уголовным делам, возбужденным по фактам безвестного исчезновения несовершеннолетних // Вопросы ювенальной юстиции. — 2007. — № 1. — С. 16—17.

Рассмотрены характерные особенности организации розыска несовершеннолетних по уголовному делу. Выделены субъекты взаимодействия при розыске несовершеннолетних по уголовным делам, возбужденным по фактам их безвестного исчезновения. Проанализированы две формы взаимодействия: процессуальная и непроцессуальная (организационно-тактическая).

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА

Книги

09.03-04.07.911.

340.6:681.85 *Авдеева Г. К.* Судова експертиза контрафактної аудіовізуальної продукції (за матеріалами кримінальних справ): Монографія. — Х.: Право, 2006. — 192 с.

У монографії розглянуто питання теоретичного та прикладного характеру судової експертизи контрафактної аудіовізуальної продукції. Особливу увагу приділено визначенню теоретичних засад судової експертизи даного виду продукції, виокремленню її типових ознак та побудові типових аналогів ліцензійної і контрафактної продукції, структурі технічного та інформаційного забезпечення автоматизованого робочого місця судового експерта, розробці алгоритмізованої експертної методики дослідження даних об'єктів. Монографію підготовлено на основі узагальнення експертної і слідчої практики. Для працівників судово-експертних установ, прокуратури, МВС, студентів вищих юридичних навчальних закладів та аспірантів.

Автореферати

09.03-04.07.912.

343.98 *Бордюгов Л. Г.* Теоретичні та методичні основи судової гірничотехнічної експертизи: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. — Х., 2007. — 20 с.

На монографічному рівні розв'язано проблеми судово-експертного дослідження надзвичайних подій, пов'язаних з порушенням вимог правил охорони праці та техніки безпеки на підприємствах гірничої промисловості. Визначено теоретичні та методичні засади судової гірничотехнічної експертизи, а саме: досліджуються питання про предмет, об'єкти, визначення судової гірничотехнічної експертизи та її процесуальність і сутність. Розглянуто проблеми, що

виникають під час призначення та проведення експертизи даного виду. Здійснено аналіз задач, що вирішуються під час експертного дослідження. Розроблено структуру інформаційного забезпечення автоматизованого робочого місця (АРМ) судового експерта. Створено алгоритм вирішення ситуалогічної задачі гірничотехнічної експертизи.

Статті

09.03-04.07.913.

343.148 *Алибеков Ш. А.* О специальных познаниях эксперта-бухгалтера // Российская юстиция. — 2007. — № 1. — С. 57—58.

Обращено внимание на специфику работы бухгалтера-экономиста, деятельность которого может быть связана с участием в уголовном, гражданском или арбитражном процессах и должна иметь специальные экономические познания. Определено, что «специальность» этих познаний заключается именно в умении распознавать в бухгалтерской информации признаки противоправных деяний, нарушения и злоупотребления. Указано на важность использования специальных бухгалтерских познаний для раскрытия экономических преступлений в условиях постоянного изменения и дополнения действующего законодательства в области бухгалтерского учета, налогообложения, финансов, в дальнейшем совершенствовании теории судебно-бухгалтерской экспертизы и обобщении практики ее проведения.

09.03-04.07.914.

340.6 *Беляев Л. В., Ноздряков К. В.* Алгоритм проведения комиссионных судебно-медицинских экспертиз по медицинским документам в акушерско-гинекологической практике // Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 1. — С. 18—21.

Представлена экспертная характеристика настоящего состояния акушерско-гинекологических экспертиз. Предложены алгоритм их проведения и критерии сравнения судебно-медицинской оценки проведенной медицинской помощи с имеющимися стандартами.

09.03-04.07.915.

343.985:343.346 *Вежновець В.* Криміналістичні експертизи при розслідуванні злочинів, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортними засобами // Підприємство, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 138—141.

Розкрито важливі питання щодо проведення судових експертиз, які можуть бути призначені слідчим при розслідуванні кримінальних справ за злочинами, пов'язаними з незаконним заволодінням транспортними засобами. Проаналізовано характер та різноманітність питань, на які експерти-криміналісти можуть дати категоричну відповідь при проведенні дактилоскопічної експертизи. Розглянуто запитання, які слідчий

може поставити перед експертом, призначаючи криміналістичні експертизи.

09.03-04.07.916.

343.982.327 *Галицкий Ф. А., Мусабекова С. А.* Судебно-медицинская оценка воздействия современных синтетических моющих средств на вещественные доказательства // Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 1. — С. 22–24.

Подробно описан способ определения остаточных количеств поверхностно-активных веществ синтетических моющих средств на ткани. Показана возможность идентификации указанных веществ с помощью тонкослойной хроматографии на силуфол в пятнах на вещественных доказательствах и приведены примеры анализа биологического материала. Установлена адекватность получаемых результатов. Комплексное проведение исследования с применением предложенного способа в судебно-медицинской практике позволит значительно повысить информативность экспертного заключения в тех случаях, когда традиционные биологические методы не дают такой возможности.

09.03-04.07.917.

340.6 *Кимбар В. И., Севанкаев В. В.* Компьютерная диагностика видов травматического воздействия по повреждениям печени // Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 1. — С. 11–15.

Описывается метод компьютерной диагностики видов травматического воздействия по повреждениям печени с использованием программы NEPAR-test. Работа программы основана на применении рассчитанных диагностических коэффициентов по вероятностному методу Байеса с процедурой распознавания Вальда.

09.03-04.07.918.

340.6:343.985:343.541 *Клевенець Ю.* Роль судових експертиз при розслідуванні статевих злочинів щодо осіб, які не досягли статевої зрілості // Юридична Україна. — 2007. — № 8. — С. 78–82.

Визначено роль судових експертиз при розслідуванні статевих злочинів щодо осіб, які не досягли статевої зрілості. Детально розглянуто судово-медичну, судово-психіатричну, судово-психологічну, трасологічну (об'єктами її дослідження були сліди рук, ніг, зубів), судово-біологічну та судово-хімічну (призначалася у тих випадках, коли на тілі й одязі підозрюваного, а іноді й потерпілої, виявлялися рештки глини, ґрунту, пилу та інших речовин) експертизи, які провадилися за злочинами досліджуваної категорії.

09.03-04.07.919.

340.6 *Охтирська Н.* Призначення та використання результатів судової експертизи: порівняльний аналіз правового регулювання // Судоустрій і судочинство в Україні. — 2007. — № 1. — С. 47–52.

Компаративний метод аналізу кримінально-процесуальних кодексів країн СНД надає підґрунтя для пропозицій щодо вдосконалення правового регулювання судової експертизи. Проаналізовано законодавчі положення регламентації прав осіб, що беруть участь у кримінальному процесі. Визначено права підозрюваного та обвинуваченого під час призначення та проведення судової експертизи. Встановлено випадки обов'язкового призначення експертизи.

09.03-04.07.920.

340.6 *Путинцев В. А., Пирожкова Т. А., Фетисов В. А.* Об особенностях квалификации степени вреда здоровью при проксимальных переломах бедра // Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 1. — С. 15–17.

На основании проанализированных экспертных заключений по поводу изолированных переломов бедренной кости описаны случаи, когда судебно-медицинские эксперты совершают методические ошибки — «занижают» причиненный вред здоровью, используя главным образом критерий «длительности расстройства здоровья». Определены пути устранения ошибок и повышения качества судебно-медицинских экспертиз, что в свою очередь повысит социальную значимость экспертных исследований.

09.03-04.07.921.

343.982.4 *Смаль І.* Типові судові експертизи при розслідуванні злочинів, пов'язаних із підробленням проїзних квитків // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 149–152.

Здійснено аналіз сучасного стану типових експертиз, що призначаються під час розслідування злочинів, пов'язаних із підробленням проїзних квитків, а також виявлення проблемних питань, які виникають при проведенні досліджень, та пошук шляхів їх подолання. Розглянуто можливості кожного з видів судової експертизи, які призначаються при розслідуванні злочинів, пов'язаних з підробленням проїзних квитків, зокрема основні завдання почеркознавчої та комплексної експертиз.

09.03-04.07.922.

343.983.2(477)0.001.33 *Стрілець Г. О.* Класифікація судових експертиз, які проводять в судово-експертних установах України // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 113–117.

Проведено дослідження стану сучасних судово-експертних установ України стосовно можливостей проведення в них різних класів відповідних експертиз. Наведено класифікаційну систему судових експертиз. Матеріал допоможе в вирішенні таких проблемних питань, як вибір судового експерта чи судово-експертної установи, які нерідко виникають під час призначення відповідної судової експертизи залежно від предмета і виду об'єктів дослідження.

09.03-04.07.923.

340.63 *Сушко В. В.* Психічні порушення у хворих із візуалізованими формами злоякісних новоутворень у практиці судово-психіатричної експертизи // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 56–60.

Вивчено психічні розлади, що виникають у хворих із візуалізованими формами злоякісних новоутворень. Засвідчено різноманітність і неоднорідність клінічних проявів психічних розладів, що виникають у хворих із візуалізованими формами злоякісних новоутворень. Визначено необхідність їхньої диференційованої оцінки, що уявляється актуальною і важливою для винесення адекватного судово-психіатричного експертного рішення.

09.03-04.07.924.

343.983.2 *Шульга М. М.* Щодо питання відносно методик проведення судових експертиз // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 23–26.

Сформульовано аргументи щодо наявності спеціальних методик, характерних для кожного виду експертного дослідження. Зазначено, що обґрунтуванням формування висновків експерта є втримування дослідницької частини експертного висновку (ст. 200 КПК України), у якій в обов'язковому порядку повинні бути описані застосовані методики й засоби дослідження, аналіз і синтез отриманих результатів як обґрунтування висновків. Виділено, що дана вимога є однією з мір установчого характеру для запобігання винесенню необґрунтованих висновків.

СУДОУСТРІЙ

Книги

10.03-04.07.925.

342.56(477)(075.8) Організація судової влади в Україні: Навч. посіб. / За ред. І. Є. Марочкина, Н. В. Сібільової. — Х.: Одиссей, 2007. — 328 с.

У навчальному посібнику викладено сутність та природу судової влади, функції та завдання, які на неї покладаються, структуру судової системи України та принципи її організації. Наведено та проаналізовано основні положення Конституції України, закони, які регулюють питання судоустрою, статусу суддів, органів судового самоврядування та інших органів, що забезпечують функціонування судової гілки влади. Для студентів юридичних вузів і факультетів, викладачів і практичних робітників та інших осіб, які цікавляться питаннями функціонування судової влади та судоустрою України.

10.03-04.07.926.

347.991(477) *Сердюк В. В.* Верховний Суд України в системі розподілу функцій влади: Монографія. — К.: Істина, 2007. — 232 с.

Монографічне дослідження розкриває сутність розподілу функцій влади в контексті організації та діяльності Верховного Суду України як найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції. Книга може бути використана як посібник для фахівців юридичних спеціальностей — суддів, прокурорів, адвокатів, нотаріусів, юрисконсультів, а також для студентів правничих факультетів вищих навчальних закладів.

10.03-04.07.927.

347.97/99-053.6(075.8) Ювенальна юстиція: Навч. посіб. / А. І. Гусев, Ю. Б. Костова, І. Г. Терещенко та ін.; За заг. ред. Н. М. Крестовської. — О.: ОЮІ ХНУВС, 2006. — 243 с.

Навчальний посібник висвітлює організаційно-правові засади створення та функціонування спеціалізованої системи судочинства щодо дітей та молоді — ювенальної юстиції. Уперше в Україні, у форматі навчальної книги, представлені міжнародні стандарти, досвід зарубіжних країн та пілотні проекти ювенальної юстиції. Для студентів юридичних факультетів та вузів, курсантів навчальних закладів МВС, а також практичних працівників міліції, суду, прокуратури, соціальних служб для дітей та молоді.

10.03-04.07.928.

347.96/99(477)(075.8) *Юзікова Н. С.* Судові та правоохоронні органи України: Навч. посіб. — 4-те вид., переробл. і допов. — К.: Істина, 2006. — 320 с.

У навчальному посібнику викладено завдання, функції, повноваження судових та правоохо-

ронних органів, їх систему, а також матеріали щодо їх організації та діяльності відповідно до програми навчального курсу «Судові та правоохоронні органи України», положень Конституції України, законів, які регулюють питання діяльності судів, органів юстиції, прокуратури, внутрішніх справ, СБУ, виконавчої служби, адвокатури та інших органів, що виконують правоохоронні та правозахисні функції. Окремі розділи містять порівняльну характеристику організації та діяльності судових та правоохоронних органів Австрії, Куби, Російської Федерації, Саудівської Аравії, Франції, Японії та багатьох інших держав. До кожного розділу додаються запитання та завдання. Для студентів юридичних вузів і факультетів, викладачів та практичних працівників, а також широкого кола читачів, які цікавляться питаннями організації та діяльності судових, правоохоронних та правозахисних органів України та інших держав.

Автореферати

10.03-04.07.929.

347.9(477)(043.3) *Федькович О. В.* Роль органів юстиції в організації та забезпеченні функціонування системи правосуддя: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Акад. адвокатури України. — К., 2007. — 19 с.

Досліджено роль та місце органів юстиції в організації та забезпеченні функціонування системи правосуддя в Україні. На підставі аналізу власного історичного та зарубіжного досвіду, міжнародно-правової бази зроблено висновки щодо перспективних напрямів розвитку органів юстиції та посилення їх ролі у питаннях створення належних умов для здійснення правосуддя. Обґрунтовано доцільність утвердження цілісного підходу у питаннях формування корпусу суддів, прокурорів та адвокатів, удосконалення регламентації судово-експертної діяльності, утвердження цілісної системи виконання судових рішень, оновлення повноважень органів юстиції у сфері надання безоплатної правової допомоги, допомоги жертвам насильницьких злочинів, запровадження судової медіації. Доведено необхідність посилення ролі Міністерства юстиції як представника держави у сфері міжнародного правового співробітництва.

Статті

10.03-04.07.930.

347.962(477) *Бабій І.* Незалежність судової влади в особі судді — запорука демократичної держави // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 5. — С. 160—162.

Проведено комплексний аналіз теоретичних і практичних проблем суддівського імунітету

в Україні. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства стосовно призначення суддів до кримінальної відповідальності. Запропоновано розглядати суддівську недоторканність і незалежність як передбачену законодавством сукупність додаткових гарантій особи шляхом заборони психічного і фізичного впливу на неї.

10.03-04.07.931.

347.962 *Бернюков А.* Інтерпретація суддею фактичних обставин справи в концепції юридичної герменевтики // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 2. — С. 198—207.

Розкрито суть інтерпретації суддею фактичних обставин справи. Обґрунтовано, що судова інтерпретація розпочинається з осягнення усієї повноти факту, що передбачає «зближення» з обставинами справи для їх докладного осмислення. Зазначено, що відповідний процес, в якому історія постає не як безсистемне нагромадження історичних фактів з аналітичним тлумаченням цього матеріалу, а як «живе» розуміння минулого, вимагає від судді володіння мистецтвом історичного відчуття для подолання тимчасової дистанції до досліджуваної події. Визначено центральний момент у процесі з'ясування факту — питання судової істини, яка постає в ньому як відображення минулої дійсності справи, що має бути відтворено під час судового розгляду.

10.03-04.07.932.

347.97/99.001.73(477) *Вінокурова Л. В.* Судова система в Україні: необхідність реформування // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 111—119.

Визначено основні аспекти ствердження верховенства права, які потребують вдосконалення для подальшого розвитку правосуддя. Розглянуто ключові фактори щодо забезпечення справедливої судової процедури, належної організації судової системи, незалежності та професіоналізму суддів, ефективності судового захисту і доступності правосуддя. Вказано на необхідність розробки українських стандартів судового устрою, які відповідатимуть засадам правової держави та загальноновстановленим принципам здійснення правосуддя в європейських країнах.

10.03-04.07.933.

347.962(477) *Завальнюк В.* Підвищення професійної кваліфікації суддів // Юридический вестник. — 2007. — № 1. — С. 36—38.

Визначено основний стратегічний напрям у розвитку підготовки професійних суддів. Відмічено два вищих навчальних заклади в Україні, які займаються спеціальною підготовкою суддів, — Одеська національна юридична академія та Харківська національна юридична акаде-

мія, де діють Інститут підготовки професійних суддів та факультет підготовки професійних суддів. Визначено головну мету та основні напрямки діяльності Інституту підготовки професійних суддів при Одеській національній юридичній академії. Розкрито організацію навчально-виховного процесу в інституті, який визначається законодавством України, Статутом і правилами внутрішнього розпорядку Одеської національної юридичної академії та іншими нормативно-правовими актами.

10.03-04.07.934.

347.97/99.001.73(477) *Ківалов С. В.* Судова реформа в Україні: проблеми правової регламентації // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 5—14.

З урахуванням потреби в першочерговому вирішенні концептуальних проблем реформування судової системи детально проаналізовано позитивні новації законопроектів, поданих на розгляд Верховної Ради України щодо створення міцної бази судової системи України. Обґрунтовано точку зору стосовно спірних положень, наукова і практична цінність яких є предметом важливих досліджень і обговорень.

10.03-04.07.935.

347.962 *Кривенко В. В.* Засоби забезпечення незалежності суддів // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов. — О., 2007. — Т. 6. — С. 284—292.

Розкрито складність та багатогранність проблем забезпечення незалежності суддів. Розглянуто забезпечення незалежності суддів у широкому і вузькому розумінні. Проаналізовано питання про те, хто виступає суб'єктом забезпечення системи гарантій незалежності суддів і засобів їх реалізації. Визначено роль Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, Президента України у забезпеченні незалежності суддів.

10.03-04.07.936.

347.962(477) *Меліхова Ю.* Моральна складова проблеми добору кадрів на посаду судді // Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 3. — С. 225—232.

Проаналізовано критерії формування кадрового потенціалу судової влади в Україні, що є предметом особливої уваги з боку держави і всієї юридичної спільноти. Представлено сучасний світовий досвід Франції, Великобританії, США, Японії щодо формування кадрового потенціалу судової влади. Розглянуто нормативно визначену процедуру підбору кадрів на посади суддів у цих країнах: оцінка знань, навички, уміння, моральні і ділові якості; обов'язкове навчання кандидатів у спеціальному навчальному закладі та стажування в суді. Зазначено, що тільки після перевірок і оцінки якостей особистості кандидата ставиться питання про можливість обрання його на посаду судді.

10.03-04.07.937.

347.962 *Норхин Д. Г.* Ответственность суда за неправомерное бездействие // Российская юстиция. — 2007. — № 1. — С. 54—56.

Исследуя проблему процессуального бездействия судей, рассмотрены вопросы о том, как следует поступать заинтересованным лицам в случае, когда судья не совершает требуемого процессуального действия и в то же время не выносит определения об отказе в его совершении. Проанализированы материально-правовые средства противостояния такому ненадлежащему отправлению правосудия: меры дисциплинарной ответственности судей и меры гражданско-правовой ответственности.

10.03-04.07.938.

347.991(477) *Сердюк В.* Конституційні та матеріально-правові гарантії виконання функцій Верховного Суду України // Юридична Україна. — 2007. — № 4. — С. 93—96.

Досліджено конституційні і матеріально-правові гарантії виконання функцій правосуддя найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції. Наведено специфічні ознаки, якими характеризується юридична відповідальність як самостійний і необхідний елемент механізму правового регулювання. Відповідно до ЗУ «Про статус суддів» проаналізовано гарантії незалежності судді та гарантії недоторканності судді.

10.03-04.07.939.

347.962(477) *Скомороха Л.* Шлях до суддівського крісла // Судоустрій і судочинство в Україні. — 2006. — № 1—2. — С. 32—39.

Обґрунтовано проблемні питання щодо формування високопрофесійного суддівського корпусу в Україні. Розглянуто окремі аспекти, пов'язані з першим призначенням осіб на посаду професійного судді. Визначено мету кваліфікаційного іспиту, який на сьогодні фактично полягає тільки у перевірці знань чинного законодавства. Обговорено питання щодо рівня освіти та фахової підготовки осіб, які претендують на посаду судді.

10.03-04.07.940.

347.962(470) *Чесноков Е. В.* Об институте мировых судей // Законодательство: Право для бизнеса. — 2007. — № 4. — С. 56—58.

Отражена суть создания «мировой юстиции» Уставами 1864 г., а также правопримирительная деятельность мировых судей в современной России. Выделена роль правопримирительной деятельности мировых судей в обеспечении судебной защиты прав граждан. Рассмотрены вопросы подсудности мировым судьям уголовных, гражданских, административных дел.

ПРОКУРАТУРА

Книги

10.03-04.07.941.

347.963(477.73) *Кремінь Т. Д.* Прокуратура правової держави. До ювілею прокуратури Миколаївської області (1937—2007): Докум.-іст. вид. / За ред. М. С. Стоянова. — Миколаїв: Іліон, 2007. — 224 с.

Ця книга вперше в сучасній історичній науці розповідає про історію створення органів прокуратури м. Миколаєва (1923—1937) та прокуратури Миколаївської області (1937—1990). Також у ній висвітлено сучасний стан органів прокуратури області (1991—2007). Приділено увагу місцю та ролі багатьох невідомих працівників у процесі становлення органів прокуратури України. Вперше опубліковано чималу частину архівних документів. Книга містить спогади ветеранів, в яких у неофіційній формі запропоновано цікаві історії з життя та нелегкої праці органів прокуратури Миколаївської області. Для прокурорів та слідчих, наукових працівників, широкої аудиторії читачів, усіх тих, кому не байдужа історія Миколаївщини.

10.03-04.07.942.

347.963(477) *Миколенко А. И., Миколенко А. Н.* Законы Украины «О прокуратуре», «О милиции», «Об адвокатуре»: Комментарии. — 6-е изд., испр. и доп. — Х.: Одиссей, 2007. — 312 с. — (Законы Украины).

На основе действующего законодательства Украины в данной книге содержится постатейное толкование основных положений указанных законов, освещены теоретические и практические вопросы деятельности прокуратуры, милиции и адвокатуры. Комментарий рассчитан на практикующих юристов, научных работников, преподавателей, аспирантов и слушателей юридических факультетов, а также граждан, интересующихся правоохранительной деятельностью государственных органов и правозащитной деятельностью адвокатуры.

Статті

10.03-04.07.943.

347.963(477) *Говоруха М.* Право прокурора на відкриття виконавчого провадження // Вісник прокуратури. — 2007. — № 8. — С. 59—64.

Проаналізовано процедуру відкриття виконавчого провадження як стадії, яка полягає у діях державного виконавця, що спрямовані на визначення підстав для відкриття виконавчого провадження. Визначено тісний зв'язок відкриття виконавчого провадження із наявністю виконавчого документа та заявою прокурора у разі, якщо прокурор вимагає виконання судового рішення, ухваленого у справі, де він брав участь з метою представництва інтересів громадянина або держави. Запропоновано передбачити

у ст. 10 ЗУ «Про виконавче провадження» включення прокурора як учасника виконавчого провадження у разі представництва інтересів громадянина або держави у суді.

10.03-04.07.944.

347.963 *Гогусь О.* Державне забезпечення безпеки працівників прокуратури як одна із гарантій їх незалежності // *Право України.* — 2007. — № 7. — С. 76–78.

Розглянуто один із принципів прокурорської діяльності — незалежність прокуратури. Проаналізовано заходи та норми про забезпечення безпеки прокурорських працівників, передбачені нормативними актами законодавчого рівня. Наведено пропозиції, спрямовані на вирішення проблемних питань у забезпечення безпеки працівників прокуратури.

10.03-04.07.945.

347.963 *Гогусь Т.* Реалізація повноважень органів прокуратури в суді // *Право України.* — 2007. — № 6. — С. 90–93.

Досліджено проблеми взаємодії органів суду і прокуратури, вирішення яких сприятиме підвищенню ефективності їх діяльності та вдосконаленню правового статусу. Визначено спільні проблеми суду і прокуратури в ході судових стадій. Розглянуто права і обов'язки посадових осіб суду і прокуратури. Проаналізовано питання досудового слідства, досліджено статус суддів та прокурорсько-слідчих працівників. Представлено історичний досвід функціонування в системі прокуратури експертних установ.

10.03-04.07.946.

347.963:659.3 *Карпуть А.* Інформатизація органів прокуратури: стан і перспективи // *Право України.* — 2007. — № 6. — С. 89–90.

Окреслено перспективні напрями розвитку інформаційного забезпечення органів прокуратури. Проаналізовано питання: поглиблення роботи із систематизації нормативно-правових актів для використання практичними працівниками органів прокуратури; впровадження електронного документообігу у роботу прокуратури вищого рівня та прокуратури першої і другої ланок; застосування у роботі органів прокуратури конференц-зв'язку, відеоконференц-зв'язку та різного роду телемостів, які дозволяють в режимі живого спілкування вирішувати функціональні завдання прокуратури.

10.03-04.07.947.

347.963(436) *Кигас В.* Прокуратура Австрії: место и роль в уголовном судопроизводстве // *Законность.* — 2007. — № 4. — С. 57–60.

Отмечено, что австрийская прокуратура, как и в некоторых европейских странах (Франция, Германия, Италия и др.), занимает промежуточное положение между исполнительной и судебной властью в системе органов государственной власти. Организационно она входит в состав Министерства юстиции, но действует в рамках

судебной системы. Рассмотрена роль прокуратуры в ходе предварительного расследования, связанная с обязанностью прокурора в большей мере осуществлять функцию следственного судьи.

10.03-04.07.948.

347.963(477).001.73 *Корж В.* Концептуальні засади реформування функцій прокуратури України // *Вісник прокуратури.* — 2007. — № 8. — С. 74–82.

Визначено нові підходи у Концепції реформування функцій та структури прокуратури України на 2007–2012 рр. Здійснено порівняльно-правовий аналіз законодавства про прокуратуру Франції, Латвії, Словаччини, Росії, показано вагому роль прокуратури цих країн серед інших державно-правових інституцій, тому що її функції визначені із урахуванням національних особливостей та традицій, процесуальних правил і процедур, стану злочинності у державі. Проведено аналіз функціонального змісту діяльності органів прокуратури в Україні і запропоновано в ЗУ «Про прокуратуру», окрім основних функцій, визначити й пріоритетні напрями діяльності прокуратури.

10.03-04.07.949.

343.163 *Лемак Р.* Прокурорський нагляд як гарантія забезпечення правового статусу засуджених // *Право України.* — 2007. — № 3. — С. 69–73.

Розглянуто питання прокурорського нагляду як дієвого засобу забезпечення прав засуджених. Для з'ясування сутності даної галузі прокурорського нагляду звернено увагу на особливості статусу засуджених, який відрізняється від загального статусу громадян системою правових обмежень та колом загальних і спеціальних прав, обов'язків тощо. Визначено суб'єктивні та спеціальні права засуджених. З'ясовано, що права засуджених можна визначити як передбачені законодавством реальні можливості певної поведінки, що спрямовані на задоволення особистих потреб при досягненні мети виправлення та ресоціалізації засуджених, забезпечення яких є обов'язком адміністрації установ виконання покарань.

10.03-04.07.950.

343.163 *Мацьків Г.* Строки як гарантії здійснення прокурорського нагляду за дотриманням законів при реалізації заходів процесуального примусу // *Підприємництво, господарство і право.* — 2007. — № 5. — С. 150–153.

Проведено аналіз однієї із найважливіших ділянок прокурорського нагляду — забезпечення законності при застосуванні органами розслідування заходів кримінально-процесуального примусу, оскільки ці заходи пов'язані із обмеженням прав, свобод і законних інтересів громадян. Визначено вимоги, якими мають керуватися органи досудового слідства при оцінці невідкладних випадків.

10.03-04.07.951.

347.963:346.548 *Нестерчук Л. П.* Особливості прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів з захисту прав споживачів // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 332–339.

Визначено загальні проблеми взаємодії прокуратури з органами контролю у сфері здійснення нагляду за додержанням законодавства з захисту прав споживачів. Розглянуто питання визначення сутності нагляду за додержанням законодавства взагалі та за додержанням законодавства з захисту прав споживача зокрема. Надано загальну характеристику взаємовідносин прокуратури з контролюючими органами. Зроблено аналіз цієї взаємодії у здійсненні нагляду за додержанням законодавства з захисту прав споживачів.

10.03-04.07.952.

347.963(477) *Сердюк В.* Суд і прокуратура в аспекті єдності судової влади // Вісник прокуратури. — 2007. — № 8. — С. 92–98.

В аспекті єдності судової влади в Україні розглянуто проблему функціонування органів прокуратури. Досліджено державно-правовий статус прокуратури, який визначено окремим розділом VII «Прокуратура» в Конституції України. Здійснено порівняльно-правовий аналіз статусу відповідних органів в інших країнах. Запропоновано переосмислити доктрину діяльності прокуратури з урахуванням наближення змісту її діяльності до судової влади та збільшення в кількісному вимірі засобів прокурорського реагування.

10.03-04.07.953.

343.163 *Середа Г.* Теоретичні аспекти здійснення прокуратурою кримінального переслідування // Право України. — 2007. — № 9. — С. 53–59.

Висвітлено теоретичні аспекти функціональної сутності прокурорського нагляду за додержанням законів органами досудового слідства й участі прокурора у вказаному переслідуванні. Визначено завдання прокурора як суб'єкта кримінального переслідування та форми його участі у зазначеному переслідуванні при реалізації окремих функцій прокуратури. Проаналізовано повноваження прокурора з нагляду за додержанням законів при здійсненні розслідування, запропоновано визначення участі прокурора у кримінальному переслідуванні.

10.03-04.07.954.

347.963(477) *Сухонос В.* Правові засади визначення державного механізму та місця прокуратури в ньому // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 11. — С. 155–160.

У розрізі аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових праць представлено історико-правовий аналіз процесів зародження та розвитку прокуратури в механізмі Української держави. Об-

ґрунтовано причини та передумови виникнення прокуратури та розглянуто чинники, що визначили особливості цього розвитку. Визначено роль і місце прокуратури України серед інших органів державної влади.

10.03-04.07.955.

347.963(477) *Сухонос В.* Функції прокуратури та їх співвідношення з діяльністю // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 94–99.

Розглянуто питання щодо створення умов для передачі наглядової функції прокуратури іншим органам, оскільки стан злочинності погіршується і з'являються нові види злочинів. Визначено сутність і соціальну роль прокуратури, її функції та місце у структурі державного механізму. Проаналізовано основні функції прокуратури, закріплені Конституцією України, які є основними напрямками її діяльності, відповідають меті та її основним завданням, характеризують сутність і соціальне призначення.

10.03-04.07.956.

347.963.008.6 *Шемчук В.* Співвідношення понять «контроль» та «нагляд» у діяльності прокуратури // Право України. — 2007. — № 7. — С. 34–37.

Проаналізовано основні аспекти законності у діяльності прокуратури. Зазначено, що, з одного боку, здійснюючи діяльність щодо захисту прав та свобод людини, прокуратура забезпечує законність у державі, з іншого — діяльність підрозділів прокуратури повинна базуватися на чіткому дотриманні законності. Розглянуто основні способи забезпечення законності — контроль та нагляд, обґрунтовано їх ознаки.

АДВОКАТУРА

Книги

10.03-04.07.957.

347.965(477)(075.8) *Адвокатура України:* Навч. посіб. для вузів: У 2 кн. Кн. 1 / Центр правових досліджень Фурси; За ред. С. Я. Фурси. — К.: Вид. Фурса С. Я., 2007. — 940 с. — (Процесуальні науки).

Викладення матеріалу у навчальному посібнику здійснено згідно з вимогами Болонського процесу (кредитно-модульна система) та відповідає навчальній програмі з означеної дисципліни у вищих навчальних закладах. Вперше розкрито питання науки про адвокатуру, її предмета, методів, системи. Посібник складається із загальної та особливої частин, які висвітлюють питання організації адвокатури в Україні та у країнах англо-французької та німецької систем. В особливій частині розкривається процесуальна діяльність адвоката у конституційному, кримінальному, цивільному, господарському судочинстві, в нотаріальному процесі, виконавчому

провадженні та у Європейському Суді з прав людини. Велику увагу приділено методології консультативної роботи адвоката, питанням адвокатської етики та ораторського мистецтва. Мають місце навчальна програма курсу «Адвокатура в Україні» (практикум: тести-задачі, проблемні питання, процесуальні акти, фабули справ, проекти судових промов адвоката), міжнародні акти, нормативно-правові акти України, які будуть необхідні студентам при вивченні даного курсу та розв'язанні практичних завдань. Розрахований на студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів та інших фахівців у галузі права. Він також стане у пригоді адвокатам, суддям, прокурорам, державним виконавцям та всім, кого цікавлять питання співпраці з адвокатами.

10.03-04.07.958.

347.965(477)(075.8) Адвокатура України: Навч. посіб. для вузів: У 2 кн. Кн. 2. Кредитно-модульний навчальний посібник-практикум / Центр правових досліджень Фурси; За ред. С. Я. Фурси. — К.: Вид. Фурса С. Я., 2007. — 316 с. — (Процесуальні науки).

Викладення матеріалу у кредитно-модульному навчальному посібнику-практикумі здійснено згідно з вимогами Болонського процесу та відповідає навчальній програмі з означеної дисципліни у вищих навчальних закладах. У практикумі розміщено тести-задачі, проблемні питання, процесуальні акти, фабули справ, проекти судових промов адвокатів, міжнародні акти, нормативно-правові акти України, які будуть необхідні студентам при вивченні спецкурсу «Адвокатура України» та розв'язанні практичних завдань. Розрахований на студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів та інших фахівців у галузі права. Він також стане у пригоді адвокатам-початківцям, суддям, прокурорам, державним виконавцям.

10.03-04.07.959.

347.965(477)(075.8) Адвокатура України: Навч. посіб. / В. К. Шкарупа, О. В. Філонов, А. М. Титов та ін.; За ред. В. К. Шкарупи. — К.: Знання, 2007. — 398 с. — (Вища освіта XXI ст.).

У навчальному посібнику розглянуто найважливіші поняття і сутність адвокатури, історія розвитку цього правового інституту, визнані у світі принципи організації та діяльності адвокатури, організація адвокатської діяльності в Україні, а також форми участі адвокатів у кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному процесах. Потреба у створенні такого навчального посібника актуалізується значним інтересом студентів і фахівців до проблематики адвокатури, а також значними змінами, що відбулися останнім часом в кримінально-процесуальному, господарсько-процесуальному та адміністративно-процесуальному праві в Україні. Розрахований на студентів юридичних навчальних закладів і факультетів. Посібник буде корисним також науковцям, суддям, співробітникам

кам правоохоронних органів, адвокатам, усім, хто цікавиться питаннями адвокатури.

10.03-04.07.960.

347.965(477)(094.1) Аналіз проектів законів України про адвокатуру та адвокатську діяльність: Серії правового аналізу 19 вересня 2007 р. / Амер. асоц. юристів. — К., 2007. — 200 с.

Проведено аналіз проектів законів: «Про адвокатську діяльність», «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру» та «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру». Розглянуто положення, які можуть суперечити міжнародним принципам або завадити ефективному функціонуванню адвокатського корпусу в Україні. Представлено загальні коментарі і конкретні рекомендації щодо внесення змін до проектів із врахуванням міжнародних стандартів та світової практики. Особливої уваги надано міжнародним стандартам щодо діяльності та ефективного функціонування адвокатської професії. Дослідження містить посилання на стандарти, що розроблені Радою адвокатських об'єднань та правничих товариств Європи (ССВЕ), а саме на Загальний кодекс правил для адвокатів в Європейському Союзі.

10.03-04.07.961.

347.965(4/9)(075.8) Гловацький І. Ю. Адвокатура зарубіжних країн (Англія. Німеччина. Франція): Навч.-практ. посіб. — К.: Атіка, 2007. — 588 с.

Викладено правові основи організації та діяльності адвокатури в таких країнах світу, як Англія, Німеччина, Франція. Вперше у вітчизняній літературі такого типу висвітлено процес інтеграції інституту адвокатури до права Європейського Союзу, що є особливо актуальним в аспекті історичного майбутнього української адвокатури. Читача привабить доступна, легкосприйнятна форма викладу. Для адвокатів, студентів, аспірантів і викладачів юридичних факультетів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами зарубіжної адвокатури.

10.03-04.07.962.

347.965(470) Стецовский Ю. И. Адвокатура и государство: [Моногр. исслед.]. — М.: Юрист, 2007. — 606 с.

В монографическом исследовании рассмотрены взаимоотношения адвокатуры и государства на базе общепризнанных норм международного права, прецедентной практики Страсбургского суда, положений Конституции РФ, других нормативных правовых актов, корпоративных и этических норм. Отличительная черта книги об организации и деятельности адвокатуры — стремление расширить исторические и теоретические знания этих проблем, сообщить как о должном, так и реальном, помочь осуществить предписание правом и наметить пути избавления от произвола. Издание предназначено не

только для адвокатов, но представляет интерес и для широкого круга читателей, которым безразличны проблемы прав человека и их защиты.

10.03-04.07.963.

347.965(477)(075.8) Яновська О. Г. Адвокатура України: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 280 с.

У посібнику проаналізовано історію розвитку адвокатури в Україні, досліджено систему правових гарантій та особливості різноманітних видів адвокатської діяльності. Особливу увагу приділено проблемам адвокатської етики та загальним стандартам діяльності адвокатів. Вміщено контрольні питання та завдання, тести і відповіді до них, теми рефератів та семінарів-дискусій, а також варіанти задач та рольових ігор для активізації методики навчання студентів. Для студентів і викладачів вузів юридичного спрямування, адвокатів та широкого кола зацікавлених читачів.

Статті

10.03-04.07.964.

343.121.4 Андрусів В. Процесуальне становище адвоката-захисника // Вісник прокуратури. — 2007. — № 7. — С. 73—76.

Розглянуто питання щодо процесуального становища адвоката-захисника в теорії кримінального процесу. Виокремлено та класифіковано погляди провідних науковців стосовно процесуального становища адвоката-захисника на два види: ті, які визнають, що процесуальна самостійність адвоката-захисника є обмеженою через те, що він є представником інтересів обвинуваченого, і ті, які розглядають його як абсолютно самостійного учасника процесу.

10.03-04.07.965.

347.965.001.73(477) Бобрик В., Новосельцев І. Адвокат-іноземець в Україні та адвокат-українець за кордоном: реалії чи перспективи? // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 139—142.

У контексті реформування інституту адвокатури в Україні досліджено сучасні проблеми заняття юридичною діяльністю громадянами України на території іноземних країн і громадянами іноземних країн на території України. Оскільки окреслена проблематика має переважно практичний характер, основним завданням цієї статті є спроба вироблення напрямів усунення обмежень на заняття адвокатською діяльністю громадянами України, поки що наявних у більшості європейських країн.

10.03-04.07.966.

343.121.4(470) Ефремов И. А. О тактике привлечения адвокатом специалистов для разъяснения вопросов, связанных с оказанием юридической помощи доверителям при судебных разбира-

тельствах // Адвокатская практика. — 2007. — № 4. — С. 15—18.

На основе анализа законодательства об адвокатской, судебно-экспертной деятельности и процессуального законодательства, а также практики привлечения адвокатом специалистов для разъяснения вопросов, требующих применения специальных знаний, исследованы основные тактические приемы рассматриваемого привлечения.

10.03-04.07.967.

347.965(410) Козьминих А. В. Адвокатура как институт гражданского общества // Актуальные проблемы политики: 36. науч. пр. / Голов. ред. С. В. Кивалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 336—340.

В статье исследуется место и роль адвокатуры как института гражданского общества в политической системе. Рассмотрен вопрос о взаимоотношениях государства и гражданского общества, который является главным в системе отношений «государство — адвокатура». Проанализирован один из возможных способов сближения адвокатуры и государства — назначение за адвокатурой первоочередного права на замещение вакантных судебных должностей по примеру Великобритании. Отмечена незначительная активность адвокатского сообщества в парламентском представительстве.

10.03-04.07.968.

347.965(477) Козьминих А. В. Походження і основні принципи діяльності адвокатури // Актуальні проблеми політики: 36. науч. пр. / Голов. ред. С. В. Кивалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 216—220.

Досліджено місце і роль адвокатури як важливого інституту цивільного суспільства, що виконує публічно-правові функції по наданню кваліфікованої юридичної допомоги населенню, здійсненню контролю за дотриманням прав і свобод людини і громадянина з боку держави, захисту прав і свобод громадян, представництва їх інтересів в конституційному, цивільному, кримінальному і адміністративному судочинстві. Проаналізовано зміни в правовому становищі адвокатури. Нормативну основу даної статті становлять міжнародні і внутрідержавні нормативно-правові акти, що регламентують право на отримання кваліфікованої юридичної допомоги і роль адвокатури. В історичному аспекті проаналізовано розвиток законодавства в даній сфері. Досліджено сучасні джерела: Конституцію України, Укази Президента України, Ухвали Уряду України, нормативно-правові акти міністерств і відомств, закони і підзаконні акти України, діючі в частині Конституції України.

10.03-04.07.969.

343.121.4 Коломієць О. Питання участі захисника під час розслідування злочинів у сучас-

них умовах // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 5. — С. 146–149.

Досліджено проблемні питання участі захисника під час розслідування злочинів у сучасних умовах. Наведено недоліки законодавчого регулювання з приводу цього питання. Сформульовано наукові висновки та обґрунтовано можливі шляхи розв'язання даної проблеми. Відмічено про необхідність прийняття спеціального закону, який би визначав правовий статус фахівців під час розслідування злочинів.

10.03-04.07.970.

347.965 *Мельниченко Р. Г.* Самый тяжкий грех адвоката // Адвокат. — 2007. — № 3. — С. 18–20.

Исследованы адвокатские деформации с позиции представителя адвокатской профессии. Выделены общие и специальные деформации адвоката. Особое внимание уделено рассмотрению специальных деформаций адвоката: предательство клиента, предательство корпорации, зависть к коллегам, корыстолюбие, некомпетентность, пассивность, пренебрежение к интересам клиента и т. п.

10.03-04.07.971.

343.123.3/4 *Стецовский Ю. И.* Защита адвоката от уголовного преследования // Адвокат. — 2007. — № 9. — С. 23–39.

Проанализирована проблема давления на адвокатов при осуществлении ими профессиональной деятельности. Рассмотрены примеры уголовного преследования адвокатов, деятельность которых тесно связана с проблемами их гражданско-правовой, административной, дисциплинарной и уголовной ответственности.

10.03-04.07.972.

347.965(477) *Фіолевський Д.* Сильна і незалежна адвокатура потрібна і людині, і владі // Адвокат. — 2007. — № 4. — С. 3–7.

Окреслено організаційну модель української адвокатури через призму нового проекту ЗУ «Про адвокатуру». Проаналізовано процедуру здобуття адвокатського статусу. Розглянуто

принципи організації та діяльності адвокатури, які потребують удосконалення шляхом їх доповнення. Запропоновано і обґрунтовано введення у діяльність адвокатури принципу деполітизації.

10.03-04.07.973.

343.163 *Яновська О.* Співвідношення мети та засобів у адвокатській діяльності // Юридична Україна. — 2007. — № 9. — С. 99–104.

Розглянуто проблему співвідношення мети та засобів адвокатської діяльності. Докладно обґрунтовано цілі і завдання захисту як однієї із складових адвокатської діяльності. Проаналізовано питання визначення значення цілей захисту та охорони прав і законних інтересів громадян у кримінальному процесі. Досліджено ефективність адвокатської діяльності та допустимість використання засобів психологічного впливу. Автор дійшов висновку, що психологічний вплив у кримінальному судочинстві є цілком допустимою дією учасників процесу, направленою на стимулювання психічної сфери людини чи груп людей з метою ефективного представлення та доведення своєї правової позиції у кримінальній справі.

НОТАРІАТ

С т а т т і

10.03-04.07.974.

347.961(477) *Поповченко О.* Витребування довідок і документів про вчинення нотаріальних дій судом, прокуратурою, органами дізнання та досудового слідства // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 11. — С. 149–152.

Проаналізовано чинне законодавство щодо правової регламентації витребування довідок і документів про вчинення нотаріальних дій і дотримання при цьому нотаріальної таємниці. На думку автора, ЗУ «Про нотаріат» та КПК України доцільно доповнити нормами про те, що процесуальні дії, пов'язані з можливим розголошенням нотаріальної таємниці, повинні проводитися за постановою суду.

Книги

11.03-04.07.975.

341.3(075.8) Батырь В. А. Международное гуманитарное право: Учеб. для вузов. — М.: Юстицинформ, 2006. — 336 с.

Учебник служит единой методологической основой для изучения международного гуманитарного права как в рамках изучения курса «Международное право», так и специального учебного курса. Материал изложен в соответствии с требованиями Государственного образовательного стандарта высшего профессионального образования РФ. Для студентов юридических факультетов вузов, аспирантов, преподавателей и научных работников, занимающихся проблемами международного права. Учебник может быть использован в системе правовой подготовки различных категорий государственных служащих.

11.03-04.07.976.

341.4(094.1) Борьба с международным терроризмом: Нормат. база / Упоряд. В. А. Липкан. — К.: КНТ, 2007. — 248 с. — (Сер. Национальна і міжнародна безпека).

Цей збірник є першим в Україні, що узагальнює найбільш значні міжнародно-правові акти, які регулюють правовідносини у сфері боротьби з тероризмом. Окрім основних конвенцій з цієї тематики, в ньому наведені основні декларації, протоколи, що значно розширюють можливість правозастосовчих органів України використовувати закордонний досвід у цій сфері. Цікавим є викладення законодавчих актів країн — учасниць СНД, що стосуються даної тематики. Нововведенням є наведені тести нормативно-правових актів Ради Європи, що дають можливість проаналізувати бачення проблем тероризму в ООН, ЄС, а також країнах СНД. Наведено сучасне законодавство України щодо проблем боротьби з тероризмом станом на 1 жовтня 2006 року. Даний збірник буде корисним, насамперед, всім тим, кого цікавлять як практичні, так і теоретичні питання боротьби з тероризмом, а також всім, хто цікавиться проблемами міжнародних відносин.

11.03-04.07.977.

341.1/8(075.8) Дахно І. І. Міжнародне економічне право: Навч. посіб. — 3-тє вид., допов. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 272 с.

У навчальному посібнику розглянуто найважливіші аспекти міжнародного економічного права загалом та його підгалузей з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних даних. Для студентів і слухачів системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, а також аспірантів, викладачів, наукових працівників, фахівців-практиків і всіх, хто цікавиться актуальними питаннями сучасного міжнародного публічного права.

11.03-04.07.978.

341.174(4) Довгань В. М. Европейський парламент: Правовий статус і компетенція в системі органів Європейського Союзу: Монографія. — К.: КНТ, 2007. — 204 с.

Здійснено аналіз інституційного механізму Європейських Співтовариств та Європейського Союзу, ролі і місця Європейського парламенту в системі органів, компетенції в процесі прийняття рішень та правових основ міжпарламентського співробітництва між Україною та Євросоюзом. Розглянуто етапи становлення та розвитку Європейського парламенту в контексті реформування ЄС та створення Євросоюзу. В роботі порівнюється порядок формування та внутрішня структура Європейського парламенту з представницькими асамблеями міжнародних організацій та парламентами держав. Для службовців та практикуючих юристів, які займаються питаннями співробітництва з ЄС, також для науковців, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

11.03-04.07.979.

341.174(4) Європейська інтеграція: Збірник / Уклад.: М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. — К.: Київ.-Могилян. акад., 2007. — 394 с. — (Актуальні світові дискусії).

У збірнику запропоновано широкий і ґрунтовний огляд інститутів, політичних сфер та проблемних питань європейської інтеграції. У ньому вміщено доповіді, зорієнтовані на провідне питання: як у цій динамічній багаторівневій системі можна демократично і водночас ефективно здійснювати урядування. Для тих, хто торує шлях інтеграції України у Європейську Спільноту, для нинішніх і майбутніх політологів, юристів, соціологів.

11.03-04.07.980.

341.231.14 Європейський суд з прав людини: Матеріали практики (2005—2006 рр.) / Голов. ред. П. М. Рабінович; НДІ держ. будівництва та місцевого самоврядування Акад. правових наук України. — К.: Фенікс, 2007. — 272 с. — (Пр. Львів. лаб. прав людини і громадянина. Сер. П. Коментарі прав і законодавства; Вип. 7).

У виданні представлено понад 70 актуальних інформаційних матеріалів щодо рішень Європейського суду з прав людини (у тому числі стосовно України), ухвалених ним протягом 2005—2006 років. Видання є продовженням збірок таких матеріалів, опублікованих Львівською лабораторією прав людини і громадянина у 2003, 2004 і 2006 роках. Відбір, переклад з англійської мови та реферативне опрацювання даних матеріалів здійснювались у лабораторії, яка першою в Україні розпочала вести таку роботу ще у 1997 році, коли Україна ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод. Для судових та інших державних органів, адвокатів, громадських пра-

возахисних організацій, викладачів і студентів юридичних навчальних закладів.

11.03-04.07.981.

341.96:339.543.624(477+4) Зона вільної торгівлі Україна — Європейський Союз та Європейська інтеграція: правові та економічні аспекти: Зб. ст. учасників міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 8 черв. 2007 р.) / Відп. ред. М. П. Орзіх; ОНЮА, Укр. асоц. європ. студій. — О.: Фенікс, 2007. — 246 с.

У виданні представлено статті учасників міжнародної науково-практичної конференції «Зона вільної торгівлі Україна — Європейський Союз: правові та економічні аспекти», що відбулась у м. Одесі 8 червня 2007 р. за ініціативою Одеської національної юридичної академії, Британської Ради в Україні, Української асоціації європейських студій, Проекту «Торговельна політика України». Конференцію та публікування статей проведено за фінансової підтримки Британської Ради в Україні. Головна мета збірника — відобразити правові та економічні наукові розробки та погляди щодо створення та функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС та інших питань європейської інтеграції. Розраховано на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів, практичних працівників, а також тих, хто цікавиться питаннями співробітництва України та Європейського Союзу.

11.03-04.07.982.

341(075.8) *Каламкарян Р. А., Мигачев Ю. И.* Международное право: Курс лекций. — М.: Эксмо, 2006. — 448 с. — (Российское юридическое образование).

Освещены основные и обязательные темы для изучения международного права по утвержденным программам. С точки зрения науки и практики дается целостное представление о таких отраслях международного права, как право международных договоров, право международных организаций, права человека, международное экономическое право, международное морское и воздушное право, международное право окружающей среды, международное уголовное право, право в период вооруженных конфликтов. Особенность данного учебного пособия состоит в том, что в нем отражены новейшие документы по международной договорно-правовой практике и внешнеполитической позиции России по обеспечению международной законности и правопорядка. В тематических списках рекомендуемой к изучению учебной и научной литературы представлены новейшие издания. Для студентов, аспирантов и преподавателей высших юридических учебных заведений, практических работников, широкого круга читателей, интересующихся вопросами современного международного права.

11.03-04.07.983.

341.3(075.8) *Калугин В. Ю.* Курс международного гуманитарного права. — Минск: Тесей, 2006. — 496 с.

В книге исследуется история международного гуманитарного права, определяются его принципы, источники и сфера применения, характеризуется содержание его основных институтов. Предназначена для студентов и преподавателей учреждений, обеспечивающих получение высшего образования, военнослужащих, изучающих актуальные международные проблемы, работников государственных органов, занимающихся проблемами имплементации международных обязательств в гуманитарной сфере, юристов-международников.

11.03-04.07.984.

341 *Конюхова И. А.* Международное и конституционное право: теория и практика взаимодействия. — М.: Формула права, 2006. — 496 с.

Проведено комплексное исследование современных проблем взаимодействия международного и конституционного права. Наряду с общими теоретическими и практическими вопросами значительное внимание уделяется изучению наиболее актуальных аспектов конвергенции международного и конституционного права с учетом зарубежного и отечественного опыта, обозначаются процессы и перспективы расширения возможностей применения норм международного права в российской правовой системе. В центре анализа находятся такие наиболее важные институты и сферы публичного права, как основы конституционного строя; правовое положение личности; повышение роли судов в использовании и применении международно-правовых стандартов при защите прав гражданина и человека; общепризнанные принципы международного и конституционного права и их влияние на государственность; межгосударственные отношения и тенденции расширения их правового обеспечения в международном и конституционном праве и др. Книга может быть использована как учебно-практическое пособие по спецкурсу для студентов и аспирантов вузов и юридических факультетов.

11.03-04.07.985.

341(091)(075.8) *Левина Л. Н.* История международного права: Ответы на экзаменационные вопросы. — М.: Экзамен, 2006. — 158 с. — (Студенту на экзамен).

В предлагаемом издании представлены модельные ответы на экзаменационные вопросы по истории международного права. Ответы на экзаменационные вопросы даны в соответствии с программой курса и действующим законодательством. Представленные материалы помогут подготовиться и успешно сдать экзамен по истории международного права.

11.03-04.07.986.

341.1/8(075.8) Международное публичное право: Учебник / Отв. ред. К. А. Бекяшев. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Проспект, 2007. — 784 с.

В учебнике, подготовленном в соответствии с программой МГЮА, освещены понятие, пред-

мет, система, принципы и источники международного публичного права. Изложены основные отрасли, такие как международное морское, воздушное, космическое, экологическое право. Обстоятельно даны правовые основы деятельности ООН и других международных организаций. Большое внимание уделено анализу международных процессуальных норм. Учебник подготовлен на основе изучения международных конвенций, уставов международных организаций, законодательства РФ. В нем представлены теоретические взгляды по основным проблемам международного права. Для студентов, аспирантов и преподавателей юридических вузов, а также практических работников, связанных с внешней политикой и международными отношениями.

11.03-04.07.987.

341(075.8) Міжнародне право: Навч. посіб. / За заг. ред. М. В. Буроменського. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 336 с.

У запропонованому посібнику викладено основні теми з курсу навчальної дисципліни «Міжнародне право». Розроблений для студентів, які навчаються за спеціальністю «Правознавство». Розрахований на студентів, аспірантів, викладачів юридичних навчальних закладів. Усіх, хто цікавиться проблемами міжнародного публічного права.

11.03-04.07.988.

341.456 Міжнародний розшук: Теорія та практика: Монографія / Г. О. Душейко, В. А. Некрасов, В. Я. Мацюк, Д. О. Компанієць; Нац. ун-т держ. податкової служби України, Луган. держ. ун-т внутр. справ. — К.: КНТ, 2006. — 168 с.

На основі узагальнення фактичного матеріалу і наукових досліджень систематизовано принципи застосування кримінально-правової юрисдикції України, одним із способів реалізації якої є міжнародний розшук. Сформовано теоретичне підґрунтя існування інституту міжнародного розшуку як невід'ємного елемента співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Визначено роль і місце Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерполу) у функціонуванні інституту міжнародного розшуку. Розкрито сутність, зміст, специфіку, особливості проведення, правові основи, суб'єкти та об'єкти міжнародного розшуку, а також процедури оголошення і проведення міжнародного розшуку засобами Інтерполу. Досліджено правові і організаційні засади діяльності Інтерполу. Для студентів, аспірантів та викладачів вищих юридичних закладів, викладачів, науковців, слухачів і курсантів вищих навчальних закладів правоохоронних органів, оперативних працівників, слідчих та інших практичних працівників сфери протидії злочинності та забезпечення національної безпеки.

11.03-04.07.989.

341.24 *Перевезенцев О. Ю.* Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва

держав щодо міжнародних договорів: Монографія. — К.: Знання, 2007. — 262 с.

У монографії комплексно досліджено особливості сучасного міжнародно-правового регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів та узагальнення його значення для розвитку міжнародного права в цілому. Особливо проаналізовано особливості правонаступництва України щодо міжнародних договорів колишньої УРСР, а також багатосторонніх та двосторонніх договорів, учасником яких виступав СРСР. Розраховано на фахівців у галузі міжнародного права, вчених-дослідників, аспірантів, студентів, які навчаються за спеціальністю «Міжнародне право».

11.03-04.07.990.

341.174(075.8) Право Европейского Союза в вопросах и ответах: Учеб. пособие / Под ред. С. Ю. Кашкина. — М.: Проспект, 2006. — 304 с.

В пособии раскрыты основные темы программы курса «Право Европейского Союза» («Европейское право»), учтены поправки, внесенные Ницким договором 2001 г., Договором о присоединении 2003 г., и основные положения Проекта Конституции для Европы. Предназначено для изучения учебного курса «Право Европейского Союза» («Европейское право»), «Международное публичное право», «Конституционное право». Для студентов юридических вузов и факультетов, аспирантов, преподавателей, научных работников и юристов-практиков, а также всех заинтересованных читателей.

11.03-04.07.991.

341.215.4(075.8) *Римаренко Ю. І.* Міжнародне міграційне право: Підручник. — К.: КНТ, 2007. — 640 с. — (Сер. Міграційні процеси у сучасному світі).

Підручник являє собою одну із перших спроб обґрунтувати міжнародне міграційне право як науку та навчальну дисципліну. У ньому розглядаються понятійний апарат міграційного середовища, проблеми управління міграційними процесами, правовий, політологічний та інші аспекти міграційного буття, проблеми протидії нелегальній міграції. Розрахований на студентів (курсантів, слухачів), аспірантів (ад'юнктів), викладачів вищих навчальних закладів.

11.03-04.07.992.

341(075.8) *Черкес М. Ю.* Міжнародне право: Підручник / ОНЮА. — 5-те вид., випр. і допов. — К.: Знання, 2006. — 397 с.

У підручнику на новій концептуальній основі висвітлюються структура, ключові поняття, категорії та особливості міжнародного права. Він складається з 19 розділів і за змістом відповідає програмі курсу навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» для студентів вищих навчальних закладів, затвердженій Міністерством освіти і науки України. Разом з тим у висвітленні окремих питань автор спробував відійти від звичних проблем міжнародного права. Для студентів

вищих юридичних навчальних закладів, аспірантів, викладачів, широке коло читачів, яких цікавлять проблеми міжнародного права.

Автори рефератів

11.03-04.07.993.

341.4 *Зелінська Н. А.* Міжнародно-правова концепція міжнародного злочину: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено генезис та юридичну природу міжнародних злочинів, узагальнено основні доктринальні підходи до цього феномена і сформульовано його міжнародно-правове визначення. Опрацьовано нову наукову класифікацію міжнародних злочинів. Розкрито поняття та структуру міжнародного кримінального права, виокремлено його підгалузі: міжнародне кримінальне право *stricto sensu* і транснаціональне кримінальне право. Здійснено аналіз еволюції поняття екстракційних злочинів і поняття політичного злочину в контексті екстрадиції. Досліджено доктринальні і практичні аспекти застосування принципу невідачі осіб, обвинувачених у здійсненні політичних злочинів. Запропоновано міжнародно-правову дефініцію поняття «транснаціональний злочин», досліджено конвенційне визначення транснаціонального організованого злочину та міжнародні стандарти криміналізації деяких правопорушень. Проаналізовано міжнародно-правове визначення тероризму. Сформульовано пропозиції, спрямовані на забезпечення ефективності міжнародної співпраці у сфері протидії злочинності.

11.03-04.07.994.

341.225 *Кулик М. З.* Шляхи оптимізації міжнародно-правового регулювання делімітації морських просторів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2007. — 20 с.

Досліджено проблеми вдосконалення правової бази та підвищення ефективності методів делімітації основних типів морських просторів. На підставі аналізу міжнародно-правових документів, рішень відповідних міжнародних судових та арбітражних органів, а також договірної практики подано авторський варіант побудови оптимальної делімітаційної моделі з відповідним правовим та математичним обґрунтуванням. Викладено пропозиції щодо напрямків можливого доповнення міжнародно-правових регуляторів визначення запитних та присуджуваних площ морських просторів.

11.03-04.07.995.

341.348 *Тітов Є. Б.* Правова природа та проблеми кваліфікації захоплення заручників у міжнародному кримінальному праві: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К., 2007. — 20 с.

Визначено правову природу заручництва. Охарактеризовано існуючу міжнародно-правову нормативну базу, що регламентує боротьбу з захопленням заручників. Досліджено ступень реалізації вимог міжнародно-правових норм у національному праві окремих держав. Проаналізовано історію виникнення захоплення заручників як міжнародно-визнаного злочину. Теоретично осмислено природу і сутність міжнародних норм по боротьбі з цим злочином. Розглянуто зв'язок захоплення заручників із окремими галузями міжнародного права. Виділено юридичні ознаки захоплення заручників, що дозволяють відмежовувати його від суміжних злочинів. На прикладі захоплення заручників визначено роль національного кримінального законодавства держав у боротьбі зі злочинами терористичного характеру. Сформульовано рекомендації та пропозиції щодо приведення норм законодавства України у відповідність до вимог міжнародних конвенцій по боротьбі з захопленням заручників.

Статті

11.03-04.07.996.

341+341(4) *Анципова Т. О.* Міжнародне і європейське право: проблеми співіснування в умовах європейської інтеграції // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 70–73.

Визначено правові проблеми співіснування міжнародного і європейського права в умовах європейської інтеграції. Детально розглянуто процес європейської інтеграції, звернено увагу на її геополітичний аспект, розкрито питання щодо загальноєвропейських кордонів. Зазначено, що в рамках європейської інтеграції відбувається не тільки гармонізація законодавства між первинними суб'єктами міжнародного публічного права (тобто суверенними державами), але й гармонізація стандартів між вторинними суб'єктами — європейськими міжнародними організаціями. Наведено ряд фактичних та юридичних доказів щодо цього питання.

11.03-04.07.997.

341.1(075.8):347.71(438) *Бевз В.* Вплив права Європейського Союзу на правове регулювання торгівлі на території нового члена ЄС — Республіки Польща // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 150–154.

Здійснено аналіз змін, що сталися у правовому регулюванні торгівлі на території Польщі після набуття членства у ЄС. Розглянуто питання взаємодії правових норм національного та регіонального міжнародного права ЄС. Визначено специфічність права ЄС, яка полягає в тому, що його норми інтегровані в правові системи всіх держав-членів, у тому числі Республіки Польща, та яка накладає обов'язки і передбачає права, якими користуються приватні особи. За-

кріплюючи свободу підприємницької діяльності, право ЄС у взаємодії з національними органами держав-членів забезпечило правові рамки здійснення такої діяльності, а також однаковий судовий захист прав та обов'язків комерсантів різних держав.

11.03-04.07.998.

341.225 *Бекяшев К. А.* Международно-правовые проблемы обеспечения безопасности мореплавания // *Lex Russica*. — 2007. — № 5. — С. 972—984.

Представлен анализ составляющих аспектов понятия «безопасность мореплавания». Отмечена необходимость разработать и утвердить два документа: Наставление по охране судов и Наставление по охране портов. Наставление по охране судов должно состоять из следующих разделов: план, разработанный с целью обеспечить принятие на судне мер по защите находящихся на нем людей, груза и т. д.; порядок выдачи судну Декларации об охране; оценка охраны судна; план охраны судна; должностное лицо компании, ответственное за охрану; лицо командного состава судна, ответственное за охрану; выдача и подтверждение свидетельства.

11.03-04.07.999.

341.96:339.543(477) *Белевцева В.* Міжнародно-правові інструменти у сфері прикордонного співробітництва // *Вісник Академії правових наук України*: Зб. наук. пр. / Президія Акад. правових наук України. — Х., 2007. — № 3. — С. 168—173.

Розглянуто питання правового регулювання прикордонного (транскордонного) співробітництва на міжнародному рівні. Визначено правові підвалини здійснення такого виду діяльності як на території України, так і за її межами. На думку автора, це дасть змогу удосконалити існуюче законодавство України у сфері прикордонного (транскордонного) співробітництва, виділити напрями спрощення співробітництва прикордонних областей України з прикордонними територіями сусідніх країн. Виокремлено два головних типи угод у сфері прикордонного співробітництва залежно від їх рівня. До першого типу віднесено типові міждержавні угоди, укладання яких належить виключно до компетенції держави. Другий тип становлять угоди, статuti, договори між місцевими властями, які регулюють безпосередньо реалізацію прикордонного співробітництва складових частин комплексу прикордонних структур, тобто суб'єктів місцевого самоврядування.

11.03-04.07.1000.

341.221.27 *Белевцева В.* Прикордонне співробітництво як міжнародний інструмент європейської інтеграції // *Підприємництво, господарство і право*. — 2007. — № 11. — С. 120—122.

Розглянуто прикордонні відносини між місцевими прикордонними інституціями як міжнародні інструменти євроінтеграційного процесу, які мо-

жуть бути формальними або неформальними, первинними (спонтанними), вторинними (організованими). Проаналізовано три основні міжнародні угоди: Угода про прикордонне співробітництво між північними країнами 1977 р., підписана у рамках Північної Ради; Європейська рамкова конвенція по транскордонному співробітництву між територіальними громадами або владою 1980 р.; Конвенція про прикордонне співробітництво країн Бенілюксу 1986 р. Обґрунтовано, що при всіх видах прикордонного співробітництва необхідна організація різних структур на різних рівнях його розвитку.

11.03-04.07.1001.

341.96:349.22:331.07(100) *Белогубова О. О.* Деякі питання міжнародно-правового регулювання праці моряків // *Актуальні проблеми держави і права*: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 36—41.

Розглянуто проблематику міжнародно-правового регулювання праці моряків. Обґрунтовано пропозиції, спрямовані на удосконалення правового регулювання в даній сфері. Виявлено правову природу міжнародно-правових стандартів, що діють у сфері праці моряків. Визначено компетенцію міжнародних організацій у досліджуваній сфері. Проаналізовано систему правових джерел, що містять міжнародно-правові стандарти у сфері праці моряків. Намічено основні напрями подальших досліджень у вказаній сфері.

11.03-04.07.1002.

341.225.5 *Бразовская Я. Е. Скаримов А. С.* Упрощение процедуры очистки судов и грузов в морских портах и интересы реализации энергетической стратегии РФ // *Международное публичное и частное право*. — 2007. — № 1. — С. 23—32.

Представлены примеры использования в международной судоходной и таможенной практике электронной формы очистки судов и грузов. Сделан анализ российского законодательства, регулирующего данный вопрос. Отмечено, что оно не содержит прямого запрета на оборот документации в электронной форме, однако процедуры и порядок их использования законом не определяются, что сказывается на практическом отсутствии практики их использования. Указано на необходимость внесения изменений в законодательство, регулирующее данный вопрос.

11.03-04.07.1003.

341.24:341.123 *Вільчак Я. М.* Компетенція укладення міжнародних договорів в установчих актах спеціалізованих економічних установ системи ООН // *Держава і право*: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 493—497.

Узагальнено положення установчих актів спеціалізованих економічних установ ООН щодо їх договірної правоздатності. За характером установчих актів виділено групи спеціалізованих

установ ООН економічного характеру. Проаналізовано установчі акти міжнародних економічних організацій системи ООН (спеціалізованих економічних установ). Сформульовано висновок щодо спеціалізованих економічних установ ООН, які можуть укладати міжнародні договори з суб'єктами, що здійснюють діяльність в економічній сфері чи мають такий намір. Такі угоди можуть мати як адміністративний, так і неадміністративний характер, не можуть мати політичного характеру і повинні укладатися з метою досягнення цілей організації, тобто координації співпраці держав-членів в економічній сфері.

11.03-04.07.1004.

341.174(4):342.7 *Власов А.* Реалізація прав людини як принципу конституціоналізму в Європейському Союзі // Юридична Україна. — 2007. — № 4. — С. 45–50.

Проаналізовано майже увесь спектр можливостей забезпечення прав та свобод людини в ЄС на всіх рівнях. Встановлено, що система захисту прав людини в ЄС — це трирівнева система, в якій захист забезпечується на рівні держав — членів ЄС та на рівні європейських міжнародно-правових інституцій. Зазначено, що діяльність Європейського суду з прав людини та наявність у Європейському Союзі позасудових механізмів захисту прав підвищує ефективність усієї системи їх забезпечення в ЄС.

11.03-04.07.1005.

341 *Воронцова И. В.* Концепции соотношения международного и внутригосударственного права // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 5. — С. 56–57.

Рассмотрен вопрос взаимосвязи и взаимодействия международного и внутригосударственного права. Изложена суть монистической и дуалистической концепций международного права в рассматриваемом вопросе.

11.03-04.07.1006.

341.174(4) *Гладенко А. Н.* Некоторые проблемы политико-правовой интеграции на примере Европейского Союза // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 147–152.

Рассмотрены проблемы, возникающие в процессе политико-правовой интеграции государств. Проанализировано, как данные проблемы политической интеграции отражаются на осуществлении Общей внешней политики и политики безопасности, а также Единой политики безопасности и обороны ЕС.

11.03-04.07.1007.

341.174(4):327 *Гладенко О. М.* Європейська політична співпраця як прообраз спільної зовнішньої політики і політики безпеки Європейського Союзу // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 81–86.

Досліджено розвиток правової системи ЄС, а саме тієї частини, яка стосується питань зовнішньої політики і політики безпеки на етапі виникнення та розвитку Європейської політичної співпраці (ЄПС). Проаналізовано ситуацію, що склалася в 70-80 рр. у сфері міжнародно-правового регулювання політичної інтеграції. З'ясовано причини, які перешкоджають створенню і проведенню ефективної спільної зовнішньої політики. Детально вивчено період з моменту виникнення і розвитку ЄПС до моменту нормативно-правового закріплення Спільної зовнішньої політики і політики безпеки (СПБЗ). На підставі аналізу історії виникнення і розвитку вказаних сфер діяльності прогнозовано розвиток правового регулювання зовнішньополітичної і оборонної сфери ЄС.

11.03-04.07.1008.

341.174(4) *Голуб К. Ю.* Политика Суда Европейских Сообществ по конституализации правового строя Европейского Союза // Правовая политика и правовая жизнь. — 2007. — № 1. — С. 47–57.

Подчеркнута ключевая роль решений Суда Европейских Сообществ в развитии автономного правового порядка ЕС. Отмечено, что именно в них содержится значительная часть правовых принципов, норм и институтов, которые к настоящему моменту составляют основы конституционного строя ЕС. Рассмотрены основные направления развития первичного права ЕС, которое протекало посредством его конкретизации, толкования и практического совершенствования. Выделены причины, лежащие в основе такой ситуации, когда Суд ЕС фактически оказался еще одним институтом правотворчества в Европейском Союзе.

11.03-04.07.1009.

341.6 *Голубок С. А.* Международно-правовые стандарты права на судебную защиту // Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2007. — № 1. — С. 112–124.

Рассмотрено соотношение понятий «принцип международного права», «норма международного права» и «международно-правовой стандарт». Отмечена автономность содержания международно-правовых стандартов права на судебную защиту. Выделены особенности международно-правовых стандартов права на судебную защиту.

11.03-04.07.1010.

341.174(4):316.48 *Дамірлі М. А.* Особливості, різновиди та правові способи подолання конфліктів в умовах інтеграції (на прикладі Європейського Союзу) // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 73–78.

Розглянуто провідне питання чи дійсно інтеграція виключає конфлікти. Проаналізовано особливості конфліктів в умовах інтеграції. Виділено основні різновиди і форми прояву

конфліктів в умовах інтеграції. Представлено способи подолання конфліктів в умовах інтеграції. Визначено важливі способи подолання конфліктів та запобігання їм в рамках ЄС.

11.03-04.07.1011.

341.1 *Данильченко Т.* Правотворчість як ефективний засіб міжнародно-правового регулювання // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 108—110.

Досліджено процеси взаємодії держав у сфері економіки, які отримали своє інституційне оформлення у появі та паралельному існуванні двох найбільш важливих видів міжнародних організацій — загальних та галузевих. Зроблено аналіз класифікацій міжнародних організацій, які здійснили зарубіжні та українські дослідники з міжнародного права (Г. Шермерс, Ю. Колосов, О. Кривчикова).

11.03-04.07.1012.

341.215 *Делінський О. А.* Проблеми правосуб'єктності індивіда в міжнародному праві // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 12—18.

Здійснено комплексний аналіз норм міжнародного права, які складаються в результаті їхньої дії, правовідносин, актів реалізації та застосування права. Розкрито й пояснено природу та механізм важливих явищ міжнародно-правового життя. В даному процесі центральне місце займає категорія міжнародної правосуб'єктності. Розглянуто нерозривний зв'язок міжнародної правосуб'єктності з такими глобальними категоріями, як природа й призначення міжнародного права, предмет і механізм міжнародно-правового регулювання, співвідношення й взаємодія міжнародного й внутрішньодержавного права. В процесі вирішення питання про міжнародну правосуб'єктність індивіда розглянуто концептуальні, філософсько-правові підходи до такого соціального феномена, як міжнародне право. Сформульовано висновки, який полягає в тому, що індивід володіє міжнародною правосуб'єктністю, яка має функціональний (для певних цілей) і похідний (на основі угоди держав) характер.

11.03-04.07.1013.

341.231.14(4) *Дешко Л., Доллінер П.* До питання про компетенцію Європейського Союзу у сфері захисту прав людини // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 7. — С. 104—107.

Визначено компетенції ЄС у сфері захисту прав людини. Проаналізовано принципи права ЄС (пропорційність, правову певність, дотримання процесуальних прав). Зазначено, що найважливішими можна визнати принцип поваги фундаментальних прав людини та принцип рівності (недискримінації). Відзначено суттєвість Амстердамського договору, який створив своєрідний «четвертий рівень» ЄС — захист прав людини.

11.03-04.07.1014.

341.645(4) *Караман И.* Соотношение между-народного права и права ЕС после решения суда ЕС по делу «Комиссия против Ирландии» // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 163—176.

Темой статьи послужили события 30 мая 2006 г., когда Высокая Палата Суда Европейского Сообщества вынесла судебное решение по делу C-459/03 в иске Комиссии Европейского Сообщества против Ирландии относительно невыполнения Ирландией как члена Европейского Сообщества своих обязательств по ст. 226 Договора о создании Европейского экономического сообщества и ст. 141 Договора, учреждающего Европейское сообщество по атомной энергии. Данное решение проанализировано в свете решений двух других судов, установленных другим порядком. На основании этого выявлено проблемы функционирования и взаимосвязи норм международного морского права с правом Европейского Сообщества.

11.03-04.07.1015.

341.174(4):339.543 *Кормич Б. А.* Спільна митна політика ЄС: сутність та значення // Наукові праці Одеської національної юридичної академії / Голов. ред. С. В. Ківалов. — О., 2007. — Т. 6. — С. 247—255.

Відзначено специфічну роль спільної митної політики у процесі формування та розвитку ЄС. Розглянуто значення митної політики як складової внутрішньої та зовнішньої політики при визначенні змісту діяльності держави і її компетентних органів у сфері регулювання зовнішньоекономічних відносин та організації митної системи. Обґрунтовано мету митної політики — захист національних інтересів, національної безпеки і економічного суверенітету держави. Визначено важливі взаємопов'язані елементи митної політики, її основні завдання. Розглянуто три етапи в історії формування спільної митної політики. Відзначено особливий склад суб'єктів митного права ЄС та права ЄС взагалі.

11.03-04.07.1016.

341.64+004.738.5 *Кушнерук Д. В.* Інтернет і проблема міжнародно-правової юрисдикції // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 19—24.

Визначено коло тих явищ (подій), відносно яких органи державної влади можуть здійснювати власну юрисдикцію та юрисдикцію на підставі міжнародного права. Розглянуто законодавчу юрисдикцію (легіслативну), виконавчу (екзекутивну) та судову. Обґрунтовано принципи логічної (суб'єктивної) юрисдикції, територіальної (ефективної) юрисдикції, принципи охоронної та універсальної юрисдикції. Порушено проблему юрисдикції в кіберпросторі.

11.03-04.07.1017.

341.231.14(4) *Лазарев В. В.* Место решений Европейского Суда по правам человека в национальной правовой системе // Журнал российского права. — 2007. — № 9. — С. 110–124.

Обращено внимание на определение места решений Европейского Суда по правам человека в национальной правовой системе. Рассмотрено постановление Федерального Конституционного Суда ФРГ от 14 октября 2004 г., принятое по конституционной жалобе турецкого гражданина, дело которого рассматривалось ранее. Проанализированы общие вопросы соотношения национального и международно-правового регулирования.

11.03-04.07.1018.

341.4 *Майоров В.* Конвенциональный механизм протидії міжнародному тероризму // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 150–153.

Запропоновано авторське бачення причин неефективності конвенціонального механізму протидії міжнародному тероризму. Проаналізовано шляхи рефлексії тероризму, які знаходять своє відображення у нормативному закріпленні розуміння тероризму на певних етапах розвитку суспільства. Вказано, що конвенційний механізм протидії міжнародному тероризму, хоч і зберігає значні можливості для врегулювання питань, але на даному етапі не є ефективним і потребує значного методологічного коригування.

11.03-04.07.1019.

341.46:343.12 *Мельникова І. В.* Міжнародні стандарти права на захист у міжнародній кримінальній юстиції // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 24–29.

Розглянуто проблеми міжнародної кримінальної юстиції у сфері захисту прав людини. Визначено три групи міжнародно-правових стандартів у сфері прав людини, які залежать від джерела формування: звичаєві норми; норми договірної характеру; стандарти, які є рекомендаційними нормами. Відзначено значні вдосконалення у забезпеченні захисту індивідуальних прав при застосуванні міжнародного кримінального правосуддя у період між Нюрнбергом (1945) і Римом (1998). Зазначено, що статuti Міжнародного кримінального трибуналу по колишній Югославії, Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді створили умови, які накладають на міжнародні органи обов'язок дотримуватися міжнародних стандартів з прав людини. Виділено подальші зусилля із задоволення вимог забезпечення міжнародних стандартів права на захист у міжнародній кримінальній юстиції шляхом створення гарантій для незалежної й неупередженої роботи Міжнародного кримінального суду з моменту його створення.

11.03-04.07.1020.

341.7 *Музика А. І.* Функціональні завдання постійних дипломатичних представництв та за-

соби їх здійснення // Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К., 2006. — Вип. 34. — С. 523–529.

Детально проаналізовано функціональні завдання дипломатичних представництв, засоби їх здійснення, а також виявлення тих перепон, які можуть заважати правильно та адекватно реалізовувати такі завдання в дипломатичній діяльності. Визначено, що основні функціональні завдання дипломатичних представництв представлені в ст. 3 Віденської конвенції про дипломатичні зносини 1961 р. і фактично являють собою основні напрями діяльності посольств. Встановлено, що певні положення Віденської конвенції про дипломатичні зносини мають прогалини. На думку автора, прогресивне дипломатичне право має дедалі більше спиратись на норму, а не на звичай. І лише тоді, коли порушення конкретних положень буде спричиняти юридичну відповідальність держав, можна буде говорити про формування гарантій забезпечення реалізації дипломатичним представництвом своїх функцій на території держави.

11.03-04.07.1021.

327 *Передрієв Є.* Дипломатія: політика та економіка // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 6. — С. 143–145.

Розглянуто питання правового статусу дипломатичних представництв держав за кордоном. Проаналізовано наукові дослідження, публікації, в яких порушуються важливі питання щодо дипломатичних представництв. На основі такого аналізу визначено проблемні аспекти, що потребують більш детального вивчення, уточнення, а в деяких випадках — навіть переробки з доктринальної точки зору. Визначено внутрішній зміст основних підходів до тлумачення стандартів економічної дипломатії.

11.03-04.07.1022.

341.4+343.13 *Підгородинська А. В.* Принципи міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 369–375.

Предметом розгляду в межах цієї статті є визначеність та урегульованість на теоретичному рівні кола, видів та змісту принципів міжнародного співробітництва у сфері кримінального судочинства. Визначено суперечливість окремих принципів міжнародного співробітництва у кримінальних справах. Проведено критичний аналіз зазначеної системи та окремих принципів.

11.03-04.07.1023.

341.3 *Погірко О. І.* Основні принципи реалізації міжнародного гуманітарного права у складових структурах воєнної організації держави // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 4. — С. 29–36.

Розкрито зміст правових основ, принципів щодо забезпечення та імплементації міжнародного гуманітарного права в Збройних Силах та інших військових формуваннях України. Особливої уваги заслуговує присутність глибоких знань військовослужбовцями військових формувань Военної організації держави норм міжнародного гуманітарного права, які сприяють не тільки гуманізації збройних конфліктів, але й їх запобіганню, стабілізації мирних взаємовідносин між державами.

11.03-04.07.1024.

341.231.14:341.388 *Рабцевич О. И.* Влияние решений Европейского суда по правам человека на деятельность международных уголовных трибуналов // Международное публичное и частное право. — 2007. — № 5. — С. 36—38.

Изучена юридическая природа решений Европейского суда по правам человека и их обязательность. Проведен краткий анализ деятельности решений международных уголовных трибуналов. Обращено внимание на тот факт, что судьи международных уголовных трибуналов иногда не принимают во внимание прецеденты Европейского суда по правам человека.

11.03-04.07.1025.

341.217(061.1 ЄС) *Саракуца М. О.* До питання про правосуб'єктність Європейського Союзу // Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2. — С. 19—21.

Здійснено аналіз точок зору провідних науковців щодо характеру правової природи ЄС. Розглянуто характерні ознаки правосуб'єктності ЄС. Визначено головну мету ЄС, обґрунтовано цілі, що містяться в ст. 2 Договору про заснування Європейської Спільноти. Аналіз положень Договору про ЄС привів до висновку про його відповідну функціональну правоздатність, особливо у сфері зовнішньої політики.

11.03-04.07.1026.

341.217 *Свида Т. О.* Поняття та функції міждержавних організацій // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 294—301.

Проаналізовано сутність та основні напрямки діяльності міжнародних організацій як необхідний елемент міжнародної правової системи. Визначено різноманітність напрямків діяльності міжнародних організацій та подальший їх розвиток. Розглянуто сучасну практику функціонування міжнародних організацій, яка свідчить про розширення їх функцій.

11.03-04.07.1027.

341.44 *Смирнов М. І.* Видача і передача осіб у практиці міжнародного співробітництва у сфері кримінального процесу // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 32. — С. 301—307.

Розглянуто проблеми екстрадиції як ефективного правового інструменту міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального процесу, за допомогою якого у кожному конкретному випадку забезпечується невідворотність кримінальної відповідальності й покарання осіб, що вчинили суспільно небезпечні діяння. Внесено ясність у питання про необхідність правильного розмежування відмінних за своїм змістом та суміжних з екстрадицією осіб процедур, що застосовуються у сфері міжнародного співробітництва держав.

11.03-04.07.1028.

341.211 *Сокуренько О.* Розвиток правоздатності та дієздатності України як суб'єкта міжнародного права в міжнародних відносинах (1991—1994 рр.) // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 33—37.

На історичному рівні досліджено проблемні питання розвитку правоздатності та дієздатності сучасної України як суб'єкта міжнародних відносин. Досконало проаналізовано ставлення України до проблеми ядерного роззброєння, яка тривалий час була в центрі уваги не тільки світової громадськості, а й політиків різних країн світу, насамперед США і СРСР. Розглянуто періоди становлення України: період, коли вона існувала як суб'єкт міжнародних відносин *de facto*; період з початку 1992 р. і до середини 1994 р., коли вона почала існувати як суб'єкт міжнародних відносин *de jure* і змогла, таким чином, набути здатності не лише мати права й обов'язки, а й самостійно або у співпраці з іншими суб'єктами міжнародного права реалізувати такі права й обов'язки.

11.03-04.07.1029.

341.211 *Сокуренько О.* Становлення України як суверенного суб'єкта міжнародних відносин (1990—1991 рр.) // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 8. — С. 155—160.

На підставі аналізу конкретно-історичних передумов досліджено проблемні питання становлення України як суб'єкта міжнародних відносин та шляхи їх вирішення. Проаналізовано та систематизовано загальні риси розвитку та становлення України. Сформульовано висновок про те, що метою діяльності України на міжнародній арені є не лише прагнення набути правосуб'єктності, а й брати на себе певні зобов'язання та виконувати їх. Це й зумовило визнання України іншими державами не лише *de facto*, а й *de jure*.

11.03-04.07.1030.

341.221 *Цимбрівський Т. С.* Принцип непорушності кордонів у механізмі міжнародно-правового регулювання // Наше право. — 2007. — № 4. — С. 71—75.

На прикладі практики міжнародних організацій регіонального та універсального характеру досліджено особливості функціонування принципу непорушності кордонів у механізмі міжнародно-правового регулювання. Розглянуто практику

Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ) щодо застосування принципу непорушності кордонів.

11.03-04.07.1031.

341.1.8 *Чайковський Ю. В.* Філософсько-правова сутність принципів міжнародного права // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — 2007. — Вип. 32. — С. 43–47.

Здійснено аналіз змісту, функцій та особливостей принципів міжнародного публічного права. Розглянуто тенденцію зростання кількості основних принципів сучасного міжнародного права, визначено їх взаємозалежність. Відмічено, що на сучасному етапі відбуваються зміни у розумінні міжнародної безпеки. Вже сьогодні під ним розуміється не тільки воєнно-політична безпека держави, а й економічна, кліматологічна, генофондова. Зазначено, що у сучасних міжнародних відносинах приховані певні суперечності між деякими основними принципами міжнародного права — правом націй на самовизначення і правом окремих держав на суверенітет і територіальну цілісність; принципом виключно мирного врегулювання суперечок і принципом непорушності державних кордонів і територіальної цілісності держави. Висвітлено нове розуміння принципу субсидіарності в міжнародному праві. Автор наголошує на тому факті, що міжнародне право XXI століття революціонує у бік переходу від етатизму до гуманізму, а система міжнародного права значно змінилася у бік спрощення.

11.03-04.07.1032.

341.222(478+478.9) *Черкес М. Ю.* Про молдавсько-придністровський митний конфлікт // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА. — О., 2007. — Вип. 34. — С. 41–43.

Визначено суть конфлікту між Придністровською Молдавською Республікою і Україною, що пов'язаний із змінами у практиці митного оформлення вантажів, прямуючих з Придністров'я. З погляду міжнародного права, надано оцінку цим подіям. Встановлено, що дії Республіки Молдови є грубим порушенням норм міжнародного права, внутрішнього законодавства Республіки Молдови і міжнародних зобов'язань цієї держави, що спричиняють міжнародно-правову відповідальність.

11.03-04.07.1033.

341.225 *Чернявський А.* Покладення на державу обов'язку припинити діяльність, що призводить до забруднення вод відкритого моря, як форма її міжнародно-правової відповідальності // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 11. — С. 115–119.

Визначено особливості покладення на державу обов'язку припинити діяльність, що призводить до забруднення середовища відкритого моря. Обґрунтовано, що покладення на державу, діяльність якої призводить до забруднення вод відкритого моря, обов'язку припинити таку діяльність є формою її міжнародно-правової відповідальності, а вимога про припинення такої діяльності може бути пред'явлена в інтересах усього міжнародного співтовариства будь-якою заінтересованою організацією.

11.03-04.07.1034.

341.225.5 *Чернявський А.* Форми матеріальної міжнародно-правової відповідальності за забруднення поверхневих вод // Підприємництво, господарство і право. — 2007. — № 9. — С. 29–32.

Здійснено аналіз видів міжнародно-правової відповідальності за забруднення поверхневих вод. Встановлено місце матеріальної відповідальності у її системі. Визначено форми матеріальної відповідальності за забруднення поверхневих вод. Зазначено, що вчинення будь-якого міжнародного правопорушення, у тому числі пов'язаного із забрудненням поверхневих вод, спричиняє низку юридичних наслідків, зокрема виникнення відносин юридичної відповідальності, що реалізується у конкретних видах та формах.

11.03-04.07.1035.

341.174(4) *Шайхутдинова Г. Р.* К вопросу о концепции продвинутого сотрудничества в Европейском Союзе // Российский юридический журнал. — 2007. — № 2. — С. 50–56.

Рассмотрена сущность продвинутого сотрудничества в ЕС. Дано определение понятия продвинутого сотрудничества в ЕС, а также права продвинутого сотрудничества. Выявлены признаки, определены сущность и функции продвинутого сотрудничества, исследован его механизм и правовые формы актов, принимаемых в его рамках. Установлены особенности права продвинутого сотрудничества по сравнению с европейским правом в целом.

Книги**12.03-04.07.1036.**

342.731 *Житнигор Б. С., Павлов В. В.* На рубеже тысячелетий: свобода совести и право / Науч. рук. Л. В. Багрий-Шахматов. — Бендеры; О.: Полиграфист, 2007. — 480 с.

В книге, отражающей субъективный, но научно и мировоззренчески обоснованный взгляд ее авторов на совокупность освещаемых в исследовании проблем и вопросов, через призму учета качественно-содержательных особенностей наиболее распространенных мировых религий, анализируются глобальные тенденции социально-исторической взаимосвязи религиозных верований и эволюции общественного сознания, морали и правосознания. Акцентированному исследованию подвергнута комплексная проблематика причинно-следственной связи безнравственности и преступности, соотношения христианских заповедей и прав человека как объектов уголовной правовой охраны, регулятивной и профилактической сущности уголовного права и религии, а также многочисленные прочие вопросы логико-смыслового соизмерения свободы совести и права. Предназначается для специалистов в областях правоведения, философии, теологии, преподавателей и студентов юридических, философских и теологических вузов и факультетов, широкого круга читателей.

12.03-04.07.1037.

34 *Ллойд Д.* Идея права / Пер. с англ.: М. А. Юмашева, Ю. М. Юмашев. — М.: Книгодел, 2007. — 416 с.

Право является структурообразующим элементом человеческого общества. Без права оно просто не может существовать, особенно если речь идет о современном обществе. Автор данной книги, член палаты лордов, известный английский специалист в области философии права, доказывает это путем глубокого и всестороннего анализа места и роли права на национальном и международном уровнях. Идея права рассматривается в свете глобальных естественно-правовых и позитивистских тенденций развития мировой юридической мысли и «вечных» проблем теоретической юриспруденции, таких как соотношение права и силы, права и морали, права и свободы, права и справедливости, права и обычая, права, суверенитета и государства и т.д. Предназначена для законодателей, представителей исполнительной власти, ученых-юристов, преподавателей, аспирантов, всех интересующихся проблемами права в современном обществе. Она может быть использована в качестве учебного пособия по курсам теории и философии права, прав человека, сравнительного правоведения, политологии.

12.03-04.07.1038.

340.12 *Малахов В. П.* Концепция философии права. — М.: ЮНИТИ, 2007. — 751 с.

В книгу включены фрагменты трудов профессора Московского университета МВД России В. П. Малахова, развивающего новые научные идеи в сфере общеправовой теории и философии права, а также работы его учеников и последователей из многих регионов России. Для специалистов в сфере юриспруденции, социологии и философии.

12.03-04.07.1039.

342.72/73 *Права людини: соціально-антропологічний вимір: Кол. монографія / Голов. ред. П. М. Рабінович.* — Л.: Світ, 2006. — 280 с. — (Пр. Львів. лаб. прав людини і громадянина. Сер. І. Дослідження та реферати; Вип. 13).

Пропонована колективна монографія продовжує започатковане 1997 року видання праць Львівської лабораторії прав людини Академії правових наук України (нині — Львівська лабораторія прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування цієї академії). Висвітлюється низка актуальних проблем сучасної теорії прав людини, досліджених крізь призму соціально-антропологічної парадигми. Розглядаються відповідні методологічні підходи та демонструються їхні евристичні можливості у розв'язанні таких проблем. Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів юридичних та інших гуманітарних навчальних закладів.

12.03-04.07.1040.

340.12:1 *Філософія права / За ред. Д. Фейнберга, Д. Коулмена; Пер. з англ. П. Тарашук.* — К.: Основи, 2007. — 1256 с.

Робота являє собою найпопулярнішу у світі антологію — своєрідну призму, яка дає змогу поглянути на широкий спектр теоретичних міркувань про найрізноманітніші аспекти права: від уявлень про правову норму до суто практичної сфери призначення покарань. Багатство змісту робить цю книжку цікавою та потрібною для студентів юридичних факультетів, для всіх, хто прагне знати про право більше, ніж пропонує абстрактний принцип «злочинці мають сидіти в тюрмах».

Статті**12.03-04.07.1041.**

340.11:165.12 *Абдурахманова И. В.* Теоретико-методологические проблемы правосознания в современной юридической литературе // Философия права. — 2007. — № 3. — С. 29—32.

Отмечено, что конституирование институтов правовой государственности предполагает формирование гражданского правосознания, кото-

рое неизбежно влечет модернизацию ментальной сферы социума. При этом генезис гражданского правосознания выступает условием становления правового государства. Определено, что правовой менталитет является стержнеобразующим термином в теории правосознания, а баланс интересов государства, личности, общества, достижимый только при условии учета онтологических, аксиологических, культурологических и иных особенностей юридического духа народа, станет условием юридической «синхронизации» имманентных желаний, потребностей, интересов, целей и мотивов.

12.03-04.07.1042.

340.12:101.8 Баранов В. М., Першин В. Б., Баранова М. В. Место и роль метода материалистической диалектики в юридическом исследовании // Философия права. — 2007. — № 3. — С. 7—12.

Уделено внимание материалистической диалектике как философскому методу исследования государственно-правовых явлений. Определено ее место и роль в методологии юридического исследования.

12.03-04.07.1043.

340.114 Гураленко Н. Основні концептуальні підходи до розуміння категорії «джерело права» // Юридична Україна. — 2007. — № 6. — С. 13—18.

Зазначено, що різнобічне вивчення джерел права було започатковано лише з виникненням самостійних правових концепцій та шкіл. Застосування різноманітних методів привело до виявлення та вивчення ще не розкритих пластів складної структури цього правового феномена. На стадії формування основних шкіл права світова юридична думка змогла, нарешті, подолати історично обумовлені обмеження у сприйнятті джерел права. Аналізуючи переваги і особливо недоліки того чи іншого підходу до розуміння категорії «джерело права», науковець робить висновок про неможливість їх абсолютизації. Тільки раціональне врахування всього позитивного, що є в них, дає можливість адекватно й всебічно дослідити такий складний правовий феномен, як «джерело права».

12.03-04.07.1044.

340.113 Гуренко Д. В., Гаврицкий А. В. Язык права в контексте профессиональной юридической деятельности: теоретико-методологические аспекты // Философия права. — 2007. — № 3. — С. 66—69.

Указано, что систему правовой науки нужно дополнить и обогатить новым научным направлением, призванным интегрировать различные систематизированные и потенциальные теории, в которых дается многогранная характеристика единой сущности таких разнообразных явлений, как язык, право, закон и правовая культура. Право, выраженное в языке, можно рассматривать как меру для той или иной культуры. Отме-

чено, что все юридические нормы — суть нормы культуры, составной частью которой является язык, но не все нормы культуры — суть юридические нормы.

12.03-04.07.1045.

342.7+340.12 Добрянський С. Права людини та мораль: проблеми співвідношення // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Л., 2006. — С. 143—151.

Подається аналіз окремих аспектів проблеми співвідношення моралі, права та прав людини, сучасного вираження цієї проблеми. Формулюється авторське бачення ролі моральних норм у площині прав людини.

12.03-04.07.1046.

340.12:141 Ерыгин А. Н. Историческая диалектика в философии права: Чичерин и Гегель // Философия права. — 2007. — № 2. — С. 43—47.

Философия права Б. Н. Чичерина, диалектика и гегельянца, одного из значительных представителей философии права в России во второй половине XIX в., была рассмотрена в сопоставлении с философией права Гегеля в историческом аспекте, но с учетом ориентаций на диалектику как способ мышления об обществе и его историческом развитии в концепциях обоих мыслителей.

12.03-04.07.1047.

347.441.4 Корецкий А. Д. Категория «равенства» в юридической науке и специфика ее проявления в гражданско-правовых договорных отношениях // Философия права. — 2007. — № 3. — С. 32—36.

Обращено внимание на существующее в договорном праве противоречие, которое заключается в том, что без равенства сторон договор невозможен, но в то же время положение сторон в договоре также чаще всего неравное. Анализируется положение о том, является ли равенство необходимым признаком договора, или те соглашения, стороны которого находятся в неравном положении, не являются договорами, либо применительно к категории «договор» понятие «равенство» наполняется особым, отличающимся от общепотребительного, содержанием.

12.03-04.07.1048.

340.12:1(470)“18/19” Костин Ю. В. Опыт осмысления проблем соотношения права и нравственности в философии права дореволюционной России второй половины XIX — начала XX веков // Философия права. — 2007. — № 3. — С. 17—20.

Отмечено, что обсуждая вопрос о соотношении права и нравственности, русская философская и юридическая мысль решала проблему истоков национального права и даже шире — национального бытия. В контексте данной проблематики автор обращается к трудам В. С. Со-

ловьева, Б. Н. Чичерина, П. И. Новгородцева, Е. Н. Трубецкого, И. В. Михайловского. Установлено, что в русском дореволюционном правоведении сформировались две основные точки зрения сторонников «позитивного» и «естественного» права. В первом случае эти понятия противопоставлялись и разобщались, в другом — отождествлялись.

12.03-04.07.1049.

340.12 *Кривцова И. С.* Логика исследования права в свете идей синергетики: некоторые теоретико-методологические замечания // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 30. — С. 79—84.

Проанализировано влияние идей синергетики на методологию исследования права. Отмечено, что интерес к предмету синергетического воздействия обусловлен, прежде всего, местом, занимаемым им в структуре методологии исследования права (лежит в основе организации постижения предмета), и его ролью в процессе познания. Установлено, что влияние идей синергетики на методологию правового исследования проявляется в мировоззренческом корректировании рамок познавательного процесса, то есть в пересмотре некоторых гносеологических установок, оказывающих воздействие на мышление субъекта исследования. Речь идет о пересмотре «когнитивного образа» правосознания и о типе правопонимания, формируемого с учетом положений синергетики, поскольку их взаимосвязь и определяет логику процесса правового познания. Обращено внимание на то, что сложившаяся обстановка в юридической науке, обусловленная неудовлетворенностью правоведов существующими представлениями о праве, может быть разрешена не при помощи появления новых концепций правопонимания или пересмотра уже существующих теорий и выбора из них наиболее «ценных», а в результате трансформации мировоззренческих основ понимания права, позволяющих не просто систематизировать, а довести до логического единства существующие на сегодняшний день теории в области правопонимания. Предложено сформировать органическую концепцию осмысления права, соответствующую современным общественным условиям и требованиям научного знания.

12.03-04.07.1050.

340.12:1 *Лихачев Г. Д.* Концептуальная структура философии права // История государства и права. — 2007. — № 14. — С. 4—5.

Отмечено, что обособление философии права — по объекту, по предмету — вызвало последующий отбор и привлечение уже сформировавшихся понятий и методов из дисциплин, выступающих по отношению к философии права в качестве базисных, концептуальных оснований. Установлено, что сложнейшей проблемой методологической рефлексии философии является

проблема категориального статуса этой дисциплины и методологии философии права. Выделено три направления формирования категориальной структуры: философия как теория всеобщего, ассимилирование понятийных структур сферы отраслевой юриспруденции и оформление системы принципиально новых для предметной области философии права категорий. Указано на чрезвычайную роль метода экстраполяции. Определено соотношение философии как теории всеобщего и философии права, как соотношение общего и единичного.

12.03-04.07.1051.

34.03 *Музыкалкина Ю. А.* Принцип юридической ответственности государства в «Философии права» Гегеля // Вестник Саратовской государственной академии права. — 2007. — № 1. — С. 220—223.

Отмечено, что одним из ярчайших представителей правовой мысли XIX в., в трудах которого нашел отражение весь накопленный философией теоретический материал по проблеме взаимной ответственности государства и личности, был Гегель. Основу философии права Гегеля составляет его особое понимание всех материальных и социальных явлений, которые, согласно его теории, являются ступенями саморазвития абсолютного духа, раскрывающего свое содержание в истории через государство. Проанализировано место человека в философии Гегеля, вопросы конституционности, а также ряд других вопросов. Безусловной заслугой немецкого философа автор называет то, что в истории правовых учений все известные отношения государства и личности были перенесены в сферу публичного.

12.03-04.07.1052.

340.13 *Некрасов А.* Право. Антиправо. Предправо // Юридический вестник. — 2007. — № 2. — С. 4—10.

Отмечено, что право делимо, обладает структурой, потому диалектическим антиподом права является антиправо, а не неправо, как об этом писал Гегель. Указано, что с точки зрения общего блага возможно квалифицировать то или иное регулятивное воздействие на человека как право, антиправо, предправо. Акцентировано внимание на существовании широко распространенного неверного понимания естественного права, а именно, как морали. Проведена параллель между нравственностью и моралью. Определено естественное право как совокупность идеалов (объективное естественное право) и основанных на них требованиях, то есть прав человека (субъективное естественное право). Отмечено, что интенция естественного права состоит в его реализации, потому в понятие права включаются и те нормы позитивного права, которые соответствуют идеалам человечества. Проанализированы такие частные случаи антиправа, как «бумажное» право, декларативное право. Затронуты вопросы отношения права к предправу. Отдельно рассмотрены взаимонаправленные отношения между правом

и антиправом, правом и предправом, антиправом и предправом. Установлено, что понимание права как системы норм, которые обеспечены возможностями государства, само по себе не является достаточным, т.к. в мировоззренческом плане не содержит противопоставления самому себе. Отмечено, что более полному и глубокому пониманию права способствует введение категорий антиправа и предправа. В этом случае представляется будущее и прошлое обозначенных норм права.

12.03-04.07.1053.

340.125 *Оль Е. М.* Биологический детерминизм в политико-правовых учениях: некоторые аспекты истории и теории // История государства и права. — 2007. — № 5. — С. 34–36.

Указано, что большинство теорий, распространяющих биологические законы на законы общественной жизни, были неприемлемы для объяснения социальных процессов и приводили к антиисторизму, поверхностные аналогии часто заменяли конкретное изучение общественной жизни. Обосновано, что биологический детерминизм имеет объективные предпосылки и является частью социальной мысли, характеризующей определенные этапы ее развития. Отмечено, что вопросы, связанные с биологическим детерминизмом в правопонимании, являются частью более широкой проблемы соотношения естественного и социального начал в человеке, причем решение этой проблемы сторонниками биологизма интерпретируется в пользу естественного начала и, в свою очередь, явно принижает значение социального фактора.

12.03-04.07.1054.

340.124 *Пермяков Ю. Е.* Позитивистское и метафизическое начало в философском познании права // Право и политика. — 2007. — № 7. — С. 7–13.

В контексте наметившегося в правоведении смещения научного интереса — от изучения сущности права к исследованию сущности юриспруденции, обосновано тезис о том, что на приближение к объективной реальности юридическая наука в праве рассчитывать лишь в том случае, если ее исходные понятия образованы в ходе философского освоения метафизической проблематики, а не заимствованы на скорую руку у повседневного опыта. Проанализированы изменения понятия вещи и понятия факта за последние два столетия. Отмечено, что философствование, опирающееся на метафизику, есть онтологическое обоснование объекта как нормы человеческого существования. Философия права нацелена на выявление человеческого содержания в предметных формах права. Установлено, что метафизика права нуждается в исследовании той социальной практики, которая сопровождает право везде. Определено главное направление позитивистского познания права — разработка юридической доктрины. Перечислены причины, по которым до недавнего времени правовые суждения не привлекали к

себе внимания специалистов. Отмечена несостоятельность теории права в ее нынешнем виде. Обосновано, что юридическое действие нормы права может состояться лишь в том случае, если она будет способна исполнить роль формального основания официального суждения о статусе человека.

12.03-04.07.1055.

340.12:1:572.02 *Пристенский В. Н.* Проблема универсальности права, ее философско-антропологический смысл // Философия права. — 2007. — № 3. — С. 25–28.

В рамках обсуждения проблемы универсальности западных стандартов проанализирована универсальность одного из таких стандартов — права. Указано, что проблема универсальности права может быть раскрыта в онтологическом плане. Отмечено, что западный (актуальный) и незападный (потенциальный) способы бытия права сопряжены с двумя противоположными подходами к праву и соответствующими им типами правопонимания: западный — с антропологическим (антропоцентристским) подходом и либеральным типом правопонимания, незападный — с этатистским «государствостратегическим» подходом и легистско-позитивистским (императивистским) типом правопонимания. Установлена важность этноантропологического аспекта бытия права, который необходимо учитывать при развитии диалога культур и цивилизаций, при глобализационных процессах.

12.03-04.07.1056.

340.123 *Прокопов Д. Є.* Обґрунтування походження права як фундаментальна проблема правової теорії Є. Трубецького (між юридичним історизмом та натуралізмом) // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 10. — С. 28–37.

Зазначено, що порівняльний аналіз поглядів історичної та натуралістичної шкіл в юриспруденції, проведений Є. Трубецьким, виокремлює низку важливих проблем, які неможливо розв'язати в межах кожного з названих підходів. Юридичний історизм та натуралізм, на думку Є. Трубецького, надають дві крайні позиції стосовно пояснення виникнення і генезу права. Ним зроблено висновок щодо необхідності синтезу окремих положень історичної та натуралістичної шкіл для формування нової теорії обґрунтування походження феномена права, що відкинуло б всі суперечності, властиві обом згаданим напрямкам. Є. Трубецьким запропоновано розглядати процес походження і розвитку права з точки зору його форми та змісту.

12.03-04.07.1057.

340.124 *Рабінович С. П.* Нормативний зміст засади розумності: природно- та позитивно-правовий виміри // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2007. — № 7. — С. 47–58.

Досліджено категорію розумності у міжнародних та національних правопорядках. Проана-

лізовано методологічні засади розгляду категорії розумності у позитивному праві. Розглянуто «матеріальні» аспекти засади розумності. Розумність як обґрунтованість правового рішення проаналізовано у двох нерозривно пов'язаних аспектах: гносеологічному та аксіологічному. Зазначено, що обґрунтованість передбачає й такий аспект правового рішення, як доцільність. На думку автора, розумність постає як гармонійна збалансованість поміж конкретними цінностями, потребами та інтересами сторін суспільного відношення — індивідів чи їхніх спільнот, як деяка пропорційність, а отже — й як «матеріальна» справедливість відносин, врегульованих правовим рішенням. Звернено увагу на те, що знаходження зазначеної вище пропорції, балансу потребує від суб'єкта правового судження максимального «занурення», проникнення в сутність правової ситуації, а з іншого боку — максимально можливого внутрішнього емоційного відсторонення від неї. Окремо розглянуто «формальні» аспекти вимоги розумності та функції засади розумності. Зазначено, що з принципу розумності ще не впливає принцип гуманізму.

12.03-04.07.1058.

321.01(477) *Розова Т. В.* Становлення громадянського суспільства в Україні (філософсько-антропологічний вимір) // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. / Голов. ред. С. В. Ківалов; ОНЮА, Південноукр. центр гендер. дослідж. — О., 2007. — Вип. 31. — С. 37–44.

Наголошено, що, визнаючи усвідомлення всіма соціальними суб'єктами необхідності ство-

рення справді дієвого громадянського суспільства, доречно говорити про початок переходу українського суспільства від нормативно-теоретичного рівня дискусії з цього питання до налагодження реальних механізмів практичного втілення поставленої мети з урахуванням специфіки історичних та культурних особливостей розвитку України. Окреслено причини, які зумовлюють низький рівень громадської активності в Україні. Виділено три групи цих причин: соціально-психологічні стереотипи, притаманні значній частині населення; втрата громадянами довіри до влади і, як наслідок, — до самої держави; недосконалість інститутів, які служать каналами для виявлення громадської активності населення. Виокремлено ті суперечності, які породжені розвитком відносин суспільства та держави вже за новітніх часів незалежності України, а також їх наслідки. Проаналізовано стратегічні пріоритети розвитку інститутів громадянського суспільства.

12.03-04.07.1059.

340.122(470) *Синченко Г. Ч., Николаенко Н. М.* Естественные права, естественное право и творческое наследие русского космизма // *Философия права*. — 2007. — № 2. — С. 47–54.

Отмечен феномен субъективирования естественного права, в то время как объективное естественное право на современном этапе «выносится за скобки». Проанализированы философско-правовые воззрения русских космистов по вопросам прав человека, прав индивидуума и прав общества.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Абдулхакова Е. М. 03.03—04.07.344. 62
 Абдурахманова И. В. 12.03—04.07.1041. 181
 Аблязов Д. Е. 02.03—04.07.91. 22
 Аблятіпова Н. А. 03.03—04.07.178. 37
 Аванесов Г. А. 08.03—04.07.758. 133
 Авдеева Г. К. 09.03—04.07.911. 160
 Авер'янов В. Б. 03.03—04.07.304. 55;
 07.03—04.07.581. 101
 Аврутин Ю. Е. 01.03—04.07.1. 4
 Агапов А. Б. 07.03—04.07.578. 101
 Агафонов В. Б. 06.03—04.07.571. 99
 Агибалова Е. Н. 05.03—04.07.498. 88
 Адамовська О. 04.03—04.07.377. 68
 Адамчук І. 01.03—04.07.40. 11
 Азаров Д. С. 08.03—04.07.693. 122
 Алебастрова И. А. 02.03—04.07.152. 31
 Алексеев С. С. 01.03—04.07.2. 4
 Алексейчук В. І. 09.03—04.07.864. 152
 Алена Ю. П. 09.03—04.07.803. 142
 Алибеков Ш. А. 09.03—04.07.913. 160
 Алісов Є. О. 07.03—04.07.647. 114
 Андрейцев В. І. 06.03—04.07.509, 547—550. 90, 96
 Андріїв В. М. 05.03—04.07.448. 81
 Андронов І. 03.03—04.07.312. 57
 Андрощук Г. О. 03.03—04.07.168. 35
 Андрусів В. 10.03—04.07.964. 169
 Андрушко П. П. 08.03—04.07.699. 123
 Анікіна Н. 09.03—04.07.826. 146
 Аніщук Н. В. 01.03—04.07.3. 4
 Антипов В. П. 09.03—04.07.850. 150
 Антонов В. М. 03.03—04.07.166. 35
 Антонов В. П. 09.03—04.07.851. 150
 Антонюк У. 06.03—04.07.551. 96
 Антошук Л. Д. 02.03—04.07.74. 17
 Анцупова Т. О. 11.03—04.07.996. 174
 Аркуша Л. І. 09.03—04.07.860. 152
 Арнаут А. 06.03—04.07.526. 93
 Артемов В. Ю. 07.03—04.07.681. 120
 Артюшенко І. В. 07.03—04.07.588. 103
 Архипова М. І. 03.03—04.07.191. 39
 Афанасьєва М. В. 02.03—04.07.89, 155. 21, 33
 Ахмач Г. М. 03.03—04.07.331. 60
 Бабенко В. В. 04.03—04.07.418. 74
 Бабенко К. 02.03—04.07.86, 87, 92—95. 20, 22, 23
 Бабич І. 01.03—04.07.24. 8; 03.03—04.07.179. 37
 Бабій І. 10.03—04.07.930. 163
 Бабін Б. В. 02.03—04.07.96. 23
 Бабін І. 07.03—04.07.648. 114
 Бабічев Д. О. 09.03—04.07.827. 146
 Багрий-Шахматов Л. В. 12.03—04.07.1036. 181
 Базилевич В. Д. 03.03—04.07.167. 35
 Баймуратов М. А. 02.03—04.07.70. 17
 Бакаянова Н. М. 09.03—04.07.828. 146
 Бакірова І. О. 02.03—04.07.97. 23
 Балабанова Д. О. 08.03—04.07.720. 126
 Баланюк Д. М. 05.03—04.07.449. 81
 Балдинюк В. 03.03—04.07.345. 62
 Балобанова Д. О. 08.03—04.07.728. 128
 Бальжик І. А. 01.03—04.07.15. 6
 Бальцій Ю. Ю. 02.03—04.07.86. 20
 Банчук О. А. 01.03—04.07.16. 6; 07.03—04.07.579. 101
 Барабаш Ю. Г. 02.03—04.07.98. 23
 Баранов В. М. 12.03—04.07.1042. 182
 Баранова М. В. 12.03—04.07.1042. 182
 Барбашова Н. 04.03—04.07.419. 75
 Барський В. Р. 02.03—04.07.71. 17
 Басай О. В. 06.03—04.07.552. 96
 Баталер У. 04.03—04.07.420. 75
 Батигіна О. М. 06.03—04.07.539. 94
 Батырь В. А. 11.03—04.07.975. 171
 Бахолдіна М. 04.03—04.07.421. 75
 Бахуринська О. О. 08.03—04.07.721. 126
 Бевз В. 03.03—04.07.346. 62; 11.03—04.07.997. 174
 Беднарська В. М. 09.03—04.07.807. 142
 Безбабіна О. 02.03—04.07.99. 24; 04.03—04.07.378. 68
 Безбородов Д. А. О 08.03—04.07.729. 128
 Безклубий І. А. 03.03—04.07.180. 37
 Беймлер П. Ю. 02.03—04.07.156. 33
 Бекашев К. А. 11.03—04.07.986, 998. 172, 175
 Бельчук О. А. 01.03—04.07.49. 12
 Беляев Л. В. 09.03—04.07.914. 160
 Беляневич О. А. 03.03—04.07.192. 39;
 04.03—04.07.422. 75
 Бергманн В. 07.03—04.07.612. 107
 Березовський А. А. 08.03—04.07.730. 128
 Берзін П. С. 08.03—04.07.694. 122
 Берлявский Л. Г. 02.03—04.07.153. 32
 Бермічева О. В. 03.03—04.07.193. 40
 Берназюк Я. О. 02.03—04.07.100. 24
 Бернюков А. 10.03—04.07.931. 164
 Бессарабов Г. 08.03—04.07.783. 138
 Бесчастный В. М. 02.03—04.07.147. 30
 Белевцева В. 11.03—04.07.999, 1000. 175
 Белова О. 07.03—04.07.589. 103
 Белогубова О. О. 11.03—04.07.1001. 175
 Бідей О. 01.03—04.07.25. 8
 Білоусов Ю. В. 03.03—04.07.313. 57
 Бірюков В. В. 09.03—04.07.854. 150
 Бірюкова Т. П. 09.03—04.07.854. 150
 Блажівська О. 03.03—04.07.194. 40
 Блинков О. Е. 01.03—04.07.57. 13
 Бобрик В. 10.03—04.07.965. 169
 Бобринський В. 07.03—04.07.590. 103
 Боднар В. І. 09.03—04.07.875. 155
 Боднарук Ю. В. 07.03—04.07.649—651. 114
 Бодюк А. В. 06.03—04.07.514. 90
 Боева О. С. 05.03—04.07.450. 81
 Боєнко І. П. 05.03—04.07.451. 81
 Бойко В. А. 06.03—04.07.563. 98
 Бойко М. Д. 03.03—04.07.296. 54; 05.03—04.07.492. 87
 Большаков В. Н. 06.03—04.07.541, 542. 95
 Бондар В. В. 06.03—04.07.521. 92
 Бондар І. А. 03.03—04.07.195. 40
 Бондаренко Д. 04.03—04.07.379. 68
 Бондаренко-Зелінська Н. Л. 03.03—04.07.310, 314. 56, 57
 Борбич І. М. 07.03—04.07.652. 115
 Бордюгов Л. Г. 09.03—04.07.912. 160
 Борець Л. В. 08.03—04.07.756. 133
 Борець Т. 09.03—04.07. 876, 877. 155
 Боржемська О. 03.03—04.07.196. 40
 Борисевич М. М. 01.03—04.07.49. 12
 Борідько О. А. 09.03—04.07.878. 155
 Боровик Д. А. 08.03—04.07.709. 124
 Бородин І. Л. 07.03—04.07.613. 107
 Борщевський І. В. 01.03—04.07.26. 8
 Борьян Ю. Б. 07.03—04.07.637. 112
 Бошицький Ю. Л. 03.03—04.07.168, 173, 191, 197—200,
 258. 35, 36, 39, 40, 41, 49

- Боярська З. І. 03.03—04.07.339. 61
 Боярський О. О. 03.03—04.07.201. 41
 Бразовская Я. Е. 11.03—04.07.1002. 175
 Брель О. 07.03—04.07.682. 120
 Бригадир І. В. 06.03—04.07.553. 96
 Брильов О. 03.03—04.07.202, 203. 41
 Бринцева Л. 07.03—04.07.591. 103
 Бринчук М. М. 06.03—04.07.554. 97
 Буздуган Я. 07.03—04.07.592. 103
 Бульба Т. 09.03—04.07.879. 155
 Бурило Ю. 07.03—04.07.683, 684. 120
 Буроменський М. В. 11.03—04.07.987. 173
 Буряк Т. М. 02.03—04.07.70. 17
 Буряков К. В. 04.03—04.07.423. 75
 Бутенко А. В. 07.03—04.07.623. 109
 Бутирський А. А. 04.03—04.07.372. 67
 Бычкова К. Ф. 05.03—04.07.499. 88
 Валецька О. 05.03—04.07.452. 81
 Варгараки І. М. 03.03—04.07.204. 41
 Василенко А. 07.03—04.07.653. 115
 Василенко І. К. 07.03—04.07.584. 102
 Васильев С. В. 03.03—04.07.297. 54
 Васильева М. И. 06.03—04.07.555. 97
 Васильева В. А. 03.03—04.07.181. 37
 Васильева Н. М. 03.03—04.07.315. 57
 Васильченко О. П. 02.03—04.07.101. 24
 Васюков В. В. 08.03—04.07.731. 128
 Ващенко Ю. В. 07.03—04.07.638. 112
 Ващук Б. Л. 03.03—04.07.205. 41; 09.03—04.07.808. 143
 Вежनावець В. 09.03—04.07.915. 160
 Вереша Р. В. 08.03—04.07.695. 122
 Виташов Д. С. 02.03—04.07.157. 33
 Вільчак Я. М. 11.03—04.07.1003. 175
 Вінокурова Л. В. 10.03—04.07.932. 164
 Віхров О. 04.03—04.07.380. 68
 Власов А. 11.03—04.07.1004. 176
 Воевода Ю. 02.03—04.07.102. 24
 Волженкин Б. В. 08.03—04.07.717—719. 125, 126
 Вологдин А. А. 01.03—04.07.50. 12
 Волосенко С. О. 03.03—04.07.316. 58
 Волошин В. О. 03.03—04.07.258. 49
 Волошин Ю. О. 02.03—04.07.103. 24
 Волошина В. К. 09.03—04.07.829. 147
 Волошкевич Г. А. 01.03—04.07.42. 11
 Воронцова И. В. 11.03—04.07.1005. 176
 Воскобійник М. В. 06.03—04.07.516. 91
 Гавловська А. 01.03—04.07.45. 11
 Гаврилин Ю. В. 09.03—04.07.852. 150
 Гаврилюк Р. 02.03—04.07.104. 24; 07.03—04.07.654. 115
 Гаврицкий А. В. 12.03—04.07.1044. 182
 Газетдинов Н. И. 09.03—04.07.830. 147
 Гайдунін О. 03.03—04.07.206. 41
 Гайков В. Т. 08.03—04.07.732. 128
 Галицкий Ф. А. 09.03—04.07.916. 161
 Галус О. О. 02.03—04.07.105. 24
 Гамбург І. 04.03—04.07.381. 68
 Гапотченко Т. М. 06.03—04.07.517. 91
 Геворгян В. М. 08.03—04.07.733. 128
 Герасимчук О. 09.03—04.07.831. 147
 Гетманцев О. В. 03.03—04.07.317. 58
 Гетьманцева Н. 05.03—04.07.453. 81
 Гладенко А. Н. 11.03—04.07.1006. 176
 Гладенко О. М. 11.03—04.07.1007. 176
 Глиняна К. М. 03.03—04.07.332. 60
 Гловацький І. Ю. 10.03—04.07.961. 168
 Глотова О. В. 06.03—04.07.572. 99
 Глухівський Л. 03.03—04.07.207. 42
 Гнатів О. 04.03—04.07.382. 69
 Говоруха М. 10.03—04.07.943. 165
 Гогусь О. 10.03—04.07.944. 166
 Гогусь Т. 10.03—04.07.945. 166
 Годованюк А. Й. 06.03—04.07.522. 92
 Голдакова К. А. 01.03—04.07.59. 14
 Голина В. В. 08.03—04.07.762. 134
 Головатюк М. С. 06.03—04.07.511, 513, 515. 90, 91
 Головацкая М. В. 02.03—04.07.158. 34
 Головкин Б. 08.03—04.07.763, 764, 880. 134, 155
 Голосніченко І. 07.03—04.07.593. 104
 Голуб К. Ю. 11.03—04.07.1008. 176
 Голуб С. А. 09.03—04.07.797. 140
 Голубева Л. Н. 08.03—04.07.765. 134
 Голубок С. А. 11.03—04.07.1009. 176
 Гончаренко О. В. 07.03—04.07.672. 118
 Горбаньов І. М. 09.03—04.07.865. 153
 Горбач О. В. 07.03—04.07.585. 102
 Горбунова Л. К. 03.03—04.07.304. 55
 Горевалова С. С. 05.03—04.07.500. 88
 Горевий В. 05.03—04.07.454. 82
 Горелкіна К. Г. 09.03—04.07.832. 147
 Горобец К. В. 01.03—04.07.22, 23. 7
 Гороховська О. В. 06.03—04.07.523. 92
 Грачев В. С. 01.03—04.07.68. 16
 Грек Б. М. 04.03—04.07.366. 66
 Греков Є. 03.03—04.07.208. 42
 Гриб Н. 01.03—04.07.60. 14
 Григор'єва М. Є. 08.03—04.07.722. 126
 Григорьев В. А. 02.03—04.07.145. 30
 Григорьян Б. Р. 06.03—04.07.563. 98
 Гринюк Р. Ф. 01.03—04.07.17. 6
 Гритенко О. А. 08.03—04.07.784. 138
 Гришин О. А. 09.03—04.07.881. 155
 Гришко О. 08.03—04.07.766. 135
 Гришук Н. В. 06.03—04.07.518. 91
 Грошевой Ю. М. 01.03—04.07.11. 5
 Губенко А. 07.03—04.07.655. 115
 Губін С. О. 07.03—04.07.685. 120
 Гудзь Д. С. 01.03—04.07.27. 9
 Гуз А. М. 07.03—04.07.677. 119
 Гулевська Г. 03.03—04.07.347. 62
 Гураленко Н. 12.03—04.07.1043. 182
 Гурджі Ю. О. 09.03—04.07.809. 143
 Гуренко Д. В. 12.03—04.07.1044. 182
 Гурієва Л. М. 09.03—04.07.833. 147
 Гусев А. І. 10.03—04.07.927. 163
 Давидюк О. 04.03—04.07.383. 69
 Дамірлі М. А. 11.03—04.07.1010. 176
 Даниленко Д. В. 03.03—04.07.348. 62
 Данильченко І. Р. 08.03—04.07.734. 129
 Данильченко Т. 11.03—04.07.1011. 177
 Дахно І. І. 03.03—04.07.169. 35; 11.03—04.07.977. 171
 Дашутін І. В. 05.03—04.07.455. 82
 Дворецкий М. 08.03—04.07.735. 129
 Дворкин А. И. 09.03—04.07.855, 856. 151
 Делінський О. А. 11.03—04.07.1012. 177
 Деменева Н. А. 05.03—04.07.456. 82
 Демиденко К. Є. 03.03—04.07.333. 60
 Демчук А. 03.03—04.07.209—211. 42
 Демчук Л. А. 05.03—04.07.493. 87
 Денисенко Б. М. 03.03—04.07.212. 42
 Денисова О. 08.03—04.07.736. 129
 Дербакова Ю. А. 03.03—04.07.213. 42
 Дерещ В. А. 02.03—04.07.72. 17; 07.03—04.07.580, 586. 101, 102
 Дешко Л. 11.03—04.07.1013. 177

- Джавадов І. А. 03.03–04.07.214. 42
Джуган В. О. 06.03–04.07. 524, 573. 92, 100
Джуза О. М. 08.03–04.07.707. 124
Джунь В. В. 04.03–04.07.367. 66
Дика Ю. В. 06.03–04.07.556. 97
Дирда О. Б. 02.03–04.07.77. 18
Дмитренко Е. С. 07.03–04.07.639. 112
Дмитришин В. С. 03.03–04.07.215. 43
Добрянський С. 12.03–04.07.1045. 182
Довбиш В. 02.03–04.07.106. 25
Довгань В. М. 11.03–04.07.978. 171
Додін Е. В. 07.03–04.07.624, 625. 110
Додіна Є. Є. 07.03–04.07.594. 104
Доллінер П. 11.03–04.07.1013. 177
Доляновська І. 08.03–04.07.737. 129
Донець А. Г. 03.03–04.07.216. 43
Донська Л. Д. 03.03–04.07.182. 37
Дрішлюк А. 03.03–04.07.217. 43
Дрішлюк В. І. 03.03–04.07.218. 43
Дрозд Ю. В. 09.03–04.07.882. 155
Дроздовська О. С. 07.03–04.07.656. 115
Другова В. А. 03.03–04.07.219. 43
Дубовик О. Л. 06.03–04.07.557. 97
Дубягин Ю. П. 09.03–04.07.853. 150
Дубягіна О. П. 09.03–04.07.853. 150
Дудоров О. О. 08.03–04.07.723. 127
Дудченко В. В. 01.03–04.07.66. 15
Душейко Г. О. 11.03–04.07.988. 173
Дьомін В. М. 08.03–04.07.757. 133
Дякур М. Д. 08.03–04.07.738, 739. 129
Евтушенко С. Г. 01.03–04.07.49. 12
Елисеев В. 03.03–04.07.220. 43
Емелін П. А. 04.03–04.07.424, 425. 76
Епур М. В. 01.03–04.07.57. 13
Ерпылева Н. 04.03–04.07.420. 75
Ерыгин А. Н. 12.03–04.07.1046. 182
Ефремов І. А. 10.03–04.07.966. 169
Євдокимова О. В. 08.03–04.07.724. 127
Євтушенко О. І. 03.03–04.07.307. 56
Єзеров А. 02.03–04.07.107. 18, 21, 25
Ємельянов А. С. 03.03–04.07.221. 44
Єрмоленко В. 06.03–04.07.543, 544. 95
Жарков Г. М. 05.03–04.07.437. 79
Жаровська І. 02.03–04.07.108. 25
Желіховський В. М. 07.03–04.07.679. 119
Жернаков В. В. 05.03–04.07.457. 82
Жернаков М. 07.03–04.07.657. 115
Жилінкова О. В. 03.03–04.07.222. 44
Житнигор Б. С. 12.03–04.07.1036. 181
Жолнович І. В. 09.03–04.07.866. 153
Жуков Д. А. 04.03–04.07.384. 69
Жуков С. В. 04.03–04.07.385. 69
Журавель В. 09.03–04.07.883. 156
Журавель Я. 02.03–04.07.109. 25
Журавльова Г. С. 07.03–04.07.616. 108
Журик Ю. 03.03–04.07.223. 44
Жушман В. П. 06.03–04.07.537. 94
Забара Ю. 03.03–04.07.305. 56
Забучинська Т. 07.03–04.07.595. 104
Завальна Ж. В. 07.03–04.07.640. 112
Завальнюк В. 10.03–04.07.933. 164
Завгородня В. 01.03–04.07.28. 9
Завязочникова М. В. 04.03–04.07.414. 74
Задорожня І. В. 02.03–04.07.110. 25
Залугин С. В. 03.03–04.07.224. 44
Залюбовська І. К. 02.03–04.07.111. 25
Замченко А. О. 05.03–04.07.458. 82
Зарицька І. 01.03–04.07.46. 12
Заяц Е. 06.03–04.07.529. 93
Зейкан Я. П. 03.03–04.07.299. 55; 09.03–04.07.791. 140
Зелінська Н. А. 11.03–04.07.993. 174
Зеліско А. В. 03.03–04.07.225. 44
Зеркалов Д. В. 03.03–04.07.340. 61
Зиновьева О. А. 06.03–04.07.574. 100
Золотухіна Л. О. 05.03–04.07.442. 79
Зубатенко О. М. 04.03–04.07.417. 74
Іваненко І. В. 02.03–04.07.146. 30
Іванников І. А. 01.03–04.07.5. 4
Іванов В. В. 02.03–04.07.159. 34
Іванов Г. 04.03–04.07.386. 69
Іванов Д. В. 06.03–04.07.563. 98
Ільїна О. Ю. 03.03–04.07.328. 59
Ілюшин Д. А. 09.03–04.07.834. 147
Ісайчева І. А. 05.03–04.07.438. 79
Іваненко І. В. 08.03–04.07.767. 135
Іваненко П. 03.03–04.07.207. 42
Іванова Є. О. 06.03–04.07.519. 91
Іванський А. Й. 07.03–04.07.658, 659. 116
Іванчук Н. В. 01.03–04.07.18. 6
Іващенко О. М. 04.03–04.07.387. 69
Івершенко Л. 01.03–04.07.47. 12
Івченко Т. В. 03.03–04.07.226. 44
Ільїна О. В. 08.03–04.07.740. 130
Ільков В. В. 03.03–04.07.342. 61
Іншин М. І. 05.03–04.07.501. 88
Іскров К. М. 08.03–04.07.741. 130
Ісмаїлова Л. Б. 09.03–04.07.810. 143
Йосифів П. І. 06.03–04.07.545. 95
Казанцева А. Е. 03.03–04.07.227. 44
Казаренко М. С. 09.03–04.07.884. 156
Каламкарян Р. А. 11.03–04.07.982. 172
Калганова О. А. 09.03–04.07.811. 143
Калениченко П. 03.03–04.07.228, 229. 44
Калугин В. Ю. 11.03–04.07.983. 172
Калужна О. М. 09.03–04.07.867. 153
Кальніченко А. 06.03–04.07.525. 92
Калюга Є. В. 07.03–04.07.660. 116
Калюжний Р. А. 01.03–04.07.4. 4
Каменков В. 04.03–04.07.426, 427. 76
Камша Н. М. 04.03–04.07.388. 70
Капіца Ю. 03.03–04.07.230. 45
Капліна О. 09.03–04.07.835. 147
Капустін А. В. 06.03–04.07.558. 97
Капустіна М. В. 09.03–04.07.868. 153
Каракаш І. 06.03–04.07.526. 93
Караман І. 11.03–04.07.1014. 177
Карпенко Г. Л. 07.03–04.07.622. 109
Карпенко М. І. 08.03–04.07.696. 122
Карпусь А. 10.03–04.07.946. 166
Кашкин С. Ю. 11.03–04.07.990. 173
Квасніцька О. 04.03–04.07.389. 70
Квашенникова А. С. 08.03–04.07.768. 135
Кигас В. 10.03–04.07.947. 166
Кимбар В. І. 09.03–04.07.917. 161
Кирий Л. М. 09.03–04.07.812. 143
Кичигин Н. В. 06.03–04.07.559. 97
Кияниця О. 09.03–04.07.885. 156
Ківалов С. В. 01.03–04.07.29, 63. 9, 15;
02.03–04.07.96, 111, 114. 23, 25, 26;
03.03–04.07.198, 201, 204, 213, 218, 263, 270,
271, 273, 285, 287, 288, 321, 324, 331, 332, 334–
337, 348, 351, 359, 361. 40–43, 49–53, 58–65;
04.03–04.07.385. 69; 05.03–04.07.448, 449, 451,
461, 464, 467, 474, 475, 479–482, 490, 507. 81–85,

- 87, 89; 06.03—04.07.522, 558, 567, 572. 92, 97, 99;
07.03—04.07.596, 598, 599, 601, 603, 604, 608,
611, 618, 620, 626, 627, 629, 649, 652, 658, 659,
665, 668, 669, 685. 104—110, 114—118, 120;
08.03—04.07.728, 734, 747, 749, 750, 752, 769,
774, 776. 128, 129, 131, 132, 135, 136;
09.03—04.07.828, 829, 833, 849, 875, 886—888,
898—900, 902—905, 922—924. 146, 147, 150, 155,
156, 158, 159, 161, 162; 10.03—04.07.932, 934,
935, 951, 967, 968, 164, 167, 169;
11.03—04.07.996, 1001, 1006, 1007, 1010, 1012,
1014—1016, 1019, 1022, 1023, 1026, 1027, 1032,
174—180; 12.03—04.07.1049, 1058. 183, 185
- Кінашук Л. 07.03—04.07.661. 116
Клевенець Ю. 09.03—04.07.918. 161
Клименко А. 07.03—04.07.664. 117
Клян Ф. 07.03—04.07.628. 110
Книш В. В. 06.03—04.07.527. 93
Коваленко В. В. 09.03—04.07.854. 150
Коваленко Г. О. 06.03—04.07.528. 93
Коваль І. 04.03—04.07.390. 70
Ковальов К. М. 09.03—04.07.854. 150
Ковальова М. В. 03.03—04.07.349. 63
Ковальський В. С. 08.03—04.07.705. 124
Ковальський Д. В. 06.03—04.07.510. 90
Ковальчук А. 04.03—04.07.391, 662, 663. 70, 116, 117
Ковальчук М. К. 06.03—04.07.514. 90
Ковальчук С. О. 09.03—04.07.813. 144
Ковальчук Т. 06.03—04.07.529. 93
Когутич І. 09.03—04.07.836. 148
Кодинець А. О. 03.03—04.07.231. 45
Козлов Д. В. 06.03—04.07.575. 100
Козлова О. О. 03.03—04.07.168. 35
Козьминых А. В. 10.03—04.07.967, 968. 169
Колева Т. В. 09.03—04.07.886. 156
Колер-Кох Б. 11.03—04.07.979. 171
Коломієць О. 10.03—04.07.969. 169
Колос М. І. 08.03—04.07.697. 122
Колясникова Ю. 04.03—04.07.431. 77
Комарова Л. Р. 08.03—04.07.742. 130
Комаха В. О. 09.03—04.07.887, 888. 156
Компанієць Д. О. 11.03—04.07.988. 173
Кондратьєв Р. І. 03.03—04.07.350. 63
Кондратюк Л. В. 01.03—04.07.61. 14
Конопельський В. Я. 08.03—04.07.785. 138
Константинова Л. А. 03.03—04.07.232. 45
Конюхова І. А. 11.03—04.07.984. 172
Коптев А. Н. 03.03—04.07.233. 45
Корецький А. Д. 12.03—04.07.1047. 182
Корецький Д. А. 08.03—04.07.780. 137
Корж В. 10.03—04.07.948. 166
Коржанський М. Й. 08.03—04.07.698. 123
Користін О. 07.03—04.07.664. 117
Кормич Б. А. 07.03—04.07.629. 110;
11.03—04.07.1015. 177
Корнева Т. В. 07.03—04.07.630. 111
Корнієнко В. О. 01.03—04.07.19. 7
Короткий Т. Р. 03.03—04.07.234, 351. 45, 63
Косарев А. И. 01.03—04.07.51. 12
Костенко О. М. 08.03—04.07.743. 130
Костин Ю. В. 12.03—04.07.1048. 182
Костова Ю. Б. 10.03—04.07.927. 163
Кострюков С. 05.03—04.07.459. 82
Костюк Ю. 06.03—04.07.560. 98
Костюченко О. Є. 05.03—04.07.443. 80
Костяшкін І. О. 06.03—04.07.530. 93
Коулмен Д. 12.03—04.07.1040. 181
- Кохан Н. 05.03—04.07.460. 82
Кохановська О. В. 03.03—04.07.183. 38
Кошиль Ю. В. 03.03—04.07.235, 236. 45, 46
Кравець І. М. 04.03—04.07.392. 70
Кравцов Д. В. 07.03—04.07.665. 117
Кравченко В. В. 02.03—04.07.76. 18
Кравченко Н. 02.03—04.07.106. 25
Кравчук В. 03.03—04.07.237, 300. 46, 55
Кравчук Т. В. 05.03—04.07.502. 88
Краснов В. В. 07.03—04.07.596. 104
Краснова М. В. 06.03—04.07.561. 98
Кременчук І. 05.03—04.07.503. 89
Кремінь Т. Д. 10.03—04.07.941. 165
Крестовская Н. Н. 01.03—04.07.6. 4;
10.03—04.07.927. 163
Кривенко В. В. 10.03—04.07.935. 164
Крижанівський А. Ф. 01.03—04.07.29. 9
Крижанівський В. В. 09.03—04.07.814. 144
Крилова О. В. 03.03—04.07.184. 38
Крусян А. Р. 02.03—04.07.90. 22
Крывцова И. С. 12.03—04.07.1049. 183
Кубарев І. В. 09.03—04.07.869. 153
Кубіда Р. О. 07.03—04.07.614. 107
Кубко А. 03.03—04.07.238. 46
Кудрявцев В. Н. 08.03—04.07.717—719. 125, 126
Кужко О. С. 03.03—04.07.239. 46
Кузевич М. П. 08.03—04.07.725. 127
Кузнецов В. В. 08.03—04.07. 706, 707. 124
Кузьменко А. 07.03—04.07.686, 687, 688. 121
Кузьмічов В. С. 09.03—04.07. 793, 794. 140
Кулик М. З. 11.03—04.07.994. 174
Кулинич П. Ф. 06.03—04.07.531, 532. 93
Кулініч О. О. 02.03—04.07.112. 25; 03.03—04.07.185.
38
Кунев Ю. Д. 07.03—04.07.631. 111
Курило В. 07.03—04.07.597. 104
Курта Є. О. 09.03—04.07.794. 140
Кучук А. М. 01.03—04.07.20. 7
Кушнерук Д. В. 11.03—04.07.1016. 177
Лавренюк А. В. 01.03—04.07.30. 9
Лавренюк О. 03.03—04.07.352. 63
Лавринович О. В. 03.03—04.07.304. 55
Лаврів О. Я. 05.03—04.07.444. 80
Лаврухина Ю. С. 09.03—04.07.889. 157
Лагодієнко О. В. 02.03—04.07.113. 25
Лагодієнко О. Є. 02.03—04.07.114. 26
Лагутіна І. В. 05.03—04.07.445. 80
Лазарев В. В. 11.03—04.07.1017. 178
Лазор В. В. 05.03—04.07.461—463. 82, 83
Ландіна А. В. 08.03—04.07.744. 130
Лапунин М. М. 08.03—04.07.708. 124
Левина Л. Н. 11.03—04.07.985. 172
Легкова М. Ф. 07.03—04.07.641. 113
Лемак Р. 10.03—04.07.949. 166
Леонідова О. 02.03—04.07.115. 26
Лисенко В. В. 03.03—04.07.240. 46
Лисько Т. 08.03—04.07.745. 131
Литвинчук О. І. 09.03—04.07.815. 144
Лихачев Г. Д. 12.03—04.07.1050. 183
Лихачова Ю. С. 04.03—04.07.393, 394. 70, 71
Лідовець Т. 09.03—04.07.837, 890. 148, 157
Лінецький С. В. 02.03—04.07.75. 17
Ліпкан В. А. 07.03—04.07.679. 119; 11.03—04.07.976. 171
Лісніча Т. В. 03.03—04.07.318. 58
Ллойд Д. 12.03—04.07.1037. 181
Лобойко Л. М. 09.03—04.07.795, 796, 816. 140, 144
Логинов С. Г. 09.03—04.07.853. 150

- Локтева Н. 06.03—04.07.576. 100
 Ломоносова О. М. 03.03—04.07.319. 58
 Лопашенко Н. А. 08.03—04.07.708. 124
 Лотюк О. С. 02.03—04.07.88. 21
 Лоцихін О. М. 01.03—04.07.31, 32. 9
 Лук'янець В. С. 03.03—04.07. 354, 355. 64
 Лукач І. В. 04.03—04.07.373. 67
 Лукашева Е. А. 02.03—04.07.149. 31
 Лукашевич-Крутник І. С. 03.03—04.07.241. 46
 Лукашенко Т. 03.03—04.07.353. 63
 Лупіносова О. М. 08.03—04.07.726. 127
 Луспеник Д. Д. 03.03—04.07.301. 55
 Луцик М. Л. 03.03—04.07.242. 46
 Луцюк П. П. 09.03—04.07.870. 153
 Льовкін В. Л. 09.03—04.07.817. 144
 Любовнікова Т. Б. 02.03—04.07.116. 26
 Лядецький М. М. 03.03—04.07.300. 55
 Лялюк О. Ю. 02.03—04.07.79. 18
 Лясківська Л. А. 03.03—04.07.341. 61
 Лясковська С. 01.03—04.07.58. 14
 Мірошніченко В. І. 01.03—04.07.64. 15
 Мірошніченко М. І. 01.03—04.07.64. 15
 Мазур Г. П. 01.03—04.07.67. 16
 Майданик Н. І. 03.03—04.07.243. 46
 Майданик Р. А. 03.03—04.07.244. 47
 Майданник О. О. 02.03—04.07.80, 117. 18, 26
 Майнінгер М.-К. 02.03—04.07.154. 32
 Майоров В. О. 03.03—04.07.245. 47;
 11.03—04.07.1018. 178
 Макарчук В. С. 01.03—04.07.52. 13
 Маковій В. П. 03.03—04.07.246, 247. 47
 Макогон Л. В. 09.03—04.07.838. 148
 Макогон О. В. 05.03—04.07.464. 83
 Максименко Ю. С. 07.03—04.07.679. 119
 Малахов В. П. 12.03—04.07.1038. 181
 Малько А. В. 01.03—04.07.13. 5
 Маляренко В. Т. 09.03—04.07.803. 142
 Мамутов В. К. 04.03—04.07.395. 71
 Мандич Л. Г. 02.03—04.07.118. 26
 Марич Х. М. 06.03—04.07.570. 99
 Маркіна Т. 05.03—04.07.465. 83
 Марочкін І. Є. 10.03—04.07.925. 163
 Мартиненко О. А. 08.03—04.07.761. 134
 Марушевський Г. Б. 06.03—04.07.562. 98
 Марущак А. І. 07.03—04.07.680. 120
 Масляєва К. В. 07.03—04.07.666. 117
 Матвеева Л. Г. 01.03—04.07.6. 4
 Матвійчук В. К. 08.03—04.07.696, 746. 122, 131;
 09.03—04.07.797. 140
 Матіос А. В. 07.03—04.07.582. 101
 Матузов Н. И. 01.03—04.07.13. 5
 Мацьків Г. 10.03—04.07.950. 166
 Мацюк В. Я. 11.03—04.07.988. 173
 Машенко М. В. 004.03—04.07.374. 67
 Медведев И. Р. 03.03—04.07.302. 55
 Медведева Н. П. 03.03—04.07.248. 47
 Меденцев А. М. 03.03—04.07.334. 60
 Меліхова Ю. 10.03—04.07.936. 164
 Мельник В. М. 07.03—04.07.667. 117
 Мельникова І. В. 11.03—04.07.1019. 178
 Мельниченко Р. Г. 10.03—04.07.970. 170
 Мельничук Т. В. 08.03—04.07.769. 135
 Меркулов Е. С. 02.03—04.07.160. 34
 Мигачев Ю. И. 11.03—04.07.982. 172
 Мидонова Е. А. 05.03—04.07.504. 89
 Миколенко А. И. 10.03—04.07.942. 165
 Миколенко А. Н. 10.03—04.07.942. 165
 Милославський С. 03.03—04.07.249. 47
 Минашкин А. 07.03—04.07.617. 108
 Миненков С. А. 01.03—04.07.62. 14
 Миню Д. 04.03—04.07.396. 71
 Мирошніченко Н. А. 08.03—04.07.747. 131
 Митракова І. Г. 03.03—04.07.303. 55
 Митровка Я. В. 02.03—04.07.119. 26
 Михайленко О. О. 03.03—04.07.250. 48
 Михайлов О. М. 07.03—04.07.618. 108
 Михайлюк О. А. 02.03—04.07.81. 19
 Михалев В. А. 02.03—04.07.148, 153, 154. 30, 32
 Михальов О. П. 08.03—04.07.786. 138
 Михальчук Т. 09.03—04.07.891. 157
 Мілова Т. М. 02.03—04.07.120. 27
 Міма І. В. 01.03—04.07.33. 10
 Мінаєв О. І. 05.03—04.07.466. 83
 Мінько С. М. 09.03—04.07.878. 155
 Мірошніченко О. А. 05.03—04.07.467. 83
 Мічурін Є. 03.03—04.07.251—253. 48
 Міщенко О. Є. 07.03—04.07.598. 104
 Міщенко С. Г. 08.03—04.07.770. 135
 Молодико К. 03.03—04.07.254. 48
 Молокан І. В. 04.03—04.07.397. 71
 Молчанова Т. 08.03—04.07.759. 133
 Москалик Н. Г. 05.03—04.07.468. 83
 Мудров А. А. 07.03—04.07.632. 111
 Музика А. І. 11.03—04.07.1020. 178
 Музика Л. А. 03.03—04.07.172. 36
 Музиченко П. П. 01.03—04.07.41, 63. 11, 15
 Музыканкина Ю. А. 12.03—04.07.1051. 183.
 Мусабекова С. А. 09.03—04.07.916. 161
 Мягченко С. 07.03—04.07.619. 109
 Мяловицька Н. А. 02.03—04.07.121. 27
 Нагинайло В. 06.03—04.07.533. 94
 Нагорняк В. А. 03.03—04.07.288. 53
 Нагорняк К. М. 03.03—04.07.255. 48
 Надточій Б. О. 05.03—04.07.493. 87
 Назаренко В. 06.03—04.07.546. 96
 Назаров В. В. 09.03—04.07.839. 148
 Назаров Д. В. 05.03—04.07.469. 84
 Наливайко Л. Р. 02.03—04.07.122. 27
 Намясенко О. 02.03—04.07.123. 27
 Наулік Н. С. 02.03—04.07.124. 27
 Негребецький В. 09.03—04.07.892, 893. 157
 Неживець О. М. 08.03—04.07.771. 136
 Ней Н. С. 01.03—04.07.8. 5
 Некрасов А. 12.03—04.07.1052. 183
 Некрасов В. 08.03—04.07.759. 133;
 11.03—04.07.988. 173
 Немеш П. Ф. 03.03—04.07.256. 48
 Нестеренко А. С. 07.03—04.07.642, 668. 113, 117
 Нестерчук Л. П. 10.03—04.07.951. 167
 Неугодніков А. О. 07.03—04.07.620. 109
 Никитина Е. В. 09.03—04.07.857. 151
 Никіфорак В. М. 03.03—04.07.257. 49
 Николаенко Н. М. 12.03—04.07.1059. 185
 Ніколенко Л. М. 04.03—04.07.413. 74
 Новак Я. В. 09.03—04.07.871. 154
 Новицкий И. Б. 01.03—04.07.53. 13
 Новосельцев І. 10.03—04.07.965. 169
 Новченков І. 03.03—04.07.223. 44
 Ноздряков К. В. 09.03—04.07.914. 160
 Нор В. Т. 01.03—04.07.11. 5
 Норхин Д. Г. 10.03—04.07.937. 165
 Носенко О. В. 02.03—04.07.82. 19
 Носік В. В. 06.03—04.07.520. 92
 Оборотов Ю. М. 01.03—04.07.14. 6

- Овчатова-Редько А. 03.03—04.07.335. 60
 Ожерельев В. 06.03—04.07.564. 98
 Оль Е. М. 12.03—04.07.1053. 184
 Ольховик Л. А. 03.03—04.07.336. 61
 Оніщук М. В. 03.03—04.07.258. 49;
 04.03—04.07.428. 76
 Опришко В. Ф. 03.03—04.07.341. 61
 Орзих М. Ф. (Орзіх М. П.) 02.03—04.07.73. 17;
 08.03—04.07.757. 133; 11.03—04.07.981. 172
 Орзіх Ю. 03.03—04.07.217. 43
 Орлова І. 04.03—04.07.398. 71
 Орлюк О. П. 07.03—04.07.643. 113
 Осауленко О. І. 01.03—04.07.9. 5
 Осипов М. Ю. 01.03—04.07.22. 7
 Остапенко Т. О. 01.03—04.07.58. 14
 Островська О. 09.03—04.07.894. 157
 Острогляд О. В. 09.03—04.07.818. 145
 Отрадна О. О. 03.03—04.07.259. 49
 Охріменко С. С. 09.03—04.07.819. 145
 Охтирська Н. 09.03—04.07.919. 161
 Очиченко О. 03.03—04.07.260. 49
 Павленко Д. 03.03—04.07.356. 64
 Павлов В. В. 12.03—04.07.1036. 181
 Павлова О. 04.03—04.07.429. 77
 Палатченко С. Н. 08.03—04.07.709. 124
 Панов С. Л. 08.03—04.07. 772, 773. 136
 Панченко М. 03.03—04.07.261. 49;
 07.03—04.07.599. 105
 Панькова Л. О. 06.03—04.07.510. 90
 Пархоменко Н. М. 01.03—04.07.4, 7, 34. 4, 5, 10
 Пархоменко-Цироцианц С. В. 07.03—04.07.669. 118
 Пасічник А. 07.03—04.07.600. 105
 Паскар А. Л. 03.03—04.07.320. 58
 Пахомов И. Н. 05.03—04.07.439. 79
 Пацурківський Ю. П. 03.03—04.07.262. 49
 Пашков С. М. 02.03—04.07.147. 30
 Пашковський М. І. 09.03—04.07.798. 141
 Пашутін Є. В. 03.03—04.07.321. 58
 Пащенко О. 08.03—04.07.748. 131
 Пейчев К. 06.03—04.07.577. 100
 Пейчева С. 02.03—04.07.125. 27
 Перевезенцев О. Ю. 11.03—04.07.989. 173
 Передерієв Є. 01.03—04.07.35. 10;
 03.03—04.07.357, 358. 64; 11.03—04.07.1021. 178
 Пермьков Ю. Е. 12.03—04.07.1054. 184
 Першин В. Б. 12.03—04.07.1042. 182
 Петренко В. С. 03.03—04.07.263. 49
 Петренко О. 03.03—04.07.264. 50
 Петриченко О. О. 06.03—04.07.514. 90
 Петров А. Я. 05.03—04.07.470. 84
 Петровський В. М. 01.03—04.07.43. 11
 Пешин Н. Л. 03.03—04.07.265. 50
 Пивоваров В. В. 09.03—04.07.799. 141
 Пилипенко П. Д. 05.03—04.07.440. 79
 Пильгун Н. В. 01.03—04.07.56. 13
 Пирожкова Т. А. 09.03—04.07.920. 161
 Писаренко Г. М. 07.03—04.07.601. 105
 Письменна К. С. 04.03—04.07.399, 400. 71
 Підгородинська А. В. 11.03—04.07.1022. 178
 Підгородинський В. М. 08.03—04.07.749. 131
 Підлубна О. В. 03.03—04.07.311. 57
 Пінчук М. Г. 09.03—04.07.820. 145
 Плавич С. В. 01.03—04.07.36. 10
 Плахотина В. М. 08.03—04.07.774, 860. 136, 152
 Плахотнюк Н. Г. 07.03—04.07.602. 105
 Погірко О. І. 11.03—04.07.1023. 178
 Погорецький М. 09.03—04.07.840. 148
 Погрібний О. О. 06.03—04.07.536. 94
 Подима Я. 02.03—04.07.126. 27
 Подцерковний О. П. 04.03—04.07.375. 67
 Поліщук О. Ю. 03.03—04.07.266. 50
 Полотенко Д. В. 07.03—04.07.670. 118
 Полховська І. К. 02.03—04.07.83. 19
 Попов С. В. 05.03—04.07.471. 84
 Попович О. 01.03—04.07.48.
 Поповченко О. 09.03—04.07.841. 148;
 10.03—04.07.974. 170
 Потоцький М. 03.03—04.07.289, 362. 53, 65
 Пригуза П. Д. 04.03—04.07.401. 72
 Приймаченко Д. 07.03—04.07.633. 111
 Прилуцький Р. Б. 04.03—04.07.402. 72
 Пристенский В. Н. 12.03—04.07.1055. 184
 Продаєвич В. О. 07.03—04.07.604. 106
 Продаєвич О. С. 07.03—04.07.603. 105
 Прозументов Л. 08.03—04.07.775. 136
 Прокопенко В. В. 07.03—04.07.634. 111
 Прокопов Д. 01.03—04.07.69. 16;
 12.03—04.07.1056. 184
 Проскурняк Р. 07.03—04.07.605. 106
 Прохоров С. Л. 08.03—04.07.709. 124
 Проценко В. 03.03—04.07.267, 268. 50
 Процишен М. 05.03—04.07.472. 84
 Процьків Н. М. 05.03—04.07.473. 84
 Прутян Д. 03.03—04.07.269, 270, 271. 50
 Пузирний В. Ф. 05.03—04.07.474, 475. 84
 Пустовіт Ж. М. 02.03—04.07.127. 27
 Путинцев В. А. 09.03—04.07.920. 161
 Пучковська І. 03.03—04.07.272. 51
 Пушкар М. В. 07.03—04.07.587. 102
 Рабінович А. В. 01.03—04.07.21. 7
 Рабінович П. М. 01.03—04.07.10, 11. 5;
 11.03—04.07.980. 171; 12.03—04.07.1039. 181
 Рабінович С. П. 12.03—04.07.1057. 184
 Рабцевич О. И. 11.03—04.07.1024. 179
 Ражков Р. 04.03—04.07.430. 77
 Райнова Л. Б. 07.03—04.07.656. 115
 Резепов И. Ш. 03.03—04.07.330. 60
 Резніченко С. В. 03.03—04.07.273. 51
 Ременяк С. Я. 03.03—04.07.186. 38
 Рєпин А. В. 09.03—04.07.895. 157
 Решетникова И. 04.03—04.07.431. 77
 Рибачек В. К. 06.03—04.07.565, 566. 98, 99
 Ригіна О. 02.03—04.07.155. 33
 Римаренко Ю. І. 11.03—04.07.991. 173
 Різник В. С. 03.03—04.07.187, 274. 38, 51
 Рісний М. Б. 01.03—04.07.11. 5
 Рогаль-Левицькі М. 07.03—04.07.606. 106
 Рогатинська Н. 09.03—04.07.842. 149
 Рожнова В. В. 09.03—04.07.800, 806. 141, 142
 Розова Т. В. 12.03—04.07.1058. 185
 Роїна О. М. 03.03—04.07.171. 35
 Романадзе Л. Д. 03.03—04.07.359. 64
 Романюк Б. 09.03—04.07.896. 157
 Ромашов П. А. 02.03—04.07.161. 34
 Рублевський А. П. 08.03—04.07.750. 132
 Руденко А. В. 07.03—04.07.615. 108
 Руденко Б. 01.03—04.07.37. 10
 Руденко О. В. 03.03—04.07.360. 64
 Рудик В. А. 05.03—04.07.496. 88
 Савина С. 04.03—04.07.403. 72
 Савченко А. В. 08.03—04.07.707. 124
 Савченко О. 01.03—04.07.38. 10
 Савчин М. 02.03—04.07. 128, 129. 28
 Сав'як О. В. 02.03—04.07.89. 21

- Садова Т. В. 09.03—04.07.897. 158
 Саїнчин О. С. 09.03—04.07.898—900. 158
 Саморукова О. И. 06.03—04.07.554. 97
 Самусь В. Р. 09.03—04.07.887. 156
 Сандарчук А. А. 09.03—04.07.901. 158
 Саприкіна І. В. 03.03—04.07.188. 39
 Саракуца М. О. 11.03—04.07.1025. 179
 Сафонов І. П. 06.03—04.07.540. 95
 Сафончик О. І. 03.03—04.07.337. 61
 Свида Т. О. 11.03—04.07.1026. 179
 Свічкарьова Я. В. 05.03—04.07.476. 84
 Севанкаєв В. В. 09.03—04.07.917. 161
 Селіванов А. 07.03—04.07.621. 109
 Семенюк В. 04.03—04.07.432. 77;
 09.03—04.07.902. 158
 Сергеева С. 03.03—04.07.347. 62
 Сердюк В. В. 10.03—04.07.926, 938, 952. 163, 165, 167
 Серєда Г. 10.03—04.07.953. 167
 Серєда С. А. 08.03—04.07.751. 132
 Сивий Р. 03.03—04.07.275. 51
 Сивульський М. І. 07.03—04.07.671. 118
 Сидор В. Д. 03.03—04.07.276. 51
 Сидоров Я. 03.03—04.07.347. 62
 Синегубов О. В. 03.03—04.07.277. 51.
 Синченко Г. Ч. 12.03—04.07.1059. 185
 Сирота І. М. 05.03—04.07.494. 87
 Сібільова Н. В. 10.03—04.07.925. 163. 163
 Сідак В. С. 07.03—04.07.681. 120
 Сімутіна Я. В. 05.03—04.07.446. 80
 Скапровська І. М. 05.03—04.07.477. 85
 Скаридов А. С. 11.03—04.07.1002. 175
 Скачко Д. П. 04.03—04.07.404. 72
 Скомороха Л. 10.03—04.07.939. 165
 Скопич О. Д. 02.03—04.07.130. 28
 Скосаренко Е. Е. 02.03—04.07.150. 31
 Скрипнюк О. В. 02.03—04.07.90. 22
 Сливич І. І. 09.03—04.07.821. 145
 Слипченко С. А. 01.03—04.07.54. 13
 Сліпченко В. І. 09.03—04.07.822. 145
 Слухай С. В. 07.03—04.07.672. 118
 Слуцька Т. І. 08.03—04.07.710. 124
 Смаль І. 09.03—04.07.872, 921. 154, 161
 Смирнов М. І. 11.03—04.07.1027. 179
 Смирнова Е. М. 01.03—04.07.59. 14
 Смирнова М. В. 02.03—04.07.162. 34
 Смітюх А. 03—04.07.322, 405, 534. 58, 72, 94
 Смоков Д. С. 08.03—04.07.752, 787. 132, 139
 Смотров О. И. 01.03—04.07.54. 13
 Смышляева С. В. 04.03—04.07.414. 74;
 07.03—04.07.644. 113
 Совгиря О. В. 02.03—04.07.131. 28
 Соколянський Д. 03.03—04.07.278. 51
 Сокурєнко О. 11.03—04.07.1028, 1029. 179
 Солдатєнков О. В. 07.03—04.07.667. 117
 Соловйова А. М. 08.03—04.07.781. 137
 Соловйова В. В. 04.03—04.07.406, 434. 72, 77
 Солопова І. В. 03.03—04.07.279. 52
 Сон С. С. 02.03—04.07.87. 20
 Сотникова Ю. Н. 09.03—04.07.843. 149
 Соцький Ю. 08.03—04.07.788. 139
 Спасибо-Фатєєва І. 04.03—04.07.407. 73
 Спиридонов А. А. 02.03—04.07.163. 34
 Старинський М. В. 07.03—04.07.640, 645. 112, 113
 Старко О. Л. 08.03—04.07.727. 127
 Старцев О. В. 03.03—04.07.176. 36
 Стахівський С. М. 09.03—04.07.806. 142
 Сташис В. В. 08.03—04.07.701, 702, 705. 123, 124
 Сташків Б. І. 05.03—04.07.495. 87
 Степанов І. С. 03.03—04.07.280. 52
 Стефанчук Р. 03.03—04.07. 281, 282, 350. 52, 63
 Стеценко С. Г. 07.03—04.07.583. 101
 Стецовський Ю. И. 10.03—04.07.962, 971. 168, 170
 Стецьків М. І. 03.03—04.07.283. 52
 Стоян В. І. 07.03—04.07.673. 118
 Стоянов М. С. 10.03—04.07.941. 165
 Стратонов В. М. 08.03—04.07.700. 123
 Страунинг Э. Л. 04.03—04.07.433. 77
 Стрелковська Ю. О. 08.03—04.07.776. 136
 Стрельбицький М. П. 09.03—04.07.792. 140
 Стрепко В. Л. 05.03—04.07.497. 88
 Стрілець Г. О. 09.03—04.07.922. 161
 Строган А. 08.03—04.07.711. 125; 09.03—04.07.844. 149
 Строган Г. 09.03—04.07.845. 149
 Струкуленко С. В. 09.03—04.07.903. 158
 Суботін В. М. 02.03—04.07.147. 30
 Суворова Л. А. 09.03—04.07.858. 151
 Судакова О. В. 09.03—04.07.846. 149
 Сухонос В. 02.03—04.07.132. 28;
 10.03—04.07.954, 955. 167
 Сушинський О. І. 02.03—04.07.133. 28;
 03.03—04.07.319. 58; 05.03—04.07.466. 83
 Сушко В. В. 09.03—04.07.923. 162
 Сьомич М. І. 05.03—04.07.478. 85
 Сырых В. М. 01.03—04.07.12. 5
 Тараба Н. В. 03.03—04.07.343. 62
 Тарасик Н. М. 09.03—04.07.859. 151
 Тарашук П. 12.03—04.07.1040. 181
 Тасоев И. В. 02.03—04.07.164. 34
 Тацишин І. Б. 07.03—04.07.607. 106
 Тацій В. Я. 08.03—04.07.701, 702. 123
 Таш'ян Р. 03.03—04.07.284. 52
 Терєтьєв В. И. 08.03—04.07.712, 713. 125
 Терещенко В. Ю. 03.03—04.07.285. 52
 Терещенко І. Г. 10.03—04.07.927. 163
 Терлецький Д. 02.03—04.07.134, 152. 28, 31
 Тертишник В. М. 09.03—04.07.801. 141
 Тимошенко І. 08.03—04.07.753. 132
 Тимошенко К. В. 04.03—04.07.408. 73
 Тимченко Г. П. 03.03—04.07.306. 56
 Тимченко С. М. 01.03—04.07.4. 4
 Тиндик Н. П. 07.03—04.07.608. 106
 Титов А. М. 10.03—04.07.959. 168
 Тищик Б. 02.03—04.07.155. 33
 Тітов Є. Б. 11.03—04.07.995. 174
 Тіщенко В. В. 09.03—04.07.860, 861, 904—906. 152, 159
 Ткачук О. І. 07.03—04.07.635. 112
 Ткачук О. С. 09.03—04.07.802. 141
 Тодыка О. 02.03—04.07.135. 29
 Томин С. В. 09.03—04.07.873. 154
 Томсинов В. А. 01.03—04.07.65. 15
 Томчишен С. В. 03.03—04.07.323. 59;
 04.03—04.07. 406, 409, 434. 72, 73, 77
 Тотиков Т. М. 09.03—04.07.907. 159
 Трєщева Е. А. 04.03—04.07.435. 78
 Трофімов С. 07.03—04.07.636. 112
 Трояновський А. В. 03.03—04.07.361. 65
 Трюхан О. А. 05.03—04.07.479, 480. 85
 Тулеганов В. В. 08.03—04.07.780. 137
 Туркевич І. К. 08.03—04.07.695. 122
 Туркот М. 08.03—04.07.754. 132
 Тютюгін В. І. 08.03—04.07.705. 124
 Тютюнник Т. 09.03—04.07.908. 159
 Удалова Л. Д. 09.03—04.07.804—806. 142
 Українчук О. О. 04.03—04.07.436. 78

- Ус О. В. 08.03—04.07.714. 125
 Усанов В. Е. 01.03—04.07.55. 13
 Усейкин А. К. 03.03—04.07.286. 53
 Устюкова В. В. 06.03—04.07.535. 94
 Федоренко В. 02.03—04.07.136. 29
 Федоренко Г. 02.03—04.07.137. 29
 Федорчук Н. Б. 09.03—04.07.823. 146
 Федосенко В. А. 01.03—04.07.23. 7
 Федотов Н. Н. 08.03—04.07.751. 132
 Федчук С. 07.03—04.07.674, 675. 119
 Федькович О. В. 10.03—04.07.929. 163
 Фейнберг Д. 12.03—04.07.1040. 181
 Фетисов В. А. 09.03—04.07.920. 161
 Филиппова О. 08.03—04.07.775. 136
 Філонов О. В. 02.03—04.07.147. 30;
 10.03—04.07.959. 168
 Фіолевський Д. 10.03—04.07.972. 170
 Фоменко О. С. 03.03—04.07.287. 53
 Фролов Ю. 02.03—04.07.138. 29
 Фролова А. Н. 06.03—04.07.557. 97
 Фролова Н. В. 06.03—04.07.567. 99
 Фурман Я. 09.03—04.07.909. 159
 Фурса Є. І. 03.03—04.07.308. 56
 Фурса С. Я. 03.03—04.07.175, 307, 308. 36, 56;
 06.03—04.07.512. 90; 10.03—04.07.957, 958. 167, 168
 Хабло О. Ю. 09.03—04.07.847. 149
 Хавронюк М. І. 03.03—04.07.300. 55
 Халимон С. І. 08.03—04.07.789. 139
 Хань Г. А. 09.03—04.07.874. 154
 Харитонов Є. О. 03.03—04.07.170, 174, 176, 288. 35,
 36, 53; 04.03—04.07.415. 74
 Харитонova Е. И. 04.03—04.07.370, 415, 416. 66, 74
 Химичев В. А. 04.03—04.07.368. 66
 Хонда М. П. 02.03—04.07.84. 19
 Хорошаев Є. С. 07.03—04.07.676. 119
 Хряпінський П. 08.03—04.07.755. 132
 Царюк С. В. 08.03—04.07.790. 139
 Церекова О. А. 06.03—04.07.571. 99
 Цибенко Л. 03.03—04.07.289, 362. 53, 65
 Цимбалістий Т. О. 02.03—04.07.139. 29
 Цимбрівський Т. С. 11.03—04.07.1030. 179
 Цыгин Р. А. 03.03—04.07.290. 53
 Цюра В. В. 03.03—04.07.177. 36
 Чайкін І. Б. 04.03—04.07.376. 68
 Чайковський Ю. В. 11.03—04.07.1031. 180
 Чанишева Г. І. 05.03—04.07.481, 482. 85
 Чапичадзе Я. А. 04.03—04.07.369. 66
 Чванкін С. А. 03.03—04.07.324. 59
 Чепель О. Д. 02.03—04.07.165. 34
 Червоний Ю. С. 03.03—04.07.309, 329. 56, 60
 Черевко П. П. 03.03—04.07. 291, 292. 53
 Черкес М. Ю. 11.03—04.07. 992, 1032. 173, 180
 Чернат В. А. 03.03—04.07.189. 39
 Чернега Р. Т. 02.03—04.07.85. 19
 Чернецька О. В. 02.03—04.07.140. 29
 Черновська С. М. 05.03—04.07.483. 86
 Черноус С. М. 05.03—04.07.484. 86
 Чернявський А. 11.03—04.07.1033, 1034. 180
 Чесноков Е. В. 10.03—04.07.940. 165
 Чеханюк Л. 08.03—04.07.777. 137
 Чіж І. С. 07.03—04.07.678. 119
 Чорба О. 02.03—04.07.141, 142. 29
 Чорнобук В. І. 09.03—04.07.824. 146
 Чупрова А. Ю. 04.03—04.07.410. 73
 Чупрова Е. В. 08.03—04.07.715. 125
 Шайхутдинова Г. Р. 11.03—04.07.1035. 180
 Шалыгин Б. И. 05.03—04.07.485. 86
 Шамсутдинов Р. К. 09.03—04.07.848. 150
 Шапочкін Д. Ю. 06.03—04.07.524. 92
 Шарифуллин Р. А. 08.03—04.07.778. 137
 Шаркова І. 03.03—04.07.325. 59
 Шахкелдов Ф. Г. 04.03—04.07.411. 73
 Швець В. О. 05.03—04.07.505. 89
 Шевченко А. Є. 01.03—04.07.44. 11
 Шелухін М. Л. 04.03—04.07.417. 74;
 07.03—04.07.609. 107
 Шемчук В. 10.03—04.07.956. 167
 Шемшученко Г. Ю. 07.03—04.07.646. 113
 Шемшученко Ю. С. 03.03—04.07.168, 173, 191, 258.
 35, 36, 39, 49; 07.03—04.07.678. 119
 Шепелева А. А. 05.03—04.07.486. 86
 Шершень Т. В. 03.03—04.07.338. 61
 Шестаков В. 03.03—04.07.293. 53
 Шестаков Д. А. 08.03—04.07.760. 133
 Шилин А. В. 09.03—04.07.910. 160
 Шилін Д. В. 09.03—04.07.849. 150
 Шишка Р. Б. 04.03—04.07.369. 66
 Шишко А. О. 06.03—04.07.524. 92
 Шкарупа В. К. 10.03—04.07.959. 168
 Шкляр С. 03.03—04.07.363. 65
 Шкунова М. Д. 08.03—04.07.779. 137
 Шлапко Т. 05.03—04.07.506. 89
 Шмат А. М. 04.03—04.07.412. 74
 Шмонин А. В. 09.03—04.07.862. 152
 Шнитенков А. В. 08.03—04.07.716. 125
 Шукліна Н. Г. 02.03—04.07.143. 30
 Шульга М. М. 09.03—04.07.924. 162
 Шумилов А. Ю. 09.03—04.07.863. 152
 Шупінська О. 03.03—04.07.364. 65
 Шербак С. В. 03.03—04.07. 307, 308. 56
 Щербина В. 04.03—04.07.371. 67; 05.03—04.07.487. 86
 Щербюк Н. 05.03—04.07.488, 489. 86
 Шокін Ю. 01.03—04.07.39. 10
 Щотова Ю. М. 05.03—04.07.441. 79
 Шукін О. С. 05.03—04.07.507. 89
 Юдин А. В. 03.03—04.07.326. 59
 Юзікова Н. С. 10.03—04.07.928. 163
 Юлдашев О. 07.03—04.07.610. 107
 Юмашев Ю. М. 12.03—04.07.1037. 181
 Юмашева М. А. 12.03—04.07.1037. 181
 Юрескул В. 06.03—04.07.568, 569. 99
 Юрков М. О. 05.03—04.07.508. 89
 Юрчишин В. Д. 09.03—04.07.825. 146
 Юшин А. 02.03—04.07.151. 31
 Ющик А. И. 04.03—04.07.395. 71
 Ягудин А. А. 08.03—04.07.709. 124
 Ягунов Д. В. 08.03—04.07.782. 138
 Якименко М. М. 05.03—04.07.490. 87
 Якимець О. І. 03.03—04.07.327. 59
 Яковлев М. 11.03—04.07.979. 171
 Ямковий В. І. 03.03—04.07.190. 39
 Яницький В. П. 03.03—04.07.294. 54
 Яновська О. Г. 10.03—04.07.963, 973. 169, 170
 Ярков В. В. 03.03—04.07.298. 54
 Ярмак Х. П. 07.03—04.07.611. 107
 Ярошевська Т. 03.03—04.07.295. 54
 Ярошенко О. М. 05.03—04.07.447. 80
 Яхтенфукс М. 11.03—04.07.979. 171
 Яценко Т. П. 05.03—04.07.491. 87
 Daniltseva T. A. 07.03—04.07.689. 121
 Kostyuk I. A. 07.03—04.07.690. 121
 Maruschak A. I. 07.03—04.07.691. 121
 Sakharuk D. V. 07.03—04.07.692. 121

ПОКАЖЧИК ПЕРІОДИЧНИХ ТА ПРОДОВЖУВАНИХ ВИДАНЬ

- Адвокат. — М., 2007. — № 3, 9.
Адвокат. — К., 2007. — № 4, 6,
Адвокатская практика. — 2007. — № 4.
Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2007. — № 1, 2–3.
Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. — 2006. — Вип. 29; 2007. — Вип. 30, 31, 32, 33, 34.
Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. — 2007. — Вип. 30, 31, 32.
Арбитражный и гражданский процесс. — 2007. — № 5, 6, 7, 8, 10.
Банковское право. — 2006. — № 6.
Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2006. — № 8, 10, 12; 2007. — № 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10.
Вестник Саратовской государственной академии права. — 2007. — № 1, 2, 3.
Вісник Академії правових наук України: Зб. наук. пр. — 2007. — № 2, 3.
Вісник Верховного Суду України. — 2007. — № 2.
Вісник господарського судочинства. — 2007. — № 1, 2, 3.
Вісник Запорізького юридичного інституту: Наук.-практ. зб. — 2006. — № 3, 4.
Вісник Львівського університету: Зб. наук. пр. Сер. юридична. — 2006. — Вип. 43; 2007. — Вип. 44.
Вісник прокуратури. — 2007. — № 5, 6, 7, 8.
Вісник. Юридичні науки / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — 2006. — № 70–71.
Вопросы ювенальной юстиции. — 2007. — № 1.
Государство и право. — 2007. — № 7.
Гражданское право. — 2007. — № 1, 2.
Держава і право: Зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. — 2006. — Вип. 31, 32, 33, 34.
Екологічний вісник. — 2007. — № 1–2.
Журнал российского права. — 2007. — № 4, 9.
Закон и право. — 2007. — № 7.
Законность. — 2007. — № 4.
Законодательство: Право для бизнеса. — 2007. — № 4.
Збірник наукових праць. Сер. Юридичні науки. — 2006. — Вип. 1.
Известия высших учебных заведений. Правоведение. — 2007. — № 1, 5.
История государства и права. — 2007. — № 4, 5, 14.
Інтелектуальна власність. — 2006. — № 12.
Конституционное и муниципальное право. — 2007. — № 5, 7.
Lex Russica. — 2007. — № 4, 5.
Мала енциклопедія нотаріуса. — 2007. — № 4.
Международное публичное и частное право. — 2006. — № 6; 2007. — № 1, 2, 5.
Мировой судья. — 2007. — № 2.
Митна справа. — 2007. — № 4, 5, 6.
Морской флот. — 2006. — № 4.
Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Правознавство. — 2006. — Вип. 311, 333, 348, 365.
Наукові праці Одеської національної юридичної академії. — 2007. — Т. 6.
Наше право. — 2006. — № 3, 4; 2007. — № 1, 2, 3, 4.
Південноукраїнський правничий часопис. — 2007. — № 2, 3.
Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 7; 2007. — № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Политика и общество. — 2007. — № 5.
Право и государство: теория и практика. — 2007. — № 2, 5.
Право и политика. — 2007. — № 7.
Право и экономика. — 2006. — № 6.
Право України. — 2006. — № 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; 2007. — № 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9.
Правова держава: Щоріч. наук. пр. — 2006. — Вип. 17.
Правовая политика и правовая жизнь. — 2007. — № 1.
Предпринимательское право. — 2006. — № 4.
Российская юстиция. — 2007. — № 1, 2, 3, 6.
Российский судья. — 2006. — № 12.
Российский юридический журнал. — 2007. — № 2, 3.
Северо-Кавказский вестник. — 2007. — № 1.
Семейное и жилищное право. — 2007. — № 4.
Современное право. — 2007. — № 5, 6.
Сравнительное конституционное обозрение. — 2007. — № 4.
Социальное и пенсионное право. — 2007. — № 4.
Статистика України. — 2007. — № 2.
Судебно-медицинская экспертиза. — 2007. — № 1.
Судоустрій і судочинство в Україні. — 2006. — № 1–2; 2007. — № 1.
Трудовое право. — 2007. — № 8.
Уголовное право. — 2007. — № 2.
Український адвокат. — 2007. — № 9.

Університет. — 2007. — № 3.
 Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького ун-ту управління та права: Право. Економіка.
 Управління. — 2007. — Вип. 1.
 Філософія права. — 2007. — № 2, 3.
 Фінанси України. — 2006. — № 7, 8, 9, 10, 11.
 Часопис Київського університету права. — 2007. — № 1, 2, 3, 4.
 Экологическое право. — 2007. — № 2, 3.
 Юридические науки. — 2007. — № 4, 5.
 Юридический вестник. — 2006. — № 2, 3, 4; 2007. — № 1, 2, 3.
 Юридический вестник Ростовского государственного экономического университета. — 2007. — № 2.
 Юридический мир. — 2007. — № 8.
 Юридична Україна. — 2007. — № 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9.
 Юридичний журнал. — 2006. — № 7; 2007. — № 5, 6, 7.
 Юриспруденція: теорія і практика. — 2007. — № 4.
 Юрист вуза. — 2007. — № 5.
 Юрист. — 2006. — № 10; 2007. — № 5.
 The Ukrainian Journal of Business Law. — 2007. — № 4.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Авт. ком. — авторський коментар	ЛНУ ім. І. Франка — Львівський національний
Автореф. дис. — автореферат дисертації	університет ім. І. Франка
Акад. — академія	Л-ра — література
АПК РФ — агропромисловий комплекс Російської	МК — Митний кодекс
Федерації	Моногр. — монографія
Асист. — асистент	Навч. — навчальний
Асп. — аспірант	Наук. — науковий
БК РФ — Бюджетный кодекс Российской	Нац. ун-т — національний університет
Федерации	Общ. ред. — общая редакция
ВЕЗ — вільна економічна зона	ОВС — органи внутрішніх справ
Вибор. коміс. — виборча комісія	ОНЮА — Одеська національна юридична академія
Вид. — видання; видавничий	Отв. — ответственный
Вид-во — видавництво	Пед. — педагогический
Викон. — виконавець	Переробл. — перероблений
Вип. — випуск	Політ. — політична
Внутр. — внутрішні	Посіб. — посібник
ВСУ — Верховний Суд України	Прав. — правова
ГК — Господарський кодекс	Практ. — практичний
ГК РФ — Гражданский кодекс Российской	Пробл. — проблемы
Федерации	Ред. — редактор
Голов. ред. — головний редактор	Респ. міжвід. наук. зб. — республіканський
Гос. — государственный	міжвідомчий науковий збірник
Держ. — державний	Сб. науч. тр. — сборник научных трудов
Доп. — доповідь	Сер. — серія
Допов. — доповнене	СК — Сімейний кодекс
Доц. — доцент	Сост. — составитель
ЄС — Европейский Союз	Ст. — стаття
ЖК РФ — Жилищный кодекс Российской	СЭЗ — свободная экономическая зона
Федерации	Т. — том
Зб. наук. пр. — збірник наукових праць	Тез. — тезиси
Изд., перераб. и доп. — издание переработанное и	ТК РФ — Трудовой кодекс Российской Федерации
дополненное	Укр. акад. держ. упр. — Українська академія
Изд-во — издательство	державного управління
Ин-т (ін-т) — институт (інститут)	УК РФ — Уголовный кодекс Российской Федерации
Іст. — історичних	Ун-т — університет
Канд. — кандидат	Упоряд. — упорядник
Кер. — керівник	Упр. — управління
КЗпП — Кодекс законів про працю	Учеб. — учебный
КК — Кримінальний кодекс	ХПК РБ — Хозяйственный процессуальный кодекс
КНУ ім. Т. Шевченка — Київський національний	Республики Беларусь
університет ім. Т. Шевченка	ЦК — Цивільний кодекс
Конф. — конференція	ЦПК — Цивільно-процесуальний кодекс
КПК — Кримінально-процесуальний кодекс	Ч. — частина
КпШС — Кодекс про шлюб та сім'ю	Экон.-прав. — экономико-правовой
Лаб. — лабораторія	Юрид. — юридичний

ЗМІСТ

Передмова	3
12.00.01 Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень	
Теорія держави і права	4
Історія держави і права України	11
Історія держави і права зарубіжних країн	12
Історія політичних і правових учень	15
12.00.02 Конституційне право	
Конституційне право України	17
Конституційне право зарубіжних країн	30
12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право	
Цивільне право	35
Цивільний процес	54
Сімейне право	59
Міжнародне приватне право	61
12.00.04. Господарське право; господарсько-процесуальне право	
Господарське право	66
Господарсько-процесуальне право	74
12.00.05. Трудове право; право соціального забезпечення	
Трудове право	79
Право соціального забезпечення	87
12.00.06. Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право	
Земельне право	90
Аграрне право	94
Екологічне право	96
Природоресурсне право	99
12.00.07. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	
Адміністративне право	101
Адміністративний процес	107
Митне право	109
Фінансове право	112
Інформаційне право	119
12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право	
Кримінальне право	122
Кримінологія	133
Кримінально-виконавче право	137
12.00.09 Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза	
Кримінальний процес	140
Криміналістика	150
Судова експертиза	160
12.00.10. Судоустрій; прокуратура та адвокатура	
Судоустрій	163
Прокуратура	165
Адвокатура	167
Нотаріат	170
12.00.11 Міжнародне право	171
12.00.12 Філософія права	181
Показчик імен	186
Показчик періодичних та продовжуваних видань	194
Список скорочень	195